SZ. VARGA IRÈN

SZ. VARGA IRÉN

1942-ben született Debrecenben. A porcelánfestést és kirakatrendezői szakmát tanult. Kísérletező típus. Többek között Félegyházi József, Gráber Margit. Fajó János voltak mesterei. 1981-ben volt első kiállítása. Budapesten él.

Művészetbarátok 2003. kiállítás a Pataky Galériában

2003. OKT. 20 - NOV. 15.

```
blk= b2
3001= 40174858,T,2
3100= Fazekas, István (1802
3140= m
3162= Töpfer
2194= Ungarn
3200= Ungarn
3270= 1802
3330= 1873
3420= Nádudvar
9990= xxx0
```

a késői történeti gótika csipkeszerű, szinte légiesen ható romantikájától, ahol a szerkezetből kinövő, de azt gazdag burjánzásával szinte elrejtő faragványok és díszes kiképzések sokszor kétséget hagynak a szerkezet lényegét illetően. Már a nyugodt, világos, szimmetrikus alaprajzzal lemondott a történeti gótikának, különösen a világi épületeken a szabálytalan alaprajz adta sok hatáskeltéséről.

A törvényhozás házát, rendeltetéséhez mérten, méltóságosnak, de külső megjelenésében, amennyire a neogótika megengedte, előkelően egyszerűnek s hatalmas kőtömegében egységesnek tervezte.

Annál inkább szabad teret engedett díszítő képzeletének az épület belsejében, ahol a belépőt, a külső tartózkodás ellentéteként, nyilt és levegős térhatás fogadja, hogy megbűvölten merüljön el a márványok, aranyozások gazdag csillogásában, a színes ablakok irreális világításában, a szőnyegek, falfestmények és sokszínű szobrok ragyogásában.

nélkül váló tatarozás kapcsán, most már [illegible]
erővel dolgozó kőfaragók az idő vasfoga által megrongált köveket, fiatornyokat, oromdíszeket, vízköpőket a technika vívmányainak segítségével bámulatos ügyesen kiemelve tartósabb anyagból faragott kövekkel cserélik ki.

Varga Irén
festő
szül. Kaged
Lásd
Boz Magyarlex
995. l.
Nem azonos
Dittrich Zoltanné
Varga Irénnel.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Varga Zoltán

PEST MEGYEI HÍRLAP

1971 DEC 28

1021

Törpe rajzok

22-én délelőtt első tagozatos rajzversenyt tartottak az Árpád úti iskolában. A mintegy 30 „törpécske" a gyermeki világ apró eseményeit örökítette meg — bűbájosan.

A győztes az első osztályos Varga Zolika. Második helyezett: Magas Kati (I. o.) és Eleki Laci (II. o.) kollektív rajza. Harmadik lett Szovics Mária (III. o.), negyedik Ciffra Csaba (III. o.). Kiemelkedett még Máróki Mónika és Járási Borika festménye.

csak 30—40 perces késéssel tudta az utasokat a Keletibe, illetve Józsefvárosba beszállítani.

A 20. számú Volánnál a legerősebb nap 24-e volt, a nor-

Névváltozás

Augusztus elsejétől részben megváltozott a Kossuth Lajos Úti Általános Iskola neve. Az iskola pedagógusainak a kérésére úgy döntött az önkormányzat, hogy az úti tag kimarad, és az intézmény új neve Kossuth Lajos Általános Iskola. Ezzel is a névadóhoz, Kossuth Lajoshoz kapcsolódó hagyományokat szeretnék erősíteni. Az ezzel kapcsolatos ünnepség időpontja augusztus 31.

Szeptember végén

A város honatyái legközelebb szeptember 27-én, kedden délután tartják soron következő képviselő-testületi üléseiket. A tervezett napirendi pontok: az 1994 évi költségvetés módosítása; tájékoztató az általános és a középiskolák tanévkezdetéről; a strandfürdő működésével, fejlesztésével kapcsolatos kérdések és néhány, az egészségüggyel kapcsolatos határozat megvitatása. Az ülések nyilvánosak, azokon bárki részt vehet. A napirendek írásos anyaga pedig az ülés előtti héten, a városi könyvtárban megtekinthető.

Bajnokok lettek

A Kisújszállási SE asztalitenisz szakosztálya Balla György edző irányításával már harmadszorra nyerte meg a megyei I. osztályban a férfiak csapatversenyét. Sajnos az osztályozó úgy sikeredett, hogy az NB III.-ba kerülésért Orosházán a kisúji gárda a második helyen végzett, így Szeged csapata léphetett felsőbb osztályba. Mindezek ellenére a saját nevelésű csapat minden tagja dicséretet érdemel helytállásáért, szerepléséért, szorgalmáért, szép eredményeiért.

A rendőrség kéri

A városi rendőrőr ezúton adja szíves tudomására mindazoknak, akiket érint, hogy a gépjármű- és vezetői engedélyek, valamint a személyi igazolványok ügyintézése augusztus 8-16. között szünetel. Ügyintézés 16-án, 18-án 23-án és 25-én reggel kilenctől délután négyig lehetséges. Sürgős esetekben a karcagi kapitányság igazgatásrendészeti osztályához lehet fordulni, ahol az ügyfélfogadási rend a következőképpen alakul: hétfőn fél nyolctól délután ötig, kedden fél nyolctól tizenkettőig, szerdán délután egytől négyig, csütörtökön fél nyolctól délig és pénteken fél nyolctól délig.

Még nem egyházi

A helyi református egyház és a városháza már két éve megállapodott abban, hogy mikor, melyik ingatlant kapja vissza a Kisújszállási Református Egyházközség. Az idén az Ó-Arany Iskola került volna vissza újra egyházi tulajdonba, de az átadást közös beleegyezéssel két évvel elhalasztották. Ennek kettős oka is akad. Az egyik az, hogy az egyház még nincs olyan helyzetben, hogy az iskolát önálló intézményként működtesse, másrészt a városháza sem kapta még meg az igényelt állami kártalanítást. Mindezek nem akadályozzák az egyházi oktatást, hiszen a Kossuth iskolában ősszel már a harmadik református tagozatú első osztály indul.

„Pannon GSM – az élvonal"

A fenti mondat sokszor elhangzik a rádióban, meg a tévében. Éppen ezért az önkormányzat és a Pannon GSM szakemberei megállapodást kötöttek egy városi adótorony felállítására. Még pedig a vásártér szélére, egy országos lánc részeként.

Gazdag ünnepi program

A városban évek óta méltóképpen igyekeznek megemlékezni legnagyobb állami ünnepünkről, Szent István napjáról, augusztus 20-ról. E dátumhoz kapcsolódik Kisújszállás újratelepülése, a református egyháznak, iskolának az alapítása. Ennek az idén már 227. esztendeje lesz. A jeles dátum alkalmával meghívják a testvérvárosok küldötteit, képviselőit is. Így az ausztriai Eberschwagból az ottani fotóművészek tárlatát augusztus 19-én, pénteken este hétkor nyitják meg a városháza kistermében. Ugyanezen a napon fél nyolckor diavetítés kezdődik az ottani fotósok legszebb képeiből. Ennek a helye a házasságkötő terem. Szombaton, huszadikán az osztrák zenekar a Jubileumi parkban fél kilenctől tízig zenés ébresztőt tart. Tíztől a református templomban ökumenikus istentisztelet kezdődik. Szolgálatot végeznek: Lőrincz Gáspár és Nánási Mihály református lelkipásztorok, valamint Iváncsi Balázs kenderesi, római katolikus plébános. Tizenegykor a városháza dísztermében kezdődik a városi ünnepség, ahol dr. Ducza Lajos polgármester mond ünnepi köszöntőt. Ugyanott adják át a Pro Urbe Díjakat, amelyet évente két ember kaphat. Az idén ebben az elismerésben dr. Szathmári István nyelvész professzor, az ELTE tanára részesül, aki itt járt gimnáziumba, nőtt fel. Kívüle Gortva Imre, a szakmunkásképző volt igazgatója is átveheti ezt a kitüntetést. A honatyák alapítottak egy másik díjat is, a Pro Communitate Urbis, azaz magyarul a város közösségéért kitüntetést. Ezt köztisztviselők, közalkalmazottak, iparosok, bel- és külföldi jeles személyek kaphatják meg azért, mert a városért fáradoznak. Az ezüstérem Győrfi Sándor szobrászművész alkotása. Tallér méretű, és évente ötöt adnak ki belőle, ebben az esztendőben négyet. Egyet kap az eberschwagi polgármester, egyet az iglói, egyet Kolics Károly önkormányzati képviselő és egyet Stass József vízvezetékszerelő.

Ezt követően az ünnepi program este héttől a gimnázium udvarán térzenével, szabadtéri bállal fejeződik be. Itt fellép az eberschwagi fúvószenekar, meg a kisújszállási mazsorettcsoport is. (Rossz idő esetén a zenekar a moziban szerepel.) Ami a nap történéseihez még hozzátartozik, az az, hogy a rendezvényre meghívták Pacsér, Négyfalu képviselőit is, sőt azon vendégek lesznek Kisújszállás szerbiai testvérvárosából, Pacsérről idelátogató gyerekek is.

Szétverték a benzinkutat

Kérem tisztelettel: Kisújszálláson előre eltervelt módon úgy szétverték a benzinkutat, hogy annak csak a romjai maradtak. Mindez nem a bűnügyi rovat kategóriába tartozik, hiszen alapos felújítás vár őkelmére. Ugyan is a MOL Rt. megújítja a töltőhelyeit, így korszerűsíti, csúnya szóval környezetbaráttá alakítja a kútjait. Eddig csak nappal fogadták a falánk benzinparipákat, a felújítás után éjjel-nappal a nagyérdemű rendelkezésére állnak. Addig azonban egy pótkútnál tankolhatnak az autósok.

Aki Pestről érkezik, úgy találja meg, hogy a kúttól jobbra, a Veres Péter utca derekán alakítottak ki egy konténert. Ez mintegy három hónapig üzemel, majd október közepén, végén ismét megnyílik a ma még szétvert állomás. Mint megtudtuk, temérdek új szolgáltatással és állítólag még egy kis üzlet is lesz mellette.

Az átalakítás előreláthatólag mintegy százmillióba kerül.

A szétvert benzinkút most így néz ki

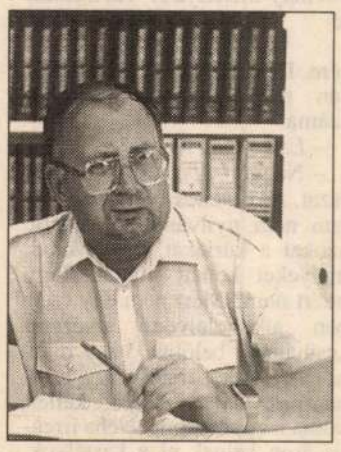

Új direktor

Néhány hete új főnök igazgatja a Gyógyászati Segédeszközök Gyárát, vagy ahogyan a köznyelv ismeri, a mankógyárat. Papp László a neve és hivatalosan gyáregységvezető. Pályázat útján választották főnöknek. Karcagi, nős, egy 21 éves hölgy és 19 éves úr – mindketten főiskolások – édesapja. Mellesleg elvégezte a Miskolci Műszaki Egyetemet és ő is tisztában van vele: ha a gyárnak jól megy, temérdek a megrendelése, az ország szekere áll rosszul. Már pedig most az a helyzet: annyiféle az igény, hogy alig győzik teljesíteni. Mankót, járókeretet azonnal szállítanak, adnak, de szobai, utcai betegszállító kocsikra pár hetet, ortopéd cipőkre másfél hónapot is várni kell. Tervezi a direktor úr az átfutási idő csökkentését, a termékek korszerűsítését. Mi pedig kívánjuk neki: nem baj, ha nem megy úgy a szekér. Mert ez azt jelentené, javul a nemzet. Nem csak a közérzete, az egészsége is . . .

Ösztöndíj továbbtanulóknak

Bál – hogy segíthessünk

Az önkormányzat három éve hozta létre a Városi Ösztöndíj Alapítványt, amely a település felsőoktatásában, nappali tagozaton továbbtanuló diákjait részesíti támogatásban. Az alapítvány kuratóriuma az elmúlt tanévben már közel száz egyetemistát és főiskolást támogathatott. Ahhoz viszont, hogy az 1994/95-ös tanévben is kaphassanak ösztöndíjat a pályázók, a város gazdálkodó szerveinek, vállalkozóinak és lakóinak segítségét kérik.

Mivel az alapítvány nem gazdálkodó szervezet, bevételét – ami az ösztöndíjalap – a költségvetési támogatások és az adományok képezik. Így a kuratóriuma elhatározta, hogy – karöltve az ösztöndíjasokkal – szeptember 10-én, szombaton 19 órai kezdettel **Jótékonysági alapítványi bált** rendez a városházán. A bálra minden érdeklődőt szeretettel meghívunk: jó lenne kellemes élményt nyújtani azoknak, akik eljönnek. Azon túl, hogy „bálozóinkat" megvendégeljük és tombolán értékes tárgyakat nyerhetnek, ösztöndíjasaink műsorával is megajándékozzuk őket.

Jegyeket elővételben augusztus elsejétől vásárolhatnak a városháza 19. számú szobájában és a családsegítő központban (Kálvin út 7.).

A belépődíj személyenként 1000 forintba kerül.

Az alapítvány kuratóriuma

Az oldalt írta: D. Szabó Miklós
Fotók: Bíró Tibor

Városvédő, -szépítő tábor

A városvédő, -szépítő tábor egyik csoportja a főtéri szobrokat teszi rendbe

A településen a korábbi évek hagyományainak megfelelően hétfőn 28 diák részvételével megnyílt az egyhetes városvédő és -szépítő tábor.

A társaság egyik része a főtéri park szobrait sikálja, tisztítja, csinosítja. Egy másik csoport a zsidótemető útjait, emlékműveit rakja rendbe. A harmadik brigád pedig a Déli temetőben, az Illésyek sírhelyét tisztítja meg. Az egyhetes tábor a munkán kívül egyéb programokat is kínál. Délután közös strandlátogatások következnek, de lovaglás is szerepel a napirendek között, és a hétvégén megkoszorúzzák a zsidó mártírok emlékművét.

Egyre kevesebb a segítség

„De nehéz az iskolatáska . . ."

Sajnos az iskolatáska terhei a szülőknek is folyton nehezebbek. Egyre kevesebb az a segítség, amelynek révén a családi pénztárcák könnyebben megbirkózhatnának a tanévkezdés kiadásaival.

A tankönyvek évről évre emelkedő áraival hovatovább lehetetlen lépést tartani. Ebben az évben 900 ezer forint állt az önkormányzat rendelkezésére, hogy a kisújszállási általános és középiskolások tankönyvvásárlásához hozzájárulhasson. Helyben közel 1.800, vidéken pedig mintegy 400 kisújszállási diák tanul. Nem nehéz utánaszámolni, hogy milyen kevés pénz jut egyre egyre.

A szociális bizottság úgy döntött, hogy azokra a kisújszállási általános iskolásokra, szakközépiskolásokra és gimnazistákra, akik helyben tanulnak, átlagban 420 forint, a szakmunkástanulókra pedig 210 forint tankönyvtámogatás jut. Ezt az összeget az iskolák kapják, és a szociális szempontokat mérlegelve, ott döntik el, hogy kik részesülhetnek belőle. Az iskolák között ily módon 700 ezer forintot osztottak el.

Azok a gyerekek, akik kisújszállásiak ugyan, de más városban tanulnak, a fennmaradó 200 ezerből kaphatnak a szociális helyzetüktől függően támogatást. Nekik iskolalátogatási igazolással, tankönyvszámlával és szülői keresetigazolással kell a polgármesteri hivatal igazgatási osztályához fordulniuk (Városháza 6. szám).

Előfordulhat, hogy az anyagilag jobb helyzetben lévő családok gyermekei az önkormányzati tankönyvtámogatásból nem részesülnek. Kérjük megértésüket. Ez az önkormányzati támogatás kiegészíti azt az államit, amelyről korábban már írtunk és szintén az iskolákhoz érkezett (általános iskolásokra, szakközépiskolásokra és gimnazistákra tanulónként 670, szakmunkástanulókra pedig 335 forint). Talán ez a két forrás könnyít az iskolatáskán . . .

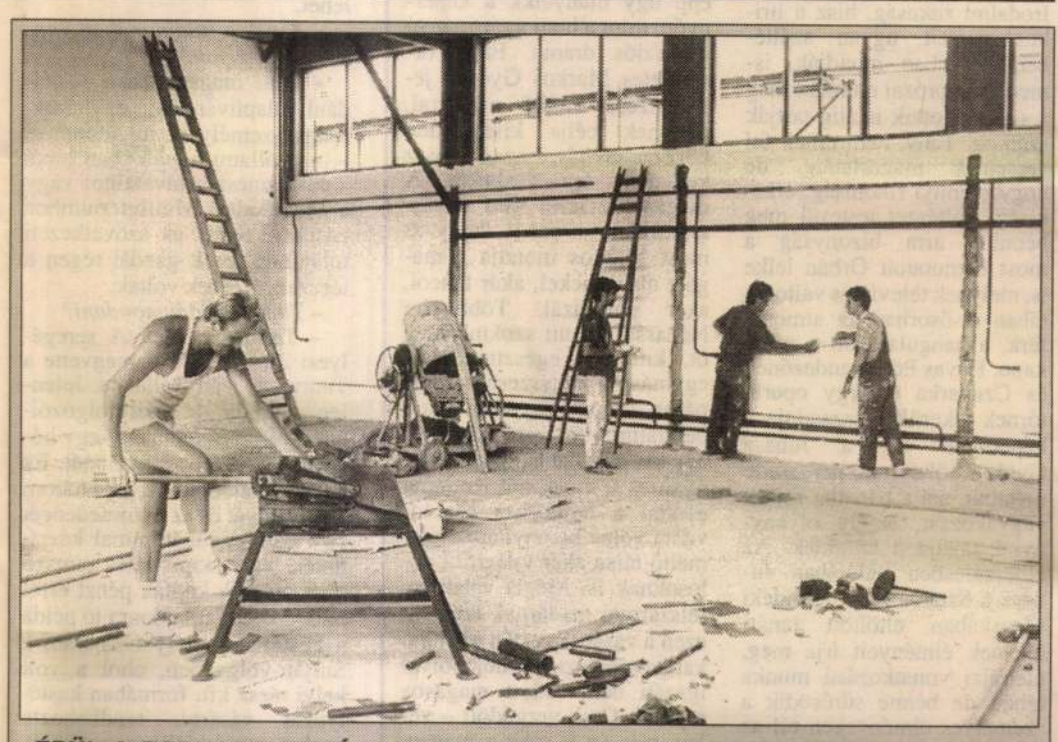

ÉPÜL A TORNATEREM. **Úgy tűnik a huszonegyes nyerőszám lesz az ipari szakmunkásképző életében, hiszen ennyi éves az iskola. Hogy mitől vált ez nyerőszámmá? Mondjuk azért, mert jó ütemben épül a vasbolt volt raktára helyén az új tornaterem. A költségek mintegy tizenhatmillióba kerülnek, és a szerkezeti rész már elkészült. Ha hinni lehet az előzetes elképzeléseknek, az új létesítményt valamikor a jövő hónapban birtokba vehetik a szakmunkásképző diákjai.**

A tévé képernyője előtt

Legszívesebben arról beszélnék, ami lesz, ami várható – semmint arról, ami volt, látható, akár az elmúlt héten is.

Új szelek . . .

Mert körvonalazódnak már az új elképzelések, pezsgés indult a televízió háza táján; változások szelei fújdogálnak, mit fújdogálnak, olykor már viharosan sepernek. Vasárnap este hallhattuk, A Hét-nek is vége, ebben a formájában, mármint a régi, megszokott köntösében nem jelentkezik többé. Feleslegessé vált – nyilatkozta az intézmény új alelnöke, legfeljebb késő este kapunk majd vasárnap összefoglalót hírműsor alakjában. A változtatás indoka: vasárnap este főműsoridőben nem politikai vitákra szomjas a néző, szórakoztató programot, jó filmeket szeretne. Így igaz, csak helyeselhetjük.

Gondolom, már most vasárnap este is A Hét ellenében inkább a kabarécsatornára kapcsoltak a nézők közül sokan, a humort helyezve előnybe, a Tv másfél mellett döntve, mely párhuzamosan volt látható a belpolitikai magazinnal. Jóllehet politikai csemegét kínált a leköszönő magazin, a volt és a lett miniszterelnök véleménycseréjét, párbeszédét közérdekű, napi kérdésekben. Ha jellemezni akarnám egyébként egyetlen mondattal e dialógot, csak annyit: a résztvevők semmiben nem értettek egyet. A valóság lehet ugyan egy és ugyanaz, de annak bizony több oldala is létezik.

Nincs többé Halló sem, s ez egyáltalán nem baj; ahogy jött, úgy tűnt el villámgyorsasággal, a harsogó Simon B. Lászlóval együtt, helyébe új szórakoztató műsor lépett, illetve lép. Győrffi Miklós műsorvezető vezérletével a Balatonhoz szállt ki a televízió stábja, s a téma, melyet körültáncolt: mit is jelent a tó, az élet, az ember, a művész számára. Mai friss vélemények mellett megszólalt újra régi felvételről Déry, Illyés és Borsos Miklós, s az egykori beszélgetés jócskán meg is emelte a derűs, könnyed, lenge vízparti csevegés tartalmát. Megidézték továbbá a Balaton festőjét, Egri Józsefet is, ugyancsak egy régebbi felvételről; Egrit, aki ugyanazt festi mindig, a Balatont, de mindig más-más pillanatban, ahogyan a tó is pillanatonként változtatja arculatát, és más-más szépségeket kínál.

Orbán lelke

Azért mégis egy-két olyan programról is, részletesebben, amely a múlt, s ráadásul kivételesen jó emléket is hagyott maga után. Itt van mindjárt egy tévéfilm – milyen ritka madár a képernyőn! –, az Orbán lelke, mely a költő, Juhász Gyula egyik elbeszéléséből vagy tán kisregénynek is beillő prózájából készült. Irodalmi ritkaság, hisz a lírikus verseit ugyan széltében-hosszában mondják, ismerik, de prózai munkáit még a szakavatottak is alig tartják számon. Tény, nem érnek fel verseinek magaslataiig, de hogy mennyi finomság, érzékiség, költészet testesül meg bennük, arra bizonyság a most bemutatott Orbán lelke is, melynek televíziós változatában elsősorban az atmoszféra, a hangulat volt a megkapó. Havas Péter rendezőnek és Czabarka György operatőrnek sikerült visszaadnia a képernyőn azt a Juhász Gyula-i költészetté nemesedő mélabút, azt a bánatba fojtott vágyakozást, amely olyannyira sajátja a költőnek. Az elbeszélésben valójában Juhász a Szakolcán, a felvidéki városkában eltöltött tanári éveinek élményeit írja meg, életrajzi vonatkozású munka tehát, de benne sűrűsödik a személyes élményeken túl az akkori kicsinyes vidéki valóság, s kifejeződik benne az az általánosítható konfliktus, amely mindenkoron ott feszül a jobbra, szebbre vágyódó ember és a mindezekre érzéketlen környezet között. A Végvár – ez lett Szakolca nevéből – tipikus, isten háta megetti városka, ahol dívik a kiskirályság, ahol dölyfösködik a hatalom, bukott tanulóból lett a rendőrkapitány. De vigasztalan az a kép is, amit a favágó tanári munkáról fest, a késő este petróleumlámpánál nebulói dolgozatokat javító tanár . . . s a gimnázium maga is az igénytelenség hona, a vezetés is korrupt. Hová lehetne innen menekülni? – ez a kérdés. A tapasztaltabb, bölcs, idős kollega szülővárosába szeretne már csak eljutni, s megpihenni ott örökre, azaz visszafelé indul; az ifjú kollega, a költészet felé is kacsingató tanár magasabb helyre vágyik, előbbre szeretne jutni. Vagy talán magát az országot kellene elhagynia? Ha más nincs, hisz itt még a levegő is fojtogat, s a szerelmeket is megfertőzi a rút pletyka, s a gondolkodó elme is csupán otromba viccelődés célpontja a társaságokban. Kiút hiányában – az ifjú tanár elhelyezési kérelmét végül is elutasítják – marad a senecai bölcsesség: kötelesség a szenvedés. Beletörődni sorsunkba, ez az egyetlen védekezés, s járni-kelni a világban, miként Orbán lelke őgyeleg a pokolban, ahogy a szólás tartja.

A léleknek ezt a vigasztalan szomorúságát, az erősödő magány szülte bánat komorságát, ugyanakkor lírai szépségét finoman adja vissza a tévéfilm, hála főleg Czabarka kifejező képeinek, melyek árasztják magukból ezt az aranyporos bánatot, az őszirózsák szomorúságát. És hála Gálffi Lászlónak, magasrendű játékának, aki nagyon finom eszközökkel ábrázolja a Juhász Gyula-i keserűséget, a lelki koldússágot ebben a szerencsétlen világban.

Az a fránya forma

Méltatlan volt viszont a forma azon az estén, szerdán este felvételről láthattuk a folkegyüttesek gáláját, a kamarafesztivál záróakkordját, melyen megyénket a cserkeszőlői Pántlika citerazenakar és a jászberényi kettős, Szűcs Gábor és Nagy Ildikó képviselte – a legjobbak között. Mind a „pántlikások", mind a berényi táncospár akár ékkövei is lehettek volna a fesztiválra koronát tevő gálának, oly pompásan tündököltek. De az ajándékozás közönséges módja, a műsorvezető feltűnő bizonytalanságai, a közvetítés vontatottsága nagyon lerontották e televíziós esemény színvonalát.

Nem véletlen tehát, hogy a televízió el is dugta ezt az egyébként színeiben változatos programot az éjszakai órákban. Jól tette.

Röviden

A humor, hazai termésű épp úgy hiánycikk a képernyőn, mint a honi gyártmányú televíziós dráma. Ezért örvendetes Markos György jelentkezése önálló műsorral, melynek célja kifejezetten közérzetjavítás, azaz rossz kedvünk jóra fordítása. A magam részéről cím egyértelművé teszi azt is, hogy itt most Markos mondja a magáét akár énekel, akár táncol, akár parodizál. Többnyire Nádassal együtt szoktuk meg őt, kitűnően egészítették ki egymást, a nagyszerű humorpáros, most egyedül kell helytállnia egy estén át. Volt egy kis politika is, igen csínyán és sok-sok nóta, mintha ezúttal a humorista azt kívánta volna bizonyítani, hogy méltó társa akár világhírű dalosoknak is. Mégis valahogy félszárnyú madárnak éreztem ezen a vasárnap estén a kitűnő kabarészínészt, produkcióival igazán nem tudott magasba repülni. Csak vergődött – vélem róla én is csak a magam részéről. Több ötletre, eredeti humorra lenne szükség egy ilyen nagyszabású „mutatványhoz".

Valkó Mihály

Tűzijáték hullámfürdővel

Az augusztus 20-i tűzijátékot az idén akár már a Gellért-fürdő hullámmedencéjéből is megcsodálhatják az érdeklődők – erről Horváth Gábor, a Fővárosi Fürdőigazgatóság vezetője tájékoztatta az MTI-t. Hozzátette: a néhány hete újjáélesztett évtizedekkel ezelőtti gyakorlat, az éjszakai fürdőzés egyre nagyobb tábort vonz a Gellért-fürdőben. Az egyelőre még csak a pénteki és szombati napokon bevezetett 500 forintos esti fürdőzést várhatóan a későbbiekben mindennapossá teszik. Horváth Gábor elmondta azt is, hogy a hetek óta tartó nagy melegben egyre többen keresik fel Budapest 22 fürdőjét. **MTI**

Zebegényi festőverseny

Szőnyi István születésének századik évfordulója tiszteletére festőversenyt hirdetnek.

Az ecset mesterei a zebegényi táj és a Dunakanyar, valamint a táj és az ember kapcsolatát örökíthetik meg vásznaikon augusztus 20-án, a Duna-parti településen. A képzőművészeti versengésre Szent István napján nevezhetnek az érdeklődők a zebegényi Szőnyi István Emlékmúzeumban (Bartóky u. 7. szám alatt) délelőtt 9 és 11 óra között. **MTI**

Szabadság idején átlagkereset

Keleti György honvédelmi miniszter és Tóth András, politikai államtitkár kedden megbeszélést folytatott a honvédségi érdekvédelmi szervezetek képviselőivel. A találkozón megállapodás született a Honvédségi Dolgozók Szervezete (HODOSZ), a Katonák Érdekvédelmi Szövetsége (KÉSZ) és a Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége (BEOSZ) vezetőivel arról, hogy a hivatásos katonák és a polgári alkalmazottak szabadságuk idején is átlagkeresetüket kapják meg. Ez több mint 1 milliárd forintos költségtöbbletet jelent a társadalombiztosítási járulékkal együtt. Ugyancsak döntés született arról, hogy a honvédségi dolgozók gyermekei – összesen 33 ezren – az iskolakezdéshez 4000 forint támogatást kapnak. Támogatás jár a jövőben azoknak is, akiknek lakhatási költségei meghaladják az átlagos szintet.

A csapatoknál emelik, míg a vezetői körben csökkentik a jutalmazási keretet. Szó volt arról is, hogy a katonák jogállásáról szóló törvény várhatóan csak egy év múlva születik meg, de nem kizárt, hogy addig valamilyen átmeneti intézkedést hoznak.

Keleti György honvédelmi miniszter közölte, hogy a csütörtöki kormányülésen mindent megtesz annak érdekében, hogy a tárcától ne vonjanak el súlyos milliárdokat, hiszen a tárcának már így is három és fél milliárd forintos fedezet hiánya van. Végezetül döntés született arról, hogy a jövőben Tóth András politikai államtitkár tartja a kapcsolatot a honvédségi érdekvédelmi szervezetek vezetőivel. **MTI**

Dollárezrek alsónadrágban

Több mint ötmillió forint értékű valutát foglaltak le a vámosok hétfőn este a Ferihegyi repülőtéren. Az esti frankfurti gépre várakozó utasok közül ketten vesztettek rajta a vámvizsgálatnál – tájékoztatta az MTI-t kedden a Vám és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságának szóvivője Laczó László. Egy orosz állampolgár a szolgálatban lévő vámtisztviselő kérdésére bejelentette, hogy 6580 dollár van a birtokában, amelyről érvényes értékbehozatali tanúsítványt mutatott. A pénzügyőr azonban az utas ideges viselkedése miatt gyanút fogott és tételes vámvizsgálatot tartott. Ennek során az orosz állampolgár zsebéből újabb dollárkötegek kerültek elő, ám ezek eredetéről nem tudott hiteles magyarázatot adni. Ezt követően visszahozatták csomagját is, amelyben összesen 40.500 dollár és 1000 német márka volt elrejtve. Az illegális pénzkivitelnek kevésbé szégyenlős módját választotta egy Magyarországon élő kínai állampolgár. A vámvizsgálatnál bejelentette, hogy mindössze 200 dollár van nála, ám ez – a körülményekből ítélve nem látszott hihetőnek. A vámtisztviselő észrevette ugyanis, hogy az utas furcsán mozog, úgy megy mint egy pingvin. Ezért ugyancsak tételes vámvizsgálat mellett döntött. Legnagyobb meglepetésére a kínai alsónadrágjában 11.980 dollár és 300 márka volt. A vámhivatal a fizetőeszközöket lefoglalta, az utasok útlevelét pedig bevonta. **MTI**

Sárközi lakodalom

Tolna megye talán a legtöbb érdeklődőt vonzó nyári programjának, a Sárközi lakodalomnak a rendezvényeit már a tizennegyedik alkalommal rendezik meg augusztus 3. és 7. között. Az eseményre az öt rendező község: Alsónyék, Báta, Decs, Őcsény és Sárpilis rendre képes újítani, meglepetéssel szolgálni. Decsen a vőlegény kikérésével kezdődik a lakodalmas játék, majd a színpadon öltöztetik a menyasszonyt. Az ifjú pár és az örömszülők hintaját követi a lakodalmi menet, s a felejthetetlen felvonulás során megmutatják a násznépnek a hozományt. A vacsorát abroszviseletbe öltözött lányok szolgálják fel, csakúgy, mint régen.

Ha a restaurátor rendbehozza, övé lehet

Védett-védtelen kastélyok

Magyarországon körülbelül 2000 várkastély, kastély és kúria van. Az Országos Műemléki Felügyelőség ebből körülbelül 700-at nyilvánított védetté. Sok kastélyról nem tud senki, régebben csak a rendőrségi körzeti megbízottak segítségével lehetett felkutatni őket. Lelkes magyarok azon gazdagodtak meg, hogy lefénymásolták az OMF katalógusát és nyugatiaknak árulták valutáért. Az Atlantic Sajtószolgálat munkatársa Varga István okleveles építészmérnökkel beszélgetett a kastélyok helyzetéről.

– Mennyibe kerül ma egy kastély Magyarországon?

– Egymilliótól 250 millió forintig mindenféle kastélyt, kúriát meg lehet vásárolni. De nemcsak kastélyt, hanem malmot, üresedő zsinagógát, barlanglakásokat, kolostort, ipari műemléket is vehet bárki.

– Külföldi is?

– Igen, ha hazánkban bejegyzett cége van, magyarországi kirendeltség vezetője, vagy ha vegyes vállalata van, és fontos itt laknia. De nemcsak venni lehet, hanem bérelni is 99 évre – ez örökölhető is –, sőt azt akár külföldi állampolgár is megteheti. Ingyen is lehet bérelni, illetőleg van olyan kastély, amelynek a fala például tele van freskókkal. Ha teszem azt, egy restaurátor rendbehozza, az övé lehet.

– Kinek a tulajdonában vannak a kastélyok?

– Van magánkézben – például alapítványok, egyházak, magánszemélyek tulajdonában –, van állami tulajdonban lévő, a polgármesteri hivatalhoz vagy a Művelődési Minisztériumhoz tartozó kastély és szövetkezeti tulajdonú, ezek gazdái régen a téeszek, áfészek voltak.

– Tudna példát mondani?

– Természetesen. A seregélyesi Zichy kastélyt megvette a Taurus és leányvállalata. Jelenleg szálloda, de saját dolgozóinak nyáron és télen egy-egy hónapra üdülőként funkcionál. Ez állami tulajdonú. Mivel a három teniszpályát és az úszómedencét egy gumigranulátummal készítették, ezért kipróbálás címszó alatt még ők kaptak pénzt érte! Szövetkezeti tulajdonra jó példa a Festetics-kastély Gálosfán, a Surján-völgyében, ahol a volt helyi téesz kft. formában kastélyokat vásárol, rendbehozta azokat, majd kiállítótermeknek, szállodának adta bérbe.

– Mit jelent a „védettség"?

– Ha védetté nyilvánítunk egy kastélyt, annak sok az előnye. Egyrészt piaci értéknövelő hatása van, másrészt támogatásokat lehet kieszközölni, például állagmegőrzésre, ami nemcsak a külsejére terjed ki, hanem a belső, rejtett értékekre, például a bútorokra is. A hátránya a védettségnek az, hogy az Országos Műemléki Felügyelőség beleszól a dolgokba. Részben előny lehet a turistáknak, részben hátrány a tulajdonosoknak, hogy kötelező nyitott napokat is előírhat az OMF, amikor bárki megtekintheti ezeket a csodákat. Erre nincs még ugyan törvény, de jó lenne már megalkotni, hiszen ezek az építmények közös nemzeti kincseink.

– Mondjon néhány érdekességet!

– Az ICOMOS székhelye Egerben, a volt kispréposti palotában van. Ez nagyon stílusos, hiszen itt műemléki szakemberek gyűlnek össze rendszeresen. (ICOMOS = Történeti Városok Nemzetközi Egyeztető Bizottsága.) Szintén stílusos hely Zsenye, ahol alkotóházak működnek. A Sitke panziót egy pesti villanyszerelő vette meg, Meggyeskovácsiban egy Batthyány-leszármazott él, azután van postakocsi-állomás, készült már téglagyárból söröző, kúriából jachtklub és még sorolhatnám.

– Említette, hogy sok kastélyról nem is tudnak. Hogyan akarják megoldani ezt a problémát?

– Szükségünk lenne szaklapra, esetleg egy újságban mellékletként jelen lenni, azután ügynökhálózat kellene, felderíteni az ismeretlen kastélyokat, katalógust készíteni, az alaprajzokat, árfelmérést feldolgozni, ezenkívül komputeres nyilvántartásra és infrastruktúrára, például a telefonhelyzet felmérésére. De azért így is folyamatosan nő a védett kastélyok száma.

– Ez hogyan lehetséges?

– Nagyon egyszerű a magyarázat. Az ötvenes években az állam nem nyilvánította védetté azokat a kúriákat, kastélyokat, melyeket kellett volna. Hogy miért nem? Mert nem egy esetben alkoholelvonó intézetet „csináltak" belőlük, vagy disznót tartottak bennük! Így a tanácsnak saját magát kellett volna megbüntetnie. Néha irreális áron kelnek el a kastélyok, mondhatnám úgy is, nem tudni, mi alakítja az árat. Előfordult, hogy amit a tanácselnök négymillió forintra értékelt korábban, azt egy hét múlva egymillió forintért vették meg. A tanácselnök hamarosan egy új Mercedesszel jelent meg . . . Nagy a lehetőség a korrupcióra, ügyeskedésre. A fehércsurgói kastélyból arabok Playboy Klubot alakítottak. Gyakran az sem derül ki, hogy ki a tulajdonos. Sok esetben a szövetkezet csak használó, így a vásárló annyi zsákutcába kerül, hogy inkább visszalép, s nem veszi meg. Vagy régebben a téesz nem eladta, hanem csak vállalkozásba vitte a kastélyt, így nem volt támadható. Tudja, hány törvényt kellene összhangba hozni ahhoz, hogy rendeződjön ez a dolog?

– Hányat?

– Hetet. A földtörvényt, a műemléki, helyhatósági, privatizációs, kártalanítási, környezetvédelmi és az adótörvényt. De lehet, hogy többet is. Akkor azután véget érne ez a fejetlenség.

Buda Magdolna (Atlantic)

A képünkön látható tiszaroffi Borbély-kastélyból várhatóan szállodaként fogad vendégeket

Érettségizetteknek

Továbbtanulási lehetőség

Számos továbbtanulási lehetőséget kínál az érettségizetteknek a SZÁMALK Rt. Erről tájékoztatta az MTI-t Papp Tibor, a cég PR igazgatója. Az ország legnagyobb magánoktatási intézményében államilag elismert képesítést szerezhetnek a hallgatók. A kurzusok, egy és hat félév között változnak. A tanulni vágyóknak félévenként átlagban 30 ezer forintot kell fizetniük az oktatásért, ám ezek szakonként változnak.

Lehetőség kínálkozik arra is, hogy egyéni megállapodás alapján a munkaügyi központok a költségeket részben vagy egészben átvállalják.

Képeznek szakembereket gazdasági informatikus, információ rendszertervező számviteli és pénzügyi szakon. Szakmát szerezhetnek számítógép-programozók, gépírók és szövegszerkesztők, multimédia-kezelők, kiadványszerkesztők, menedzser-asszisztensek. **MTI**

Tankönyvek ezerért

Lesz elegendő tankönyv a mezőgazdasági szakoktatási intézményekben, s a hallgatók időben kézhez is kapják a tananyagot – tájékoztatta Lengyel Sándor, az Agrárszakoktatási Intézet főigazgatója az MTI-t. Azt is elmondta, hogy jelenleg az FM hatáskörébe tartozó szakmai oktatás keretében 80 szakon képeznek középfokú végzettségű szakembereket. A hallgatók száma mintegy 300 ezer.

A mezőgazdasági szakmák iránt igen nagy az érdeklődés, s várhatóan a kiképzett szakemberek száma hosszú távon meghaladja az ágazat foglalkoztatási lehetőségeit. Az 1993/94-es tanévben a tanulóknak több mint 500 féle tankönyvre lesz szükségük hozzávetőlegesen 300 ezer példányban. Problémát jelent, hogy az ágazat területén nagyon sok az olyan kislétszámú szakma – mint például a lótenyésztő, vagy a sörgyártó –, ahol a tankönyvellátás a kis példányszám miatt kirívóan drága. Ám nemzetgazdasági szempontból e területeken sem nélkülözhető a szakképzés. Éppen ezért az érintett társadalmi szervezetekkel kötött megállapodás alapján egy tanuló a szakmai tankönyvek ellenértékeként maximálisan 1000 forintot fizet. **MTI**

lakóminősége nőtt, az ott élők élete kellemesebbé vált.

Varga István munkáját Győrben jelentős köz- és lakóépületek helyreállítása fémjelzi. Ő tervezte a Bécsi kapu tér 12. számú Altabakház és a 13. számú Ott-ház megújítását. Elképzelései alapján újultak meg a Liszt Ferenc utca 13. számú régi megyeház és a Gyógyszertár köz 4. műemlék épületek. Az egykori karmelita kolostor romos épületének felhasználásával korszerű kulturális és vendéglátó központot – Klastrom Szálloda – alakított ki. 1989-ben Győr elnyerte a hamburgi F. V. S. Alapítvány Műemlékvédelmi Európa-díjának aranyérmét. Varga István e siker tevőleges részese volt.

Az építész jelentős nyugat- és középdunántúli egyházi emlékek, templomépületek megújításában is részt vett. A kora klasszicista soproni evangélikus templom, a kéttornyú tihanyi barokk apátság és a soproni Domonkos-templom barokk architektúrája közreműködése alapján újult meg.

Műemléki helyreállításainak tapasztalatait több tanulmányában is közreadta. Figyelemre méltó előadások sorát tartotta itthon és külföldön: 1980-ban Varsóban, 1984-ben Turkuban, 1986-ban Szczecinben ismertette a kastélyok helyreállításának hazai módszereit és eredményeit. Több cikket publikált a győri városhelyreállítás történetéről és tanulságairól.

Varga István életművének fontos része volt a Győr-Sopron Megyei Tanácsi Tervező Vállalat felvirágoztatása. A régi házak tatarozásának terveit készítő kis irodából fáradhatatlan kitartással országosan elismert, sokoldalú tervezővállalatot szervezett: az idősebb és fiatalabb nemzedék legtehetségesebb alkotóit gyűjtötte össze maga köré, és biztosította számukra az alkotás lehetőségét és a kísérletezés örömét.

„Nyugat-dunántúli kastélyok helyreállítása során végzett magas színvonalú építészeti alkotó tevékenységét" 1983-ban Ybl Miklós-díjjal jutalmazták. A hazai örökségvédelem a „Magyar Műemlékvédelemért" emlékérem adományozásával ismerte el munkásságát. Győr városa emlékéremmel jutalmazta a történeti városmag megújításában való sikeres részvételéért.

Rövid szenvedés után váratlanul hunyt el Körmenden, 2005. szeptember 2-án. Barátai, munkatársai, tisztelői és tanítványai 2005. szeptember 12-én búcsúztatták a Győr-Nádorvárosi temetőben. Emlékét a magyar műemlékvédők is hűséggel őrizik.

Winkler Gábor

DOKUMENTUM

A XXIII. Országos Műemléki Konferencia zárónyilatkozata Balassagyarmat, 2005. augusztus 24-27.

Az évtizedes hagyományokkal rendelkező országos konferencia (műemlékvédelmi, önkormányzati és építésügyi szakemberek, szakmai és civil szervezetek képviselői) ezúttal a fejlesztések és az épített örökség védelmének kapcsolatrendszerét állította a tanácskozás középpontjába. Nagy hangsúlyt kaptak ezen belül az előkészítés alatt álló II. Nemzeti Fejlesztési Tervet megalapozó országos és regionális koncepciók, különös tekintettel a műemlékekben rejlő fejlesztési-gazdasági potenciálra.

Az ország jövőjét döntően meghatározó fejlesztési koncepciók, tervek-programok és örökségünk megőrzésének kapcsolatrendszerét, összefüggéseit illetően a konferencia résztvevőinek álláspontja a következő:

1. Az épített és a természeti értékeket magában foglaló környezeti örökség Magyarország kiemelkedő jelentőségű, a jelenleginél sokkal jelentősebb szerepre hivatott fejlesztési erőforrása, amely egyaránt szolgálja az életminőség javítását, a létesítményi infrastruktúra és a turisztikai vonzerő fejlesztését, új munkahelyek teremtését. Ezért
   a) a II. Nemzeti Fejlesztési Tervben éppúgy, mint az Országos Fejlesztéspolitikai Koncepcióban, az Országos Településfejlesztési Koncepcióban, valamint az ezekre épülő regionális, kistérségi és helyi fejlesztési programokban kiemelt módon kell kezelni a környezeti örökség megőrzését, rehabilitációját. Meg kell teremteni az ezzel kapcsolatos projektek nevesített és közvetlen támogatásának lehetőségét;
   b) a fejlesztések minden esetben részesítsék előnyben a meglévő történeti ingatlanvagyont; továbbá
   c) a fejlesztési koncepciók és a regionális tervek vegyék figyelembe, hogy a műemlékek helyreállítása során megóvandó rejtett értékek válhatnak

Mv 2005/5

VARGA ISTVÁN
1927–2005

Szeptember második napján ismét fájdalmas veszteség érte hazai műemlékvédelmünket: hetvennyolcadik évében elhunyt Varga István Ybl Miklós-díjas építész. Győrben született 1927. november 21-én, és a híres győri Révai Miklós Gimnázium diákja volt. Építészoklevelét 1950-ben a Budapesti Műszaki Egyetemen – a legnehezebb időkben, számtalan megpróbáltatás közepette – szerezte meg. Építészpályáját 1952-ben a Győri Tervező Vállalatnál kezdte. Később, 1960-tól nyugdíjazásáig igazgató-főmérnökként, majd igazgatóként a Győr-Sopron Megyei Tanácsi Tervező Vállalatot vezette.

Fiatal építészként kapcsolódott be a fertődi Esterházy-kastély megújításának munkálataiba. Az épületegyüttes helyreállításának hosszú évtizedeken át tevőleges résztvevője volt. 1979–1981 között ő tervezte a híres Muzsika-ház rekonstrukcióját. Az épületet 1762–1768 között Esterházy Fényes Miklós építtette mindenkori orvosa, valamint udvari színházának és zenekarának tagjai részére. A „Muzsika-házban" élt és alkotott az Esterházy hercegi család zenekarának egykori karmestere, Joseph Haydn zeneszerző. A méltatlanul elhanyagolt műemléket Varga István mintaszerűen helyreállította: benne korszerű polgármesteri hivatal és múzeum került elhelyezésre. Tevékenységét megbízható gondosság, hitelesség, bölcs és megfontolt nagyvonalúság, visszafogott szín- és anyaghasználat jellemezte.

A nagycenki Széchenyi-kastély rekonstrukciójának első tervei 1970-ben születtek meg. Varga István irányításával a romos épületegyüttes szemünk láttára újult meg, és nyerte el ismét eredeti formáját. Előbb a főépület múzeumcélú helyreállítására, majd a melléképületek – szálloda, méntelep – megújítására is sor került. 1985-ben ugyancsak Varga István irányította a sopronhorpácsi Széchényi-kastély átalakításának tervezését.

Elévülhetetlen érdemeket szerzett a pápai Esterházy-kastély istálló- és kocsiszínépületének helyreállításával kapcsolatban. Az építészettörténetileg kiemelkedő jelentőségű épület – a francia forradalmi klasszicizmus figyelemre méltó pápai alkotása – a második világháború utáni években tragikus állapotba került. 1970 utolsó harmadában hatósági döntés született bontásáról. Varga István építész 1978-ban elkészítette az épület hatvan férőhelyes szálloda céljára történő átalakításának terveit. A „Platán Szálloda" helyreállítási munkái 1978–1982 között folytak: az európai jelentőségű emlék – a pápai Esterházy-kastély együttesének fontos része – tevékeny közreműködésével menekült meg a végleges pusztulástól.

Sikerrel vett részt a győri történeti Belváros újjászületésében. A hetvenes évek derekán, a modernség szédületében élő helyi politikusokat sikerült meggyőznie arról, hogy az építészeti örökség Győrben is hatalmas érték, amellyel lelkiismeretesen törődni kell. Személyes sikere volt, hogy az abban az időben elterjedt és országszerte népszerű „látszattatarozások" – bejárati kapuk kicserélése, homlokzatok kifestése, portálok felújítása – helyett Győrben a tömbről tömbre haladó, gondos helyreállítás mellett törtek lándzsát. Varga István 1978–1990 között szervezte és irányította a győri Belváros megújításának tervezési munkáit.

A győri tömbrekonstrukció munkálatai kapcsán a régi épületeket kívülről-belülről egyforma alapossággal állították helyre. Kiváló művészettörténészek közreműködésével megindult a rendszeres és alapos épülettörténet-kutatás, melynek eredményeit a tervezés során a tervezők mindenben figyelembe vették. A céltudatos és következetes előkészítés és tervezés eredményeképpen a győri történeti városmag otthonainak

Varga Istvánné, grafikus

A gyermekek képzőművészeti nevelésével foglalkozó pedagógusokat az Unesco égisze alatt működő Művészeti Nevelők Világszövetsége — az INSEA — tömöríti. A nemzetközi szervezet világtanácsának elnöke dr. Al Hurwitz professzor. Közeli munkatársa *Varga Istvánné*, magyar származású newtoni pedagógus, aki a Magyar Rajzpedagógus Szövetség vendége volt.

(gy. kárpáti): Gyermekrajz - kiállítás

2.

Esti Hírlap, Bp. 1978 szept. 29.

Varga István

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP
Dunaújváros

1969 AUG 29

1021

Leendő képzőművészek sikerei

A dunaújvárosi Munkácsy Mihály képzőművészkör három tagját: *Varga Istvánt*, *Fodor Sándort* és *Golubov Gábort* felvették a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnáziumba. *Feltóti Erzsébet* pedig ősztől a pécsi Művészeti Gimnáziumban tanul. A körtagok közül *Miklós Károly* a Sopronban rendezett országos középiskolás képzőművészeti kiállításon második díjat nyert, és a megyei középiskolás képzőművészeti kiállítás mindhárom díját is dunaújvárosiak nyerték. Az első és harmadik díjat elnyerő *Szomolai Istvánt* a budapesti Felsőfokú Dekorációs Technikumba vették fel.

ban Pusztaszabolcs, a nőknél Előszállás győzött.

*

Nagykarácsony vezet. A járási labdarúgó-bajnokság vasárnapi fordulója elmaradt. A tavaszi Nagykarácsony—Előszállás mérkőzés két pontját 0:0 gólaránnyal — jogosulatlan játékos szerepeltetése miatt — a nagykarácsonyiak kapták, így a tabella élére ugrottak. A tartalékok bajnokságában Előszállás csapata vezet.

MOZIK MŰSORA

Április 10–16-ig.

PATKÁNYFOGÓ (magyarul beszélő francia film, 16 éven felülieknek): MÁJUS 1 (Mártírok útja 35.) 4, n7, f9. PUSKIN (Kossuth Lajos u. 18.) du. 4, n7, f9. DÓZSA (Róbert Károly krt 59.) f4, h6, 8. KOSSUTH de. (Váci út 14.) f10, f12, h2. – **ÉJSZAKA SZÉPEI** (francia film, 16 éven felülieknek): ALFA (Kun Béla tér) f4, h6, 8. SZABADSÁG de. (Bartók Béla út 64.) f10, f12, h2. ATTILA (Budafok) f6, h8, vas. n4-kor is. HUNYADI (Kispest) 4, n7, f9. TÁTRA (Pesterzsébet) 4, n7, f9. – **JÁTÉK AZ ÖRDÖGGEL** (színes csehszlovák film): TOLDI (Bajcsy-Zs. út 36.) 14-től f4, h6, 8. VÖRÖSMARTY de. (Üllői út 4.) 9, 11 n2. – **ÉGI MADÁR** (magyar film): Kiegészítőműsor: Búcsúzás (magyar rövidfilm). URÁNIA prol. (Rákóczi út 21.) 4, n7, f9, vas. h2-kor is. UGOCSA prol. (Ugocsa u. 10.) f4, h6, 8. ZUGLÓI (Angol u. 26.) 4, n7, f9. JÓZSEF ATTILA (Rákospalota) n6, f8, vas. 3-kor is. ALKOTMÁNY (Újpest) f4, h6, 8. FELSZABADULÁS (Flórián tér 3.) f4, h6, 8. MADÁCH (Pestlőrinc) n6, f8, szombat–vasárnap 3-kor is. – **HAJSZA** (színes szovjet film): Kísérőműsor: Korok tánca (zenés rövidfilm). MŰVÉSZ (Lenin krt 88.) 9, 11, n2, f4, h6, 8. SZABADSÁG du. prol. (Bartók Béla út 64.) 4, n7, f9. – **KICSIK ÉS NAGYOK** (jugoszláv film): Kísérőműsor: Budapest felszabadítása. (Eredeti felvételekből összeállított magyar dokumentumfilm.) KOSSUTH prol. (Váci út 14.) 4, n7, f9. ÉPÍTŐK RÓZSA FERENC KULTÚRHÁZA (Gorkij fasor 50.) 10., 11., 13-án 3, n6, f8; 12-én csak 3, n6. – **MINDIG VELED** (magyarul beszélő német film): DUNA prol. (Fürst S. u. 7.) f5, h7, 9. – **SPANYOL KERTÉSZ** (szélesvásznú, színes angol film): CORVIN prol. (Kisfaludy köz) f4, h6, 8. – **A FELESÉG** (magyarul beszélő szovjet film): MUNKÁS (Kápolna u. 3.) 13-ig f4, h6, 8. TOLDI (Bajcsy-Zs. út 36.) 13-ig f4, h6, 8. – **CIMBORÁK** (színes magyar film): Kísérőműsor: Korcsolya EB. 4. Világhíradó. KÖLCSEY (Kispest) f4, h6, 8. VÖRÖSMARTY du. (Üllői út 4.) f4, h6, 8. – **420-AS URAK** (indiai film, I–II. rész): Kiegészítőműsor: 2. Sporthíradó. MUNKÁS (Kápolna u. 3.) 14-től f4, 7. ÁRPÁD (Soroksár) 6, vas. f4-kor és 7-kor is. FÉNY prol. (Újpest) 9, f1, 4, f8. BETHLEN (Bethlen G. tér 3.) f5, 8. PUSKIN de. (Kossuth L. u.) 9, f1. TÁNCSICS (Csepel) f4, n8. – **FILMMÚZEUM** (Tanács krt 3.) de. Asszony múlt nélkül (német némafilm, készült 1936-ban) 10, 12, 2, 4; du. 13-ig Fauszt (német némafilm) 6, 8. – **Híradó mozi** (Lenin krt 3.) Magyar Híradó. Korok tánca. 7. Világhíradó. Real Madrid–Vasas mérkőzés. Csúf kiskacsa. – **Don Quijote** (szovjet film): BÁSTYA prol. (Lenin krt 8.) 13-ig 10, 12, 2, 4, n7, f9; 14-től du. 4, n7, f9. SZÉCHENYI (Pestújhely) 14-től f4, h6, 8. – **Akasztottak lázadása** (Traven világhírű regényéből készült mexikói film). BÁSTYA de. (Lenin krt 8.) 14-től 10, 12, 2. HALADÁS (Bartók Béla út 130.) f4, h6, 8. – **Csendes otthon** (zenés magyar filmkomédia): Kiegészítőműsor: Város peremén. (József Attila költeményéből készült magyar kisfilm.) CSOKONAI (Nézsínház u. 13.) 9, 11, n2, f4, h6, 8. SPORT (Thököly út 56.) 4, n7 f9. HAZÁM (Váci út 150.) f4, h6, 8. BEM de. (Mártírok útja 5.) n10, f12, h2. TANÁCS de. (Szent István krt) 9, f12, h2. SZÉCHENYI (Pesthidegkút) 13-ig h6, 8, vas. f4-kor is; csüt. szünnap. – **Tizennyolc évesek** (színes csehszlovák film): VASVÁRI (Kerepesi út 44.) 14-től h4, 6, 8. – **Moulin Rouge** (színes angol film, 16 éven felülieknek): AKADÉMIA (Üllői út 101.) f4, h6, 8, vas. f2-kor is. KOSSUTH (Cinkota) 13-ig n6, f8, vas. 3-kor is. SZABADSÁG (Rákosliget) 14-től 6, n9. – **Koldusdiák** (Millöcker operettje színes német filmen): ÁRPÁD (Budafok) 14-től h6, 8. – **Szerelem, ahogy az asszony akarja** (nyugatnémet film, 16 éven felülieknek): MARX (Landler Jenő u. 39.) f4, h6, 8. CSABA (Rákoscsaba) f6, h8, vas. n4-kor is; csüt. szünnap. – **Hét lányom volt** (színes francia filmvígjáték): ZRÍNYI (Lenin krt 86.) 13-ig csak délelőtt 9, 11, n2. ZRÍNYI (Lenin krt 86.) 14-től 9, 11, n2, f4, h6, 8. – **306-os ügy** (izgalmas szovjet film): Kísérőműsor: Csupa napfény a szívem. ZRÍNYI (Lenin körút 86. sz.) 13-ig f4, h6, 8, prolongálva. – **Éjfélkor** (magyar film): PETŐFI (Pongrác út 9.) 13-ig f6, h8, vas. n4-kor is. CSILLAG (Csillaghegy) 13-ig h6, 8, vas. f4-kor is. PETŐFI (Nagytétény) 13-ig n6, f8, vas. 3-kor is. – **Elbeszélés az első szerelemről** (szovjet film): Kísérőműsor: Műsorváltozás PETŐFI (Pongrác út 9.) 14-től f6, h8. OTTHON (Beniczky u. 3.) 13-ig f4, h6, 8. ÚJVILÁG (Rákoskeresztúr) 13-ig h6, 8, vas. f4-kor is. – **Világos ablak** (csehszlovák film): ÚJVILÁG (Rákoskeresztúr) 14-től h6, 8. – **Nyomok a hóban** (kalandos, színes szovjet film): CSILLAG (Csillaghegy) 14-től h6, 8. – **Sipkaszoros hősei** (magyarul beszélő, színes szovjet–bolgár film): PETŐFI (Nagytétény) 14-től n6, f8. – **Nem volt hiába** (jugoszláv film): OTTHON (Beniczky u. 3.) 14-től f4, h6, 8. – **Hogyan fedezték fel Amerikát** (mulatságos olasz filmszatíra): NAP (Népszínház u. 31.) f4, h6, 8. – **Elveszett vőlegény** (színes, zenés szovjet film): VILÁG (Rákosszentmihály) 13-ig f6, h8, szombat–vasárnap f4-kor is. – **Tigriskölyök** (kínai film): VILÁG (Rákosszentmihály) 14-től f6, h8. – **Kikötő gyermekei** (színes szovjet film): OTTHON (Soroksár) 14-től f6, h8. SZABADSÁG (Újpest) 13-ig h6, 8, vas. f4-kor is. – **Két anya** (német film): VILÁGOSSÁG (Pesterzsébet) 14-től h6, 8. – **Az anya** (magyarul beszélő, színes szovjet film): OTTHON (Soroksár) 13-ig f6, h8, vas. f4-kor is. – **2×2 néha 5** (színes magyar filmoperett): SZABADSÁG (Újpest) 14-től h6, 8. – **Turistaszerelem** (magyarul beszélő szovjet film): VILÁGOSSÁG (Pesterzsébet) 13-ig h6, 8, vas. f4-kor is. SZABADSÁG (Csákiliget) 14-től f6, h8. – **Emberek vagy őrmesterek** (olasz film): SZIGETHY (Albertfalva) 14-től f4, h6, 8. – **Gyilkosság a Dante utcában** (magyarul beszélő, színes szovjet film): JÓKAI (Rákoshegy) 13-ig h6, 8, vas. f4-kor is. – **Gerolsteini kaland** (magyar film): JÓKAI (Rákoshegy) 14–15., h6, 8. – **A Fekete-erdőtől a Fekete-tengerig** (magyar film): 16-án JÓKAI (Rákoshegy) h6, 8. – **Makrancos feleség** (színes francia–spanyol film): ADY (Kispest) h6, 8, vas. f4, h6, 8. – **Lissy** (magyarul beszélő német film): TERV (Pestújhely) 14-től h6, 8. BALASSI (Pestimre) 13-ig f6, h8, vas. f4-kor is; csüt. szünnap. – **Az én lányom** (magyarul beszélő szovjet film): BALASSI (Pestimre) 14-től f6, h8. – **Bátor emberek** (magyarul beszélő, színes szovjet film): FÓRUM (P.-lőrinc) 13-ig n6, f8, vas. 3-kor is.

Magyar Nemzet

A Hazafias Népfront lapja

Szerkesztő bizottság: Dinnyés Lajos, Fogarasi Béla, Horváth Richárd, Jámbor István, Kárpáti Aurél, Martin Ferenc, Mihályfi Ernő (főszerkesztő), Molnár Erik, Z. Nagy Ferenc, Ortutay Gyula, Paál Ferenc, Parragi György, Péter János, Rajcsányi Károly, Révész Jenő (felelős szerkesztő), Szabó Pál, Szabolcsi Bence, Vadász Elemér.

A kiadásért felel a Lapkiadó Vállalat igazgatója.

Szerkesztőség: VII., Lenin körút 9–11. Tel.: 221–285.

Kiadóhivatal: VII., Lenin körút 9–11.

Athenaeum Nyomda, Ny.: Sopron

Leválasztható budai központi fekvésű, földszintes, kettő nagyméretű szobás társbérleti lakásomat minden elfogadható társbérletért elcserélném. Telefon: 269–173.

Üres szobát keres egyedülálló tanár. 180–788.

Belvárosi, Martinelli (Szervita) tér 3. számú félemeleti szobás, egymásbanyíló komfortos udvari lakásom elcserélném 2 szobás összkomfortos utcaira.

Elcserélném Nyugatinál levő telefonos, nagyméretű, egymásbanyíló kétszobás félkomfortos lakásomat egyszobás komfortosra. Érdeklődés este: 313–466 telefonon.

Elcserélném 3 szoba, személyzeti szobás, Ráday utcai lakásomat egy szoba, hall, összkomfortra, vagy kisméretű kétszobás összkomfortosra, megegyezéssel. Telefon: 187–130.

Fiatal, diplomás házaspár, intelligens környezetben, albérleti szobát keres »Csillagod a becsület 13846« jeligén, a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Háromszobás összkomfortos (minden szoba különbejáratú) lakást adok. – Kérek: kétszobás összkomfortos (személyzetis), különbejáratú lakást. – Délivasút — Moszkva tér — Mártírok útja környékén. — Karcsinszky, I., Logodi u. 48.

Keresek szabadrendelkezésű szobakonyhás lakást Budapest vagy környékén (megegyezéssel). Munkanapokon 12–2 óráig. 428–966, Balázs.

Mérnöki irodának, esetleg orvosnak — központi fűtéses bútorozott szoba előszobával kiadó. 310–276.

Elcserélném 2 szoba összkomfortos, déli fekvésű, nagyerkélyes lakásom, egy szoba összkomfortra, csak utcait, du. 3-tól. Gerő, VIII., Auróra utca 7.

Összeköltözők, figyelem! Belvárosi három szoba hallos lakásomat elcserélem két darab kétszobás komfortosra. Ajánlatot »Testvérek« jeligére, kiadóba, Miksa utca, kérek.

Elcserélném Szabadság térre nézó kettőszobás, hallos nagyméretű utcai, balkonos, központi fűtéses lakásomat egyszobás hallos vagy kisméretű összkomfortos 2 szobásra, első emeletig — belterületen. Esetleg, XI., Bartók Béla út vagy Zugló elején, 5-től 7-ig. V., Belonnisz u. 18. III. 3/B.

Budai háromszobást adok egymásbanyíló kétszobás budaiért és garzonért, megegyezéssel. 427–344, 7–8–10-ig.

Egy-, két-, háromszobás, garzon lakások építkezéséhez pasaréti társasházban társat keresünk OTP-kölcsönnel. Telefon: 420–340. 16–19 óráig.

Egymásbanyíló kétszobás komfortos — szeparált elsőemeleti társbérletet adok. — Kérek 2 szobás összkomfortos főbérletit vagy szabadrendelkezésűt. »Megegyezünk 13835« jeligére, Felszabadulás téri hirdetőbe.

Átadó társbérleti szobát keres Budapesten magános ápolónő. Telefon: 135–580, du. 5–8, mindennap.

Egy szoba fő-, társv. üres albérletet keres nőtlen gépészmérnök, közvetítést honorál. Vágó, XII., Lidérc u. 11.

Kálvin térnél 3 szobás összkomfortos utcai, I. emeleti, déli fekvésű cserélném modern 2 szoba összkomfortra. — Tel.: 220–077, 9–6-ig.

Elcserélném Kiskunfélegyházán, központban levő két szoba, konyha, kamra, előszoba, vízvezetékes lakásomat Pest környéki, esetleg egyszobásért is. »Sürgős 76« jeligére, kiadóba, Miksa utca.

Elcserélném szoba, konyhás utcai olcsó bérű lakásom emeletire, lehet nagyobb méretű is, megegyezéssel, Nyugati környéken. XIII., Rózsafa u. 4. fszt. 2

Elcserélném főútvonali háromszobás, jó beosztású, összkomfortos utcai lakásomat kétszobásra. — »Második emeletig 21029« jeligére, Magyar Hirdetőbe, Lenin körút 80.

Zöldövezetben levő (Bp., XIV., Szabó József u. 14/b, II. ép.) kettő szoba összkomfortos, földszinti, cserépkályhás, gázos lakásom elcserélném. 2 nagyobb szoba összkomfortos, vagy kettő szoba hallos, összkomfortos lakásért, ráfizetéssel, lehetőleg kertes házban I. emeletig. Nagyobb lakás leválasztását is vállalom. Megbeszélés a fenti címen, mindennap 18–20 óráig. Uitz Lajosné.

INGATLAN

Kétszer egyszobás előszobás házrész cserelakással, egy szoba beköltözhető, hetvenötezerért. XX., Drégely tizenegy.

Termálvizes, központi fűtéses, 2 szoba komfortos utcai öröklakás, Üllőpótvárosban eladó. Telefon: 315–042.

Kispesten, kétszer szoba, konyha, kamra, veranda, cserelakással eladó. Érden 150 □-öl telek, eladó. Érdeklődni: 135–992.

Csillebércen, 220 □-öl közműves telek olcsón eladó. Érdeklődni: Alkotás utca 13. II. 8.

Romániában levő családi házamat elcserélném magyarországira. — Bényi, Mátvásföld, Kossuth u. 18/B.

Alkalmi vétel! Sürgősen eladó Mátraszentimre határában 840 m magasan 1800 négyszögöles telek. Üdülő építésére kiválóan alkalmas. — Érdeklődni: 456–813.

18-as buszról kétszobás ház, 300 öl telekkel 38 ezerért, eladó. Beköltözhető: 161–391.

BEKÖLTÖZHETŐ CSALÁDI HÁZAK:

II., Adyligeten 400 ölön egy kétszobás és egy egyszobás komf. lakással 200 000. **II., Csatárka úton** 300 ölön egy beköltözhető egyszobás komf. zártverandás és egy lakott szobás, konyhás lakással 155 000. **III., Csillaghegyen** kétszobás, konyhás 85 000. **Pesthidegkúton** 400 öles telken egy háromszobás komf. és egy egy szoba, konyhás lakással 160 000. **Telkek:** Csillaghegyen, közlekedésnél 216 öles házhely, ölenként 150 Ft. III., Laborc utcában 840 öles kerített gyümölcsös szerszámkamrával 90 000.

FIK. I., Attila utca 41. Tel.: 360–312.

ÁLLÁS

Információképes tőzsömindenest bejárással keres azonnalra. 350–477, reggel 8 és 10 között.

Kettő szoba hallos, modern, központi fűtéses, személyzeti szobás, gépesített háztartásba, négy- és nyolcéves kislányok mellé háztartási alkalmazottat keresek. Telefon: 134–984.

Komoly, önálló nőt keresek bentlakással, háztartás vezetésére. Fizetés megegyezés szerint. Telefon: 387–002.

Gyermekszerető hölgyet keresek háztartás vezetésére, bentlakással. Fehérhajó utca 8–10. I. 1.

Gyermekszerető főzőmindenest keresünk. Pajzs mérnök, Bp., IX., Erkel utca 6. 384–106. Jelentkezés este fél hét után.

Perfekt főzőmindenes állást keres. — Rákóczi út 53, fszt. 6.

Főzőmindenest jó fizetéssel felveszek. Szép szoba van. – VII., Rottenbiller u. 39. Orásüzlet.

Mindenest gépesített háztartásba orvosházaspár felvesz. – Pannónia utca 28. – Gömöri, Délután.

Idősebb intelligens, német anyanyelvű nő könnyű háztartási munkára nagyobb gyermekhez ajánlkozik, esetleg félnapra. »Bentlakással 59976« Felszabadulás tér 1 Hirdetőbe.

Gyakorlott fémesszolót (lemezmunkához) állandó munkára, azonnal felvesznek. Telefon: 423–955.

Gyermekek gondozását, bejárással vállalom. VI. ker., Bokányi Dezső utca 9. II. 10. Volt Bajnok utca. Megbeszélés 3-tól 6-ig.

ÉRTESÍTÉS

Kérem azt az utast, aki húsvét vasárnap este fél 7 után az 55-ös villamos peronján egy ezüst Doxa zsebórát talált, értesítsen a 206–446 telefonszámon. Teljes térítést fizetek.

ÍRÓ- SZÁMOLÓGÉP

Írógépet, számológépet javítok, használt gépet veszek. Nádorfalvi műszerész. VI., Rózsa Ferenc u. 52. Telefon: 229–156.

Szép írású, kitűnő Smithpremier írógép sürgősen, legjutányosabban eladó. Lázár utca 13. II. 28.

GÉP, SZERSZÁM

10/100-as sikkötőgép eladó, XXI., Kossuth L. 100. T.: 144–258.

Prima Pfaff női szabó varrógép eladó, József körút 60. II. 9/a.

Buksi 190-es eladó. Érdeklődni lehet: 259–653-on.

Esztergapad 1000 mm csúcstávolságú, vezérorsós, üzemképes állapotban eladó. — Pesterzsébet, Határ u. 67. Műszerésznél.

Polyetilén hegesztőgép eladó. Telefon: 429–657. Du. 2–3-ig és este 7–9-ig

Szövőszék felvetővel, villanymotoros országzóval eladó. — Bp., III., Hunor u. 55.

8/100 sikkötőgép, speciál Diamant rendszerű lakattal eladó. 256–039. Reggel 8–9-ig, du. 5–7-ig.

Varrógépek, cipész, szabó, más rendszerűek javítása, felújítása jótállással. Hibás, törött varrógépét megveszem. Varrógépműszerész. Rákóczi út 84. Bejárat Huszár utcáról. 210–083.

BÚTOR

Kombinált szekrény, szép fazonú, zeneszekrény, konyhabútor készítőnél eladó. Rákospalota, Tompa Mihály 51.

Kétszemélyes rekamiék, fotelok, székek, szelonok készítése, javítása, fizetési kedvezmény, minőségi munka. — Mautner kisiparos. VIII., Festetics utca 11. Kerletinél.

Kétfekhelyes rekamié fotelokkal, székekkel, sürgősen, olcsón eladó. Klauzál utca 18, fszt. 1. — Szűcsné.

Kétszemélyes rekamié, fotel, szekszelon, készen és rendelésre, több havi fizetés! könyvnyitással. Kárpitosnál, Népszínház utca 5. Telefon: 341–783.

Használt bútorát átdolgozom, újra beszerelem, fizetési kedvezménnyel, kombinált szekrény, hálószoba, diner, rekamié, eladó. Farkas asztalos, VIII., Kiss József u. 10, volt Aggteleki u. Telefon: 334–092.

CSILLÁRT

nagy választékból vegyen. Csere, vétel, eladás VARADI, VIII., József körút 57 Telefon 342–263.

Irodai, asztali, bútordarabok eladók. Telefon: 161–836, 7-től 10-ig, 4–9-ig.

Vennék hálószobát, kombinált bútort, páros szekrényt. Telefon: 33–88–88. Hivjon, jövök.

Veszek hálót, kombináltat, konyhát, szekrényt, ágyat — feloszlatott háztartást, hagyatékot. — 134–869.

Hálószobabútort, kombináltat, konyhát, párosszekrényt, párosságyat, hagyatékot, feloszlatott háztartást veszek. 130–755.

Hálót, konyhát, párosszekrényt, párosságyat veszek. Telefon: 426–912.

Biedermeier szoba, epedás rekamié, sublótok, háromasszekrény, ígényesnek eladó. 421–799.

Hálót, kombináltat, ágyakat, — szekrényeket, hagyatékot vennék. 355–371.

Kaukázusi, 2 részes modern kombinált szekrény tízezerért eladó. Megtekinthető egész nap, Pestlőrinc, Beregszász u. 12. 50-es villamos végállomásnál.

Nagyon szép ebédlő bútor, olcsón eladó. Telefon: 406–043.

SZŐNYEG

Perzsa összekötő szőnyegek jó állapotban eladók. VII., Damjanich utca 44. II. 1.

Szőnyegét különlegesen megjavíttom, vegyileg kitisztítom, átszabom, rojtozom, vagy szakadtan, hibásan megveszem, bútorkárpitját a helyszínen kitisztítom. Javított szőnyegek eladók, Domány Gyula, ezelőtt 20 évig a Nagymező utcában, most VI., Majakovszkij utca 56. Telefon: 420–637.

HANGSZER

Zongorát, esetleg pianinót keresek megvételre, magánkézből. Telefon: 426–819.

Rövidebb zongorát, vagy pianinót kéz alatt sürgősen veszek. Telefon: 225–662.

Egy Wirt zongora eladó, megtekinthető egész nap. XIII., Petneházy u. 56. — Zempléni.

Bécsi rövid zongora privátnak eladó. — Telefon: 340–434.

Rövid zongora megbízásból, olcsón eladó, XIV., Dózsa György út 9. fszt. 2.

Rövid zongora, márkás, sürgősen eladó. VII., Hernád utca 11. fszt. 1.

RÁDIÓ

Beethoven rádió — kitűnő állapotban sürgősen eladó. — Telefon: 201–396.

Rádióját helyszínen javítja Jantsek rádió szerviz. Batthyány 50. — Tel.: 357–530.

Mikrógyűjtemény — nyugati, eredeti Philips lemezjátszóval, eladó. Operák, koncertek, tánclemezek. Fejér György sorozat. 256–087, háromtól.

RUHÁZAT

Bundák, kulikabátok, átszabások. Használt bundát veszek Somogyi szűcs. — Kossuth Lajos u. 5.

Közép vagy nagyobb termetre férfiruhákat, bőrkabátot jó árban vennék (lehet hibás is). 410–232.

GYERMEK-BALLONKABÁTOK

esőköpenyek.

R. RAB LILI,

V., Váci utca 34.

JÁRMŰ

Autórugók javítását vállalom. Speciális autórugó készítő. — Budapest, II. ker., Frankel Leó út 50. — Lukács-fürdővel szemben. Telefon: 151–126.

4 személyes mahagoni farmotoros test eladó. 363–927

Eladó 350-es gardányos Zündapp oldalkocsihoz. 292–518. XV., Szerencs u. 66.

Sürgősen eladó jó állapotban levő 250 piros Pannónia. Érdeklődni: Teleki tér 7. Étkezde.

100-as »Túra Csepel«, jó állapotban eladó. XX., Akácfa utca 41. 4 óra után.

Kiskerekű, 350 kcm. Jáwa, telefékdobos, új, gyári, eladó. Telefon: 182–618.

Autólámpa javítást, cserét, megbízhatóan, olcsón vállalok. Tűzoltó utca 27.

Fiat 1100-as alkatrészek eladók. Karácsonyi Sándor utca 25, házfelügyelő.

Autósok, vállalatok, Wartburg, Francó és Granit gépkocsik túlfogvasztását megszüntetjük garanciával. Hársfa utca 55.

Gyújtó- és lendkerekek, mágneset vidékről is azonnal, erősen újrá delejezi Elektró Farkas, Váci út 48/d.

R. 7i, BMW generálozott, eladó. Lezák. Népszínház utca 41.

ADÁS, VÉTEL

Permetezőhordók eladók, galvanizáló, festőkádak készítését, javítását vállalom. Klauzál tér 3.

Eredőképes gyökeres szőlőoltványokat olcsó árban szállítok. Béres István, Abasár.

Hívjon! Jövök. — **Használt ágytollat,** dunyhát, párnát veszek. 384–547.

Készpénzért veszek használt férfiruhákat, női szőrmebundákat, szőnyeget, toliat. 222–118.

Vennék hintát, nyújtót, korlátot, gyűrűhintát, egyebet. — Telefon: 221–116.

Magyar–angol bővített szótárt megvételre keresek. Telefon: 343–400.

Pontos, 500 kg mázsa, réz fürdőhenger eladó. Mező, XII., Józsa Béla utca 15.

Márkás villanyboylert kombinálva fűtőradiátorral vegyen. II., Erőd u. 10. Tel.: 353–511.

Haláleset miatt — sürgősen eladó fehér fodrászüzletberendezés. Érdeklődni: Klauzál utca 33. III. 34.

LAKÁS

Keresek egy szoba, hallos, összkomfortos lakást V., XIII., XIV. kerületekben. »Esetleg cserelakással 58138« jeligére a Magyar Hirdetőbe Lenin krt. 80.

Mérnökházaspár készpénzre és életjáradékra keres szabadrendelkezésű lakást, leválaszthatót is. »Nyugalom 59944« jeligére, a Felszabadulás téri hirdetőbe.

Összeköltözők figyelem! Adunk kettő szoba (egyik alkovos) összkomfortos utcai lakást, kérünk belterületen két egy szoba összkomfortost esetleg egyik lehet szoba, konyhás) kamrás, vagy nagyobb garzon. — Megtekinthető 4–7-ig, VIII., Bródy Sándor u. 17. III. 8.

Elcserélném a Nemzetihez közel 2 szobás utcai, központi fűtéses lakásomat egyszobásra, garzonra. Bpest, postafiók 8/58.

Körtérnél jövedelmező, bekerített, közműves családi házhely sürgősen eladó. 134–350.

Budán közműves telket keresek. »Megállóhoz közel 13772« jeligére. Felszabadulás téri hirdetőbe.

Életjáradékra, előrefizetéssel eladom villámat, Balaton, műút között. Varga, Balatonmáriafürdő, első szakasz, Pihenő villa.

Eladó Óbudán 1300 □-öles telek, olcsón. Mármarosi Közértől öt percre. Érdeklődni: Hernád utca 22, 9–5-ig, kelmefestőüzlet.

Sashegy déli oldalán elegans villanegyedben ház eladó! (Kétszer két szoba komfortos, kétszer egy szoba komfortos lakással.) Lakáscsere lehetőséggel! Érdeklődések hirdetőbe. Felszabadulás tér. — »Gyönyörű helyen 12938« jeligére.

Beköltözhető balatonszemesi villa, két szoba, hall stb. 200 öles gyümölcsösben, eladó. — Bővebbet: Gubán cipőüzlet, Párisi utca 3.

Eladó sashalmi szoba konyhás ház, 265 □-öl termő gyümölcsössel, egyszobás összkomfortos lakással azonnal beköltözhető. Pesten, vagy Budán. Cím: Bp., IX. ker., Telepi u. 2/c, Bíró.

Eladó két és fél kat. hold szőlő. Inárcson, ugyanott 5 köbméter körte- és diófarönk. Bővebbet, Prenoda, VI., Népköztársaság útja 3. Telefon: 427–804.

Háromszobás villát vennék készpénzért. Cserelakást adhatok. »Budán–Zuglóban« jeligére, Felszabadulás téri hirdetőbe.

Öröklakás olcsón eladó, egy 2 szoba, alkóvos komfortos és 1 szoba komfortos — lakottan, a Ferdinánd hídnál. Budapest, VIII., Kerepesi út 5, IV. ép. fszt. 8.

Budai villámat sürgősen, áron alul eladom kilencvenezerért, lakottan. 456–829.

Máriabesnyőn, villanegyedben 1624 négyszögöl 2 szobás és 1 szobás komfortos lakásos villa, melléképületekben, kétszer 1 szoba, konyhás lakással, gyümölcsössel eladó. Beköltözés megegyezés szerint. »Máriabesnyő 59316« jeligére, Felszabadulás téri hirdetőbe.

Újpesten levő kettő szoba, összkomfortos — emeleti — lakásomat elcserélném kertes házban levőre, ráfizetéssel. Telefon: 492–233.

Eladó Káptalanfüreden beköltözhető szép kis erdei villa. Szép balatoni kilátással. Telefon Budapest: 311–329, v. Győr: 14–37.

Kisbéren, Újszőlőkben eladó beköltözhető 2 szobás komfortos, pincézett villa, 900 négyszögöl szőlőgyümölcsössel, 140 ezerért, 80 ezer készpénzzel átvehető, a többi megegyezés szerint. Érdeklődni: Budapest, III., Jeles u. 22124 hrsz. Gábrielné.

VEGYES HIRDETÉS

Ágytollait eladja, vagy tisztíttatni akarja? Hívjon! Bizalommal 163–134.

Ház sürgősen eladó, 50 ezer, két szoba, 2 konyha, kamra, pince, istálló, ól. Egy szobában lakó van, a többi rész azonnal beköltözhető. — XX., Soroksár, Jókai út 20.

Családi ház Rákospalotán, Kinizsi utca 37, beköltözhető, 3 szoba komfortos, alápincézett, két családnak is alkalmas. Telefon: 334–092. — Reggel 9-től du. 5 óráig. Farkas.

Parketta készítése, eladása. Budapest, VIII., Üllői út tizenhat, hétköznap.

Velencén 280 négyszögöl szőlő eladó. Silber, VI., Ó utca 12. III. 7.

Eladó azonnali beköltözködéssel, hegyvidéki csendes, nyugodt táji (nyaralónak is kitűnően alkalmas), kettőszobás modern családi ház 1400 négyszögöles bekerített gyümölcsössel. Külön kerítve gazdasági udvar, 11×4 m-es műszaki épülettel. Baromfi és vízisárnyas tenyésztésére nagy lehetőség, mert legelő és közvetlen patak víz is van. Méhészet is megvehető N. B. kaptárakkal. Som, hárs, akác bőven van. – Rajkai János, Pestújhely, Bajcsy-Zs. u. 60.

Farkasréten nem beköltözhető szoba, konyhás házrész közműves 120-as telekkel eladó, 469–182. — Este hét után.

Zuglóban, XIV., Szugló u. 104. alapincézett 2 szoba összkomfortos, 120 négyszögölön családi ház jókarban, beköltözhetően eladó. Villamos 3–4 perc, megtekinthető du. 5–7-ig, ünnepnapon egész nap.

XII., Dániel úton 400 öl közműves, bekerített kert ölenként 250, eladó, Bővebbet: 119–152.

Beköltözhető 2 szobás családi ház, 396 négyszögöl gyümölcsössel, sürgősen eladó. III., Királylaki út 84. Testvérhegy.

Modern kis családi ház gyümölcsösben, Erdligeten eladó, cserével beköltözhető. Telefon: 181–359. Du. 5–7 között.

Elcserélném farkasréti 250 öles közműves telkemet 2 szobás, összkomfortos budai lakásra, első emeletig. Érdeklődni lehet: Bankó, Dohány u. 73. Du. 4-től.

Budapestről 24 km, vasútállomás közelében kettő szoba összkomfortos ház, 20 db sertés hizlalására ól és istálló, ipari árammal, beköltözhetően eladó. Tárnok, Hazatérők 15.

Óbudán 700 öles telek, házépítésre, gyümölcsfatelepítésre kiválóan alkalmas, eladó. Esztergomban 765 öles szántó gyümölcsfákkal eladó. Mindkettőre érdeklődni: Budapest, III., Jeles u. 22124 hrsz. Gábrielné.

Társat keresek 20 ezerrel, jó részesedéssel, garanciával. »Megegyezünk 12995« jeligére. Felszabadulás téri hirdetőbe.

Ereszcsatorna, bádogos munka készítése, javítása, olcsón jótállással. Telefon: 456–949.

Kertet, szőlőt megmunkálok, szoba-konyhás lakásért — Budapesten. »Nagy gyakorlattal 13005« jeligére, Felszabadulás téri hirdetőbe.

Épület és egyéb LAKATOS MUNKAT, forgácsoló, vízszerelő munkákat, valamint e szakmákat érintő egyedi és **TÖMEGCIKK KÉSZÍTÉSÉT** rövid határidőre vállalja **Kisipari szövetkezet.** Telefon: 346–534, 146–210.

Üzlethelyiségcsere — kb. 55 négyzetméter és akkora pince — Nagyfuvaros u. 3/a, Gábor üveges, Népszínház u. sarok.

Hétvégi házak építését, tervezését téglából, villaszerű kivitelben, fizetési könnyítéssel, június 1-ig beköltözésre vállalom. Horváth. Telefon: 296–191.

Ágysodronybetét, összecsukós vaságy készítése és javítás Prohászka, Zichy Jenő u. 46. Jókai utca sarok.

Présmunkát, laboratóriumi, műszerek javítását, műszerrészpadra forgácsolást, tömegcikkek gyártását, kísérleti kivitelezéseket vállalok. Telefon: 425–997.

Sportegyesületek, parképítők figyelem! VÖRÖS SALAKRA szállítással együtt rendelést felveszünk. Haladás Fuvarozási Szöv. Telefon: 140–272.

Eladó méhészet. — Nagyboconádi fekvő vándorkaptárban 20 család kaptármérleg, mézeskannák, rajszállító rekeszek, műlép. Újpest, Kemény Gusztáv utca 20.

Fregolikészítést, javítást vállal, rozsdás drótot rozsdamentesre kicserél: Csúki, Nefelejts utca 10. — Telefon: 221–761.

Hideg napokon fűtsön Márkás villanyradiátorral. II., Erőd u. 10. Tel.: 353–511.

Jó ötleteket, játék és fémfeldolgozó szerszámokat átveszek, tizennyolc órától. — VI., Hegedű u. 6. I. 9.

Szállítható vasvázas vikendház, kerti ház készítése, 2×2 m 2000 forint, 3×3 m 4500. Budapest, IX., Tagló utca 9.

Figyelem! Mindenféle régi kitágult kötött holmit mérsékelt árban újjáalakítom, kijavítom. — Hozott anyagból olcsón készítek pulóvert, kardigánt, olaszkát. — Kenderessy, Pozsonyi út 4. II. 7.

Eperpalánta, korán érő, 1000 darabonként 200 Ft-ért. Érdeklődés: Tahyné, Bpest, VIII., Baross utca 86. II. 2 alatt.

Ágytoll eladásért, tisztításért házhoz megyek. VI., Majakovszkij utca 6. 427–791.

Villanymotorok és villanyhegesztők tekercselését rövid határidőre vállaljuk. Budai Építő és Szerelőipari KTSZ. Bp., I., Attila u. 31. Telefon: 160–123.

ÜDÜLÉS

Budapesthez közel — Balaton somogyi partján, vízparti villában kettő szoba bútorozva, egész időnyre kiadó. »Igényesnek 13834« jeligére. Felszabadulás téri hirdetőbe.

OKTATÁS

Kőbányai Gépíró, Gyorsíró Iskolában április 15-én, esti kezdő csoport indul. X., Pataki tér 1.

Iskolásgyermek ellátását, felügyeletét, korrepetálását szakgyakorlattal, lakásomon vállalom. Telefonon: 226–971.

GYERM. GONDOZÁS

Tisztviselőtelepi kertes lakásomban 3–6 éves gyermekek gondozását vállalom. 9-től 2-ig. 131–791.

Gyermeksétáltatást vállalok tíz órától kettőig, Vérmező és Városmajor környékéről. Telefon: 360–730, reggel nyolctól tízig vagy este nyolc után.

HÁZASSÁG

Megnősülne 50 éves férfi, magas, ép egészséges, értelmiségi, minden káros szenvedélytől mentes, 4 szobás lakással, adó- és tehermentes ingatlan, 40 méhcsaláddal, modern vándorméhészkedéssel és annak felszerelése ví

FILMKRÓNIKA

JÁTÉK AZ ÖRDÖGGEL

Csehszlovák film

Fütyörészve-nótázva megy az országúton Martin Kabát, a vidám vándor, a kiszolgált dragonyos. Rablótanya, királyi palota, ördögmalom szegélyezi útját — s maga az ördög is, szarvval, meg anélkül, különböző alakokban... Aki nem tudná rögtön, hogy meséről van szó, azt a táj: fák, bokrok, ház, palota, malom, barlang stilizáltsága figyelmezteti. A történet és a rajzolt táj tehát mese. Az obsitos, a király, királylány, komorna, rabló, remete azonban ember; sőt emberek — a meséből ki-kikandikáló emberek — a különböző al- és főördögök, maga Belzebub őméltósága, de még az időnként lángpallossal, liliommal vagy a remetének kiutalt száraz kenyérkével leröppenő angyalka is.

A kitűnő cseh bábfilmek hangulatát idéző színes mesefilm határozottan szórakoztató. A néző ugyan eleinte nem tudja eldönteni, gyerek vagy felnőtt minőségében mulasson-e, de aztán észreveszi, hogy inkább nagykorú gyermekségének szól a film, mint a valódi gyerekeknek. Elsősorban nem is azért, mert holmi fél-, meg egészen meztelen hölgyek jelennek meg a vásznon, akiket a szegény öreg remete kísértése céljából küld az ördögfi — inkább a szöveg gyakori »bemondás« jellege miatt. Iróniku mese ez, s az iróniának a szokásos király, királynő stb. szereplők mellett ördögök, meg angyalok is céltáblái — no meg maga a mese! Jean Effel gúnyos-bájos rajzainak stílusa jut az ember eszébe, s bizonyára a forgatókönyvíró és rendező (*Jan Drda* és *Josef Mach*) is gondolt a kitűnő francia rajzolóra. A szövege pedig a mesének és a kabarénak kedves, helyenként igen szellemes és sohasem bántó vegyülete. A cselekmény ritmusa ugyan helyenként cseppet elakad, de ezekért az apró hézagokért pompás percek kárpótolnak.

Három kitűnő komikusnak, elsősorban *Vojtának* köszönhető, hogy nem műfajegyveleget látunk, hanem eléggé erős, összeálló ötvözetet. A két kontár »vizesnyolcas« ördög, meg a hősködő, gyáva, öreg rabló emberi komédiázása stílusremeklés és igen mulatságos. (Milyen jó az egész ördögtanya! Még az ébresztőóra csengőjének is szarva van...) A remetének kiutalt száraz égi kenyeret szállító s a rossz mennyei szervezésről panaszkodó angyal ugyancsak e groteszk stílus jó képviselője. Egyedül tán csak az obsitos (Bek) »lóg ki« kevéssé a stílusból. Neki mintha már nem jutott volna az iróniából, túl hibátlan legény, aki inkább az operett felé sandít.

Telegdi Polgár István

PATKÁNYFOGÓ

Francia film

»Több mint ötven évre volt szükség, hogy a Rougon-Macquart szerzője egy hozzá méltó filmművészre találjon. *René Clément* rendező, akinek *Jean Aurenche* és *Pierre Bost* szögirók igen nagy támogatást nyújtottak, mesterien nyúlt hozzá az irodalmi művek megfilmesítésének oly sokat vitatott kérdéséhez.« Ezt írta a l'Humanité kritikusa a Patkányfogó bemutatója alkalmából.

Igaza volt. Ez a film valóban hű maradt Zolához. Minden jelenete őt idézi, minden képe a L'Assomoirt illusztrálja. Könyörtelenül emberséges, mint Zola volt. Céltudatos, hideg kegyetlenséggel és elszánt mohósággal túr le a társadalom és az emberi ösztönélet mélységébe, hogy felmarkolja és a riadtan hőkölő nyárspolgár képébe vágja mindazt a mocskot, szennyet, iszonyatot, amit ott talált. A riporter nyerseségéből és a szociológus kutató megszállott igazságkereséséből tevődött össze Zola művészete, ez a szántszándékkal művészietlen művészet, amely nem tűri meg az andalító ábrándot, a kendőző frázist és a vigasztaló hazugságot sem a stílusban, sem a szemléletben.

Ilyen a film is. Nyers, darabos, szaggatott riport, durván valóságos társadalmi bonctan, és vágytól, bűntől, szenvedélytől bűzlő mély lélektan. De a nyomor, az alkohol és az ősi ösztönök karmaiban vergődő külvárosi emberek éppúgy szánandó áldozatok, mint a Rougon-Macquart figurái. Rothadó életük és bomló erkölcsük egy széthullásra ítélt világ oszlási terméke. Emberséges film ez, rémségesen, könyörtelenül emberséges, mint Zola volt.

René Clément nagyszerű művészi gárdát mozgatott. *Robert Juillard* operatőrnek majdnem minden képe naturalista festményhez illő kompozíció. *Maria Schell* Gervaise szerepében megérdemelten nyerte el az 1956. évi velencei Biennále nagydíját. Ilyen egyszerű eszközökkel, mély kultúrával és magasrendű művészettel játszó filmszínésznőt ritkán láthatunk. Mintha ezer arca lenne. Szerelmes és számító, gyenge és állatiasan durva, szűzies és romlottan hazug. És mindig, minden alakjában szeretetre és szánalomra méltó. A többi szereplő: *Francois Perier, Armand Mestral, Jacques Harden, Suzy Delair* hiteles zolai együttest alkot a páratlan alakítás körül.

A Patkányfogó hű maradt Zolához. Ha ízlésünk sokszor mégis berzenkedik a naturalista motívumok halmazata ellen, ha türelmünk olykor mégis közbeszól, hogy »gyorsabban és célratörőbben«, az azért van, mert mi már nem tudunk teljesen hűek lenni Zolához. Más az ízlésünk, más az időérzékünk, és mi már olyasmit is ismerünk a társadalomban, és az emberi lélekben, amire Zola csak élete végén bukkant rá: az életet szépíteni akaró és a világot formálni képes egészséges erőt.

Komlós János

AZ ÉJSZAKA SZÉPEI

Francia film

»A mi korunkban igen sok szerző bűnösnek érezné magát, ha nem kísérelné meg még a legjelentéktelenebb írásában is komoly probléma megoldását. Ezért érzünk némi zavart, amikor megvalljuk, hogy filmünk nem ünnepi produkció és egyetlen célunk vele, hogy szórakoztassunk«. Ezt *René Clair* mondta filmjéről, az egyik legnagyobb francia rendező, aki 35 év előtti első — néma — filmjétől olyan klaszszikus alkotásokkal jutott el 1957-ben a »francia filmgyártás nagydíjá«-ig, mint »*Az ördög szépsége*«, »*A nagy hadgyakorlat*« és »*Az Orgonáskapu*«. Ebben, az első látszatra igénytelen, bohókás játékban is nagyszerűt alkotott, mert korszerűen és kiválóan alkalmazta a filmművészetnek a némafilmek korából átöröklött elbűvölő fogásait és trükkjeit, bravúrosan használta fel a fény-árny-játék változatos kifejezési eszközeit és merészen aknázta ki a képek és képsorok, a vágás-technika gazdag lehetőségeit.

Sikerének másik titka: Clair éles szeme — amely észrevette — és kimagasló tehetsége — amely pompás történetté formálta —, a kisvárosi élet és a kisember életének jellemző apróságait. Hőse a kisvárosi zenetanár, aki sivár életéből álmai rózsás világába menekül. Napközben keservesen küszködik, tanítványai gúnyolják, reménytelen szerelemmel epekedik a nők után, munkáját gyilkolja az utca elviselhetetlen zaja — álmaiban azonban ő a csaták hőse, operája nagy sikert arat és a ragyogó nők megajándékozzák szerelmükkel.

René Clair kiapadhatatlan humorral, játszi fordulatokkal és sziporkázó szellemességgel mondja el történetét és közben tanulsággal is szolgál. Hőse végül is a munkában és a valóságos életben talál magára, a sikerre és a boldogságra. Egyben remek oldalvágással leszámol azzal az ábránddal is, amely a mából a »régi szép időkbe« menekül. A fiatal zenetanár álmaiban bejárja a múltat, az első algériai háborút, a nagy francia forradalmat, d'Artagnan napjait, sőt, villanásnyi időre az özönvizet és az őskort is, de végül sietve menekül vissza a boldog mába.

René Clair méltán nyerte el ezzel a filmmel 1952-ben a velencei fesztiválon a sajtó nagydíját. Sikerének segítői *Armand Thirard* operatőr és *Georges van Parys* zeneszerző. Legfőképpen pedig a főszereplő *Gérard Philipe*, aki természetes bájjal, könnyed humorral, rokonszenvesen és bravurosan játszik ebben a szerepében is.

Zay László

JUBILEUMI LÁTOGATÁS *Rajnay Gábornál*

Kereken félszáz esztendővel ezelőtt egy felfedezésszámba menő színiakadémiai vizsgaelőadás és néhány komoly, szívós munkával eltöltött vidéki esztendő után egy tehetséges, fiatal színész lépett a Nemzeti Színház színpadára: *Rajnay Gábor*. Pályája nem volt egyenesvonalú. De attól a perctől kezdve, amikor tizenvalahány esztendős korában először lépte át az azóta híressé vált aradi színház nézőterét — hogy szülői jutalomként végignézze Blaha Lujza vendégfellépté!! — a Színiakadémián eltöltött első éveken át —, — amikor Váradi Antal igazgató a Dolovai nábob lánya vizsgaelőadásán néhány próba után a darab főszerepét bízta reá! — a vígszínházi később a nemzeti színházi előadásokig nemcsak, mint a magyar színjátszás néhány felejthetetlen fejezetének élő szemtanúja, de mint a nagy sikerek részese is, eggyévált a színpaddal!

A nagy beugrás

Tárogató úti otthonának barátságos, csendes dolgozószobájában, öt évtized emlékeit ébresztgetve, kibontakozik előttünk egy, a sikerért mindig becsületes munkával küzdő életmű megragadó gazdagsága. A végre Pestre kerülő Rajnay Gábornak egy szerencsés »beugrás« alapozza meg pesti hírnevét. De hogyan is történt?

— Ott lézengtem a Vígszínház kiskapuja előtt, vártam, hogy megpillanthassam azokat a nagy művészeket, akiknek még a nevét is oly áhítattal ejtettük ki, mi fiatalok. Aznap Molnár Ferenc vígjátékát, az Ördögöt adták. Valami azonban szemmel láthatóan nem volt rendben az előadás körül. A levegő feszült volt. Aztán kirohant az utcára Ditrói Mór, a színház igazgatója és izgatott hangon kérdezte tőlem: — »Játszotta-e már az Ördögöt?« Nem, feleltem röviden. Ditrói azonban türelmetlenül tovább faggatott: »De látni csak látta?!«. Igen, láttam — válaszoltam. Több se kellett. Megfogta a kezemet és az öltözőig el sem engedte. Közben »mellékesen« közölte, hogy Fenyvesi Emil nem érkezett meg. Veszélyben az előadás. Az öltözőben rám adták Fenyvesi ruháit, aki szegény másfél fejjel volt nálam magasabb. Ditrói felolvasta a szöveget, aztán bedobtak a színpadra! Azóta sem voltam színpadon olyan nyugodt. Bezeg Hegedüs Gyula... az Ördög! Hirtelen olyan halovány lett az arca, hogy alig ismertem reá. Homlokát kigyöngyözte a veríték. »Ugrott« a szövegben. Én halkan odasúgtam neki, hogy engedjen engem is beszélni. Hegedüs teljesen kiborult. A szünetben felháborodottan mesélte mindenkinek: »Én majd meghalok az izgalomtól, ez a taknyos meg azt súgja, hogy engedjem beszélni!...«

Rajnayt híressé vált beugrása után szerződtette a Vígszínház. Egy esztendő múlva azonban elcsábította a Nemzeti. Bemutatkozásul Bródy Sándor színművében, a Hófehérkében és Victor Hugo drámájában, a Lucretia Borgiában lépett fel. A siker azonban ezúttal szárnyait szegte. Peraze igazi művészhez méltón, Rajnay Gábor is hamarosan magára talált. Knoblauch vígjátékában, a Faunban kilencvenkilenc estén át bizonyította, hogy mestere a színjátszásnak. S ha a nagy siker emléke egy kissé ünnepibb hangsúlyt is ad tán Rajnay szavainak a sorjában előkerülő megsárgult hírlapok, az elfogulatlan kortársak szemével és szavával igazolják, hitelesítik, egészítik ki Rajnay vallomását:

A kritikus véleménye 1912-ben

Alexandér Bernát például így írt a Faun 1912-es premierjéről:

»Az íróé az érdem, hogy egységes vázlatát adta az alaknak, a színművésznek, hogy ezt a vázlatot fényesen kivitte... Rajnay játéka volt a legvonzóbb tényező. Rajnayban van természetes naivság, mely szereti a rikító színeket. ...A Faun bizony gyönge darab, ha irodalmi kvalitásait nézzük, de becses darab, ha meggondoljuk, hogy kitűnő színészünk nagy kibontakozására adott alkalmat!«.

A Faun után még megszámlálhatatlanul sok siker következett. A Vígszínház nagyszerű Shaw előadásai: a Pygmalion, az Orvos dilemmája. Játszotta a Noszty fiút, a Sári bírót, a Vadkant. Dolgozószobája falát Móricz Zsigmond dedikált fényképe díszíti: *»Rajnay Gábornak, a Falu tanítójának, a nagyszerű színésznek.«* De Rajnay Gábor fényes színpadi sikerei közben sem feledkezett meg tanítójáról és példaképéről. Ujházi Edéről ma is könnyes meghatottsággal beszél:

Ujházi Ede emléke

— Tanárom volt az Akadémián. Játszottam vele vidéken és a Nemzetiben, míg nyugdíjba nem küldték. Mert küldték. Aztán még sokáig eljött minden este a színházhoz és várta, nagyon várta, hogy behívják. Csak a fiatalokat szerette. Mi, fiatal színészek pedig rajongtunk érte. Esténként, előadás után ott szorongtunk kávéházi törzsasztala körül. Azt kellett ennünk, amit ő diktált. S mi állandóan Ujházi tyúklevest ettünk! Heten kísértük ki a temetőbe. Bennem emléke frissen él ma is. A Velencei kalmárban és Csiky-darabokban léptünk fel együtt. Ő volt szememben a legjobb, mindenki alakja eltűnik, elmosódik az évek alkonyában, csak ő világít fényesen, csak őt látom, a szeretett Mestert, amint fekete, gyűrött puhakalapjában, szájában elmaradhatatlan szivarjával ott ül a kávéházi asztalnál!... Néhány esztendeje egy fiatal színész csodálkozva kérdezte tőlem, hogy ki volt az az Ujházi Ede?! Milyen szomorú! Mert, ha nem is tudnák, hogy ki volt a Mester, ha már nem is láthatták őt a színpadon, de az örökség, amelyet Ujházi hagyott reánk, a mai, fiatal nemzedék öröksége is...

Színjátszásunk fájdalmasan szomorú vesztesége, hogy Rajnay Gábor a felszabadulás óta nem lehet már ott a nemzet első színpadán. Pedig mennyi szép és komoly feladat várt még reá! Meg-megújuló makacs betegsége az ágyhoz láncolja. S csak olykor, a kínzó fájdalmak egy-egy lélekzetvételi szünetében vállalhat filmszerepet. Az utóbbi tizenhárom esztendőben több mint húsz magyar filmben láthattuk. Alakításaiért néhány esztendővel ezelőtt a Népköztársaság Érdemes Művésze címmel tüntették ki.

— Mindent megkaptam, amit lehetséges — mondja búcsúzásul —, *s ha nem volnék beteg, feltétlenül játszanék!*

A ritka szép évforduló esztendejében nyilván alkalmat talál majd a Nemzeti Színház, hogy bensőséges ünneppé varázsolja Rajnay Gábor tagságának félévszázados jubileumát!...

Bános Tibor

Ilosvai Varga István kiállítása

A mai magyar képzőművészetben egyre erőteljesebb hangon szólal meg a szentendrei művésztelep sajátos szólamaival, mélyzengésű fugáival. Bár az a művészcsoport, amely harminc év előtt a természeti és művészeti motívumokban gazdag, dunamenti városkát választotta működési helyéül, azon belül, hogy a művészet megújítására törekedett, nem tűzött ki határozott célt vagy programot — mégis *Barcsay Jenő*, a telep egyik alapító tagja határozott egyéniségével művészbarátait akarva, nem akarva a konstruktív törekvések irányába vezette. Barcsay nagysikerű, s legutóbb Kántor Andor értékes kiállítása után — amelyekkel művészeti életünk bizonyos adósságokat is törlesztett —, most *Ilosvai Varga István* gyűjteményes kiállításán a szentendrei iskola egy újabb érdekes vetületben jelenik meg előttünk. Ez a háromévtizedes művészpálya, amelynek elindulása, folyamata, kitérői és zökkenői most egybegyűjtve sorakoznak fel az Ernst-múzeum termeiben, egy olyan festőt mutat meg, aki finom művészi mondanivalóit sohasem bízta a véletlenre, hanem átgondolva, át- meg átszűrve próbálta kifejezni s igyekezete arra irányult, hogy a dolgok mélyére ható erőket juttatva érvényre, hangsúlyozza a művészi tartalom alakító hatását. S mindenekelőtt iparkodott újhangú képi megfogalmazásba tömöríteni az érzelmek táplálta élményeit. Zárt világ az Ilosvai Vargáé. Beléje hatolni mégse fáradság, mert nincs ennek a dús kollekciónak egy darabja sem, amely ne találna utat a nézőhöz. Ifjúkorában az expresszionizmus kísérleteihez kötötte le magát, kissé pózos korai Önarcképe egy lázban égő fiatalembert mutat, aki nagyratör és sokat akar. De már akkor is a szerkesztés, az egyszerűsítés, a tömör fogalmazás, a jelképszerű összevontság képeinek lényege. Mindig konstruál, sohasem bízza magát önfeledten a látványra, a látvány esetlegességeire. Szinte belekényszeríti a függőlegesek és vízszintesek határozott építményébe azt, amit lényegesnek érez s változatos színharmóniákkal, hol a vörösök, hol a kékek vagy violák dominánó hangsúlyával fokozza fel, lényegíti egyénivé a szentendrei utcák mozgalmas, barakkos lejtését, a pazar bőségben eléje táruló festői motívumokat. Ezekkel a motívumokkal Ilosvai Varga úgy játszik, mint a hegedűvirtuóz az egy húron. Egyszerűsít, rendet teremt, olykor túlkomplikálja az egyszerűt, máskor emberalakot helyez a vonaglóan kanyargó útra, noha nézetünk szerint sem a kép tartalma, sem esztétikája nem indokolja. Mégis, ha végigjárjuk ezt a pompázó színekben átköltött, lüktető világot, egy tudatosan alakult és alakított művészpálya bontakozik ki előttünk, amelynek egymást követő állomásai gazdagodást mutatnak színekben, líraiban elmélyülésben, a kezdeti expresszionizmus önkényes formaalakításai mindinkább szelídülnek, az extatikus hang is józanabb, emberibbé válik és mindenekelőtt egyénivé.

d. m.

NAPLÓ

Április 10

A. V. Pokrovszkij érdemes művész, az Össz-szövetségi Színházi Társaság alelnöke és P. A. Markov érdemes művész, a moszkvai Művész Színház rendezője, az Össz-szövetségi Színházi Társaság tagja Budapestre érkezett. A szovjet művészek kéthetes itt-tartózkodásuk alatt a magyar színházak munkásságát tanulmányozzák.

* * *

A Diósgyőri Művelődés Háza színpadán már próbálják Lehár: »A mosoly országa« című nagyoperettjét. Rendező: Beleznay István. Szereplői: Komlóssy Teri, Papp Ella, Simor Ottó, Kenderessy Zoltán és Szentirmai Éva.

* * *

A Fejér megyei Tordas községben — a népfrontbizottság kezdeményezésére — szobrot állítanak Sajnovics Jánosnak, a magyar összehasonlító nyelvtudomány megalapítójának, a kiváló csillagásznak. A szobrot május 11-én avatják a tudós szülőháza előtt.

\#

Május 1-én újabb kulturális létesítménnyel gazdagodik Nyiregyháza. A munkásosztály nagy ünnepén nyílik meg a múlt évben korszerűsített ezer személyes szabadtéri szélesvásznú mozi. Berendezésére több mint 100 000 forintot fordítanak. A gépház szerelése kész, mindössze a vászon elhelyezése van még hátra.

Szorokina és Liszician

Tamara Szorokina, akinek Mimi-alakításáról legutóbb számoltunk be, új szerepben mutatkozott be az Erkel Színház közönségének: a Faust Margitját énekelte. Szorokina egyéniségéhez igen közel áll a Gounod-opera hősnője. Mind hang-alkat, mind figurális megjelenés tekintetében hiteles képet tud adni a kedves és tiszta »Gretchenről«, aki tragikus áldozattá válik, hogy végül felmagasztosuljon. A belső tisztaság ereje áradt Tamara Szorokina Margitjából. Finom ének-megoldásaival, átérzett játékával a lírai, s drámai részekben egyaránt megragadta a közönség figyelmét. A moszkvai Nagy Színház kiváló művésznője az ugyancsak Nagy Színház-beli, kitűnő *Pavel Liszicianal* együtt szerepelt; Liszician, szép, nemes csengésű baritonján Valentint szólaltatta meg igen kifejezően.

A két művész Csajkovszkij Anyeginjében az Operaház színpadán lépett ismét a közönség elé. Jól emlékszünk még Szorokina tavalyi Tatjana bemutatkozására: most felújult a kedves egyszerűséggel, költőien és drámaian ábrázolt nőalak. Pavel Liszician a címszerepben mutatta meg, hogy művészi képességei, melyekről régebben, budapesti szereplései során, már meggyőzött, pompásan érvényesülnek Anyegin nem könnyű szólamában. Imponáló énektudása ezúttal is bravúrosan könnyed dallammintázást, szép frazírozást eredményezett.

Mindkét előadás ünnepi hangulatban folyt le, a közönség lelkesen megtapsolta a moszkvai Nagy Színház művészeit, és a magyar együttest, a karnagyokkal (*Varga Pál, Kórody András*) együtt.

(sz)

AZ ÉJSZAKA SZÉPEI
Francia film
Főszerepben:
GINA LOLLOBRIGIDA
és GERARD PHILIPE
Csak 16 éven felülieknek
ALFA (VIII. ker. Kun Béla tér)
ATTILA Bf., HUNYADI,
TÁTRA Pe., SZABADSÁG
(XI. ker.) délelőtt

Patkányfogó
ZOLA regényéből készült magyarul beszélő francia film
Főszerepben:
MARIA SCHELL
Csak 16 éven felülieknek
MÁJUS 1, PUSKIN délután
KOSSUTH (XIII. ker.) de.
DÓZSA

PAPRIKAJANCSI
Új magyar rövidfilm
Budapesten egy műsorban
az
YVES MONTAND ÉNEKEL
című filmmel

FILMMÚZEUM
műsora április 10-től
Faust
MEFISTÓ:
Jannings
Csak 6 és 8 órakor

Havanna, május 6.

A paraguayi Puerto-Sastr-
ban levő „*Empreza Miner*
bányatársaság tömegesen b
csátja el a bányászokat, akil
nek *több havi munkabérr*
tartozik. Az elbocsátások k
vetkeztében 3000 bányamu
kás került az utcára.

Megríkatták a lázadó fegyenceket

Regina, május 6.

A kanadai lovasrendőrség könnygázt használt a reginai börtön 28 fegyencének megfékezésére, akik fellázadtak őreik ellen

...s „agyhullámok"

...ó állo-
... A Mayo
... a felvett
...t elek-
... gépbe he-
... és ennek
... elkészi-
...„a diagnó-
...ajd má-
...k múlva
...eredményt
...gározták a
... közvetité-
...ngliába.
...kisérlethez
...o klinika
... orvosának
...ielentkező

feleségét használták fel, aki teljesen egészséges, sőt éppen azért bizonyult alkalmasnak a kísérletre, mivel „igen aktív agytevékenysége van". A kutatók szerint, ha ilyen kísérletek általánossá válnak, ez lehetővé tenné igen sokféle orvosi eljárás és adat elterjesztését és felhasználását szerte a világon.

Szentendre a tízforintoson

Magas kőfal veszi körül a *művésztelep* buja ősparkját. Egy idős mester, *Ilosvay Varga István* házába kopogtattunk be.

— Egész Szentendre a műtermem!... — mondja, s a falakat beborító sok utcarészlet és tájkép bizonyítja, hogy így igaz.

— *Tudja-e, hogy valamennyien őrzünk egy szentendrei tájképet?* Naponta látjuk, s mégsem vesszük észre. Nézzen csak meg egy zöld tízforintost! *Jankó János*, a múlt században élt, s főleg karikatúráiról ismert festő látképe díszíti a szentendrei *Papszigetről*.

Így tudjuk meg, ki volt valójában az első festő, aki tanyát vert ezen a tájon. *Ferenczy Károly* is négy nyarat töltött el itt, a Templomok dombja alatti, Dunára néző műteremlakásban, s itt születtek gyermekei: *Béni* és *Noémi* is. A tősgyökeres szentendrei festőkön kívül sokat járt ide *Fényes Adolf* és *Tornyai János*, életművükben több szentendrei tájkép tanúskodik erről. *Ilosvay Varga* maga is negyedszázada települt le Szentendrén, s másutt talán el sem tudná képzelni az életét. Hatszáz darabból álló érdekes kaktuszgyűjteményére talán műveinél is büszkébb. Ablakán át egy virágjában álló cseresznyefára látunk, a viharos ég mélyszürke hátterében még vakítóan világít a pompás fehérségében tobzódó fa.

E. H. 1963 V. 8

1956 JUN 27

Veszprém megyei
Népújság, Veszprém

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

termelés állandóan emelkedett. A fokozott szénigény kielégítésének biztosítására kellett lemélyíteni 1932-ben a „Ferenc"-aknát és egyidejűleg a szénnemesítő berendezést is újabb egységgel bővítették ki.

A második világháborút megelőző békeévekben a szénigény tovább fokozódott, ez tette szükségessé a ma is üzemben lévő úgynevezett Skyp I. akna lemélyítését. Ekkor létesítették a Cser-i lejtősaknát is, tekintve, hogy a küszöbönálló háború fokozott széntermelést követelt. A világháború utolsó éveiben a bánya napi 220—250 vagonos csúcstermelést ért el.

A háborús események az aknák gépi és bányászati berendezéseiben nagyobb kárt nem tettek és a Várpalotai Erőmű sem szenvedett komolyabb sérülést. Viszonylag rövid idő alatt sikerült üzembe helyezni a bánya két nagy fogyasztóját, a Fűzfői Erőtelepet és a Péti Nitrogénműveket.

A felszabadulás után a bánya a nagybirtokosok és a tőkések kezéből szocialista tulajdonba ment át. A bányát most már nem a kizsákmányolók, hanem maguk a dolgozók vezetik. A nehéz bányamunka gyümölcse nem a tőkések gazdagodását és szórakozását szolgálja, hanem a dolgozók életszínvonalának emelkedését segíti

dott be a nagy fogyasztó

A fokozott szénigény teljesítményű aknák létes szükségessé, melyek közü ló-akna" már 1953 óta üz az S. II. akna pedig a lép be a termelésbe.

Az Erőmű ugrásszerű szénigénye újabb nagy kentette a várpalotai akik néhány év alatt m tudatos munkával megh előző évek termelését.

A várpalotai szén elmúlt 80 év szénvagyonának kb. lehetőség a további fejlődésre. Nem hiába építjük és szépítjük a 38,000 lakosú új Várpalotát. A város hatalmas háztömbjei korszerű, egészséges lakásokat biztosítanak a bányák és a környező ipartelepek dolgozóinak. Sporttelep, uszoda, kultúrház biztosítja a dolgozók pihenését és szórakozását. Áruval megrakott üzletek szolgálják ki a lakosság szükségleteit. Modern műútakon autóbuszok szállítják az aknákhoz a dolgozókat. Az utcákon gyakran találkozunk fiatal, jókedvű vájártanulók kisebb vidám csoportjával. Várpalotai képe egy eleven szocialista bányaváros lüktető életét tükrözi.

den egyes [illegible] nyének cselekvő részesei voltak, s önállóan is felléptek, nem egyszer. Mégis, ahelyett, hogy a város kulturális életének irányítói, akár a tanács, akár a pártszervezet részéről támogatták volna e kezdeményezést, próbálkozást, mondhatnánk éppen az ellenkezőjét lehetett tapasztalni. De nem kapott teljesen kielégítő támogatást a zenekar az Intézet vezetőségétől, pártszervezetétől sem.

A városra az volt a jellemző, hogy nem méltányolta a zenekar tagjainak áldozatvállalását, ami nem egyszer kedvetlenséget is okozott. Különösen a legutóbbi — tavaszi —

Sümeg legidősebb fazekas mestere

Szőke haja őszesre fakult, s arcára barázdákat rajzolt az élet. Tartása egyenes, tenyere kérges. Mindene a pipafüst. Cseréppipájában naponta elfüstöl egy pakli dohányt. A felesége egy csöppet sem mérges érte. Ez nagy szó. De ők olyan harmonikusan élnek, mint a fiatal házasok. Pedig már jól benne vannak az időben. Varga István 76 éves, a felesége pedig a 70-et tapossa. A múlt hónapban ünnepelték az ezüstlakodalmat. Huszonöt esztendeje, hogy együtt osztoznak örömben, gondban. Varga István háromszor nősült, a felesége háromszor ment férjhez. Harmadszorra Varga Istvánhoz. Sümegen, a Kórház-utca három szám alatt laknak. Varga bácsi a környék legjobb és legrégibb fazekas mestere.

Sokat alkotott az életben. Tizenhat esztendős korában már segédként dolgozott. Az apja, nagyapja is fazekas volt. Apjától tanulta meg a mesterséget. Már gyermekkorában ott segédkezett körülötte. S napról napra erősödött benne az az elhatározás, hogy mestere lesz a szakmának. A terve megvalósult. S most az fáj néki legjobban, hogy nincs utóda. A fiai más pályát választottak.

— Talán az unokáim — mondja bizakodva. — Ez a gyerek mindig itt sündörög — mutat bütykös ujjaival a szőke kisfiúra. Lehet, hogy mester lesz belőle.

Aztán előre indul, hogy megmutassa újabb alkotásait. A keskeny szobában gyönyörű látvány tárul elénk. Művészien elkészített csaposkorsók, befőzőlábasok, tejeskócsögök, virágvázák és cserepek, csörgős korsók, tálak, tűzálló sütők, tejforralók, kuglófsütők, méhetetők és tarkedli sütők csillognak a gyenge fényben. Varga bácsi büszkén nézi őket. A felesége még büszkébben. S hogy bebizonyítsa, hogy férje minőségi cserépedényeket készít, behozott két edényt.

— Ezt a tűzálló tejforralót már tíz éve használom — mondja elégedetten. A hosszú sütőt pedig 16 esztendeje. Sammi bajuk nincs. Mosolyogva hozzáteszi: — Az életemet biztosan kiszolgálják, olyan erősek.

Kis csend támad. Aztán az öreg hirtelen gondol egyet. Lehajol és apró cserepet keres elő. — Ez a tejcsősz — mondja hunyorogva. — Ennek nagyon ötlenek az asszonyok. Ha beleteszik a tejbe, nem fut ki az edényből.

Nevet hozzá. Aztán megmutatja, hogyan készülnek el az edények a gyurástól az égetésig. Bizony alapos munkát és tudást igényel ez a munka. Mert Varga István formát sem használ. — A fejben és az ujjban kell lenni a formának — mondja. — Mert csak így lehet szépet alkotni a mi szakmánkban.

Varga István érti a mesterséget. Már több múzeum részére készített gyönyörű műveket. Mindenütt elégedettek voltak munkájával. Ő készíti a híres hegyi lábasokat Balatonfüred részére, melyek idegenforgalmi célból jelentősek. Munkáját primitív eszközökkel végzi, mint az apja. Idős kora s betegsége ellenére sem hagyja félbe a munkát. Dolgozik, alkot. Sümeg régikeletű híres fazekasiparának hirnevéért.

K. A.

...dott a
...sak marjuk egy-
...ogy dolgoznánk be-
...ttem én is hibát, de
...nincs kedvem!
...en! — tette le a ga-
...vezeti bizalmi. —
...asra is estünk. Ez
De talpraállhatunk.
...k így elkenődve.
...a világ.
...n.
...ültök itt, mint vak
...ajtóban.
...n nem jutottak. Ne-
...ost már még koc-

...rigádgyűlést rögtö-

...éd feloszlatni a bri-
...tte ki a mérnök el-
...ı tűrően.

...togatta, hogy a teg-
...re nem kerülhetett
..., ha körültekintően
...problémát. Az öreg
...eg a brigádvezető-
...gmondta egyéni vé-
...s becsületsértésnek,
... tartotta tettüket.
...nég nem kell egy
...szétzülleszteni.
...ı az évben nem is
...lista cím, alakulhat
... a brigád helyzete.
...ket kell megterem-

...n nem is értette.
...kozik annyit embe-
...ont szerette volna
...e az öreg azt, amit

... már a lényegről!
...ı mai gyerek maga.
... volt erre a cécóra.
...orgott magában. A
... még sem mert
...zélni.
... vagyok a bűnbak,
... a brigádból... Azt
...gdíjamig kibírom

...an az! Feleljen az
... — szóltak közbe
...kor még nem ér-

...helyettem, nem tu-
... mondani! — csat-
... — Három ember
..., olyan idős ko-

...ni kell ennek a gyereknek, megér-
delmi azt a kis áldozatot!"

A mérnök köhögött. Valamit mondani akart, de lenyelte.

— Ha jól meggondolom, a gyerek taníttatása nem is került sokba. Mondom, jófejű volt, tanítványokat vállalt, meg tandíjmentességet is kapott. Egyszer a pap valami diáknaptárt küldött vele haza. Egy pengőt kért a holmi vacakért! Én is az asszony pártjára álltam; amikor visszaküldte azt a gyerekkel. Adósságot kellett törleszteni, nem fölösleges papírokat venni. Visszavitte a gyerek, de láttam rajta, igen odavan a szegénységünk miatt.

Hevesi Pali bácsi sóhajtozott nagyokat. Közbe-közbe bólogatott is.

— Meglepődtem, a gyerek új hóbortján, amikor macskákat fogdosott össze, és azokat boncolta fel. Megijedtem. Rámordultam, hogy egyik őse sem volt pecér, de még

be...
zs...
m...
j...
i...

...hogy

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
SZÁRNYASKERÉK
1967 SZEP 1 2

mind...

Vajon van-e ... egy ütés nyomát? És e... lejteni Süle Gyurka is ezeke... kellemetlen emlékeket?

Ki tudott volna felelni ezekre a kérdésekre? Csak a szél hasogatta künn az udvaron az őszi meleget. Szerette volna elsöpörni az elmúlt napok eseményeit.

Detvay István

GEORG TRAKL

Nyárutó

Ó, de nagyon elcsöndesült a
zöld nyár, a te kristálytiszta arcod!
Az esti tó virágai holtak,
rikkant egy fölijedt rigó.

Hiábavaló a remény. Cihelődik
az útra a füstifecske-raj is,
belesüllyed a nap a dombba;
már csillagos útra hív az éj.

Csend ül a falvakon, és körül
zúg az elhagyott vadon.
Szív, hajolj szerelmesebben
szunnyadozó szeretőd fölé.

Ó, de nagyon elcsöndesült a
zöld nyár, de kongnak ezüstös éjben
az idegenek léptei. Mintha
ösvényére emlékeznék a kék vad,

tiszta hangjára szellem-korának!

(Kalnoky László fordítása.)

1021

Élményekben gazdag órák

Látogatás a szentendrei művésztelepen

Az ódon kisváros házainak falát izzón veri a késő nyári napsugár. Kanyargós, szűk utcák. Apró házak, szinte megannyi műemlék — amit a házfalakon levő emléktáblák is ékesen bizonyítanak. A házak körül kertek és sok-sok tarka virág. Tobzódnak a színekben a muskátlik, kardvirágok, dáliák.

Egyik utca szinte a másik tetejére épült. A fent levő gőgösen tekint le az egy-egy sorral lejjebb szerénykedőkre. A vén Duna szeliden, kéken hömpölyög. Terebélyes fehér gomolyfelhők tornyosulnak a pasztellkék égen. Egy pillanatra mintha megállnának, hogy méltóságteljes vonulásuk közben rajta legyenek a képen, amely így lesz teljes egész.

Kis csoport bandukol a szentendrei macskaköves utcákon a dombnak fel és sűrűn törölgetik verejtékező homlokukat. Kultúra, művészetkedvelő villamosvasúti dolgozók.

Az út végén kedves árnyas utca, barátságosan hívogató ház. Szerényen illeszkedik a környezetbe, pedig lakói nem hétköznapi emberek.

A csengetésre magas, szálfaegyenes ősz férfi nyit ajtót. Ilosvay — Varga István festőművész. Kedves mosollyal tessékeli beljebb a vendégeket, akik eljöttek hozzá, a kiváló művészhez, az európa hírű művésztelep alapító tagjához.

Mivel is kezdjem a látogatás leírását? A mesterművekkel, melyek gazdagon borítják a műteremház falát? A szentendrei iskola messzeföldön híres, jellegzetes színeit, különös zamatát sugározzák. Meglepő, hogy nincs külön műterem.

Mosollyal válaszol a művész: — Minek a külön műterem? Hiszen egész Szentendre műterem.

Nemcsak remek festményeket láttunk. A művész szenvedéllyel és tudóshoz illő elmélyültséggel foglalkozik növényekkel, fényképezéssel, bélyeggyűjtéssel, ritka rovarok, lepkék gyűjtésével.

A növénygyűjteményben távoli világtájak csodálatos növényei, pompás virágú kaktuszok. A kert elrendezése festői és a művész magyarázata egy tudós botanikusé. Megcsodáltuk az embermagasságú euphorbiát, a ritka szépségű Caput medusaet és a gazdag gyűjtemény sok apró és nagyobb különlegességét.

Élményekben gazdag órákat töltöttünk a művészpárnál, egy gazdag élet csodálatos kincseit pillanthattuk meg.

Gali János

KIRCHNER JENŐ: Édesanyám

ilosvai VARGA ISTVÁN

139. Birscsendélet, olajfestmény
140. Gömbfák és sárga ház, olajfestmény

Nemzeti Szalon 1942
június április

DISZITC
KIADJA AZ ORSZ. M. KI
IX., KINIZSI-UTCA 31.

Vargha István

ilosvai Vargha István; Aszfaltozók, Ouvriers du l
d'Asphalte Workmen making an Asphalt Road,

Europai Kurir 1935. II. évf. 1. sz.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

1940. ÉVI JANUÁR HÓ 28. — FEBRUÁR HÓ 11.

2 pld

ilosvai Varga István

120	Sikátor	olajf.	200.-
121	Ucca hiddal	,,	300.-
122	Hazafelé	,,	200.-

Nemzeti Szalon 1936.
Kut febr_ márc

PENTELEI MOLNÁR JÁNOS / 1878 - 1924 / :

209. Régi szent dolgok. - Olajf.,78.5 x 97 cm. Jelz.a.j.s.: "Pentelei Molnár".

PERLMUTTER IZSÁK / 1866 - 1932 / :

210. Parasztszoba. - Olajf., v. 63 x 76 cm. Jelz.a hátlapon: "Perlmutter 1928".

PERLROTT CSABA VILMOS :

211. Fésülködők. - Olajf., v. 78 x 98 cm. Jelz. nélkül.

212. Notre Dame korán reggel. - Olajf., v. 27 x 41 cm. Jelz.l.j.: "Perlrott Csaba".

PETERDY GÁBOR :

ilosvai VARGA ISTVÁN :

273. Kis tér emberekkel. - Olajf., p. 66 x 61 cm. Jelz.l.j.:"ilosvai Varga I. 932".

Székesfőv. kép. jub. kiáll 1944.

Varga István, ilosvai

Varga István

festő

1920 szeptemberében ki-
utasították Erdélyből
(Máramarosnyíd).

Erdélyi Hírek

1920 okt. 10.

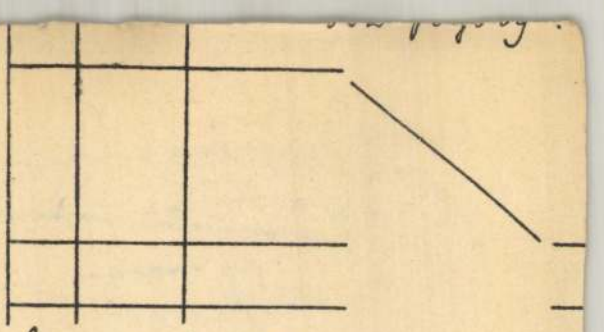

Ennek hitelére ezt az okm
ban állítottuk ki azzal, hogy
ügyi m. kir. Miniszternek, min
véd. Ludovika-Akadémia paran
pedig az Orsz. Magy. Szépmüv
mint átadónak adatik.

Budapest, 1916. május hó
A m. kir. honvéd Ludovika-A
részéről:

Bartha Lajos ezredes s.

mint átvevő

Varga István

festő

Pesti Hírlap. 1940

június 2.

Varga István festőművész, május 28-án, 51 éves korában meghalt Tárnokon.
~~Kardos Károly selyemtenyésztő főfelügyelő 60 éves korában Szekszárdon meghalt.~~

A Magyar Könyvbarátok
1940. évi programmja

JANKOVICS MARCELL

EGY SZÁZAD LEGENDÁI

A bujdosó magyar sors hatalmas életregénye négy generáció tükrében

Bolti ára 8 pengő

RAPAICS RAYMUND

MAGYAR KERTEK

3112

báró

10. C. W. Heydeck: (Sz Saralben, Lotha
február 2

Táj-és életkép.

A ábrázolt hegy
két fa diszlik és erek tövében szénatakó
nőből és egy férfiből áll
fűszálon játszik. Játék
kina gerebly ere támaszkad
lökben kutya guggol;
fogott lovat látjuk s bal
heverek. A férfi öltözete
ke nadrág és csatos öv
sárga derék, ing felgyu
nya; a leányé: vörös
barna szoknya. A hátt
bolt felhős. Jelzése alo

Fa, méretei 31:
Erny Mihály hagy
Mátrikept. 216. –
~~Uj p.9.~~
~~Lotha 67.~~

⊥ kinek vállára az
egyik nő baljat
tette, a földön ül és

Kath. M. Sz. D. eml

JÚLIUS

Izr. 5. S. Korakh 4 P.

31 nap

ilosvai Varga István

Született 1895-ben Kunhegyesen. A jászberényi főgymnázium-ban érettségizett, ahol, mint a legjobb rajzoló, ösztöndíjat nyert. A háború alatt, mint katona a jogot végezte, közben Rippl Rónai József növendéke volt. A forradalmak lezajlása után az Orsz. Képzőművészeti Főiskola művésznövendéke lett, ahol Balló Ede volt

i. Varga István

1917/18 - 1921/22

Ferkèpzomfoisk`vk

144.l

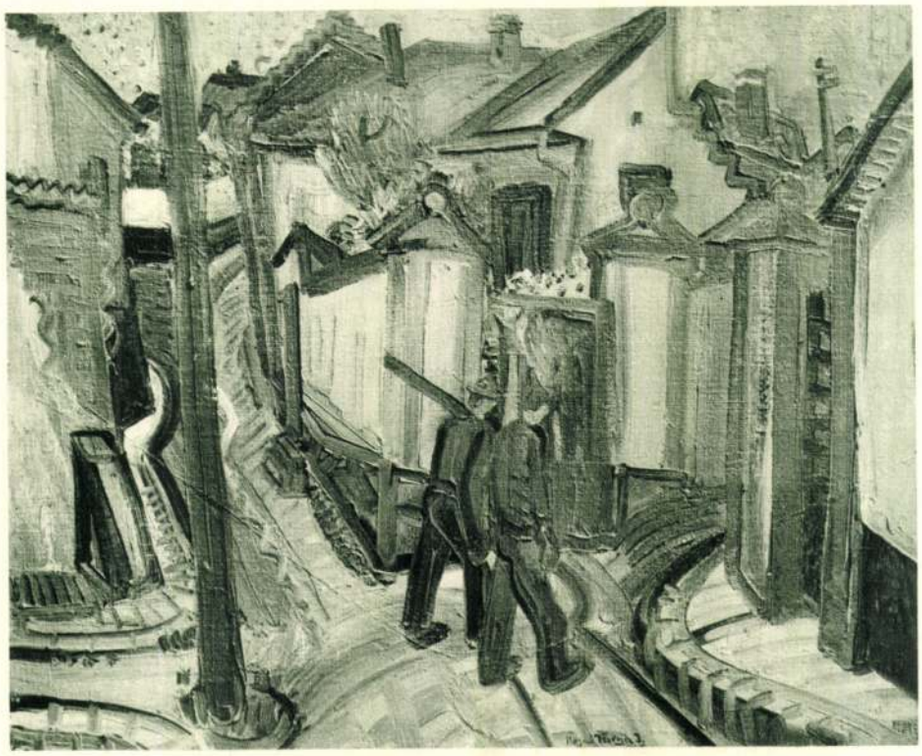

ilosvai Varga István: Sikátor MFI. Petrás felv.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI SZÉPRŐL

I.

A művészetek hagyományos felosztása szóló- és képzőművészetekre, az utóbbiak körébe a valóban sajátosan együvétartozó építészetet, szobrászatot és festészetet sorolja. Maga a képző-, vagy szépművészet elnevezés, mint a szólóművészeté is, nem éppen szerencsés ugyan, mégis helyesen csoportosulnak a művészetek e két kategóriába: a zene és irodalom művei az *idővel*, a képzőművészet alkotásai a *térrel* tartanak kapcsolatot s a műhöz tapadó szubjektív élmény az első csoportban akusztikai, a másodikban *optikai*, illetve, mint pontosabban látni fogjuk: *térszemléleti*. Szubjektív szempontból a képzőművészet a látás gyönyörűsége és objektív feltételei is eréven adódnak: a képzőművészet s a szépség mintegy szemmel való érzékelésének hatása egybeesik.

Magán a szépségen persze nem a tetszőt, sőt nem is az érdek nélkül tetszőt értjük, de valami objektív mozzanatot: minden dolgoknak azt az időtlen „formá"-ját (lényegét), amelyet sem teoretikus, sem praktikus, hanem egyedül intuitív úton, a közvetlen adatásban ismerhetünk meg. A műalkotás — a szépség foglalata — így az érzékek útján való egyenes tanítás arról, ami a dolgokban örökkévaló: valóság és valóságfeletti eszményének érzékítése. E tág körön belül a képzőművészet a szépség „szem elé mutatása" s része is a szépségből annyi, amennyit a látás egyáltalában megragadhat. S ez nyilván a mindenség, a világegész teljes és tökéletes szépsége, csak a maga területén maradjon a képzőművészet s ne tévedjen el oly utakra, hová az optikai szemlélet már nem követheti nyomon, de a szakember is a maga mértéke szerint s ne a szólóművészetekkel való hibás analógiák alapján értékelje a képzőművészeti alkotást. Ez nehezebb feladat ugyan, mint a széltében szokásos úgynevezett „műleírás" s az áltudomány mondvacsinált analógiái s mégis: épület, szobor, vagy kép szépségét — mindegyikét még a maga külön feltételeivel is — máshoz, mint önmagához hasonlítani nem szabad, mert a képzőművészeti szép egyedül a térrel, helyesebben a tér szemléletével hozható vonatkozásba és képzőművészeti mű csakis a térszemléletben felmerülő esztétikai mozzanatokat tartalmazhat, térszemléleten kívülieket nem.

Mindez nem kisebbítése sem a képzőművészeteknek, sem a képzőművészeti szép-

MAGYAR MŰVESZET
1936.

nek. Mondottuk: a mindenség teljes és tökéletes szépsége kínálkozik megragadásra a képzőművészet számára; a csorbítatlan szépség, úgy amint a tér szemléletében felmerül és a képzőművészet sajátos nyelvén kifejezhető. De a műalkotásnak mindent a téri valóság szemléletében kell adnia, éppúgy, mintahogy a tér szemléletéből elvonnia is az érzékelés, főleg a látás számára lehet. Ebben az értelemben a képzőművészetek szinte egyetlen, ugyanegy művészet, a szépség téri megmutatása, térszemléleti „poiésis"

II.

Az egyes képzőművészeti ágak műveinek mint valósági tárgyaknak, realitásoknak a térrel való kapcsolatai igen bonyolultak. Ennek a körülménynek azonban a képzőművészeti szép szempontjából nincs jelentősége. A műalkotásban kifejezést nyert szépség ugyanis irreális és nincs összefüggésben a műtárgy realitásával, dologi exisztenciájának végességével s éppen így független a műtárgynak a többi valósághoz való minden, tehát térbeli viszonyától is. A térszemléleti „poiésis" három ágát a *szoros* esztétikai vizsgálat csak magának a szépségnek hármas osztottságával különböztetheti meg és semmiesetre sem anyagszerű, vagy technikai határok megvonásával. A képzőművészetek hármas testvérülésének elsősorban a szépség természetéből, belső szerkezetéből folyó okai vannak és noha anyagszerűségi követelmények és technika az alkotó szellem, vagy inkább kéz elé valóban határokat szabnak, az építészet, szobrászat és festészet külön területeit nem ezek a körülmények, hanem a szépség mibenlétében fekvők jelölik ki. A képzőművészetek mindegyike, jóllehet egyazon téri szemlélet számára, de a szépségnek más-más körét fedi fel, a szépség egész területéből mintegy csak bizonyos részt vállal magára.

Így ha a festészet és szobrászat mindenekelőtt az érzéki valóság művészete, kell, hogy ezeknek az érzéki valóság kettős szépsége feleljen meg, amint másfelől az építészetnek is az érzékfeletti valóság külön szépsége szolgál esztétikai létalapul. Ábrázoló, de a valóságot nem egyszerűen utánzó, vagy leképező művészetek ezek. Az érzéki valóság *szépségét* fejezik ki, egyfelől *határtalanságát*, másfelől *határoltságát*. Az elsőt a festészet, a másodikat a szobrászat.

A *festészet* a valóságot sohasem önmagában, zártan adja, hanem mindig más valóságokkal való relációiban, a sajátszerűen sík felületre imaginált térben. A felidézett valóságrész — a festmény tárgya — köré mindenkor a teret is idéznie kell, még ha figyelmét inkább csak egyes térelemek kötik is le s magát a teret — mint történeti fejezeteiben oly sokszor — gyakran csak jelzi is. A tárgyak térbeli hollétük során nyert színeikkel mozdulnak bele a tér határtalanságába s a festmény ez örök mozdulás egy pillanatát fedi fel: egy tárgyat, tér-részt, magát a teret, színáradásának időtlenné merevített mozdulatlanságában. A festészet szépsége így távolról sem az ábrázolási hűség, hanem a térvalóság határtalansága s így hivatása is a színeikkel egymásba és a térbe vesző tárgyak ilyenértelmű megragadása, fény és árny feszültségi fokozatainak a maga temperált színskálájában való kifejezése, röviden: e valósági határtalanság színekbefordítása, műalkotássá tétele.

A *szobrászat* viszont a téri *határoltság* művészi kifejezése. Alkotása a háromdimenziós, valóságos tér egy darabja: valódi térrész, test tehát, melyet az egész térből felülete határol ki s tesz a mindenség-egészben külön egésszé. Szépsége — a sajátságos plasztikai szépség — ugyancsak nem az ábrázolási hűség, hanem ami téri mérték és arány ebben az „egész"-ben, tehát a mű felületi határoltságában, test-mivoltában, a valóság ábrázolása útján kifejezhető. A szobrászat számára e *határoltságban* merül fel a szépség valóságelőző mozzanata, amit a műnek a valóság lényege és eszménye gyanánt meg kell ragadnia és magába kell foglalnia, éppen mint a festménynek a téri *határtalanságot*. Az ábrázolás e szépség-mozzanatok mindkettejének csak kifejezési alkalma, ám mint ilyen egyetlen: mind a festészetnek, mind a szobrászatnak óvakodnia kell a tisztán intellektuális és erkölcsi szimbolumoktól s általában mindentől, ami a műben nem a közvetlen szemléletnek szól.

Az érzéki valóság művészetei mellett az *építészet* az érzékfölötti szépség térszemléleti kifejezése. Nem ábrázoló művészet s így az érzéki valósággal más összefüggése, mint ahogy alkotásai a térben vannak s azt alakítják, nincs. Történeti fejlődése során mind a festészet, mind a szobrászat stíluselemeivel él s az egyes korok individualitását éppúgy tükrözi, mint ezek. Térszemléleti „poiésis" tehát az építészet is, de alkotásaiban nem az érzéki, hanem az érzékeken túli, metafizikai valóság „formá"-ja, ugyanaz a transzcendens szépség mutatkozik meg, mint a zenében. Az épület maga konkrét valósági tárgy ugyan, mint a kép, vagy szobor is, irreális szépsége azonban teljesen elvont és a valóságra még csak távolról sem vonatkozik, hanem annak a felfogásnak a térszemléleti kifejezése, amelyet az építő szellem az ontológiai Abszolutum felől táplál. Az intuitív megismerés így az építészetben valóságfeletti elemeket sajátít magáévá és a szépsége ezekben a szinte szóval ki nem fejezhető, mondhatatlan metafizikai elemekben keresendő, amelyeket — a művészet mibenlétéből folyólag — mégis valósági formák tárnak fel.

DR. PUSKÁS LAJOS

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Varga István

KELETMAGYARORSZÁG

1971 FEB 5

1021

KIÁLLITÁS A SZINHÁZBAN. A Nyiregyházi Városi Tanács V. B művelődési osztálya és a Móricz Zsigmond Színház közös rendezésében február 5-én, 18 órakor nyitják meg Ilosvai Varga István érdemes művész képkiállitását a színház galériájában. A tárlatot Tóth Antal művészettörténész állitotta össze és nyitja meg.

eredményeit. Ehhez sportkörének vajmi kevés köze van. Az MTS adja az állami támogatást, ezt ésszerűen fel-

Ilosvai Varga István és Medgyessy Ferenc

A Műbarát helységeiben legujabban két nagy mester rendezte kiállitását. Az egyik, a szobrász, már általánosan ismert és elismert volt a nagyközönség előtt is. A másik a festő, tán ezzel a kiállitásával érkezik meg arra a művészi fokra, ahova kortársai már hosszabb idő óta eljutottak. Az időbeli különbség, mely *Ilosvai Varga* és kortársai művészetének elismertetése között adódik, nem a művész hibája — tán szerénysége: tartózkodás és magabiztonság magyarázzák, sokkal inkább a közönség nehezen felismerhető szeszélyének következménye. Gyüjteményes kiállitása az utóbbi évek java termékét mutatja be, megbonthatatlan egységet, mely ugy nyujt csak teljes képet a művész tehetségéről, ahogyan ő válogatja össze és rakja egymás mellé a műveket. A tárlat egyszerre fényt derit a közönség szélesebb köreiben kevéssé ismert művész minden tehetségére és nagy lépéssel juttatja egyszerre azok mellé, akik fokonként szerezték meg a közismertség minden előnyét.

Paradox állitásként vallható, hogy a tárlat „fedezi föl" mindenki számára a már szakmabeliek között ismert művész sokszinü arcát. Alkotásai gazdagok és változatosak. Egyszerre és egyforma készséggel tesz eleget a festőiség, a szigoru szerkesztés, a konstruktiv látásmód, a lágy és lirai átmenetek minden követelményének. Elemeiben hasonlithat másokhoz, mintahogy egyazon kor művészete feltétlenül rokonságban áll a kortársakkal, az elődökkel és az utódokkal is egyszerre. A legnagyobb dicséret, ami a művészt illetheti: a tökéletes és a megalkuvás nélküli hitbeli őszinteség. Ezzel az őszinte hanggal kerekiti mondanivalóját képpé és festménnyé. Egyformán jártas a világosabb és könnyedebb atmoszféra, vagy a sulyosabb és sötétebb formaproblémák terén. Minden alkotása különálló feladatot taglal, formai problémáról, színbeli virtuozitásról, elmélyedő bölcselkedő hajlamról, vagy játszi, derüs kedélyéről, egyazon kedvvel tesz hitet.

A kiállitás másik résztvevője *Medgyessy* Ferenc, a magyar szobrászművészetnek régóta elismert egyik vezető alakja. Művészetét jellemezve kialakult megállapitásokkal kerül szembe a biráló. Tömörségéről és nagyvonaluságáról *Móricz* Zsigmond arcmása, vagy a *Szent Gellért* legendájának gipszterve, könnyedségéről és józan, derüs, formaalakitó kedvéről domborművei beszélhetnek. Egyéniségének érdekes és kevéssé ismert oldalat tárja fel a kiváló szobrászművész, amikor rajzait, vázlatait mutatja be, tán az első lépéseket, melyekkel a végcél a szobor, az érem, vagy a dombormű felé elindul. A rajzok tömörségükkel, szükszavuságukkal és egyszerüségükkel, csak a szobrász plasztikai alkotásaival állithatók egyvonalba.

rd.

Ilosvai Varga István

NV. 1942. V. 1.

. . . . . .

. . . . . .

Vol-e 1954 után külföldi tanulmányu

. . . . . .

. . . . . .

Szerepelt-e külföldi kiállításon, me

. . . . . .

Milyen kitüntetésekét kapott . . .

. . . . . .

. . . . . .

Ezekről megjelent kritikák, méltatá

. . . . . .

. . . . . .

keit és titokzatos morajlással zugó ligeteit.

De akármilyen mély és tiszta ihletet adott neki a föld, a falu, a mező, a szerény kis helységek egyszerű népének egyszerű lelke, nem érte be vele. Humanista hévtől fütött szelleme nem merült ki az antik világ mitoszámok feltámasztásával sem. Megénekelte az afrikai csataterek hőseit is, hazaszeretete nem egyszer idézte emlékébe a történelem nagy eseményeit is, hiszen gyermek volt, örök, nagy gyermek s a gyermek mindezért lelkesedik. Becsvágya, amely arra sarkalta, hogy Carducci örökét betöltse s hogy a lelkeknek irányitója és vezetője legyen, gyakran ösztönözte arra, hogy elmélkedő és a lét tit-

Varga István, Ilosvai

— **Varga István kiállítása.** Vasárnap nyílt meg a Tamás Galériában *Ilosvai Varga* István festőművész gyűjteményes kiállítása. Művészete az erőteljes, kemény stílusból átsimult egy lágyabb, feloldottabb, de annál kifejezőbb színharmóniába. Különösen a »Koldusnő«, »Csavargók«, »Öreg asszony«, a 17. sz. csendélet kompozíciója és a 19. sz. önarckép igazolja fejlődését. A grafikák közül a »Kis köz«, a »Szentendrei részlet« és a »Kötő nő« című művei keltenek különös figyelmet. Az »Aszfaltöntők« című kompozícióterve sok ígéretet rejt magában.

Est 1937. T. 12.

Ilosvai Varga István

N.N. 937 I. 10

— **Ilosvai Varga Imre kiállítása.** A Tamás Galériában állitotta ki *Ilosvai-Varga* Imre legujabb munkáit, amelyek sok lelkirokonságot mutatnak *Bacsay* és *Dési* Huber müvelvel. Képei a természet elemeiből komprimálódnak össze, anélkül azonban, hogy portréját kivánná adni az ábrázolt falu- és tájrészleteknek, gyümölcsös csendéleteknek. Stilusa a természet, tehát külső megjelenési formája, a formák szigoru, szinte épitészeti felépitése, szinösszetétele pedig komor és erőteljes. A képekről borongós hangulat árad és csak néha csillan fel egy-egy derüsebb szinfolt, a reménytelenségben egy kis örömsugár. Varga Imre kedvelt témája a külvárosok sikátorai egymásra épitett háztömegeivel, a mezőn dolgozó, vagy munkából hazatérő parasztok. Külön figyelmet érdemel jól komponált, szinekben erőteljes önarcképe, a Piros házak cimü derüsebb képe és markáns grafikái. Művészete még nem jutott el a teljes önállósághoz, festményein nem egyszer külső hatásokat érezni, de érzéseinek tisztasága arra enged következtetni, hogy mindjobban megtalálja az utat a saját egyéniségéhez.

Varga István

A másik kiállító-
művész, *Ilosvay Varga* István első-
sorban lírikus egyéniség. Stílusá-
ban az úgynevezett „Szentendrei-
iskolához" tartozik, tehát Paizs
Goebbel, Friml-Fónyi Géza és Bar-
csay szellemi rokona. Expressív ki-
fejezésű modorával egy valóság fe-
letti valóság kialakítására törek-
szik, sok szándékolt primitívséggel
és nyers szókimondással. Nem le-
het kialakultnak és végkép lezárt-
nak tartani ezt a stílust, de kétség-
telen, hogy a tehetséges Ilosvay
Varga István kezében idővel kife-
jezőbb és hajlékonyabb nyelvezetté
fog válni. (T. D.)

Esti Ujság. 1942.
máj. 8. (Ilosvay
Varga István kiállítása.)

„LE STUDIO DES MODES"
PAUL ÁGOSTON
11. Semmelweis
Budapest, 4. (Hongrie)

A Műbarát kiállítása

A *Műbarát* helyiségében ilosvai *Varga* István és *Medgyessy* Ferenc mutatja be válogatott műveit.

Varga István fiatal festőnemzedékünk egyik legkomolyabb tehetségű tagja. Alapos felkészültségű, elmélyedésre hajlamos, kulturált művész, aki az utóbbi háromnégy év alatt teljesen kialakította a maga sajátos, egyéni zamatú posztimpresszionista formanyelvét. Előadásmódja leegyszerűsödött és kitisztult, kevés eszközzel is sokatmondó lett. Színskálája, a régebbi szép, ezüstös szürkéket megtartva — mélyzöldeken és nehéz vörösbarnákon keresztül — világosabb tónusba hangolt pirosakkal, kékekkel és rózsaszínekkel gazdagodott s egész piktúrája bensőséges, közvetlen lírával telítődött. Vásznai a valóság lényeges jegyeit sűrítetten, szinte költői átírásban rögzítik meg, hol rajzosan erőteljes, hol festőien elomló, de mindig fölényesen biztos ecsetvonásokkal. Szűkszavúan tömör, mégis könnyed és árnyalatokban dús művészet ez. Változataiban is egységes, azonos belső szemléletre való és őszinte átélés melegét sugárzó.

Témái jórészt szentendrei motívumok. Keskeny sikátorok, romantikus utcák, városrészletek, alakokkal benépesített kis terek, kertek, udvarok, cserepes háztetők, tűzfalak, kutak, virág- vagy gyümölcscsendéletek s szabad tájak színesednek levegős, térhatást éreztető képein, olykor valami titokzatos mesehangulatba fátyolozottan, mintegy álomszerű révületben, amely azonban kifejezőbb a valóságnál. Kollekciójának legkiérettebb darabja: a *Régi kapu*, olyan, mint egy különös, messziről hangzó, ismeretlen-ismerős dal. De rokon festői értékek csendülnek fel a *Romantikus részlet*, *Meleg délelőtt*, *Liget*, *Kánikula*, *Kapu-barkácsoló*, *Kék színek*, *Háztetők és munkások*, *Piros csendélet* és *Szentendre* tiszta színharmóniáiban is, meggyőző tanuságot téve művészük szerencsés önmagára-találásáról és beérkezéséről.

Nyugatra az angolokat, keletre a kínaiakat üldözik a Burmát megtisztító japán hadak

Zürich, május 7. *(A Pest külön tudósítójától.)* **A burmai és a délkínai harcokról érkezett jelentések szerint a japán támadás Felső-Burmában és Yünnan délkínai tartományban gyorsan halad előre. Felső-Burmában a japán csapatoknak**

sikerült átkelni a Chindvin folyón

és most harcban állanak Alexander tábornok csapataival. Alexander tábornok most rohamcsapatokat alakított. Így igyekszik feltartóztatni a japánok előnyomulását Myitkyina felé. A keleti frontszakaszon, Yünnanban a japán csapatok Vanting város elfoglalása után átkeltek a hasonló nevű folyón, így

most már igen erős japán kötelékek harcolnak Yünnan területén.

Csangkaisek tábornagy, a kínai csapatok főparancsnoka sietve csapatokat küldött a fenyegetett tartományba.

Bose üzenete Indiához a hindu szabadságharc utolsó szakaszáról

Berlin, május 7. *(Német TI)* Subhas Chandra *Bose* egy ismeretlen rádión át *újabb üzenetet* intézett a hindu néphez, amelyben a többi között a következőket mondta: Mi, Indián kívül élő indiaiak, *felkészültünk nemzeti harcunknak utolsó szakaszára.* Nemcsak a hamarosan elkezdődő fegyveres harcra készültünk fel, hanem minden másra is, hogy *megoldjuk a háború utáni újjáépítő munka kérdéseit a szabad Indiában.* A szabad Indiának olyan szociális rendje lesz, amely az igazságosság, egyenlőség és testvériség örök elvein fog alapulni.

Az indiai nemzeti tanács bangkoki meghatalmazott tájékoztatója szerencsekívánatait fejezte ki az indiai nemzeti kongresszusnak Allahabadban hozott határozatához, amely félre nem érthetően kifejezésre juttatja, hogy *a mostani háború nem India háborúja.* Az indiai nép elhatározta, hogy *Anglia indiai háborús előkészületeivel szembeszáll.*

Az indiaiak nem hajlandók csatlakozni ahhoz a felfogáshoz, hogy számukra veszélyt jelent a japánok közeledése.

Allahabadban a nemzeti kongresszusnak még több bizottsága tart ülést. Ezeken a bizottsági üléseken tovább tárgyalják *Gandhi* határozati javaslatát és *fontos fejlemények várhatók. (MTI)*

USA-csapatok Braziliában

Buenos Aires, május 7. *(Német TI)* **A »Nacion« jelentése szerint valószínűleg már északamerikai csapatok vannak braziliai területen. Az északamerikai csapatok partraszállását »Natal védelmezésével« indokolták.** *(MTI)*

Két hollandust halálra ítéltek Batáviában

Tokió, május 7. *(Német Távirati Iroda)* **A Domei-iroda mindanaói jelentése szerint a japán csapatok Dansalantól délre 25, illetve 7 kilométerre elfoglalták Tanparent és Bubungót.**

A batáviai japán katonai törvényszék külföldi rádióhíreken alapuló híresztelések terjesztése miatt két hollandust halálra ítélt. Ezek a japán katonai hatóságoknak első halálos ítéletei a külföldi rádiók hallgatására kiadott tiltó rendelkezés óta. *(MTI)*

Csangkaisek Yünnanban

London, május 7. *(NST)* **Kalkuttából jelentik, hogy Csangkaisek tábornagy kedden megérkezett Yünnan-tartománynak Burmával szomszédos határára. A tábornagy veszi át az ezen a területen működő kínai haderők főparancsnokságát.**

Corregidor főparancsnoka fogságban

Washington, május 7. **A »Columbia« rádió értesülése szerint a japánok Wainwright tábornok-főparancsnokkal együtt foglyulejtették Corregidor védőseregét. A szigeterőd legénysége 17.000 tisztből és katonából áll.**

A kuria is elítélte Sivó Jenőt

Emlékezetes, hogy *Sivó* Jenő igazgatót az uzsorabíróság *Dorosy*-tanácsa az elmúlt évben külföldi követelések bejelentési kötelezettségének szándékos elmulasztásának bűntette címén 3½ évi börtönre és a szökésben lévő *Biró* Pállal együtt több mint 3 millió pengő vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte. A kúria ma délelőtt foglalkozott az üggyel.

Sivó Jenő főbüntetését az enyhítő szakasz alkalmazásával *egyévi és 10 hónapi börtönre mérsékelte, továbbá 20.000 pengő pénzbüntetést állapított meg.* A kúria az elszenvedett előzetes letartóztatás és vizsgálati fogság beszámítását az uzsorabíróságra bízza. Az elkobzás alá eső értékek megfizetésére vonatkozó uzsorabírósági ítéleti részt a kúria mellőzte, ilyenformán az uzsorabíróság ítéletéből kiesik a több mint 3 millió pengő vagyoni elégtétel megfizetésére való kötelezés.

A tanári fizetés a bíróitól lényegesen eltérő ne legyen — javasolja a Református Egyetemes Konvent

Ma folytatta idei teljes ülését a magyarországi reformátusok legmagasabb egyházközigazgatási testülete, az *Egyetemes Konvent Ravasz* László püspök és *Balogh* Jenő főgondnok elnöklésével.

A konvent örömmel tárgyalta, hogy a református ifjúság szeretetmunkája milyen *figyelemreméltó.* A tanulók adakoztak templomépítésre, bel- és külmisszióra, az Erdélyért mozgalomra, résztvettek a visszatért iskolák növendékeinek rendezett könyvgyűjtésben, segítettek szegény társaikon, szegény családokon. Sok fémhulladékot is gyűjtöttek, eljuttatták adományaikat a *Református Szeretet Szövetségnek*, az árvízkárosultaknak, a vakoknak, a *Nyomorék Gyermekek Otthonának.* A lányiskolák cserkészei csecsemőkelengyét készítettek a *Stefánia Szövetségnek*, vándorkosarakat szegény anyáknak. *A tanulmányi versenyeken több első díjat vittek el a református tanulók, sportteljesítményeik is kiemelkedőek.*

Az ülés során számos nyugdíjintézeti kérdést tárgyaltak, majd belső egyházi kérdések kerültek megvitatásra. Az iskolaügyek tárgyalása során elhatározta a konvent, hogy *a mindinkább jelentkező tanárhiány miatt a tanári fizetés olyan rendezését ajánlja a kormánynak, amely szerint a tanári fizetés a bíróitól lényegesen eltérő ne legyen.* Az egyházkerületek, fentartó testületek pedig igyekezzenek ösztöndíjakat létesíteni tanárjelölteknek.

— Bary Zoltán nem adott nyilatkozatot az »Ujság«-nak. Dr. *Bary* Zoltán királyi főügyészhelyettes annak közlését kéri, hogy a »Függetlenség« című lap tiszaeszlári cikksorozatával kapcsolatban ő sem az »Ujság« című lap, sem más lap részére sem szóban, sem írásban *nyilatkozatot nem adott*, hanem csupán a »Függetlenség«-hez e tárgyban korábban intézett levelének tartalmát és az ehhez fűzött — szerzői jogbitorlási eljárás folyamatbatételét bejelentő — megjegyzéseit tartalmazó tájékoztató körlevelet küldött szét a sajtóhoz közelálló személyek részére. A sokszorosított körlevelet megkapta minden egyes napilapnak az a szerkesztőségi tagja, akihez őt személyes ismeretség fűzte és így megkapta többek között *Makay-Petrovics* György volt országgyűlési képviselő, az »Ujság« főszerkesztője is, aki azt az »Ujság«-ban — teljes jóhiszeműséggel — leközöltette.

— Az Uj Világ e heti számában Csizik Béla dr. pénzügyi államtitkár a magyar adópolitika háborús intézkedéseiről, Inántsy-Pap Elemér országgy. képviselő a hadikölcsönök átértékeléséről írtak cikkeket. A lap érdekes beszámolót ad a munkáslakás építési akció részleteiről, a magyar-német iparközi tárgyalások eredményeiről, a tőzsdei részvényaukciókról, továbbá az ipar, kereskedelem és hitelélet eseményeiről.

— Hajóállomások megnyitása. A Magyar kir. Folyam- és Tengerhajózási Rt. igazgatósága közli, hogy a Budapest és Esztergom között közlekedő személyhajók Horthy Miklós-telep állomást, a Budapest és Nagymaros között a váci Dunaágban közlekedő személyhajók Izabella-telep—Horányi-csárda állomást május hó 7-étől kezdve érinteni fogják.

Meghalt a csornai prépost

Sopron, május 7. *Steiner* Miklós, a csornai premontrei rend prépost-prelátusa, felsőházi tag, Sopron vármegye törvényhatóságának örökös tagja, hosszas betegség után, hetvenéves korában Csornán elhúnyt. Hosszú ideig volt a szombathelyi premontrei gimnázium igazgatója. 1935-ben rendtársainak bizalma a csornai premontrei kanonokrend prépost-prelátusi méltóságába emelte. Temetése szombaton délelőtt 10 órakor lesz.

RÁDIÓ

Csütörtök, május 7.

BUDAPEST I.: 11.00 A Szent László-hét műsorából. — 13.30 Hírek. — 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés. — 13.30 Honvédeink üzennek. — 14.00 Cigányzene. — 14.30 Hírek. — 14.45 Műsorismertetés. — 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. — 15.20 A József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara. — 16.15 Ruszin hallgatóinknak. — 16.45 Időjelzés, hírek. — 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15 Tánczene. — 17.35 Szőlészeti és borászati időszerű tanácsadó. — 18.00 Beszkárt-zenekar. — 18.35 Előadás. — 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20 Magyar népmuzsika. — 19.50 A háborús gyermekvédelem. — 20.10 Mozart zongoraversenyei. — 21.15 Városkép Helsinkiből. — 21.40 Hírek. — 22.10 Rádiózenekar. — 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. — 23.25 Cigányzene. — 24.00 Hírek. — 0.15 Üzen az otthon.

BUDAPEST II.: 17.40 Tánczene. — 18.00 Gyorsírótanfolyam. — 18.25 Tibay Zoltán gordonon játszik. — 18.40 Beszkárt-zenekar. 19.20 Előadás. — 19.45 Liszt: Mefisztó keringő. — 20.00 Hírek. 20.10 Ügetőversenyeredmények. — 20.20 Felolvasás. 20.40 Dalok és egyvelegek.

Kiknek mondanak fel a budapesti szállodákban?

Az állandó budapesti szállodalakók körében nagy nyugtalanságot keltett az a hír, hogy a szállodatulajdonosok fel akarják mondani a hónapos bérleteket, mert erre *Szendy* Károly polgármester átiratban hívta volna fel a Szállodás Ipartestületet.

A *Pest* munkatársa érdeklődött a városházán, ahol illetékes helyen kijelentették, hogy *ilyen tartalmú átirata a polgármesternek nincs.* Még a mult év őszén *Markos* Béla, a főváros Idegenforgalmi Hivatalának igazgatója felhívta a városgazdasági ügyosztály figyelmét arra, hogy

sok olyan budapesti van, aki bár állandó főbérleti lakással rendelkezik, szállodába költözött.

Olyanok tették ezt, akinek lakásában a központi fűtés, vagy melegvízszolgáltatás nem volt tökéletes és anyagi helyzetük megengedhette, hogy

két lakbért is fizethessenek.

Az *Idegenforgalmi Hivatal* igazgatója ugyanekkor rámutatott arra is, hogy a belső idegenforgalom nagymértékben megnövekedett, a szállodákban nehezen tudnak szobához jutni a vidékiek. A városgazdasági ügyosztály előterjesztésére azután *a polgármester olyan értelmű átiratot intézett a Szállodás Ipartestülethez*, amelyben rámutat erre a jelenségre és felhívja az ipartestület tagjait arra:

igyekezzenek megszabadulni azoktól a hónapos szállodai szobabérlőktől, akiknek rendes, állandó főbérleti lakásuk van Budapesten.

A *Pest* munkatársa érdeklődött a Szállodás Ipartestületnél is, ahol *a városházán szerzett értesülésünket mindenben megerősítették.* Az Ipartestület részéről kijelentették: *a polgármester nem arra szólította fel az Ipartestület tagjait, hogy az állandó szállodalakóknak mondjanak fel, hanem csupán arra, hogy azoknak ne adjanak bérbe állandóan szállodai szobákat, akik amúgy is állandó lakással rendelkeznek a fővárosban.*

Nyilttér

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Szótól a tettig

Kállay Miklós miniszterelnök szociálpolitikai programjának egyik legjelentősebb pontját viszi át az elmélet síkjáról a gyakorlati megvalósulás terére az a fontos kormányrendelet, amely ma jelent meg a hivatalos lapban. Ez a rendelet — egy nagyszabású, éveket átfogó terv bevezetője — a *munkáslakásépítkezések előmozdítását* célozza és szolgálja, igen hathatós eszközökkel. Elsősorban úgy, hogy az ipari, kereskedelmi és bányavállalatok, valamint azok elismert nyugdíjpénztárai számára a kormány hosszabblejáratú kölcsönöket folyósít, előnyös törlesztési feltételek mellett s ilymódon biztosítja a munkáslakások *állandó* termelését, amire egyre nagyobb szükség van. A rendelet igazi jelentősége főkép abban mutatkozik meg, hogy a jelenlegi nehéz háborús körülmények közepette is lehetővé teszi a korszerű igényeknek megfelelő, magasabb színvonalú, egészséges és kényelmes, modern munkáslakások építését, egyúttal biztosítva az akció szélesebb keretekben való, teljes kibontakozását és folytatását is, az elkövetkező béke éveire.

A kölcsönöket — a kormányrendelet intézkedése szerint — az Országos Lakásépítési Hitelszövetkezet folyósítja, a telekérték és az építési költség együttes összegének *ötven százalékáig*, évi *öt és félszázalékos* kamat mellett, *húszesztendős* törlesztési időtartamra. A kölcsönön felül szükséges tőkét pedig az építtető vállalatok *saját hitelük* terhére szerzik meg. De a nevezetes rendelet további kedvezményeket is biztosít az építtetők részére. Így többek közt harmincéves adómentességet és rendkívüli illetékmentességet a telekvásárlásnál. Ugyanekkor azonban a kormány a kérdés másik feléről sem feledkezik meg: gondoskodni kíván arról, hogy az új lakások *a lehető legméltányosabb lakbér* fejében álljanak a munkások rendelkezésére. Végül a kölcsön folyósításának feltételeül a rendelet azt is előírja, hogy a lakások a mai *egészségügyi és szociális kívánalmaknak* minden tekintetben megfeleljenek.

Örömmel köszöntjük ezt a kormányrendeletet, amelyet múlhatatlanul szükségessé tett az iparban és bányászatban foglalkoztatott munkásság állandó számbeli növekedése. Újabb meggyőző dokumentumát látjuk benne a Kállay-kormány habozás nélkül cselekvő, gyors és komoly szociálpolitikai tevékenységének. Annak az új stílust jelentő kormányzati elvnek, amely a *szót* nyomban *tettre* váltja át s nem csupán hirdeti, de gyakorolja is a dolgozó rétegek megsegítését, anyagi és erkölcsi támogatását, szociális helyzetének javítását.

Jól emlékezünk arra, amit Kállay Miklós miniszterelnök legutóbb a MÉP nagygyűlésén mondott: Meggyőződésem, hogy a magyar munkásság *egészét* meg lehet nyerni s a *közös nemzeti munka* táborában egységesen lehet összefogni! A most kiadott kormányrendelet is nyilvánvalóan ezt a célt szolgálja. Meggyőző bizonysága annak, hogy a kormány valóban komolyan törődik a dolgozó tömegek sorsának jobbra-fordításával. Másrészt ékesszólóan tanuskodik arról, hogy Kállay Miklós miniszterelnök mennyire a cselekvés embere: nála szótól a tettig mindig egyenesen vezet a legrövidebb út.

VÁROSI VIRÁG — VADVIRÁG

Pártértekezletre ül össze ma este a MÉP

Kállay Miklós, a külügyminisztérium vezetésével ideiglenesen megbízott miniszterelnök tegnap a képviselőház és a felsőház külügyi bizottságaiban *részletes tájékoztatást adott a legutóbbi külügyi bizottsági ülés óta történt és a Magyarországot érintő külpolitikai eseményekről.*

Az országgyűlés harmadik ciklusának újjáalakított külügyi bizottsága

első ülését tartotta.

a külügyminiszteri tájékoztató alkalmából és az ülésen az új elnök, gróf *Teleki* Mihály volt földmüvelésügyi miniszter elnökölt. A képviselőház új külügyi bizottságának tagjai sorában sok olyan képviselő foglal helyet, aki az elmult ciklusban nem volt tagja a bizottságnak, viszont *többen kimaradtak.*

A képviselőház külügyi bizottságának helyettes elnökei gróf *Eszterházy* Mórie és *Szeder* János, jegyzője *Huszovszky* Lajos, tagjai pedig *Albrecht* Dezső, *Árvay* Árpád, *Baky* László, *Balás* Károly, *Bárczay* Ferenc, *Bencs Zoltán*, gróf *Bethlen* László, *Bocsáry* Kálmán, *Bródy* András, vitéz *Csicseri-Rónay* István, *Csuha* Sándor, *Donáth* György, *Gacs* János, *Gosztonyi* Sándor, gróf *Hunyady* Ferenc, vitéz *Imrédy* Béla, *Ivády* Béla, vitéz *Jaross* Andor, *Jurcsek* Béla, vitéz *Kolosváry-Borcsa* Mihály, *Kornis* Elemér, *Kölcsey* István, *Makkai* János, *Maróthy* Károly, vitéz *Marton* Béla, vitéz *Martsekényi* Imre, *Matolcsy* Mátyás, *Mayer* János, *Mikó* Imre, *Nagy* Iván, *Péchy* László, *Popovics* L. Milán, *Putnoky* Móric, *Quirin* Leó, *Rajniss* Ferenc, *Rassay* Károly, *Rátz* Kálmán, báró *Szentkereszthy* Béla, vitéz *Ujfalussy* Gábor, *Vita* Sándor, *Szöllössy* Jenő, vitéz gróf *Takách-Tolvay* József, gróf *Teleki* Béla, *Tildy* Zoltán és *Turcsányi* Imre.

A bizottság tagjai sorából kimaradt vitéz *Lukács* Béla, akit legutóbb kormányzó tárcanélküli miniszterré nevezett ki. Helyét egyelőre még nem töltötték be. A bizottságban *az erdélyi képviselők mellett már helyet foglalnak délvidéki képviselők is.*

Kállay Miklós miniszterelnök úgy a képviselőház, mint a felsőház külügyi bizottságának ülésén az elhangzott felszólalásokra *kimerítő választ adott.*

Ma is mozgalmas napja van a belpolitikának. A Magyar Élet Pártjában

este pártértekezlet lesz,

amelyen időszerű politikai kérdésekről tárgyalnak és a közeljövőben a Ház elé kerülő törvényjavaslatokat vitatják meg. A pártértekezletet *vacsora követi*, amelyen a párt tagjai *Putnoky* Móric háznagy ötvenéves törvényhozói jubileumát ünneplik. Putnoky Móricot vitéz *Várady* László fogja köszönteni.

A képviselőház állandó összeférhetetlenségi bizottsága ma délelőtt tárgyalja *Müller* Antal országgyűlési képviselő összeférhetetlenségi ügyét.

Angol légitámadás

Berlin, május 7. Mint a Német Távirati Irodával közlik, angol bombázó repülőgépek május 7-ére virradó éjjel *tervszerűtlen zavaró támadásokat intéztek Dél- és Délnyugat-Németország ellen.* A ledobott gyujtóbombák egy *kisebb város lakónegyedeiben és községekben károkat okoztak.* Az eddigi jelentések szerint *négy támadó bombázógépet lelőttek. (MTI)*

SORSTÁRSUNK: A GYERMEK

A Nemzeti Gyermekhét közepén tartunk. Szerte az országban nevelő és szórakoztató előadások, gyüjtések és ünnepségek keretében ünnepeljük a gyermeket. A plakáton, amely a Gyermekhetet hirdeti, úgy áll ez a kicsi emberke, dobot pergetve, mintha játékra toborozná kis társait. De amint lelép a falragaszról és mint élő valóság áll elénk, már egy másmilyen gyermeket ismerünk föl benne. Az a gyermek, ott a falragaszon, ahogy pufók kis képét önfeledt mosoly színezi, már csak eszmény, hiszen ez a másik, ezerkilencszáznegyvenkettő gyermeke, aki ujságot olvas, rádiót hallgat és világégést lát a filmeken, már felnőttes komorsággal jár itt közöttünk, mint önmaga eszményének elváltozott vetülete. Ahogy nézzük őt, mintha eltünnének közülünk a nemzedékek korkülönbségei. Föltörte magát miközénk, kortársunk, sőt sorstársunk lett és kissé koravén öntudattal érzi a kort és kapcsolódik bele a mi világunkba. Hol kezdte? Bajos lenne megállapitani.

De talán nincs is határ lefelé. A mai gyermek lelke észrevétlen mosódik bele az életbe, árnyékok vetődnek reá, itt is, ott is fölfog valamit — s egyszer csak felnőtté avatva menetel a mi vonalunkban. Dolgok, események szemlélője lett, kor- és szemtanu, aki már elejétől kezdve maga hitelesíti kora történelmét.

Itt áll közöttünk. Lelkében elszánt sorstudat, szemében az egész világ tükre. S előtte még az egész élet. Hullámzó, konok tenger, melyen talán majd biztos evezőcsapásokkal evez át, mert tudja, hol vannak zátonyok és belát a mélységekbe, amelyek fölött az élet utasainak könnyű lélekvesztője ring.

Vásárosokat gázolt halálra a részeg sofőr

Szolnok, május 7. *(A Pest szolnoki tudósítójának telefonjelentése.)* A kisújszállási országúton halálos autógázolás történt. *Szalai* János fuvaros kereskedőket és árukat szállított a Kisújszállás környékén tartott egyik vásárról. Már messziről megpillantottak egy szembejövő autót, amelyről világosan látható volt, hogy *szabálytalanul közlekedik*. Nemet Bélane gyalogos a [illegible] datörést és belső vérzést szenvedett, a kocsi többi utasát is kisebb-nagyobb sérülés érte. A csendőrség megindította a nyomozást és rövidesen kiderült, hogy *a gázoló sofőr mielőtt útrakelt, karcagon nagymennyiségű szeszesitalt fogyasztott.* Letartóztatták és beszállították a szolnoki ügyészség fogházába.

Fontos,

hogy fogait minden este, lefekvés előtt alaposan és lelkiismeretesen megtisztitsa.

Chlorodont
fogpasta

Spolarich kávéház
az ideális vacsorázó hely
Farkas Jenő cigányzenekara
Mindszenthy István énekel
VIII., József-körút 37/39

Varga István, mézesbábos

KÉKESDY KÁROLY FELVÉTELEI

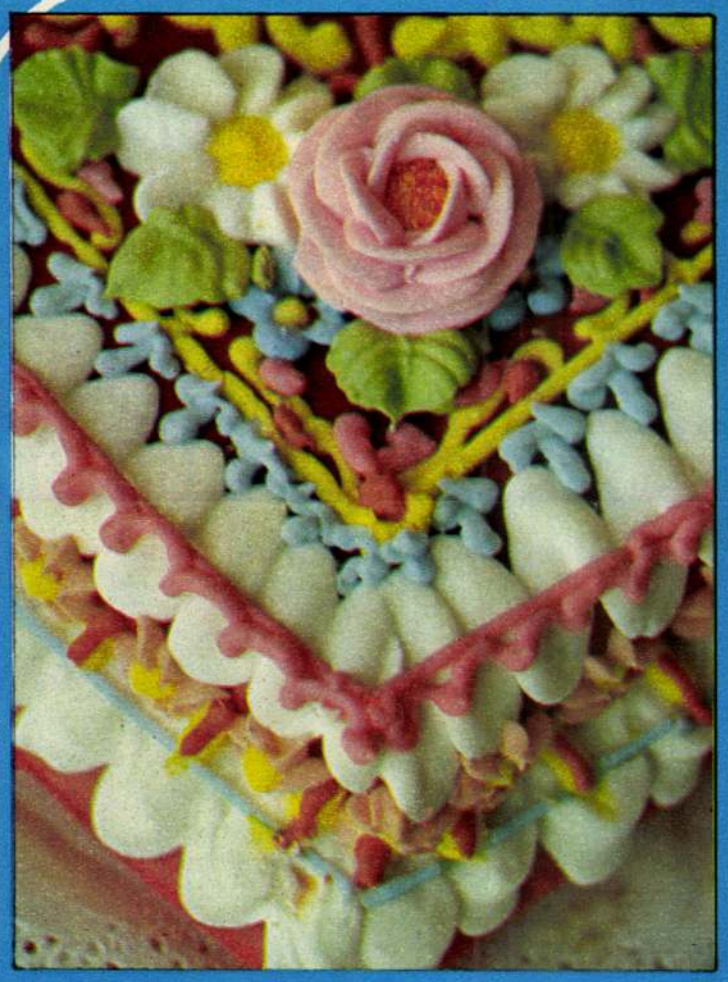

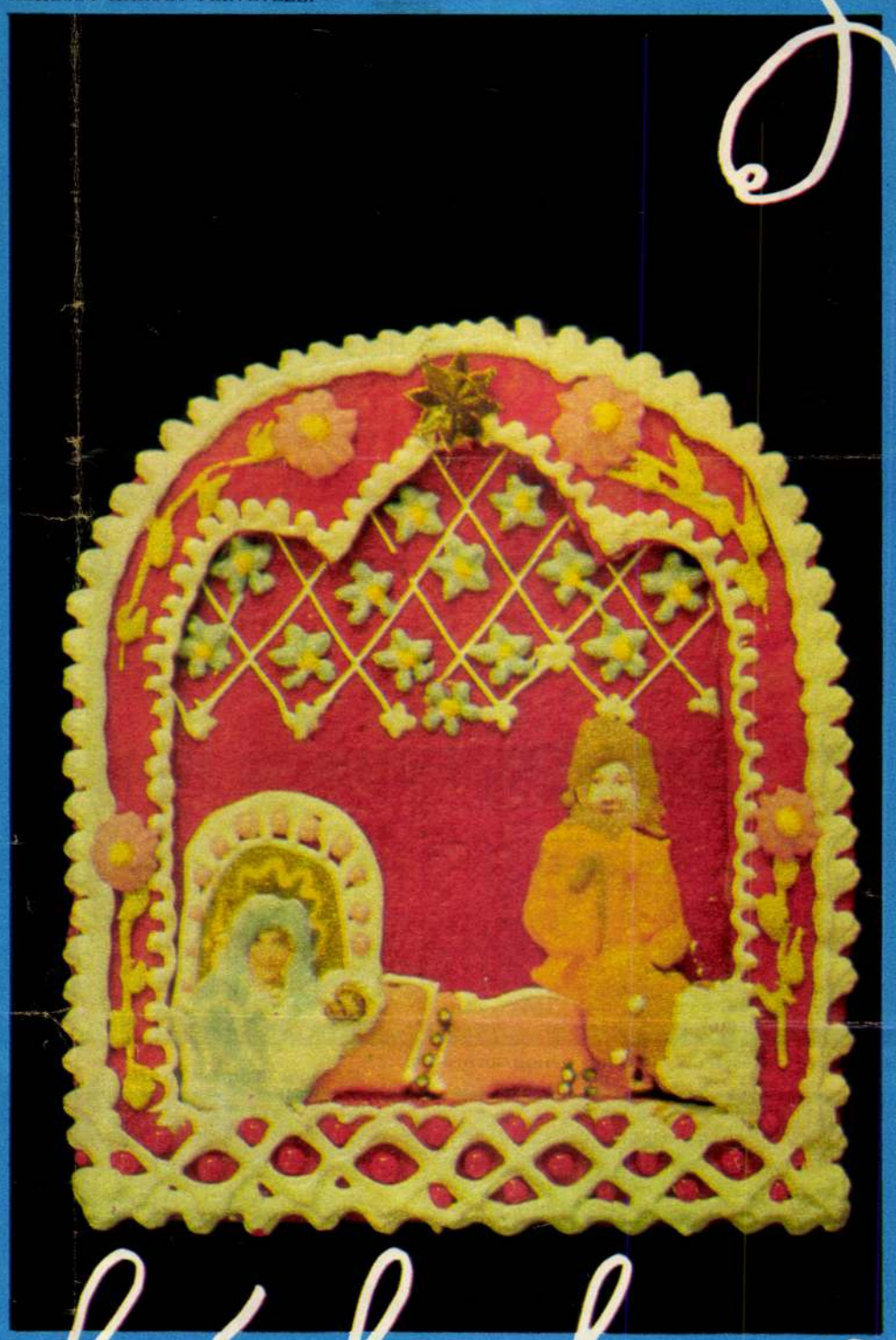

Mézesbábok KARÁCSONYRA

Amikor arra kértem Varga Istvánt, a pápai mézesbábost, hogy úgy mutassa be és magyarázza el a mézeskalács-készítés rejtelmeit, ahogyan a régi receptek, miszerint „végy nyolc kiló mézet, tegyél hozzá ezt meg ezt", akkor nem szólt egy szót sem, csak somolygott . . .

Aztán megtudtam, hogy úgy őrzik titkaikat a mézesbábosok, mint a hajdani alkimisták: ő maga is úgy leste el mesterétől Katula Lajos mézesbábostól a fogásokat, de még így is maradt egynémely olyan összetevő, amit a mester a zsebéből szórt bele a masszába, ha senki sem nézett oda.

Varga István a pápai cukrászati üzem vezetője; hétköznap irodájában van és irányít, tárgyal, vasárnap, ünnepnap azonban szerelmének él: mézesbábokat készít. Sok dicsőség jelzi útját: a népi kismesterségek pályázatairól hozott el díjakat, legutóbb Prágában kapott második díjat egy marcipános tortáért, amelyen délceg négylovas hintó galoppoz. És az ő mézesbábjaira készült Schéner Mihály és Gyurkovics Tibor könyve, *A pápai mézesbábos*.

A mézesbáb — Pápán, s a Nyugat-Dunántúlon hívják így a mézeskalácsot — valamikor az ősi pogány áldozat, az emberáldozat jelképe, „megváltása" volt. Ahogyan a fonott kalács is a hajfonaté! Vásárfiaként szívet, pólyást vagy mézesbábuszárt adni ma is több egyszerű ajándéknál.

Így került ismeretségbe Szalay Etelka is a pápai mézesbábossal: mézeskalács szívet szeretett volna ajándékba adni, s Varga elkészítette neki. A budapesti rajzanárnő már maga is csinált mézeskalácsokat, most azonban összefogtak, s Szalay Etelka terveit felhasználva próbálnak visszanyúlni a régi formákhoz, díszítésekhez. Tanácsadóként, a néprajzi hűség őrzőjeként Boross Marietta etnográfus áll mellettük.

A magyar mézesbáb — mint ahogyan elmondható ez gyakran a népi építészetről, bútorművességről is — a barokk stílus hatása alatt áll; helyenként rokokó vonásokkal. Hatott rá az osztrák, német mesterek munkája, legfőképpen azért, mert hajdan Bécsből szerezték be a mézesbáb papírdíszeit, színező, kiegészítő kellékeit. Varga István is őriz néhány ilyen mintakönyvet. Az ütőfákat — amely a mézesbáb formáját adja meg — régen szerzetesek készítették, még ma is van belőlük néhány, amivel dolgoznak. Újabb eszköz a fém vagy műanyag szaggató; a tészta ezután barnán — ha mézestésztából — vagy fehéren — ha cukortésztából — kisül, s színes glazúrral kerül rá a minta. Ezúttal házforma készül, barokkos oromfallal, menyecske, betyár, hajó, sellő, betlehemi jelenet Józseffel, Máriával, Kisjézussal és göndörszőrű bárányokkal. A tepsiben frissen sült karácsonyfadíszek; hiszen a hajdani karácsonyfák szalmacsillaggal, pattogatott kukoricafüzérrel, aranydióval és mézeskalácsdísszel készültek.

A sokat jelentő nagy, piros mézeskalácsszívek mellé felsorakoznak most a legrégibb ütőformákból kibontakozó, vagy új szaggatóval készülő darabok. Így találkozik — találkozhat — múlt és jelen a mai karácsonyfán. És még finom is!

TORDAY ALIZ

Kulcsár György: Részlet a „Bácshús" című sorozatból

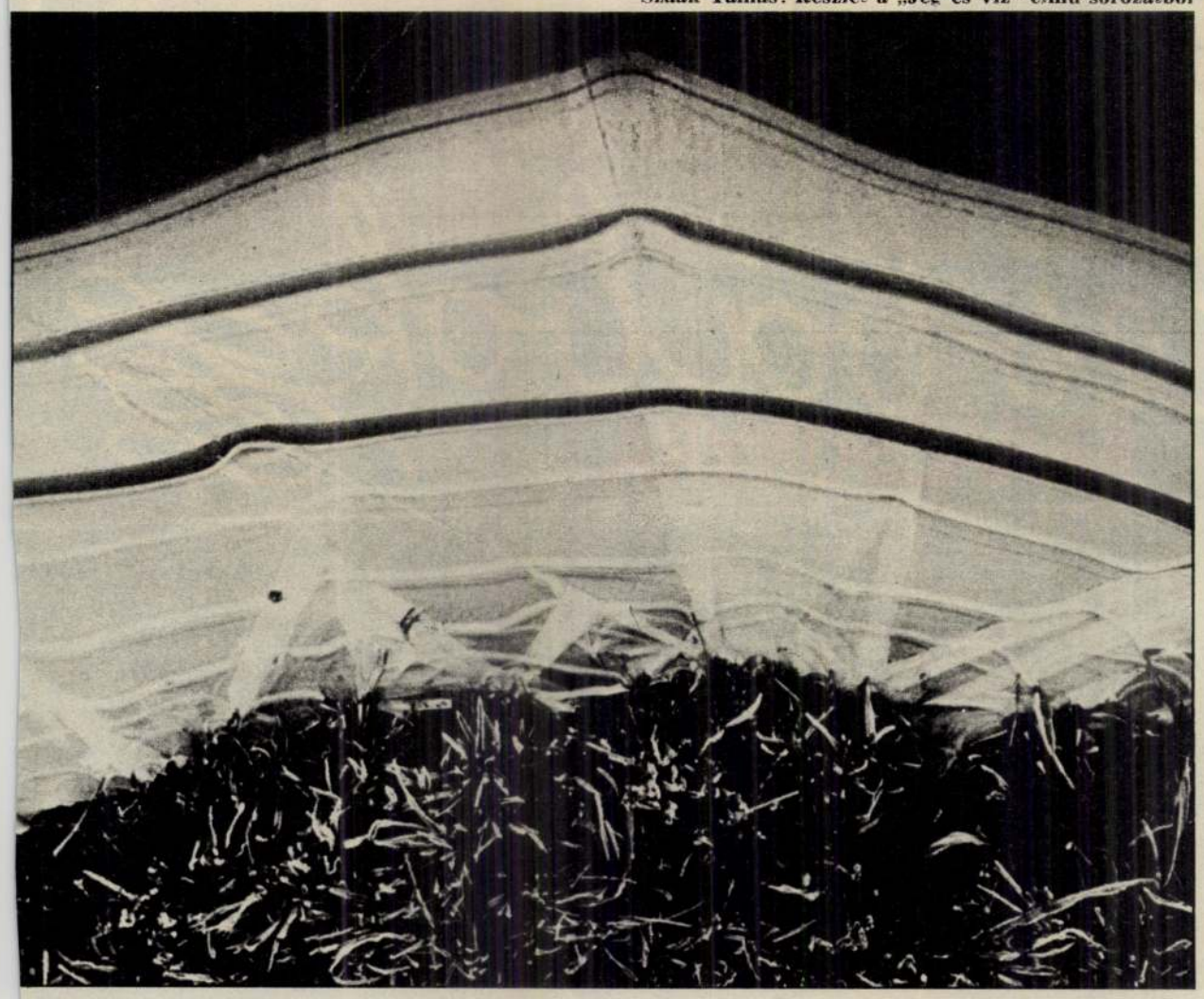

Szaák Tamás: Részlet a „Jég és víz" című sorozatból

Puskás János: Cím nélkül

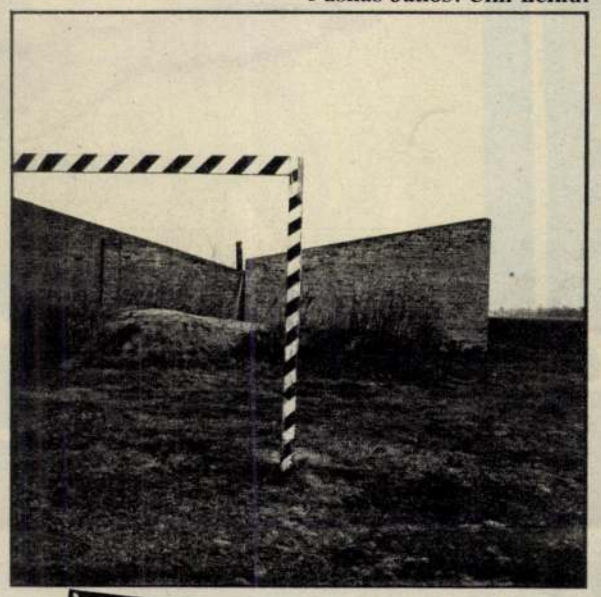

Tóth György: Kerekes

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

Varga István képei és Medgyessy Ferenc szobrai

Végre egy igazán harmonikus, magas színvonalú, minden tekintetben jelentős művészi értékeket felmutató kiállítás a *Műbarátban*, ahol ilosvai *Varga* István, a fiatal magyar festőgeneráció egyik legtehetségesebb tagja és *Medgyessy* Ferenc, modern szobrászatunk nagymestere sorakoztatja fel java munkáit.

Varga István nagy és szerencsés utat tett meg, mióta utolszor találkoztunk finom ezüstszürkékbe hangolt, zártan komponált képeivel. Most kiállított gyűjteménye az önmagára talált művész komoly elmélyedéséről és teljes kiéréséről számol be. Varga, alig pár év alatt, kialakította a maga sajátos, egyéni stílusát, amelyhez szinte szükségszerű következetességgel érkezett el. Mély líraiság, a művészi élmény őszinte átélésének közvetlensége érzik lényeget megragadó, leegyszerűsített formái, rajzosan előbukkanó vagy festőien rejtett, hajlékony vonalai és friss árnyalatokkal gazdagodott, kivilágosodott színei mögött, mintegy éltető lelket, bensőséges zenei hullámzást adva újabb képeinek. Különösen színskálája bővült előnyösen, derült piros és rózsaszínekkel, világító kékekkel és nedvdús zöldekkel, de általában: egész piktúrája sokat nyer a tiszta festői előadás fölényes biztonságában, a kifejezés tömör egyszerűségében és mégis lendületes könnyedségében. Jórészt szentendrei utcarészletek elevenednek meg vásznain. Hétköznapi motivumok, — szűk sikátorok, piroscserepes háztetők, szürkéskék tűzfalak, elhagyatott kertek és udvarok, ódon hangulatú kis terek, vérpiros vagy mélyzöld színekben pompázó csendéletek, itt-ott alakos tájak — amelyeket azonban legtöbbször valami titokzatosság ,talán a csend fátyola lebeg körül, valóságot és meseszerűséget egyszerre éreztetve. Gondosan válogatott kollekciójának legkiemelkedőbb darabja, a *Régi kapu*, úgy fogja meg a nézőt, mint egy lírai költemény belső muzsikája. Elragadóan szép. De hasonló kvalitásokat mutat egész sereg képe, köztük a *Piros változatok, Kánikula, Magyar csendélet, Romantikus részlet, Meleg délelőtt, Ligetben, Erdőszéle, Szentendre, Utca lóval* s főkép a *Háztetők és munkások*, a *Rózsaszínruhás nő, Piactér, Barkácsoló* és *Kútnál*. Változataiban is egységes, szűkszavúságában is sokatmondó művészet ez, meggyőző bizonysága ilosvai Varga István sikeres beérkezésének.

Hat halálos ítélet Hágában

Hága, május 8. *(Német TI.)* A német főtörvényszék most hozott ítéletet egy nagy élelmiszerjegy-pörben. A 23 vádlott közül *hatot halálra*, a többit hosszabb fegyház- vagy fogházbüntetésre ítélték, egy vádlottat felmentettek.

A főtörvényszék elnöke az ítélet indokolásában hangsúlyozta, hogy ez volt *a legnagyobbszabású per*, amelyet a főtörvényszék a birodalom határain túl tárgyalt. A 23 elítélt csak kis részét jelenti a perbefogott *200 bűnösnek*. Az ellopott jegyek elegendők lettek volna arra, hogy *sokezernyi embert egy éven át* ellássanak zsírral, kenyérrel, liszttel, szénnel stb. Nem szabad elfelejteni, hogy szoros kapcsolat van Németország és Hollandia élelmiszerellátása között.

Ez a bűncselekmény nemcsak a holland nép ellen volt bűntett, hanem *bűntett volt a két nép mind szorosabbá váló sorsközössége ellen is.* A vádlottak népük rovására akartak meggazdagodni. Az ilyen erkölcstelenséggel szemben a legszigorúbb eszközökkel kell fellépni. *(MTI)*

Megrendszabályozzák a zsidó „szobaboltosokat"

A ki nem jelölt cipőkereskedők csak akkor árusíthatnak más cikket, ha azelőtt is foglalkoztak vele

A kereskedelmi világban folyamatban levő őrségváltás során két feltűnő jelenséget tapasztaltak újabban az iparellenőrző hatóságok.

Azok a cipőkereskedők, — rendszerint zsidók — akiket bőrtalpú lábbeli eladására nem jelöltek ki és csak póttalpú vagy fatalpú cipőt árusíthatnak, újabban *áttértek más árucikkek árusítására is.* Főleg a budapesti zsidó cipőkereskedők kirakatai alakultak át. Először bőrdíszműkészítményeket kezdtek árusítani. *Retikülöket, pénztárcákat*. Azután bevezették a *harisnya- és kesztyűféléket* árusítását. Mindezekből az árucikkekből olyan nagy mennyiséget tartanak, mintha külön üzletet rendeztek volna be. Mások *női divatárucikkeket*, igen sokan pedig ballonkabátokat, *esőköpenyegeket*, csuklyákat, impregnált kabátokat, háztartási kötényeket és más egyéb olyan cikkeket árusítanak, amelyekkel cipőkereskedőkorukban nem foglalkoztak.

A kereskedelemügyi és iparügyi miniszter most leiratban értesítette az iparügyi hatóságokat, hogy azoknak a cipőkereskedőknek, akik a kijelölés elmaradása miatt bőrtalpú lábbelivel már jogszerűen nem foglalkozhatnak, *csak akkor van joguk divatáruk és más cikkek árusítására, hogy ha iparengedélyük erre is feljogosítja őket és ha már ezelőtt is foglalkoztak ilyen árucikkek árusításával.* Az ipartörvény szerint, ha valamely iparágat egy évet meghaladó ideig nem gyakorolnak, az iparengedély *hatályát veszti*. Tehát hiába van ezeknek a cipőkereskedőknek más cikkek árusítására is kiállított iparigazolványuk, ha ezelőtt csak cipőárusítással foglalkoztak.

A miniszter rendelkezése alapján a hatósági ellenőrzés fokozottabb mértékben indul meg és ha megállapítják, hogy egyes cipőkereskedők jogtalanul tértek át más árucikkek árusítására, szükség esetén *iparjogosítványukat elvonják és ezenfelül kihágásért súlyosan megbüntetik őket.*

Második tapasztalat az, hogy egyes zsidó kereskedők üzletük megszüntetése után a birtokukban levő iparigazolvány alapján *felcsaptak »szobaboltosnak«, lakásukon rendezték be az üzletet.* Sok olyan lakást látni már, amelynek bejárata fölé *kisméretű cégtáblát* erősítettek fel azzal, hogy *a lakásban üzlet van.*

Az iparengedély senkit sem jogosít fel arra, hogy az üzlethelyiség feladása után az ipart lakásban lehetne folytatni. Külön rendelet írja elő, hogy az iparengedély csak akkor gyakorolható más helyiségben, ha tulajdonosa a helyiségváltoztatást bejelentette az I. fokú iparhatóságnak és *a hatóság ahhoz hozzájárul.* Akik bejelentés nélkül tartják fenn a szobaboltokat, ugyancsak büntetendő cselekményt követnek el, súlyosabb esetben iparengedélyüket elvesztik és még megbüntetik őket.

Megkezdik a háztartási textilhulladék gyűjtését

Propaganda-film készül a szegedi első rongynapról

Május 12-ike és 16-ika közötti napokon Szegeden nagy felkészültséggel, a gyüjtők — leventék, cserkészek — bevonásával *megkezdik Magyarországon először a háztartási textilhulladékok összegyüjtését.* A szegedi első rongynapok a kidolgozott gyüjtési tervezet próbái lesznek, *a gyüjtés menetét, eredményét filmre veszik fel, ebből készítik el a rongynapok propagandafilmjét.*

A textilhulladékgyüjtés központi szerve kormányellenőrzés alatt *az egész ország területére megszervezte már az ipari textilhulladék összegyüjtésének munkáját* és ezt a szakmát teljesen árjásította. A textilhulladékok összegyüjtésénél, összevásárlásánál és értékesítésénél zsidó kezek már nem működnek közre, egyedül csak fizikai munkát végezhetnek. A hulladékokat összeszedő fizikai munkások között is azonban csak 10 százalék a zsidó.

Az ipari textilhulladékok összegyüjtése után azért van szükség a háztartási hulladékok összeszedésére is, mert *rendkívül sok nemes textilanyag megy veszendőbe az elhasznált, már nem viselhető régebbi holmik elkallódásával.* Öreg kendők, hasznavehetetlen harisnyák, mindenféle ruházati cikkek elhasználódásakor nagymennyiségű gyapjú- és pamutanyag vész el, de *a műselyemanyagra is szükség van*, mert a korszerű textiltechnika már ezt is fel tudja használni hulladékból.

A szegedi kísérleti rongynapon *egész gyüjtőhadsereget mozgósítanak.* A gyüjtőcsoportok között már fel van osztva jóelőre az egész város, *minden szegedi házba bekopogtatnak a gyüjtők*, az előzetes felhívások alapján már összegyüjtött háztartási rongyokat készpénzfizetés ellenében átveszik és a gyüjtőközpontba szállítják. A rongynapokat a szegedi gyakorlati tapasztalatok alapján az egész országban megrendezik, hasonlatosan a vasnapokhoz.

Az olasz üdülőhelyek szabályai

Róma, május 8. *(TP)* Az idei nyári szabadságidő forgalmi kérdéseit a háború által meghatározott szabályok szerint rendezik. Ezek a rendszabályok *június 15-étől október 15-éig* érvényesek. *A nyaralóhelyek lakbérei nem haladhatják meg a mult évi béreket.* A tartományok prefektusait bízták meg, hogy a nyaraló- és gyógyhelyek ellátási viszonyai felett felügyeletet gyakoroljanak. Mint a mult évben, az idén is *eltiltották a táncmulatságokat és a kártyajátékot.* Uj tilalmat is rendeltek el, mégpedig a szalonzenekarokra vonatkozólag. *Ételt és italt csupán 21 óráig szabad kiszolgáltatni.*

ORSZÁGOS VÁSÁROK. Május 11., hétfő: Ádánd, Beszterce (állatv.), Barkaszó, Bajmok (állatv.), Csákvár, Dédes, Dombó, Eger (marha- és kirakóvásár), Gelse, Hajduszoboszló, Jászó, Kapolcs, Kóny, Királyegyháza, Kömlő, Körmend, Kunmadaras, Losonc, Mezőberény, Mezőkomárom, Munkács (marha- és juhvásár), Nagyszőlős, Nagyoroszi, Németboly, Nógrád, Öcsöd, Paks, Rakaca, Sárkeresztúr, Sárvár, Somogysárd, Somogyszil, Söjtör, Szekszárd, Szirák, Szászrégen (marhavásr), Szőny, Tarcal, Tiszapalkonya, Tarján, Tompa Ujkécske, Und, Vál (állatvásár). — **Május 12., kedd:** Bajna, Beszterce (állatv.), Csákvár, Dunaszerdahely, Eger (kirakóv.), Jászfényszaru, Kapolcs, Mezőberény, Mezőkomárom, Nagyberezna (heti), Nagypirit, Ógyalla, Patca, Regöly, Sümeg, Szirák (kirakóv.), Szászrégen (kirakóv.), Vál (kirakóv.), Zalaegerszeg (havi). — **Május 13., szerda:** Alsóverecke, Alberti, Bajna, Beszterce (kirakó), Devecser (havi), Diósgyőr (havi), Földes, Kassa (havi állatv.), Kurd, Mezőkövesd (havi állatv.), Nagybocskó, Nagymegyer, Nemeshetés, Nyirmada, Petróc (állatv.), Pétervására, Szabadszentkirály, Székesfehérvár (állatvásár), Szobránc, Téglás, Tiszalök, Veszprémvarsány. — **Május 14., csütörtök:** Máriagyüd (búcsú-kirakóvásár), Nagyajta (állatv.), Vármező. — **Május 15., péntek:** Aszód, Bácsfeketehegy (állatv.), Csenger, Devecser (havi állatv.), Felsőmocsolád, Gyula, Kereszelíget, Királybáza, Királyhelmec (heti), Koppányszántó, Köveskál, Mike, Nagyajta (kirakó), Pátka, Pálháza, Rimaszombat, Tótszerdahely. — **Május 16., szombat:** Celldömölk, Csesztreg, Gálosfa, Gyula, Endrőd, Iharosberény, Kibéd (állatv.), Szegvár (állatv.), Szőllősgyörök, Ujvidék (állatv.). — **Május 17., vasárnap:** Abádszalók, Kunszentmárton, Szegvár (kirakó), Ujvidék (állatv.). — **Május 18., hétfő:** Érsekujvár (állatv.), Fehérgyarmat, Ipolyság (állatv.), Jánosháza, Karcag, Katymár, Kőszeg, Kunszentmárton, Kaposmérő, Kisvárda (állatv.), Lovasberény, Lepsény, Miskolc (állatv.), Munkács, Nagysalló (állatv.), Ózd (havi állatv.), Őriszentpéter, Pápóc, Putnok, Salgótarján (állatv.), Simontornya, Szegvár (kirakó), Szenc, Szolnok, Szulok, Tatabánya (havi kirakóvásár) (Esetleges változásért felelősséget nem vállalunk.)

Árszabályozó rendeletek. A hivatalos lap pénteki számában három közellátásügyi miniszteri rendelet jelent meg. A 62.500/1942. sz. rendelet a *vegyiipari cikkek* legmagasabb kiskereskedői árát állapítja meg. A 62.982. sz. rendelet a *rézmészpor* legmagasabb eladási árát szabályozza. A 65.540. sz. rendelet módosítja a *szürke csöntvények* eladási árához felszámítható *felárakat.*

ODA IS — VISSZA IS

Egyik szó fordítva is megtalálható az ábrában.

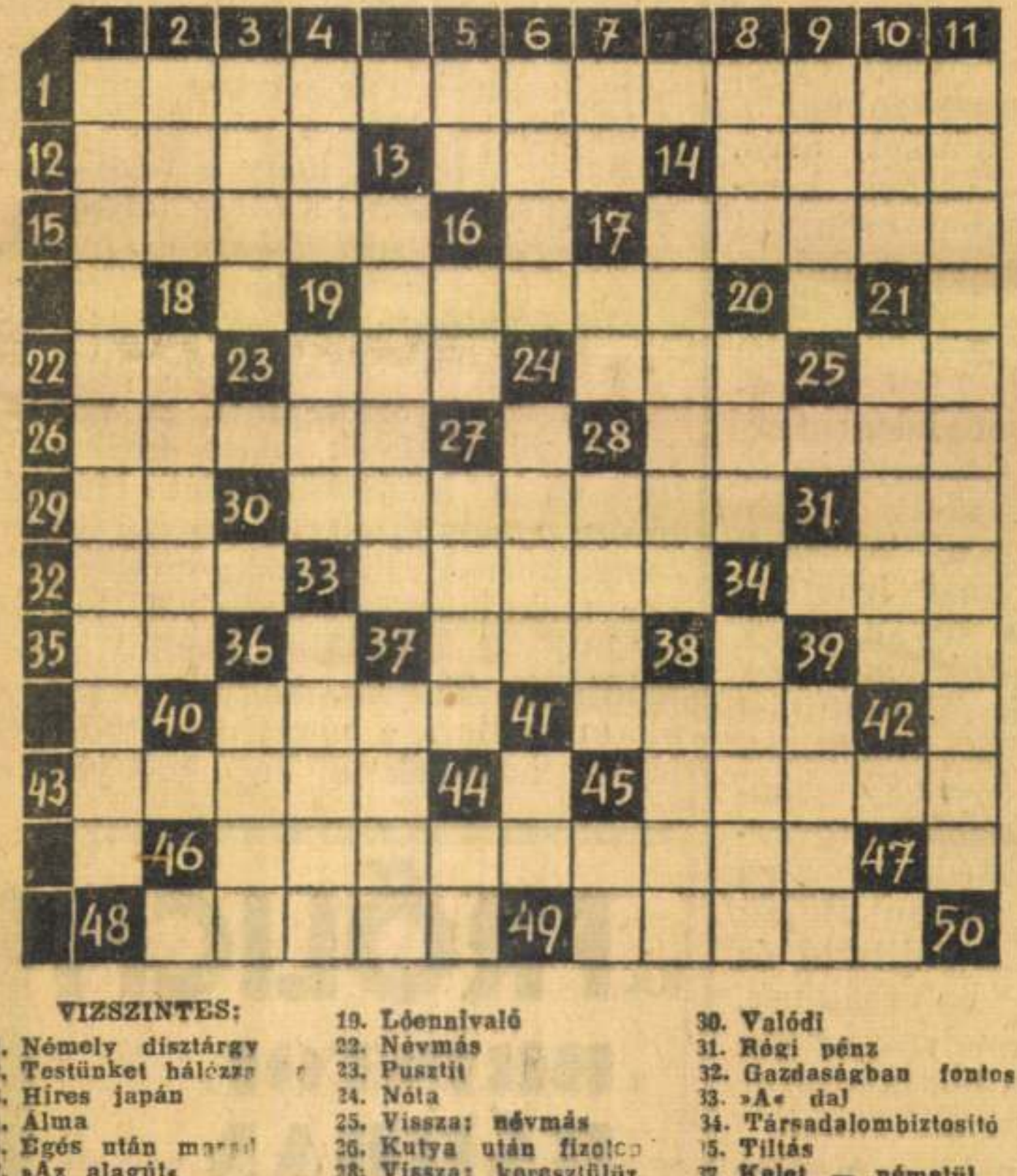

VIZSZINTES:

1. Némely dísztárgy
12. Testünket hálózza
13. Híres japán
14. Alma
15. Égés után marad
17. »Az alagút« főszereplője
19. Lóennivaló
22. Névmás
23. Pusztít
24. Nóta
25. Vissza: névmás
26. Kutya után fizetendő
28. Vissza: keresztülüz
29. Duplázva, lánynév
30. Valódi
31. Régi pénz
32. Gazdaságban fontos
33. »A« dal
34. Társadalombiztosító
35. Tiltás
37. Kelet — németül
39. Azonos betük
40. R. R. R.
41. Lánynév
43. A nap heve
45. Mondotta
46. Paradicsomi életük volt
48. Koros-e?
49. Játék (névelővel)

FÜGGŐLEGES:

1. Könnyedség
2. Értéke
3. Beléje
4. Okozója
5. Fiatalság kezdete
6. »A« kopasz
7. Megfedd
8. Gyakori magyar név
9. Nyiróeszköz
10. Vissza: hivatal — németül
11. Alatta sok okos dolog szorul a fejekbe
13. Minél kisebb, annál pontatlanabb
14. Szándékozta
16. Botvégek
17. Nyujt
18. Ibolya becézve
19. E helyre
20. Román pénz
21. Itt iszik a gulya
24. Pénzzel tartozik
27. Bibliai név
28. Fogyasztotta
33. Származó
34. »A« paripája
36. Árusít
37. Földbereit
38. Nem teljesen elmés
39. Izomkötőszalagok
41. Nem túl barátságos megszólítás
44. M. E.
45. Sakk fele

Legutóbbi megfejtés: KOROS—SOROK

4 óra 31 perctől
19 óra 23 percig

melegíti már a Nap május 10-én a földet. Ezen a napon nyitja meg a Szent Gellért-gyógyfürdő pompás parkjában híres Hullámfürdőjét, amelynek hatalmas úszómedencéjét a gellérthegyi nemes forrásvizek táplálják. Kellemes napozók, kitűnő kiszolgálás, kényelem!

AZ IPARI MUNKÁSLAKÁS-ÉPÍTÉS ÚJ ÚTJA

Írta: dr. Varga József m. kir. iparügyi miniszter

A magyar ipar és bányászatnak az utolsó évtizedben mutatkozó hatalmas fejlődése iparunk népeltartó erejének nagyarányú megnövekedését eredményezte. 1930-ban az iparban és bányászatban foglalkoztatott munkások száma még csak 600.000 fő volt, 1941-ben már *az egymilliót is túlhaladta.*

Iparunk és bányászatunk fejlődésének ütemével a munkáslakásépítés kevéssé tartott lépést s ezért ennek a termelést gátló hiányosságnak sürgős megszüntetésére kell törekednünk. Ma a háborús erőfeszítések, holnap a visszatért területek további összeépítése a volt csonka hazával kényszerítenek arra, hogy *a termelés fokozását hátráltató minden körülmény kiküszöböltessék.* Eltekintve egyéb akadályoktól, nyilvánvaló, hogy olyan munkásoktól, akik egészségtelen viskókban, túlzsúfolt bérkaszárnyákban laknak, vagy akik munkahelyüket erejük és pihenőidejük nagy részét felhasználva csak 10—15 km, gyakran még nagyobb távolság leküzdése után érhetik csak el, nem várhatjuk a termelés fokozását. *A munkáslakásépítés tehát elsőrangú termelési kérdés.*

De a termelés érdekei mellett a munkáslakásépítés honvédelmi és szociálpolitikai követelmény is. *Erőteljes nemzedéket nem a nagy városok bérkaszárnyái és albérleti szobái adnak a nemzetnek, hanem a napsütötte, tiszta, egészséges életfeltételeket nyujtó házak.* Célunk, hogy a magyar munkás *ilyenekben* találjon otthont, mert az otthon kihat a család életére, hazaszeretetére, kultúrájára, gazdasági és erkölcsi téren pedig gondolkodásmódját befolyásolja. A szociálpolitika e téren már tényleges honvédelem, mert az egészséges lakás egyik legfontosabb alappillére a családi életnek, a testben és lélekben ép gyermekek születésének és nevelődésének. Nagyszabású, otthonnak értékelhető új lakás nélkül meddő törekvés a születési arányszámot nagyobbítani. A hazának több magyarra van szüksége és ennek a célnak az eléréséhez nemcsak a honvédelem és a munka további megszervezésére van szükség, hanem legelsősorban minél több családi otthonra is.

A pénzügyminiszter úrral egyetemben ezeknek az igazságoknak a tudata sarkallt bennünket arra, hogy — a mai lehetőségek keretein belül is — minden erőnkkel szorgalmazzuk az immár milliónyi magyar munkásság lakáskérdésének *új és lendületes munkáslakás-termelési akcióval történő megoldását.* A napokban megjelent kormányrendelet és a pénzügyminiszter úrral együtt kiadott végrehajtási rendeletünk a lakásépítés megkezdését azonnal lehetővé teszi. Megtörténhetik ugyan, hogy a közeljövőben az építési anyagok korlátozott termelési és szállítási lehetősége az erőteljes kibontakozást gátolni fogja, lényeges azonban az, hogy *az alapok megvannak,* a rendeletek a kérdést hosszú időre, megnyugtató módon oldják meg és ha a normális politikai és gazdasági viszonyok helyreállnak, azok az akadályok, amelyek az akció *teljes arányú* kibontakozását hátráltathatják, el fognak tünni.

Az az irányzat, amely *a kicsiny és még kisebb* lakások építésében keresi a munkáslakásépítés kérdésének megoldását, *nem helyes.* Túlkicsiny lakásokban nincs hely a család számára, a szűkre méretezett lakóhely családvédelmi és szociálpolitikai szempontból teremt elvetendő helyzetet.

A megoldás leggyorsabb eredménnyel kecsegtető útja: *az építési költségek csökkentése.* A nagy tömegben, egy helyen épülő munkásházak költségeit észszerű szervezéssel és a felhasznált szerkezetek egységesítésével lényegesen lehet csökkenteni.

A most megjelent rendeletek minden vonatkozásukban azt a célt szolgálják, hogy azt az ürt, amely a munkások jövedelme és a lakásépítés költségei között van, betöltsék. A kedvező kölcsönfeltételek mellett *a 30 éves rendkívüli, a községi pótadóra is kiterjedő házadómentesség,* a munkáslakás céljaira szolgáló *ingatlanok* szerzésének illetékmentessége, az állam és részben a vállalatok *készpénzhozzájárulása* a munkás lakbéréhez, mind azt a célt szolgálják, hogy a munkás a korszerű lakásáért a lehető legkevesebb, illetőleg a keresetével arányban álló bért fizessen.

Lehetővé kívántuk tenni azt is, hogy *a munkás saját tulajdonban lévő családi házhoz jusson.* Reggeltől estig más szolgálatában áll, függő viszonya sokféle. Legyen *családi háza* az a hely, ahol *a maga ura,* ahol *az emberi méltóság fokozott érzése tölti el,* s amely hely birtoklásával *még jobb magyarnak, még inkább a nemzethez tartozónak* érzi magát.

A vállalatok az általuk felépített házak egy részét — méltányos fizetési feltételek mellett — a munkások tulajdonába engedik át. Az állam ebben is segít s a terhek egy részét átveszi. Kaphat azonban a munkás saját személyében is, tehát a vállalatoktól függetlenül, kölcsönt ház építésére, amely kölcsön, *ha a munkásnak telektulajdona van, átlagban az építési összeg 70—80 százalékáig terjedhet,* a kölcsönösszeg 25 esztendei visszafizetési kötelezettsége mellett.

Kétségtelen, hogy a kormány az ügy érdekében komoly áldozatokat hozott. Ennek következményeképpen az akció nem a lakáshiányt ideig-óráig csökkenteni kívánó szükségtevékenység gyanánt értékelendő. Már a pénzügyi szerkezet is elárulja, hogy a tevékenység hosszú időre szól és ezért *az épülő házak sem lehetnek tesséklássék megoldások,* hanem a munkáslakásépítés terén a fejlődés fokozatait jelző határkövek. Míg az élelem rövid órák alatt, a ruházkodás rövid évek alatt használódik el, a lakásszükséglet kielégítésére emelt épületek hosszú ideig szolgáltatnak bizonyságot egy-egy kor technikai fejlettségéről, kultúrájáról és szociális gondolkodásmódjáról. Tudom, hogy a magyar állam mellett a magyar vállalatok is — amelyek a kezdeményezést őszinte megértéssel és örömmel fogadták — a legnagyobb áldozatot hozzák meg azért, hogy az új magyar munkásházépítőtevékenység kultúránk bizonyítéka és a virágzó magyar ipar záloga legyen.

A háborús helyzet következtében a munkáslakásépítő tevékenység ez év folyamán csak szűk keretekben indulhat meg. *1500—2000 munkáslakás* építésénél alig számíthatunk többre. Az akció további kifejlődése szintén a háborús anyaggazdasági helyzet függvénye, de minden koron függvénye lesz annak az érzületnek is, hogy a kormányzat és a vállalatok építő szándékát *a munkástársadalom* mennyire mozdítja elő. Különösen az egyéni családi munkásház építése lesz minden időkben olyan vállalkozás, amelynek *csakis a család teljes takarékossága mellett lehet nagy arányokban sikere.*

Gróf Almásy-Teleki Éva Művészeti Intézete

Budapest, VI., Nagymező-utca 8. (volt Ernst múzeum. Telefon: 224-008)

IX. nagy művészeti

AUKCIÓ

Festmények, ékszerek, szőnyegek

valamint

ezüst, porcellán, bútor stb.

Kiállítás: május 10, vasárnaptól 16-ig (szombat) naponta ½10-től este 7-ig, utolsó napon d. u. 2-ig

Aukció: május 18, hétfőtől naponta délután 4 órától

Nagyvárad díszközgyűlésen ünnepelte a Kormányzóhelyettest és hitvesét

Nagyvárad, május 8. Nagybányai vitéz *Horthy* István kormányzóhelyettes és hitvese a m. kir. Gábor Áron honvéd tüzérhadapródiskola zászlóavatási ünnepsége után kíséretével az iskola díszebédjén vett részt, azután a kormányzóhelyettes úr *megtekintette a nagyváradi repülőteret és végignézte a huszárezred gyakorlatát.* Mialatt a kormányzóhelyettes úr a gyakorlótéren időzött, a Főméltóságú Asszany *Cziffra* Kálmán és *Hlatky* Endre főispánok feleségeinek társaságában gépkocsin körsétát tett a városban. Délután *Hlatky* Endre főispán a városháza kis tanácstermében teát adott a főméltóságú pár tiszteletére. Tea után a kormányzóhelyettes úr és hitvese megjelent a város díszközgyűlésén. *A közgyűlés tagjai hosszantartó lelkes éljenzéssel és tapssal fogadták.* A magyar Hiszekegy elhangzása után *Hlatky* Endre főispán köszöntötte a kormányzóhelyettest és hitvesét, a megjelent előkelőségeket és a közgyűlés tagjait. Kérte a kormányzóhelyettes urat, *fogadja a város minden lakosának és a törvényhatósági bizottság tagjainak szeretetteljes istenhozottját és vigye magával azt a benyomást, hogy ez a város dolgozó és értékes alkotóeleme akar lenni a megnagyobbodott Magyarországnak.*

A főispán megnyitó beszéde után dr. *Soós* István polgármester tett előterjesztést *Szent László* király lovasszobrának elkészítése és a *Szent László* téren való felállítása tárgyában. A közgyűlés az előterjesztést egyhangúan elfogadta és a határozat végrehajtásával a polgármestert megbízta.

Soós István polgármester felszólalása után leleplezték a közgyűlési terem homlokfalát díszítő hatalmas képet, amely a Kormányzó Úr 1940 szeptember 6-i bevonulását ábrázolja. A leleplezés után dr. *Thury* Kálmán ny. főtáblai elnök, bizottsági tag *a város polgársága nevében köszöntötte a főméltóságú párt.* A közgyűlés szünetében távozó kormányzóhelyettesi párt ielkesen megéljenezték. A *Szent László*-téren, a *Rákóczi*-úton és a *Horthy Miklós*-úton át haladt a kormányzóhelyettesi pár gépkocsin a pályaudvar felé, kíséretével együtt a [illegible]

Braziliával, és Paraguay-jal megszakították a diplomáciai viszonyt

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A háromhatalmi egyezményből következő szolidaritás alapján *a magyar kormány Brazilia, Uruguay és Paraguay* államokkal május 2-án *megszakította a diplomáciai viszonyt.*

Berlin a magyar kormány lépéséről

Berlin, május 8. *(TP)* Magyarország *újabb bizonyságát* adta a tengelyhatalmakkal való *őszinte szolidaritásának,* amennyiben a magyar kormány elhatározta, hogy megszakítja a diplomáciai kapcsolatokat *Brazíliával, Uruguay*-jal és *Paraguay*-jal és nyomban megkezdte a határozat végrehajtásához szükséges lépéseket. A határozat közlésekor illetékes budapesti körökben utaltak arra, hogy a három délamerikai állammal való *diplomáciai szakítás a háromhatalmi egyezményben szövetkezett országok között fennálló szolidaritás* alapján következett be.

A magyar kormány szóvivője hasonló értelemben kijelentette: *Magyarország nem hajlandó kapcsolatokat fentartani olyan nemzetekkel, amelyek szembehelyezkedtek a tengelyhatalmakkal.* Ezzel a határozattal, továbbá a tengelyhatalmak, Németország és Olaszország iránti szolidaritásának megerősítésével *Magyarország újból hitvallást tett Európa népeinek közössége mellett,* amely népek közös munkával új és maradandó rendet akarnak teremteni ezen a földrészen.

Kis **FRŐLICH** a **BRISTOL BÁRBAN**

RUDAS PARK

ÉTTEREM — KÁVÉHÁZ — SÖRÖZŐ

(Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél)

Burai Rezső

magyar nótás cigány- és táncrevü zenekara

Romantikus régi tabáni hangulat az étteremben

Kiváló magyar konyha

Közlekedés a város minden pontjáról 14 villamos járattal

ÉJJEL ½2 ÓRÁIG

rországon megteremne minden

ra idén nem lesz szükség – cáfolják a spekulációs vádakat

nek azok a híresztelések, amelyek lisztből, búzából és takarmányból biek során valamilyen nagy mér- l majd ellentételezni – jelentette ki a sajtó képviselői előtt. A Gabona- áfolta, hogy ilyen okból emelkedhet yér kilónkénti ára.

ra
ke-
tot
an
ez
ég
e-
m
ő-
é-
ul
m
n
z
t-
s
-
-

egy kilogramm kenyérre vetítve, a drágulások után – mintegy húsz forint. A kiskereskedelmi kenyérárat alapul véve a költségnövekedés harminc százalék alatt van. (1991–1992-ben ez az arány még 40–45 százalék között mozgott, nem azért, mert a liszt került sokba, hanem mert a villamos energia, az üzemanyag került kevesebbe.

Makay szerint azok a vádak sem állják meg a helyüket, hogy a gabonakereskedők és a -feldolgozók néhány bankkal összefogva – spekulatív céllal – méltánytalanul olcsón felvásárolták a búzát a termelőktől.

Demagógiának ítélte azokat az állításokat is, hogy a pénzintézetek ezzel az üzleti fogással 15 milliárdos haszonra tettek szert.

Vesztes a termelő (is)

Ilyen összegű profit ugyanis csak úgy jöhetett volna létre – mutatott rá –, ha azon a napon, amikor a világpiacon 200 dollárt fizettek a búza tonnájáért, teljes búzatermésünk exportárualapját tonnánként 9000 forintos áron felvásárolták és értékesítették volna. Ekkor valóban kijöhetett volna a tízezer forintos tonnánkénti nyereség.

A Gabonaszövetség főtitkára az érintett pénzintézetek szerepéről szólva rámutatott, hogy természetesen részt vesznek a termelés és a kereskedelem finanszírozásában. Utalt rá, hogy évekkel ezelőtt még az ágazat anyagi gondokkal küzdött, mert a bankok nem tudtak beszállni a termelők, a feldolgozók, a kereskedők pénzügyleteibe. Abban semmi újszerű vagy főként kivetnivaló nincs, hogy a bankok nyilván annak adnak kölcsönt, akinek megvan rá a fedezete. Ilyenek a vagyonnal rendelkező kereskedelmi és feldolgozói cégek.

Példaként említette azt a bankot, amely 1,2 milliárd forintot hitelezett az idén gabonaügyletekre, s amely 68 közraktár fedezeti hitelkérelmét teljesítette. Végezetül hamisnak ítélte azokat az állításokat is, amelyek szerint a termelői kört kirekesztették a hitelezési folyamatokból.

A piactól függ a termés?

Helytelen, ha a piac szereplőit szembeállítják egymással, mert csak harmonikus együttműködésüktől várható, hogy legyen elegendő búza, liszt, takarmány, és ki legyen szolgálva a hazai fogyasztó

VARGA István

Nógrád megyei Hírlap

1995. okt. 13

Tűzzománcok – Varga Istvánnak, a Kodály Zoltán Általános Iskola tanárának alkotásaiból nyílt tegnap kiállítás Salgótarjánban, a Petőfi Sándor Iskolában. Megnyitóbeszédet Nádasdi István, a Kodály iskola igazgatója mondott. FOTÓ: RIGÓ TIBOR

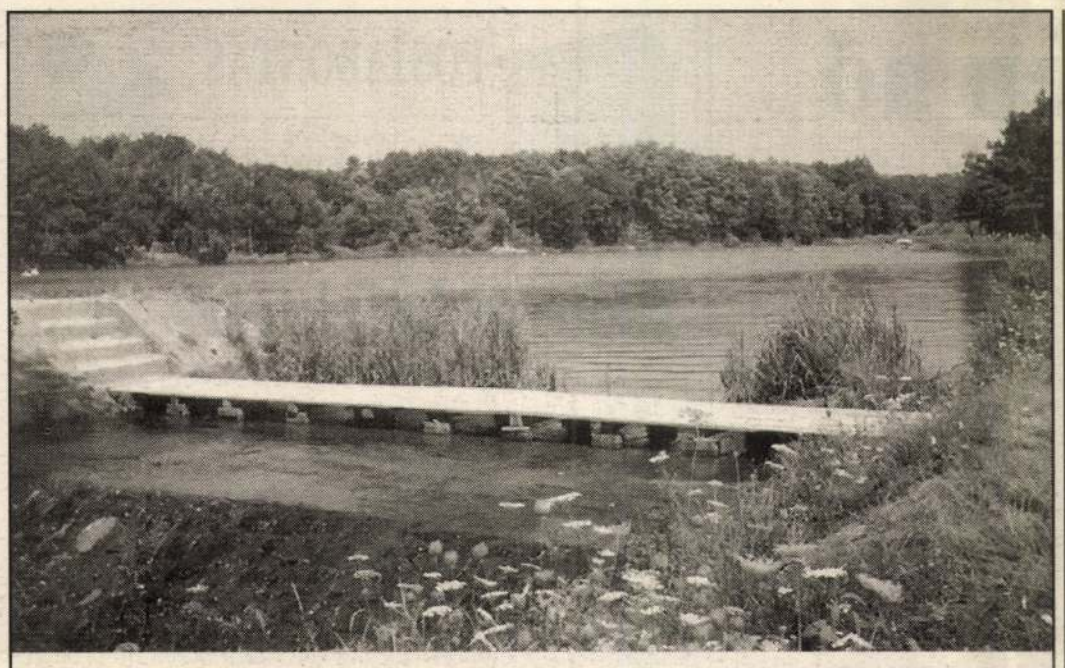

A Vadása-tó.

Kerékpárral az Őrségben

TAVAK ÉS KÖZSÉGEK

❷ Az Őrségbe észak felől Szőcén vagy Őrimagyarosdon keresztül jutunk be. A térség községei négy részre oszthatóak; a Jugoszláviához csatoltak: Őrihódos, Kapornak, Domonkosfa; a történeti Őrséghez tartozók közül kiemelhető: Szalafő, Őriszentpéter, Ispánk, Nagyrákos, Pankasz, Szatta és Szaknyér. A belső Őrséget pedig Magyarszombatfa, Velemér és Gödörháza alkotja. A negyedik rész tartalmazza a legtöbb települést, amelyek etnikailag kapcsolódnak az Őrséghez, így például Szentgotthárd, Máriaújfalu, Őrimagyarosd, Felsőjánosfa is többek között. Ez utóbbi két települést Vasi Hegyháthoz is szokták számítani, ami e térséget északról határolja.

Az öreg Gyula bácsi, aki Szőce közelében volt erdész és juhász is egyben, elmesélte nekünk, hogy a Hegyhátszentjakab mellett található Vadása-tavat eredetileg horgászoknak építették ki, azonban később már fürdőhelyként kezdték használni. E tavat kis ér táplálja, s a befolyt víz egy gáton át folyik tovább, ezáltal is biztosítva a tó tisztaságát a folyamatos vízcserével, s a szentjakabi patakon keresztül a Zala folyóban végződik.

Az Őrségben másutt is található hasonló tó, így például Máriaújfalu mellett, amelyet szintén egy patak duzzasztásával hoztak létre, ami a Rábába folyik. Bajánsenye közelében szintén van egy vízgyűjtő, azonban itt az utóbbi két helyen csupán vadkemping áll a kirándulók rendelkezésére. Az Őrség szélén, a már Zala megyéhez tartozó Zalalövőn leltünk rá egy csodálatos környezetben levő helyre, amely a magas töltés mögül csillant szemünk elé. Itt is egy patak, a Szőce felduzzasztásával hoztak létre tavat, amelyet fürdőzők és horgászok egyaránt igénybe vehetnek. A tó északi vége csónakkal közelíthető meg, s itt a kiálló fatörzsek és nádasok holdbéli tájat varázsolnak a kirándulók elé. A tó partján található kemping kitűnő, csendes pihenőhely, ahonnét az egész Őrséget és Zala megye északi részét be lehet barangolni, akár gyalog, akár kerékpárral. A jeli arborétumban pedig az Őrségre jellemző növényeket csodálhatják meg. E táj nem csupán nyáron, de bozontos erdőségei révén ősszel és tavasszal is gyönyörködtető látványt nyújt.

Van ebben a dimbes-dombos vidékben valami mélyről táplálkozó, varázslatos erő, amely az idelátogatót kíváncsivá teszi. Úgy érzi az ember, hogy valamit titkolnak előle ezek a két-háromszáz méteres erdőkkel díszített lankák, valamit, ami vonzalmába ejti, szinte érthetetlenül. *(Folytatjuk.)*

Bugovics Zoltán

Ha a restaurátor rendbe hozza, övé lehet

Védett-védtelen kastélyok

Magyarországon körülbelül 2000 várkastély, kastély és kúria van. Az Országos Műemléki Felügyelőség ebből körülbelül 700-at nyilvánított védetté. Sok kastélyról nem tud senki, régebben csak a rendőrségi körzeti megbízottak segítségével lehetett felkutatni őket. Leleményes magyarok azon gazdagodtak meg, hogy lefénymásolták az OMF katalógusát és nyugatiaknak árulták valutáért. Az Atlantic Sajtószolgálat munkatársa *Varga István* okleveles építészmérnökkel beszélgetett a kastélyok helyzetéről.

– Mennyibe kerül ma egy kastély Magyarországon?

– Egymilliótól 250 millió forintig mindenféle kastélyt, kúriát meg lehet vásárolni. De nemcsak kastélyt, hanem malmot, üresedő zsinagógát, barlanglakásokat, kolostort, ipari műemléket is vehet bárki.

– Külföldi is?

– Igen, ha hazánkban bejegyzett cége van, magyarországi kirendeltség vezetője, vagy ha vegyes vállalata van, és fontos itt laknia. De nemcsak venni lehet, hanem bérelni is 99 évre – ez örökölhető is –, sőt, azt akár külföldi állampolgár is megteheti. Ingyen is lehet bérelni, illetőleg van olyan kastély, amelynek a fala például tele van freskókkal. Ha teszem azt, egy restaurátor rendbe hozza, az övé lehet.

– Kinek a tulajdonában vannak a kastélyok?

– Van magánkézben – például alapítványok, egyházak, magánszemélyek tulajdonában –, van állami tulajdonban lévő, a polgármesteri hivatalhoz vagy a Művelődési Minisztériumhoz tartozó kastély és szövetkezeti tulajdonú, ezek gazdái régen a téeszek, áfészek voltak.

– Tudna példát mondani?

– Természetesen. A seregélyesi Zichy-kastélyt megvette a Taurus és leányvállalata. Jelenleg szálloda, de saját dolgozóinak nyáron és télen egy-egy hónapra üdülőként funkcionál. Ez állami tulajdonú. Mivel a három teniszpályát és az úszómedencét egy gumigranulátummal készítették, ezért kipróbálás címszó alatt még ők kaptak pénzt érte! Szövetkezeti tulajdonra jó példa a Festetics-kastély Gálosfán, a Surján völgyében, ahol a volt helyi téesz kft. formában kastélyokat vásárolt, rendbe hozta azokat, majd kiállítótermeknek, szállodának adta bérbe.

– Mit jelent a „védettség"?

– Ha védetté nyilvánítunk egy kastélyt, annak sok az előnye. Egyrészt piaci értéknövelő hatása van, másrészt támogatásokat lehet kieszközölni, például állagmegőrzésre, ami nemcsak a külsejére terjed ki, hanem a belső, rejtett értékekre, például a bútorokra is. A hátránya a védettségnek az, hogy az Országos Műemléki Felügyelőség beleszól a dolgokba. Részben előny lehet a turistáknak, részben hátrány a tulajdonosoknak, hogy kötelező nyitott napokat is előírhat az OMF, amikor bárki megtekintheti ezeket a csodákat. Erre nincs még ugyan törvény, de jó lenne már megalkotni, hiszen ezek az építmények közös nemzeti kincseink.

A hédervári kastély.

– Mondjon néhány érdekességet!

– Az ICOMOS székhelye Egerben, a volt kispréposti palotában van. Ez nagyon stílusos, hiszen itt műemléki szakemberek gyűlnek össze rendszeresen. (ICOMOS = Történeti Városok Nemzetközi Egyeztető Bizottsága.) Szintén stílusos hely Zsenye, ahol alkotóházak működnek. A Sitke panziót egy pesti villanyszerelő vette meg, Meggyeskovácsiban egy Batthyány-leszármazott él, azután van postakocsi-állomás, készült már téglagyárból söröző, kúriából jachtklub és még sorolhatnám.

– Említette, hogy sok kastélyról nem is tudnak. Hogyan akarják megoldani ezt a problémát?

– Szükségünk lenne szaklapra, esetleg egy újságban mellékletként jelen lenni, azután ügynökhálózat kellene, felderíteni az ismeretlen kastélyokat, katalógust készíteni, az alaprajzokat, árfelmérést feldolgozni, ezenkívül komputeres nyilvántartásra és infrastruktúrára, például a telefonhelyzet felmérésére. De azért így is folyamatosan nő a védett kastélyok száma.

– Ez hogyan lehetséges?

– Nagyon egyszerű a magyarázata. Az ötvenes években az állam nem nyilvánította védetté azokat a kúriákat, kastélyokat, melyeket kellett volna. Hogy miért nem? Mert nem egy esetben alkoholelvonó intézetet „csináltak" belőlük, vagy disznót tartottak bennük! Így a tanácsnak saját magát kellett volna megbüntetnie. Néha irreális áron kelnek el a kastélyok, mondhatnám úgy is, nem tudni, mi alakítja az árat. Előfordult, hogy amit a tanácselnök négymillió forintra értékelt korábban, az egy hét múlva egymillió forintért kelt el, a tanácselnök pedig hamarosan új Mercedesszel jelent meg... Nagy a lehetőség a korrupcióra, ügyeskedésre. A fehércsurgói kastélyból az arabok Playboy klubot alakítottak. Gyakran az sem derül ki, hogy ki a tulajdonos. Sok esetben a szövetkezet csak használó, így a vásárló annyi zsákutcába kerül, hogy inkább visszalép, s nem veszi meg. Vagy régebben a téesz nem eladta, hanem csak vállalkozásba vitte a kastélyt, így nem volt támadható. Hét törvényt (földtörvényt, műemléki, helyhatósági, privatizációs, kártalanítási, környezetvédelmi és az adótörvényt) kellene összhangba hozni ahhoz, hogy rendeződjön ez a dolog, de lehet, hogy többet is. Akkor azután véget érne ez a fejetlenség. (Atlantic)

Buda Magdolna
Fotó: *Kisalföld-archívum.*

Nagyot lendítünk és
LECSAPUNK
AZ ÁRAKRA
FEHÉRVÁR VÁSÁR '94

LEGYEN OTT KIMÚLÁSUKNÁL! ÍZELÍTŐÜL:
MÁR MÁTÓL: élő **DÍSZNÖVÉNYEK VÁSÁRA 40 % ENGEDMÉNNYEL;** rendkívüli selyemvirág árak; összecsukható, **PVC HŰTŐTÁSKA** (15 l és 30 l) 350 Ft-ért és 450 Ft-ért; **REKLÁM ÁRON és ENGEDMÉNNYEL** teflonos **SÜTŐFORMÁK, FŐZŐEDÉNYEK, EDÉNYGARNITÚRÁK**! Nem szabványos méretű **SZŐNYEGEK FÉLÁRON**!
SZOMBATON: TAPÉTA 40 % ENGEDMÉNNYEL; 6+1 db-os Flair **CAMPING GARNITÚRÁK** 7900 Ft-ért és 9900 Ft-ért; A Porst részlegen Keystone félautomata fényképezőgép ~~2390 Ft~~ 1890 Ft, Le Clic félautomata 1790 Ft, FILM (24) ~~339 Ft~~ 299 Ft, (36) ~~429 Ft~~ 399 Ft! Daewoo **MIKRO** (19 l) ~~21900 Ft~~ 17900 Ft (24l) ~~26900 Ft~~ 22900 Ft, (24l grill) ~~32900~~ Ft 27900 Ft, **VIDEO LEJÁTSZÓ** ~~26900~~ Ft 23900 Ft, 2 fejes **VIDEOMAGNÓ** ~~35500~~ Ft 31500 Ft, 4 fejes ~~40900 Ft~~ 37600 Ft; Videoton **TELEVÍZIÓK** 3-4000 Ft **ENGEDMÉNNYEL**, **VIDEOKAZETTÁK** jelentős **KEDVEZMÉNNYEL**!
Francia, fehér, hőálló **TRIANON** 20 részes **ÉTKEZŐ GARNITÚRA** ~~4090 Ft~~ 3390 Ft, **MÉLY- LAPOS- és CSEMEGETÁNYÉROK, MIKROEDÉNYEK, HÁZTARTÁSI LÉTRÁK, TÁLAK, TÁLCÁK, SÜTŐFORMÁK... REKLÁM ÁRON!**
FÉLÁRON konfekcionált **FÜGGÖNYÖK, REKLÁM ÁRON ÁGYNEMŰ GARNITÚRÁK, SELYMEK, SZÖVETEK, FÜGGÖNYÖK**! Színes FÉRFI ÖLTÖNYÖK ~~11600 Ft~~ 9400 Ft-ért! **REKLÁM ÁRON** férfi, **BŐR FÉLCIPŐ** (40-45) 1290 Ft-ért, gyöngyvászon **EDZŐCIPŐ** (36-41) 1180 Ft-ért! **REKLÁM ÁRON** férfi, rövid-, hosszúujjú és flanell **INGEK** 390-590-690 Ft-ért, pamut **PIZSAMA** 880 Ft-ért, összecsukható női és férfi **ESERNYŐK** 490 Ft-ért!
NÉP- és IPARMŰVÉSZETI KIRAKODÓVÁSÁR, egész napos **SZÍNPADI MŰSOR,** ezernyi **LÁTNI – ENNI – INNIVALÓ REGGELTŐL-ESTIG**!
Használja ki az engedményeket amíg a készlet tart,
érezze jól magát
SZEPTEMBER 3-ÁN
Székesfehérvárott
A FEHÉRVÁR ÁRUHÁZBAN!
SKÁLA

Szezonvégi kiárusítás!
* asztal ~~2050,– Ft~~ 1935,– Ft
* szék ~~570,– Ft~~ 550,– Ft
* ernyő ~~1900,– Ft~~ 1700,– Ft
hintaágy csak 13.980,– Ft
Győr, Árpád út 71.
Nyitva: h–p.: 9–16.30 óráig.
Amíg a készlet tart!
(41734/1/1H)

TICHY & TICHY for men
40–50 % ÁRLESZÁLLÍTÁS

– Nyári ffi. szövet öltönyök:	~~9800 Ft~~	5880 Ft
– Nyári ffi. szövetnadrágok:	~~2980 Ft~~	1800 Ft
– Nyári ffi. vászonnadrágok:	~~1990 Ft~~	990 Ft
– Nyári ffi. rövid ujjú ingek:	~~2180 Ft~~	999 Ft
– Szóló ffi. szövet zakók:	~~5990 Ft~~	3980 Ft

Várjuk Kedves Vásárlóinkat!
SZEPTEMBER 1–jétől 10–ig.
Győr, Czuczor G. u. 4.
(41820/1/1K)

„Hihetetlen mértékben nő a mezőgazdaság termelése”

Interjú dr. Raskó György országgyűlési képviselővel

– A leköszönt mezőgazdasági tárca utolsó egy éve sokkal sikeresebbnek tűnik, mint az első három. Ön hogyan látja ezt?

– A Földművelésügyi Minisztérium első két évében jelentős kisgazda „túlnyomás” volt. A kisgazdapárt tájékoztatási és agrárpolitikája jelentősen eltért akár a koalíció más pártjaiétól, akár az én általam, mint szakértő által képviselt irányvonaltól. Az első két évben a kisgazdapárt rendkívül erős volt, érvényesíteni tudta akaratát a tárcán belül. A változás 1993-hoz fűződik. Szabó János miniszter urat, bár nem volt kifejezetten agrárszakértő, nagyon pragmatikusan gondolkodó jogászként ismertem meg. Ő lehetőséget biztosított arra, hogy a tárca szakemberei kibontakoztathassák elképzeléseiket. Ez érződött a múlt év őszén. Ekkor indítottuk a Mezőgazdasági Fejlesztési Alapot, szerintem nagyon jól be tudtuk lőni a búza garantált árát is: ezek a pozitív lépések eredményezik azt, hogy ma, 1994-ben hihetetlen mértékben növekszik a mezőgazdasági termelés. Az őszi kalászosokról 97–98 százalékos biztonsággal tudunk eredményt mondani: '94-ben 6 millió tonna őszi gabonát aratták, ennek felét már magángazdák termelték meg, a szövetkezetekhez hasonló termésátlaggal, de lényegesen olcsóbban.

Az exportadatokra is szeretném felhívni a figyelmet: az első félévi eredmény jelentős exportnövekedést jelez, 1994-ben 2,5 milliárd dollár lesz a bevétel. Ez még a régi kormánynak köszönhető, nem az újnak, hiszen mikor átvette a hatalmat, már csak a betakarítás volt hátra. A kormányprogramban szereplő 3 milliárd dollár exportbevétel elérése tehát nem olyan hatalmas dolog, mert 2,5 milliárdot már az úgymond „szétvert” mezőgazdaság is produkálni tudott – s ez 600 millióval több, mint ami 1989-ben volt. Ez jelzi azt is, hogy az átalakulás minden nehézsége és esetleges ballépése ellenére történtek azért pozitív lépések is.

Egyetlen példát emelnék ki, ebben csúcsosodottki a konfliktus köztem és a kisgazdapárt között: rendkívül elleneztem a földkárpótlásnak az ilyen formában történő megvalósulását. Az én koncepcióm az volt, hogy csak mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozók kaphassanak földkárpótlást. A mezőgazdaságban ma 30–40 hektár szükséges ahhoz, hogy valaki hagyományos gabonatermesztésből jól meg tudjon élni. A megvalósult kárpótlás szerint viszont felaprózódtak a földbirtokok. Egyetértek tehát az új kormány azon törekvésével, hogy a kárpótlást le kell zárni, s a földkoncentrációt minél előbb meg kell indítani, mert el kell érni azt az üzemnagyságot, ami biztos megélhetést tud adni egy családnak. Ma messze vagyunk ettől a szinttől.

Erények és veszélyek

– Az új kormány mezőgazdasági programját elemezve a parlamentben ön elmondta, pozitívumnak tekinti, hogy a mezőgazdasági tárca működésének folyamatossága nem sérült. Ugyanakkor a kormányzati oldalról dr. Orosz Sándor, a mezőgazdasági bizottság elnöke mindenképp a szövetkezetek megerősítésére törekszik. Lakos László mezőgazdasági miniszter a forint árfolyam-politikájától várta a hiányzó mezőgazdasági bevételkiesést, s arról nyilatkozott, hogy a 20 százalékos forintleértékelés 60 milliárd forint többletbevételt hoz. Valójában mennyiben marad folyamatos az ország agrárpolitikája?

– Ezek a számítgatások azt jelzik, hogy ők most már nem ellenzéki pozícióból beszélnek. Kormányprogramot kell megvalósítaniuk. Éppen Lakos miniszter úr tett egy olyan kijelentést a választási hadjárat során, hogy célja a mezőgazdasági támogatások megduplázása. Ma már, mint miniszter, aki benn ül a gazdasági kabinetben, tisztán látja azt, hogy ennek semmi realitása nincs. Valószínű, emiatt említette a forintleértékelést, amely az exportőröknek sokat tud segíteni. Egyet is értek a forint leértékelésének szükségességével, mert különben a magyar mezőgazdaság exportképessége érdemben nem javítható, hisz támogatási oldalról erre lehetőség nincs.

Orosz Sándor kijelentése a szövetkezetekről már veszélyesebbnek tűnik. Aki kormányoz, joga van a saját politikai ízlése szerint eljárni, a gazdasági ésszerűség viszont ilyen lépéseket nem diktálna. A termelőszövetkezetek halálra vannak ítélve abban a formában, ahogy az elmúlt 30 évben funkcionáltak. A szocialista gazdaság logikája szerint persze működött a szisztéma, de a piacgazdaság nem ismeri a meglévő termelőszövetkezeti rendszert. Nem ismeri el az egy tag, egy szavazat elvének hasznosságát olyan gazdasági környezetben, ahol kockázatos döntéseket kell hozni. Ha arra gondol, hogy ezeket a szövetkezeteket kell megerősíteni, akkor az fölösleges pénzkidobás lesz, és óriási csalódást okoz majd a közös piaci tagság megszerzésénél. Az EK nem fogja a mi kedvünkért közös agrárpolitikáját megváltoztatni. A támogatás ugyanis náluk az egyénnek jár, nem a szervezetnek. Termelőszövetkezetnek nem fognak adni támogatást és 5–10 ezer hektáros tőkés nagyüzemnek sem, mert azt mondják, az olyan mérettel bír, hogy ott az ésszerű technológiai megoldásokat ésszerűen alkalmazni tudják, tehát önmagában versenyképesek, támogatásra nem szorulnak.

– Márpedig Kiss Zoltán, a tárca új politikai államtitkára épp ezt rója fel a Mezőgazdasági Fejlesztési Alap legfőbb hibájául, hogy a 150 millió forintnál nagyobb forgalmat bonyolító szövetkezeteket kizárták belőle.

– Nem véletlen, pontosan azért tettük, mert az Antallkormány az Európai Közösséggel való társulási szerződésben elfogadott egy olyan egyezséget, aminek a lényege az, hogy megkezdjük a magyar gazdaság normalizációját az Erópai Unióhoz. Ennek lényege, hogy szövetkezeteinket és állami gazdaságainkat átalakítjuk, kisebb egységekre bontjuk a termelést, ugyanakkor erősítjük a feldolgozásban és a kereskedésben a szövetkezést, a nyugat-európai gazdaságot ugyanis ez jellemzi. Ha Orosz Sándor erre gondolna, akkor én maximálisan támogatom. A termelést individualizálni kell, de a feldolgozásban és a kereskedelemben nagy erők összefogására van szükség. A szolgáltató, feldolgozó és kereskedő szövetkezetek nagyszerűen üzemelnek Nyugat-Európában.

Út az Európai Közösségbe

Sajnos, a kormányprogramnak van egy nagyon aggasztó fejezete, mely szerint a kormány támogatni fogja a közös földhasználatból a közös tulajdonná való átalakulást. Ez csoporttulajdonú földeket jelentene, vagyis a részaránytulajdonban kiadott földeket most már nem erőszakkal, hanem közgazdasági eszközökkel segítenék újra be a termelőszövetkezet tulajdonába. Emiatt a földtörvényt is módosítani akarják, hogy a jogi személyek földtulajdonhoz juthassanak. Életveszélyes játék ez, és remélem, hogy elfelejtik ezt az elképzelésüket. Miért? Ha a termelőszövetkezeti tag lebecsüli azt a kicsi földet, amit tulajdonba kapott, azt mondja, vigyétek, nem tudok vele mit csinálni, természetesen „beapportálhatja” a termelőszövetkezetbe. Viszont a téesz csődbe is mehet. Most, mivel szabad földforgalom van már, a hitelező bank nem a traktort és az épületeket foglalja le, hanem ráteszi a földre a kezét, mint az egyetlen tartós értékre. Tehát előfordulhat, hogy a korábbi földtulajdonosok egyszer csak azt veszik észre, hogy eltűnik a föld a lábuk alól, és az egy jogi személyiségű társaság tőkéjét fogja emelni. A bank pedig nem egy filantróp intézmény, az első osztráknak el fogja adni a földet. Megteheti majd, mert közös piaci csatlakozásunk után a földtulajdon megszerzésében korlátozások nem lehetnek. Ezért számomra megfoghatatlan anakronizmus, hogy hogyan lehet ragaszkodni egy olyan termelési formához, amit a világon sehol másutt nem ismernek.

A termelőszövetkezetek 99 százalékban gazdasági tevékenységet folytatnak, csupán azért nem gazdasági társaságok, mert megtartották az egy tag, egy szavazat elvét. Amennyiben elfogadták volna az én javaslatomat, és az üzletrészek arányában szólhatott volna bele a tulajdonos a gazdálkodás kérdéseibe, akkor a szövetkezés a nyugati modellhez hasonlóan, jó vezetéssel, biztonságosan üzemelhetne. Tegyük fel, belépek egy szövetkezetbe mondjuk egymillió forinttal, de az én szavazatom is egyet ér, ugyanúgy, mint azé, aki semmit nem vitt be. Az alacsonyabb szellemi képességű téesztagokat nem nehéz felbujtani arra, hogy valamit leszavazzanak, és ezáltal ugorhat a befektetés. Ezért nem fog oda senki tőkét vinni, a kereskedelmi bankok pedig az óriási bizonytalansági tényező miatt nem fognak hitelezni nekik.

A kormányprogramban az adóskonszolidáció említése kapcsán kizárólag a téeszek adókonszolidációjára gondolnak, és ez 25–30 milliárd forintba fog belekerülni. Ha van megfelelő üzleti terv, jó szakembergárda, bizalomkeltő koncepciók, ám legyen. Azt viszont nem tudom elfogadni, hogy ész nélkül olyan embereknek, olyan szervezeteknek az adósságát elengedjük, akik két év múlva újra segítségért kopogtatnak. Nagyon félek, hogy a Valutaalap és a Világbank kifejezetten tiltani fogja, tehát még nem kell dörzsölni a kezüket a téeszvezetőknek, mert az adóskonszolidáció nem úgy lesz, ahogy elgondolják. Pénzügyi reorganizációról szó eshet, erre hívtuk életre a reorganizációs alapot.

Az új kormány mindent átvett azokból az intézményekből, amit mi létrehoztunk. A választás során szidták a Mezőgazdasági Fejlesztési Alapot, most hallom, hogy megtartják és fejleszteni akarják. Szidták a falugazdász-hálózatot, ma elégedettek velük, és az agrárkamarai szerveződésen belül komoly feladatot szánnak nekik (mi csak azért nem az Agrárkamarához tettük őket, mert akkor még nem létezett). A kormány mezőgazdasági terveinek parlamenti vitájában azért is mertem dicsérni a kormányprogramot, mert mindazok az intézmények – gyakorlatilag változtatás nélkül – szerepelnek benne, amit mi indítottunk el. A mezőgazdaság gyakorlati irányításában tehát lényeges változás a későbbiekben sem lesz, ám ha Lakos úr lesz olyan erős, és ki tudja lobbyzni a mezőgazdasági támogatások emeléséhez szükséges pénzt, ha csak 5–10 milliárd forintot, az is szép teljesítmény, és én csak drukkolok, hogy sikerüljön neki.

A kormány minden olyan intézkedését támogatni fogom, amely a piacgazdaság következetes kiépítésére törekszik. Úgy gondolom, hogy ez a konstruktív ellenzéki magatartás. Nem lehet egy kormányt állandóan csípőből tüzelve bírálni. Ez véleményem szerint balkáni politizálás.

NÉMETH D. LÁSZLÓ
Fotó: *Csörgits Ferenc*

Előnyös befektetés, de...

Az önkormányzati lakások megvásárlásáról rengeteg információt közöltek. Egy lényeges dologról viszont úgy hallgatnak, mintha annak említése szentségtörés lenne.

Én a Bán Aladár utcában, megvásárolható önkormányzati lakásban lakom. Meg is venném, ha lenne értelme, el is cserélném, ha találnék rá balekot. Ha megvenném, akkor a cigányok által okozott rengeteg szándékos rongálásnak és temérdek mocsoknak is társtulajdonosa lennék?

Többször meghirdettem cserére bérelt lakásomat, de elég volt annyit mondanom, hogy Bán Aladár utca, és a lehetséges partner a telefonon azonnal elköszönt. Ezek után helyes a következtetés, hogy ezeknek a lakásoknak az értéke a nullával egyenlő. Ha nem tévedek, ez 242 lakást érint. Kik a felelősek ezért a helyzetért? Anyagilag kár ért bennünket, mert a lakásvásárlás előnyös befektetés lehetne, de ilyen körülmények között pénzkidobás. Úgy tűnik, az utóbbi két hónapban szinte megduplázódott a cigányok száma.

A lépcsőházakat, a lifteket, a parkot karbantartják ugyan, de a munkának csak ideig-óráig van látszata. Nem hibáztatom a házfelügyelőket sem, nem csoda, ha torkig vannak az egésszel. Ők nem arra szerződtek, hogy ilyen undorító mocskot nap mint nap eltüntessenek.

Szerényen javasolnám, különítsék el tőlünk a cigányokat. Jó lenne csak azon böstörködni, hogy kinek a kutyája hagyott a bokor alatt valamit. Vállalnám a költözést is, ha a hivatal némi kárpótlás címén felajánlana nekem egy, a mostanihoz hasonló cserelakást. Nincsenek extra igényeim, csak annyi, hogy a szomszédok a lépcsőházat, a liftet stb. ne nézzék illemhelynek és a szemetet ne az ablakon át a járdára dobálják, hanem a szemétledobóba.

Pontos név és cím a szerkesztőségben

A Győri búcsú és a lakoma

A Győri búcsú lehetőséget adott arra, hogy több mint négyszáz olyan rászoruló nyugdíjast, nagycsaládost, mozgáskorlátozottat hívhattunk meg ünnepi lakomára, akiket a karitatív szervezetek juttattak belépőjegyhez.

Köszönjük és hálával gondolunk a meghívottak nevében is azokra az intézményekre, vállalatokra, egyéni vállalkozókra, akik nélkül nem jöhetett volna létre a búcsúi lakoma. Köszönjük a Máltai Szeretetszolgálat önzetlen támogatását, hogy a vendégeknek útravalóul kis csomagot tudtunk adni.

Megköszönjük Győr polgárainak, hogy sokan eljöttek az első Győri búcsúra. Reméljük, hogy jól érezték magukat és kellemes napot töltöttek el nálunk. A búcsú sikeres lebonyolításában nagy segítséget adtak a lakótelepen élők is, akik a rendezvénnyel járó kisebb-nagyobb megpróbáltatásokat türelemmel viselték. Külön köszönet a Gerence út 35–37–39. szám alatt lakóknak, akik az előttük lévő autóparkoló szabaddá tételével biztosították a tűzoltó-bemutató zavartalan megrendezését.

A rendezőknek sikert jelent, hogy a búcsúban megjelent vendégek hangos igenlésükkel a következő évi rendezvény megtartása mellett döntöttek. Ígérjük, hogy színes és gazdag programmal lepjük meg városunk polgárait.

Burits Ádámné
a győri Balázs Béla ÁMK igazgatója

Jogot szereztünk a tisztességes nyugdíjra

Az új parlament egyik gyors intézkedése volt, hogy megszavazta a szeptemberi nyugdíjemelést. Igaz, az nem az érvényben lévő törvény szerint történt, miszerint a nyolcszázalékos emelést visszamenőleg január 1-jétől kellett volna foganatosítani.

A kiigazítás felemásra sikeredett, mert a szeptemberi emelésre sor kerül, de anyagiak hiányában nem lesz visszamenőleges. Igaz, ígérték, hogy az anyagi lehetőségek alapos áttanulmányozása után arra októberben visszatérnek a képviselők, de én kétlem, hogy három hónap alatt megteremtődnek a törvényben előírtak anyagi forrásai.

Marad a „kecske is jól lakjon, a káposzta is megmaradjon” megoldás. Bele kell nyugodni a 2,7 millió nyugdíjasnak, hogy nem vagyunk egyenlő állampolgárok az aktív dolgozókkal. Pedig negyven éven át szorgalmas munkánkkal bizonyítottuk, hogy megszereztük a jogot a megfelelő megélhetést biztosító nyugellátásra.

V. I.
Dunakiliti

Várnai László

1935-ben született.
Végzettség: Tanárképző Főiskola
Tevékenységi terület: az alkalmazott grafika valamennyi területe
Lakcím: 1035 Budapest, Boróka u. 7.

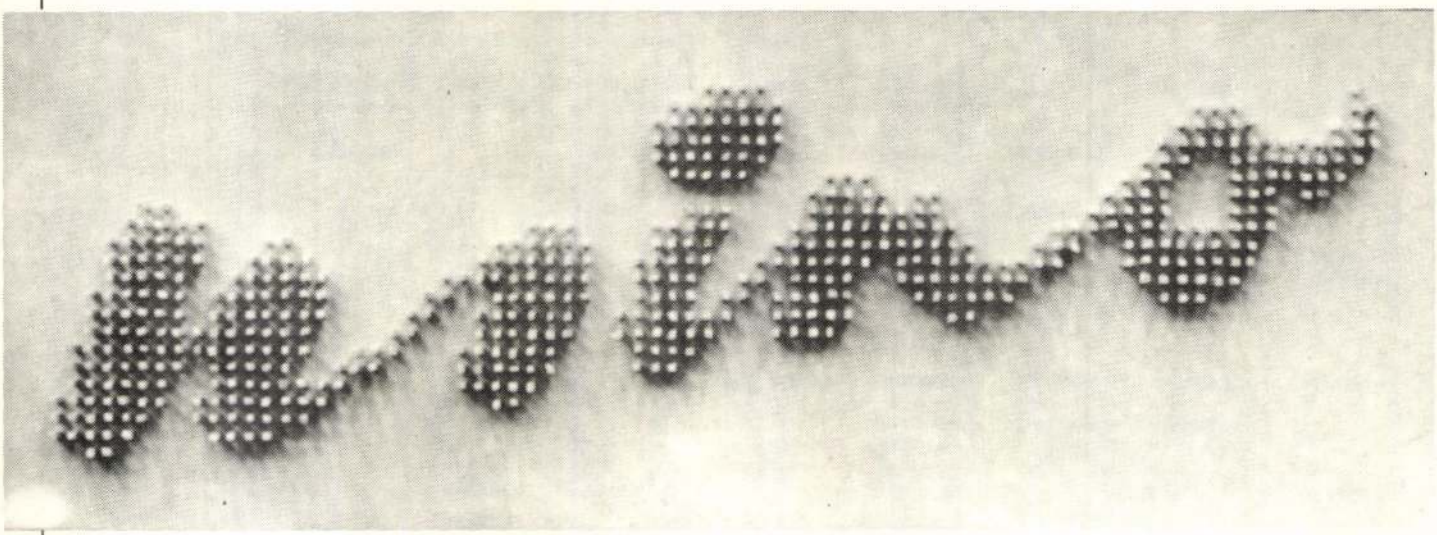

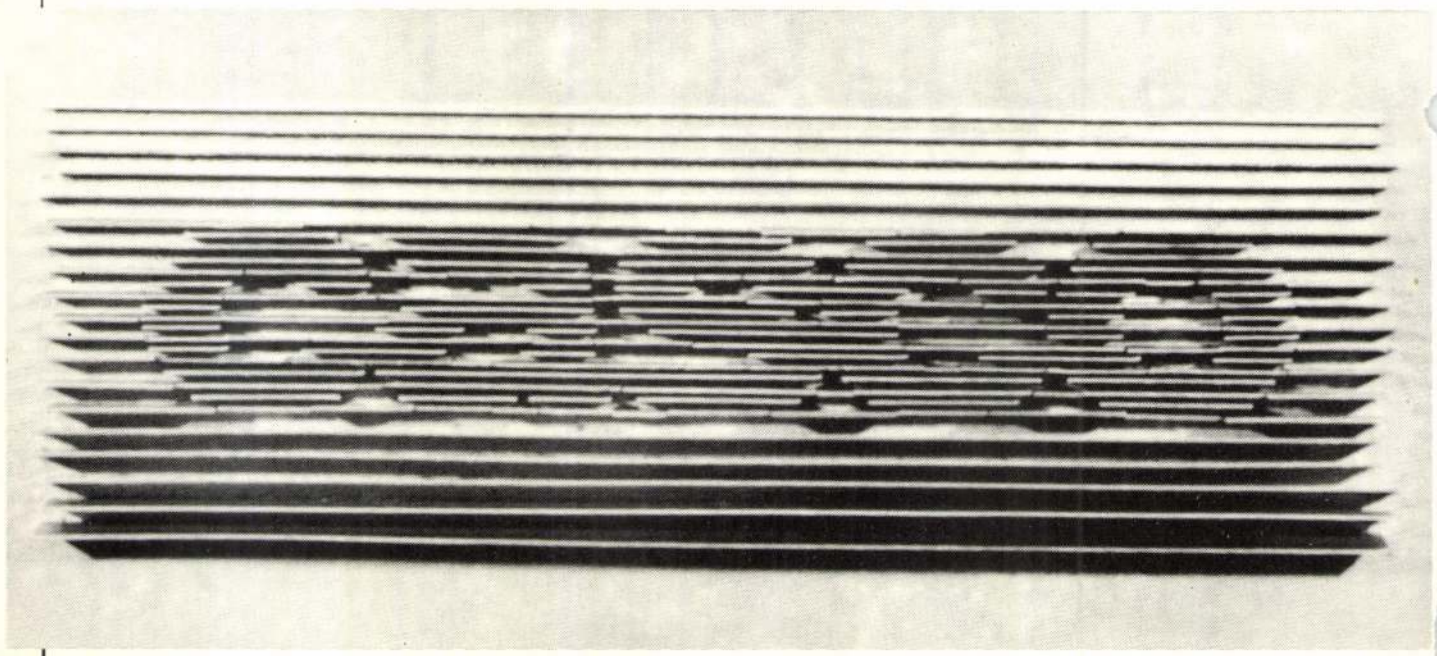

Varga István

1954-ben született Aradon.
Végzettség: főiskola
Tevékenységi terület: az alkalmazott grafika valamenyi területe
Lakcím: 2092 Budakeszi, Arany J. u. 9/D.

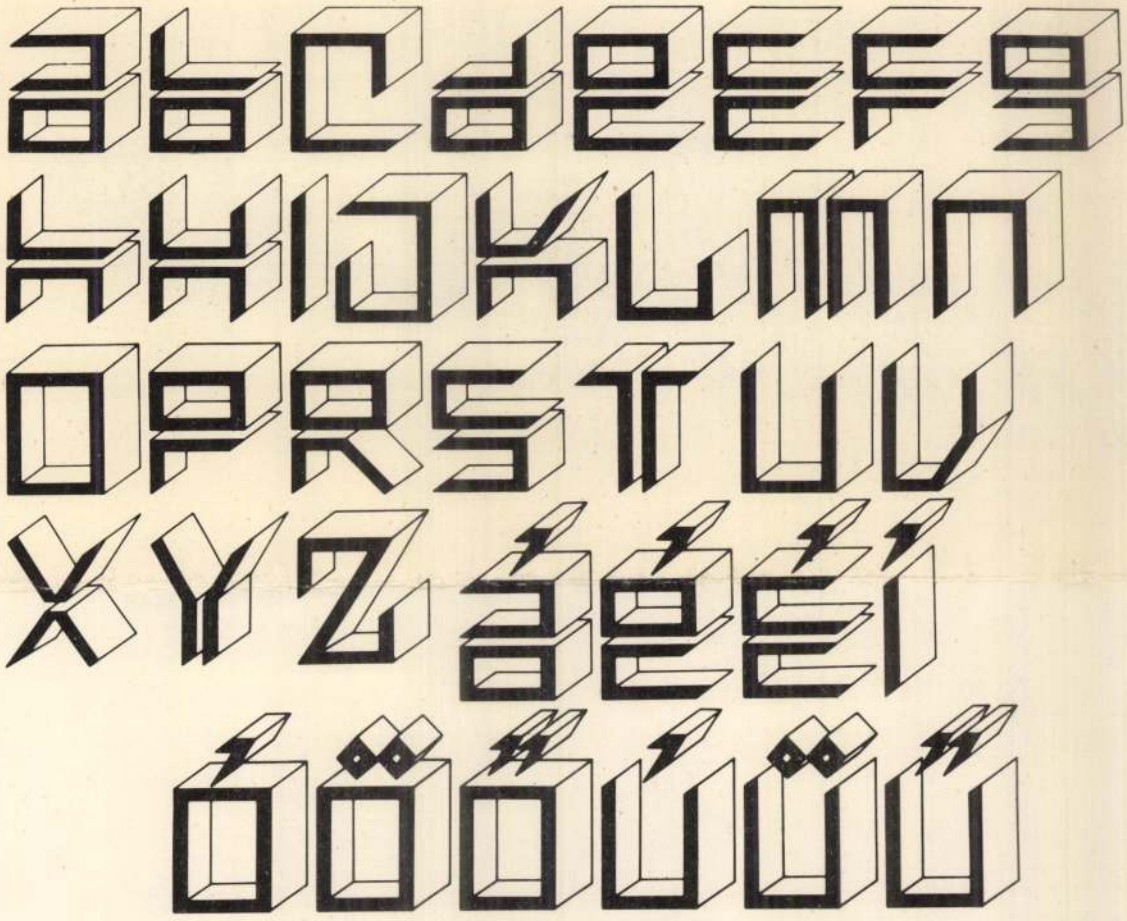

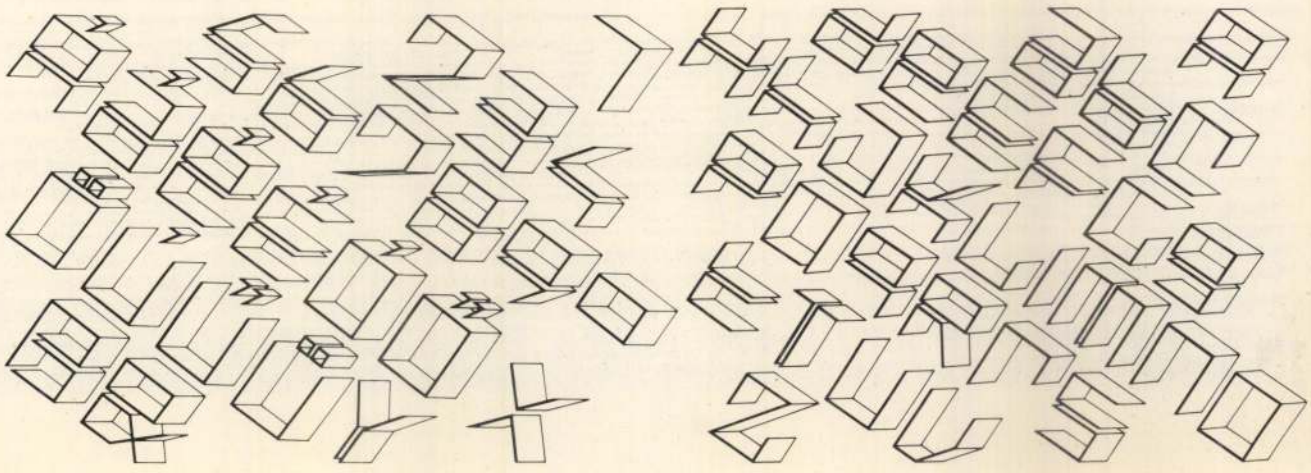

zország 7-1, Hol-
ntína 12-1, Spa-
, Nigéria, Norvé-
zlávia, Kolumbia
zág, Dánia, Romá-
ria 50-1, Paragu-
-1, Ausztria, Chile
Kamerun 100-1,
Dél-afrikai Köztár-
Egyesült Államok,
aság 200-1, Marok-

élenjáró selejtező-csoport, régió, itt 3,82 „átlag-gólt" lőttek mérkőzésenként.

A finaléért való küzdelem hevességére jellemző, hogy a 643 összecsapáson 2141 sárga lapot osztottak ki a játékvezetők, és 162 futballistát állítottak ki. A kvalifikációs mérkőzéseket összesen 15 millió 290 ezer drukker látta a stadionokban.

KOSÁRLABDA NB I/B

Miskolc (ÉM) – Ma délután 17 órától Budapesten, a TFSE otthonában vendégeskedik a Miskolci EAFC NB I/B-s férfi kosárlabdacsapata.

– Az alapfelállás az, hogy le kell győznünk az egyetemistákat – jelentette ki Szaniszló Sándor, a MEAFC szakosztályvezetője. – A TF az idén mindössze egyetlen egy meccset tudott megnyerni, azt is még az első fordulóban. A győzelmi reményeink tehát megvannak, most már csak élni kellene vele, ami azért lenne fontos, hogy a legjobb négy közé kerülésre megmaradjon az esélyünk. Mostani ellenfelünk mozgékony, alacsony szerkezetű csapat, ezért aztán magassági fölényünket illene kihasználni. Remélem az esélyesség nem fogja visszavetni a gárdát. Sérültjeink szerencsére szépen javulnak, így már kezdőként számíthat Milen Vukicsevics vezetőedző Jávorszki és Tóth játékára is.

: ki legyen az elnök?

VARGA ISTVÁN

A zenész képei

Miskolc (ÉM) – Varga István akvarell-, temperaés pasztellképeiből nyílik kiállítás a Miskolc-Tiszai pályaudvar olvasóvárótermében december 8-án, hétfőn délután 3 órakor.

Varga István Az avasi harangtorony című alkotása

Varga István 1927-ben Királdon született, a rajzolás és festészet alapjait a Miskolci Evangélikus Líceum és Tanítóképző Intézetben sajátította el. 1946-ban Budapestre került, hivatásos zenész lett, létrehozta és igazgatta a budapesti Metróklubot. Majd 1962-ben visszaköltözött Miskolcra, és a Vasutasok Vörösmarty Művelődési Házát vezette. Szabaidejében a zenélés mellett szívesen fest, rajzol. A kiállítás január 5-éig munkanapokon reggel 7 órától délután 3 óráig tekinthető meg.

Észak-Magyarország 1997. 12. 06.

ZALÁN

1034 BUDAPEST, BÉCSI ÚT 141-143.

Pál Józsefnek,
Salgótarjánba, Palócföld

Kedves Jóska, az elfelejtett kézirat olyan, mint az elveszett gyermek. Amikor megkerül, nézi az elhűtlenedett szívű szülő a rá hasonlító idegent, s nem tud mit kezdeni hirtelen meglétével. Örül, persze, örül, de több a tanácstalanság benne, mint a szándék, a zavar, mint az öröm.

Elküldted nekem az Approximációk 3. kéziratát, melyet annak idején nem közöltetek, melyet én "bosszúból" vagy jogos"önvédelemből" kiiktattam az életemből. Mert bár eszemmel tudom, a gyakorlatban mégsem vagyok képes alkalmazni a szabályt: a szerkesztőségek véleménye csak akkor mérvadó, ha a kéziratot közlésre elfogadja.

Közel tíz év telt el a kézirat visszaadásának napja s a mostani közlési ajánlatod között. Zavartan olvasom akkori önmagamat. Fel sem merült bennem, hogy eldöntsem, értéktelen vagy esetleg használható darabja süllyedt el a fiókotokban egykor a költészetemnek. Ha akkor volt annyira fontos, hogy miatta megszakítottam veletek a kapcsolatot, most nem fogok az esztétikai értékein töprengeni. S nem javítok bele, holott ma már egy-két fontos változtatást tennék a szövegben. S azt sem firtatom, milyen politikai szempontok miatt volt kártékony ez a kézirat akkoriban.

Köszönöm, hogy előkerítetted, s erre a mostani gesztusra vállalkoztál!

Budapesten, 1989. augusztus 18.

Ölel Zalán

VARGA ISTVÁN

palócföld

TÁRSADALOMPOLITIKAI, IRODALMI, MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT 1989/5·XXIII.

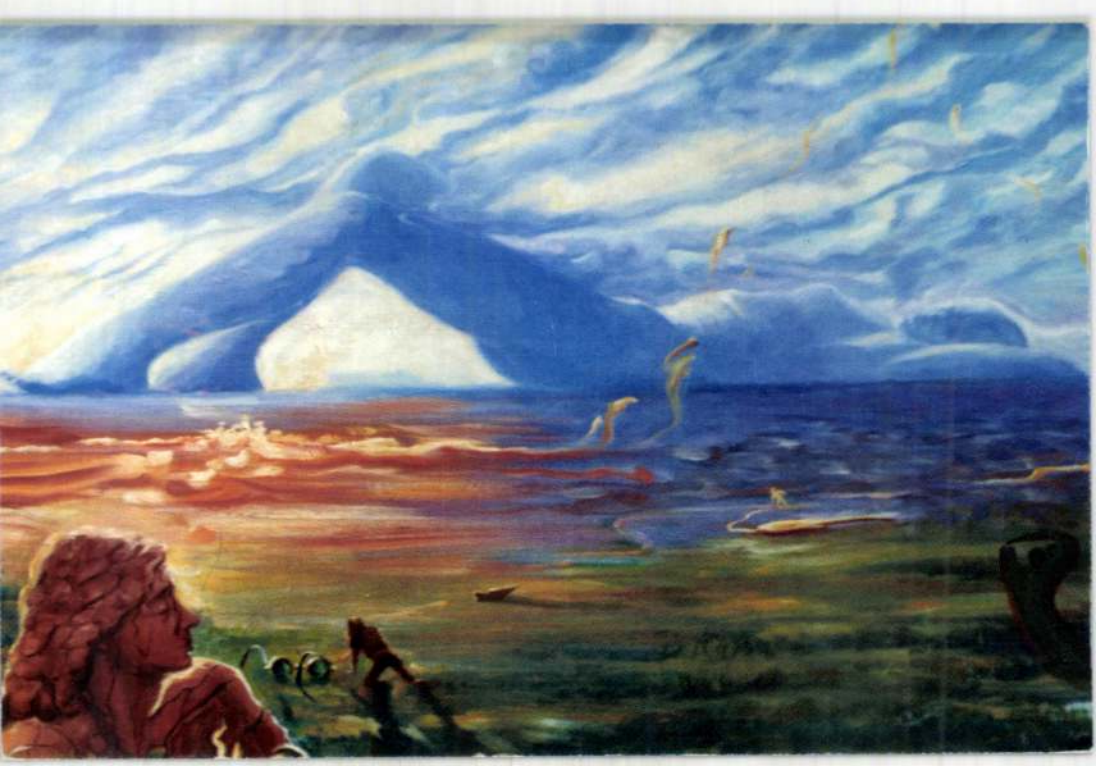

A Szoboszlói Kulturális Közösség
és a Városi Művelődési Központ
szeretettel meghívja Önt és barátait
1995. május 5-én, pénteken 18 órára
a Szoboszlói Kisgalériába

Varga István

festő kiállításának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja:
Piroska Mihály
a Kulturális Bizottság elnöke
A kiállítás megtekinthető
1995. május 5. és 27. között
naponta 9-13 és 15-18 óráig.
(Vasárnap zárva!)

Szoboszlói Kisgaléria
4200 Hajdúszoboszló, Szilfákalja 2.

•Fk.: Kovács Gábor, VMK • terv: Reklám Műhely • nyomdai munkák: Wider Print •

HAJDÚSZOBOSZLÓ 95 V. -2

MAGYARORSZÁG

Szoboszlói Kisgaléria
Hajdúszoboszló
Szilfákalja 2.

FORINT

Új Művészet Szerkesztőség

Budapest

Bathori u. 10.

1054

Varga István, építész (Győr-Sopron mi: Tanács Tervező Váll. 3. Folytatás.
a Muzsikaház helyreállítása, Fertőd.

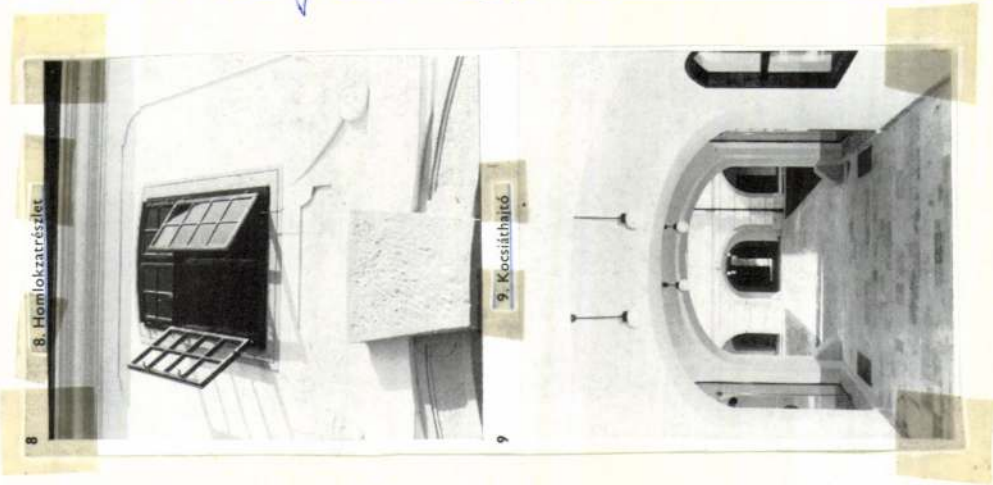

Magyar Építőművészet, 1984. 5., 33-old.

Varga István, építész (Győr-Sopron m.-i Tanács Tervező Váll.)
a Muzsikaház helyreállítása Fertőd. 2.) Folytatás

Magyar Építőművészet, 1984.5., 33-old.

7 7. Belső udvar

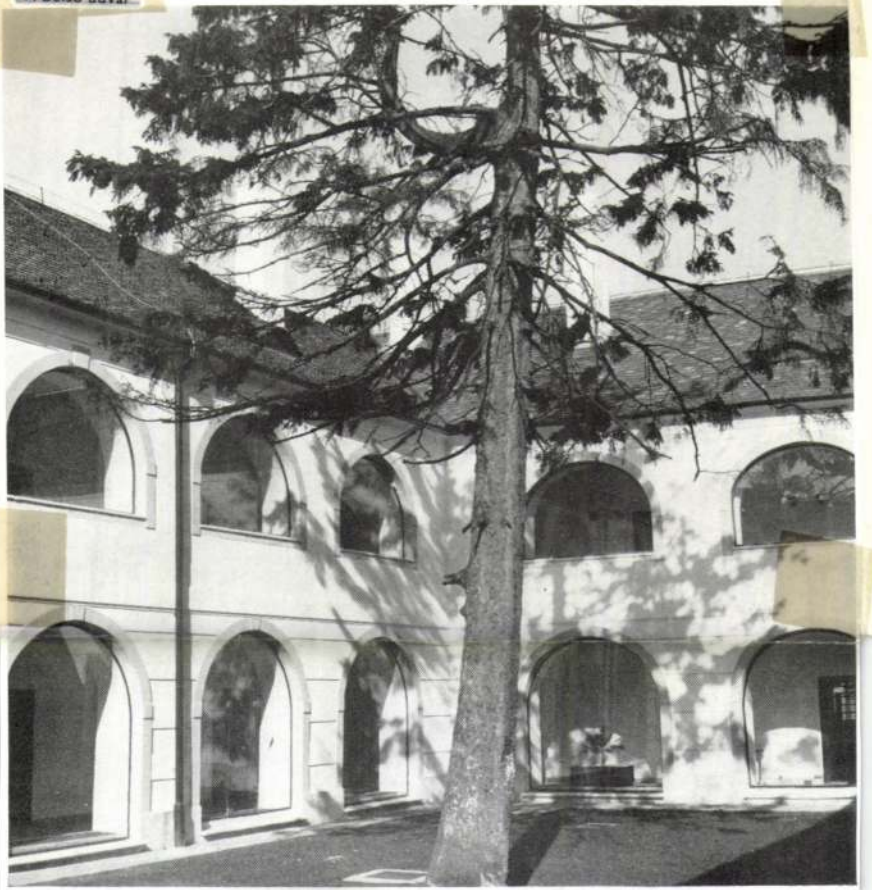

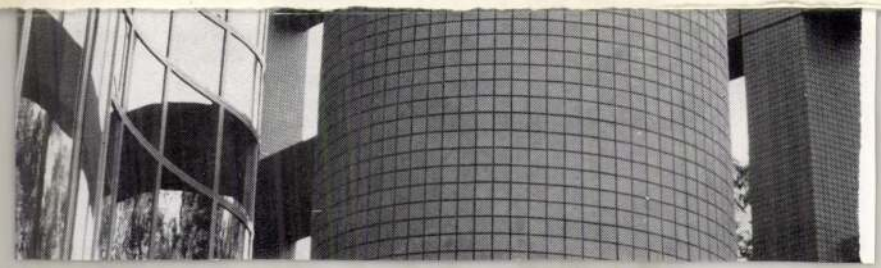

Varga István, építész (Győr-Sopron m. i Tanács Tervező Váll.)
A Muzsikaház helyreállítása, Fertőd. 1. Folytatás

1. Helyszínrajz (repr.)
2. Földszinti alaprajz. (repr.)
3. A Muzsikaház (repr.)
4. Földszintes épületszárny (repr.)
5. A földszintes épületszárny kapuleszárata. (repr.)

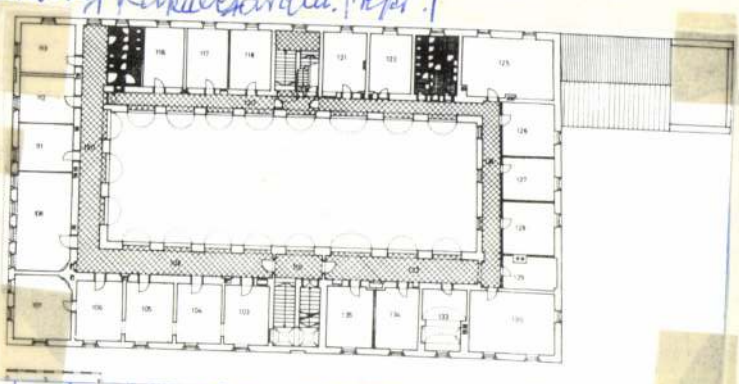

6. Emeleti alaprajz

Magyar Építőművészet, 1984. 5., 32-old. és 33-old.

VARGA /WARGA/ Jakab téglaégetőmester. Eger várában 1550-ben mint konvenciós mester szerepel /OL./.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

A technika védi a m

A világon jelenleg tizenkétezer nagyobb múzeumot tartanak nyilván. UNESCO-adatok szerint ezekben évente mintegy 220 millió látogató fordul meg. Az elmúlt néhány év alatt az INTERPOL tizenöt országból kapott értesítést, amelyek szerint a különböző múzeumokból nagy értékű kincseket emeltek el, vagy rongáltak meg.

Néhány adat a szomorú statisztikából. Anglia: négy festmény, közöttük egy Goya. Franciaország: hetvenhárom festmény (közöttük Cézanne, Picasso, Matisse, Dufy stb.). Hollandia: két Rembradt-kép. Olaszország: tizenhét festmény, száz szobor, egy 15. századbeli freskó. És így sorolhatnánk tovább a múzeumi tolvajlásokat az indiai Buddha-szobor lopásokig.

Elméletben egy múzeumi tolvajnak ma már nincs sok esélye törvének végrehajtásához, mégis viszonylag nagy a tolvajlások száma. Ez a tény a kevés teremőr, tehát a rendszerint kis számú személyzetre és a nem megfelelő műszaki riasztóberendezésekre vezethető vissza.

alapozva. A rendszer azonn működésbe lép, mihelyt egy t remőr nem jelzi jelenlétét illető szektorban. Ilyenkor futnak a riadójelek, az össz bejárati ajtók automatikus záródnak és a múzeum kö ponti terme, valamint a ren őrség kábelen külön riadójel kap.

A párizsi Louvre elektron kus riasztóhálózata 45 ezer do lárba került, de nem olyan tö kéletes, mint az előbb említe bécsi múzeumé.

A riasztóberendezések terü letén a legutóbbi évek tapasz talatai szerint jól beváltak a elektromágneses rendszere alapuló riasztó- és megfigyelő hálózatok. A televíziók, radar berendezések, infra-készülékel együttes alkalmazása kielégíti biztonságot nyújt és kiszolgá lásukhoz nem kell sok sze mély. Columbia (Egyesült Ál lamok) városának múzeumá ban minden egyes képhe elektromos érintkezőberendezé seket kötöttek be. Ez azonna fény és hangjelet ad, mihely a tolvaj vagy a látogató csak megérinti a képet. Azokat a műértőket is elriasztja tehát

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG
Szekszárd

1972 JAN 17

Varga János

1021

Varga János linóleummetszete

Varga János

VARGA JÁNOS festőművész kiállítása tegnap nyílt meg Békéscsabán, a Gagarin Ifjúsági Klubban. 10.15.

Magyar Hirlap 1977/88/1o

Varga János, fafaragó

Kedvtelésből kezdett szobrászkodni Varga János, a Somogyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság szállítómunkása. Fafaragásával díjat nyert Kaposvárott, a KISZ Alkotó ifjúság pályázatán.

(MTI Foto — Bajkor felv.)

— ép —) 2,

EST I HIRLAP, B.U. ... 20.

Varga János

VARGA JÁNOS festőművész kiállítása nyilik meg október 27-én Békéscsabán, a Körös Volán Vállalat KISZ-klubjában.

Népszabadság, 1986. X. 25

delmi vándorkiállítást és növényvédőszer-ismertetést rendez a községekben. 14-én Tóth Tihamér, a városi tanács mezőgazdasági osztályának termesztési főfelügyelője a szekszárdi rekonstrukcióról beszél a Garay Tsz-ben, Domonyai Péter felügyelő pedig 21-én a szekszárdi Jóreménység Tsz-ben ismerteti a szekszárdi szőlőrekonstrukciót és a legújabb telepítési, művelési módokat.

A bonyhádi járásban Györén szakfilmvetítéssel egybekötött előadáson Bea Istvánné beszél a növényvédelemről. Mőcsényben pedig Szikora András, a „Baromfiipar" szerkesztője tart előadást a nyúltenyésztésről.

— R —

Mély fájdalommal közöljük, hogy szeretett édesapánk és férjem

MAKRAI MIHÁLY

életének ötvenhetedik évében, hosszas betegség után elhunyt. Temetése február 1-én lesz, délután két órakor, az újvárosi temetőben.

Gyászoló család
(381)

[illegible] találni a módját annak, hogy kényszerítsék rá.

Mert a két gyerek és az asszony „büntetése" igazságtalanság, még akkor is, ha a fennálló törvények ehhez lehetőséget nyújtanak. A párt és a kormány határozatok sorát hozta a közelmúltban és hozza napjainkban is, azoknak az asszonyoknak a védelmében és megsegítésére, akik egyedül nevelik gyerekeiket. A különböző fórumokon sokat és gyakorta foglalkoznak gondjaikkal, problémáikkal. Talán túl sokat is. — s időnként mégis szem elől tévesztenek konkrét eseteket.

Hát S. Kovács Józsefné esete ilyen konkrét eset. Segítségre van szüksége. Mit szól az ügyhöz a helyi rendőrség, mit a helyi tanács és a Társadalombiztosítási Főigazgatóság?

MÉRY ÉVA

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-746, 340-726

NÉPÚJSÁG TOLNA MEGYE

1972 JAN 30

1021

Varga János

Varga János fametszete

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Olvasóink

I MIHÁLY
YI SZAKISKOLÁBAN

ták Boccherini Larghettóját. *Mozsgay Géza és Szirányi Erzsébet* Beethoven Fuvolakettősét szólaltatta meg.

Ladányi Mihály költő művészi pályájáról, műveiről, terveiről beszélt a fiataloknak. Elmondta, hogy drámát ír, új művét a tavasszal mutatja be, a Katona József Színház. A költő egy-egy versével színezte előadását. A szakiskolások kérésére megígérte, hogy máskor is meglátogatja az intézményt, ha Kaposváron jár.

Bánki Gyula
levelező

barcsi járásban

kötet könyv jut egy lakosra. Sajnos, Kálmáncsán, Istvándiban és Csokonyavisontán csak néhány év múlva éri el a jelenlegi átlagot a könyvállomány.

1954-ben háromezer-kétszáz, 1963-ban ötezernyolcszáz olvasó látogatta a tanácsi könyvtárakat. Az idén még többen járnak a könyvtárakba. Tavaly több mint nyolcvanhatezer kötet könyvet kölcsönöztek az olvasók. A fonyódi és a nagyatádi járásban részfoglalkozású vagy jelentékenyebb tiszteletdíjat kapó könyvtárosok dolgoznak a nagyobb községekben. A barcsi járás tíz községi könyvtárosa húsz-negyven forinttal kap kevesebb tiszteletdíjat, mint amit a megyei átlag előír. Ez a gondunk jövőre már megoldódik.

Bakonyi Vendel
járási könyvtárgazgató

NINCS KERÉKI

Gyékényesi olvasók panaszolták, nincs kerékpártámasz, a tanulók gépüket. Ennek bizony nem örül

Vita helyett

A lap november 13-i számában cikk jelent meg Balesetveszély vagy vaklárma címmel. A Szakszervezetek Megyei Tanácsának munkásvédelmi felügyelője szeptember 28-án megtiltotta a Csurgói I. sz. Általános Iskola napközi otthonában két tanterem használatát, mert a gyenge födémeket nem cserélik ki.

A tervezőiroda szerint a födémtartó gerendák alkalmasak teherviselésre, a födém mozgása a nagyobb fesztávolság miatt van. Az iroda első vizsgálata azt állapította meg, hogy kímélettel még használható. A munkásvédelmi felügyelő véleménye és az újabb vizsgálat között némi ellentmondás van. Ha az egyik szerv balesetveszélyt állapít meg, a másik éppen az el-

Miért indul előbb a

Reggel hét órakor, hét óra húsz perckor és fél nyolckor

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP
1964 NOV 26

Varga János

1021

Pásztorkincs

Egy népművészeti kiállításon láttam meg. Állt a kiállított tárgyak előtt, és fáradhatatlanul mesélt a botok, tükrösök, kulacsok díszeiről, ősscmogyi pásztorok fába vésett álmairól.

Értékes munkásságról, szép térbeosztásról tanúskodtak ezek a darabok, s arról, hogy *Varga János* 77 éves kadarkúti tsz-nyugdíjas nem tudatos, nem kiforrott: ösztönös népi faragó, mint sok-sok elődje.

De hogyan formálódik a pásztorban ez a képesség? S ha kialakult, miért marad névtelen a tehetség ma is?

Faluvégi kis házában látogattam meg Varga Jánost, és megkértem, meséljen:

»... Szerette apám a juhokat, de meg a tinófalka idomításához is igencsak értett. Így hát beleszülettem én a pásztorkodásba. Görgetegről Szlavóniába kerültünk. Itt jártam én iskolába — horvát iskolába — egyszer életemben, az első osztályt újévtől pünkösdig. Nagy, szakállas, száraz ember volt a tanító. Azt mondta, hogy ezt az Ivánt — mert így hívott — taníttatni köll... De hát kospásztor lettem én akkor, mert heten is voltunk már testvérek. Napszámmal pótoltuk a konvenciót. Ott aztán kellett csinálni jelzőket is, ez olyan fapálcika, amit az anya meg a bárány nyakára tettek. Hát így kezdtem én faragni... Aztán egy kapanyelet is csináltam egy lánynak, a Katinak. Olyan tizenkét éves lehettem akkor — meg díszítést is csináltam rá. Meglátták ezt a nagy, férjhez menő lányok, ők is kértek hasonlót. Huszonöt krajcárért csináltam másnak is. Ez volt az én első keresetem. Mondtam édesanyámnak, hogy vögyön nekem rajta cigarettát. Más köll neked, gyerek, s mondta is, hogy mi, így aztán többet nem kértem... Persze a pipára — titokban — csak rászoktam, amikor a mustrabirkák mellett voltam...

Az első cifrabotot is ott, Szlavóniában faragtam. Megtetszett egy szép csöngő, de csak faragott botért kaptam meg. Volt a rokonságban egy bot, az öreg Kapoli faragta, ez. lemintáztam. Ugyanolyan lett... Később, az első háború u án Kispusztán laktunk, akkor is pásztorkodtam, faragcsáltam. Botot, kazettát, az uraság lányainak, emböröknek kendőtartót, asszonyoknak képrámát: ki mit röndölt. Huszonnyoltól idekerültem Kadarkútra, akkor már földben dolgoztam, csak ritkán fogtam meg a bizsokot. S még a nevemet sem faragtam rá, de most már igen, mert mondta a gyógyszerész úr, hogy köll... Huzamosabban ötvenhét óta faragok, hogy nem tudtam már úgy hajolni a földön munkában, mert fájt a mellem, amit kétszer keresztüllőtt a srapnel... Most aztán itt a konyhában dolgozgatok a nyugdíj mellé, meg a rokonságnak ezt, azt. Nagy munka, lassan halad. Egy kígyós bot három hét is eltart, ha szépre akarom. Volt itt egy ember a megyei tanácsból, azt mondta, hogy ezek nekem kincseim — hát most faragok. A magam elgondolása szerint. Egyszer voltam Lellén, a népművészeti kiállításon, nyolc-tíz cifrabotot vittem oda. Ki is állították, tetszett is, de hát hiába, öreg vagyok én már...«

— De jó erőben — válaszoltam —, és ez a szerencse.

Megkértem, s behozott három-négy botot. Az egyik, a birkafejű meggyfagyökérből, virág- és betyármotívumaival olyan szép, hogy élkessége lehetne akármelyik múzeumnak. A másik kettő: fehérre lakkozott és tetovált virágai kiszínezve pirosra, zöldre... »Van rajta némi faragás is, hogy lássák, azt is tudok« — mondja János bácsi.

De hát a faluban ezt kérik, az ilyent keresik. Pedig a birkafejes: érték, kincs.

Ezt, ilyet kellene faragni, s Varga János 77 éves tsz-nyugdíjas meg is ígérte, hogy erre törekszik.

Ahogy ismerem, meg is tartja...

nyítványt szerzett. Míg 1971-ben mindössze csak 21 százalékuknak volt meg a szakmunkásképesítése, ma már ez a szám meghaladja a 47 százalékot.

— *Csökkentette-e a fejlődés a nők és a férfiak közötti különbséget, ha azt vesszük figyelembe, hogy ez*

kapitalizmusból ere
fi és a női munka
sében mutatkozó
geket számottevően
teni. A fiatal ge
viszont már nincse
gondjaink.

— *Törvények, re
sek egész sora teszi
és könnyebbé a nő
előrehaladását. Mi*

A berlini televíziógyár képcsőüzemének női kollektívái elsődleges céljuknak tekintik, hogy az idei munkaversenyben kitűzött minőségi követelményeknek minden szempontból eleget tegyenek

Fotó: ND/Lange

asszonyok szakképzését segítő rendelkezések is, amelyeket még 1966-ban vezettek be. A hatvanas évek végén a szakiskolákban és 1970-ben a főiskolákon, valamint az egyetemeken a speciálisan nők számára létrehozott tagozatok jól beváltak a gyakorlatban.

Az új munkatörvénykönyv különös tekintettel van a nők jogaira és az üzemek kötelességeire. Mindez a nők helyzetének további javítását hivatott szolgálni. A minősítések szabatos tervezése, a tanulás és a munkába állás folyamatos segítése — a megszerzett szakmai tudással összhangba hozva — a vállalatok legfontosabb feladatai közé sorolható. (Neues Deutschland)

**Fordította:
Bukovinszky István**

IGYELŐ

...51 ÚT 51

...-726

...rga János,
Festőművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1979 MÁR 4

1021

már nehezen hord...
hét. De azért mikor megszü-
lettek, szépek és egészsége-

a ga...
ta ki az ételt. Ez nagyon

Varga János: Tél végi verőfény

Barátaink életéből

Minden kongresszus történelmi mérföldkő

A Szovjetunió Kommunista Pártja több mint háromnegyed évszázados tevékenysége folyamán 25 kongresszust tartott. A kongresszusok jelentik azt a fórumot, ahol az SZKP meghatározza az ország minden fejlődési periódusának jellemző sajátosságait, a béke és a nemzetközi együttműködés szilárdítását célzó akciók programját, s a kommunisták, az összes dolgozók erőfeszítéseit a fő feladatok megoldására összpontosítja. A kongresszusok között sajátos helyet foglal el az SZKP XXV. kongresszusa, amelynek harmadik évfordulójáról február végén emlékezünk meg.

Az új társadalom építését és erőfeszítését szolgáló alkotó tevékenység folyamán az SZKP kongresszusainak sadalmi termelés dinamikus és arányos fejlesztése, hatékonyságának minden lehető módon való növelése.

A kongresszus óta eltelt három esztendő alatt sok minden történt. Megnőtt az ország gazdasági potenciálja, emelkedett a népjólét, megszilárdultak a Szovjetunió világgazdasági pozíciói. A gazdasági fejlődés fundamentumát képező termelési állóalapok 195 milliárd rubellel növekedtek és elérték az egy billiót. Az ipari termelés 16 százalékkal, avagy több mint 82 milliárd rubellel emelkedett és 450 milliárd rubellel nagyobb volt, mint a kilencedik ötéves terv első három évében. Ez a termékmennyiség megegyezik azzal, amit az ország ipara 1973-ban termelt. A fogyasz-

A vasút nagy beruházásai

A vasúti szállítás mindmáig a legfontosabb szállítási lehetőség Lengyelországban, s a jövőben is az marad. Népszerűségének egyik oka az, hogy az ásványi kincsek és ipari központok főleg az ország déli részében találhatók, míg a külkereskedelmi szállítások legnagyobb részét lebonyolító kikötők az ország északi részén helyezkednek el. Emellett az országon át nagy tranzitforgalom bonyolódik le; itt kereszteződnek Európa nyugat—keleti és észak—déli útvonalai.

A vasúti szállítási feladatok évről évre növekednek. Tavaly — előzetes adatok szerint — a lengyel vasutak 495 millió tonna árut szállítottak, ami az 1970. évihez viszonyítva 113 millió tonna növekedést jelent. A nyolc éve kezdődött nagyarányú rekonstrukciós és fejlesztési program ma már kézzelfogható eredményt hozott.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
Varga János
festőművész
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1979 MÁR 4
1021

Varga János: Fényesi táj

Harangtisztítás — öntés után

tető szellemes plakát is amely a napokban jelen meg az utcák hirdetőoszlo pain. Hátizsákba rakott föld golyó... Utazás '79 címme kiállítás nyílt Budapesten, Néprajzi Múzeumban — ad ja tudtunkra a hirdetés. – Megtekinthető: február 23 tól március 11-ig, naponti 10—18 óra között.

Az idegenforgalmi bemu tatón 15 ország hetven ki állítója vesz részt. Pavilon jaikban minden érdeklődő felvilágosítást, tanácsot ka egyéni és csoportos utazá sokhoz, kiránduláshoz, üdü léshez, a szabad idő eltöltésséhez.

Középpontban a falusi tu rizmus — vissza a termé szethez. Valamennyi megyei és városi idegenforgalmi hi vatal képviselteti magát kiállításon: színes prospek tusaikon a magyar vidék néprajzi, népművészeti lá nivalóit kínálják a látoga tóknak.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Varga János
festőművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1979 MÁR 4

1021

Szokolay Károly fordításai

Gömöry

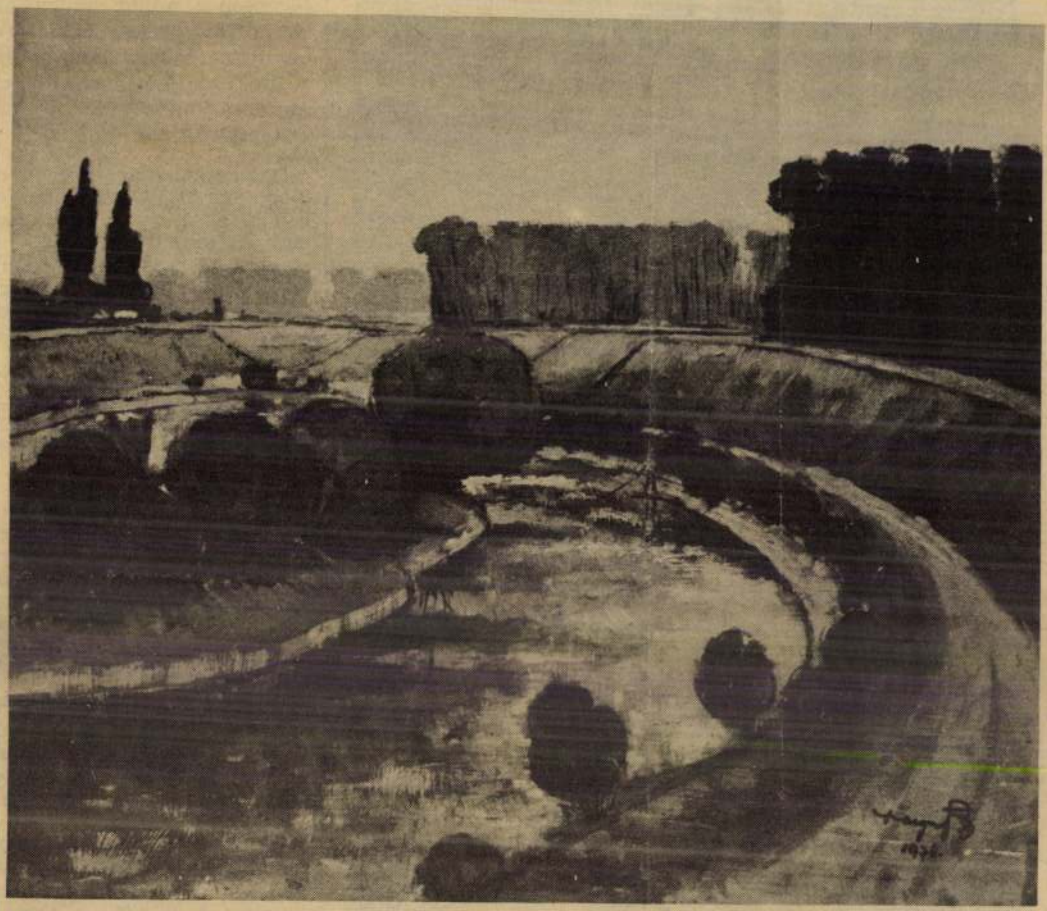

Varga János: A Fekete-Körös vidéke

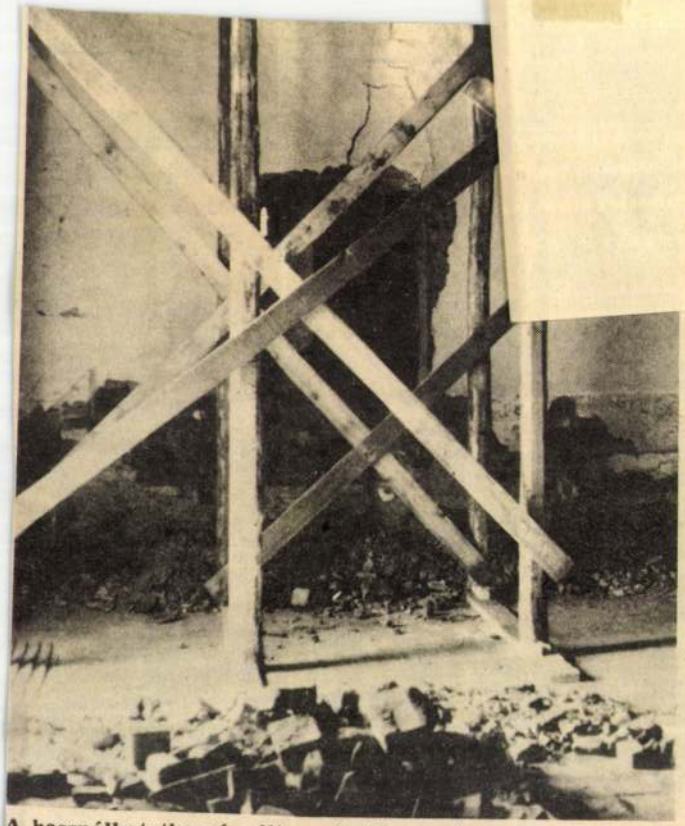

A használhatatlanná vált mozi előcsarnoka

a főutcán levő mozihelyiséget. Az omladozó, nyirkos közfalak láttán jogosan felvetődik a kérdés: megéri-e felújítani ezt az ósdi, rozoga épületet, és vajon az aládúcoláshoz szükséges faanyagra érdemes volt-e több tízezer forintot költeni? Azt már csak mellékesen jegyezzük meg, hogy eljövetelünkkor a bejárati ajtót csak kínkeservesen tudtuk becsukni.

Ennél sokkal szívderítőbb kép fogadott bennünket a tsz központjában, ahol ez év elején adták át rendeltetésének a FÉKON részére dolgozó varróüzemet. A korszerűen felszerelt tágas és világos teremben jelenleg mintegy 20 asszony és lány varr férfiingeket.

—y—n

MK SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Varga János, festőművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1981 JUL 1_91

1021

Varga János: Békési árvíz

Varga János, fafaragó

HÉTFŐN TEMETTÉK EL a Somogy megyei Kadarkúton a 93 éves korában elhunyt Varga János fafaragó népművészt. A mester munkáit nemcsak Somogy múzeumaiban, hanem az ország más gyűjteményeiben is őrzik. Hagyatékának értékes darabjai a kadarkúti művelődési házban láthatók.

– Hír

Népszabadság Bp. 1981. júl. 28.

8.

Varga János, faragó

A FARAGÓPÁSZTOR

31.

XXXVII/1

5

után pásztornak szegődött *Ótelek*re, s hosszú évtizedeken át, [illegible] őszig járta az erdőt nyájával. Ismerte a gyógyító növényeket, jól értett az állatok orvoslásához is.

A magány és a természettel való közvetlen kapcsolata formálta egyénivé látásmódját, képzeletvilágát. A faragás fortélyait apjától leste el. Szerszámokat: faragókéseket, különböző vastagságú bizsókot — böködőt, vésőt — mesterkedett magának. Első faragásait 10—12 éves korában mint bojtár készítette. A falubeli lányoknak kapanyelet cifrázott, „virág lajtergyát cakknizott". Pásztortársainak sípot, flótát, hosszú furulyát formált.

Technikájában a kortárs pásztorok formálókészségét követte. A karcolást, a spanyolozást, a domborfaragást egyaránt művelte. Díszítményei mindig valami személyes emléket, történetet beszélnek el, és hazafias jelentéstartalmúak. Minden botnak, kürtnek, széktámlának, kazettának (doboznak) megvan a maga históriája. Munkáin megelevenednek a 48-as szabadságharc hősei, a pásztorélet alakjai, a vadászjelenetek, megjelenik a betyárok és pandúrok küzdelme. Fába faragott történeteit saját világa: a dús lombú erdei fák, vadvirágok, állatalakok népesítik be. Díszítőelemeit a népi hagyományt követve aszimmetrikusan, síkban helyezi el, de törekszik a távlatos, térbeli láttatásra is.

Varga János a pásztorfaragók utolso nemzedékéhez tartozott, lelkületében azonban megőrizte őseinek gondolkodásmódját.

Dr. Imre Mária
Kép: **Lantos Miklós**

RÖNTGENAUTÓ

vízsz. 1. vízsz. 23., mégpedig 1913-ban. Tervezőjének, dr. Gergő Imre röntgenorvosnak zseniális ötlete volt, hogy röntgenberendezést az autó függ. 1. generátor függ. 14. vízsz. 24-mal.

VÍZSZINTES: 10. . . . szféra: légkörünk kb. 30—80 km magasság közti rétege. 11. Reszket. 12. Állóvíz. 13. Napfény és jó időjárás teszi. 15. Szibériai folyó, torkolatától forrásáig (!) 16. Az SZTK legnagyobb elődje. 18. Esetleg. 19. . . . o: Firenze folyója. 20. Dumitru . . . Popescu: román író (1935—). 22. Adjanak neked vissza (!). 26. Vissza: a fény hullámhossz szerinti összetételét érzékeljük ilyenként. 28. Tá . . .: messze. 29. Istennő — latinul. 31. Számrendszerünk alapszáma. 32. Juttat. 33. Fürdőhely, az 1945-ös krími konferencia (ma úgy mondanánk: csúcstalálkozó) színhelye. 35. Alkotás (''). 36. Elhagyja a főirányt. 38. Átvészeli v. eltölti a hideg évszakot. 40. Vállalatforma.

FÜGGŐLEGES: 2. Attól az időtől kezdve. 3. Menj — angolul. 4. Fordított égtáj. 5. Kezdőbetűjével megtoldva: főverőér. 6. Vissza: kegyetlenségéről hírhedt római császár. 7. . . . atív: viszonylagos. 8. Szamárium. 9. Négylábú — vagy gyalogátkelőhely. 17. Eszménykép — idegen helyesírással. 19. Darabol. 21. Város az NSZK-ban, a Duna partján. 22. Felénk halad. 25. Látványos, de veszélyes mutatvány lovon v. autóval. 27. Fordított kocsiszín. 29. Gríz, de csapadék is. 30. Mértékegységekben: trilliomod. 33. Szilárd (és amorf) víz. 30. Vissza: jó ital.

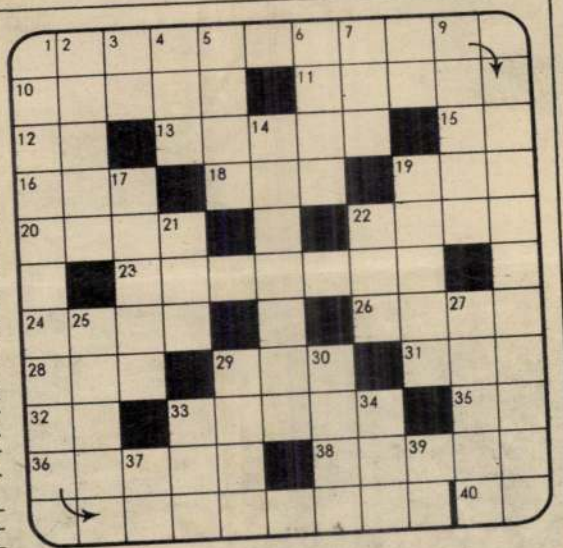

37. A vízsz. 40. fordítottja. 39. Legfelsőbb Tanács.

ZÁRT BETŰK SORRENDBEN: RÁ, S, JÓ, Z, É, A, F, T.

Az 52. SZÁMBAN MEGJELENT KERESZTREJTVÉNY (FLÓR FERENC ÉLETE) MEGFEJTÉSE: v2 sebészként, v41 v24 kloroformos altatás, f1 Rókus Kórház, f10 tisztiorvos, f15 lóvasút.

ÉLET ÉS TUDOMÁNY
A TUDOMÁNYOS ISMERETTERJESZTŐ TÁRSULAT HETILAPJA

Főszerkesztő:
LUDAS M. LÁSZLÓ

Főszerkesztő-helyettes:
NÉMETH FERENC

Szerkesztőség:
Budapest VII., Lenin körút 5

Postacím:
Élet és Tudomány
Budapest, Pf.: 47
1428
Telefon: 215-290

Kiadja:
a Hírlapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
TILL IMRE igazgató
Budapest VIII.,
Blaha Lujza tér 3.
Postacím: Budapest 1959
Telefon: 343-100, 336-130
Terjeszti a Magyar Posta

81,3129

Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme
Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla vezérigazgató

Index: 25 245
ISSN 0013—6077

A szerkesztő bizottság tagjai:
Ács Tamás, Andorka Rudolf, Antalóczy Zoltán, Barkóczi Ilona, Barta György, Berényi Dénes, Bontó László, Buda Béla, Castiglione László, Csányi Vilmos, Farkas Henrik, Fenyő Béla, Furka Árpád, Haraszty Árpád, Horváth József, Horváth Sándor, Jantsky Béla, Kapás Sándor, Károlyházi Frigyes, Kósa László, Kozma Tamás, Kulin György, Láng Sándor, Lázár Gabriella, Lengyel István, Makkai László, Németh Lajos, Perényi Imre, Sohajda Béla, Steiger István, Székely Sándor, Szlameniczky István, Vécsey Zoltán, Zách Alfréd

Olvasószerkesztő:
Szőke István

Képszerkesztő:
Ujvári Imréné

Tördelőszerkesztő:
Kalocsainé Doór Vilma

Rovatszerkesztők: Akácz László, Barabás Zoltán, Daniss Győző, Fodor Lajos, Kerner István, Oláh Tamás, Pécsi Tibor

Munkatársak: Gajzágó Éva, Nagy Gézáné

Fotóriporterek:
Bojtár Ottó, Hornyánszky Katalin

Meg nem rendelt fényképekért és kéziratokért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Az Élet és Tudomány előfizethető bármely postahivatalban, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodában (KHI, Budapest V., József nádor tér 1. 1900) vagy közvetlenül, vagy postautalványon, vagy a KHI 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra való átutalással.

Előfizetési díj negyedévre 72,— Ft.

Külföldön terjeszti
a „Kultúra" Külkereskedelmi Vállalat
Budapest, Pf.: 149
1389

üntető menetben az egyetemre tetéssel a szicíliai véres rend- eformját. A képen: tüntetők a

szecsapásra. A tüntetők követek dobáltak és piros festéket öntöttek a rendőrökre, akik könnyfakasztó gázzal igyekeztek szétoszlatni a tömegeket. Hatvannégy rendőr és négy csendőr megsebesült. 118 tüntetőt letartóztattak, tizenhárom tüntetőt kórházba szállítottak.

Genovában heves összecsapások folytak le, amikor több száz tüntető igyekezett behatolni a rendőrprefektúra székházába. Öt tüntetőt letartóztattak.

Szicíliában a szakszervezetek úgy határoztak, hogy tízórás általános sztrájkot tartanak az avolai rendőrsortűz elleni tiltakozásul. A sztrájk megbénította a sziget életét. A mezőgazdasági dolgozók barikádokat emeltek a Siracusa környéki útvonalakon, de összecsapásokra nem került sor.

Újabb amerikai repülőgép szállt le Kubában

Egy magas, jól öltözött fiatalember belépve az egyik nagy amerikai légitársaság New Yorkból Miamiba tartó repülőgép pilótafülkéjébe, revolverrel arra kényszerítette a pilótát, hogy a gép útirányát megváltoztatva Kuba felé repüljön.

A gépen 27 utas és hét fönyi [illegible] tartózkodott. A vezető

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG
1968 DEC 5

nak forgalomba. Felnőtt sikötésből

kívül nagy a gépeket kiszolgáló, az anyagot rakodó, szállító segédmunkások iránti igény. Egyes számítások szerint az ország minden harmadik munkása anyagmozgatással foglalkozik. Gyorsan növekszik a termelés, az áruszállítás és nem tart vele lépést az anyagmozgatás, rakodás, tárolás gépesítése. Az anyagmozgatás alacsony színvonalú gépesítésének két fő oka van. Egyrészt nem kifizetődő a gépesítés, mivel jelenlegi viszonyaink között olcsóbb a nyers fizikai erő, mint a technika. Másrészt a gépek, berendezések, a beruházási eszközök hiánya is növekvő segédmunkásigények irányába hat. (A vállalatok meglevő eszközeiket többnyire a termelést közvetlenül bővítő beruházásokra fordítják.)

Végül is a gondok a rendkívül kiélezett segédmunkáske-

„IGAZI HOBBYM

A FESTÉSZET...'

Középkorú, deresedő hajú, jovíális ember. Zömök testalkata, higgadt, megfontolt taglejtése derűs, nyugodt természetéről tanúskodik. Ám ha piktúráról vagy egyáltalán képzőművészetről esik szó, hamar tűzbe jön.

Varga János, a Békéscsabai Kötöttárugyár osztályvezetője. Őt magát sokan ismerik a gyárban, szenvedélyét már kevésbé. Munkatársai közvetlen, emberséges magatartásáért tisztelik, szeretik. Szerény ember, nem kenyere a dicsekvés. Azért mégis el kell mondani róla, hogy munkahelyén derekasan, becsületesen helytáll, és festményeiért sincs szégyenkeznivalója. Sőt...

Amikor megtudja kérdezősködésem célját, élénken tiltakozik, alig tudom szólásra bírni.

Körülbelül tizenöt éve foglalkozik intenzívebben festegetéssel. Repertoárja, a mintegy 100—120 olaj és grafika tanúskodik arról, hogy nem eredménytelenül.

Tulajdonképpen már gyermekkora óta rajong a festészetért, már akkor órákig elbámészkodott egy-egy képzőművészeti kiállításon. S ez az érdeklődő rajongás, ha lehet, felnőtt korában csak fokozódott. A mindennapi élet nyüzsgését, gondjait ma is a festőállványnál, a palettánál piheni ki. „Igazi hobbym a festészet" — mondotta oly meggyőző őszinteséggel, amilyennel a vérbeli horgász beszél a hétvégi időtöltésről.

Minden téma érdekli, ami „ecsetvégre" kívánkozik. Ám mégis a portré- és tájképfestészetben éli ki magát igazán. Színskálája rendkívül kiterjedt: piktúrái egyszer derűs, máskor meg borongós hangulatot keltenek. Megkapó, sajátos ízlésről tanúskodnak, mindegyiknek van valami rejtett mondanivalója. Az arckép szuggesztív hatású, a tájkép elevenségről, a természet örök és megmagyarázhatatlan szépségéről árulkodik...

A megyei népművelési tanács és a Fegyveres Erők Klubja együttes gondozásában működő helyi képzőművészeti stúdió tagja. Festményeivel már több tárlaton is részt vett. Legutóbb Budapesten, a Központi Tiszti Klubban, a Fegyveres Erők Képzőművész Körének VIII. Országos Kiállításán, ahol Falusi utca című olajfestményét nívódíjjal tüntették ki.

Igazi amatőr módjára, saját szórakoztatására festeget. Mindenesetre üdítő, szemet, lelket gyönyörködtető, hasznos kedvtelés ez...

(—kazár—)

Tűzoltóverseny Gyulaváriban

Hagyomány a gyulai járásban, hogy évenként más-más helységben rendezik meg az üzemi és községi önkéntes tűzoltók versenyét. Az idén Gyulavári került sorra.

A verseny befejezése után látványos bemutatót tartottak. Ezután következett az eredényhirdetés, ahol kategóriánként oklevelet és pénzjutalmat osztottak ki a győztesek és a helyezettek nek. A járási tanács nevében Ludvig József 43 önkéntes községi tűzoltónak adott át jutalmakat a tűzrendészeti megelőző munkában végzett lelkiismeretes tevékenységükért.

Nagy sikere volt a kocsifecskendő összeszerelésének.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

Megbolydult időket élünk, különösképpen, aki a nemzetközi porondon végbemenő folyamatokat figyeli és a pillanatnyi helyzeten túl elgondolkodik a fejlődés irányán, nap, mint nap újabb kérdésekkel találja magát szemközt. Az érzékenyebb idegzetű emberek valósággal úgy érzik, hogy a világ az abszúrd-drámák logikátlanságát követi kiszámíthatatlan dolgok történ nek mindenfelé. Ez az érzelm klíma követeli meg, hogy a jó zanság a nagyobb összefüggésel ben elemző tudatosság jobba hallassa hangját, aktívabba

1969 APR 2 3

Varga János

1021

Tanulságos találkozó

Lapunk decemberi 5-i számában már bemutattuk a középkorú, deresedő hajú férfit, aki mintegy tizenöt év óta foglalkozik a festészettel és igazi, lelkes rajongója e művészetnek. Festményeivel már több tárlaton is részt vett. Budapesten, a Központi Tiszti Klubban, a Fegyveres Erők Képzőművész Köreinek VIII. Országos Kiállításán, Falusi utca című olajfestményét nívódíjjal tüntették ki.

Nem régen kedves kívánságnak tett eleget, amikor műteremlátogatáson fogadta a békéscsabai 5. számú általános iskola felsőtagozatos képzőművészeti szakkörének tagjait. E célból lakásának két szobáját rendezte be alkalmi tárlatként, alkotó szobája ugyanis e célra kicsinynek bizonyult volna.

A Kovács Ilona rajztanár vezetésével megjelent ifjú képzőművészet-rajongók csaknem egész délutánjukat a „házi tárlaton" töltötték. Volt is mit nézniök, hiszen mintegy nyolcvan különféle olajfestményt, grafikát tekintettek meg. Érdeklődéssel szemléltek perceken keresztül egy-egy életképet, tájképet, portrét.

A látottakról a szakkörvezető rajztanárnő is nagy elismeréssel nyilatkozott, s annak a véleményének adott kifejezést, hogy e látogatás nagyban hozzájárul majd a szakköri munka igényes fejlesztéséhez. Válaszképpen az ifjú művészetkedvelők meghívták Varga Jánost a legközelebbi szakköri foglalkozásra.

(—zár)

A vendéglátó otthonában, munka közben.

Számukra a kilátások nem túl biztatóak. A közeli napokban azonban új lehetőségek vetődnek fel, főleg a fiú Skorpióknak, melyek közt akadnak csábítóak is.

NYILAS (XI. 23.–XII. 22.)

Ezt is tenné, azt is tenné, s mivel két dolgot egyszerre tenni nem lehet, végül is nem tesz semmit. A gyermekének olvasónaplót kellene írnia, és az Ön segítségét kéri. Ezért a mára tervezett programját halassza el, és segítsen neki.

BAK (XII. 23.–I. 20.)

Néhány nap és itt a karácsony. Ezt egyrészt érzelmei tudatosítják, másrészt a pénztárcája, de akkor boldog, ha tevékenykedhet. Vigyázzon, mert a pénztárcájával valaki más is szeretne közelebbi kapcsolatba kerülni.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

A legszívesebben csak pihenne napestig és nem gondolna arra, hogy a ház körül már hatalmas kupacba növekedtek az elszáradt falevelek. Erőt kell vegyen magán. Vigyázzon az éles szerszámokkal: késekkel, bárdokkal, darálókkal, ollókkal!

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Az utolsó előtti hétvége az ünnepek előtt. Most kellene hozzáfognia a nagytakarításhoz. Ha segít a párja is, nem kell nagyon megerőltetnie magát és még hamarabb is készen lehetnek. Este fáradtan, de elégedetten térhet nyugovóra.

Jókai Színház

Ma este 19.00 órakor
Két úr szolgája.
Petőfi-bérlet.

EGYET FIZET – KETTŐT KAP

DE HA KETTŐT FIZET: ELŐFIZET!

A hétközben lapunkban 342 forintért feladott egyszeri apróhirdetéseket pénteki HETI APRÓ rovatunkban díjmentesen megismételjük. Amennyiben kedves Olvasónk két fizetett apróhirdetést ad fel, vagy ugyanazt a hirdetést kétszer kéri fizetetten megjelentetni, a 684 forint fejében automatikusan az előfizetőnkké válik.

Varga János 97. dec. 15.

Egy szemléltető kiállítás perspektívái

Békés megyei nap.

Ha az ember gyerekkora óta tudja magáról, hogy képes valamire és ezt teljesen természetesen veszi tudomásul, építi be az életébe, akkor megeshet, maga se veszi észre, hogy számára kézenfekvő tudása másoknak vadonatúj, meglepő információ róla. Valahogy így járt *Varga János* rajz–testnevelés szakos tanár is, aki jó tízévi tanítás után úgy gondolta, hogy munkahelyén, a Tevan Andor Gimnázium és Nyomdaipari Szakközépiskolában berendez saját képeiből, térplasztikáiból és tűzzománcaiból egy kisebb kiállítást, hogy a rajzórákon ezek segítségével magyarázzon el néhány dolgot tanítványainak.

A rajzórák rendben lezajlottak, de egy kicsit mégis minden „másképp történt". A kiállítás ugyanis nem várt sikert aratott: a diákok körében meglepően nagy „respektje" lett a kiállított munkáknak, és mire letelt a tárlatra szánt egy hét, a képek felét a kollégák nem engedték haza. Varga János pedig most kissé csodálkozik, hiszen ő nem így gondolta. A képeket nem eladásra szánta, a kiállítást meg se hirdette (a tudósító is véletlenül, egy másik rendezvényre érkezve látta meg a festményeket a leszedésüket megelőző napon), de természetesen örül is az elismerésnek. Mint megtudtuk tőle, 33 éves, és bár néhány éve elhunyt édesapjával – aki nem hivatásos művészként, de egész életében festett – közös kiállításon már szerepeltek képei, önállóan sosem próbált a közönség elé lépni. Most persze alaposan át kell gondolnia az eddigieket. Megígérte: legközelebb már küld egy meghívót... **V. K.**

ékok, tükröződések, alkotó, diákok...

NYÁRI ATTILA FELVÉTELE

Látott-e vendéget a vendéglátás?

Vége a nyárnak. Vajon az emberek hogyan töltötték ezt a mostanit? Azért kerestünk föl néhány vendéglátóipari egységet, hogy tájékozódjunk arról, érezteti-e hatását az életszínvonal esése forgalmukon.

GÁL ANNA

Kauri cukrászda a Széchenyi lakótelepen. *Vajó Sándor* üzletvezetőt kérdezem:

— *Gyakran járok erre, úgy láttam a kerthelyiség a nyáron nagy népszerűségnek örvendett. Milyen volt a forgalmuk?*

— Jobb volt a tavalyinál, de mi még ennél is többet vártunk. A bevételnövekedés nem biztos, hogy reális képet mutat, hiszen nálunk is érezteti hatását az infláció. Forgalom szempontjából a nyárelő és a nyárutó a legjobb, a szabadságolások csúcsidőszakában ugyanis az emberek jó része nem tartózkodik itthon.

— *Kikből áll a vendégkörük?*

— Elsősorban az itt lakókból, de a város egyéb területeiről is jönnek hozzánk.

— *Vannak-e törzsvendégeik?*

— Inkább úgy fogalmaznék, hogy elég sok a visszatérő vendégünk.

— *Megérzik-e önök, hogy kevesebb pénzük van az embereknek?*

— Hogyne. Érezzük a vendégek számán és a fogyasztáson is. Más kollégákkal is beszélgetve kialakult az a véleményem, hogy a Szolnokon élő emberek keveset költenek a szórakozásra. Ennek okairól gondolom sokat lehetne beszélni. Mi abban bízunk, hogy nemsokára véget ér a „hét szűk esztendő", s ez nálunk is éreztetni fogja a hatását.

*

A **Tisza Szálló** éttermében *Falusi János* üzletvezetővel beszélgetek.

— *Visszatekintve a nyári időszakra milyen tapasztalatai vannak?*

— A nyár nálunk igazából az augusztus hónap. Akkor volt a legnagyobb forgalmunk. Júniusban és júliusban a szeszélyes időjárás elsősorban a kerthelyiségünkben érezteti hatását. Összességében azt mondhatom, hogy a szállodai rész kihasználtsága 100 százalékos, az éttermi fogyasztás ellenben csökkent.

— *Kik alkotják vendégkörük legjelentősebb részét?*

— A régióban működő ipari üzemek, vállalkozások vendégei. Sajnos a magánszemélyek egyre kevésbé engedhetik meg maguknak ezt a fajta „fényűzést".

— *Hogyan tudják fölvenni a versenyt a konkurenciával?*

— Ennek legfontosabb eszköze mindenféleképpen a szolgáltatások színvonalának fokozatos javítása. Árainkat is csak mérsékelten tudjuk emelni, a jelentkező többletköltségeket nem háríthatjuk teljes egészében vendégeinkre. Mi is kimegyünk a piacra, elmegyünk vidékre, s ott vásárolunk ahol a legjobbat kapjuk a legolcsóbban.

— *Az önök dolgozói, szolgáltatásai sok helyen felbukkannak a városban. Szólna erről néhány szót?*

— Itteni tevékenységünkön kívül vállaljuk más helyszíneken is a munkát. Megemlíteném a Tanyahajót, a Menedzserklubot. A Vásár időtartama alatt például 11 állófogadást bonyolítottunk le.

— *Mindebből arra következtetek, hogy igen kedvező helyzetben vannak.*

— Ez azért túlzás. Nálunk is vannak szép számmal félházas esték, s gyér forgalom egyaránt. Sajnos tudomásul kell vennünk, hogy I. osztályú éttermünket bizony nagyon sokan nem tudják megfizetni. A lakosság inkább a Kis-Tiszát látogatja.

— *Volt-e illusztris vendégük mostanában?*

— Nálunk szállt meg a Horthy-család. Büszkék vagyunk rá, hogy mindenféle szolgáltatásunkkal a legnagyobb mértékben elégedettek voltak.

*

A Pelikán Szálloda már három éve betéti társaság formájában működik Hotel Gast néven. A direktor *Rigó József*.

— *Mikor beszélhetünk önöknél szezonról?*

— Nálunk a szezon hagyományosan augusztus 1-jén kezdődik, s december 31-ig tart. Ezekben a hónapokban tudunk annyi tartalékot felhalmozni, amely az év első hat hónapjának gyérebb forgalmát ellensúlyozza. Szerencsére likviditási gondjaink még nem voltak. Visszaemlékszem azonban a '60-as, '70-es évekre, amikor sokkal jobban ment a bolt.

— *Kikből áll a vendégkörük?*

— Szállodánkat elsősorban külföldiek veszik igénybe. Éttermünkben közétkeztetés is folyik, így elég nagy a forgalmunk.

— *Gyakran előfordul-e, hogy egy szolnoki család hét végén eljön ebédelni?*

— Sajnos ez igen ritka, pedig méltányos áron tudunk családias menüt biztosítani.

— *Melyek azok a tényezők, amelyeknek forgalomcsökkentő hatása van?*

— Elsősorban az életszínvonal esése. Pedig meggyőződésem, hogy az embereknek most is van igénye a szórakozásra. Nagyon fájó pontunk a közbiztonság romlása is. Ez is sokakat visszatart attól, hogy esténként szórakozni induljanak, nem is beszélve külföldi vendégeinkről. Akinek ugyanis itt feltörik, kifosztják az autóját, nem biztos, hogy mégegyszer visszatér hozzánk.

— *Ha jól értelmezem a szavait „katasztrófahelyzetről" nem beszélhetünk.*

— Meggyőződésem, hogy a vendéglátás hazánkban manapság nem a legjobb napjait éli, de mi talpon tudtunk maradni, s bízunk a helyzet mielőbbi javulásában.

*

A cserkeszőlői **Thurzó panzió**ban sehol egy lélek. Az étteremben két lány reggelizik, „füllel hallhatóan" nem magyarok.

— A tulaj budapesti, csak a hét végére szokott bejönni — mondja Csík András pincér, aki csupán egy hete dolgozik itt, így semmi különös információval nem tud szolgálni.

— *Helybeli főnök nincs?*

— De igen. Jelenleg azonban ő is Pesten van üzleti ügyben.

— *Mindig ilyen gyér a forgalom?*

— Estefelé megélénkül az élet. Főleg az itt nyaraló külföldiek térnek be vacsorázni. A helybelieknek nem nagyon van pénze, a gazdaságban jelentkező problémák nálunk is lecsapódnak. Persze augusztus 20-án egy gyufaszálat sem lehetett leejteni.

— *Az idegenforgalmi szezon beköszönte milyen hatással van a forgalmukra?*

— Nálunk inkább a nyár az uborkaszezon, télen élénkebb a forgalom. Üzleti vacsorák, miegymás.

— *Lehetne-e fényképezni a masszázs-szalon részen, mondjuk munka közben?*

— Nem. Ebbe a lányok és a vendégek sem egyeznének bele.

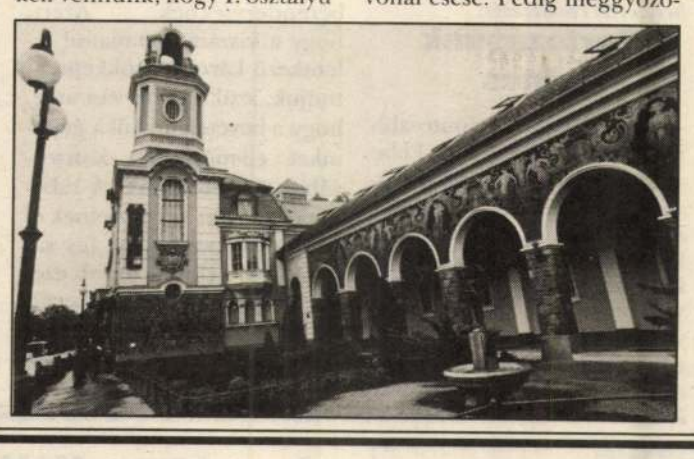

FOTÓK: ILLYÉS CSABA

ÁRAPÁLY

Melinda

KÖRMENDI LAJOS

Hétfőn este leültem a televízió elé, hogy megnézzek egy kézilabdameccset. Hiába volt a mérkőzés egyik szereplője a bajnok Vasas, a másik pedig a BHG, ügyet sem vetettem volna erre a sporteseményre, ha a bajnokcsapat egyik átlövője történetesen nem karcagi. De Tóthné Szabó Melinda szülővárosomból való, s így természetes, hogy kíváncsi voltam rá. Egy kicsit kihúztam magam, amikor a riporter megemlítette, hogy nyolcvanvalahányszoros válogatott, s akkor is, amikor egy gólja után azt hallottam, hogy ha ő egyszer elindul, nincs ember, aki megállítsa. Nem is volt. Hét gólt dobott, a játék egyik szervezője volt, igazi klasszis. A sportok iránt rendkívül fogékony harmadikos lányom mellém kuporodott, mert ő is kíváncsi lett a karcagi lányra. A lakás távolabbi pontjain tartózkodó többi családtagnak harsányan közvetítettük a mérkőzés fontosabb eseményeit, valahogy így: „Megint gólt dobott a karcagi lány!" Vagy: „Kapott egy pofont a karcagi lány!" Hát igen, a játék hevében ez is előfordult, véletlenül nyilván, mert Tóthné Szabó Melinda is mosolygott a vétkes ellenfélre, amikor túl volt az első meglepetésen. Kemény játék a kézilabda, még a női is. A karcagi lány megmutatta, hogyan kell mosolyogva elviselni egyéb kemény belemeneteket is. Nem félt, nem a gyenge mosolya volt az övé, ellenkezőleg! Játéktudásán kívül fizikai erejével is kimagaslott a mezőnyből. A maga 183 centijével tekintélyt parancsoló volt, megbocsátó kéznyújtása és mosolya csak az erősebbik nagyvonalú gesztusa lehetett. Szervezte a játékot, járatta a labdát, aztán nekilódult, felugrott és óriási erővel a hálóba vágta. Máskor csak derékmagasságban, csuklóból küldte kapura a labdát, takarásból, hogy a kapus ne lássa. Gól lett. Drukkoltunk neki, persze nem úgy, hogy hajrá Vasas, hanem úgy, hogy hajrá Karcag. Mert ő a miénk. És itt már régen nem sportról van szó, hanem patriotizmusról. Minden településnek kéne legyen egy Tóthné Szabó Melindája a magyar élsportban, hogy a gyerekek (és a hozzám hasonló felnőttek) időnként kihúzhassák magukat, és olyan csillogó szemmel kelhessenek fel a televízió elől, mint hétfőn este a harmadikos lányom.

Budapesti Divatnapok '93

Á.E.

Immár ötödik alkalommal került megrendezésre a Népstadionban a Budapesti Divatnapok '93 elnevezésű termékbemutató. A látogatók kedvükre válogathattak a konfekcióáruk, lakástextíliák, kiegészítők, valamint gépek között. A vásárlási lehetőséggel egybekötött háromnapos rendezvény remek alkalom volt a régi és új cégek számára, hogy a nagyközönség megismerje kínálatukat.

E nívós bemutatón megyénk is képviseltette magát. A kínai érdekeltségű, volt Május 1. Ruhagyár megújult formában, mint Aranyvitorla Kereskedelmi Kft. mutatta be Kínából exportált selyemáruit, és teljesen új kínálatként a hazánkban gyártott műszőrmével díszített kabátjait. A kft. képviselője ottlétünkkor elmondta, hogy már az első nap után számos szerződési ajánlattal büszkélkedhetnek.

A kunszentmártoni Pannónia Szőrmekészítő Konfekció és Kereskedelmi Vállalat is elsősorban a reklám lehetősége miatt vett részt a bemutatón. Számos kellemes, színes termékük gazdag kínálatról tanúskodik, de természetesen másokhoz hasonlóan, gondjaik is vannak. A cég megbízottja gondterhelten mutatta a panofixkabátokat, melyek sajnos itthon nem túl kedveltek, míg az irhából készült termékeik iránti keresletnek csak nehezen tudnak megfelelni.

A szolnoki Tradeland Kft. nem újoncként szerepel a bemutatón, hiszen harmadik alkalommal kínálják bébifehérneműiket a vásárlóknak és a szakembereknek. Profiljuk különlegessége az a saját védjegyükkel ellátott bébi-kombidressz, amivel egyedüliek a magyarországi piacon. Bár kilátásban van egy svéd exportlehetőség, de további külföldi vásárlókat is várnak.

VARGA JÁNOS KIÁLLÍTÁSA

Az ősz és a tél művésze

T.L.

A Szolnoki Repülőtiszti Főiskola művelődési otthonában *Varga János* festőművész kiállítását tegnap nyitotta meg *Lovas Károly* ezredes.

— *Ezen a tárlatán — a Napraforgó című képe és egy csendélet kivételével — festményei az őszhöz, a télhez kötődnek. Tematikus válogatás?*

— Nem, mondják, hogy én jobbára a lombhullástól a tavaszi hóolvadásig vagyok igazán elememben. Szeretem ennek a két évszaknak a színeit. Évtizedek óta izgat a hó, a jég megjelenítése.

— *Tudom viszont, hogy nincs műterme, nem érzi szükségét. Emlékezetből fest?*

— Dehogy, Isten ments! A természetet festem, a természetben. A legnagyobb télben is mindig eredeti „modell" után dolgozom, ez pedig maga a hó, a jég, a zúzmara. Jórom a hegyeket, pedig most múltam 75 éves.

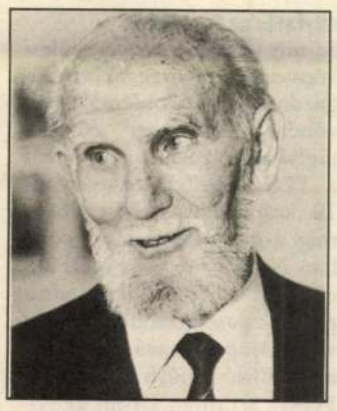

Varga János: Nyugalmat szeretnék sugallni festményeimmel

— *Szívből gratulálunk az egészségéhez és képeihez is. Szép út: 75 esztendő... Honnan indult?*

— Diósgyőrből. Gyerekfejjel tífuszt kaptam, s amikor lábadoztam, unalmamban elkezdtem festeni. Minden képem elkelt, alig voltam 15 éves.

— *Később Szőnyi István segítette.*

— Sajnos a háború hamar véget vetett ezeknek a szép éveknek. Mégis igen sokat köszönhetek Szőnyi mesternek. Számomra ő és a francia impresszionisták jelentik a „MŰVÉSZETET", — csupa nagybetűvel írva.

— *Gyermekkori, ifjúkori sikereit kettétörte a háború. 1966-ig Beregszászon élt, az ungvári festőcsoporthoz kötődött.*

— 1948-tól rendszeresen kiállítottam, nem panaszkodhatok, a világ minden táján megfordultak a képeim, jónéhány a hegyeket, pedig most

Hóolvadás

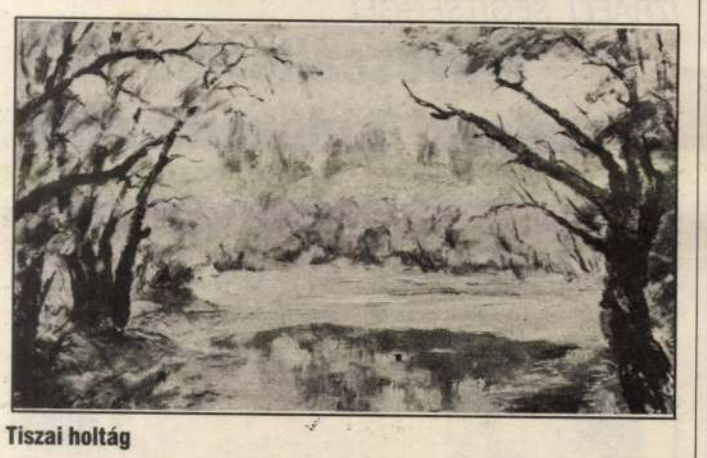

Tiszai holtág

melyikük ott is ragadt. A múltkoriban készítettem amolyan kis, leltárfélét. Tizenhárom országban vannak festményeim. De ennél is büszkébb vagyok arra, hogy hat unokám, két dédunokám van.

— *Csaknem három évtizede már, hogy visszatért szűkebb pátriájába...*

— Miskolcon élek, a környéken festek. Ezt értse tágabban: a szlovákiai hegyekben, a lengyel Kárpátokban, mikor hol.

— *A Tisza-parti tájakhoz sem hűtlen azért.*

— Mindent szeretek, ami szép, s látom, mennyire tűnőben vannak a meghitt hangulatok, az emberi harmóniák. Fenn a Magurán, ahol még most is igen sok a farkas, ott nem félek, — de bizony a Sajó partján sűrűn hátrapislogok festés közben, hogy ki lopakodik mögöttem. Ezért is festem a csendet, a nyugalmat, a békét, mert hiszek az emberek nevelhetőségében. A művészi szép az igazi erő!

VARGA János fest?

LAKOSSÁGI FÓRUM A VÁROSHÁZÁN

Megújul Szolnok egykori centruma

SÁROSDY JUDIT

A tegnap délutáni fórumnak, amelyet a szolnoki városházán tartott *Buday György* alpolgármester és két építészmérnök, *Csala Sándor* és *Nagy István*, keveseket érintő, de sokakat érdeklő témája volt: a Művésztelep és környékének rendezése.

Mivel a történelmi városrészből sokminden elveszett a századok folyamán, legalább azt próbáljuk megmenteni, ami — ha nem a legszívderítőbb állapotban, de mégis — fönnmaradt településünk polgárai számára. A Művésztelep műteremlakásai közül az egyik felújításra szorul. Legalább ennyire fontos, hogy a parkot kertész gondozza, hiszen a békés természeti környezet — előfeltétele az ihletett alkotómunkának. A parkot határoló épületek felújítása, hasznosítása során remélhetőleg elsődleges szempont lesz művészeink nyugalma. Képtár vagy galéria lenne legkevésbé zavaró ebben a közegben, és az szervesen kapcsolódna is hozzá. Hogy környezete összhangban legyen a Művészteleppel, a gáton most is használt utat — közvilágítással ellátott, színvonalas sétánnyá alakítanák.

Szóba került még a régi 4-es és az elkerülő út által közrefogott terület hasznosítása, a 6-os busz végállomása közelében. (Szajol felől.) A leghamarabb beépítésre kerülő területre kereskedelmi és vendéglátó létesítményeket szánnak a tervezők, a hozzájuk tartozó parkolási lehetőségekkel, második lépésként pedig lakóövezetet.

Torlódás a belvárosban

folytatás az 1. oldalról

Kell a 2x2 sáv, mert az átmenő forgalom nem tudja teljes mértékben kikerülni a várost. Aki Besenyszög felé megy, annak át kell autóznia Szolnokon. A kerékpárút azonban kell a városba. Hogy hol alakítsák ki? Azt nem tudom megmondani.

Az autóbuszvezető: — Lényegesen lelassult a forgalom a főúton. Van úgy, hogy csak két-három lámpaváltás után jutunk át a kereszteződésen. Felháborítónak tartom az autóbuszok kitiltásának tervét is. Más városokban csak a tömegközlekedés járműveit engedik be egy-egy ilyen forgalom elől elzárt területre. Itt meg épp a buszokat akarják kitiltani.

Zsovákné Nagy Mária, a Jászkun Volán Rt. helyi üzletágigazgatója: — A városi vezetés velünk többször egyeztette elképzeléseit. A változás bevezetése óta eltelt idő azonban kevés a tapasztalatok levonására, vélemény kialakítására. A forgalmirend-változás eddig komoly gondot a buszközlekedésben nem okozott. Csupán csúcsidőben voltak kisebb késések. A tervezés során nem konkrétan ugyan, de felmerült a tömegközlekedés sűrűségének csökkentése a főúton, egy vagy több vonal áthelyezése más utcákra. Ezért közlekedik kísérletként — az őszi menetrendváltozás óta — az Ady Endre úton a 10-es busz. A főúton azonban törzsvonalak (2-es, 7-es, 8-as), több évtized alatt megszokott átszállóhelyek vannak. A Jászkun Volán Rt. ezeket a fővonalakat nem kívánja és nem is fogja megváltoztatni, hacsak rá nem kényszerül.

JELEN LENNI A PIACON

Papírgyári capriccio

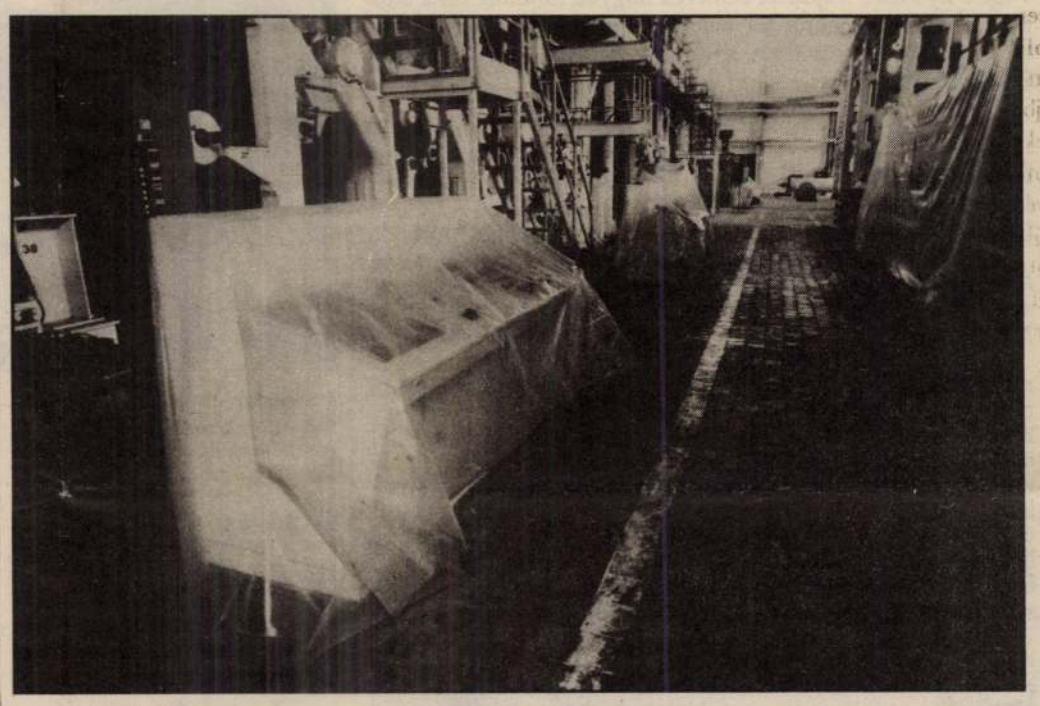

Csend van a csarnokban. A gépeket fólia védi. De remélhetőleg hamarosan újra „termelni" fognak.
FOTÓ: ILLÉS CSABA

Nyár elején röppent fel a hír, hogy a Szolnok Papír Rt.-nél újra indul az üzem. De ez, mint utóbb kiderült, kacsa volt. Most ismételten felkerestük a gyár igazgatóját, dr. Kardos Györgyöt, hogy megérdeklődjük valójában mikor is kezdenek dolgozni.

SZEKERES EDIT

— A részvénytársaságnak a törekvése, hogy a cég újraindításához szükséges feltételrendszert biztosítsa. Elmondanám, melyek a részfeladatok: először is a pénzügyi problémák rendezése. Ezt követi a berendezések megfelelő műszaki állapotban tartása. Nagyon fontos a piacok visszaszerzése, mert első számú feladatunk, hogy jelen legyünk a piacon. Foglalkoznunk kell a munkahelyek újrateremtésével. Meg kell teremteni a társaságok működésével kapcsolatos külső feltételrendszert, itt gondolok a piacvédelemre, valamint a még fennálló államkölcsöntartozások rendezésére. Ezeket a feladatokat kell megoldanunk ahhoz, hogy indulhasson a gyár.

— Említette a pénzügyi helyzetük rendezését.

Tartozásunk nincs

— Valóban ez a legfontosabb rendezésre váró dolog. Ebbe a kategóriába tartozik a kifizetések elintézése, a kintlévőségek behajtása. Az utóbb említett feladat az újraindulásához nem feltétlen szükséges vagyontárgyak értékesítésével az rt. olyan állapotba került, amely alapján elkerült a csőd széléről. Kiegyensúlyozott pénzügyi tevékenységgel rendelkezünk, a szállítóinkat kifizettük, banki tartozásunk nincs. Augusztus volt az első hónap, amikor elmondhattuk, hogy a meglévő állami kölcsönön kívül valamennyi tartozásunkat kifizettük.

— A részvénytársaság újraindulásához a piac visszaszerzése is fontos. Mit tesznek ennek érdekében?

Ötmilliós bevétel könyvelhető el

— Július hónaptól megindítottuk a kereskedelmi tevékenységünket. Mit is jelent ez? A vásárolt papírok kiszerelését, raktározását végezzük. Ezeket az árukat értékesítjük — az ország minden területén — kedvező áron. A raktárainkat feltöltöttük és rugalmasan ki tudjuk elégíteni az igényeket. Szeretnénk a piacon maradni. Most, hogy csak kereskedünk, ötmilliós bevételt könyvelhetünk el.

— Szó esett a berendezésekről is.

— A másfél éves állásidő nem használ a gépeknek, a berendezéseknek. Azért, hogy a kiszámíthatatlanul jelentkező károkat csökkenteni tudjuk, szükségünk van arra, hogy a bevételeinkből a gépeinket ellenőrizzük, konzerváljuk és beindítsuk. A tulajdonosok nem kényeztetnek el bennünket anyagilag, így saját erőből kell intéznünk ezeket a dolgokat. Eddig sikerült is. Havonta átméretjük a berendezéseket, igyekszünk megóvni a fagyveszélytől és most már téliesítéssel foglalkozunk.

— A piacok visszaszerzéséről is beszélt.

— Ez nagyon fontos feladatunk, amelyet próbálunk összakapcsolni új munkahelyek teremtésével. Félkész termékeket vásárolunk — ezek a papírok bálában vannak — és itt a gyárban alakítjuk készterméké.

— Hogyan?

— Méretre vágjuk, csomagoljuk. Ezzel is a kiszerelő üzem újraindítását kezdjük kialakítani.

— Mikor indul a gyár?

— Ehhez tulajdonosi döntés kell, amely jövő év februárjában várható és azután kezdhetünk hozzá az új munkatársak felvételéhez. Szeretnénk bővíteni a tevékenységünket értékesítési irányban is. Ez alatt értem a rendelések fogadását, a diszpozíciók, a szállítmányozások szerelését. Úgy tűnik, hogy valós lesz visszaszerezni a régi szakembereket, de a jövő esztendő közepére el kell kezdeni a rendszer beindítását.

BÉKE PORAIRA

Hogyan éghetett le az Ébredő Kos?

Lapunk 1993. szeptember 7-i számában adtunk hírt az „Ébredő Kos haláláról". *Nagy György* tulajdonos kifogásolja az akkor megjelent cikk következő részletét:

„A gyújtogatás a szombat éjszakai üzletzárás után történhetett. A zárás szó azonban nem pontosan fedi a valóságot, hiszen a hátsó ajtót és a kaput becsukták ugyan, de elfelejtették(?) bezárni."

A Szolnok Önkormányzati Tűzoltó-parancsnokságon *Pilák Imre* törzszászlóst kérdezem az üggyel kapcsolatban.

— Tény, hogy a hátsó ajtót és a kaput a helyszínre érkezéskor valóban nyitva találtuk. A rendőrség által készített helyszíniszemle-jegyzőkönyv is ezt tartalmazza. A zárak sérülésének és erőszakos behatolásnak nincs nyoma. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a dolgozók közül valaki szándékosan vagy véletlenül nyitva hagyta volna az ajtót. Ez csupán egy feltételezés lehet, de az sem lehetetlen, hogy álkulccsal vagy másolt kulccsal juthatott be valaki.

A rendőrségi vizsgálat szakértők bevonásával még tart, melynek eredményéről beszámolunk olvasóinknak.

A SERTÉSFELVÁSÁRLÁSRÓL

Ki veszi át?

Á.E.

A parasztember számára az egyik kínálkozó pénzszerzési lehetőség az állattenyésztés. Így van ez Tiszaföldváron is, ahol a gazdák a hagyományt követve próbálkoznak — egyre nehezebb körülmények között — a sertéstartással. A gondok nyomán persze rögtön szárnyra keltek olyan híresztelések, hogy a felvásárló nem veszi át a felhizlalt állatot, vagy ha átveszi, később fizet, miközben használja a gazda pénzét. E hírek nyomán elindulva jutottunk el *Szalay Zsigmondhoz*, aki a volt Tiszaparti Mgtsz egy részéből megalakult DIVI Szolgáltató és Kereskedelmi Bt. vezetője.

Elmondása szerint eddig is a téesz egy részeként, és most is ők foglalkoznak a sertésátvétellel. Gondjaik fő okozója az, hogy egy jobb értékesítési lehetőség reményében az állattenyésztők nem kötnek velük szerződést, mint az eddig történt. Ők pedig szerződés híján nem kötelesek felvásárolni a gyakran túltartott, elhízott sertéseket, annál is inkább, mivel ez számukra okozna eladási gondokat. Megjegyezte azonban, hogy ennek ellenére a szépen fejlett hússertéseket a nyáron az állam által biztosított tartalékból szinte száz százalékban fel tudták vásárolni. A szerződéskötés fontosságát már több fórumon, termelői gyűlésen propagálták, de sajnos nem jártak sikerrel. A fizetési késedelemre pedig azt a magyarázatot adta, hogy a gazdák nem számolnak a banki átfutási idővel, illetve azzal, hogy maga a bt. is gyakran csak részösszegben kapja meg az eladott sertések árát.

IZRAELI SEGÍTSÉGGEL

Műveseállomás a szolnoki Tüdőkórházban

K.É.

Tegnap délben adták át a szolnoki 2. számú kórház épületében kialakított dializisközpontot. A Nemzetközi Egészségügyi Központ támogatásával Szegeden és Karcagon már működik ilyen egység. Egy izraeli befektető közreműködésével, a szolnoki Profil Mérnöki Iroda mint kivitelező két hónap alatt varázsolt a régi épületszárny fél emeletéből új, minden igényt kielégítő állomást. A műveseberendezések Svédországból származnak és a közép-európai színvonalat tekintve a legmodernebbek közé tartoznak.

A berendezés sok életet megmenthet majd. Működése felől érdeklődik Boros Lajos, a megyei közgyűlés elnöke és Petronyák László országgyűlési képviselő FOTÓ: CSABAI

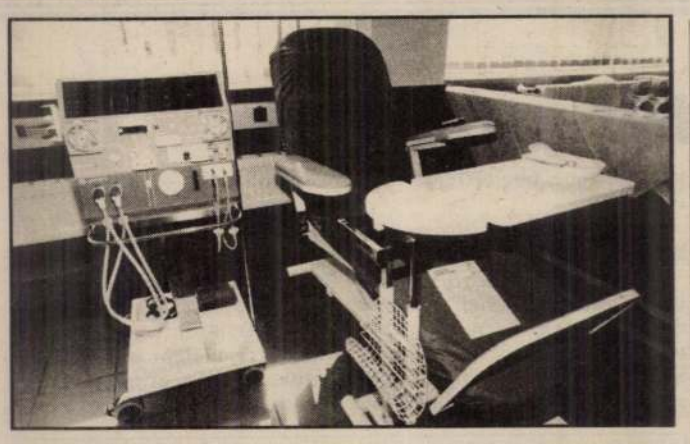

A svéd művese-berendezés, mellette a beteg kényelmét biztosító, s a gondozók munkáját könnyítő kezelőágy

Az ünnepélyes átadáson jelen volt *dr. Andréka Bertalan* helyettes államtitkár, *Boros Lajos*, a megyei közgyűlés elnöke és *dr. Böjthe Lajos*, a kórház igazgató főorvosa. Az államtitkár-helyettes úr elmondta, hogy az országban jelenleg 76 kórház és egészségügyi létesítmény épül, sajnos, azonban Szolnokon és a megyében ritka eseménynek lehetünk tanúi. Az új műveseállomás bizonyítéka annak, hogy egy régi épületet is fel lehet használni egészségügyi célokra. Megemlítette, hogy a volt szovjet kórház hasonló minőségű felújítása után ideális központja lehetne a szolnoki egészségügynek.

Ismét politikai centrum lesz Szolnok

folytatás az 1. oldalról

Sárossy László országgyűlési képviselő „A magyar mezőgazdaság mai problémái és jövőbeni lehetőségei" címmel taglalja az ágazat prognózisát a TESZ székház Szapáry út 19. szám alatti helyiségében, míg a megyeháza társalgójában *Nahimi Péter*, az MDF alelnöke, és *Rubovszky András* pártigazgató gondolkodik közösen Magyarország jövőjéről a koalíciós pártok, a POFOSZ, a Lungo Drom képviselőivel.

Az egyházak jelesei találkoznak *Lezsák Sándorral*, a TESZ-székház földszinti tanácstermében, s a tematika „A hitélet, a hívő ember szerepe a közeljövő demokratikus magyar társadalmában" témaköréből kerül ki. A sajtóról a közös gondolkodás jegyében *Kulin Ferenc* országgyűlési képviselő, a Kulturális és Sajtó Bizottság elnöke, valamint *Herényi Károly*, az MDF sajtófőnöke nyit vitát, a párt megyei irodaházának tanácstermében. A honvédségről az eszmecserét *Szendrei László* államtitkár folytatja *Petronyák László* országgyűlési képviselő, a Honvédelmi Bizottság tagjának társaságában, a Helyőrségi Művelődési Ház épületében. A megyeháza jobb oldali kistermében alkalom lesz találkozni *dr. Boross Péter* belügyminiszterrel, a párt alelnökével, majd 16.30-tól 18.30-ig kibővített megyei választmányi ülés ad lehetőséget a közös gondolkodásra. Ezt követően sajtótájékoztatóval zárul a rangos politikai esemény, melynek helyszíne a TESZ-székház lesz. Jó tudni, hogy ezekben a sorsdöntő időkben gondjainkkal nem maradunk magunkra.

egyenlőségük megteremtésével.

A mintegy 600 ezer fogyatékkal élő embert és hozzátartozóik érdekeit képviselő szövetség biztos akar lenni abban, hogy az Országgyűlés még ebben a ciklusban meg is szavazza a fogyatékosok jogait európai szinten rögzítő törvényt. Ezért döntöttek úgy, hogy kérésük nyomatékosításaként az aláírásokat átadják az Országgyűlés elnökének.

lemény alapja egy 1998. január elsején életbe lépett belügyminiszteri rendeletet. Megszokására azonban az autósoknak két hónap türelmi időt adtak. Elseje óta viszont kizárólag a fenti írásos nyilatkozat birtokában léptetnek ki a határon olyan járművet, amelyet nem a tulajdonos és nem is az üzemben tartó vezet.

A jogszabály a magán- és a

zik. Noha a paragrafus a kötelező okmányra vonatkozóan nem tartalmaz formai megkötést, a szóvivő szerint ajánlatos azt magánokiratszerűen, azaz két tanúval hitelesítve elkészíttetni. Így az átkelőknél az esetleges aggályok gyorsabban tisztázhatók.

Lapunk úgy tudja, hogy januárban és februárban senkit sem küldtek vissza a fenti ok-

Rezsőházy Rudolf, a magyar származású professzor

ünk, mint gondoljuk

három jó barát nekivágott a a honi lehetőségeket, s vállalta le, hogy akkoriban már kezyugat között a vasfüggöny. Az a trió kalandos úton ugyan, de

lyes szociológus, politológus, ismert publicista.

A Magyarország 2000 címmel rendezett találkozó alkalmából nem csak a Parlamentben fordult meg; friss benyomásokat szerzett az óhaza hétköznapjairól is:

– Jómagam sokkal ígéretesebbnek látom Magyarország sorsát, mint itthoni honfitársaim. Ennek alighanem az a magyarázata, hogy külföldön magyarként hitelesebb, pontosabb és közvetlenebb tapasztalataim vannak arról, milyen a hírünk a világban. Nos, állítom, hogy roppant nagy az érdeklődés, a rokonszenv irántunk. Azt is meg merem kockáztatni,

A belga professzor FOTÓ: FEB

hogy történelme folyamán soha még nem volt olyan jó híre ennek a kis országnak, mint mostanában.

– Véleménye szerint a következő időszakban milyen feladatokra kell az ország erőit összpontosítani?

– Az európai integrációval összefüggő tennivalókra. Nagyon pontosan, tárgyilagosan föl kell mérni a lehetőségeket és a követelményeket. Annak tudatában, hogy az Unióhoz való csatlakozás nem olyan varázsütés, amelynek nyomán egyszeriben megváltozik, látványosan megjavul a gazdasági helyzet. Még valamit: úgy látom, sokan túlértékelik, szinte misztifikálják a nyugat-európai országok helyzetét és eredményeit. A tisztánlátáshoz és a helyes önértékeléshez az is hozzátartozik, hogy tudjuk: ott sincs kolbászból a kerítés...

Németh Zsuzsa

VARGA JÁNOS SOMOGYI HÍRLAP 1998. III. 10

A Borostyán művésznév a vándorszínész Petőfi Sándort rejtette

Nemzedékek márciusa

Petőfi emlékkiállítással kezdődött tegnap a Nemzedékek márciusa elnevezésű programsorozat a költő nevét viselő óvodában.

— Az ország minden részéből küldtek Petőfi életével, a március 15–i eseményekkel és a szabadságharccal kapcsolatos korhű dokumentumokat a Petőfi emlékmúzeumok — tudtuk meg Milovecz Józsefné vezető óvónőtől. — A kiállítás érdekessége az a régi színházi plakát, amelyen Petőfi vándorszínészként Borostyán művésznéven szerepel. Kiskőrösről a költő lakóhelyét ábrázoló fotókat, Dunavecséről pedig eredeti, kézzel írt Petőfi versekről küldtek dokumentumokat küldtek. Majsai Károly, a szalkaszentmártoni múzeum nyugdíjas igazgatója Petőfi emlékhelyek című könyvét ajándékozta óvodánknak.

Martyn Ferenc pécsi festőművész Petőfi olvasása közben című, 10 képből álló tusrajz sorozatával lepte meg a kaposvári intézményt. Varga János csurgói fafaragó művész cseresznyefából készült szobra az óvoda két szárnyát összekötő folyosót díszíti ezentúl.

Varga János, csurgói fafaragó művész Petőfi szobrot ajándékozott a kaposvári óvodának FOTÓ: TÖRÖK ANETT

Halmos Lászlóné, a Petőfi emlékkönyvtár vezetője Petőfiről szóló könyvekkel, Ferenczyné Fogarasi Éva stílusosan, borostyánkoszorúval, a szülők korhű tárgyakkal járultak hozzá a kiállítás sikeréhez. A kicsik korabeli népi dalos bemutatóval készültek az ünnepre, s ezen a napon kapták meg az országos rajzverseny pályázaton sikerrel szereplő gyerekek is a díjakat.

A sok–sok értékes dokumentumot és emléktárgyat bemutató kiállítást Bertalan Péter, a Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola adjunktusa rendezte és ajánlotta az érdeklődő figyelmébe.

S. P. C

Szerződés

Kamenszk-Uralszkij. A Pentagon két – 400 000, illetve 1 200 000 dolláros – szerződést ajánlott fel egy Kamenszk-Uralszkijban található hadiüzemnek. Az Egyesült Államok katonai vezetése az Ural környéki gyártól alkatrészeket rendelt amerikai repülőgépek számára.

Légitámadás

Belgrád. Horvátországban, Zágrábtól hatvan kilométerre délre a krajinai szerb erők légvédelme lelőtte a horvát légierő egyik MiG típusú harci repülőgépét. Ezt az AFP jelentette a Tanjug belgrádi hírügynökségre hivatkozva. A szerbek közleménye szerint a horvát MiG kedd hajnalban Kordun körzetét bombázta, amikor a légvédelem lelőtte.

Lánykereskedelem

Róma. A volt Csehszlovákia területéről csábított Olaszországba a jó kereset ígéretével fiatal nőket egy 15 fős bűnbanda, amelyet hónapokig tartó munkával göngyölített fel az olasz rendőrség.

A bűnözők főleg Pozsony környékén toborozták azokat a fiatal nőket, akiket Román keresztül az olasz csizma legdélibb csücskébe, Calabriába vittek.

A lányokat szállodákban és üdülőfalvakban helyezték el, ahol a legalantasabb munkákat végeztették velük éhbérért, és prostitúcióra is kényszerítették őket.

Olajszennyezés

Tokió. Nagyobb mennyiségű olaj szivárgott a tengerbe kedden a japán Okinosima-sziget közelében, miután összeütközött egy dél-koreai teherhajó egy panamai olajszállító tartályhajóval.

Japán hivatalos közlés szerint a panamai tankhajó sértetlen. Az olaj a dél-koreai hajóból szivárgott. A kifolyt üzemanyagolaj kedd délre már 1,5 kilométer hosszúságon terült el – továbbterjedésének megakadályozására különleges eszközöket vetettek be. A két hajó személyzete sértetlen, az összeütközés okát nem ismertették.

Tárgyalások

Genf. Franjo Tudjman horvát elnök kedden Genfbe érkezett, ahol tárgyalásokat kezdett boszniai kollégájával, Alija Izetbegoviccsal.

Megbeszéléseik célja a boszniai békefolyamat előmozdítása.

Lemondás

Tbiliszi. Lemondott államfői megbízatásáról Eduard Sevardnadze grúz elnök. Ezt ő maga jelentette be a parlament keddi ülésén, amelyen a rendkívüli állapot bevezetésének a kérdése volt napirenden. Sevardnadze annyit közölt, hogy belefáradt az őt ért támadásokba és sértegetésekbe.

Sevardnadze a megbuktatott elnök, Zviad Gamszahurdija fegyveres híveinek az előretörése miatt a rendkívüli állapot bevezetését kezdeményezte. Politikai ellenfelei azzal vádolták meg, hogy diktatúrát akar létrehozni az országban. A grúz parlament nem fogadta el Sevardnadze lemondását, és támogatásáról biztosította az elnököt. Közben a lemondás hírére többezres gyűlés kezdődött a parlament előtt az államfő támogatására.

Kétharmados törvényt fogadott el a parlament

(Folytatás az 1. oldalról)

tással járna a tervezett módosítás a gyakorlatban.

Glattfelder Béla (Fidesz) ugyanakkor már 40–80 milliárd forint közötti lehetséges költségről beszélt hozzászólásában.

Az ellenzéki kritikára reagálva Kónya Imre arra hivatkozott: rendkívül nehéz törvénykezési úton rendezni a korábban elkövetett törvénytelenségeket.

Böröcz István (36-ok) elképzelhetőnek tartotta, hogy az Alkotmánybíróság által is kifogásolt passzus helyett megoldást jelenthetne, ha kiterjesztenék a degressziómentes sávot a 200 ezer forint feletti kárpótlásokra.

A törvénymódosítási előterjesztés vitáját elnapolták.

A T. Ház Suchman Tamásnak, a szocialisták vezérszónokának felszólalásával folytatta a büntető jogszabályok módosításáról szóló törvényjavaslat általános vitáját. A képviselő szerint az előterjesztés több ellentmondást tartalmaz.

Gáspár Miklós (KDNP) megkésettnek nevezte, hogy a kormány csak ez év áprilisában terjesztette be Btk.-módosítási javaslatát, és kifogásolta azt is, hogy az előterjesztés tárgyalására az Országgyűlés csak most kerített sort.

Józsa Fábián belügyminisztériumi államtitkár a gazdasági bűnüldözés helyzetének a rendszerváltozás óta végbement átalakulásáról tájékoztatta a T. Házat.

Az interpellációkat követően az Országgyűlés határozathozatalokkal folytatta munkáját. A képviselők elfogadták azt az országgyűlési határozati javaslatot, amelynek értelmében elengedik a HM Radar Rádiótechnikai Részvénytársaságot terhelő 230 millió forintnyi tartozást.

Vita nélkül erősítette meg a törvényhozás a Magyar Köztársaság által 1992. október 30-án Montrealban aláírt, a plasztik robbanóanyagok megjelenéséről, azok felderítése céljából ugyancsak Montrealban korábban létrehozott egyezmény megerősítéséről szóló határozati javaslatot. Ellenszavazat nélkül, két tartózkodás mellett elfogadta az Országgyűlés a Magyar Köztársaság és az Európai Szabadkereskedelmi Társulás tagállamai között aláírt szabadkereskedelmi megállapodás kihirdetéséről szóló törvényjavaslatot is.

Az Országgyűlés délután 210 szavazattal, két ellenszavazat és 10 tartózkodás mellett elfogadta a külföldiek beutazásáról, magyarországi tartózkodásáról és bevándorlásáról szóló törvényjavaslatot. A jogszabály megszületéséhez kétharmados többségre volt szükség. **(MTI)**

„Ha elfogy a türelem, elfogy a kenyér!"

(Folytatás az 1. oldalról)

rációt előkészítő bizottság nevében a mikrofonhoz lépett Varga János, és üdvözölte a demonstráció résztvevőit.

- Jelezni kívánjuk a pártoknak, a kormánynak, a parlamentnek, hogy súlyos gondjaink vannak, s ezek a gondok nehezek, de nem megoldhatatlanok. Megoldhatók ezek a kérdések - kezdte beszédét Nagy Tamás, a MOSZ társelnöke –, ha azt keressük, ami összeköt bennünket, s nem azt, ami szétválaszt. Meg akarunk előzni egy nagyobb bajt - folytatta -, ami akkor következik be, ha a magyar falvakban elhatalmasodik az agrárválság, amikor a fiatalok azon gondolkoznak, hogyan meneküljenek el, mert nem találnak otthont, nem találnak oxigént, életteret maguknak. Ezt nekünk, cselekvőképes nemzedéknek nem lehet tűrni, és biztosak vagyunk benne, nem is fogjuk tűrni. Az agrárágazat hosszú évtizedek óta teszi, amit tennie kell. Leteszi a nemzetgazdaság asztalára mindazt, amit később szét lehet osztani, és legalább egy évtizede kevesebbet kap onnan. Hiába volt a könyörgés, hiába volt a kérés, hiába volt a kérlelés, mindig nagyon szűk szakmai válaszok érkeztek. Pedig 1990 és 1992 között ez volt a nemzetgazdasági ágazat, amely egyáltalán az ország stabilitását biztosította. Ez volt az az ágazat azonban, mely nagyon komoly mértékben lemaradt a bérekben, a fejlesztésekben, és mára egészen egyszerűen lehetetlen helyzetbe került.

Úgy gondolom, ha 1990-ben nem azon vitatkozunk, hogy válság van-e vagy sem, akkor most nem itt tartunk. Mindenekelőtt irányváltást kérünk a kormánytól, amely kimondja, hogy az eddigi agrárprogram rossz úton jár. Ez nem a fejlett Európához vezet, hanem a magyar parasztság elszegényedéséhez. Új, nemzeti agrárprogramra van szükség. Mindenki, akinek valami köze van a magyar mezőgazdasághoz, nyújtsunk kezet egymásnak, és segítsük egymást.

A Parasztszövetség részéről Gerbovits Jenő lépett a mikrofonhoz: - Álmunkban sem gondoltunk arra, hogy a szabadon választott parlamentnél és kormánynál ilyen eszközökkel kell kicsikarni érdekeink védelmét. De nézzetek körül, erő vagyunk. Mi vagyunk a nyugodt erő!

Dr. Kőrösi Imre, a Magyar Agrárkamara elnöke az ágazat kritikus helyzetét érzékeltető tények ismertetésével kezdte felszólalását. - Nehéz volt kimondani egy kormánypárti képviselőnek másfél évvel ezelőtt, hogy az ágazat válságban van. Ezt csak a vakok nem vették észre. Higgyék el, a gőg és a dilettantizmus sokkal nagyobb veszélyt jelent az élelmiszer-gazdaságra, mint az aszály.

Az Agrárkamara elnökének felszólalását még néhány érdekvédelmi szervezet képviselőjének szónoklata követte. Egy óra már elmúlt néhány perccel, amikor Szaniszló Ferenc, Gerbovits Jenő és Kőrösi Imre, hónuk alatt a „Mentsük meg a mezőgazdaságot" című petícióval elindult a Parlament épülete felé, hogy átadja Szabad Györgynek, az Országgyűlés elnökének. Pallagi Endre, a nagygyűlés levezető elnöke pedig eképp köszönt el a tüntetőktől: – Találkozunk kint a mezőkön! **L. Z.**

Kőrösi Imre: „A gőg és a dilettantizmus sokkal nagyobb veszélyt jelent az élelmiszer-gazdaságra, mint az aszály"

Lakossági fórum a szolnoki városházán

A Művésztelep bővíthető

A városháza kis tanácskozótermében tegnap Buday György alpolgármester, valamint Csala Sándor és Nagy István építész tartott tájékoztatót a Művésztelep és környéke, valamint a régi és új 4-es által határolt terület rendezési, illetve beépítési tervéről.

Csala Sándor elöljáróban szólt néhány szót a Művésztelepről, mely a várterületen épült, amely Szolnok legrégebbi része, s ezért hordoz magában némi kötődést és misztikumot. Eléggé heterogén összetételű a viszonylag kis terület: rajta a Művésztelep, az 50-es, 60-as években épült lakóházak, ipari telep és a Bástya utcában családi házak.

A Művésztelepen két műteremház áll, melyek közül az egyik igen rossz műszaki állapotban van, ezt csak jelezni tudjuk az erre illetékeseknek - mondta Csala Sándor.

A Művészteleptől északra lévő telektömb hosszú ideig építési tilalom alatt állt, az önkormányzat ezt most feloldja. A Szent István tér és a Verseghy út által alkotott sarkon épülhet egy alapvetően kifelé üzemelő közintézmény, esetleg állandó művésztelepi kiállításoknak otthont adó galéria.

Az Új Néplap kérdésére, mely szerint van-e műszaki lehetőség arra, hogy például a szolnoki Művésztelep a nagybányaival egykor oly virágzó kapcsolatait felelevenítse, az alpolgármester és Nagy István építész azt a választ adta, hogy igen, vannak, lehetnek olyan beépítések, melyek vendégművészek számára biztosíthatják a nyugodt alkotómunkát.

A régi és új 4-es által határolt, a gazdaságtól keletre eső terület háromnegyed részben az Olajkar Motortech Kft., kis részben az Alcsifarm Kft. potenciális tulajdona, akik az Axis Kft.-t bízták meg a beépítési terv elkészítésével.

Ezek szerint épül ott szálloda, kemping, panzió, üzletházak, sportlétesítmények, parkolók, egy-egy szolgálati lakás, nagy-nagy ligetekkel.

B. G.

Árvízvédelmi gyakorlat

Árvíz- és vízminőség-védelmi osztaggyakorlat kezdődött tegnap a Keleti-főcsatornán. A Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság műszaki biztonsági szolgálatának szakemberei Hajdúszoboszló térségében hajtják végre a felvonulási és kitelepülési gyakorlatokat.

A négynapos gyakorlat során az árvízelhárítás mellett olajlefedő csapda alkalmazásával vízminőség-védelmi feladatokat is végrehajtanak, valamint gyakorolják a vízi járművekkel a manőverezést.

Jacsmenik Gyula, a gyakorlatot irányító osztagvezető az MTI munkatársának elmondta: a verő- és húzógépek, vízi járművek szinte minden esztendőben „élesben" is vizsgáznak, ugyanis nemcsak az árvíz, hanem a nagy szárazság is ad munkát. Utóbbi esetekben ugyanis a védelmi gátak repedéseit, töréseit kell megszüntetniük.

Izraeli–palesztin megállapodás

Az igazi próba csak ezután jön

Bill Clinton szerint lényegbevágó, hogy a palesztinok – megragadva a washingtoni megállapodás lendületét – minél hamarabb nekilássanak az elvi nyilatkozatban foglalt kötelezettségek teljesítésének. Az amerikai elnök azon a négyszemközti találkozón fejtette ki a véleményét, amelyet az aláírás után a Fehér Házban tartott Jasszer Arafattal.

Jichak Rabin izraeli kormányfő a Fehér Házban lezajlott események után sajtóértekezletet tartott, amelyen kijelentette: az igazi próba még csak ezután jön, amikor a két félnek a mindennapi életben kell kiállnia a megállapodás mellett. – A kérdés az, hogy ki milyen mértékben lesz képes végrehajtani azt, amit vállalt – jelezte. Utalva arra, hogy az egyezménnyel szemben erőszakos cselekményeket helyeztek kilátásba a szélsőséges erők, úgy vélekedett, hogy a nehezebb feladat a PFSZ-re fog hárulni.

Még néhány órával az aláírás előtt is közvetíteni kellett Jasszer Arafat és Simon Peresz izraeli külügyminiszter között: a Palesztinai Felszabadítási Szervezet vezetője ugyanis ragaszkodott hozzá: az aláírásban a PFSZ neve szerepeljen, ne pedig a „palesztin küldöttség".

Ezt maga a közvetítő, Ahmed Tibi, Arafat tanácsadója közölte az AFP-vel. A palesztin vezető háromszor tette meg hétfőn az utat Arafat és Peresz washingtoni szállodája között, míg végre sikerült a feleket a kérdésben megegyezésre bírnia.

Laurraine Voles fehér házi szóvivő szerint Arafat az utolsó pillanatban – a Clinton elnök, Jichak Rabin izraeli miniszterelnök és Arafat részvételével tartott ceremónia előtti megbeszélésen – érte el, hogy a „PFSZ csapata" kifejezés szerepeljen a palesztin aláíró fél neveként a dokumentumon.

Washingtoni megfigyelők szerint technikai módosításról volt szó, melynek célja a PFSZ Izrael által történt elismerésének hangsúlyozása volt.

Az izraeli-palesztin megállapodás hírét a világsajtó általában óvatos derűlátással kommentálja, megjegyezve, hogy megvalósítása még igen sok gyakorlati munkát és nehézséget fog okozni mindkét félnek. Csupán egyes arab és más közel-keleti országok, elsősorban Irán sajtója helyezkedett elutasító álláspontra.

Varga János miskolci festőművész „Tájak, hangulatok" című kiállítása tegnap délután nyílt meg az MH Szolnoki Repülőtiszti Főiskola Művelődési Otthonában. A tárlat szeptember 27-ig tekinthető meg. Képünkön a művész képei előtt. (–nzs–)

Az egykori szovjet bázisokon

Halaszthatatlan a tisztítás folytatása

A jövő évi költségvetési terv egyáltalán nem tartalmaz előirányzatot az egykori szovjet katonai létesítmények környezeti tisztítására. A korábban jóváhagyott 930 millió forintból múlt évben és idén a 20 legszennyezettebb létesítménynél dolgoztak. Ebből a pénzből viszont valamennyinél nem fejezhetik be a legszükségesebb tisztítási munkákat – tájékoztatták a Környezetgazdálkodási Intézetnél az MTI-t.

A 20-ból 12-nél – főként nagyobb repülőtereknél – még elengedhetetlenek további munkák, ezek költségigénye 410 millió forint. Mivel a 20 legszennyezettebben kívül még 151 létesítménynél is valamilyen mértékű tisztítás szükséges, a szennyezések részletes felmérése, a feladatok ütemezése, mintegy 100 millió forintos előkészítő munka. A 20 legszennyezettebb létesítmény közül a debreceni, a kalocsai, a tököli, a sármelléki és a hajmáskéri tisztítása a szakemberek szerint nem tűr halasztást.

Az intézet elkészítette a legszükségesebb munkákra vonatkozó javaslatát, jelenleg a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztériumban foglalkoznak egy részletes előterjesztés összeállításával. Ennek alapján határozhatók meg a további költségigények. **(MTI)**

VARGA János festő

ÚJ Néplap

Jász-Nagykun-Szolnok megyei napilap

IV. évfolyam, 215. szám
1993. szeptember 15., szerda

Ára: 13,80 Ft

MA
10 óráig
feladja,
másnap
olvashatja
apró- és
kiskeretes
hirdetését.

Kunsági EXTRA

Ingyenkönyvek az önkormányzattól
Megszépült a templom
Bizakodó vállalkozók
Nyugdíjasként visszatért
Centenáriumi ünnepség ősbemutatóval
Énekóra tábortűz mellett
Még sincs döntés szeméttelepügyben
Októberben még lesz földárverés
(Írásaink a 6., 7. oldalakon)

Látogatás

Budapest. Göncz Árpád köztársasági elnök tegnap délután meglátogatta a Budapesti Nemzetközi Vásárt. A program a békásmegyeri lakásrobbanás miatt a tervezettnél rövidebb volt, Göncz Árpád ugyanis a nap folyamán a szerencsétlenség helyszínén fejezte ki együttérzését a tragédia szenvedőivel. A vásáron a Hungexpo vezetőinek kalauzolásával megtekintette a hazai és külföldi kiállítóknak otthont adó pavilonokat; a körséta a vásár díszvendége, Borsod-Abaúj-Zemplén megye pavilonjában ért véget.

Két Lotti

A 37. heti „Két Lotti (33-ból 3-at)" játékban a 3+3-asokra jutó, összesen nettó 14.034.550 forint tovább halmozódik a 6-os nyerőosztályban. A 3 találatosok nettó nyereménye: 35.392 forint, a 2 találatosoké 367 forint.

Egyik hármas találatot Jászberényben váltott szelvénnyel érték el.

A Két Lotti nyerőszámai:

5, 19, 45 és 46, 52, 54

Telelottó

A Szerencsejáték Rt. tájékoztatása szerint a Budapesten, szeptember 14-én megtartott szeptemberi Telelottó-sorsolás nyerőszámai a következők:

10, 17, 18, 21, 61

UEFA-kupa

Vác FC-Samsung–Apollon Limasszol 2-0 (1-0)

Eső, napsütés

Többször erősen megnövekszik a felhőzet, záporra, zivatarra lehet számítani, jelentős mennyiségű csapadék is hullhat. Az időnként megnövekvő gomolyfelhőzet mellett többórás napsütés várható. A szél nyugatira, északnyugatira fordul és mérséklődik. A legmagasabb nappali hőmérséklet 21 és 26 fok között várható.

Kétharmados törvényt fogadott el a parlament

Országgyűlési összefoglaló

Az Országgyűlés tegnapi plenáris ülése is napirend előtti hozzászólásokkal kezdődött, majd az érdemi tárgyalásra térve az Országgyűlés megkezdte a Horváth Béla MDF-es képviselő által benyújtott, a korábban alkotott kárpótlási törvényt több ponton módosító előterjesztés általános vitáját. A napirendi pont előadójaként Horváth Béla kifejtette: indítványával fogalmilag tisztázná, hogy az 1 millió forintig terjedő kárpótlás nem minősül állami támogatásnak. A többlettámogatást kiterjesztené mindazokra, akik vállalkozni kívánnak – és nem csak a mezőgazdaságban – a saját jogon szerzett kárpótlási utalványukkal.

A szocialista frakció képviseletében Katona Béla egyenesen kártékonynak nevezte Horváth Béla előterjesztését, mondván: az nem pusztán alkotmányellenes, hanem igazságtalan is, sőt további károkat okozna az amúgy is mélyponton lévő gazdaságnak. Az MSZP képviselője idézte az Alkotmánybíróságnak korábban hozott, az első kárpótlási törvény idevágó részeit érintő elvi állásfoglalását, amely szerint alkotmányellenes a kárpótlást összekapcsolni a mezőgazdasági vállalkozások támogatásával.

A szabaddemokrata Juhász Pál bizonytalannak találta, milyen költségvetési, pénzügyi ha-

(Folytatás a 2. oldalon)

Nemzetközi Dialízis Központ Szolnokon

Korszerű műveseállomás

Az új dializáló készülékek működését dr. Rédl Jenő ismertette a megjelentekkel (Fotó: K. É.)

Országos jelentőségű esemény színhelye volt tegnap a szolnoki 2. Sz. Kórház (volt Tüdőkórház), ahol ünnepélyes keretek között átadták a 9+1 kezelőegységes új műveseállomást. A megközelítően 100 milliós beruházás 42 jelenlegi és körülbelül 20 potenciális krónikus vesebetegnek nyújt korszerű és biztonságos, életmeghosszabbító kezelést. Az új dializációsközponttal Szolnokon is megvalósul a normál és a fertőzőveszélyt hordozó betegek elkülönített, rendszeres kezelése. Sőt, valószínű, hogy a szolnoki műveseállomás – melyet *dr. Rédl Jenő* főorvos vezet – Bács-Kiskun megyéből is tud majd 5–10 beteget fogadni.

Az avatóünnepségen *dr. Böjthe Lajos* kórházigazgató főorvos köszöntője után *dr. Andréka Bertalan* helyettes népjóléti államtitkár méltatta a műveseállomás létesítésének országos jelentőségét, köszönetet mondva a megvalósításhoz segítséget adó *Boross Lajosnak*, a Megyei Közgyűlés elnökének; *Petronyák László* szolnoki országgyűlési képviselőnek; *Mészáros Jánosnak*, a beruházó NEK Kft. magyarországi ügyvezető igazgatójának és a NEK izraeli elnökének, *Jozef Prielnek*; valamint a példásan közreműködő hazai kivitelezőknek. A helyettes államtitkár hangsúlyozta: jelenleg az ország 76 kórházában folyik hasonlóan jelentős fejlesztés, s a népjóléti tárca távlati támogatási tervei között szerepel az átfogó szolnoki kórházrekonstrukció is, különös tekintettel a volt Tüdőkórház és a mellette lévő volt szovjet katonai kórház jó elhelyezési adottságaira.

Az ünnepség végén Boross Lajos megyei elnök és dr. Rédl Jenő főorvos mondott köszönetet az önkormányzati szervek és a betegek nevében a támogatóknak és a kivitelezőknek az új műveseállomásért – amely a Nemzetközi Dialízis Központ (IDC) részeként működve – októbertől látja el a rászoruló betegeket.

L. Gy.

Mintegy 35 ezren tüntettek az Országház előtt

„Ha elfogy a türelem, elfogy a kenyér!"

Nemcsak mezőgazdasági dolgozók, hanem csepeli munkások, közalkalmazottak és pedagógusok is részt vettek a tegnapi békés, fegyelmezett országos agrárdemonstráción (Fotó: Mészáros)

Tegnap már kora délelőtt szokatlan nagy nyüzsgést tapasztaltak a Parlament előtt a fővárosi polgárok: gyülekeztek az országos agrárdemonstráció résztvevői. Megyénkből a kisújszállásiak „keltek" a legkorábban, legalábbis ők már idejekorán elfoglalták a legjobb helyet, a szónoki emelvényként szolgáló pótkocsi előtt.

- Mit várnak ettől a demonstrációtól? - kérdeztük a népes csapat néhány tagját.

- Arra számítunk, hogy a nagygyűlés következményeként lényegesen jobb gazdasági körülmények közé kerül a mezőgazdaság. Úgy gondolom, most már a koalíción belül is belátják, hogy valamit tenni kell az ágazatért - fogalmazta meg Guba Mihály, a kisújszállási Tisza II. Termelőszövetkezet elnöke.

- Szerintem ennek a békés demonstrációnak az a célja, hogy megmutassuk, a vidék is ki tud harcolni valamit. A mezőgazdaságot szabályszerűen lezüllesztették, ezért vagyunk most itt - tette hozzá Téglási Sándor, a szomszédos Nagykun Tsz-ből.

- Azt várjuk a demonstrációtól, hogy talán könnyebb lesz. Eléggé el vagyunk nyomva, hiába termelünk, egyszerűen nem tudjuk eladni a termékeinket. Ez érvényes a közösre és a háztájira is. Mindig kevesebbet és kevesebbet kapunk a termékeinkért. A kormánynak, illetve, ezeknek a nagyobb embereknek lenne a feladata, hogy a mezőgazdaság működésének feltételrendszerét megteremtse. Azt hittük, hogy az ágazat a megfelelő helyre kerül, de nem ezt tapasztaltuk - vélekedtek mások a kisúji delegációból.

Időközben, mint kitörő vulkánból a lávafolyam, tódultak a tüntetők a térre. A Parlament előtti betonplacc hamarosan szűknek is bizonyult, így a rendezők már a füves részre, sőt a forgalom leállítása után a Földművelésügyi Minisztérium előtti útszakaszra terelték az emberáradatot.

Tizenegy óra már elmúlt néhány perccel, amikor a demonst-

(Folytatás a 2. oldalon)

Ma délután

Szolnokon tartja ülését az MDF elnöksége

A Magyar Demokrata Fórum országos elnöksége ma délután egy időben (14-től 16 óráig) a megyeszékhelyen különböző helyszíneken tartja meg kihelyezett ülését.

A Mária utcai Hozam Klubban **Szabó Tamás** miniszter találkozik a megye és a város gazdasági és üzleti életének képviselőivel.

A TESZ-székház I. emeleti tanácstermében (Szapáry utca 19.) **dr. Farkas Gabriella** alelnök és **Sárossy László** országgyűlési képviselő „A magyar mezőgazdaság mai problémái és jövőbeni lehetőségei" címmel tartanak találkozót.

A „Közös gondolkodás Magyarország jövőjéről" című találkozó vendégei **Nahimi Péter** alelnök és **Rubovszky András** pártigazgató a megyeháza társalgójában.

„A hitélet, a hívő ember szerepe a közeljövő demokratikus magyar társadalmában" című találkozó vendége **Lezsák Sándor** alelnök a TESZ-székház földszinti tanácstermében.

„Beszélgetés a sajtóról a közös gondolkodás jegyében" című találkozó vendége **Kulin Ferenc** országgyűlési képviselő, a kulturális és sajtóbizottság elnöke, valamint **Herényi Károly,** az MDF sajtófőnöke az MDF megyei irodájának tanácstermében (Kossuth Lajos út 11. fsz.).

„Eszmecsere a magyar honvédségről" című találkozó vendége **Szendrei László** államtitkár, a levezető elnök **Petronyák László** országgyűlési képviselő, a honvédelmi bizottság tagja a Helyőrségi Művelődési Házban, a Táncsics Mihály úton.

A megyeháza jobb oldali kistermében találkozó **Boros Péter** belügyminiszterrel.

Délután fél öttől fél hétig kibővített megyei választmányi ülés lesz a TESZ-székház első emeletén, majd fél héttől hétig sajtótájékoztatót tartanak.

Hét halott a helyszínen

Súlyos robbanás történt Békásmegyeren

A békásmegyeri lakótelepen tegnap hajnalban a Jós utca tízemeletes szalagházának közepén, a 8. számú lépcsőház 9. emeletén feltételezett gázrobbanás történt, amelynek következtében több lakás súlyosan megsérült és lángba borult az épület.

Egy testvérpár, Hegyi Dalma 16 éves és Hegyi Tamá· 16 éves, vagy a lángok ·lől menekülve leugrott, vagy a robbanás következtében lezuhant az utcára és életét vesztette. A Fővárosi Tűzoltóság a tűzoltást követően vízsugarakkal hűtötte az épület falait, majd lakásról lakásra járva vizsgálták a helyiségeket: tűzfészkek, sebesültek, halottak után kutattak. Ennek sor·n összesen 7-re emelkedett a halottak száma.

A kormány 5 millió forintos gyorssegélyt utalt ki a békásmegyeri robbanás károsultjainak – közölték a Belügyminisztériumban. A Fővárosi Önkormányzat békásmegyeri üdülőjében, illetve üres lakásokban helyezik el a tragédia után otthonából kitelepített több száz személyt. A békásmegyeri robbanás károsultjainak és az áldozatok hozzátartozóinak megsegítésére a Magyar Vöröskereszt az MKB 203–29725–7007-es számlaszámon fogadja az adományozók befizetéseit.

Demográfiai számítások

Múlt évben 5 ezerrel kevesebb gyermek született 1991-hez képest, a 121 ezres születésszám a legalacsonyabb a XX. században Magyarországon. Múlt évben 149 ezer halálesetet regisztráltak, ez is jelentősen, 4 ezerrel haladja meg az 1991. évit. A férfiak halandósága ismét nagymértékben emelkedett, a férfiak születéskor várható átlagos élettartama 65 év alá került, fél évvel kevesebb 1992-ben, mint 1991-ben. A nők és a férfiak életkilátásai közötti különbség tovább nőtt, és meghaladta a 9 évet.

Varga József

festő

A *hódmezővásárhelyi* Tornyay János Társaság, ~~híven a nagy nevadó mester szelleméhez, élénk~~

Varga József képei- ~~63~~
ből kiállítást rendezett. Az alföldi tájakat és népét festi, foltokban, meleg koloritummal.

Szépművészet

1942. 64. l.

Bernwalds

család és

Beschreib

házy im K

Pozsony,

Beszédek,

én a Szép

0 K, 74 L

Bezerédj

(Kny. Vasi

Bie, Osca

145 K, 16

Bielz, Ju

Sachsen.

Bierbauer

8 o, 44 K

Bierbauer

Vargha József
festő

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest. XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: Vásárhelyi Reggeli Ujság, Hódmezővásárhely

Megjelent: 1947 JAN. 3.

Ezren nézték meg Vargha József kiállítását

Két héttel ezelőtt nyilotta meg ünnepélyesen szép közönség jelenlétében Endrey Béla polgármester a Vargha József képkiállítását. Azóta nap nap után járták fel az érdeklődők a Kálvin téri Kulturház Tornyai termébe és gyönyörködtek Vargha József szép alkotásaiban. Harmincöt képet adott el Vargha József, ami olyan rekorderedmény, hogy hasonlót hosszú még nem jegyzett fel a vásárhelyi képkiállítások krónikája. De viszont érthető, mert Vargha József képeiből egy Istenáldotta őstehetségnek egész alkotó ereje kér szót s általa ez a vásárhelyi ősi föld. Különösen gazdák sokan keresték fel a Vargha József kiállítását. A vásárlások sorát Lázár

nek ma már klasszikus művészetét együttesen mutat
juk be, jelezve ezzel nemcsak a
amely ezt a két művészt sikerek
lyafutása alatt összefüzte, hanem
szakot is, amely annyi nagy mű
sát tette lehetővé számukra. K
vételes emberábrázoló tehetségére
ből és képtárakból összegyüjtöt
kintést kapunk itt, míg Zala G
elégednünk kisebb méretű mu
tanulmányainak bemutatásával,
emlékszerű alkotásait Műcsarno
terén eredetiben szemlélhetjük.
szerepel még téli tárlatunk ke
művészi jubileumát ünneplő Ko
vábbá Mihalovits Miklós, Horvá

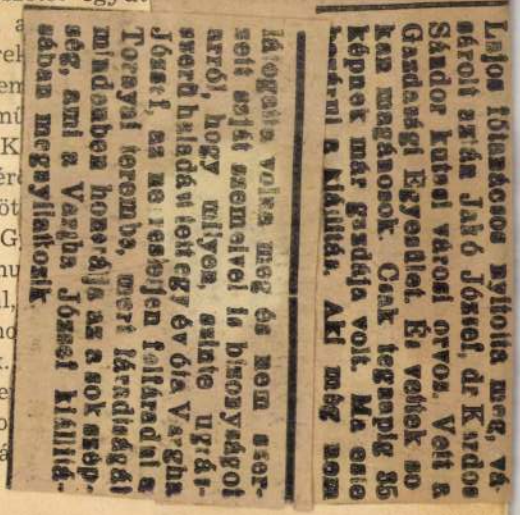

Lajos fótanácsos nyitotta meg, vá-
sárolt aztán Jakó József, dr Kardos
Sándor kutasi városi orvos. Vett a
Gazdasági Egyesület. És vettek so
kan magánosok. Csak tegnapig 35
képnek már gazdája volt. Ma este
hozárul a kiállítás. Aki még nem

látogatta volna meg és nem szer-
zett saját szemeivel is bizonyságot
arról, hogy milyen, szinte ugrás-
szerű haladást tett egy év óta Vargha
József, az ne resteljen felfáradni a
Tornyai teremba, mert fáradtságát
mindenben honorálja az a sok szép-
ség, ami a Vargha József kiállítá-
sában megnyilatkozik.

Vargha József

festő

Vásárhelyi Nagyeli Ujság, Hódmezővásárhely

Lap: .....

1943 JAN. 10.

Megjelent: .....

Negyvenöt ház fala kapott uj diszt

A Vargha József képkiállításának olyan szép sikere volt, amilyet a művészet története Vásárhelyen még nem jegyzett fel. 45 szép képét vásárolták meg és ebből 8-at Budapestre vittek fel. Harminchét kép tehát a vásárhelyi otthonok falát ékesíti, 8 pedig budapesti falakra került. Sokan azok is, akik Budapestről érkeztek, elcsodálkozással néztek, hogy milyen nagy haladást tudott felmutatni Isten áldotta tehetségével Vargha József. Hogy milyen gyönyörű képeket készített, melyek közül szinte válogatni nehéz volt. S ami a kiállításon feltűnő lett, különösen gazdaemberek, kisemberek érdeklődtek a művészet iránt s a Vargha József pikturája Vásárhely legszélesebb köreit mozgatta meg és terelte figyelmüket a szép felé.

F. V. — Forster-féle Vuszáry díj.
Rd. — Rudics-díj.
W. — Wahrmann-díj.
H. — Harkányi-díj.
LK. — Lipótvárosi Kaszinó-díj.
EK. — Erzsébetvárosi Kaszinó-díj.
HI. — Halmos Izor díja.
F. — Fészek-díj.
W. Gy. — Wolfner Gyula díja.
KA. D. — Kohner Adolf díja.
BSz. JJ. — Budapest Székesfővárosi Vásárpénztár Jankó János díja.
BSz. PB. — Budapest Székesfővárosi Vásárpénztár Pállik Béla díja.
EME. — gr. Eszterházy Miklós emlékdíja.
Á. V. — Állami vízfestmény-díj.
Á. I. — Állami illusztráció-díj.

Varga József, fafaragó

□ VARGA JÓZSEF ÉS MUHARI LÁSZLÓ jászsági fafaragók kiállítása december 16. és 1978. január 7-e között tekinthető meg a Marcibányi téri Ifjúsági Házban.

2.

–: □ Varga József ..

Esti Hirlap, Bp. 1977. dec. 15.

ankéton vesznek részt a vállalatok

munkásellátási és jóléti felelősei, velük együtt keressük a megoldási lehetőségeket, hogy a

ellenőrzési tes
in is részletes
be nyilatkozatá
Ellenőrzési Biz

Néhány java

Hol vehetném igénybe az üzemélelmezési vállalat biztosította ebédet? Ezt kérdezi az egyik levél írója és vele együtt vagy ezer—ezerkétszáz dolgozó vár választ. Érthető az aggodalom, jogos a panasz. *Szeretnének friss, főtt ételt fogyasztani* a kereskedelem, az IKV, a sütőipar, a statisztikai hivatal, stb. dolgozói. A probléma most azért is égetőbb, mert a MÜM intézet étkezdéjében nem fogyaszthatnak ebédet május elseje óta jóparán. Hova menjünk ebédelni?

Adhatnánk azt a tanácsot, hogy a Velencébe, vagy másik vendéglátóipari egységbe, de ez nem elég. A jog megadatott minden dolgozónak e városban is, hogy az olcsóbb, kizárólag étkeztetéssel foglalkozó üzemélelmezési vállalat szolgáltatását vegye igénybe. A jog megvan, de hely nincs.

— *Sokat töprengtünk már, hogyan tudnánk pótolni a pár évvel ezelőtt felrobbant konyhánkat* — mondta e gonddal kapcsolatban Schön József, az Iparcikk Kiskereskedelmi Vállalat igazgatója. — *Sajnos nem tudtuk és nem is tudjuk mi magunk megoldani ezt. Pedig vagy 500 dolgozónk van, akiknek fő étkezése a déli ebéd.*

Az üzemélelmezési vállalat kirendeltségének vezetője szerint a konyhai kapacitás birná az ellátást, csak ebédlőre volna szükség.

Úgy értesültünk, legutóbb a *Belkereskedelmi Minisztérium kollégiuma is foglalkozott ez-*

csak majd egy új, korszerű létesítmény oldja meg, de ehhez anyagi fedezetre van szükség. Idő, évek kellenek hozzá. A dolgozók pedig már most ebédelni akarnak.

Milyen lehetőségek vannak?

Könnyíteni lehetne olymódon, hogy a város központjában a MÜM intézetben és a városi pártbizottság ebédlőjében három turnusban étkeztessenek. Az ipari tanulók rövidesen szabadságra mennek és így sok-sok dolgozó juthatna ebédhez a nyári időszakban.

A Szakszervezetek Megyei Tanácsa és a városi tanács végrehajtó bizottsága segíthetne olymódon is, hogy *az Építők Kossuth utcai Művelődési Otthonának emeleti helyiségét igénybevennék 12-től 3-ig.* Ide úgy szállítanának az ételt. Berendezésről, felszolgálásról természetesen az üzemélelmezési vállalat gondoskodna. Jóllehet, más lehetőség is adódik; majd ez üggyel való érdemleges foglalkozás közben.

Ezek a megoldások csak toldások, foldozások, ideiglenesek lehetnek. Ezért szólunk időben. *A készülő szakszervezeti székházban, vagy a Vas utcai építkezéseknél jó volna betervezni a dunaújvárosi irodaház éterméhez hasonló létesítményt.* A megyei tanács irodaháza építésekor is gondolni kellett volna már hasonló lehetőség biztosítására. És ha már a perspektíváról beszélünk, és a közétkeztetésről van szó, akkor a gyermekétkeztetés megoldását is sürgetjük. Az ifjú városban ez is megvalósult. Pedig Dunaújvárosban minden bizonnyal a napközi otthonok is kényelmesebbek, ideálisabbak, mint a megyeszékhelyen. Örömmel vennék a fehérvári szülők az ilyenféle gondoskodást is.

Pártunk VIII. kongresszusának határozatából és rendszerünk természetéből adódik a dolgozókról való gondoskodás, a dolgozók problémáinak gyors orvoslása. Jóllehet e panasz elintézése után nem növekszik szemmel láthatóan a termelés, de sok-sok dolgozó megnyugszik, örömtelibben végzi munkáját.

Németh Erzsébet

és televízió mai műsora

20.00: Hogyan fedezték fel Kacsóh tanár urat?
21.45: Beszélg. Öveges József professzorral

19.10: Süss fel nap... Népdalfeldolg.
19.30: Tv-híradó
19.45: Mezőgazdászok fóruma
19.50: Szép álmokat, gyerekek!
20.00: A sátán temploma Magy. besz. NDK-film II. (Csak 14 éven felül)
21.20: Törzsasztal az Ujságíró Klubban
21.50: H. Tv-híradó ism.

oziműsor

Kislángi Vörösmarty Filmszínház május 21—22: Az ismeretlenség határán (szovjet).

Lajoskomáromi Filmszínház május 21—22: Aki szelet vet (amerikai).

Lepsényi Filmszínház május 21—22: Római történetek (olasz).

Lovasberényi Csaba Filmszínház május 21—22: Jó emberek között (szovjet).

Martonvásári Kultúr Filmszínház május 21—22: 49 nap (szovjet).

Mezőfalvai Szabadság Filmszínház május 20—22: A szórakozott professzor (amerikai).

Mezőszilasi Diadal Filmszínház május 21—22: Ferrara hosszú éjszakája (olasz).

Móri Vörös Csillag Filmszínház május 20—22: A bérgyilkos (olasz).

Perkátai November 7. Filmszínház május 21—22: Szombat esti tánc (NDK).

Polgárdi Kultúr Filmszínház május 20—22: Napfény és árnyék (bolgár).

Rácalmási Béke Filmszínház május 20—22: Az utolsó tél (dán).

Sárbogárdi Árpád Filmszínház május 20—22: Mindennap élünk (magyar).

Sárszentmiklósi Filmszínház május 21—22: Francia kandalló mellett (NDK).

Seregélyesi Filmszínház május 21—22: Ezer veszélyen át (lengyel).

Varga Józsefné
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1963 MÁJ 21

Színpompás falunap Cecén

Borús reggel virradt vasárnap Cecére; a nap mégis virágokkal kezdődött. Pünkösdi rózsával.

Reggel hétkor a falunapi ünnepségekre vendégül érkezett katonazenekar harsogó, vidám muzsikával járta be a cecei utcákat, és amikor a házak ablakai, a kerti kapuk kitárultak a zenés ébresztőre, gyerekek szaladtak virágcsokorral a vendégek elé. Jutott a sok pünkösdi rózsából még a kürtök tágas öblébe is.

Délelőtt tíz óra. A térzene elhallgat, és a művelődési otthon udvarán, a szabadtéri színpadon a községi tanács elnöke ünnepélyesen megnyitotta a második falunapot Cecén.

Vendégek között

Tizenegykor megnyílnak a kiállítások a pártházban, a tanácsházán, az iskolában. A szabadtéri színpad előtt a fiatalok gyülekeznek. A Sárbogárdi Járási KISZ Bizottság ma rendezi Cecén a Béke és Barátság kulturális szemle járási bemutatóit.

Sok a vendég mindenfelé. A KISZ bizottság járási ifjúsági találkozót hirdetett. A környező községekből, s úgyszólván a járás minden falujából jöttek látogatók, érdeklődők a falunapra. Az új sportpályán a Béke Termelőszövetkezetet patronáló csepeli üzem kézilabdacsapata játszik a tsz sportkör válogatottjával.

A színpadon pereg a műsor. Jöttek a cecei kiszesek, majd a sárbogárdiak. Vers, muzsika, népitánc — akadt dolga a zsűrinek.

Találkozás Csók Júliával

Cece messzire származott világhírű szülöttének lánya is eljött a falunapra, Budapestről. Sáregresről óránként járnak az autóbuszok a falunap színhelyére, a cecei pártházban megnyitott sáregresi kézimunka kiállítás is sok látogatót vonz — sok régi ismerőssel találkozhatott hát. Körülfogták, kérdezgették, hívták magukhoz.

— Többször jártam már Cecén a falunap, az Emlékmúzeum megnyitása óta, s most is eljöttem — mondja. — És hát még nagyon sokszor akarok erre járni.

— Eljön a következő falunapra is?

— Igen. Minden falunapra...

A sáregresi asszonyok kézimunka szakkörének kiállításán, a vendégkönyvben ez áll:

„Igen nagy gyönyörűséggel szemléltem a szép kézimunkákat. Köszönöm a sok szépséget, amit a kézimunkák látása okozott. Csók Júlia."

Varga Józsefné, a szakkör ~~vezetője a hosszú~~ téli esték munkájáról, élményeiről beszél. És beszélnek ezek a szépen hímzett párnák, terítők is. Gyönyörű szép szűrhímzés, keresztszemes minták. Ósi népi motívumok nemcsak a Sárrét, hanem Mezőkövesd, Buzsák, Sárköz, Nógrád, Kalocsa népi hímzésének ékességei is ott díszlenek. Három hónap alatt 62 asszony készítette a 130 kézimunkát, 16 féle motívumban.

— Apus is, édesanyám is nagyon szerették a népi hímzéseket. Amikor Mezőkövesden jártunk, órákig elbeszélgettek hetven éves idős asszonyokkal, akik valóságos művészei voltak a hímzésnek — szól Csók Júlia.

Nyitott szemmel járni

Szücs István pedagógus, a Csók István Emlékbizottság titkára a falu egyik legrégibb értelmiségije. Ő mondotta a falunap ünnepi beszédét is.

Amiről beszélt, mind megtalálhattuk Cecén ezen a napon. A falu életéről szóló kiállítás képein, grafikonjain, s ebben a nagy vasárnapi forgatagban.

Nemcsak büszkeséget, felelősséget is jelent az Emlékmúzeum a Sárrétnek — mondotta Ortutay Gyula a tavalyi megnyitón. És azóta 4500 látogatója volt a múzeumnak. Cecén a tsz akadémia előadásain 833-an vettek részt, a könyvtárból 410 olvasó 3050 kötetet kölcsönzött. Nemcsak a falu és lakosai öltöztek ünnepi ruhába, hanem a kultúra is széles körben terjed.

Régi példa, de Szücs István, aki 30 éve pedagógus Cecén, tudja, hogy a felszabadulás előtt a falu 13 800 holdjából 7600 holdat 30 család birtokolt. A falu lakosainak negyedrésze földnélküli napszámos, cseléd volt. Ma tízmillió forintot ér a tsz alapvagyona...

Netti néni szatócsboltja volt valamikor az egyetlen üzlet Cecén. Ma az fmsz-boltok többmillió forintos raktárkészlettel várják a vásárlókat, a Tejüzemből minden hajnalban útnak indul a csecsemőtej Budapestre.

— Jó nyitott szemmel járni! — mondotta az ünnepi szónok. — Meglátni mit lehet, mit kell még tennünk, de észrevenni azt is, ami már van, aminek örülhetünk...

És a többi között valóban ez volt a cecei falunap legfőbb jelentősége.

Mekis János

yos ülés-
elnökölt
y Károly

fel. Bár eh-
úgyszólván
atók már
a munkás-
oncepciójá-
k". A mun-
etõen pedig
erátum: „A
901-ben írt
ndig nyílt
isztság mi-
mus ellen,
tfelkelések
parasztság
lem által
zik. Ezzel
álláspont-

és bővítését sz
münk képvisel
ottléte is.

Péter Ágne
hogy a magyar
bek között a va
a belgrádi egye
szervezetei kép
saságában veh
moszkvai ünnep
lyek a történ
nagyságát idézték. Az említett egyetemek Komszomol-bizottságainak titkáraival, vb-tagjaival, az állami vezetés és a pártbizottságok képviselőivel folytatott tárgyalások az együttműködés további lehetőségeit és az egyetemi élet állagrán diákokkal való találkozások alapján mérhették le.

E látogatást a moszkvaiak november 25-én, a leningrádiak december 6-án hazánkba érkező delegációja viszonozza.

J. I.

ÜNNEPI KÖZGYŰLÉS

méltatta a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulóját november 3-án, melynek szónoka **Köpeczi Béla** rektorhelyettes volt.

A magas színvonalú előadás méltó folytatása volt az Egyetemi Színpad ünnepi műsora, amely magán viselte a gondos, alapos, szeretetteljes előkészítés minden jegyét. Egyetemi ének- és zenekarunk magas szintű produkciói ismertek és elismertek, mégis ki kell emelnünk a november 3-it, amely méltó volt az ünnepi eseménysorozatok bevezetésére.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1967 NOV 23

EGYETEMI LAPOK

Varga József
1027

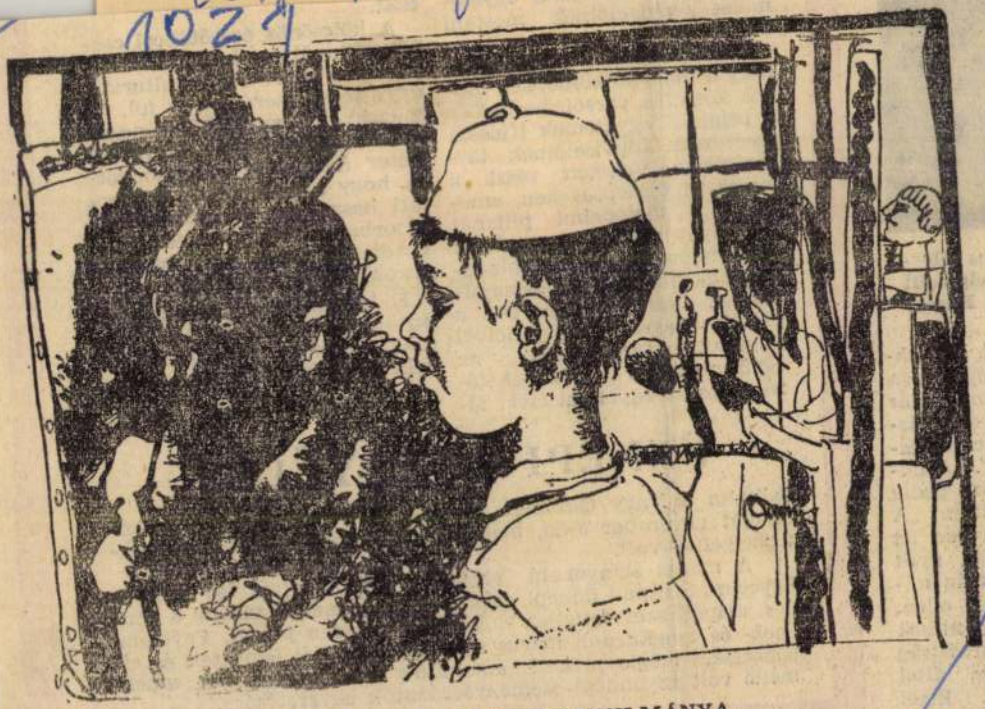

VARGA JÓZSEF TANULMÁNYA

ATAL KÖLTŐ

ÁS ANDOR:

ónom alatt üres irkával

em a puszta ég alatt.
zzáfértem szélhez,
ıöz, csillaghoz Magamat
önnyű, kemény és fényes
igon is meghagytam
gamnak: füvet fűnek.
birtokomon maradtam,
etéseim kinőnek.

dolgok hasznát tudva rég.
n kentem a kenyérre
bet, mint ami elég
gamnak egy evésre.
isznyámban nem gyült csutka
enyérhéj, bármerre jártam
ires zsebem kiforditottam:
ta maradt a mező utánam.

m több, csak akkora rét
nyárfasor fért szemembe,
gy az szabadság lett. Szemét
m gyült az alján össze.
nda varjak földjén vetettem,
dülőm zöld lett egy tavaszon:
jövő nekem nem szól: bizonyság!
nni-serkentő nyugalom.

BÁLINT LEA:

Ébredés

Sötétség volt.
Te kiraktad körmeid félholdjait,
hogy világitsanak nekem.
En mentem a tizholdu éjszakában.
Ha megéheztem egy hold elém ereszkedett
és én ettem róla.
Ha fáztam, egy másik ezüsttakaróval beboritott.
Ha elfáradtam, a harmadik függő ágyába fektetett
és ringatott a mindenségben.

Mikor felébredtem, tizholdu kezed nem találtam.

HARASZTI MIKLÓS:

Liebestraum am Meer

A falról Heine ámul
Lehúzza egyeningét
a szőke német lányka
s kibomlik mennyiségi
Korlátlan lehetőség
hatalmas bólintással
amint kilép a

csodálkozása rávall
kezdvén a pántos vállal
Eloldja mint a bólyát
fölénye gyönge pólyán
e rend én hittem szentül
a keble belerendül

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 12.
Telefon: 188-296, 188-397

ÉLET ÉS IRODALOM

Varga József

1961 DEC 16.

1021

Varga József: Műterem

FARAGÓ VILMOS:

KÖNYVEK A KIRAKATBAN

Kegyetlen világ

A kegyetlen világ két könyvből mered az olvasóra: *Csurka István Moór és Paál* című regényéből és *Mándy Iván Az ördög konyhája* című elbeszéléskötetéből. (Mindkettőt a *Magvető* adta ki.) Kegyetlen világ, mert legfőbb törvénye a múlandóság. Az életformák, az elvek és a puszta létezés múlandósága. Mindig is ez volt a legfőbb törvény, olyan intenzív életérzéssé mégsem vált soha, mint most. Gyorsuló korszakváltásokban élünk; a ritmus már-már követhetetlen; a szakaszoknak nincs teljes kifutási idejük; az életre nem lehet „berendezkedni", elmúlunk, mielőtt meghalnánk, útban vagyunk amikor még úton vagyunk; hátunkba süt az utánunk következők lehelete — sugallják a szerzők.

Kegyetlen világ.

Csurka István energikus kézzel festi róla képét, éles kontrasztokkal dolgozik, ítélete, mint egy matematikai levezetés végeredménye, olyan egyértelmű — és olyan brutális. Mándy Iván ábrázolásmódja sejtetőbb, áttételesebb, helyzetei és figurái a realitás fölött lebegnek, valami hipnotizált félálomban, ítélete nem látszik olyan egyértelműnek — az ő világa mégis kegyetlenebb. Csurka józan, Mándy megrendült. Csurka összehúzott szemmel néz, Mándy kerekre nyílt szemű rémülettel. Csurka figurái maguk alakítják világukat, Mándy figurái csak szenvednek

szerint tökéletes, a másik szerint borzalmas. Nem igaz. Élet. Olyan élet, amelyik csak a bővített újratermelés által maradhat fenn. A munka által. Ez a lényeg, és én ezt csinálom. Nekem ez a fontos." Igaza van? Igaz *lehet* ez a vegetatív életfilozófia? Igaz, ha formális logikával következtetjük ki abból, ami valóban elmúlt. Ha holttá nyilvánítjuk azt is, aminek csak osztályharcos formái múlandók, változók: a forradalmat. A probléma megint csak az, amivel Somogyi Tóth Sándor Prófétája küszködik: milyen legyen most a történelmileg szükséges emberi magatartás? Csurka István a józan szkepszis magatartását ajánlja. Ez azonban egy hibás matematikai levezetés hibás végeredménye. A valóság dialektikája másféle végeredményt teremt: a józan forradalmiság magatartását. Dolgozni kell. „Hátsó gondolatok nélkül" méghozzá — vallja az ifjú Moór. A két öreg ezt soha nem fogta fel, mindig „hátsó gondolatokkal" dolgozott. Paál a szocializmusra gondolt Moór a kapitalizmus restaurációjára. Most nem kell gondolni semmire. „Dolgozni kell, ennyi az egész." Ezt vallja az ifjú Móor.

Ám ha valóban ennyi lenne „az egész", dolgozni se, élni se lenne érdemes.

Mándy Iván figurái pokolian szenvednek. Öszeresek, akiket kiűztek az Árusok terének paradicsomából. Öregek, akik fiatalságukkal mindent

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Varga Bencsik József
ÉLET ÉS IRODALOM
1965 OKT 9.
1021

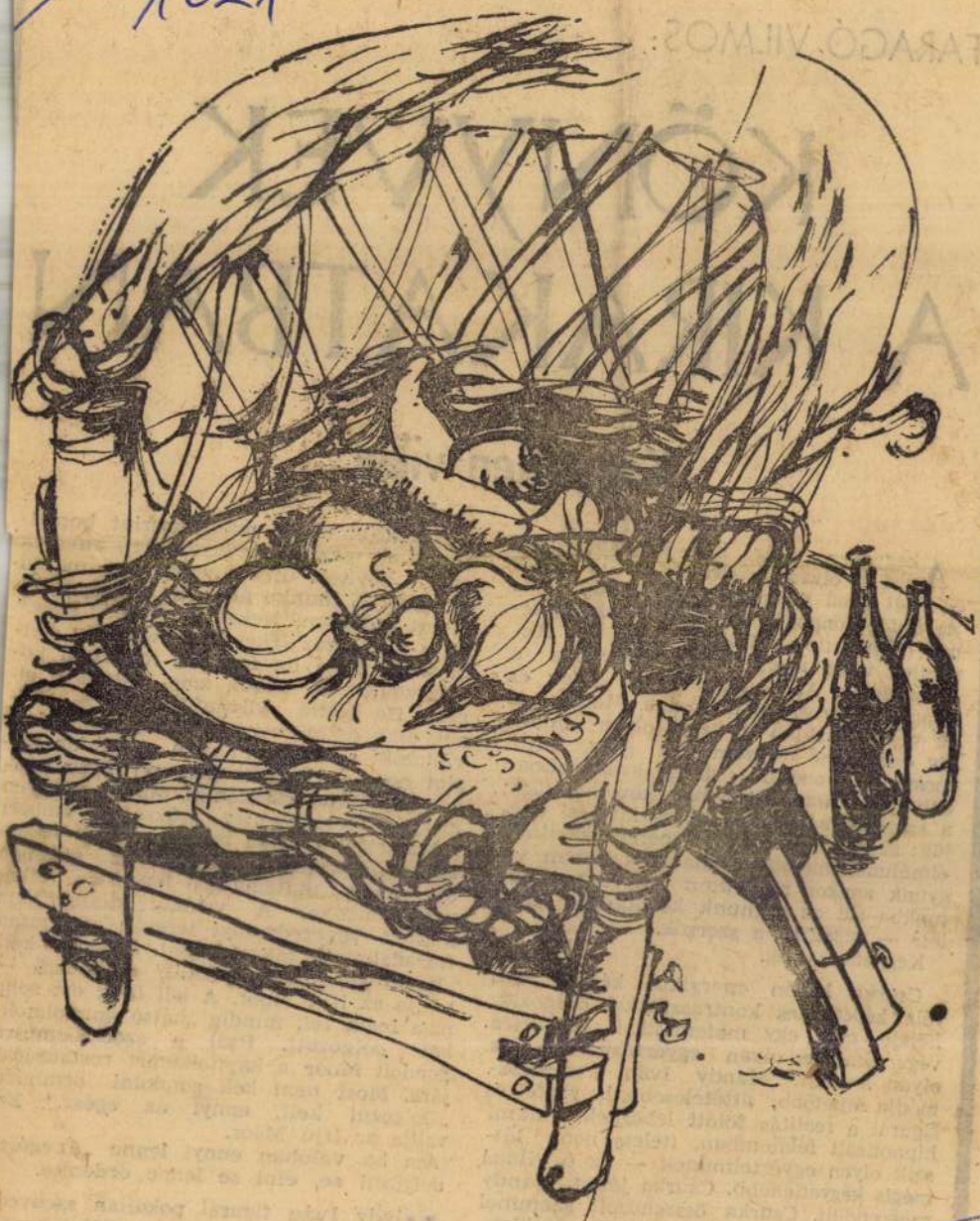

Varga Bencsik József: Csendélet

egyik fő feladatnak állította a KISZ-fiatalok, az ifjúság elé a népgazdaság segítés lékenység emelésé munkát. Hogyan megvalósítani?

— Általános érté mondhatom, hogy K tünk az év során siker a vállalat terveinek t vékenyen vettek részt termelési mozgalmak máiban. 78 főnyi al 61-en aktívan vesznek lési versenyben, bár brigádunk nincsen, 19- brigádtagok. Taglétszámunk részesül állandó jellegű állami és vállalati oktatásban. Persze, adódnak nehézségeink is. Kultúrmunkánk például lehetne aktívabb, de egyelőre szinte megoldhatatlan problémának a klubhelyiség hiánya. Emiatt nem tudunk részt venni kulturális seregszemléken, emiatt oszlott fel asztalitenisz-szakosztályunk. Gondot okoz az anyagi alap kérdése is. Azelőtt havi 300 Ft-ot kaptunk különböző célokra az igazgatói alapból, a vállalat átszervezésével ez megszűnt. Kényszerítve vagyunk tehát olyan közös programok kidolgozására, amelyek sem különösebb költséget, sem állandó helyiséget nem igényelnek.

— Fő vonalakban vázolva milyen feladatok várnak megoldásra a következő évben?

— Elhatároztuk, hogy jobban és rendszeresebben fogjuk segíteni, ellenőrizni a termelési versenyben részt vevő fiatalok munkáját, szeretnénk szorosabbra vonni a kapcsolatot a párt és a szakszervezet termelési felelőseivel. Gondoskodni fogunk arról, hogy lehetőleg minden fiatal legalább 20 órás társadalmi munkát teljesítsen. Terveink között szerepel a KISZ VI. kongresszusa

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1065 JAN
IFJÚ KOMMUNISTA

gedné ezt a KISZ-szervezetek részére és a vállalatok gazdasági vezető

SÁNDOR JÓZSEFNÉ, A BVGF
ROSA MUN

erre hivatkozva elutasítják a fiatalok ilyen irányú kezdeményezéseit

— A tervezőintézeti fiata műszakiak már negyedik év vesznek részt a „Kiváló ifj mérnök", „Kiváló ifjú techni kus" mozgalmakban. Ezekne célja változatlanul a fiatalo szakmai, politikai továbbképzé se.

— Igen, ez nálunk is folyik. 1 díjazott tanulmány három legjobb ját elküldtük a Budapesti KISZ-b zottságnak. Ezek közül kettő a leg jobb 5 közé került, készítőiket kül földi utazással díjazták.

— Az elvégzendő feladato között említette a fiatal újító munkájának segítését.

— A tervezővállalatoknál — ná

VARGA BENCSIK JÓZSEF: *KONYHÁBAN*

volna, hogy „na, te Lajtos, de csuda szerencsés napot fogtál ki!" — talán megállok, beszélgetni vele. Vagy ha azt mondja, hogy „mi az istennek kellett ma neked, Lajtos játszani?!" — pláne időztem volna egy kicsit, hogy megvigasztaljam. De, hogy neki álljon még feljebb, arra igazán nem számítottam.

És mégis, minden bosszankodáson túl, a következő pillanatban már sajnáltam. Gulyás Palit. Sajnáltam a további sorsáért és várható csalódásaiért. Igen, mert sosem tartottam futballista-tehetségnek, csak egyszerű sportolónak. A magam módján figyelmeztettem is, hogy nem ártana közben tanulni, mert mindig többet ér egy technikumi végzettség, mint a gépszerelés mesterségének segédlevele. De hasztalan hívtam esti technikumba...

— Tanulni akkor is ráérek, ha kiöregedtem a futballból és olyan balszerencsém lesz, hogy nem kellek trénernek — magyarázta.

— Vigyázz, Pali, mert sosem kell annyi edző, hogy minden futballista arra számítson — intettem őt.

— Ne félts te engem! Annyit én már ma is tudok, hogy kiszámíthatom a jövőmet. Nem egy ajánlatot kaptam más csapatoktól, menjek át hozzájuk kapusnak. Eddig még nem mentem. Van időm és türelmem várni. Nem akarom bagóra váltani, hogy harmadik éve én kapom a legkevesebb gólt a bajnoki meccseken...

Könnyen vitatkozhattam volna vele, de ráhagytam. Akkor még a csapatunkban játszott; szükségünk volt túltengő önbizalmára.

Azt se a magam igazolására hozom föl, hogy Rudi bácsi is rögtön viszolygott Gulyás Pali sztároskodá-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Varga Bencsik József

IFJÚ KOMMUNISTA

1021 szám

1021

VARGA BENCSIK JÓZSEF:

TANULMÁNY

DÉRY TIBOR:

A SZARVAS AJÁNDÉKA

A Capricció sorozatból

A szarvas az erdei tisztás túlsó szélén állt. Hogy került oda, nem tudni. Amikor az erdei tisztás innenső szélén fektemből felemeltem fejemet, már a túlsó szélén állt, két magas juharfa között, testének hátsó felével, úgy tetszett, egy cserjés ágyékszőrös öléből bontakozva, míg két magzatvizesen csillogó mellső lába, izmos mellkasa és hatalmas agancsa már tagoltan tűnt fel a leáldozó nap fényében. Azt hiszem, juharfák voltak a fák, amelyek között feltűnt. Hirtelen, a leáldozó nap fényében. Mint egy jelenés a mondakörből, noha fekete patái, erős csüdje és szőre csillogása a való világ rendje mellett tettek tanúságot. Juharfák voltak?

Hogy került oda? Egy angol könyvet olvastam a molekuláris genetikáról, zöld szvetteremet nyakam alá gyűrve, hogy a vér a fejembe ne szálljon. Éjjel, az ágyban is magasra vetik meg a fejemalját. A cserjés ágyékszőrei közül kibontakozva, mozdulatlanul állt. Magasra emelt fejjel állt, vagy csak tekintetemmel találkozva emelte magasra? Befogadtam. A könyvet is inkább letettem a fűbe, nyitva, lapjával lefelé, óvatos, lassú mozdulattal, hogy meg ne riasszam. Önmagamat sem. Mintha már egyek lettünk volna, egy tűnő pillanat a kitapasztalható világ rendjében! Megengedhetetlen, hogy piroskockás plédem is elússzon alólam. A molekuláris genetikával együtt, hasonló iramban. Kapaszkodjunk meg mind a két kezünkkel abba a két szál fűszeres szagú, lila zsályába, mely piroskockás plédemtől jobbra és balra áll a fűben. Áll? Vagy feltűnik? Most tűnt fel? másodvirágzásban. Az emlékezet ribeonukleinsavainak forgalmában.

— Szabad?

— Hogyne.

— Mikor érkezett ide?

— Miért magáz?

— Öreg vagyok már. Nem szeretném, ha visszategezne.

— Úgysem merném.

— Helyes. Hány ágú az agancsa?

— Miért kérdi, uram?

— Mert már erősen alkonyodik, a tisztás túlsó széle, mely jó száz méternyire van tőlem, a szürkületbe vész, s már nem tudom megszámolni agancsa ágait.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Varga József
ÉLET ÉS IRODALOM
1966 SZEP 24.

1021

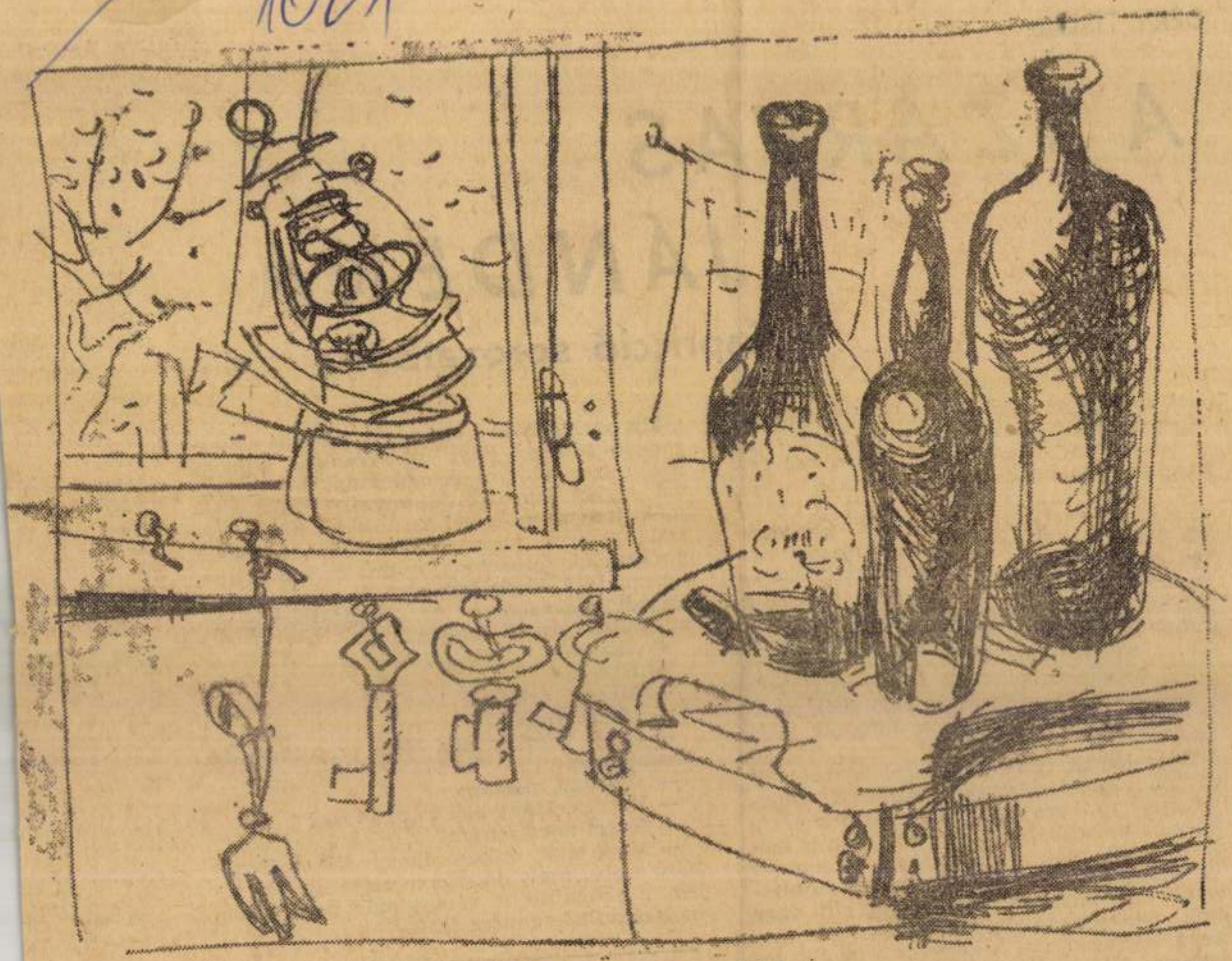

Varga József: Csendélet

szükségük van a kapcsolatra, mert élő eleven információkat igy tudnak kapni, a munkások azt mondják, hogy nekik is szükségük van ezekre az élő eleven kapcsolatokra, és azt hiszem, hogy ennyi elegendő, hogy tartósak is legyenek ezek az együttmunkálkodások.

1972. V. 2. Televízió 17.00
Dél-alföldi krónika.

mivel szocialista társadalom, igy a közösségei is rétegzettek, ezért nem mindegy, hogy melyik az a közösség, tehát egy nemzeti közösség, egy megyei közigazgatási közösség, egy lakóhelyi közösség, vagy egy üzemi kollektiva-e az a közösség, melyik a mecénás szerepkört vállalja. Ugyérzem, hogy a tartós személyes kapcsolatot egyedül ez az üzemi kollektivával való kapcsolattartás biztosithatja.

- Hadd legyek egy kicsit kételkedő Vajon a munkás kollektivák az üzemek, szocialista brigádok eléggé felkészültek erre a mecénásságra?

- Nézze, ha Michel Angelo és Gyula pápa kapcsolatát vesszük alapul, akkor mindenképpen, viszont itt szocialista közösség és társadalmilag konkrétabban szocialista társadalmunk iránt elkötelezett müvészekről van szó. A közösség jelenléte, a közösséggel való tartós együttlét mindenképpen befolyásolja a müvészeket függetlenül attól, hogy kaptak-e megbizást arra, hogy ilyen vagy olyan alkotást hozzanak létre. És azt hiszem, hogy ez a tartós kapcsolat ez az, ami eszmeileg is befolyásolni tudja az ő alkotó munkásságukat.

- Ez tehát azt jelenti, hogy e tartós kapcsolat, ahogy emlitette hasznos a müvészek számára.

- Igen.

- De milyen hasznot hoz a közmüvelődés számára?

- Hát a közmüvelődésben sok mindenről lehet vitatkozni. Egy dologról nem, hogy az értékes alkotásokat el kell juttatni az emberekhez, de hogy ez hogyan történjen, a tömegeket vigyük-e a müvészeti intézményekbe, vagy a müvészeti alkotásokat vigyük a tömegekhez erről lehet vitatkozni. Én itt Antal Istánnénak adnék igazat, hogyha a folyamatot veszem alapul. Antal Istvánné azt mondta, hogy a müvészekkel való kapcsolat a kiállitások,üzemi kiállitások alapján jutnak el utána a müvészeti intézménybe, muzeumba képtárba. De az is nagyon fontos, amit Sándor Józsefné mondott, hogy a bejárók is tulajdonképpen csak ezen az uton módon juthatnak képzőmüvészeti alkotások közelébe.

- Ne haragudjon, nem tulajdonitunk tul nagy jelentőséget a kiállitásnak?

- Hát én nem a kiállitásnak tulajdonitok nagy szerepet, hanem a tartós kapcsolatnak és ennek egyik jele jelensége a kiállitás és ehhez tartozik a müvész tartós jelenléte, alkotásainak tartós jelenléte az üzemekben.

- Azt hiszem tehát ez a fontos. Végezetül kanyarodujunk vissza a szerződésekhez, hiszen ezek biztosithatnak tartós kapcsolatot. Vajon hogyan folytatódhat tovább ez a kapcsolat.

- Azt hiszem, hogy erre nincs recept. A müvészek azt mondják, hogy

- Szeged művészeti életének, közművelődésének nagyon jó ismerője Varga József. Véleménye szerint mért volt, mért van szükség ezekre a szerződésekre?

- Nagyon könnyü helyzetben vagyok a válaszadásban, ugyanis a film mind a művészetpolitikai hasznosságát, mind a közművelődési hasznosságát emlitette, e kapcsolatoknak..Cs.Pataki Mihály azt mondta, hogy számukra a művészek számára nem elegendő az az információ, amit a tömegkommunikációs csatornákból kapnak, föltehetően arra gondolt itt, ami egy nagyon nagy vivmánynak, egy hát nem kivánt hatása, az hogy Csongrád megyében kialakultak a művésztelepek, Szegeden művészház épült.

- És mi ennek a nem kivánt hatása?

- A művészek kiköltözve a megszokott tágabb társadalmi érintkezést biztositó környezetből. Itt egy kicsit elszigetelődtek. Több információra van szükségük, és ezt az informáltságot kapják meg tulajdonképpen az üzemekben.

- Ez tehát gyakorlatilag a kapcsolatok, hogy is mondjam valósághoz közelitését is jelenti, tehát vissza a természetbe, vagy vissza a valóságba. Persze ezeknek a kapcsolatoknak azt hiszem nemcsak eszmei, hanem gazdasági része értékei is vannak. Tulajdonképpen mit jelenthetne ez.

- Ez természetes hogy vannak, hiszen amióta a képzőművész közösség és egyének részére alkot azóta szükség van közösségi és egyéni mecénásokra. Közösségi társadalomban, szocialista társadalomban a közösségi társadalom föltehetően ugy a jó, hogyha közösségi mecénatura határozza meg, ezt a kapcsolatot, no de a mi társadalmunk

kai határozat végrehajtásának egyei tapasztalatairól

ttségizett tanulók 19—20, elmúlt tanév szeptemberé- 24 százaléka nyert egye- i, vagy főiskolai felvételt.

További fejlesztés

A zalai képviselők előtt el- ngzott tájékoztatóból csak zleteket, szemelvényeket eltünk ki. Az elért fejlő- t, az eredményeket azon- jól szemléltetik azok a yek és adatok, amelyek ntén szerepeltek, elhangzot- a tájékoztató során. Né- y ilyen adat például a kmunkásképzéssel kapcso- ban: Zalaegerszegen 120, gykanizsán 89 munkahelyes ipari alapképzést biztosító műhely létesült; Nagyka- sán 216 fő fiú ipari, Zala- rszegen 90 fő mezőgazda- i szakmunkástanuló tanuló- honi elhelyezésére nyílt le- őség; a szakmunkásképző olákban működő 117 tanár zül 108 egyetemi és felsőfo- 9 középfokú képzettséggel delkezik; társadalmi ösz- díjban a szakmunkástа- ók 12 százaléka részesül. gyéb adatok és számok: Az dai férőhelyek száma há- év alatt 4870-ről 6600-ra elkedett, így az ellátottak nya az 1972-es 51,5 száza- ról 1975-ben 70 százalékra kult.

Az iskolai szakrendszerű lékra emelkedett, a diákotthoni férőhelyek száma pedig 310-ről 430-ra.

A felnőttoktatás tekintetében is jelentős a fejlődés. Az általános iskolai létszám az 1972. évi 254-ről 1975-re 1059-re, a középiskolákban tanulók száma pedig 2230-ról 3642-re nőtt.

A tájékoztató továbbá tartalmazta azokat a célokat, elképzeléseket, melyeket a megye maga elé tűzött az elkövetkező ötödik ötéves tervidőszakra vonatkozóan. Ezek az elképzelések az óvodák tekintetében célul tűzik ki a körzeti központokban óvodák létesítését, a körzeti óvodai hálózat kiszélesítését, továbbá a városi lakótelepeken óvodák létrehozását. A tervjavaslatban 2250 férőhely fejlesztés szerepel, ebből a városokban 1200, a községekben 1050 férőhely megvalósítása a cél. Az általános iskolai fejlesztés tekintetében a körzetesítés befejezése, a szakrendszerű oktatás teljessé tétele, a körzeti központok kialakítása és az osztatlan alsótagozatos iskolák fokozatos megszüntetése a fő célkitűzés, s ezek megvalósítása érdekében 120 tanterem építésére kerül sor. A középfokú iskolai oktatás tervei között a számítástechnikai tagozat kiépítése, a szakközépiskolai szerkezet módosítása, a

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 SEP 21

Zalai Hirlap

Varga József

RLAP

1021

Varga József: MŰTEREMSAROK

Göcseji Kupa

OSÁRLABDA:
egnap reggel tovább folydott a Göcseji Kupa kolabda-torna. A következő lmények születtek. *FÉRKNÁL: Pét—Körmend 58, SMAFC—Z. Építők 45:41, —Pét 35:44, Körmend—TEX 58:48, Oroszlány—Z. tők 73:33, SOTEX—ZTE 13, NŐKNÉL: Szigetvár—kesfehérvári Építők 23:57, Vasas Izzó—Bp. Ganz-VAG 40:18, Szigetvár—Pét 30, Székesfehérvári Építők TE 63:41, Ikarus—Bp. Va-Izzó 17:34, Bp. Ganz-MÁG—Z. Volán 47:36, ZTE—61:39, Z. Volán—Ikarus 17.*
Ma 11,40 órakor kerül sor a döntő mérkőzésre, melyet *ehérvári Építők—Bp. Vasas Izzó* játszik, a férfi első helyért 13 órakor *Körmendi FMTE és az Oroszlányi Bányász* lép pályára.

TENISZ:

Tegnap reggel 8 órától az V. Tenisz Göcseji Kupa elődöntőjét játszották. A döntőbe a következő I. osztályú férfi versenyzők kerültek: *Csoknyai Bertalan* (Spartacus), *Klein Péter* (Ú. Dózsa), *László László* (Spartacus), *Péczeli László* (NIKE Fűzfő).

A nőknél tegnap befejeződött a küzdelem. A kupa győztese az I. osztályban *Széll Erzsébet* (Bp. Spartacus), 2. *Rabcsák Mariann* (BSE), a harmadik helyen pedig megosztva *Széman Katalin* és *Fodor Ilona* végzett, mindketten az Ú. Dózsa versenyzői.

tlétika

A bajnoki pontversenyben 4. a ZTE Sportiskola!

Az országos futó-csapatbajkság és az országos összetett inokság után a Magyar Atikai Szövetségben összeállí-

lamint az országos mezei bajnokságon szerzett 8 ponttal a zöld-fehér sportiskolások a bajnoki pontversenyben felzár-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 AUG

ZALAI HÍRLAP

Varga József

1975. augusztus 31.

102

Varga József: MŰTEREMSAROK (linometszet)
Az Egervár '75 kiállítás művészeinek anyagából

Varga József, grafikus

□ VARGA JÓZSEF grafikusmuvész munkáiból nyílik kiállítás szeptember 2-án, délután 6-kor a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében. (XI., Mester u. 5). Megnyitja: Faludi Ádám költő.

2.

— : □ Varga . . . . .

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. aug. 28.

Varga József
grafikus

KETTŐS KIÁLLÍTÁS nyílt meg tegnap a soproni Sopron Szálló galériáján. Varga József grafikus és Illés József keramikusművész alkotásait Szász Endre Munkácsy-díjas festőművész ajánlotta a megnyitó részvevőinek figyelmébe. A tárlat augusztus 20-ig tart nyitva.

Népmadság, 1988. jún. 24.

resent models for the formation of our own solar system.

How a cloud fragments is one of the two fundamental characteristics of stellar evolution that a theory must be able to describe. Interstellar clouds can be as large as 100,000 times the mass of the sun—quite massive compared with stars, which are seldom larger than about 10 times the solar mass. In addition most stars in the disk of our galaxy seem to form in clusters containing about
observations sugg
clouds fragment i

The second fun
istic that must be
angular momentu
the angular mom
body is a measure
in the body is spi
mass is spinning
body is. Accordi
evidence, interstel
10^5 times as much

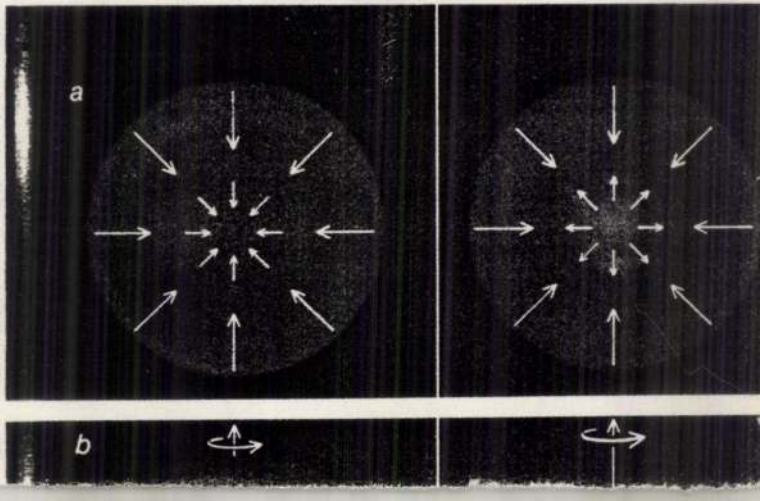

VÁNDOR

Dr. Zombory Tamás

8360 Keszthely
Kossuth út 59.

1939-ben született Mecsekszabolcson. Iskolái zömét Keszthelyen végezte, mezőgazdaságtudományi doktor.
Jelenleg is Keszthelyen él és dolgozik. Részt vett az Országos Agrárközművelődési Napok képzőművészeti kiállításain, 1987-ben pedig Debrecenben díjat is kapott.
Több csoportos amatőr kiállításon szerepeltek munkái. 1993-ban a Sümegi Galériában önálló tárlata volt.

1939 in Mecsekszabolcs geboren. Seine Schulausbildung beendete er zum grössten Teil in Keszthely, er ist Doktor der Landwirtschaftswissenschaften.
Zur Zeit lebt und arbeitet er in Keszthely. Teilnahme an den Ausstellungen für bildende Kunst bei den Landesagrarkulturtagen, 1987 erhielt er in Debrecen einen Preis.
Seine Arbeiten nahmen an mehreren Amateurausstellungen teil. 1993 selbständige Ausstellung in der Sümeger Galerie.

He was born in Mecsekszabolcs, 1939. He studied mostly in Keszthely where he lives and works nowdays, too. He holds a PhD in Agriculture.
He is a regular participant at the National Exhibition of the Agriculture Education Conference, and in 1987 he was awarded a prize in Debrecen.
He has taken part in the exhibitions of non-professional artists, and in 1993 he had his first one-man show in the Gallery of Sümeg.

HAVAS HÁZTETŐ

Varga József

8999 Zalalövő
Hősök út 5.

1935-ben született Zalalövőn. 1966-ban szerepelt először a Zala megyei képzőművészek kiállításán, de munkáit bemutatták Nagykanizsán és Szombathelyen is.

1935 in Zalalövő geboren. 1966 nahm er erstmals an Kunstausstellung des Komitates Zala teil, seine Arbeiten wurden auch in Nagykanizsa und Szombathely vorgestellt.

He was born in Zalalövő, 1935. It was in 1966 when he first took part in the exhibition of Zala County Artists but his works of art have been shown in Nagykanizsa and Szombathely.

igazgató
szeptem
megjele
megkezd
kedést
ségeivel

beosztásomból eredően, felhatalmazást kaptam, hogy a diákok fogadását a vállalat tevékenységének rövid bemutatását, a munkahelyekre való elosztást, valamint az egyéb tennivalókat ismertessem. A diákokat és a kísérő pedagógusokat az I. számú gyár (svh) ebédlőjében fogadtuk, ahol az előzőekben elmondottak után, megtörtént a munkavédelmi és tűzrendészeti, higiéniai előadás. Ezt követően a tanulókat a foglalkoztató gyárak és egyéb szervezetek munkaügyi, vagy gazdasági vezetői elkísérték a szükséges munkaruha és egyéb cikkek felvételére. A tanulók részére külön öltöző és tisztálkodási lehetőség lett biztosítva. A műhely felkeresése volt a következő állomás. A munkát, hogy általában elérte cé ját — a kezdeti nehézségek el lenére is — a diákok szorgal mi idő alatt végzett munkáj Az iskola vezetőivel történ eszmecsere után megállapod tunk abban, hogy 1980. januá hóban ismét találkozunk, aho már az illetékes külső szervek kel előzetesen egyeztetett prog ram alapján határozzuk meg az 1980—81-es oktatási év szep tember havában lebonyolításra kerülő 10 napos szorgalmi munka időpontját.

Köszönetet szeretnék ezúton mondani mindazoknak, akik közreműködtek a diákok foglalkoztatásának lebonyolításában.

Visi Géza
a vállalat munkaügyi osztályvezetője

Brigádjaink életéből

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Varga József

BUDAPESTI HÚSIPARI HÍRLAP

1979 OKT 9

grafikusmúvek

1021

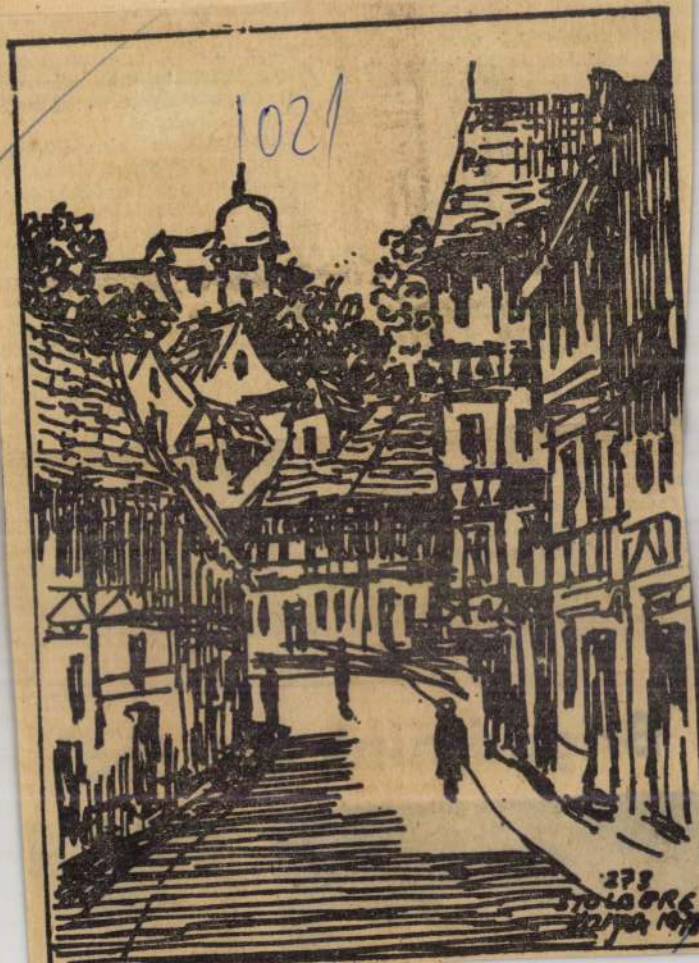

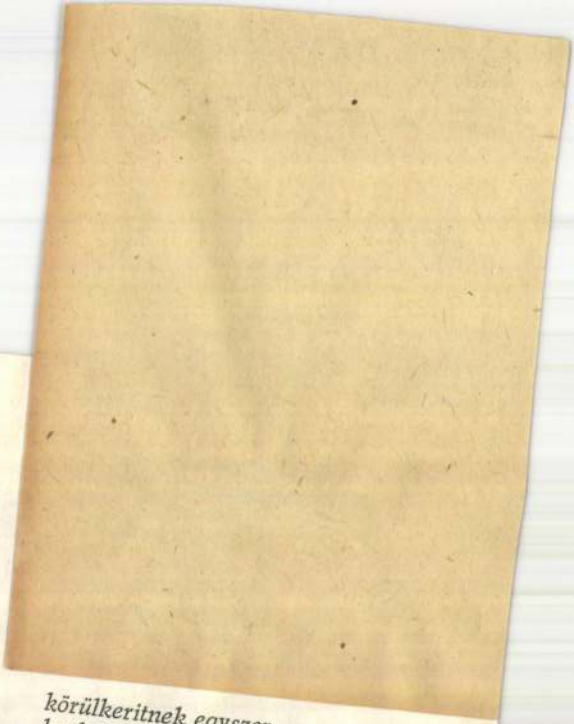

körülkeritnek egyszer
kockákkal, panelekkel,
egekig ér a ritka
legü betonkalitka.

Hová megyek, ha mégis
cementből lesz az ég is,
tündéri ketrecemből,
hazámból – Debrecenből?

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 9.
ALFÖLD
Debrecen
Varga József
1021

6 Varga József: Reneszánsz T.

-telephely szlányban

ben pedig az AFIT-nál szereznek szakmai gyakorlatot a személygépkocsi-javításban. Így kívánják elérni, hogy az előreláthatóan decemberben elkészülő új műhelycsarnokot azonnal használatba vehessék.

A vállalat tavaly kicserélte a teljes teherautó-állományát és az autóbuszok 15 százalékát. Az oroszlányi kirendeltség dolgozói az új kocsik birtokában máris jó eredményt mutattak fel: a tervezett termelési értéket túlteljesítették, de ennél jelentősebb, hogy a tervezett 3,5 millió forint veszteség helyett néhány százezer forint nyereséget értek el.

Az oroszlányi kirendeltség tehát kijutott a hullámvölgyből. Alaposan, előrelátóan készülnek most a nagyobb feladatok megoldására. Az oroszlányi erőmű bővítése, az új bányák feltárása, a szervizszolgáltatás bevezetése, Oroszlány és környéke személyforgalmának bővítése valóban nagy feladat elé állítja őket. Terveik szerint, a megnövekedett feladatok ellátására duplájára növelik tehergépkocsi-állományukat, és gyarapítják autóbuszaik számát. A termelési értéket 1978-ig 50 millióra emelik, s a teljes kapacitás elérésekor évente 8-10 milliós nyereséget könyvelhetnek majd el.

Tereny Anna

Téglagyáraink az élen

A Tégla és Cserépipari Vállalat Észak-dunántúli üzemeiből jó gazdasági évről kaptunk tájékoztatást. Megyénkben működik a vállalat három legjobban gazdálkodó, s termelékeny létesítménye: Neszmély, Tata III. és Kisbér téglagyára. A három gyár dolgozói a közeli napokban fejezik be az idei évre előírt termelési tervet. Munkájukat a szokástól eltérően télen is folytathatják, mert a korszerű, új és a felújított üzemek tevékenysége folyamatossá vált. Csupán a vállalat 14 öreg téglagyára kezdi meg decemberben a karbantartást, s tart szünetet a termelésben. Ezek a gondok is megoldódnak a jövőben, mert a cserépipari vállalat 23 millió forint költséggel az elavult régi téglagyártót korszerűsíti. A munkálatokat megkezdték. Az idén év végére tervezett kisbéri téglagyár bővítő beruházási építkezését pedig a tervezettnél előbb fejezték be, 24 millió forint ráfordítással.

A Tégla- és Cserépipari Vállalat 1975 végéig 200 millió darab nyerstéglát gyárt, égetett termékből 185 milliót, s így 5 millió egységgel többet ad a népgazdaságnak, illetve a kislakásépítőknek, mint az elmúlt évben. Örvendetes hír még az is, hogy a falburkoló anyagokat gyártó üzemek termékei a szakembereknek a közelmúltban végzett minősítése alapján megkapták a *Kiváló termék* jelzés használatát.

Döntés — gyor

Hazánk felszabadulásána harmincadik és a tanácso megalakulásának huszönötödi évfordulója tiszteletére a Ko márom megyei Tanács és Közalkalmazottak Szakszervezete Komárom megyei Bizottsága *„Állampolgárokért"* címmel szakmai és kulturáli vetélkedőt hirdetett meg tanácsi munkakörben dolgozó részére. A versenyre szólító felhívás a községek, nagyközségek és városok tanácsi dolgozóit mozgósította. A helyi tanácsok mindenhol megrendezték a házi versenyeket, a legjobb eredményt elérő csapat jutott a következő fordulóba. Az elődöntőkben községi, nagyközségi és városi csoportokban dőlt el a továbbjutás sorsa.

A városok közötti vetélkedőt a héten rendezték meg Tatabányán, a Puskin Művelődési Házban. A verseny megkezdése előtt — pótolni igyekezvén a pótolhatatlant — előkerültek a szakkönyvek. Mintha ismét vizsga előtt állnak volnának: ismételtek, vitatkoztak, keresték a lehető legjobb megoldásokat a tanácsok dolgozói. Aztán bezárultak a nagyterem ajtajai. Előadók, főelőadók, osztályvezetők ültek a versenyzői asztaloknál. Szemben velük pedig a mindig kérlelhetetlennek tűnő zsüri.

Megkezdődött a verseny. Továbbképzés volt ez a javából. A feladatok a mindennapok tanácsi munkájához kapcsolódtak. Városokban történő állattartásról, magyar anya, külföldi apa gyermekének ál-

25 éve a lakosság érdekében

Rehoregh Jánosné 25 esztendő óta dolgozik a környei községi tanácsnál. A tanácsok személyes ismerősöm a községben, jó érzés tanúja lenni az emberi élet egyik legszebb eseményének, a házasságkötésnek.

— A munkaidőm néha nem telik le a megszabott 8 órával. Előfordul, hogy a lakásomon is felkeresnek az emberek. Ilyenkor nincs hivatali sor." — tette hozzá. Az idén pedig összesen csak két napot töltött szabadságon. „Sok volt a munka, nem jutott idő a pihenésre. Persze, ha nagyon akartam volna, elmehettem volna szabadságra. De az az igazság, hogy nem is akartam." ...

Szeretettel beszél a községről és Környe lakóiról. „Ma már hétköznap is ünneplősen járnak az emberek" — jegyzi meg elégedetten. A falu problémáit is látja. Örül, hogy egyre több gond oldódik meg. Új iskolát kap majd a község, bővítik az óvodát, a kisáruházban megfelelő az áruválaszték.

Öt esztendővel ezelőtt „Kiváló dolgozó" lett, az idén pedig 25 éves tanácsi munkájáért részesült elismerésben.

Huszonnyolc esztendeje él Környén. „Soha, egyetlen percre sem gondoltam arra, hogy elmenjek innen, vagy hogy itthagyjam a munkám. A fiam is itt alapított családot.

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 OKT 26
Dolgozók Lapja (Komárom)

Varga József, grafikus-művész

1021

DOLGOZÓK LAPJA

Az igényesség mércéjével

Varga József grafikáiról

Varga József nevét még kevesen ismerik Komárom megyében. *A fiatal grafikusművész* néhány éve telepedett le Tatabányán, de az utóbbi évek megyei tárlatain már felhívta magára a figyelmet. Eddig a tatabánya-újvárosi klubkönyvtárban volt kiállítása (előtte az újpesti Mini-Galériában és a fővárosi Hunyadi János Művelődési Házban), most *a dorogi József Attila Művelődési Központban nyílt tárlata.* Úgy gondolom, eddigi bemutatkozásai közül e mostani a legkomolyabb, legtöbb értéket felvonultató. *„Igényes művész: csak kész, kiforrott művekkel jelentkezik a kiállításokon"* — mondotta a kiállítást megnyitó beszédében *Wehner Tibor.* S ez így igaz. A dorogi központban bemutatott húsz grafikája között egy sincs olyan, amelyik művészi megformáltság, kidolgozás szempontjából kívánni valót hagyna maga után.

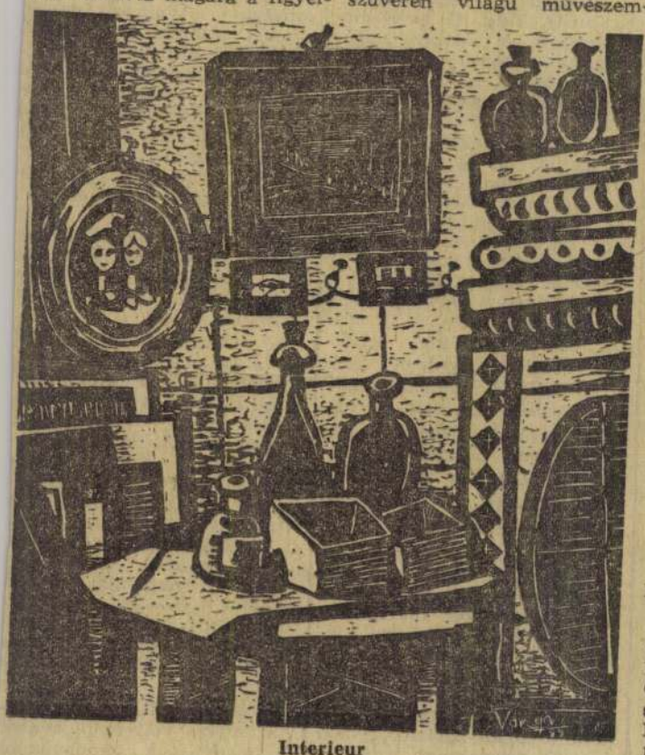

Interieur

Kellemes meglepetést szerzett Varga József ezzel a tárlatával a művészetkedvelő dorogi közönségnek: egymást követik az emlékkönyvben az elismerő szavak — művésztársaktól, dolgozó emberektől, fiataloktól, szocialista brigádok tagjaitól. Persze, nem ez jelenti elsősorban a mércét. De jó, ha a műveket szeretik-értik azok, akiknek, akikért készültek, megszülettek. Varga József közérthető művész, tiszta szándékú grafikus. S ez a közérthetőség semmiképpen nem igénytelenséget, „kisszerűséget" jelent. Sőt! Érthetően, tisztán, művesen modern grafikus ő. A Képzőművészeti Főiskolán *Bernáth Aurél, Ék Sándor, Raszler Károly, Rozanits Tibor* voltak a mesterei. Tőlük tanult meg Varga József mindent, amit egy szuverén világú művésznek tudnia kell. Tőlük, meg a legnagyobb klasszikusoktól.

Sokoldalú művész. Műfajában is: készít *tusrajzot, litográfiát, könyomatot, rézkarcot linóleummetszetet.* S mindegyik „műfajban" otthonos, könnyedén mozog, mindnek tudja, érti a szakmai fogásait, eszközeit. Azért egy kicsit mégis úgy tűnik, hogy a legmívesebb, legtökéletesebb alkotásait a *rézkarcban* sikerült megalkotnia. Düreri világot, hangulatot is sugallnak, árasztanak a rézkarcai, grafikái, de ez csak pillanatnyi benyomása a látogatónak. Varga József a mában él, a mában gondolkodik. A *Göcsej* című munkájában a valóság a mesébe ágyazva jelenik meg. Kedves emlékeket idéző ez a rézkarc, s aki ismeri ezt a tájegységet, abban mély húrokat rezdít meg.

Szembetűnő, hogy Varga József *kitűnő mesterségbeli tudással, nagy-nagy művészi gonddal, elmélyüléssel alkotja műveit.* Minden részletet aprólékosan, gondosan kidolgoz, minden teret kitölt, s valami egységes nagy harmónia árad szét grafikáin. A részletek látszólagos zsúfolásában is tökéletes az összhang, nincs sehol egy fölösleges vonás. Vonalai erőteljes lendületet hordoznak, művészi feszültséget teremtenek. S ami ugyancsak fontos: gondolati töltetű, mondanivalójú alkotások ezek. Hatnak érzelmeinkre, de gondolatainkra is.

A mai grafikában divat a „művészi elnagyoltság", a kompozíció nagyvonalú kezelése, a téma „gondolati burkokba" bugyolálása. Varga József nem él az ilyen „divatos" fogásokkal. *Mert tisztán, cizelláltan, kidolgozottan, merjük kimondani — szépen alkotni.* Mert alkotásai valóban szépek, esztétikai hatást, értéket hordoznak. S úgy hiszem, ehhez a művészi felfogáshoz, eltökéltséghez kell igazán merészség, bátorság. Varga József minden grafikájából kitűnik, hogy fölényes, a rajztudása, kompozíciós készsége kitűnő.

Nehéz dolga van annak, aki néhány munkát ki akar emelni a művész kiállított alkotásaiból. Mint említettem, legerőteljesebbeknek látszanak a rézkarcai (elsősorban is a *Reneszánsz* két darabja, motívumgazdagságával, kidolgozottságával, az *Álom* föld fölött lebegő nőalakjának tudat mögötti illúziókeltésével, a *Nyitott ablak* című litográfia hangulatával, kedves szertelenségével és sorolhatnánk tovább is), de ugyanilyen tökéletesek linóleummetszetei: az *Interieur*, a *Golgota*, a *Műteremsarok*. Beszélhetnénk még az arányokkal való racionális bánásmódról, a tökéletesen megszerkesztett kompozícióval való összhangjáról. Egy tény: Varga József felfedezte, felfedte előttünk magát. Legerőteljesebb művészi énjét, arcélét, mutatta meg. Ez viszont felelősséggel is jár: a mércét, melyet önmaga állított, ezután már nem szállíthatja alább. Az igényesség mércéjével mérhetjük további alkotásait is.

— ez

MOLDVAY LORÁND

Ilyen egyszerű?

MEGJEGYZÉSEK HANKISS ELEMÉR *PONGYOLA TÁRSADALOM?* CÍMŰ ÍRÁSÁHOZ

Hankiss nézetével, hogy „nemtörődömök", „tulajdon-nemismerők", „lomposak" és „egyebek" vagyunk, egyetértek, erre nem is vesztegetem a szót. A véleményében rejlő történelmietlenséggel, történetietlen látásmódjával azonban nem értek egyet. Nem szándékozom megbántani az általam is nagyra becsült szerzőt, de szerintem ebben a tanulmányában egy elfogult bíró szerepét játssza el. Sorsunkat – szerinte – nagyobb részben mindig a saját kezünkben tartottuk, s „érdemünk" szerint kaptuk a „büntetést", illetve fordítva: a „jutalmat". Szó ami szó, nekünk inkább a „büntetés" jutott osztályrészül, „pongyolaságunk" okait azonban elsősorban önmagunkban kell keresnünk, bár – mint állítja – tudja, hogy mindaz, amit elmondani kíván, világszerte sok más társadalomról is elmondható. Ezt azonban nem olyan módon írja, hogy saját magunkat felettébb ne hibáztassuk. Ebből a szempontból a szerző igyekezetének megfelelően a „sok más társadalom" mintaképévé léphetnénk elő, de nem tehetjük, mert sematikus, ellentmondásokba keveredő fejtegetései nem a valóságot tárják fel, s „más társadalmak" valóságára sem érvényesek. Egy tárcaszerű gondolati játszadozás (Lukács meghatározása) nem léphet fel a minősítés igényével.

Mivel a szerző írása nélkülözi a látásmód logikáját, tanulmánya befejező soraiban adott tanácsai csupán reprezentációnak hatnak.

Mi lenne a helyes látásmód? Nekem, mint átlagolvasónak, Lifsic írása, *A történelem szele* jutott eszembe, amely nézetem szerint mégiscsak mélyebbre hatol, amikor *történelmi jelenségeket* magyaráz és elemez. Lifsictől idézem a következő sorokat:

„Minthogy az emberek öröklik azokat a körülményeket, amelyek előző generációk tevékenységének eredményeképpen keletkeztek, a történelem részben mindig analitikus dráma, amely még *az első felvonás előtt szőtt bonyodalmakat oldja meg*. Ezért a „normális" fogalma történelmi értelemben *viszonylagos*, hiszen a feladatnak maguk a feltételei már távol vannak a szabad idealitástól. De a valóságos tények kialakult áramlatának keretei között *több-kevesebb lehetőség* adódik arra, hogy a cselekvő szubjektum normális módon belépjen a dolgok tőlünk független objektív láncolatába; *lehetséges* azonban az is, hogy a társadalmi aktivitás karikatúrája realizálódik, ami a történelem *újabb vargabetűit* vonja maga után, majd azt, hogy újra »besszre játszanak«. Végezetül lehetséges olyan utakat választani, melyek nem mindig egyaránt járhatók és közeliek, *mégis reálisak*." Máshol így vélekedik: „El lehet térni a történelmi fejlődés belső ideális vonalától, de minden ilyen eltérés arra vezet, hogy a szükségszerűség még hatalmasabb erővel bizonyítja jelenlétét..." (Kiemelés részben tőlem – *M. L.*)

Ha „jó" szándékokból és előzményekből is származhat „rossz", akkor első gondolatunk vélhetőleg az, hogy a „rosszból" még inkább származhat „rossz". Elismerem, hogy ez a „pedantéria" csak első megközelítés, a lehetségesnél árnyaltabb megközelítést nem helyettesíti. Néhány gondolat kiindulópontja azonban lehet, olyan gondolatoké, amelyek ahhoz az állításhoz vezetnek, hogy problémáink nem „komoly" hibáinkra vezethetők vissza, hanem történelmi folyamatokra, olyan értelemben, hogy történelmünk történelembe ágyazott, választás és szükségszerűség alávetettje.

Hankiss a történelmet egy meg sem határozott „nemes" és „nemtelen" lényeg harcának fogja fel, s ebben a kavargásban van egy „megméretett, és könnyűnek találtatott" nép is, tudniillik mi. Ír történelmi „esélyeinkről", amelyeket képtelenek voltunk kihasználni, mert még ajándékai után is bal kézzel nyúltunk. Csak „ilyent" és „olyant" ismer, szabatosan válogatja a sorsfordulók évszámait. Pedig az „ilyen" és az „olyan" – bárhogyan definiáljuk – nem egyszerűen szándék következménye, hanem sok minden másé is, ami hat bolygónk emberrétegében, s ezek az „oksági sorok" (ahogy Lukács mondaná) „működésbe lépnek", mihelyt kitűzzük a célt: hogy márpedig mi „ilyenek" akarunk lenni. A „rosszhoz" vezető okról a célkitűzéskor gyakran nincs is tudomásunk, emiatt könnyen az ellenkezőjét valósítjuk meg annak, amire törekszünk. Az ún. „jó" nem egyéb, mint bármikori történelmi összegeződés a népek életében. Ez tanúságtétel amellett, hogy egészen tág értelemben egy nép általában vett (sokféleképpen konkretizálódható voltában adott) léte szempontjából nincs értelme annak, hogy polgárai jóságáról írjunk himnuszt vagy pedig silányságáról bölcselkedjünk.

Varga József

Világ 86/6

36 I. m. 77. l.
37 Vö.: Pesti Hírlap, 1913. május 30.
38 Pesti Hírlap, 1913. június 7.
39 Josef Reifberger: Die Entwicklung des militärischen Nachrichtenwesens der k. u. k. Armee. Österreichische Militärische Zeitschrift, 1976/3. 217. l.
40 W. A. Suchomlinow: Erinnerungen. Berlin, 1924. 339. skk. l.
41 Vö.: Kisch, 71. l.
42 Pilch Jenő: A hírszerzés és a kémkedés története. Budapest, é. n. II. k. 165. l.
43 Stefan Zweig: A tegnap világa. Egy európai visszaemlékezései. Budapest, 1981. 194. l.
44 August Urbanski von Ostrymiez: Spionage und Gegenspionage bei den Mittelmächten vor dem Weltkriege. Der Fall Redl. In: Die Weltkriegsspionage. München, 1931. 89., illetve 97. l.
45 Közli Milstejn, 48. l.
46 I. m. 48. l.
47 I. m. 75. l.
48 I. m. 76. l.
49 Vö.: Kisch, 31. l.
50 I. m. 48. l.
51 I. m. 76. l.
52 Lásd: Kisch, 39. l.
53 I. m. 97. l.
54 Vö.: Zweig, 192. l.
55 Vö.: Urbanski vezérkari ezredes közlését Kischnek, 85. l.
56 I. m. 74. l.
57 Vö.: Kisch, 17. l.; Milstejn, 50. l.
58 I. m. III. k. 345. l.
59 Carl Freiherr von Bienerth vezérkari őrnagy, katonai attasé Berlinből érkezett jelentéseként idézi: Conrad, III. k. 368. l.
60 Conrad III. k. 346. skk. l.
61 Redl vagyoni helyzetét Egon Erwin Kisch egyébként erősen eltúlozta. Vö.: I. m. 51. l.
62 Idézi Száraz, 7. l.
63 Vö.: Berndorf, 65. skk. l.
64 Kisch, 60. l.
65 Kisch, 62. l.
66 Urbanski, 98. l.
67 Kisch, 66. l.
68 I. m. 90., illetve 97. l.
69 Yuri Danilov: La Russie dans la guerre mondiale, 1914–1917. Párizs, 1925. 124. skk. l.
70 I. m. 90. l.
71 Közli Milstejn, 48. l.

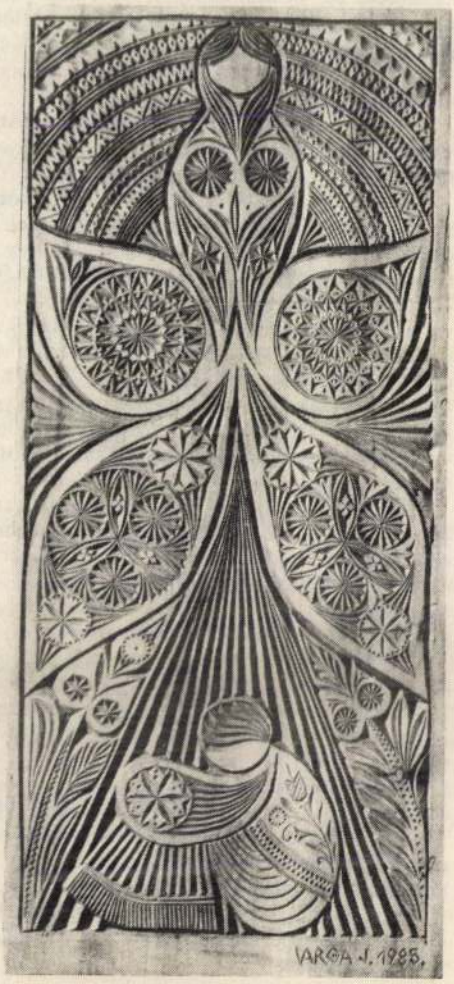

Varga József fafaragása

— A fegyelmi bizottság elé tanuként megidézték

Mistéth Endrét is, aki akkor államtitkár volt.

Vallomása szerint ő is hallotta, amikor én nem tréfás, hanem komoly formában azt mondottam a pártvezetőről, hogy nyilas. *Szembesítettek bennünket. Én felháborodottan vágtam Mistéth szemébe:*

»Hazudsz, államtitkár úr! Amit mondasz, valótlanság! Ezekért a kitételeimért pedig, ha nem tetszik, állíts bíróság elé.«

— Mistéth ekkor *szó nélkül felállt és kiment a szobából.* A fegyelmi bizottság pedig *az eljárást ellenem azonnal megszüntette.*

— A »fegyelmi ügy« után pár héttel

az illető pártvezető Saláta Kálmánt jelölte elnöknek.

Csakhamar észre kellett vennem, hogy *Saláta nem veszi jónéven tőlem, ha mint alelnöke a munkáspártokkal való szoros együttműködésről, az antiszemitizmus bel- és külföldi következményeiről, és a Szovjet iránti háláról és szeretetről beszéltem a gyűléseken.* Később azonban, — a mult év végén — meglepetve vettük tudomásul, hogy Saláta most már maga is erősen baloldali irányzat mellett foglal állást és *hirtelen feltűnő* sokat beszél ő is a Szovjetunióval és a munkáspártokkal való szoros kapcsolatról.

Csak utóbb jöttünk rá arra, hogy Saláta le akarta magát fedezni kétszínűségével.

— Az összeesküvés leleplezését követően, *amikor a kompromittált vagy jobboldali beállítottságú pártlagokat kizárták,*

a legnagyobb megdöbbenéssel vettem tudomásul, hogy január 30-i újságok közölték a pártból való kizárásomat.

Azonnal kértem levélben, majd később szóban is magyarázatot, de *ezt még mindezideig nem kaptam meg. A politikai bizottságnak ez a határozata számomra teljesen érthetetlen, különösen most, amikor a Kisgazdapárt végre, hivatalos nyilatkozatai szerint, rátér arra az útra,* — a munkáspártokkal való szoros, baloldali együttműködésre —

amit én elsők között hirdettem a pártban akkor is, amikor ez sokaknak nem tetszett.

— A pártba való visszavételemet már *nem* kérem, működésemet ezek után csak mint a Független Zsidók Választási Pártjának vezetője akarom kifejteni. Azt hiszem azonban, jogom van arra, hogy magyarázatot kérjek.

Ezeket mondja dr. Halász Jenő. Az eset valóban különös. Bevalljuk: mi is kíváncsiak vagyunk a magyarázatra. —y —a

Mint ismeretlen diákleány ment el Budapestről

és mint világhírű rajzolóművésznő jön haza Varga Judit

Régi, elcsépeltnek hat[illegible]zhellyel kell kezdenünk: szegények vagyunk, kifosztottak, de tehetséges emberekben bővelkedünk. Még a külföldnek is jut belőlük, mint ahogy azt az itt következő történet is bizonyítja.

Kossuth turini orvosának unokája önkéntesen emigrál

A *Varga*-családban nem Judit az első, aki a hontalanság kenyerét eszi esztendőkön át. Nagyapja, dr. *Varga* Zsigmond, Székesfehérvár megyei főorvosa *Kossuth Lajossal* együtt emigrált és mint a turini légió orvosa hosszú éveket töltött a számüzetésben. 1862-ben tér haza, családot alapít és fiatal feleségét egyízben tisztelgő látogatásra viszi ki Turinba. Ma is őrzik még azt az elporlott rózsát, melyet az öregedő Kossuth gavallérosan maga nyujtott át a fiatal asszonynak.

Az így kitüntetett nagymama unokája, Varga Judit már kora gyermekkorában feltűnő rajzkészséget árult el. 14 éves, amikor megnyeri a Stühmer-plakátpályázat *első díját.* Az iparművészeti főiskola textilszakának már harmadéves növendéke, amikor bekövetkezik életében a döntő fordulat. Az amerikai missziós egyházi vagyon kezelője európai körútja során Budapestre is ellátogat és itt a jó angolsággal beszélő Judit kalauzolja. 1938-ban fővárosunk még teljes szépségében pompázik és a fiatal, lelkes leány idegenvezetőhöz méltó buzgalommal dicséri, méltatja a valóban megkapó látványt. Az öregúr, — aki mellesleg bejárta az egész világot — nem nevet a fiatal lány rajongásán. Hallgat, tájékozódik, elutazik. Karácsonykor azonban már életjelt ad magáról s a következő esztendőben *megérkezik a philadelphiai egyetem két évre szóló ösztöndíja Judit számára,* hogy valamelyik amerikai collegeben tökéletesítse tudását.

A Turulisták ellenállók

Az iparművészeti főiskolán közben erősbödnek a jobboldali diákszervezkedések, elsősorban a *Turul.* Belépésre hívnak fel minden kollégát s *mindössze 8—10 fiú és lány akarja és nem utolsósorban meri megtagadni a belépést. Köztük Varga Judit.* Az »1939 jövünk!« felirású bélyegek és röpcédulák ellensúlyozására *ellenbélyegeket rajzolnak* és éjszakánként maguk terjesztik és ragasztják át a nyilas plakátokat.

Szálasi nevét *Nyálasi*-ra javítják ki s egy ilyen éjszakai körútjukon a Lánc-hídon a szolgálatot teljesítő rendőr figyelmessé lesz a festékes vödröt cipelő gyanús társaságra. A vödröt, mint bűnjelet elkobozza tőlük és a Dunába dobja, de a fiatalokat elengedi. Október 6-án a turulisták nagy tüntetésre és kollégaverésre készülődnek. Judit felhívja telefonon *Teleki* Pál akkori miniszterelnököt, aki a szorongatott helyzetben levő diákok segítségére siet. A verés ez alkalommal elmarad.

Amikor az amerikai ösztöndíj megérkezik, a fiatal lány nem habozik. Búcsút vesz szüleitől és poggyászában tehetségével elindul a messzi útra. Már az Óceánon éri a háború kitörésének híre, New-Yorkban mint az első európai menekülteket fogadják a hajó utasait. *Varga Judit a kanadai St. Thomas Alma collegébe kerül.* Milliomos papák csemetéi veszik körül, ő keményen tanul. Nyelvet, rajzot, közben előadást tart a magyar népművészetről kollégái számára és külön a magyar papoknak.

Majd Torontóba megy, ahol egy lakberendező vállalatnál dolgozik. A cég amerikai méretű, három gyár csak számukra készít textíliákat. Mikor első önálló munkájára kerül sor, *magyar motivumú ebédlőszobát tervez megbizójának.*

Majd *tanári meghivást kap volt collegétől,* de ez nem illik terveibe. Mozogni, látni, tanulni akar: még nem taníthat — úgy érzi. *A montreali War Information Bureau munkatársa lesz,* ez afféle propagandaminisztérium szerepét töltötte be és mi sem jellemzőbb az amerikai helyzetre és hangulatra, mint az *a szép kivitelű rajzos füzet,* mely Judit szignójával ebből az időből íróasztalomon fekszik. A füzet eleven, szuggesztiv rajzokban arra hívja fel a kanadai polgárok figyelmét, hogy egyenek minél több vajat, gyümölcsöt, főzeléket, táplálkozzanak nyugodtan és kényelmesenmert csak így biztosíthatják a háborús esztendőkben is a békebeli teljesítményt és munkaképességet.

Varga Judit első díjat nyer Newyorkban

Közben Varga Judit saját szórakozására kedves, dédelgetett tervén is dolgozik: *képeskönyveket rajzol — gyermekek számára.* S mikor a legnagyobb newyorki ifjúsági könyvkiadó, a *Merry day House* pályázatot hirdet meséskönyv illusztrálására, ő is benyujtja pályázatát. Barátai — bár elismerik tehetségét — nem biztatják, a sikerben senki se bízik, talán ő sem, amikor megérkezik az értesítés: *a fiatal, New-Yorkban teljesen ismeretlen magyar lány,* aki semmiféle összeköttetéssel és protekcióval nem rendelkezik, *megnyerte az első díjat.* S nem azért Amerika Amerika, hogy a felfedezett tehetséget ne kamatoztassa mindjárt tovább a maga javára. A kiadóvállalat *művészeti vezetőnek szerződteti Juditot, heti 150 dollár fizetéssel.* És Varga Judit új munkakörében is megállja helyét, nem hoz szégyent magára és nemzetére. Ahogy az alma-i college-ben, amikor *lovaglásban első díjat nyert,* azzal szabadkozik, hogy a magyar lóratermett nép, azért tudott győzni, itt azt bizonyítja be, hogy a magyar kitartásban, munkában, invencióban, fantáziában sem marad el a többi nemzet fiai és leányai mögött. *Egy esztendő alatt 15 képeskönyve készül el,* csaknem kizárólag állatmesék. Az amerikai gyerekeket a tündérmese nem érdekli, hiába is próbálkozik kiadójánál a *János vitézzel*: elutasítják. *Tündérország nem kell a new- yorki gyereknek.* Józan és reális, mint a felnőtt, akivé lesz. Az állatokat ismeri és szereti, ezért rajzol neki *Walt Disney* állatokat, azok élők, valóságosak. Varga Judit fantáziája azonban itt is kibontja szárnyait: a szegény ember bárányának gyapja olyan színűvé válik amilyen színű a tápláléka. Ha céklát eszik, piros gyapjat gombolyít le róla gazdája, ha spenótot kap a bari, zöld lesz tőle a gyapja.

Judy Vargának Amerikában olyan híre van, mint a hollywoodi filmsztároknak. Az amerikai újságok »Híres nők« című sorozatában *Ethel Barrymoore és Judy Garland között emlékeztek meg róla.*

Hét és fél év után itthon...

Közben megkötik az elfáradt népek a békét és az embertelen tempóba elfárad a fiatal lány is. *Honvágy fogja el, hét és félév nem látta szüleit, akik Budapesten élnek* és elhatározza, hogy *hazalátogat.* Kis kitérővel jön haza, Norvégiában meglátogatja a háborúban lezuhant vőlegénye szüleit. A fiatal norvég pilóta a németek elől Amerikába szökött. A montreali repülőtéren képezték ki a norvég squadron-t, ott ismerkedett meg Judittal. De a sors beleszólt a fiatalok terveibe: a fiú a németek egyik utolsó támadásakor Norvégia felett gépével együtt lezuhant és elpusztult.

A történetnek itt vége, csak az édesanya számára nem fejeződött be. Ő mindennap várja a prágai gyorsnál, rég nem látott gyermekét, *aki nem hozott szégyent sem rá sem hazájára.*

Kertész Dánielné

Képes Figyelő 1947 márc. 8.

Döntött a minisztertanács:

Kik intézik a zsidók kártalanítását?

A szerdai minisztertanácson dr. *Ries* István igazságügyminiszter fontos javaslatot terjesztett elő. A javaslat *azt a végrehajtási utasítást* foglalta magába, amelyet a kormány a legrövidebb időn belül kiad

a magyar zsidókat ért üldözés megbélyegzéséről és következményeinek enyhítéséről szóló 1946. évi XXV. törvényekhez.

Jelentős *módosításokat* fogadott el a minisztertanács a végrehajtási utasítás tervezetén. Az üldözötteket nem egy szétágazó túladminisztrált testület fogja képviselni, hanem *szükkörű vezetőség*. A rendelet 2. §-a egy

36 tagú intézőbizottságot állít fel,

amelyben az érdekeltek különböző csoportjai megfelelő képviselethez jutnak.

Intézkedik a rendelet *a keresztény vallású, de zsidó származású üldözöttek képviseletéről* is. Ezek számára a miniszterelnök

12 intézőbizottsági tagot nevez ki.

A különböző fontos *albizottságok* tagjait az izraelita hitfelekezet törvényes képviselőiből szervezi.

Lényeges pontja a rendeletnek, hogy az intézőbizottság vezetői

tiszteletbeli állást töltenek be, tehát semmiféle adminisztratív költséggel a Zsidó Kártalanító Alapot megterhelni nem szabad.

Biztosítja a rendelet a segélyezéseknél a keresztény vallású, de zsidó származású üldözöttek jogait is és kimondja, hogy miután *a származásuk miatt az üldözötteknek egyötöd része a keresztény hitfelekezethez tartozik:*

az évenként kiosztásra kerülő segélyeknek egyötöd részét ezeknek kell juttatni.

A rendelet indokolása rámutat arra, hogy ez az intézkedés csak azért is igazságos, mert azoknak az elpusztult üldözötteknek egyötöd része, akiknek hagyatékából az Alap létesül, *a keresztény hitfelekezethez tartozó zsidó származású örökhagyó.*

Amennyiben olyan személy hagyatékáról van szó, amely a rendelet szerint az Alapot illeti és az illető elhalálozása ismeretlen helyen és ismeretlen időpontban történt volna,

maga az Alap kérheti a holttányilvánítást.

Ezen intézőbizottságba az izraelita vallásfelekezet törvényes képviselő szervei által

24 tagot delegál.

Hasonlóképpen biztosítva van az intézőbizottságban való döntő szerepe az izraelita vallásfelekezetnek *a köztársasági elnök által kinevezett elnök és elnökhelyettes útján is.* Az elnököt a Magyarországi Izraelita Országos Irodája, az elnökhelyettest pedig az ortodox iroda *jelöli.* A Magyar Szentkereszt Egyesület 8, a Magyar Evangélium Egyháza »Jó Pásztor« missziói alapítványa pedig *4 személyt jelöl az intézőbizottságba.*

A hatóságok a Kártalanítási Alap intézőbizottságát tennivalóinak ellátásában támogatni kötelesek.

A felügyeleti jogokat a kormány a miniszterelnök útján gyakorolja, aki *az esetleges felülvizsgálatot a pénzügy-*, valamint a *kultusz-* és *igazságügyminiszterrel* együttesen látja el.

BÉKEMINŐSÉGŰ, LÁBRAHÚZHATÓ

Gumicsizmák

alacsony és magas sarokkal, 42-es nagyságig. **Cipőre húzhatók** magas sarokkal, húzózárral. **Gyermekhócipők** cipőre 22—42-es nagyságig

Gyermek-gumicsizmák

Közvetlenül lábrahúzhatók, 24—41 számig

Sárcipők

alacsony sarokkal, 38—46-os számig, azonnali szállításra megrendelhetők!

NŐI ÉS FÉRFI, SZIMPLA ÉS DUPLA

Ballonkabátok

svájci anyagból, elsőosztályú munkájú, békebeli kiállítás, minden nagyságban

GEIGER

IV., Somogyi Béla-út 30. Közp. Városháza épülete. Telefon: 184-144. Vidéki rendelést utánvéttel azonnal szállítjuk

„Hazudsz, államtitkár úr!"

Miért zárták ki a Kisgazdapártból dr. Halász Jenőt?

Nem feladatunk és különösen: nem szokásunk az, hogy a demokratikus pártok *belügyeibe* avatatlanul beleszóljunk.

De . . .

A szerkesztőségben felkeresett bennünket egy őszhajú, magas férfi: dr. *Halász* Jenőnek mutatkozott be és igazolta magát, hogy a Független Kisgazdapárt budapesti VII. kerületi szervezetének volt alelnöke, Nemzeti Bizottsági tag, törvényhatósági bizottsági póttag stb. Támogatásunkat kérte.

— Miről van szó tulajdonképpen? — kérdeztük.

— Kérem, engem a pártból kizártak, — mondotta elkeseredetten.

— És mit tehetünk *mi* ennek érdekében? — tudakoltuk tovább csodálkozva.

— Csak annyit, — válaszolta dr. Halász Jenő — hogy miután leellenőrizték azt, amit én mondottam és azt igaznak találják, megírják. Tehát, engedjék meg, hogy először is elmondjam: ki vagyok?

— Mint *utriusque juris doktor*, ügyvéd évtizedeken át voltam *a Kossuth Pártnak az igazgatója.*

1944-ben Mathausenbe deportáltak.

Amikor a felszabadulás után hazatértem, pártom vezetőjétől arról értesültem, hogy a párt beolvadt a Független Kisgazda Pártba. Én ezt tudomásul vettem és ezek után már mint a Független Kisgazdapárt tagja fejtettem ki politikai tevékenységet. Csakhamar megválasztottak a *VII. kerületi szervezet alelnökének, Nemzeti Bizottsági tag és Törvényhatósági Bizottsági póttag lettem.* Most hívtak volna be a törvényhatóságba, ha közben . . .

Legyint.

Ki a nyilas?

— Ekkor történt azonban az *első összetűzés köztem és a pártvezetőség néhány tagja között.* Ugy történt a dolog, hogy villámba, amit deportálásomkor elhagytam, *jobboldali, nyilasérzelmű »kiigénylők« költöztek.* Közöttük volt egy tanárember is. Ez a felszabadulás után, amikor felkértem őket, hogy a szemetet, piszkot takarítsák ki maguk után a lakásból, megfenyegetett és kijelentette: *vigyázzak magamra, mert neki*

olyan összeköttetései vannak, amelyekkel majd megtáncoltat engem.

Én természetesen nem törődtem ezzel . . .

— A Nemzeti Bizottságban az egyik munkáspárti bizottsági tag többször félig tréfásan, félig komolyan felhívta a figyelmemet arra, hogy *az egyik közvetlen felettem álló pártvezető »nyilas«, a Turul Szövetségben jobboldali tevékenységet fejtett ki.* Én természetesen, nem adtam ennek hitelt, sőt *visszamondtam az illető pártvezetőnek is, mosolyogva, hogy ilyen hiób hírek keringenek róla. Ő maga szintén nevetett akkor ezen.*

— Közben nagy meglepetésemre meggyőződhettem arról, — és ezt az illető *pártvezető velem szemben tanusított egyre ellenségesebb magatartása is bizonyította*, —, hogy a villámba beköltözött és engem megfenyegető *tanárnak* valóban vannak »magas összeköttetései«. Annyira, hogy közben az egyik balatoni révkapitányságon lett *rendőrszázados.*

Egy „fegyelmi" ügy és — Saláta Kálmán

— Ennek ismeretében már igazán nem csodálkoztam azon, hogy megindult a párt bizonyos köreiből ellenem a hajsza. *A kerületi tisztújító választáson engem alelnöknek nem jelöltek és*

csak a párttagok egyöntetű és erélyes fellépésére hozták azután ki az új listát,

amelyen én mint alelnök szerepeltem és annak meg is választottak.

— A választás után nem sokkal fegyelmi vizsgálatot indítottak ellenem, *azért, mert én a párt egyik vezetőjéről azt állítottam, hogy nyilas.*

Varga-Takács Julia.

KUT.1927.2.sz.2-6.l.

Nagyságos

Szentiványi Gyula dr.
urnak

Budapest
VI. Aréna -ut 4I

Varga Takács Julia

festő és szobrász

lánya

Kalápy Takács Julia

mennyire messzire van már a századelő sok vihart kavart művészete a mai fiataloktól. A Besztercéről beküldött képeivel, első kiállításával jelentkező Varga Júlia három éve, 1979-ben végezte a festészetet a kolozsvári főiskolán.

Kiállításainkon kevés a portré. Nehéz műfaj; örülnünk kell, ha valaki elkötelezetten vállalja. A Korunk Galériában látható „arckép-csarnok" a fiatal festőnőnek éppen erről az erős vonzódásáról tanúskodik. Arról a hitről és meggyőződésről, hogy a portré, bárkit is ábrázoljon, saját énünk, érzelmeink és gondolataink kivetítésére is alkalmas. Ezen a ponton azután ismét az expresszionizmussal rokon alaphelyzethez jutunk.

Varga Júlia portréi többnyire nőket ábrázolnak. Fiatalokat, idősebbeket, meditáló tartásban vagy valakire várva, egyedüllétük és magányosságuk megéreztetésével. A képek nézőinek az az érzése, hogy festőjük maga is hasonló lelkiállapotokat él át. A festmények háttér nélküliek. Ha enteriőrbe állítja is a festő a modellt, szobabelsők tárgyai nem mélyítik a képet. Ezek a hátterek inkább csak erős foltok, kemény színek, feketék, lilák, kékek. Mintha sorskérdések feletti igen-nem válaszok hangulati aláfestéséül szolgálnának. A képre vitt modelleknek semmi közük a valóságos környezethez; érzések, gondolatok megtestesítői, s ilyen metafizikus létükben nem is illenének hozzájuk a köznapi élet tárgyai.

A kiállító több festészeti vagy grafikai technikát próbál végig. Olajban, gouache-ban, akvarellben készülnek képmásai, ritkábban (ezek a gyengébbek) krétarajzban.

A város képe, Beszterce, ahol dolgozik, nem jelenik meg egyetlen itt látott munkáján sem. Csak hangulatában van jelen a város — vallja —, s csak számára érezhetően. Grafikában próbál besztercei urbánus tájakat ábrázolni, egyelőre kísérleti jellegű montázs-technikában.

MURÁDIN JENŐ

VARGA Julia

MASZK, olaj — 100×70
ÖNARCKÉP, olaj — 97×70
BÉLA, akril — 90×70
NAPOZÓ NŐ, akril — 90×70
MARIKA, olaj — 90×70
KOCSIS BÁCSI, olaj — 90×70
KLÁRA, olaj — 70×49
LEÁNYFEJ, olaj — 61×46
FESTŐ, olaj — 57×50
MAGDI, olaj — 46×38
PIROSRUHÁS NŐ, akril, tempera — 49×33
NANA, gouache — 47×32
MELANKÓLIA, kréta — 47×30
EMLÉKEZÉS, gouache — 44×30
KÉK HÁTTÉR, gouache — 41×29
FIATAL FIÚ, tempera, gouache — 41×29
FIGYELŐ, szénrajz — 41×29
ALVÓ NŐ, kréta — 41×28
SZOMORÚSÁG, gouache — 41×28
KURT, szénrajz — 42×28

187.

KORUNK GALÉRIA

1982. NOVEMBER

ARCKÉPEK, HANGULATOK

Mintha a német expresszionizmus visszfénye tükröződne ezeken a portrékon! Nyers színek, drámai alaphangok, átmenet nélküli erős foltokban feltett kolorit. Ernst Ludwig Kirchner vagy Erich Heckel képeit idézik meg a 20. század művészetének albumait lapozgató nézők előtt.

Nem tudom eldönteni, mennyire tudatos ez az igazodás Varga Júliánál. Arra kell gondolnom,

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-742, 340-726

TURBINA

Varga Judit

1971 OKT 11

1021

Varga Judit: Torzó

ciáltan, rétegekre vonatkozólag is, az *eddiginél pontosabban* határozzák meg a párt, a gazdasági vezetés és a tömegszervezési vezetés helyi feladatait a párt VB határozatából adódóan.

A Láng gyárban a lényeget illetően történt előrelépés. A

A „JUBILEUM"

LISTA BRIGÁD

A Szombathelyi Képtár
tisztelettel meghívja Önt

ÚJ MŰVEK

címmel

Vas megyei művészek

kiállításának megnyitójára

2004. december 3-án,
pénteken 17 órakor

A kiállítást megnyitja:
MARKÓ PÉTER
a Vas Megyei Közgyűlés elnöke

Közreműködik:
a VERNISZÁZS

A kiállítás látogatható: 2005. január 16-ig,
a kiállítók munkái megtekinthetők a képtár honlapján
a kiállítás időtartama alatt.

Támogatók, díjadományozók:
Vas Megyei Önkormányzat
Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata
Rumi Rajki Műpártoló Kör
Szombathelyi Képtár Barátainak Köre
Vasi Volán Közlekedési Rt.
Országos Takarékpénztár és
Kereskedelmi Bank Rt. Nyugat-Dunántúli Régiója

magánszemélyek

SZOMBATHELYI KÉPTÁR
KUNSTHALLE SZOMBATHELY
9700 Szombathely, Rákóczi Ferenc u. 12. Pf. 71.
Tel.: (36) 94/508 800 Fax: 94/314 096
E-mail: keptar@int.szombathely.hu
http://www.szombathely.hu/keptar
http://keptar.szombathely.hu

TÖBBEK KÖZÖTT : VARGA JUDIT

A szerethető kisváros

Örökségéből születik újjá Ózd

Hatalmas, rozsdásodó fémszerkezetek között öltönyös-ünneplős emberek feszengenek egy dobogón. Gyászt sugall a hajdan oly dicsőséges ózdi kohászat egykori acélművének félig már lebontott, széthordott öntőcsarnoka. A háttérben – míg el nem megy az ide nem illő vendégsereg – éppen csak megpihentek a földszaggató gépkarmok. Mégsem temetői a hangulat, hanem éppenséggel az újjászületés reményéről szólnak a szónokok. Az ózdi ipari régió kulturális örökségre alapozott fejlesztésének előkészítéséről, a funkcióját vesztett ipari terület regenerációjának elindításáról beszélnek. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) – jobb híján Ózd-projektnek nevezett – hároméves mintaprogramja nyitányán vagyunk, amelynek végén konkrét városrehabilitációs tervek készülnek.

Az acélmű egykori öntőcsarnoka

FOTÓ: VAJDA JÁNOS

Büszkék vagyunk a múltunkra – mondja a város polgármestere, Benedek Mihály, és sorolja a pusztulásnak indult, de megszépítésre érdemes gyári kolóniákat: Hétes, Velence, Kisamerika. Ez a gyár nekem az évszázados ipari kultúrát jelenti – fogalmaz Varga Kálmán, a KÖH elnöke, jelezve, hogy partnerül szegődnek egy itthon sosemvolt kísérlethez, az ózdi rehabilitációs-térségfejlesztő programhoz. Nem szabad lerombolni a múltat, a felismert értékekre kell alapozni a jövőt – figyelmeztet Martin O'Rourke (titulusa szerint az English Heritage regionális regeneráció-tanácsadója), aki angliai tapasztalatainak átadásával segít. „Az ipari örökség hatékony védelme, integrált megközelítés, partnerség" – foglalja pontokba a revitalizáció alapelveit Kristóf Ágnes projektfelelős.

> *Ózd nyolcvan százaléka „elsőrendű örökségvédelmi érdekű" terület.*

Rehabilitáció, regeneráció, revitalizáció – könnyű elveszni a szakzsargon erdejében. Valójában arról van szó, hogy a sokféle újkori átokkal sújtott Ózd a jelenlévők szerint nem veszni hagyható csődtömeg, hanem egy, most ugyan nehéz korszakát élő, de sajátos értékekkel bíró, szerethető kisváros. Aki megfordult már arrafelé, és van szeme rá, tudja, hogy a közhiedelemmel ellentétben gyönyörű dombvidék Ózd otthona. Ha pedig sétált a városban, nemcsak a paneleket láthatta, hanem „a gyár", vagyis a Gömöri Vasmű Egyesület, majd a Rimamurányi-Salgótarjáni Vasmű Rt. által építtetett ódon épületeket, a mai lepusztultságuk dacára is szép, emberléptékű kolóniákat.

A szakemberek szerint Ózd nyolcvan százaléka „elsőrendű örökségvédelmi érdekű" terület. Egyedülálló városszerkezet, funkcionalitást, festőiséget, korszerűséget példázó (előző) századfordulós lakónegyedek, építészeti minőség, ipari emlékek, hatalmas középületek színvonalas belsőépítészeti részletekkel – foglalják össze címszavakban az értékeket. Mindazt, amire alapozva – miután átfogó módon, minden lehetőséget, hatást, készséget felmértek a városban és környékén – nagy összefogással ismét elindulhat felfelé a térség. Mert állítják, hogy a kulturális örökség olyan erőforrás, amely a jól átgondolt támogatásokat megsokszorozhatja.

Jó volna, ha évtizedek múltán úgy emlékezhetnénk erre a három esztendőre, mint egy új fejlődési pálya kezdetére. Ózd polgármestere, Benedek Mihály ebben reménykedik, sőt az önkormányzat valamelyest már elébe is ment a remélt jövőnek. Első lépésként – ha minden a tervek szerint alakul – 2006-ig a Velence-telep házainak harmada mégszépül. A vasútállomással átellenben lévő kolónia – ha hunyorítunk, hogy mai kopottsága ne fedje el a lényeget – egy jobb kort idéz. A Debreceni Egyetem műszaki főiskoláján (ahogy a többség ismeri, az Ybl főiskolán) már elkészültek a tanulmánytervek, és arra is lesz mód, hogy néhány hallgató hasznos munkával Ózdon, a Velence-telepi felújításon töltheti gyakorlatát.

A helyiek nélkül – ellenükre meg különösen – persze eleve kudarcra volna ítélve a jó szándékú mintaprogram. A polgármesternek meggyőződése, hogy Ózdon sok tehetséges, tenni akaró ember él, akiket csak kérni kell, és segítenek. Hogy valóban így van-e, az már április 26-án kiderülhet: arra a szombatra nagy, közös városstakarítása hívják az ózdiakat.

Az is egy mintaprogram lehet.

Papp Dénes

Timo és csapata

Timónak nem volt óvszere, amikor a barátnőjét meglepte egy bécsi úttal, így kénytelen volt automatából vásárolni – főnököm vidámkodásai közepette ezt olvasom az egyik bulvárújságban, majd gyors konzíliumot tartunk: 1. ki az a Timo?; 2. miről szól a dolgozat?; 3. és kit érdekel?

Ez is egy cikk bír lenni: íme, a konklúzió.

Viszont a legutóbb akkor akartam albán kecskepásztornak állni idegi alapon, amikor egy nap különbséggel az én kedvenc kollégám, a „bigbrádör" Zsanett, valamint Bölcs István írt kritikát a Chicagóról. A villámkarriert befutó újságírógyakornoknak körülbelül az „jött le" az egészből, hogy emberek táncolnak a filmben, s bár ez kétségkívül igaz, a biztonság – meg a kontraszt – kedvéért egymás mellé tettem a két anyagot. Nem kellett volna: emitt, ugye, általános iskola első évfolyamában tapasztalható, fogalmazásszerű képződmény, bárgyú mondatokkal, amott, a 168 Órában egy cikk, gondolatfolyammal, véleménnyel, kritikával. De nyilván én vagyok a rosszindulatú, ezért meg sem említem, hogy a színes bulvárnapilap vezérigazgatója, az újkori Marco Polo már nem csupán csodálatos utazásait ismerteti útijegyzet gyanánt az újságban, hanem saját monogramján futó céget reklámozva odabiggyeszti az oldal végére a vonatkozó internetelérhetőséget, hadd szóljon; ügyeseknek áll ez a világ. Egyebekben azt hiszem, megérkeztünk a magyar sajtónak nevezett történet végpontjához; aki itt erkölcsről meg hasonlókról beszél, azt úgy kell tekinteni, mint szökött ápoltat valami jó nevű budai szanatóriumból.

Nem értem, hogy miért kell mindig fordítva forognia a földnek. És ha már megfejtették az emberi géntérképet, nem lehetne a bevásárlóközpontos pincérek leszármazottain javítgatni a sémát, hogy a jövő pincérei ne legyenek olyanok, mint a megsütött disznók mínusz három ikuval és kötényben? Legutóbb kértem egy somlói galuskát egy normálisnak tetsző helyen, és kaptam valami furcsa izét, s kérdezem a pincértől (stilizált változat):

– Elnézést, ön szerint ez micsoda?

– Mi az, hogy mi? Somlói galuska.

– Meglehet, hogy az volt, de ez mindenekelőtt kemény.

– Nem kemény, mert friss.

– De nézze meg, hogy nem friss: itt ütögetem az evőeszközzel, és hangja van.

– Azt akarja nekem mondani, hogy ez nem friss? Hogy mi nem friss somlóit szolgálunk fel a vendégnek?!

– Nem, én azt akarom mondani, hogy ez egy kellemes hely, feltételezhetően gyakorta idelátogató vendégekkel, s bár lehet, hogy a somlói általában friss, most nem az. Vigye vissza!

– Nem értem, miért kell visszavinni, amikor ez friss.

– Nem lehetne egyszer azt mondani, hogy kedves vendég, ég a pofám, önnek igaza van, ez egy Sztálin-kori darab, bocsánat, bocsánat, bocsánat?!

Életem értelme ekkor az asztal alatt empatikusan megszorította a kezem: egysejtűnek hiába magyarázod, hogy a világ összetettebb, mint azt gondolná; nyugodt vagy, ellazulsz, nyugodt vagy, ellazulsz...

Tényleg nem kell foglalkozni ezekkel, csak erősen föl kell készülni, ha bárhová megyünk e hazában. Több óra a pszichológusnál, relaxációs tréningek, esetleg egy vállról indítható rakéta... S akkor mosolyogva élhetjük meg azt az eseményt is, amely az ismerősömmel esett meg, hogy tudniillik az éves átvizsgálás után mosatlanul hozták vissza az autóját a német anyavállalathoz tartozó, erős áron dolgozó márkaszervizből, s hanyagul nyomták a kezébe a kulcsot.

– Nem mostuk le a kocsidat, mert ráfagyott volna a víz!

– De hát ez standard! Benne van a szabályzatukban, hogy le kell mosni! És egyáltalán: miért tegez?

– Elnézést, a délelőtti munkafelvevő nem szólt nekem...

– De ön most itt van, az a dolga, hogy minden rendben menjen, és én elégedett legyek a rakás pénzért nyújtott szolgáltatással!

– Jó, rendben, ha akarja, gyorsan lemosatom...

Így mondta neki: ha akarja. Akarja az anyád, válaszolta végül, majd kifizette a szervizpénzt, amelyet persze szépen fölkerekítettek, gondosan beépítve a mosást.

Ez van itthon tehát, köszönjük, hogy velünk tartottak! Ellenben legyünk pozitívak: itt a tavasz, süt a nap, csiripelnek a madarak, és megyünk az EU-ba...

Azért azt mondja már meg valaki, ki az a Timo!

Murányi András

VARGA KÁLMÁN

Egy vagány nő vallomása

Könyvet írt Milos Forman felesége

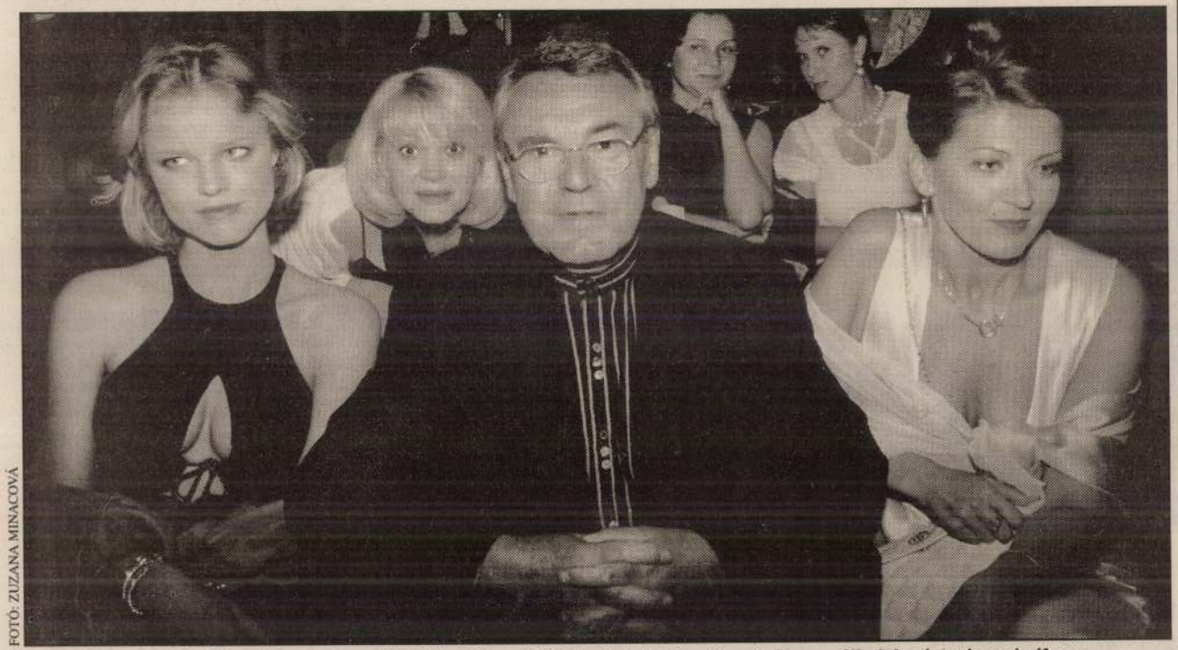

FOTÓ: ZUZANA MINACOVÁ

Milos Forman Eva Herzigova, Jana Brejchová (az első feleség) és Martina (a harmadik feleség) társaságában

Jól mesterkedett Csehországban Martina Zborilová. Beállt egy hosszú sor végére, és női rafinériáját bevetve addig ügyeskedett, amíg ki nem kötött Karel Gott karjai között. Forgatókönyvírást tanult a prágai Filmművészeti Főiskolán, ugyanabba az évfolyamba járt, mint a majdnem Oscar-díjas Jan Hrebejk „udvari írnoka", Petr Jarchovsky. Forgatta ő is a tollát, még filmet is készített, kerek ötperceset, de a legnagyobb sikere mégiscsak a legnépszerűbb (és leggazdagabb) „cseh csalogány" megszerzése volt. Ami történt, megtörtént. Kapcsolatuk öt évig tartott. Ezért még senki sem neheztelt rá. A nagyobb fogás viszont ezután következett. 1995-ben Amerikában megismerkedett Milos Formannal, és ami előtte egyetlen nőnek sem sikerült, véget vetett harminc-valahány éve már csak papíron létező házasságának. Kapcsolatukra azonban csak két évvel később derült ..... nyit az illendőség megenged. Addig viszont pironkodás nélkül elmegy.

A „művet" elsőként Forman „lektorálta". De csak a végén, amikor már teljes egészében elkészült.

„Könyvemet nem a szenzációra éhes bulvársajtónak szántam, hanem azoknak, akik őszintén kíváncsiak rám. Aki megjön mondjuk Új-Guineából, az útleírást kínál az olvasóknak. Én kivételes férfiakkal, rendkívüli egyéniségekkel kerültem közeli kapcsolatba, és boldogan mesélek róluk. Útleírás vagy szakmai tanácsadás helyett így aztán csak érzelmi leírással szolgálhatok. De úgy gondolom, az én történetem e két jól csengő név nélkül is érdekes lenne."

Hogy járt-e valamiféle nehézségekkel az első oldalak megírása?

„Csak a már halványuló emlékek felidézése okozott apróbb gondokat. Bizo- ..... nyos részl... kezdtem el... számukra. Visszatérve a könyvre: ha nem ment az írás, nem erőltettem. Olyankor itt-ott beleolvastam, javítgattam, bejelöltem, hol kellene teljesen újrafogalmazni, aztán kikapcsoltam a gépet, és átmentem a másik szobába, Miloshoz. Ha nem dolgozik, hajnalokig képes beszélgetni."

Forman és felesége között harminc-négy év a korkülönbség. Ezzel azonban egyikük sem foglalkozik. A könyv arra is választ ad, fenyegeti-e külső veszély a házasságukat.

„Gyakran megkérdezik tőlem, hogy gondolom, egyenrangú partnere vagyok-e Milosnak? Emberileg biztosan, tudását, élettapasztalatát tekintve biztos, hogy nem. Ilyen értelemben mi két különböző egyéniség vagyunk. Nem jártunk egy évfolyamba, nem voltunk csoporttársak, akik a diploma megszerzése után összeházasodtak, és a nulláról indultak. Milos már érett férfi és világhírű ..... kofferral

SZÍNHÁZ

A vidám halál

Egy gondolával játszanak az Othello szereplői a tatabányai előadásban. Először mintha asztal volna, mögötte ülnek, és úgy tesznek, mintha egy ülő helyükben, szinte oratóriumszerűen akarnák előadni az egész szöveget. Kicsit ijesztő kezdés, de mire elunnánk, megmozdulnak, valóban játszani kezdenek. A darabbal és a gondolával is. A gondola ugyanis köteleken függ. Karabinerekkel lekapcsolják, visszaakasztják, felhúzzák, leeresztik. Velence jelképét hol használják, ráülnek, kibújnak belőle, hol dísztárgyként, látványelemként kezelik. A játékteret ugyancsak a tengeri környezetet jelző homok borítja. A szereplők jellemüket a ruhájukon is hordják. Othello ugyan inkább rejteni szeretné. Elegáns fehérben jár, csak bodor frizurája árulkodik afrikai származásról. Jago csuklyás pulóverfélét visel, Desdemona szépségét keleti tarka öltözék fokozza, Lodovico, menedzseröltönyben hivataloskodik. (Díszlet: Nagy Viktória, jelmez: Kovács Andrea.)

Koltai M. Gábor rendezésében az értelmezés világos, a játék célratörő. Othello nagyon be akar illeszkedni, velenceibb szeretne lenni a tősgyökereseknél. Ezért sebezhető. A történet beszennyezi, arcát, ruháját összekeni, egyre sötétebb, mocskosabb lesz, ahogy elvadítja a szenvedély. Menszátor Héresz Attila pontosan hozza a koncepciót. Jago beteg. A gonoszság megtámadja szervezetét. Egyre sápadtabb, egyre gyengébb, egyre idegesebb. Minél jobban alakul ármánykodása, annál rosszabbul érzi magát. De nem titkos lelkifurdalás gyötri. Meglehet, éppen a testi baj torzítja el a lelkét is. Mire lelepleződik, vért hány. Huszár Zsolt alakításában maradéktalan Wedekind századfordulói kamasztragédiáját rendezte meg Koltai M. Gábor a Háziszínpadon. Idézik ugyan itt is Othello szavait, a darab és az előadás mégis inkább a fiatal rendező korábbi tatabányai munkáját, a Rómeó és Júliát idézi. Ezúttal is szenvedélyes fiatalok vívják első ütközetüket az élettel, és a diadalmas megfutamodást választják. A merész elmenekülést. Nem a felnőttekkel, a társadalommal, a konvenciók világával van ugyanis bajuk, hanem magával az emberi léttel. Wedekind alapvetően toleráns, felvilágosult, szeretetteljes felnőttvilágot rajzolt főhősei köré (a rossz, a gyerekeket megnyomorító, durva szülőket csak emlegetik, nem jelennek meg), a tragédia mégsem kerülhető el.

Vereckei Rita lakótelepi ridegségű falakkal körülvett, régi szobortöredékekkel, dús gyümölcskosarakkal díszített füves kertbe helyezi a történetet, ahová csak ablakszerű nyílásokon át lehet bejutni. A történetnek csak hangulati-gondolati kerete van, szociológiai nincsen. A játéktér ki van metszve a világból, nem része annak, legföljebb ha titkos találkahely lehetne. A nyílásokon át vöröslő homály dereng át, nem tudható, a falon túl világ van-e vagy túlvilág.

A játék harsányan szenvedélyes, a fiatal színészek egy évszázadot fognak át, egyszerre régi, felvilágosulatlan, az életismerettől gondosan óvott gimnazisták és nagyszájúan öntudatos mai fiatalok. Kató Balázs Melchiort felvilágosítói hittel, lázadó öntudattal alakítja, Moritzból Mihály Péter a leküzdhetetlen félelmet, a menekülés belső kényszerét hozza ki erőteljesen, Tisza Anita Wendla kíváncsiságát és a felnövéstől való rettegését keveri költőivé. Pap Lujza már a főváro-

„Arra szerződtem, hogy mások munkáját segítsem és kedvezőbb feltételeket teremtsek..."

Interjú Varga Kálmánnal, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal elnökével

KAISER LÁSZLÓ

Varga Kálmán 1953-ban született Budapesten. 1981-ben a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Bölcsészkarán kapott diplomát történelem és népművelés szakokon. A történelem szak mellett történeti muzeológiát hallgatott és kétéves művészettörténeti szabadegyetemet is elvégzett. Diákévei alatt műtörténeti és művészetelméleti írásokat publikált, többek között a Művészet, az Új Írás és a Mozgó Világ című folyóiratokban.

A diploma megszerzését követően először az 1981-ben megnyílt gödöllői művelődési központban dolgozott, ahol a Gödöllői Galériát vezette, 1987-től pedig a gödöllői Városi Múzeum igazgatója volt. Munkája közben a Magyarságkutató Intézet külsős kutatójaként a szlovákiai magyar kisebbség történetével foglalkozott, helyszíni kutatásokat végezve. 1994-ben a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter felkérésére a gödöllői Grassalkovich-kastély, majd a Szent György tér és a fertődi Esterházy-kastély miniszteri biztosaként irányította az ún. kiemelt műemléki beruházásokat. Emellett ellátta a gödöllői kastélymúzeum vezetését is, illetve részt vett a minisztérium jogalkotási munkájában (műemléki törvény), valamint a céltámogatási rendszer kialakításában és működtetésében. 1998-tól a Műemlékek Állami Gondnoksága tudományos igazgatóhelyetteseként dolgozott a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal elnökévé történő kinevezéséig.

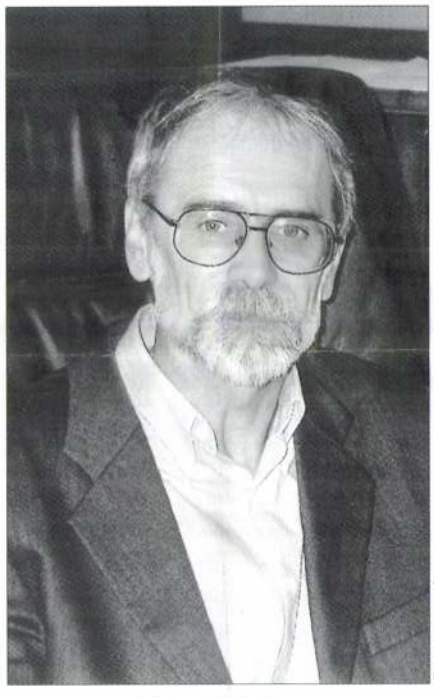

Fotó: a szerző

Varga Kálmán

A történelemtudományok doktora, disszertációját a gödöllői kastély történetéből írta és védte meg. Több könyv és számos szaktanulmány szerzője. Kiemelésre érdemes: Hazahúzott a szülőföld... Dokumentumok, visszaemlékezések a szlovákiai magyarság Csehországba deportálásáról 1945–1953 (Budapest, 1992, Molnár Imre társszerzővel); Grassalkovich-kastély, Gödöllő (Gödöllő, 1997); A gödöllői kastély évszázadai (Budapest, 2000); Mária Terézia Eszterházán (Budapest, 2001).

Gödöllőn él, nős, három fia és két leánya van. Pártonkívüli. Tagja a Magyar Történeti Társaságnak és a muzeológusok szakmai szervezetének, a Pulszky Társaságnak.

– Kinevezése, augusztus 21. óta mit sikerült eddig megvalósítania terveiből, elképzeléseiből?

– Amikor a hivatalba kerültem, tudtam, hogy mi várható és miből áll majd itt a munka, hiszen a műemlékvédelemben dolgoztam korábban is. Ezzel együtt a célom az volt, hogy a döntések előtt első lépésként teljes mértékben megismerjem a szervezetet, hiszen mintegy háromszáz fős intézményről van szó. Megismerjem a mechanizmusokat, az egységeket, az önálló intézményeket, és mindjárt olyan belső racionalizálási programot is kialakítsak, amely segítheti a szakmai munkát. Az eltelt időszak alatt – talán nem teljes mértékben, mert ez illúzió lenne – tájékozódtam az alapvető helyzetről. Úgy érzem, hogy feltártunk néhány olyan igen komoly tartalékot, amelyek mozgósításával a szakmai munkára tudtunk pénzeket átcsoportosítani, egyfajta ésszerűsítést végrehajtani; egykét szolgáltatói szerződést átalakítottunk és így komoly összeget tudtunk megtakarítani. Ilyen volt többek között az intézmény őrzése-védelme. Mindebből adódott például, hogy még ebben az esztendőben sikerül támogatnunk olyan programot, mint a világörökség részét képező pécsi sírkamrák ügye, amelyhez több mint 40 millió forintot biztosítottunk. Nagyon fontosnak tartottam továbbá, hogy erős jeleket adjunk magunkról a külvilág számára, s azt is, hogy a világörökség védelmének még inkább presztízse legyen.

– Hosszú távon milyen elképzelései vannak?

– Hosszú távon az egyik feladatunk – ezt szeptember végén el is kezdtük – az örökségvédelmi törvény módosítása, amely jövő év őszén kerül a parlament elé. Ennek a mechanizmusnak már felállítottuk a pontos menetrendjét, hiszen ez meglehetősen hosszú folyamat. Alapmódosítási javaslatot készítünk, amely jövő tavasszal bekerül a közigazgatási vérkeringésbe, hogy aztán kiforrott törvénymódosítási csomagként kerüljön a parlament elé. A változtatás alapvetően kétirányú. Az egyik irány az, hogy a korábbi törvényt koncepcionálisan módosítsuk, a másik pedig – ami elsősorban a gyakorlati hatósági munkát jelenti –, hogy

az élet által indokolt módosításokat elvégezzük.

– *Hogyan látja a műemlékek jelenlegi állapotát, a műemlékvédelem finanszírozását?*

– A hazai épített örökségnek van egy bizonyos köre, összességében 3-4 százalékra tehető, ahol kaotikus a helyzet, ez kb. 400-450 műemléket jelent. A többit helyreállítottuk, üzemszerűen hasznosítjuk, működtetjük. Tehát az említett néhány száz műemlék igényel állami beavatkozást.

– *Amely financiális kérdés is...*

– Természetesen a pénz mindig kevés, de mi nem is abba az irányba akarunk elmozdulni, hogy keményen lobbizzunk az állami dotációnövekedéséért, hanem a megoldás érdekében ezt a krízishelyzetben lévő állományt két nagy csoportra szeretnénk bontani. Az egyik csoport lényegében mindenképpen állami tulajdonban tartandó és közfunkcióval működtetett épületek csoportját képezi. A másik csoport korszerű hatósági munkával megvédhető és megőrizhető, viszont sem tulajdonjogilag, sem a hasznosításban a közfunkciót tekintve nem írnánk elő olyat, ami korlátozná az elképzeléseket. Az első csoportba tartozó műemlékek esetében – kastélyokról, kúriákról, világépületekről, ipari emlékekről, várromokról, tehát ilyen típusú állományról van szó – az állami tulajdon azt is jelentené, hogy komoly nagyságrendű finanszírozással kívánjuk ezeket helyreállítani és természetesen működtetni; elsősorban a nagy kastélyokra gondolok, amelyeket önálló program keretében újítanánk fel. Szeretnénk a Műemlékek Állami Gondnokságát korszerű, az európai mintáknak megfelelő szervezetté kiépíteni és hozzárendelni azt az állományt, amely állami dominanciát igényel mindenképpen, illetve azokat az épületeket, melyek üzletileg hasznosíthatatlanok, ilyenek például a kolostorok, várromok.

– *A másik csoport?*

– Annál a csoportnál pedig, ahol be kell engedni a magánszférát, a védettséget a hatósági munkával biztosítjuk, és olyan jogkörnyezetet kell teremteni, amely érdekeltté teszi a külföldi és elsősorban a hazai befektetőket abban, hogy hasznosítsák az épületeket. Készíttettem szakértői véleményt, hogy mitől lehet vonzó az ilyen műemlék, ezzel párhuzamosan feltártuk azokat a problémákat, amelyek megoldása elengedhetetlen. Mindez lényegében jogalkotási és feltételteremtő munka, tehát alapvetően nem pénzkérdés.

– *A régészettel és a műtárgyakkal kapcsolatos feladatok és teendők milyen szerepet játszanak terveiben?*

– A régészetnek és a műtárgyakkal kapcsolatos hatósági munkáknak a szakmai intézményrendszere nem tartozik hozzánk. Az, hogy a műemlékekről többet vagy hangsúlyosabban beszélünk, annak köszönhető, hogy a műemlékvédelem teljes intézményrendszere a hivatalunkhoz tartozik, de például a múzeumi hálózat nem került hozzánk. Mindenképpen a korszerű hatósági munka megteremtése a lényeg. Igazából sem a régészet, sem a műtárgy tekintetében nem tartok fontosnak további centralizálást vagy háttérintézmények bevonását.

– *Elégedett az örökségvédelem anyagi forrásaival?*

– A forrás, amely rendelkezésünkre áll az intézményen vagy a minisztériumon belül, mindenképpen kevés. Azt sem remélem, hogy most eljön a Kánaán és „dőlni" fog a pénz. Inkább olyan stratégiával dolgozunk, amely szerint nem feltétlenül az a fontos, hogy a pénz itt legyen a mi „zsebünkben", hanem az, hogy ahol a pénz van, ott a döntéshozatali mechanizmusban részt vegyünk. Vagyis a minisztériumoknál, önkormányzatoknál, regionális egységeknél, hiszen a források ott vannak. Tehát az a célunk a jövőben, hogy beépüljünk a döntéshozatali rendszerekbe és struktúrákba.

– *A hivatalon belül milyen változások várhatók?*

– A hivatal létét maga a törvény határozza meg. Úgy látom, hogy amíg a törvény módosítása nem történik meg, addig a hivatal struktúrájában komolyabb változást nem érdemes hozni. Viszont a törvény módosításánál ki kell térni az intézményrendszer korszerűsítésére, és ezt követően szakmai alapon lesznek majd a változások. De ez egy esztendő múlva várható, addig viszont az intézményben többfajta átmeneti kis változtatást mégis szeretnék elérni. Az egyik mindenképpen az, hogy ennek a nagy komplexumnak a különböző egységei, intézményei önállóan tudjanak működni, és én ebbe nem óhajtok – úgymond – „kézivezérléses" módszerrel beavatkozni. A másik, hogy elébe menvén a hatósági eljárások korszerűsítésének, szeretném elérni, hogy ügyfélbarát hatósági munka valósuljon meg, szellemiségében a munkatársak, az osztályok ezt kövessék. Ez a környezettől és az ügyfélszolgálati rend kialakításától a barátságos modorig sok mindent felölel. Szeretnénk az ügyfélért lenni, ha szabad így mondanom az intézmény nevében. Ehhez be kell fejezni a regionális irodák kialakítását, hatékony működésükhöz meg kell teremteni a feltételeket, sajnos elég mostoha állapotok uralkodnak több helyen.

– *Vannak további tervek a hivatalon belül?*

– Szükség van néhány kisebb újításra, amelyek bizonyos programok indítását segítik. Például a kastélyprogram indításához szeretnék kisebb szervezeti egységet teremteni, szándékozok minden olyan kezdeményezést fölkarolni, amelyek stratégiai fontosságúak, elsősorban a kutatás területére, a tudományos műhelyekre gondolok. Említettem már, hogy szeretném, ha megnövekedne az intézmény presztízse. Ez nemcsak a köztudatban való erősödését jelenti számomra, hanem azt is, hogy a mindenkori politika, kormányzat számára mértékadó intézmény legyen. És olyan legyen, amelynek a szavára figyelni kell!

– *Örökségvédelem a Kárpát-medencében: lesznek változások?*

– Ebben a tekintetben szélesíteni szeretném lehetőségeinket, feladatainkat. Nemcsak tovább akarom vinni azt, ami ezen a területen történt, hanem erősíteni, bővíteni is kötelezettségeinket. Hiszen a hazai műemlékvédelemnek, örökségvédelemnek speciális módszerekkel ugyan, de ki kell terjednie a Kárpát-medencei magyar kultúrkörre. Már javaslatokat tettünk egy közös román, magyar és szász örökségvédelemi vegyes bizottsághoz. Ezzel a nyitással erősíteni lehet a kapcsolatokat, de természetesen hasonló elképzelésünk van Szlovákia, Kárpátalja és Délvidék vonatkozásában is.

– *Utolsó kérdésem nem az elnökhöz, hanem a kutatóhoz, a tollforgatóhoz szól. Hogyan tudja összeegyeztetni a hivatali munkát egyéb teendőivel?*

– Elsősorban tudományos kutató munkát végeztem, ezt most gyorsan félretettem, mert úgy látom, hogy egy ilyen hivatalt vezetni és az örökségvédelem ügyét szolgálni olyan nagy feladat, hogy sem szellemileg, sem fizikailag nincs olyan ember, aki emellett más munkát is hatékonyan tudna végezni. Én most arra szerződtem, hogy amíg a megbízatásom szól, mások munkáját segítsem és kedvezőbb feltételeket teremtsek, ugyanakkor nyugodt, stabil légkörben dolgozhassanak kollégáim. Tehát tudatosan hagytam abba saját szakmai jellegű munkáimat, s akkor térek vissza hozzájuk, ha eljön az ideje.

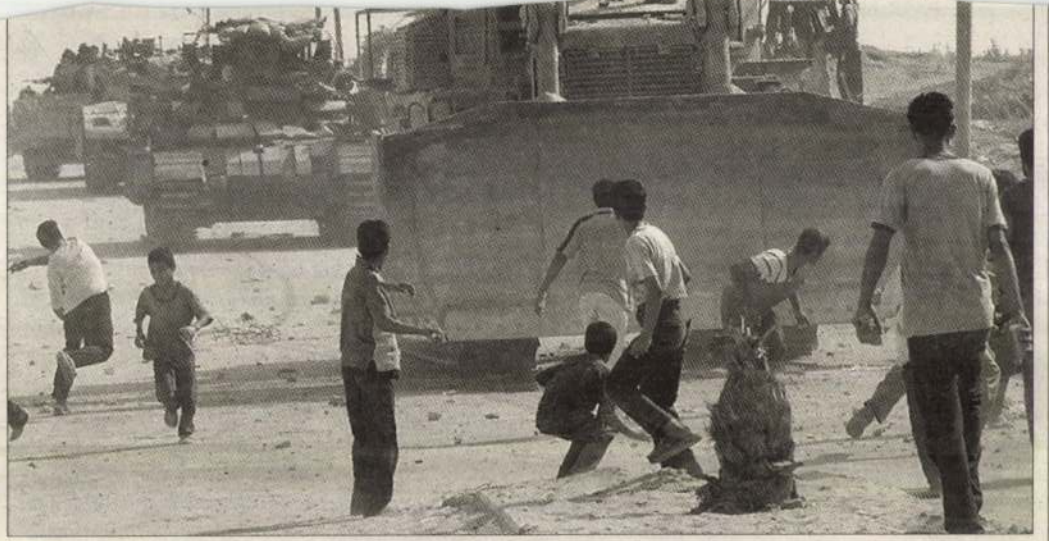

Palesztin gyerekek kövekkel dobálják az izraeli hadsereg buldózerét Gáza északi részén FOTÓ: REUTERS/AMMAR AWAD

HÍRÖSSZEFOGLALÓ

Az izraeli hadsereg tegnap hajnalban Ciszjordániában lerombolta két palesztin öngyilkos merénylő családjának és két Hamász-tagnak a házát. Mindkét merénylő az Iszlám Dzsihád szélsőséges szervezet tagja volt, és tavaly december 5-én, illetve az idén március 7-én követték el kamikaze akciójukat Jeruzsálemben. Egy izraeli katonai szóvivő megerősítette a Betlehemhez közeli két épület lerombolásának hírét, amelyről palesztin források számoltak be.

Izraeli katonák mintegy harminc harckocsi védelmében tegnap behatoltak egy palesztin faluba a Gázai övezet északi részén. Közelharcba keveredtek kődobáló palesztin fiatalokkal, és közülük ötöt megsebesítettek, egyet igen súlyosan – ő később belehalt sérülésébe. Az izraeliek a Bét-Lahja faluba való bevonulás után azonnal kijárási tilalmat rendeltek el, több száz lakos azonban kijött a házából, és dobálni kezdte a katonákat. A Reuters tudósítója látta, amint katonák három harckocsi tetejéről éleslövedékekkel tüzet nyitnak a palesztinokra. Fejen találtak egy kerékpározó fiút is, aki palesztin orvosok szerint a kórházba szállítás után meghalt.

Tegnap megkezdte amerikai tárgyalásait több palesztin miniszter. *Száeb Erakat* helyi önkormányzati miniszter, *Abdelrazak al-Jahja* belügyminiszter, valamint *Mahir el-Maszri* gazdasági miniszter az amerikai fővárosban találkozik *Colin Powell* amerikai külügyminiszterrel és *Condoleezza Rice* nemzetbiztonsági főtanácsadóval. Áttörést nem várnak a tárgyalásoktól, de többen üdvözölték a megbeszélések újrafelvételét abban a reményben, hogy folytatódhatnak az erőszakos cselekmények megszüntetésére irányuló nemzetközi erőfeszítések.

keresztényidemokrata ellenzék

rekre számíthatna."

létalapját fenyegeti Zimbabwében.

H Á T T É R

Halálos üdvözlés Kolumbiában

RUFF ORSOLYA

Beváltotta ígéretét a Kolumbiai Forradalmi Fegyveres Erők (FARC) szélsőbaloldali gerillacsoport, és véres akcióval „üdvözölte" a hivatalába szerdán beiktatott újdonsült elnököt, *Alvaro Uribe Velezt*. A pokolgépes merényleteknek, rakéta- és aknatámadásoknak legalább tizenhárom áldozata és többtucatnyi sebesültje volt Bogotában. A gerillák, akik különösebb erőfeszítés nélkül játszották ki a rendőri és katonai őrizetet, tulajdonképpen alapjaiban rengették meg azt, amivel az elnök megnyerte a választásokat, nevezetesen a biztonságot.

Bármilyen bizzarnak is tűnik elsőre, Uribe Velezt a gerillák segítették a hatalomba – egészen pontosan az a fellépés, amelyet az ötvenesztendős jogász az ország felét ellenőrzésük alatt tartó fegyveres csoportok ellen ígért. Amikor februárban összeomlottak a béketárgyalások, és újfent szaporodtak a terrorakciók, Uribe népszerűsége soha nem látott magasságokba szökött. Ennek oka rendkívül egyszerű: az akkori elnök, *Andres Pastrana* a tárgyalásokat tekintette a békefolyamat zálogának, ám minden igyekezete dacára a dialógus megfeneklett. Utódjáról azonban már most tudni lehet, hogy alapvetően más utat, sokkal harciasabb és markánsabb politikát fog követni. Az új elnök kíméletlen harcot hirdetett a militáns csoportok és főként a FARC ellen: célkitűzései között szerepel a hadsereg létszámának megduplázása, ezenkívül olyan (a tervek szerint egymillió fős) civil hálózat kiépítése, amely az ország titkosszolgálatát segítené a gerillák elleni harcban.

Terveihez az elnök jelentékeny segítséget remél az Egyesült Államok vezetésétől. Az Oxfordban és a Harvardon végzett Uribe Velezről köztudott egyébként, hogy rendkívül jó kapcsolatokat ápol Washingtonnal, és abból sem csinál titkot, hogy még nagyobb (anyagi) támogatást vár a marxista lázadók – ha úgy tetszik: a terror – elleni hadjáratához. Ígérete szerint Uribe nemcsak a gerillák ellen indít ádáz harcot, hanem a kábítószer-kereskedelem, a korrupció, a túlburjánzó bürokrácia és a munkanélküliség ellen is (ez utóbbi eléri a 16 százalékot). Kilátásba helyezte azt is, hogy a megtakarítások érdekében a kongresszust egykamarás parlamentté alakítják át. A képviselők többsége azonban hallani sem akar erről, megfigyelők pedig úgy vélik, hogy a belpolitikai csatározásokban könnyen elolvadhat Uribe kezdeti népszerűsége. Holott az új elnöknek szüksége van minden támogatásra, hiszen (ahogy mondani szokás) a java még csak eztán következik. Csodákat azonban ne várjanak – bocsátotta előre egyik beszédében a politikus, aki mindamellett nem zárja ki a „hasznos párbeszédet" sem a békefolyamat érdekében.

Uribe Velezről egyébként úgy tartják, hogy „h élete van", pontosabban tizenöt – ennyiszer ak ugyanis meggyilkolni az utóbbi időben. A merénylettel együtt azonban ez a szám mos zenhatra emelkedett.

Szeretõ Szabolcs

Szerki

Tárgyi tévedésektől hemzsegő, gyűlölettől duzzadó kis írást jelentetett meg legfrissebb számában lapunkról a Magyar Narancs nevet viselő, Soros-féle kiadvány. Ennek önmagában még nincs hírértéke, az utóbbi hónapokban vagy féltucatnyi hasonló fércmű gyalázta a több mint kormányváltás óta egyetlen ellenzéki napilappá vált Magyar Nemzetet a valaha szebb napokat látott hetilapban. Ami most mégis reagálásra késztet, az az írás apropója: a szerkesztőség álláspontját tükröző, szerző feltüntetése nélkül megjelenő – a szakzsargonban szerkinek nevezett – cikk írója (írói?) alig leplezi kárörömét, amit a lapunk felszámolását célzó kormányzati agresszió váltott ki belőle. Úgy is fogalmazhatnék, hogy a „Magyar Narancs" egyenesen bátorítja a sajtószabadság korlátozására irányuló törekvéseket.

A szerki mostani fröcsögése személyesen is mélyen érint, hiszen a Magyar Nemzet több mostani fiatal munkatársához hasonlóan rövid ideig rendszeres szerzője voltam a hetilapnak. A lap stílusával, szellemiségével kapcsolatos fenntartásaim miatt álnevet használtam, a szerkesztőség munkájában való részvétel – amit nem én kezdeményeztem – akkor, 1998-ban ebben a formában vállalható volt a számomra. Ma már a hírhedt „tetemcafatos" cikk vagy az olvasókhoz intézett, a lap függetlenségének mítoszát végképp szertefoszlató választási felhívások közzététele után erre semmilyen lehetőséget nem látnék. A tartózkodás, gondolom, kölcsönös.

De térjünk vissza az inkriminált szerkesztőségi cikkhez! Az „eszmei" mondanivaló röviden összefoglalható: ne ugráljon, s főként ne hivatkozzon a sajtószabadságra a Magyar Nemzet, amikor nyomdai szerződésének felbontásával és csaknem teljes hirdetési bojkottal igyekszik ellehetetleníteni az új kormányzat. Hiszen tulajdonképpen csak azt kapjuk most, amit megérdemeltünk. E veretes gondolatok alátámasztásába azonban számos hazug állítás is becsúszott. Így például tévesen tekinti gyakorlatilag állami támogatásnak lapunk nyomdai szerződését a Soros-kiadvány; épp ellenkezőleg: ennek felmondása okoz kárt az adófizetőknek, és veszélyezteti sok ember megélhetését. Az előző kormányzati ciklus idején a jobboldali lapokban megjelent állami hirdetéseket csak akkor lehetne kifogásolni, ha mindez a baloldali kiadványok bojkottálásával párosult volna. Ilyen lépésre azonban az Orbán-kormány nem vetemedett, ellentétben a mostanival, amely – tekintet nélkül a példányszámra – csak a hozzá közel álló orgánumokban teszi közzé adóforintokat felemésztő propagandaközleményeit, s szándéka szerint minden hirdetést kiirtana a konzervatív sajtóból. Éppen ez a magatartás az, amely nincs tekintettel a piacgazdaság szent törvényeire. A szerki természetesen nem hagyja ki a Sportfogadást sem, de itt is bakot lő: aligha érte kár a Szerencsejáték Rt.-t azzal, hogy kiadványa nem hetente, hanem naponta jelenik meg – jóval magasabb példányszámban.

A „Magyar Narancs" e heti ámokfutása e mondatokkal ér véget: „1998-ban, mikor a Magyar Narancsot kormányzati nyomásra az utcára tette a Postabank, akkor jött el nekünk az igazi szabadság. Megtanultunk szabadon újságot csinálni. Kipróbálhatnátok ti is, kedves Magyar Nemzet, legalább egyszer. Szabadon, úgy, ahogy még sohase csináltátok, higgyétek el, nagyszerű érzés."

Nem az a legnagyobb gond ezzel az idézettel, hogy a szerző feketén-fehéren kimondja: az Orbán-kormány időszaka előtt nem szabadon „csinálták az újságot", hanem az a mérhetetlen cinizmus és aljasság, amely e sorokból árad. Az a lap oktatja ki szabad újságírásból az egyetlen ellenzéki napilapként mindennap százezernél magasabb értékesített példányszámot produkáló (tehát normális országban piacképes) Magyar Nemzetet, amelyet sohasem a piac tartott el, hanem hol a Postabank, hol a Soros Alapítvány. Amelynek korábbi, meglehetősen zavaros tulajdonosi struktúrájában egy fantomcég is feltűnt (nesze neked, Kaya Ibrahim)! Amely az aktuális gazda egyetlen fittyentésére kidobott a lapból egy vezető szocialista politikusra nézve kellemetlen írást!

Nem szabad, független újságot csináltok ti ott a néhai Magyar Narancs romjain, hanem a téglakormány gusztustalan kis propagandafüzetét, némi álavantgárd trágársággal nyakon öntve. Amit mostanság műveltek, azzal szembeköpitek tíz-tizenkét évvel ezelőtti önmagatokat, a rendszerváltozás korszakának radikális Fideszét, az állítólag általatok vallott liberális eszméket – meg magát az egész rendszerváltozást is. Ez is nagyszerű érzés lehet.

T O L L H E G Y E N

Pilhál György

A kastély titka

Olvasom, hogy az illetékes közhasznú társaság tulajdonosának képviseletében bizonyos Varga Kálmán azt állítja, csődhelyzet alakult ki a gödöllői Grassalkovich-kastély ügyében. Ez igen nagy szamárság. Ennyi erővel azt is mondhatnám, jó Varga Kálmán hajnalonként leánygyermekeket szokott molesztálni a Kamaraerdőnél. (Gondolom, ez is szamárság – nem, Kálmán?) De mert az inkriminált mondat – csődhelyzet alakult ki a gödöllői Grassalkovich-kastély környékén – elhangzott, a város polgármestere, Gémesi György képtelen helyzetbe került, nem győzi hangsúlyozni, hogy minden jól működik a kastély háza táján, hercegek, grófok ugyan már nincsenek a környéken, viszont szépen áll az épület, a kertben nyírják a füvet, reggelente megszólal a kakukk, és általában megy minden a maga útján.

Nem tudom, miért molesztálja jó Varga Kálmán a gödöllői Grassalkovich-kastélyt.

Magam politikai okokat sejtek az események mögött, de erről nem szeretnék cikkezni, a múltkor is feljelentett a bíróságon szépen lépő Toller László, Pécs polgármestere, úgyhogy nem érek rá, még ha jó Varga Kálmánnal akasztanék bajszot, akkor sem.

Azért szép a történet. Itt van ez a Grassalkovich-kastély, amely annyiban feltétlenül kiemelkedő motívum, hogy a kiegyezés (1867) esztendejében a császári pár, miközben a megyék által ajándékozott valamennyi adományt köszönettel jótékonysági célokra átadományozta valahová, a gödöllői Grassalkovich-kastélyt nem adta, mert az annyira frankó volt, hogy mind Ferenc József apostoli császár és király, mind hitvese, Vittelsbach Erzsébet (született Sissi) beleszeretett.

Hogy miről beszél jó Varga Kálmán Grassalkovich-szakértő, a D–209 szakembere, azt nem tudom.

Magyar Kastélyok

Magyar Narancs 2002 aug 9.

tagozaton tagozaton oktatáson tagozaton

Forrás: MTI

NÉPSZABADSÁG-grafika

Horváth nem vall, ha nem gyanúsítják

Folytatás az 1. oldalról

Emlékeztetőül: Horváthot és a máig ismeretlen helyen tartózkodó *Farkas Róbertet* a rendőrség úgymond „a móri rablógyilkossággal összefüggésben" keresteː A rendőrség nem állította, hogy ők követték el a gyilkosságot, azt azonban igen, hogy szemtanúk látták őket Móron, felismerni vélték őket a tetthelyen, illetve annak közelében, és hogy a két férfit „a zálogházi rablók" néven elhíresült veszélyes bűnözői csoport tagjaiként már másfél-két éve keresik. E tényközlések azonban – mint utóbb kiderült, nemcsak a média számára – azt sugallták, hogy ők a keresett gyilkosok. A közelmúltban felröppent a hír, hogy Farkas a móri bűncselekmény idején Szlovákiában volt. Mások ugyanakkor tudni vélték, hogy a 24 éves budapesti férfi csak a vérengzés után hagyta el az országot.

Rendőrségi források elmondták: az ORFK-ra is eljutottak a Farkas külföldre szökéséről szóló hírek, ezért kapcsolatba léptek a szlovák hatóságokkal. Szlovákiában a nyomozók kiderítették, hogy Farkas nincs az országban, akit Farkas Róbertként felismerni véltek, egy – magyarul egyébként jól beszélő – szlovák férfi volt, akinek azonban a móri bűncselekmény időpontjára bombabiztos alibije van.

Bírálta a rendőrséget *Szikinger István* ügyvéd, alkotmányjogász, aki egyebek között *Tasnádi Pétert* is védi az ellene folyó büntetőperben, mondván: a valódi gyanúsítottak helyett tanúkat üldöznek. Szerinte a rendőrség egy esetleges tanú nevének és egyéb adatainak nyilvánosságra hozatalával súlyosan megsértette annak személyiségi jogait, azaz törvénytelenül járt el vele szemben. *Kovács Lajos* ezredes Szikinger szavaira reagálva azt mondta: annak a hét embernek, akiket ismeretlenek a móri Erste Bank-fiókban lemészároltak, alkotmányos joguk volt élni. Mindaddig, amíg a tetteseket a rendőrség el nem fogja, nem kíván polémiába bocsátkozni alkotmányjogászokkal.

A rendőrség hivatalosan cáfolta azokat a lapértesüléseket és egyes bulvárlapokban megjelent nyilatkozatokat, miszerint megfigyelés alatt tartották Horváth Szilárd ügyvédjét és a neki segítséget nyújtó tévériportert, amikor az akkor még bujkáló férfi búvóhelyére indultak, s ezért váltott gépkocsikkal kellett menekülniük az őket követő rendőrök elől, s nagy nehézségek árán sikerült csak lerázniuk őket. Egy nevének elhallgatását kérő vezető beosztású rendőrtiszt azt mondta: – Mi javasoltuk az ügyvédnőnek, hogy ha nem mernek a rendőrségen jelentkezni, menjenek be az egyik büntetés-végrehajtási intézetbe. Ezek után miért tartottuk volna megfigyelés alatt őket, amikor tudtuk, csak idő kérdése, és önként jelentkeznek?

Az Erste Bank kedden hivatalosan közölte, hogy móri fiókjából a gyilkosok 7 356 480 forintot zsákmányoltak.

Nem változott a móri bankrablás egyetlen túlélőjének állapota. A Fejér Megyei Szent György Kórház intenzív osztályán fekvő bodajki fiatalasszony továbbra is mély altatásban van – tudta meg kedden megyei tudósítónk *Csathó Barnától*, a kórház szóvivőjétől. Az asszony állapota az orvosok szerint stabil. Bár kezelőorvosai hangsúlyozzák, hogy a beteg nincs közvetlen életveszélyben, ugyanakkor azt is hozzáteszik: a hölgy koponyasérülései nagyon súlyosak.

Fekete Gy. Attila

A kormány május 17-ét nemzeti gyásznappá nyilvánította

Nemzeti gyásznappá nyilvánította a kormány május 17-ét – jelentette be a kormányszóvivő a kabinet keddi ülését követő sajtótájékoztatón Budapesten. *Borókai Gábor* szavai szerint 2002. május 9-én a példátlan kegyetlenség és az esztelen erőszak lépett be hétköznapjainkba. A hét halálos áldozatot és egy életveszélyes sérülést okozó móri rablótámadás legalapvetőbb közösségi értékeinkkel szállt szembe – fogalmazott a szóvivő. Elmondta, hogy a nemzeti gyásznapon katonai tiszteletadás keretében vonják fel az állami lobogót, melyet ezután félárbocra engednek. Megjegyezte: valamennyi középületen, amelyen a nemzeti zászlónak kell lobognia, ezen a napon fekete lobogót kell kitűzni. Lapunknak elmondta, hogy a kormányülésen *Pintér Sándor* belügyminiszter tájékoztatást adott a nyomozás állásáról. E szerint a rendőrség több szálon nyomoz, és az eddigi erőfeszítések eredményeként több, az üggyel összefüggésbe nem hozható, de más, súlyos bűncselekményekért – például fegyveres rablásért – körözött bűnözőt elfogott. Megerősítette azt a lapunkban már közölt hírt, miszerint a nyomozás egyes szálai külföldre vezetnek, illetve külföldi elkövetőket feltételeznek. *(Munkatársunktól)*

Dobos János szerint a nyomozás szakmai és kommunikációs csőd

Dr. Dobos János nyugdíjas rendőr ezredes, aki 39 évig szolgált a testületnél, és 1991-ben az ORFK bűnügyi főosztályának helyettes vezetőjeként vonult nyugállományba, a móri vérengzéssel kapcsolatban a következőket mondta el lapunknak:

– Úgy tűnik, a forró nyomot elpuskázták a nyomozók. A rendőrség valamilyen okból azonnal eredményt akart felmutatni. Le nem ellenőrzött verziókat tálaltak tényként, a semmi után futottak, két embert – Horváthot és Farkast – indokolatlanul életveszélybe sodortak. Mindezt kénytelen vagyok szakmai csődként értékelni. Ehhez jön még a kommunikációs csőd, hiszen nem mernek kiállni a nagy nyilvánosság elé, hogy beismerjék: tévedtek. Ehelyett azon siránkoznak, hogy Horváth Szilárd nem hajlandó együttműködni velük, nem egyezett bele például, hogy vért és hajmintát vegyenek tőle. Horváth megteheti ezt, hiszen tanúként valóban nem kötelezhető rá. Ha a nyomozók annyira biztosak a dolgukban, alapos a gyanújuk, vajon miért nem minősítik át Horváthot gyanúsítottnak, hiszen akkor már nem kellene a beleegyezését kérniük a vizsgálatokhoz. Azt hiszem, most csak egyetlen lehetőség maradt, teljesen elölről kell kezdeni a nyomozást, mintha most történt volna a bűncselekmény. *(Munkatársunktól)*

szerint a MAV kedvezőbb piaci helyzetbe hozza a leányvállalatokat, amikor körültekintő pályáztatással, a felügyelőbizottság, az igazgatóság, a tulajdonosi jogokat gyakorló miniszter ellenőrzése mellett, illetve felhatalmazásával értékesíti őket.

Kun J. Erzsébet

kormányzati törvényben biztosított jogánál fogva újra a testület napirendjére vette a határozatot, mivel véleménye szerint az önkormányzat érdekét sérti, ha munkatársait megfosztja egy fontos információforrástól. Az ismételt szavazás azonban helybenhagyta az eredeti határozatot.

mányzat véle[illegible] szükségét annak, hogy bárkitől elnézést kérjen azért, mert tőle távol álló véleményeket is közöl. Ez a feltétele többek között annak is, hogy a jobboldal véleménye is jelen legyen a lapban – jelentette ki a szerkesztő.

Cs. K. É.

Köztársasági elnök a Sándor-palotában?

Az épület nem alkalmas tisztán kulturális intézménynek

A köztársasági elnök hivatalának és időszaki kiállítások helyszínének javasolja Varga Kálmán, a Műemlékek Állami Gondnokságának tudományos igazgatóhelyettese a budai Várban lévő Sándor-palotát. A javaslat a műemlékvédő szakma véleményét tolmácsolja – mondja a szakember.

Az Orbán-kormány 1999 júliusában hozott határozatot arról, hogy a világháborúban romba dőlt, azóta csak külsőleg rendbe hozott Sándor-palotát a miniszterelnökség elhelyezésére alkalmas módon, az elpusztult tereket rekonstruálva újítja föl. A mintegy hárommilliárd forintba kerülő műemléki helyreállítás idén tavasszal elkészült, ezekben a napokban a palota bebútorozása folyik.

Medgyessy Péter, a hamarosan hivatalba lépő kormányfő korábban világossá tette, hogy miniszterelnökként nem kívánja irodáját a Sándor-palotában berendezni. Lehetőségként a kulturális célú hasznosítás is fölmerült. A helyreállítást figyelemmel kísérő műemlékvédők ugyanakkor úgy látják: a palota tisztán kulturális intézménynek nem alkalmas, funkciójának meghatározásakor számolni kell az épület múltjával és a kialakult helyzettel. Szerintük a hely – a budai Vár központja – a belső térrekonstrukciók, a reprezentatív kialakítás és a beépített, nagy értékű biztonságtechnikai eszközök kettős szerepet is kölcsönözhetnek a palotának.

Varga Kálmán, a Műemlékek Állami Gondnokságának tudományos igazgatóhelyettese úgy véli, célszerű lenne a köztársasági elnök hivatalát berendezni a Sándor-palotában. Ezzel a hivatal kikerülne a Parlamentből, ideális helyszíne lehetne viszont a reprezentatív eseményeknek. Mindezekkel – a külföldi példákhoz hasonlóan – vonzerőt jelenthetne a Várba látogató turisták számára is. A palota történelmi termeit szervezett módon látogatni is lehetne, a nem reprezentatív terekben pedig palota- és államtörténeti időszaki kiállításokat rendezhetnének.

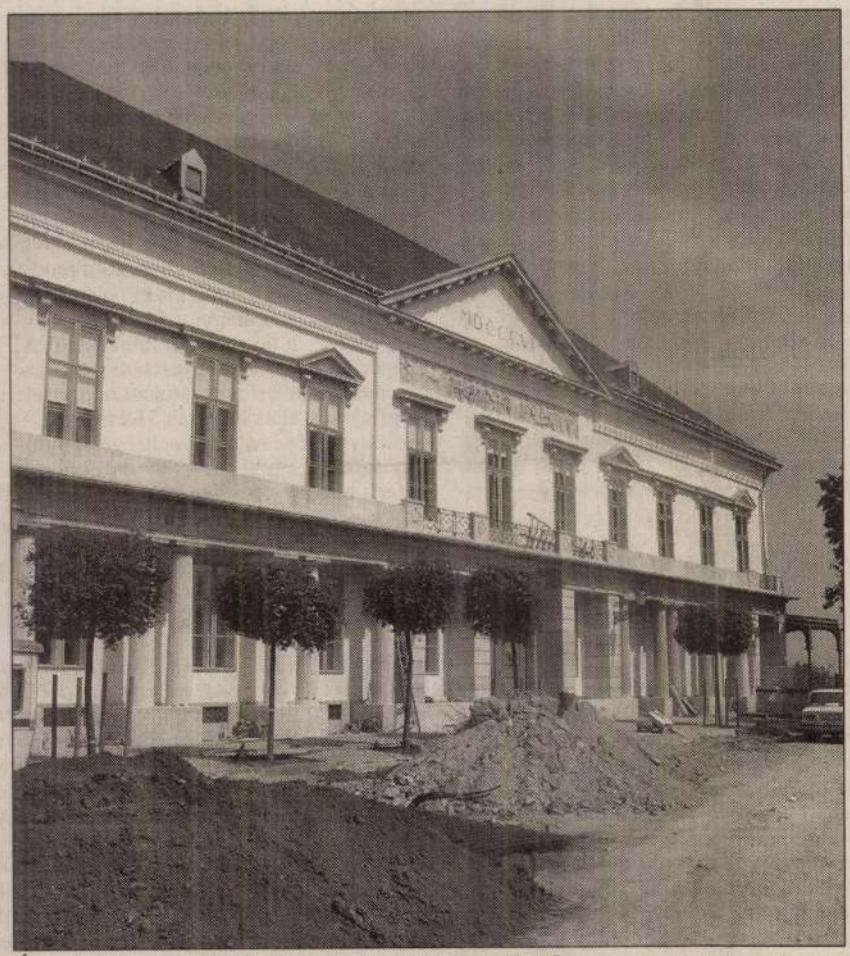

Államtörténeti kiállítások az elnöki hivatal mellett? FOTÓ: MTI – RÓZSAHEGYI TIBOR

Varga Kálmán úgy látja, a Sándor-palota viszonylag gyorsan, akár június végéig bemutatható állapotba hozható. Ennek költségei mintegy öt-hétmillió forintra rúgnának. Fontos ugyanakkor, hogy a tervezett köztársasági elnöki hivatal megfelelő környezetbe kerüljön. A világháborús sebeket hordozó Szent György tér rekonstrukciója kellő ráfordítással egy-két év alatt befejezhető.

N. Kósa Judit

2002.

ról – távcsővel

értékesíteni ezeket.
rilag fejlett országok
lelmi előnyét egyre
harmadik világgal

csövünkkel nézzük
abbi hatásokat. Ma-
„A tőkés rendnek,
es társadalmi-kultu-
’ modellnek a meg-
mű.” A következő
kijelenti: „Ez azon-
tárgya.” Nagy kár,
ltabb képet kaphat-
zmusról. Sajnos sok
mennyiben a jelen-
lnak, a globális ka-
mi időléptékben –

akarnak... Esetleg
felnőttek által varrt
MARABU RAJZA

zonyul majd. A jelek
sszabb távon (ám ez a
eséllyel még a mi éle-
felszámolja azokat a
rmészeti struktúrákat,
pán önnön működésé-
, hanem, ami sokkal
beriség puszta létét, il-
ztosítják. A globális ka-
almi és ökológiai (egy-
an összefüggő) árnyol-
ike széles körben is-
tt jövedelemkülönbsé-
tomizációja, a jórészt
iyamatos növekedésé-
nyezeti gondok (pl. a
ltozás, a biológiai
os ütemű csökkenése
tosabb problémái kö-

iacgazdaság valóban

bámulatosan gyors ütemű világméretű terjeszkedése számos olyan gazdálkodási rendszert számolt fel, amelyek a hosszabb távú fenntarthatóság szempontjából jobbak nála. Csakhogy a Magas István által említett „világgazdasági kiválasztódás” sajnálatos módon – a természetes szelekcióhoz hasonlóan – rövidlátó: a pillanatnyi előnyök, nem pedig a hosszabb távú fenntarthatóság szempontjai szerint válogatódnak ki a gazdasági rendszerek, hacsak tudatosan nem próbáljuk meg más irányba terelni a folyamatokat.

Ez az a feladat, ami elsősorban a nemzetállamokra és a „civil társadalomra” hárul(na) a mai világban. Mindez nem szükségszerűen jelenti a kapitalizmus meghaladását, de mindenképp magában foglalja mai formájának gyökeres átalakítását. Ugyanakkor ma még eldönthetetlen, hogy létezhet-e egyáltalán „emberarcú kapitalizmus”. Szerte a világon vannak már „alternatív kapitalista”, a gazdálkodás által érintettek sorsáért felelősséget vállaló kísérletek, és sokat hallhatjuk az „ökoszociális piacgazdaság” kifejezést is. Csakhogy ezek a próbálkozások mindeddig vajmi kevés eredménnyel jártak, így sajnos nem lehet nyugodt lelkiismerettel lesöpörni az asztalról azokat az érveket, melyek szerint az ökoszociális piacgazdaság fából vaskarika, és a kapitalizmus természeténél fogva nem biztosíthatja a hosszabb távú társadalmi és ökológiai fenntarthatóságot. Például azért, mert áruként kezeli a természetet és a munkaerőt, vagy mert a gazdaság folyamatos növekedése lehetetlen egy olyan véges rendszerben, mint a Föld. A kapitalizmus esetleges meghaladása jó esetben nem a kudarcot vallott kommunista kísérletekhez való visszatérést jelentené, sokkal inkább valamiféle „harmadik utat”.

Összegzésképpen: nem szabadna lelkiismeret-furdalás és fenntartások nélkül dicsérni egy olyan rendszert, amelynek mi magunk ugyan sok szempontból haszonélvezői vagyunk (nagyjából egymilliárd társunkkal együtt), ám viszonylagos jólétünket mintegy ötmilliárd embertársunk és ki tudja hány milliárd utódunk kárára tudjuk csak elérni.

A gazdaság egy szélesebb társadalmi és természeti kontextusba ágyazódik be (Magas István előbbiről részben, utóbbiról teljesen megfeledkezik), s emiatt kizárólag ezek figyelembevételével van értelme a gazdasági folyamatok tárgyalásának, például a kapitalizmus értékelésének.

Takács-Sánta András
biológus
Pataki György
közgazdász

tanában?

s szívesen élnek vele.
isták hivatalos önképé-
gtelenül az ezredfordu-
ldemokrácia.
zalai a magyar baloldal
nek és a valódi viták
t arról ír, hogy a kapi-
hatóságának kérdése
olhatatlan, igaza van.
lat, se a korszellem
keresésben, és igen-
pitalizmus esetleges
ciológiai bázisa is.
dn persze elviselem a
n iányát, és másutt lá-
vnören és persze le-
at: a világ egészét át-
ések hiányában. Ma-
y a posztmodern rész-
zmus a nagy víziókkal
szemléletet is elvetet-
pontosság javára. Az
n három rendszervál-
gban, ám ezeket ma-
összekötni. Ezek ko-
vonatkoztatott analí-
radt. Az első a szov-
omlása. A másik az a
gán a kapitalizmuson
égbe, és amit közke-
ak nevezünk. Erről
esik, de csak kevés
eszmefuttatás, mint
Lászlónak A globali-
mus két alapmodellje
rozata a Kritikában,
pontosan beszél ennek
ogalomnak a lényegé-
előtt zajlik az ember
onyának negatív for-
próľ napra sorvadnak
mi létfeltételei. Nem
adata, hogy megpró-
ket keresni e három
nd közt, csupán jel-
ányú törekvéseknek

nem sok nyomuk van a magyar szellemi baloldalon. Pedig e nélkül könnyen el lehet veszni a részletek sűrűjében.

A holisztikus és kritikai szemlélet hiánya a politikában is súlyos következményekhez vezet. Ha a világot nem egészlegesen és nem kritikusan nézzük, megteszik azt helyettünk mások. A szociáldemokráciának ma az a legfőbb politikai gyengéje, hogy nem nagyon tud mit kezdeni a helyi és világméretű szinten egyaránt erősödő szélsőjobboldali rendszerellenes erőkkel. Napi szinten még csakcsak kezelhető az ügy, Nyugaton például a bal- és a jobbközép pártok összefogása ideig-óráig megfékezheti, marginalizálhatja a szélsőségeket, nálunk azonban ez az együttműködés a magyar jobbközép bárdolatlan baloldal-ellenessége és a szélsőjobb iránti alig leplezett vonzalma miatt még ideiglenesen sem lehetséges – miközben persze a hosszabb távú megoldás sehol sem csupán politikai kérdés. A tartós gyógymód a szélsőjobb méregfogának kihúzása, azaz a holisztikus rendszerkritika baloldali felvállalása volna, amely a máról holnapra élő világnak úgy nyújthatna pontos analízist és jövőképet, hogy eközben rigorózusan elkerülné a vizionárius marxizmus szakadékait. Hogy aztán ez a baloldali jövő a kapitalizmus meghaladása avagy „szociálkapitalizmus”, netán „ökokapitalizmus” lenne-e, az a mából nézve nem különösebben érdekes. Legalábbis ahhoz a problémához mérve biztosan nem, hogy jelen pillanatban több mint kétséges, hogy egyáltalán túléljük-e civilizációként a következő évtizedek ökológiai és szociális kihívásait.

Vagyis nézz az egészre, elemezz radikálisan, és cselekedj mérsékelten. Ez lenne ma a kézenfekvő baloldali szellemi program.

Galló Béla
politológus

Kormánymorál

A kormány nemrégiben 44 millió forintot irányzott elő száznapos programjának a közvéleménnyel való megismertetésére. A nem túl jelentős összeget érintő lépés komoly morális kérdést vet fel, e döntés értelmében ugyanis a kormány elődje sokat kritizált gyakorlatához hasonlóan közpénzből készül népszerűségét növelő kampányt folytatni. A választási küzdelem során morális érveket előszeretettel – s joggal – hangoztató, az ellenzéket gyakran ma is erkölcsi alapon bíráló kormányoldal ismét erkölcsi értékcsökkenést szenved el. Azt teszi ugyanis, amit korábban ellenfelein kért – igen helyesen – számon. Ezt megelőzően a kormány pártdelegáltakkal tömte tele az állami vállalatok irányító testületeit, majd kis híján közbeszerzési eljárás nélkül adott megbízást az autópálya-építések folytatására.

Nem világos, hogy az utóbbi esetben mi húzta keresztül a hatékonyságelvű számítást: az érdemi döntés meghozatalára maradt irracionálisan rövid idő vagy a politikai piár elemi szabályainak felismerése. Ez utóbbiak szerint ugyanis a sikerhez nem csupán forintokban, százalékokban és kilométerekben mérhető eredményekre van szükség, hanem az azokhoz vezető politikával való választói azonosulás lehetőségére is. A saját erkölcsi premisszáinak ellentmondó politikával azonban képtelenség azonosulni. (Ezzel elsősorban annak az SZDSZ-nek kellene tisztában lennie, amely 1998-as drámai meggyengülését a liberális identitásképző erő elvesztésével magyarázta. Ma ebből az következne, hogy a parlamenti küszöböt az idén néhány tízezernyi szavazattal átlépő párt megerősödéséhez a korábban hangoztatott elveken nyugvó, világosan értelmezhető liberális politikára van szükség.)

Márpedig a választási kampány során meghirdetett erkölcsi elvekbe aligha fér bele a közérdek szolgálatára rendelt állami vállalatok irányítását partikuláris érdekeknek alávető, államilag finanszírozott klientúraépítés. Ugyanígy elfogadhatatlan az is, ha a kormány az adófizetők pénzét olyan tájékoztatási feladatokra költi, amelyek teljesítését a sajtópiacon tevékenykedő hírszolgáltatók törvényi kötelezettségük és üzleti érdekeik alapján amúgy is elvégzik.

Miért kellene a kormánynak pénzen vásárolnia reklámokat, ha álláspontját szabadon fejtheti ki a nyomtatott és az elektronikus médiában? Talán nem bízik abban, hogy a tőle – remélhetőleg – anyagilag független médiumok munkája nyomán a választók képesek objektív véleményt formálni tevékenységéről? S még ha így is volna: miért hiszi azt, hogy az objektív véleményformálást éppen fizetett hirdetések közzétételével célszerű elősegítenie? (Arra nyilván gondolni sem érdemes, hogy a kormány ne a választók objektív véleményformálásában lenne érdekelt: ebből ugyanis az következne, hogy a kormány teljesítménye – legalábbis választói szemmel nézve – objektíve nem megfelelő.)

Az objektív véleményformálást nem segíti elő az sem, ha a kormány a költségvetési újraelosztás révén látványosan javítja egyes társadalmi csoportok életkörülményeit, miközben a gazdaság egészének helyzete a romló egyensúlyi mutatók tanúsága szerint nemigen javul. (Ez elsősorban megint csak a liberálisokra nézve veszélyes, tőlük ugyanis sokkal racionálisabb gazdaságpolitikát várnak választóik, mint az elsősorban redisztributív ígéretekkel kampányoló szocialistáktól.)

A kedvező szubjektív tapasztalatok egy ideig elfedhetik a kedvezőtlen objektív folyamatokat, ezek azonban hosszabb távon mindenki számára érzékelhetővé válnak. Ebből fakadnak azután a gazdaság politikai ciklusai: a választást megelőző időszak népszerűségjavító intézkedései és a kampány alatt tett ígéretek beváltása nyomán megélénkülő költekezést az erőviszonyok konszolidálódása után a kiadások egyensúlyjavító visszafogása követi.

Úgy tűnhet, hogy mindez nem annyira morális, mint inkább pragmatikus kérdés. A növekvő jólétérzet legitimálja a kormány tevékenységét, ügyelni csak arra kell, hogy a gyarapodásélmény fenntartható legyen. Ennyi azonban mégsem elég a politikában a talpon – illetve hatalmon – maradáshoz. A sikerhez a már említett azonosulásélményre is szükség van, aminek az is feltétele, hogy a hatalom gyakorlói méltónak tűnjenek hivataluk betöltésére. Méltóbbnak, mint az ellenzékük. Ebből adódnak a plurális politikai élet elkerülhetetlen morális kérdései, amelyekkel előbb vagy utóbb minden demokratikusan választott kormánynak szembe kell néznie.

Ádám Zoltán
szociológus, a londoni School of Slavonic and East European Studies oktatója

Rossz törvény is kötelez

Varga Kálmán a KÖH jövőjéről

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) élén várható személycseréről adtunk hírt két napja. A kulturális miniszter jelenleg egyeztet az ügyben, a hivatalban levő elnök, Cselovszki Zoltán kiszemelt utóda Varga Kálmán történészmuzeológus. A bő egy évvel ezelőtt érvénybe lépett örökségvédelmi törvény a korábbi gyakorlattól eltérően egyetlen, hatalmas hivatal – a KÖH – kezébe adta a műemlékekkel, a műtárgyakkal és a régészeti lelőhelyekkel kapcsolatos hatósági jogosítványokat. Az intézmény tavaly ősz óta működik. Új vezetője meglehetősen képlékeny helyzetben foglalhatja el a helyét. Varga Kálmánnal a legsürgetőbb feladatokról és a hosszú távú célokról beszélgettünk.

– A Kulturális Örökségvédelmi Hivatalról még ma is nagyon kevesen tudják, hogy tulajdonképpen micsoda. A köznyelvben legfeljebb a „műemlékesek" kifejezés él. Véleménye szerint, hogy áll most a szervezőmunka?

– Az integrált örökségvédelmi, azaz a műemlékvédelemmel, műtárgyakkal és régészeti lelőhelyekkel kapcsolatos munkát egyesítő hivatal gyakorlati felállítása tavaly októberben kezdődött meg, de tulajdonképpen még ma is tart. A jelek szerint elég nehézkesen folyik a szervezés, és igen komoly szakmai ellenállásba ütközik. Így utólag sem kerülhető meg az a kérdés, hogy hogyan, mi okból született meg az úgynevezett örökségvédelmi törvény. A jogszabályt érdemi szakmai konszenzus nélkül, az érintett szakmák ellenkezését semmibe véve terjesztette parlament elé az előző kormány. Kizárólag a hivatali centralizáció pártos érdekeit szem előtt tartva erőltette át az Országgyűlésen. Ami megszületett, az egy „állam az államban" típusú hivatal. Nagyságát tekintve is felér egy minisztériummal, működése pedig szinte ellenőrizhetetlen.

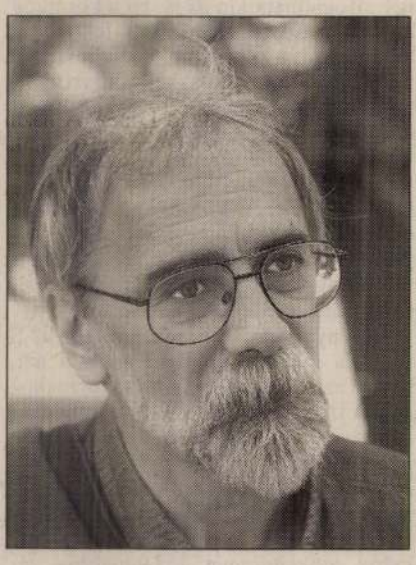

VARGA KÁLMÁN

1953-ban született Budapesten.
1981-ben végzett a KLTE történelem–muzeológia szakán, kiállításrendezői, művészettörténeti végzettséggel is rendelkezik, a történettudomány kandidátusa.
1987-től 1993-ig a Gödöllői Városi Múzeum vezetője.
1994-től a gödöllői kastély-helyreállítás, majd a műemléki nagyberuházások miniszteri biztosa.
1998 óta a Műemlékek Állami Gondnoksága tudományos igazgatóhelyettese.

– Logikus hát a kérdés: elképzelhető, hogy hatályon kívül helyezik a törvényt?

– Ez az út nem járható. Én két megoldást tudok elképzelni. Az egyik, hogy a törvényhozás igen gyorsan átalakítja, működőképessé teszi a jogszabályt, közben pedig az új törvénynek megfelelően átszervezzük a hivatalt. De inkább a másik lehetőséget javasolnám: szakítva a korábbi gyakorlattal, immár az érintett szakmák bevonásával kell kidolgozni a szükséges változtatásokat. Ha megkapom a kinevezésem, legfőbb célom, hogy egyetlen olyan lépés se történjék, amely mögött nincs megfelelő, támogató szakmai háttér. Az lenne a szerencsés, ha még az ehhez szükséges párbeszéd fórumait is az érintettekkel együtt dolgoznánk ki. Azt tervezem, hogy erre a – mondjuk így – tanácsadói körre majd a napi munkában is támaszkodom. De arra is szükség van, hogy mihamarabb létrejöjjenek azok a grémiumok – például a Műemléki Tanács –, amelyeknek felállítását elrendelte ugyan a törvény, de a megvalósításra eddig nem került sor.

– A szakmai támogatás azonban nem minden. A pénzt például a politika osztja.

– Meggyőződésem, hogy a stabil, erős szakmai háttér ahhoz is hozzásegíthet, hogy az örökségvédelmi terület immár megérdemelt helyére, a politika fókuszába kerüljön. Kétségtelen, hogy a rendszerváltás óta, mint sok más fontos kérdés, ez sem került a döntéshozók érdeklődésének homlokterébe. De úgy vélem, épp ebben a ciklusban a politika és a társadalom is megérhet arra, hogy a műemlékekre, műtárgyakra, a régészeti lelőhelyekre is odafigyeljen.

– Mégis, mennyi időbe telhet mindez?

– Másfél év alatt lezárható az EU-konform jogalkotás, és ugyanennyi idő alatt racionalizálható az intézményrendszer.

– A hivatal, mint mondta, még nem is állt föl teljesen. Milyen változtatásokat képzel el a szervezetben?

– A kulturális minisztérium felkérésére jelenleg átvilágítják a hivatalt. Ennek az eredményét mindenképpen meg kell várni. De az már most látszik, hogy a KÖH jelenleg egy rendkívül bonyolult és túl nagy apparátussal dolgozó szervezet. Kétségtelen, hogy ezt a munkát egyszerűbben, olcsóbban is el lehet végezni. A szakmai érdekek sérelme nélkül is lehet itt-ott spórolni. De hosszabb távon is át kell gondolni, mi tartozik a hivatal tényleges feladatai közé, és mi nem. A KÖH jelenleg hatóság, tudományos műhely, beruházó és beruházást közvetítő cég, fenntart egy vagyonkezelő szervezetet és egy restauráló intézményt, gazdája egy múzeumnak, működtetnie kellene a szakmai tanácsokat, és hozzá tartozik a világörökség.

– Ha önön múlik, ilyen marad?

– Kétségtelen, hogy ezt a mamuthivatalt politikai intézményként hozták létre. Azért lett ilyen, hogy föl lehessen használni direkt politikai célokra. Nagy baj lenne, ha megtartanánk, csak azért, hogy immáron más politikai célokra használjuk. Ha a szakma is egyetért, a világörökség ügyeinek például vissza kell kerülniük a minisztériumhoz. A helyreállítás és a beruházás saját kézben tartása ugyanakkor anakronisztikus megoldás: nem szabad megpróbálni kikapcsolni a piacot, mert az nem javít a munka minőségén. Természetesen a hatósági munka önállósítása sem megkerülhető. Több mint egy évtizede folyik arról a vita, hogy ezt hogyan lehet megcsinálni – konszenzusra kell végre jutni. Az semmiképp sem megoldás, hogy mint most, egy kézben legyen az első- és a másodfokú döntéshozatal. Az a célom, hogy a KÖH mindezen funkciók lehántása után végül valódi tudományos műhely, jó értelemben vett szakmai csúcsszerv legyen. Egy igazi intézet.

– Az utóbbi években a Műemlékek Állami Gondnokságánál dolgozott. Testközelből látott jó néhány kampányt, programot, dolgozott például az úgynevezett kastélyprogramokban. Önnek is van ilyen terve?

– Talán meglepő, amit mondok, de a Magyarországon meglévő tíz és fél ezer műemlék zömével nincs különösebb probléma. Talán ha három-négy százalékuk állapota kritikus. Ez a néhány száz javarészt kastély, kúria, ipari – tehát világi – műemlék. Ezeknek nincs megfelelő kezelőjük, nincs koncepció a hasznosításukra, nincs forrás a megóvásukra. Meg kell tehát találni azt az utat, amely a megmentésükhöz vezet. Az a kérdés, hogyan lehet ráirányítani a társadalom figyelmét ezekre az emlékekre, hogyan lehet pénzt szerezni. Nem hiszem, hogy itt kizárólag az állami tulajdonhoz való ragaszkodás vezet eredményre. Meggyőződésem, hogy erős szakmai kontroll alapján ki kell választani a veszélyeztetett emlékek azon részét, amelyeknek költségvetési támogatást, közfunkciót kell adni. A többinek pedig el kell engedni a kezét: hagyni kell, hogy magánvállalkozók, civil szervezetek hasznosítsák őket, nekünk pedig korszerű, hatékony hatósági munkával kell biztosítani a megmaradásukat.

– Mindazonáltal lefogadom, hogy az első hivatali napjai egyikén nem más, mint a Citadella-terasz dossziéja fogadja majd az íróasztalán. Tudja már, mit fog tenni?

– Abban biztos vagyok, hogy amint belépek, elő fog kerülni a Citadella-terasz problémája és más hasonló. Ami a konkrét ügyet illeti, a kiszabott határidő lejártával a hivatal elindíthatja a bontást. A konfliktus azonban peres útra terelődött, és szeptember 3-án lesz róla bírósági tárgyalás. Ha tőlem függne, erre az időpontra és a közelgő augusztus 20-i ünnepre tekintettel fölfüggeszteném a bontás elindítását, és a tárgyalás utánra halasztanám. Általában minden problémás ügyben első dolgom lesz, hogy kontaktust keressek a partnerrel, hogy olyan megoldást találjunk, amellyel a törvény betartása mellett a másik fél érdeke is érvényesülhet. Az, hogy az örökségvédelmi törvény több ponton módosításra szorul, a törvényhozó és a jogalkalmazó gondja. Ezt meg kell oldani. Egy dolog azonban teljesen biztos: a törvényt még akkor sem lehet megkerülni, ha néhány passzusa nem szerencsés. Ez nem lehet vita tárgya.

N. Kósa Judit

Varga Kálmán

NÉPSZABADSÁG 2003 június 23.

Kerekebb kép a múltról

Rekonstrukciós program a kis múzeumoknak

A fővárosi nagy múzeumok megújítását célzó rekonstrukciós program mintájára egy másik, a kisebb közgyűjtemények rendbetételét lehetővé tevő akció meghirdetését tartaná kívánatosnak Varga Kálmán, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal elnöke, aki úgy véli: a múzeumokban őrzött tárgyi anyag és a nekik otthont adó épületek között számos helyen meg lehetne teremteni azt az összhangot, amely hozzásegítene a mainál „látogatóbarátabb", a múltról kerekebb képet nyújtó intézmények megszületéséhez.

A mai múzeumi hálózat mintegy hatvan százaléka műemlékké nyilvánított épületben működik. Akad közöttük eleve közgyűjteménynek emelt ház – például a Nemzeti Múzeum –, és olyan épület is, amely a hajdani jelentőségére való tekintettel, tárgyi anyagával együtt került fel a védett értékek listájára. Mint Ilyen taz egykori Ganz-műhelyben látható Öntödei Múzeum. A legtöbb védett épület azonban – mondjuk így – a történelmi szükségszerűség folytán vált múzeummá. Várak, kastélyok, parasztporták várják ma az érdeklődőket.

Fejlesztések révén az épített örökség és a tárgyi anyag együtt még többet mondhatna a múltról.

Varga Kálmán úgy látja: ezek a közgyűjtemények már most nagyon sokat tesznek a rájuk bízott műemlékek megóvásáért, amennyire erejükből telik, rendben tartják, felújítják az épületeket. Több példa is mutatja azonban, hogy további fejlesztések révén az épített örökség és a tárgyi anyag együtt még többet mondhatna a múltról. A gyöngyösi Mátra Múzeum például egy Orczy-kastélyban működik: nem kell magyarázni, hogy a felújított kastélyépület és a park rengeteg plusz információval köríti a Mátra természeti kincseit bemutató kiállítást.

Ugyanez történhetne Tatán, ahol az Öregvártól alig száz méterre álló Esterházy-kastélyt szeretné megszerezni a gyűjtemény. A terv szerint az ókori és középkori anyag a várban marad, az újkori tárgyegyüttesek az autentikusabb környezetet adó kastélyban kapnak helyet. Hasonló terveket szőnek a vásárosnaményiak is – ott egy Tomcsányi-kastélyból lehetne múzeum – és a körmendiek, akik a jelenlegi Rába Helytörténeti Múzeumot formálnák át úgy, hogy jobban megfeleljen a hely szellemének A városban áll a nemrégiben boldoggá avatott Batthyány-Strattmann László kastélya, a Batthyány-család történetéből és az orvos hagyatékából számos relikvia vár bemutatásra.

A múzeumok fejlesztése tehát számos esetben összekapcsolódhatna a nekik otthont adó műemlékek helyreállításával. Az ozorai vár esete azonban azt mutatja, hogy állami szerepvállalás, fenntartói szándék és pénz nélkül az elv nehezen válhat gyakorlattá. Ozorán egyelőre üresen áll a többek között múzeumi célra helyreállított vár. Egy „kis" múzeumrekonstrukciós program többek között ezen a gondon is segíthetne.

N. K. J.

Pénzgondok a biennálén

Lúdbőr és kolbászillat

ő, légi bemutató, vízi ságok és az örökifjú szló köszöntötte n immár hatodik al a Lánchídat.

műsorfüzetet írnám le, szí- ünne a hatodik kiadásához ünnep. Mert különben nem gy meglepetéseket a meg- gasság. Az ejtőernyősök yogtak a Dunába, amitől a ozóknak egyként lett liba- , a lézershow lényegét még gélem az emlékeim között, rra gondolok, hogy milyen tett zölden kipöttyözve a

ég a szél is bedörmögött a rög népi zenekar mikrofon- ssé vissza is vett a napfényes jéből. A felszálló kolbászillat ül jótékonyan besegít a kép- százezreket is megmozgató kezdésének immár semmi honvédok előbb egy sörsátor rülnek, majd ahogy kell, ka- némileg unottan nekivágnak zik ezt napjában többször is, lemaradni bármiről. A gya- akhamar birtokba veszik a ki most is a járdához ragasz- k viszont az úttesten höm- s csak néhány ünneprontót csolni a bringáról, nehogy k a tömegben.

ekkorra már Neumann híd- . Ott püfölhetik a klaviatúrát ég ebben a szeles időben is aszkodnak az internethez, ált vízi látványosságokhoz. is kialakulófélben van, de oz ragaszkodó tudósító már meg. Ezt később már újra- n a magyar szörfválogatott a mutatókon. A „kézi erővel rművek felvonulása" a han- lelkendezése ellenére sem is különösebben vérpezsdí- ljebb annak drukkolhat az valaki nagy buzgalmában bokba, és akkor a vízi

tők feldobják a lankadni látszó izgalmakat. De nem, rendben folyik minden.

A muzsikára azonban tényleg nem lehet panasz. A *Pege* kvartett például igazán jól passzol a szerb hagymás falatokhoz, a *Takáts Tamással* felszerelkezett John Lennon-emlékzenekar pedig már némi életet is visz a téren ácsingózók lábaiba, hogy végül *Török Ádámnál* és a Mininél tetőzzön a késő délutáni hangulat. A *Benkő Lászlóval* súlyosbított B-Project szintetizátorshow-ban csupán az a lohasztó, hogy minden zeneszám után beüvöltik Benkő nevét, mint kiderül, ez annak is szól, hogy az Omega billentyűse most ünnepli hatvanadik születésnapját. Amikor éppen nem régi Omega-dallamokat játszanak, akkor valami olyasmi történik, amit régen a magyar televízió „klasszikusok diszkóritmusban" címmel sugárzott adásszünetben.

FOTÓ: CÁRDI BALÁZS

Az Alagút az internetezőké volt

Az estével később a Crystal zenekar száll szembe, csakhogy a kissé hamiskásra sikerülő beköszöntőnóta az unalomig ismert Itt a lét a tét sorral már nem csattan. Inkább valamiképp helyére rakja a dolgokat. Tűzzsonglőrök és mécsesek világítanak még, a honvédok már civilben. Egy japán lány pedig a menetrendet olvassa elmélyülten a villamosmegállóban

Varga Zoltán

je, Kolompár Orbán a Roma Sajtóközpontnak azt nyilatkozta: „Ha három elnökjelölt indul versenybe, Horváth Aladárnak semmi esélye". A Lungo Drom közben a Legfelsőbb Bíróság előtt megtámadta az OVB elutasító határozatait, amelyeket a testület múlt szombaton, az Országos Cigány Önkormányzat választása kapcsán az ülés helyszínén hozott. A LB döntése három napon belül várható. *(MTI/RSK)*

Mádl Ferenc újévi fogadása

– Őszintén bízom abban, hogy az iraki kérdés az ENSZ keretein belül rendezhető. Mindannyiunk érdeke, hogy elkerüljük a fegyveres konfliktust – mondta tegnap a köztársasági elnök, amikor újévi fogadást adott a Budapesten akkreditált nagyköveteknek és misszióvezetőknek. A fogadáson 55 nagykövet és 26 ügyvivő vett részt. *(MTI)*

Informális ülést tart a kormány

– A kormányszóvivő hivatalától kapott tájékoztatás szerint a kormány hivatalba lépése óta eltelt hét hónap alatt végzett tevékenységét és az idei esztendő legfontosabb feladatait tekintik át a miniszterek. *(MTI)*

A nemzeti jelképekkel foglalkozó bizottság január 20-a és 25-e között tartja első ülését

Folytatás az 1. oldalról

– A jelképekkel való politizálás azt jelenti, hogy képtelenek vagyunk a valós jelen problémáiról a realitás szintjén beszélni. Lassan ebben az országban már nem az számít, hogy mit mondanak, csak az, ki mondja. Az én felfogásom épp ellenkező" – tette hozzá az MTA volt elnöke, majd így folytatta: nem valamiféle nemzeti protokoll meghatározására készülünk, hanem mindazoknak a demokratikus intézkedéseknek a rendszerbe foglalására, amelyek az elmúlt tizenkét évben meghatározták viszonyunkat címerhez, lobogóhoz, nemzeti és állami ünnepekhez. Javaslatot dolgozunk ki az államhatalmi ágazatok elhelyezésére, a határon belüli és túli magyarság, valamint a magyarországi nem magyar népek kulturális intézményeinek megjelenítésére – mondta Glatz Ferenc. A kormánybizottság 17 taggal lát munkához, tevékenységüket 25 fős konzultációs testület segíti majd.

A tagok közül Ráday Mihály azt mondja, örülne, ha visszaállítanák az 1948-ban alapított Kossuth-díj eredeti kisjelvényét. A művészettörténész azt is szeretné, ha március 15-e lenne legfontosabb nemzeti ünnepünk, és nem augusztus 20-a. Támogatja azt is, hogy ha a Néprajzi Múzeum „nem einstand áldozata lenne", de egy új, számára méltó helyet találna, és a Legfelsőbb Bíróság visszaköltözhetne a Kúria Kossuth téri épületébe. Ráday úgy véli, ha a többség azzal egyetért, hogy a korona a Parlamentből átkerüljön a Sándor-palotába, azt ő is megszavazza.

Nemeskürty István a „hon iránti kötelességének" tekinti, hogy részt vegyen a bizottság munkájában.

Kállai Ferenc, a Nemzet Színésze támogatja, hogy a korona a Várba kerüljön, mondván: „ott a helye és nem a köztársaság parlamentjében."

A kormánybizottság tagjai: Bayer József, az MTA Politikai Tudományok Intézetének igazgatója, Benkő Samu, az Erdélyi Múzeum Egyesület volt elnöke, Bihari Mihály alkotmánybíró, Gecsényi Lajos, az MTA Történettudományi Intézetének munkatársa, Gerő András történész, Glatz Ferenc, az MTA volt elnöke, Grendel Lajos író (Pozsony), Katona Tamás történész, Kovács Tibor, a Nemzeti Múzeum főigazgatója, Kukorelli István alkotmánybíró, Pomogáts Béla, az Írószövetség volt elnöke, Ráday Mihály művészettörténész, Sajó András akadémikus, MTA Jogtudományi Intézet, Sárközy Tamás egyetemi tanár, Szabó Bálint művészettörténész (Kolozsvár), Varga Kálmán, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal elnöke, Várszegi Asztrik, pannonhalmi főapát.

Gerő András tűrhetetlennek tartja, hogy a temetők politikai rendezvényeknek adjanak otthont. A történész úgy látja, a Sándor-palotával szembeni, egyelőre még romos, de helyreállítandó Honvédelmi Minisztériumot és egy hozzá csatolt épületet Magyar Kincsestárrá kellene alakítani. Gerő – mivel a Sándor-palotába a köztársasági elnök költözik –, ide szállíttatná a koronát. Gerő András szerint szabályozni kellene az állami és a nemzeti zászló fogalmát. Gerő javasolná a tér szimbolikus értékének meghatározását is. Hogy legyenek olyan középületek – mondjuk a pártszékházak –, amelyektől egy bizonyos sugarú körben (100-200 méter) nem lehetne demonstrációkat rendezni.

Valamennyi megkérdezett hangsúlyozta, hogy a testület csak javaslatokat tehet, ezek továbbvitele a kormány, a törvényi szabályozás pedig az Országgyűlés hatásköre.

Az MSZP lemond az előrehozott választásokról?

Folytatás az 1. oldalról

Érvként merült fel az is, hogy Magyarországon precedens nélküli az előrehozott választások kiírása, ami igazán súlyos indokok nélkül megzavarhatja a lakosságot, s ezzel éppen a kívánt hatás ellenkezőjét érnék el.

Az SZDSZ ellenállásán túl a pártvezetésnek azt is számításba kellett vennie, hogy a szocialista frakció, amelynek képviselői négyévnyi biztos pozícióval számoltak, nem fogadta kitörő örömmel a pártvezetés elképzeléseit – fogalmazott Ágh Attila, aki szerint az MSZP közelgő tisztújításán Kovács László pártelnöknek már csak azért sem lesz ellenfele, mert a politikus maga jelölte meg (2004-ben) a hatalomátadás időpontját. A pártban pedig a politikusnak nincs egyetlen komoly kihívója sem, aki vállalná, hogy „rossz tempóban" lépjen színre.

PRÓ ÉS KONTRA

további jelöltekével. A görögök, a spanyolok és portugálok ugyan komoly anyagi segítséget is vártak – melyet egyébként meg is kaptak –, de sokkal fontosabb volt számukra a frissen elnyert demokratikus szabadság megerősítése, a belső ellentétek, a véres, diktatórikus múlt lezárása. Ők ugyanis nem egy külső óriáshatalom igája alatt szenvedtek, hanem saját katonaságuk és diktátoraik terrorjától. Az Európai Közösségnek is fontos volt, hogy gyors integrálásukkal megakadályozza a politikai visszarendeződést.

A tudatlanság félelmeket szül

A mostani tízek eleinte szintén az új demokráciák megszilárdítását, valamint gyors életszínvonal-

Sárga csillagok körében sarló és kalapács

A balti államok, melyek nemzeti önállóságukat teljesen elveszítve szenvedték el a szovjet diktatúrát, a legnyitottabbak azokra az érvekre, melyek szerint az uniós csatlakozás cseberből vederbe vezető út. Moszkva helyett most Brüsszel venné át az irányítást, és ott születnek majd a kötelező törvények-szabályozások, és onnan diktálják majd, mondhatni tervutasításos módon, a gazdaságpolitikát is. A Nem az Európai Unióra mozgalom zászlaja e félelmeket önti formába a kék alapon sárga csillagokból kialakított körben ábrázolt sarló és kalapáccsal. Lettországban és Litvániában sem ritka grafiti az EU=USSR.

fontosabb elvárássá az uniós tagsággal szemben. A csatlakozási tárgyalások utolsó éve azonban kisstílű pénzügyi alkudozásokkal telt, mely a szolidaritás hiányát mutatta. Az uniós GDP átlagban alig 50 százalékát, az uniós kereseteknek pedig jóval kevesebb mint felét produkáló jelöltországok lakosai kevéssé tudták elfogadni, hogy szűkmarkúságukat a lassuló világgazdasággal magyarázták a tagállamok. Ez már csak azért is nehezen elfogadható érv – írja Heather Grabbe, a Centre for European Reform kutatási igazgatója –, mert az EU központi költségvetése az uniós GDP mindössze egy százalékát teszi ki, és ennek is csak töredékét osztották szét az egyébként a büdzséhez majd maguk is hozzájáruló új tagállamok között.

Az alku végeredménye minden jelölt számára kiábrándító

Európának?

Az emberek többsége ugyanis nem igazán hiszi el, hogy valóban kellünk Európának. Piacainkat már megszerezték, jogrendünket alapvetően már átalakítottuk, határainkat is teljesen megnyitottuk, sőt NATO-tagokként már biztonságpolitikai kockázatot sem jelentünk – szólnak az érvek mindenütt. A történelmi tapasztalatok érthetővé teszik a bizalmatlanságot. Amerikában egyelőre jobban hisznek, mint az öreg kontinensben. A szláv népek érzik a németekben és osztrákokban élő előítéleteket. A csehek és szlovákok jól emlékeznek még arra is, hogy miként dobták őket oda 1938-ban a náci Németországnak. Magyarország – ahol egyébként az eddig felsorolt indokok is csak keveseket voltak

összeesküvés-elméletekkel – veli Switching Empires (Birodalmat váltunk) című cikkében Vaknin. Egyesek úgy vélik, hogy a kereskedelmüket már dominálló Németország (német multik 400 ezer embernek adnak munkát, és 3,6 milliárd dollárt fektettek a régióba) most fegyverek helyett pénzzel készül leigázni őket, miközben saját vezetése alatt létrehozza az Európai Egyesült Államokat.

A farmerek pedig attól tartanak, hogy a Nyugat csak felvételük árán vásárolhatja fel földjeiket és teheti tönkre mezőgazdaságukat. A legnagyobb mozgósítóereje ezért éppen a mezőgazdasági termelők körében van az EU-ellenességnek: cseh, lengyel és szlovák parasztok már nemegyszer zárták le az utakat traktoraikkal.

vetési periódusban is. Eszerint a jelenlegi 270 milliárd euróról 335 milliárdra emelkednének a fejletlenebb régiók támogatására szánt összegek. Német illetékesek a 270 milliárd eurónál húznák meg a felső határt – írja a Handesblatt. Ez jelentős csökkenéssel járna, mivel a jelenleg támogatott 55 régió mellett a 2004-től csatlakozó országok legtöbb régiója is a kezdeményezettek között lesz majd. *(EU-observer)*

Kijev – Az ukránok 37,6 százaléka teljességgel, 31,3 százalékuk pedig inkább támogatná azt, hogy országuk az Európai Unió irányába haladjon – derül ki a Politikai Intézet számára végzett országos felmérésből. A közvélemény-kutatás szerint a válaszadóknak csupán 6,1 százaléka veti el, 7,8 százalék pedig inkább ellenzi, mint támogatja Kijev euroatlanti integrációs irányvonalát. Az Oroszország és Ukrajna közötti unió terve a megkérdezettek 39,8 százaléka számára rokonszenves, 25,5 százalékuk pedig inkább támogatná, mint sem, míg 14,4 százalékuk határozottan, 13,1 százalék inkább ellenzi. *(MTI)*

Egyetértés híján haladékot kér Brüsszel

Továbbra sincs egységes EU-álláspont a háború ügyében

Miközben az Egyesült Államok egyre több katonáját indítja el a Közel-Kelet felé, az európai közvélemény egyre hangosabban tiltakozik a tervezett háború ellen. Az uniós tagállamoknak azonban

uters – Fabrizio Bensch

öbölben, az Egyesült Államokhoz legközelebb álló britek határozott támogatása azonban mintha inogni látszana, és a jelek szerint már a kormányzó Munkáspártban is többen ellenzik a katonai beavatkozást. Jack Straw külügyminiszter 60-ról 40 százalékra csökken-

Évi 400 ezer menekült

Az Európai Unió 15 tagországában évente 400 ezren kérnek menedékjogot. 10-20 százalékuk több országba is benyújtja kérelmét. A mától működő európai ujjlenyomat-felismerő rendszer, az Eurodac kiküszöbölheti ezt.

Mintegy 6,5 millió eurós költséggel elkészült az a számítógépes adatbázis, melyben minden 14 év feletti me[illegible]

Az EU-tagság fogadtatása Lengyelországban

Szakmai életút. Tanulmányait Debrecenben, a Kossuth Lajos Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának történelem-népművelés fakultásán kezdte, ahol 1981-ben szerzett történész diplomát. 1981-1987: Gödöllői Művelődési Központ, Gödöllői Galéria, galériavezető. 1987-1993: Gödöllői Városi Múzeum, igazgató és a Magyarságkutató Intézet külső munkatársaként a szlovákiai magyar kisebbség legújabb kori történetének kutatója. 1994-1998: kiemelt műemléki beruházások miniszteri biztosa, irányítja a gödöllői Grassalkovich-kastély, a Szent György tér és a fertődi Esterházy-kastély felújításait. Részvétel a műemléki törvény jogalkotási munkájában és a céltámogatási rendszer kialakításában és működtetésében. 1995: a gödöllői Királyi Kastélymúzeum megalapítása. 1995-1999: gödöllői Királyi Kastélymúzeum, igazgató. 1998-2002: a Műemlékek Állami Gondnoksága, tudományos igazgatóhelyettes. 2002-től: Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, elnök.

Szakmai közéleti tevékenység. Tagja a Magyar Történeti Társulatnak és a muzeológusok szakmai szervezetének, a Pulszky Társaságnak.

Válogatott bibliográfia:

Hazahúzott a szülőföld... Dokumentumok, visszaemlékezések a szlovákiai magyarság Csehországba deportálásáról 1945-1953. (Molnár Imre társszerzővel). Budapest, 1992.

Grassalkovich-kastély, Gödöllő. Gödöllő, 1997.

A gödöllői kastély évszázadai. Budapest, 2000.

Mária Terézia Eszterházán. Budapest, 2001.

(A portréfotót Simonffy Krisztina készítette)

KÖNYVEK

MAGYAR MŰEMLÉKVÉDELEM XI.
Az Országos Műemlékvédelmi Hivatal évkönyve (1991-2001)
Szerkesztő: Bardoly István és László Csaba
Kulturális Örökségvédelmi Hivatal
Budapest, 2002
625 oldal, számos szövegközti kép és rajz

Ha közben évek telnek is el, mindig megújuló öröm kézbe venni az évkönyv újabb és újabb köteteit. Az egyre növekvő terjedelmű, súlyos kötetben súlyos gondok elemzése indítja a tanulmányok sorát. Marosi Ernő a napjainkban nagyon is időszerű kérdésekről, a műemléki örökség meghatározásáról, kultúránkban betöltött szerepéről, a szakemberek felelősségéről írt igen figyelemre méltó és elgondolkoztató tanulmányt. Végső következtetésében sajnos eléggé rosszat sejtet. Tóth Sándor véleménye – áttekintve a romanika magyar építészettörténeti irodalmát – teljes összhangban van a fentiekkel. Az aktív fiatal nemzedéknek fokozottan figyelni kellene mindkettőjük gondolataira.

A régiek őszintén lelkes, jóra törekvő, tiszteletre méltó munkássága követhető nyomon Papp Júlia gazdag forrásanyagra épülő tanulmányában. A műemlékvédelem kezdetei a nemzeti tudat ébredésével kapcsolódnak össze.

Irodalmi igényességű posztumusz tanulmányt olvashatunk Voit Pál tollából a magyarországi barokk építészetről. Ezt kiegészíti Voit Krisztina életrajzi visszaemlékezése édesapjáról, ill.Voit Pálnak, a barokk kiváló ismerőjének bibliográfiája. Mezősiné Kozák Éva a zánkai román kori templom feltárásáról, Schőnerné Pusztai Ilona pedig helyreállításáról számol be. Détshy Mihály tanulmánya meggyőz arról, hogy a Sárospatakra vonatkozó írott források még tartogatnak meglepetéseket. A pataki vár kertjeinek, szőlőinek ma már nyoma sincs ugyan, de a tanulmány láttatja az egykori díszkertek különleges, ritkaságnak számító fáit, virágait, de a zöldségeskertek hagymáit és káposztáit is. Jelentések, számadások, szerződések, levelek adatai alapján rajzolódik ki egy dunántúli nagybirtoknak, a Batthyány család körmendi uradalmának gazdasági szervezete,

sok miatt is fontos, hogy megőrizhessük, elsősorban nem az állam fenntartásában, hanem a Hivatalnak az állampolgárok felé történő hatósági kötelezettségein keresztül óvhatjuk meg.

A befektető sokszor tanácstalan. Egy műemlék épület tulajdonosaként egy-egy felújítás, beruházás vagy hasznosítás során a váratlan helyzetek sorozatával kell szembesülnie. Műemlékek esetében sokszor tisztázatlanok a tulajdonviszonyok, a tudományos feltárás, aminek meg kell előznie az átalakítást vagy felújítást, váratlan eredményeket hozhat. Az ingatlanpiacon nincs a védett műemléknek reálisan meghatározott értéke. Az eszmei érték inkább negatív irányba viszi az árat. A befektető gyakran érzi úgy, hogy zsákbamacskát vett. A Hivatal szakmai feladata, hogy szétválassza azt a műemlékállományt, amely történeti és építészeti értéke miatt közösségi funkcióban az állam fenntartásával működtetendő attól a műemlékállománytól, ami a hatósági munka korszerű eszközeivel átengedhető a befektetői résznek. Ez egy nagyon komoly szakmai munka, ami állandó konszenzust igényel a Kincstárral is. A második épületcsoport esetében mihamarább rendeznünk kell a tulajdonviszonyokat és a felhasználói jogviszonyokat.

Ha mindezeket tisztáztuk és rendbe tettük, elindulhat egy többéves program, hogy a jelenleg krízisben lévő védett ingatlanállományt megmenthessük megfelelő források bekapcsolásával.

– *Fertődnek milyen szerepe van ebben a rendszerben?*

– Én Fertődöt kompromisszum nélküli zászlóshajónak tartom. Ebbe a programba beleszőhető Gödöllő minden erénye és minden tapasztalata. Az épületegyüttes történeti helye, szerepe és jelentősége miatt nincs helye a duzzadt pénztárcával rendelkező befektetői mentalitásnak, ez nem egy üzleti vállalkozás, hanem egy közös nemzeti program, amit elsődlegesen az államnak kell felvállalnia. Bizonyos részelemeinek esetében, pl. mint a fertődi kastélykápolna restaurálása, bevonható a mecénás szemlélet is, de ennek a nagy volumenű programnak befektetői oldalról mecénásként történő támogatottságára a magyar viszonyok még nem adnak lehetőséget. Gödöllő esetében tapasztaltam, hogy ha az állam megjelenik mint nagy beruházó, mellette a kis- és középvállalkozások is kivirágoznak. Gödöllőn a Pálmaház rekonstrukciója után egy jól és eredményesen működő dísznövénykertészet alakult. Fertődöt is mindenképpen a magyarországi kis- és középvállalkozásokkal kell körbevenni, miközben az állam a legfontosabb nagy beruházásokat finanszírozza.

– *A törvénymódosítás során célszerű lenne az adókedvezmények elvét is kidolgozni és fölvetni.*

– Úgy vélem, hogy egy ilyen módosítás a közeljövőben nem megoldható. Az állam nem fog lemondani bevételekről, a Hivatalnak nincs olyan nagy súlya, hogy egy ilyen adókat érintő törvényalkotásban számottevően közreműködhessék. Kidolgozható viszont egy kedvezményi kör, s ezt meg is tesszük, és fel kell készülnünk egy ciklust követő finanszírozás lehetőségeire. A kormányzati ciklus elején mindig kevesebb jut az örökségvédelemre, a közepére érve aztán több forrást is megnyithatunk.

– *Milyen tervei vannak a Hivatal elnökeként az elkövetkezendő időre?*

– 2003 őszére egy olyan új törvénymódosítást szeretnék beterjeszteni a Parlament elé, ami a szakmai körök konszenzusára épülve jön létre, aktualizálja az örökségvédelem gyakorlatát, és a mi hivatali struktúránkat is racionalizáltabban kezeli. Tervezem a kapcsolat kiépítését azokkal a civil és társadalmi szervezetekkel, amelyek országosan tudnak hatni a társadalom egészére az örökségvédelem ügyének felkarolásában. Felkészülni egy ügyfélorientált, korszerű közigazgatás megteremtésére, végezetül nagyon fontos feladatomnak tartom, hogy a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal az itt dolgozó szakembereknek biztos egzisztenciát és szakmai perspektívát jelentsen, személyes, barátságos, bürokratizmustól mentes legyen.

VARGA KÁLMÁN 1953-ban született Budapesten. Nős, három fia és két leánya van.

Képzettség: történész, Kossuth Lajos Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, történelem-népművelés szak, 1981; művészettörténeti stúdiumok a művészettörténeti szabadegyetemen, 1981; a történelemtudományok doktora (PhD), 2002, a disszertáció témája: „A gödöllői kastély története".

PORTRÉ

Harangi Anna

„NEM VAGYOK AZ ELMÉLETEK HÍVE, SZERETEM GYAKORLATTÁ TENNI A TUDÁST ÉS A FÖLHALMOZOTT SZELLEMISÉGET"

Interjú dr. Varga Kálmán történésszel, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal elnökével

– Elnök úr kinevezése óta sokszor olvashattunk a napilapok hasábjain azokról a szakmai elképzeléseiről, amelyek alapján szeretné az új Hivatalt tovább formálni vagy inkább reformálni. A korábbi szakmai életéről és eredményeiről azonban nemigen kérdezi Önt az aktuális hírekre kíváncsi média. Miért lett történész?

– Családom 1945-ben menekült Magyarországra a Felvidékről. A második világháború után többféle eszköze is volt a történelmi Magyarország területén élő magyar kisebbség szétrobbantásának. Az elosztás egyik lehetséges módja a Felvidéken élő magyarság egy részének Csehországba történő kitelepítése volt. Nagyszüleim a csehországi deportálás elől menekültek Budapestre, és a főváros peremén telepedtek le. Később, gyermekként többször jártam a Felvidéken, és a családommal történtek indítottak arra, hogy történészként is kutassam a szlovákiai magyarság legújabb kori történelmét. Az egyetemi diploma megszerzése után a Magyarságkutató Intézet külső kutatójaként a szlovákiai magyar kisebbség történetével foglalkoztam, levéltári és helyszíni kutatásokat végezve és történeti tárgyakat gyűjtve. Gyűjtésem anyagát a komáromi Dunamenti Múzeumnak ajándékoztam. Szintén ennek az időnek a gyümölcse a Molnár Imre szerzőtársammal íródott és 1992-ben kiadásra került munka, ami eredeti dokumentumok és visszaemlékezések alapján dolgozza fel a szlovákiai magyarság Csehországba történő deportálásának eseményeit az 1945 és 1953 közötti időszakban.

Világéletemben elsősorban múzeumi emberként éltem és dolgoztam. Az egyetemen a történelem mellett történeti muzeológiát hallgattam, és elvégeztem egy kétéves művészettörténeti szabadegyetemet is. Diákéveim alatt gyakran jelentek meg művészetelméleti írásaim a Művészet, az Új Írás és a Mozgó Világ című folyóiratok hasábjain. Később a művészetelmélettől átpártoltam a román kori magyar képzőművészet területére. Sorra jártam az Árpád-kori kistemplomokat, és a műemlékvédelem szelleme is itt érintett meg először. Még egyetemistaként Bélapátfalván találkoztam műegyetemistákkal, és velük együtt mértem föl a kolostorépület megmaradt köveit.

A diploma megszerzését követően először az 1981-ben megnyílt gödöllői művelődési központban dolgoztam a Gödöllői Galéria vezetőjeként. 1987-ben a gödöllői Városi Múzeum igazgatójaként a 80-as években induló kastélyprogram legfontosabb és kiemelten kezelt műemlékének, a gödöllői Grassalkovich-kastély épületének rekonstrukciójában vehettem részt. A kastélytörténet levéltári kutatásait, majd a kastélymúzeum programját és kiállításainak forgatókönyvét készíthettem el. Magam alapítottam meg a kastély múzeumát is 1995-ben.

– A gödöllői Grassalkovich-kastély a magyarországi kastélyprogram egyik első fontos vállalkozása volt. Ön szerint, a korszerű műemlékvédelem szempontjait elemezve, milyen tanulságok vonhatók le az épület helyreállításának gyakorlati megvalósításából?

– Gödöllő minden szempontból mérföldkő a magyar műemlékvédelem rekonstrukciós problémáinak megoldásában, és nagyon sok fontos tanulsággal szolgált. Egyrészt volt egy erősen lepusztult, teljesen kifosztott, mind építészetileg, mind történetileg fontos emléket jelentő épületegyüttes és egy polgári hagyományokkal nem igazán bíró városi közeg, amely a magyar művészettörténet századfordulóján még inspiráló szellemiséggel rendelkezett. Mind az épület, mind a gödöllői művésztelep szellemi hagyományai – a ma is itt élő művészek alkotótevékenysége és jelenléte – jó alapot szolgálhattak volna egy komoly kortárs művészeti centrum létrehozásához, akár nemzetközi vonzástérrel is. A város jelenlegi vezetése azonban ezeket a lehetőségeket nem tudta és tudja megragadni és a város javára fordítani.

Másrészt az épület rekonstrukciójához aránylag jól feldolgozható és kutatható levéltári anyag állt rendelkezésünkre. Bár a Grassalkovich-tervtár egy része a háború során elpusztult, Mojzer Miklós kutatásai alapján és a Dávid Ferenc által vezetett műemléki feltárásokból sok mindent tudtunk rekonstruálni. A szétszóródott korabeli berendezések egy részét is sikerült szisztematikus gyűjtőmunkával visszaszereznünk. Gyakran volt segítségünkre a véletlen is. Az egykori Sörház időközben feltöltött épületének feltárásakor az épülethez tartozó korabeli kandallóra és kályhák maradványaira bukkantunk, amiket később, helyreállításuk után visszahelyeztünk az eredeti helyükre. Az épületben korábban működő szociális otthon raktárából pedig 400 darab királyi porcelán került elő, és a királyi időkből való – időközben kerti törpének átfestett – puttókat és egy régi kerti padot is megtaláltunk.

– Ezek a kastélyok 1945 előtt használatban voltak és pazarul voltak berendezve. Nincsenek adatok arról, hogy hová kerültek a berendezések?

– Az 1945 utáni államosítások egyik jellemző intézménye volt az Elhagyott Javak Kormánybiztossága. Idekerült a száműzött arisztokrácia tárgyi vagyonának nagy része. Az itt begyűjtött tárgyakat részben közgyűjteményekben, részben a köztársasági elnök hivatalába helyezték el. Kerültek így régi berendezési tárgyak és értékes bútorok a Tudományos Akadémia társintézményeibe is. Ma nemegyszer vagyunk tanúi azoknak az eseteknek, mint például a keszthelyi Zsigray család esetében, amikor a letétként őrzött múzeumi darabokat visszakérik eddigi őrzőjétől, a keszthelyi Helikon Múzeumtól az örökösök.

Nem tartom szobatudósnak magam, mindig a gyakorlati szakmai munkát tartottam igazi hivatásomnak, és minden tudományos eredményt – amennyiben ezt az anyag természete engedte – valami módon szerettem visszacsatolni a valósághoz, mégis el kell ismernem, hogy Gödöllő nagyon komoly elméleti kutatómunkát, a levéltári források feldolgozását is jelentette. Ennek a kutatói munkámnak gyümölcse doktori disszertációm, melyet a gödöllői kastély történetéből írtam és védtem meg, utoljára a PhD-rendszerben 2002 tavaszán. Az általam készített és kidolgozott hasznosítás tervét, a múzeum állandó kiállításának forgatókönyvét és a meglévő múzeumi gyűjtemény szaknyilvántartását komoly kutatás előzte meg. Az épület részben felépült, a múzeum komoly szellemi és kulturális vonzásként működik, ám azt a nagyszabású tervet, hogy a kastély mellett a gödöllői művésztelep fénykorát idéző műteremlakásokat is egy a korabeli tervek alapján felújított művészteleppé varázsolhassuk, a városi vezetés ellenállása miatt nem tudtam megvalósítani. S bár a kastélyba évente több mint kétszázezer látogató érkezik, a város nem igazán tudja ezt kihasználni és beépíteni saját infrastrukturális fejlődésébe.

– A gödöllői kastélyt egy újabb nagyszabású feladat követte: a fertődi Esterházy-kastély rehabilitációs programja. Milyen szerep jut Önnek ebben a munkában, és hogyan látja most a megvalósítás lehetőségeit?

– 1994-ben az akkori kormány környezetvédelmi és területfejlesztési miniszterének felkérésére először a gödöllői Grassalkovich-kastély, majd a Szent György tér és a fertődi Esterházy-kastély miniszteri biztosaként irányítottam az úgynevezett kiemelt műemléki beruházásokat. Fertőd és Eszterháza egy többlépcsős rehabilitációs

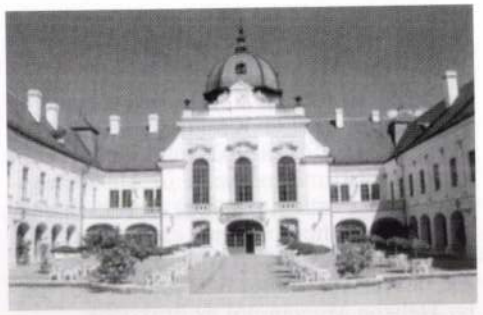

A kastély felújított belsőudvari homlokzata és díszudvara 1996-ban (Faludi Ildikó felvétele)

programja a magyar műemlékvédelemnek. Nem vagyok papíron maradó elméletek híve, szeretem átnyomni, formába önteni és gyakorlattá tenni a tudást és a fölhalmozott szellemiséget, így vagyok az örökségvédelemmel is. El kell kerülnünk a papírgyártást, fontosak a hasznosítási tervek, az adatbázisok és az információ, de az alap mindig a szóban forgó épület kell, hogy legyen. Az asztalfióknak szánt papírhalmazok helyett az épületet kell megcsinálni. Felújítani, ahol szükséges menteni, és minden pénzt, minden lehetséges anyagi pénzügyi forrást azonnal, ahogyan a rendelkezésünkre áll, bele kell építeni az épületbe. Ijesztő és elriasztó, ha a nagy számokkal dobálózva terveket készítünk, mert akkor úgy tűnhet, hogy bizonyos történeti objektumaink belátható időn belül nem menthetőek meg. Pedig ez nem így van. Ami a rendelkezésünkre áll, abból kell építkeznünk. Gödöllő az elmúlt 15 év egyik legnagyobb műemlékvédelmi beruházása volt. Eszterháza ehhez képest „kimondhatatlan". Ezért a programalkotásokon túl kell lépnünk, és bele kell kezdeni az épület megmentésébe. Magyarország építészeti öröksége sok szempontból „hiányos". Vannak nagy egyetemes korszakaink, amelyek fennmaradt emlékanyaga nem éri el a nyugat-európai országok átlagszínvonalát, ám a hely és az épület nemzetünk történelmének fényében szellemi tradíciókat őriz, és ezeket az emlékeinket minden eszközzel fenn kell tartanunk.

A fenntartás és megőrzés egyik nagy problémája, hogy a használóknak és tulajdonosoknak súlyos forráshiánnyal kell szembesülniük. A politikai váltórendszer utólag teremti meg a gazdasági stabilitása alapjait és forrásait. És ebben az értékteremtő, értékeket kikristályosító folyamatban az infrastruktúra kap elsődlegességet. Sajnos ma sem látok arra komoly esélyt, hogy az örökségvédelem értékeket megőrző módon a társadalmi érdeklődés középpontjába kerülhessék. Amire a közvélemény felfigyel, annak mindig van egy kis botrányíze. Gondoljunk csak a Citadellára.

A kulturális örökség védelmét talán csak a 70-es, 80-as évek közgyűjteményeket érintő felvirágzása vállalta fel országos szinten a közvéleményt is formáló hatással. A kései szocializmus „virágkora" a társadalmi biztonság és jólét látszólagos egyensúlyát jelentette, hátszelet kaphatott a kultúra is, ekkor alakult nagyon sok ma is működő múzeum. Erre az időszakra datálható a nagy szakmai presztízzsel működő műemlékvédelem is. A kastélyprogram mint átfogó műemléki rehabilitáció a késő kádárista rendszer terméke. Részben ezt törte meg az új pragmatista-technokrata politika. Ez a politika elsősorban az üzleti haszon elvét keresi. Mentésre érdemes, amibe a befektető fantáziát láthat üzleti szempontból is. Én azt gondolom, hogy nem feltétlenül jó, ha a pénzvilág befektetői mentalitása nemzeti értékeink védelmére is befolyással van.

– *Ön szerint ebben a folyamatban hol a Hivatal helye, és mi lehet a szerepe?*

– Nem szeretném, ha bárki dogmatikával vádolna, hisz alapvetően liberálisnak tartom magam. A hazai építészeti örökséget két nagy csoportra kell szétválasztanunk: ennek az épített örökségnek van egy olyan köre, amelyből a történelmi változások kikoptatták azt a több évszázados tradíciót, ami miatt az épületeket korábban megépítették: ez nagyrészt egy világi funkcióval rendelkező épületállományra vonatkoztatható. De a műemléki értékek miatt az államnak fel kell vállalnia a fenntartással és újrahasznosítással járó terheket. És ezekhez az épületekhez oda kell állítani a közösséget is. Ahol lehet, ott új közfunkciók kiszolgálásával kell az épületeket fenntartani. Ezeknek nem feltétlenül kell szociális otthonként működniük, de mindenképpen közfeladat ellátására kell az épületeket fenntartani. Az épített örökség építészetileg szerényebb fennmaradt emlékanyagát, ami elsősorban a magyar történelem szempontjából jelentős és a sorozatos pusztítá-

Varga Kalmán MN 2002

amely magában foglal gazdasági támogatást és városmenedzsmentet is. A gondos előkészítő szakaszt követően júliusban megkezdődött a második szakasz, amelyet három évre terveznek. Ennyi időnek elegendőnek kell lennie ahhoz, hogy azután a program önállóan működjön tovább.

A plenáris ülésen néhány, a témát általánosságban érintő hozzászólás hangzott el. Ezek a helyreállítás gazdasági előnyeit (munkahelyteremtés, hagyományos kézművesipar felélesztése), a lakosság aktív részvételének fontosságát emelték ki. Az elmúlt években talán inkább a közterületek fejlesztésének igénye kapott nagyobb figyelmet, de nem szabad elfeledkezni a lakóépületek kis lépésben történő helyreállításában rejlő nagy lehetőségről. Ez az a terület, ahol józan megfontolással tervezhető, látványos eredményt lehet elérni. Mindez természetesen igényli a megfelelő pénzügyi háttér megteremtését, a lakossággal való tudatos, mindkét irányban működő kommunikációt.

A ljubljanai és krakkói szakemberek is azt húzták alá, hogy jól előkészített kampánnyal viszonylag kis befektetéssel hatásos eredmény érhető el a városkép helyreállításban, amely egyben pozitív hatással van a lakosság gondolkodásmódjának változására is.

A szekcióülések közül a „Kulturális örökség, városmarketing és turizmus" címszó alatt kiemelkedő volt egy dinamikus román turizmusfejlesztési program tanulságairól (ez nagyon komoly német irányítással készült és kerül megvalósításra) tartott előadás. Az előadó részletesen beszámolt arról, hogy Európa-szerte milyen csatornákon keresztül népszerűsítették Romániát mint turisztikai célt, mik azok a lehetőségek, amelyek kulcsfontosságú szerepet játszanak abban, hogy a helyi értékek tágabb körben is ismertté váljanak. Figyelemre méltó volt a stratégiának és a megvalósításhoz felhasznált eszközöknek a bemutatása, amelynek segítségével a lakossággal megismertették, elfogadtatták a programot.

Ebben a szekcióban a legnagyobb visszhangot a két lengyel előadó gondolatai keltették a nem materiális értékek szerepéről a város életében. Itt azoknak az értékeknek a számbavétele történt, amelyek a városok és települések fizikai értékei mellett jelentős, de eddig nem kellően értékelt tényezői. Ilyenek például a különböző szokások, hagyományok települési vagy intézményi szinten való felélesztése, már elfeledett, a közösség számára egykor fontos eseményekre való megemlékezések stb. Ebbe a körbe szervesen illeszkedett a Kulturális Örökség Napjai Magyarországon egyre jelentősebbé váló eseményeiről tudósító beszámoló, amely nálunk a figyelmet egyaránt felkelti az épített és a nem materiális örökség iránt.

Az elméleti részt jól egészítette ki az óvárosban tett séta, amelyen a német és román kollegák mutatták be az eddig elért eredményeket: 26 kapu, 2001-ben négy homlokzat-helyreállítás és 45 kérelemből eddig már hét épületszerkezeti megerősítés készült el. A támogatási program szerves része továbbá az önkormányzat tervező- és menedzsmentkapacitásának javítása, a tanácsadó építészek szerepének támogatása és a szakiparosok, valamint a vezető szakemberek képzése. Nem kis energiát fordítottak arra, hogy a lakossággal megismertessék és elfogadtassák a helyreállítási programot, amely a még nem elégséges banki háttér ellenére meglepően eredményesnek bizonyul. A program a német szakemberek időszakos, de nagyon odafigyelő szakmai kíséretével folyik. A hatékonyságot növeli a „műemlékvédelemért díj" kiosztása, amely azt a tulajdonost illeti, amelyik a legsikeresebb helyreállítással büszkélkedhet. A díjban magán-, intézményi és egyházi tulajdonosok külön-kölön részesülhetnek.

A résztvevők Nagyszeben után a segesvári és a berethalmi erődtemplom megtekintésével képet kaphattak arról, hogy a szászok Erdélyben milyen kultúrát hoztak létre. A segesvári és a berethalmi templomok persze kicsit kirívó példák. Mindkettő jelentős német segítséggel, szépen helyreállítva várja a látogatókat. A történelmi Magyarország szélén védelmi feladatot ellátó szászok által emelt épületegyüttesek erődfalai ma is büszkén ölelik körül a hegytetőn álló templomot.

A kollokvium természetesen hely adott korábbi szakmai ismeretségek felélesztésére és újak kötésére is. A román, német, lengyel, cseh kollégák mellett Litvániából, Moldáviából is érkeztek előadók, valamint meghívottak, és a rendezvényen az UNESCO is képviseltette magát.

Gémesi György, Gödöllő polgármestere kijelentette, a Gödöllői Királyi Kastély Kht. beperli a kulturális tárcát, 54 millió forint támogatás visszatartása miatt. A minisztérium csak elfogadott üzleti terv esetén utalná a pénzt. Gémesi korábban Hiller Istvánnal megállapodott, hogy megbíznak egy könyvvizsgáló céget a kht. átvilágításával. Gémesi szerint a miniszter megszegte szavát, mert a tárca megváltoztatta a vizsgálat tartalmát.

A kulturális minisztérium még mindig nem adta fel a békés rendezés tervét

Per is lassíthatja a gödöllői kastély elhúzódó felújítását

Már egy évtizede húzódik a Grassalkovich-kastély felújítása, melyet állandó személyi ellentétek is akadályoznak FOTÓ: NÉPSZAVA-ARCHÍV

A gödöllői egykori Grassalkovich-kastély állagmegóvási munkálatai 1985-ben indultak. Az épületegyüttes felújítását és hasznosítását az 1994-ben 1 milliárd forintos törzstőkével alapított Gödöllői Királyi Kastély Kht. koordinálja. A kht. tagjai ma a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma (NKÖM), Gödöllő városa, és jelképes törzsbetéttel a MaHill Mérnökiroda. 1994–98 között, a Horn-kormány idejében Varga Kálmán személyében miniszteri biztos irányította a munkálatokat, a társaság jegyzett tőkéje a ciklus végére meghaladta a 2 milliárd forintot, az állami oldal négy év alatt több mint másfél milliárdot költött a kastélyra, Gödöllő város a 319 millió forint értékű apportált telkeken kívül nem áldozott a kastély felújítására, szavazati arányai azonban nem változtak, s miután a legfontosabb döntésekhez 3/4-es szótöbbség kell, döntő befolyását a törzstőkeemelés után is megőrizte. Az Orbán-kormány időszakában a kastély felújítására nagyságrendekkel kisebb összegek álltak rendelkezésre – mintegy 300 millió forint – és tőkeemelés sem történt. Az 1998-as kormányváltás után a régi vezetőket lecserélték, a négy év alatt a dolgozók csaknem negyven százaléka lecserélődött, két munkaügyi per is folyt a kht. ellen. Az Orbán-kormány egyik utolsó döntéseként 2005-ig bebetonozta Körösvölgyi László ügyvezetőt, derül ki a társaság működéséről szóló 2002 novemberében keletkezett NKÖM-vizsgálatból, mely számos törvénysértést, szabálytalanságot tárt fel. A tanulmány megállapítja, hogy a kastély felújításának lendülete az említett időszakban megtört, elveszítette kiemelt műemléki-kulturális beruházás minősítését, továbbá a muzeális szakgyűjteményi rangot is megvonták az intézménytől és egyszerű kiállítóhely besorolást kapott. A taggyűlések formálissá váltak, a tárcák képviselete labilissá lett, az állami oldal képviseletének érdekérvényesítése romlott, a delegáltak személye állandóan változott, a taggyűléseken a gödöllői polgármester Gémesi György elnökölt. Folyamatos volt a kht. tőkevesztése, jelenleg 53 millió a társaság vesztesége. Nem születtek újabb közhasznú szerződések, mert a kht. nem tudott megfelelni az abban foglaltaknak. Az elmúlt években nem készült el a Szervezeti-Működési Szabályzat sem. A kht. vezetése által kidolgozott rehabilitációs modellből, melyben – vállalkozói tőke bevonásával – több száz szobás szálloda építése szerepelt, az elmúlt négy éven semmi sem valósult meg. A tanulmány megállapítja továbbá, hogy a konstrukció sem üzleti, sem építészeti, sem műemlékvédelmi szempontból nem állja meg a helyét. Felrója a kht. ügyvezetőjének a kastély még helyre nem állított részeinek állagvédelmének elhanyagolását. A tanulmányra Gémesi György ellentanulmánnyal válaszolt, melyben azt bizonygatta, hogy az állami források nem jelentek meg növekményként a társaság alaptőkéjében, így nincs oka a szavazati arányok megváltoztatásának.

A legfőbb kifogás a kht. ellen azonban az volt, hogy a 120 millió forintos hiánnyal kalkuláló üzleti tervet a felügyelőbizottság nem tartotta elfogadhatónak. Ezért nem utalta át a minisztérium a kastélynak járó 54 millió forintot sem, mely a közalkalmazotti béremelés fedezetéül szolgált volna. Úgy tudjuk, a kht. vezetése kigazdálkodta a béremelést, de az állami támogatások befagyasztása csőd közeli helyzetbe sodorhatja a kastélyt. A háború tehát tart, Gémesi arra hivatkozik, hogy az üzleti terv reális, az 54 millió forint törvény szerint jár a kht.-nak. Az ügyvezetés alkalmasságát pedig – sok egyeben kívül – az is bizonyítja, hogy nemrégiben átadták a felújított barokk színházat. A beruházás 1,3 milliárd forintos hitelből valósult meg. Gémesi szerint politikai okokból akarják ellehetetleníteni az ügyvezetést, az állami támogatás befagyasztásával csődbe juttatni a kastélyt. Különösen Varga Kálmánnak, az egykori miniszteri biztosnak, az állami oldal tagi képviselőjének kezét látja a történtek mögött.

A kulturális kormányzat érzékelve a konfliktusokat, Görgey Gábor idejében kész volt lecserélni a kht. tagi képviselőjét, Varga Kálmánt, de ez a lépés sem járult hozzá a megoldáshoz. 2003 szeptemberében, több hónapig tartó tárgyalássorozat után a Hiller István vezette Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium megoldástervezetében felajánlotta Gémesinek, hogy ismét lecseréli az időközben visszahelyezett Varga Kálmánt, ha ő is elengedi a kezét Körösvölgyinek. Gémesi akkor ultimátumnak és zsarolásnak nevezte a minisztérium ajánlatát, mely a kht. vezetője, Körösvölgyi László felmentéséhez köti a közalkalmazotti béremelés fedezetéül szolgáló 54 millió forint átutalását. Elmondta, hogy az üzleti terv reális, ennek megállapítására könyvvizsgáló céget kértek fel, s amennyiben nem kapják meg a kért összeget, perelni fognak.

A minisztérium képviselőinek más a véleményük. Miután a kastély felügyelőbizottsága nem tartotta elfogadhatónak a 120 millió forintos hiánnyal kalkuláló üzleti tervét, annak elfogadásáig nem folyósítja a törvényben garantált 54 millió forintot. A minisztérium illetékes vezetői egybehangzóan állították, elfogadott üzleti terv nélkül nem utalhatnak költségvetési pénzeket.

Felvetődik a kérdés, miért nem enged egyik fél sem? Világossá vált, hogy akkor sem haladtak előre az ügyek, amikor nem Varga volt a minisztérium tagi képviselője. Gémesi György viszont – talán joggal – attól tart, ha ejtené az ügyvezetőt, politikai presztízsveszteséget szenvedne. Az állami források megnyílása azt bizonyítaná, hogy a legfőbb akadály maga a polgármester volt. Ha hozzájárulna a szavazati arányok megváltozásához, Gödöllő városának nem lenne elég befolyása a városhoz szervesen hozzátartozó műemlékegyüttes sorsát illetően.

Gémesi György polgármester szerint politikai okokból akarják csődbe vinni a kastélyt FOTÓ: NÉPSZAVA-ARCHÍV

Időközben a Gödöllői Királyi Kastély Kht. harminc – Körösvölgyi regnálása alatt távozott és jelenlegi – dolgozója nyílt levélben kérte ki magának, hogy „a kastély körül folyó vitában Gémesi György polgármester és Körösvölgyi László ügyvezető állandóan a dolgozók érdekeire hivatkozva támadja a kulturális minisztériumot. Tiltakozunk az ellen, hogy a polgármester és az ügyvezető álságos módon úgy állítsák be magukat, mint akik a dolgozók érdekeit képviselik. A polgármester volt ugyanis az, akinek politikai nyomására az 1998-as kormányváltást követően a kastély addig sikeres ügyvezetését leváltották, a vezető és beosztott munkatársak jelentős részét törvényellenesen, kényszerítéssel vagy ellehetetlenítéssel eltávolították, a közgyűjteményi dolgozók helyi szakszervezetét megszüntették és a kastélymúzeum intézményét szakmailag leépítették. Az Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Felügyelőség jogerős határozatban rögzítette, hogy a KKDSZ tagjai hátrányos megkülönböztetésben részesültek és a kastély munkaszervezetéből 59 munkatársat ért kár ki nem fizetett jövedelmek vagy szabálytalan alkalmazások miatt. Sajnos az is tény, hogy az ügyvezető és helyettese a dolgozók személyiségi jogait és emberi méltóságát nemcsak az elmúlt években nem tartották tiszteletben, hanem ma is naponta megsértik.” Hiller István kulturális miniszter fogadta a dolgozók küldöttségét, s közleményében kijelentette, kizárólag szakmai alapon, politikamentesen kívánja rendezni a gödöllői kastély sorsát. „Garantálni kívánom, hogy a reményeim szerint mihamarabb megújuló munkaszervezetben önök jobban megtalálják a számításukat, mind egzisztenciálisan, mind pedig szakmai elkötelezettségüket tekintve. Ám addig is – mivel érthetően önök közül sokan nem merték vállalni nevükkel a nyilvánosságot – figyelemmel fogom kísérni helyzetüket és mindent megteszek azért, hogy a levél megfogalmazásáért hátrányt, méltatlanságot ne szenvedjenek.” A miniszteri nyilatkozatnak és a lapunkban elsőként közölt nyílt levélnek úgy tűnik, meg lett a hatása, információink szerint leálltak az elbocsátások, az egyetlen eltávolított munkatárs munkajogi pert indított a kht. ellen.

Hiller István kultuszminiszter az átvilágítás eredményéhez köti a támogatás folyósítását FOTÓ: NÉPSZAVA-ARCHÍV

A kulturális minisztérium ezután sem adta fel a békés rendezés tervét. Az egymásnak ellentmondó számtalan szakértői véleményt félretéve, Gémesi Györgygyel együtt megbízta a KPMG Property Services Kft.-t a Gödöllői Királyi Kastély Kht. átvilágításával. A független könyvvizsgáló cég eredményeit mindketten elfogadják és ennek fényében döntenek az esetleges személycserékről. Váratlanul érte a közvéleményt Gémesi György polgármester múlt csütörtöki bejelentése, melyben felrúgta a megállapodást. A Grassalkovich-kastélyt működtető kht. kisebbségi tulajdonosának képviseletében felszólította Hiller István minisztert, hogy azonnal teljesítse a tárca a 2003-as költségvetési törvényben a kastélynak biztosított összeget. Továbbá a kialakult helyzet további romlásának megakadályozása végett azonnal mentse fel az állami tulajdonosi jogokat képviselő Varga Kálmánt, végül a kht. vizsgálatát a korábban elfogadott feltételek szerint végezzék el. Ugyanis Gémesi György szerint a 2004. február elején részére tudomásulvétel végett átadott szerződés tematikája jelentősen eltér a 2003. decemberében elkészült megoldástervezettől. A polgármester állítása szerint a szerződés kiterjesztené a vizsgálat hatáskörét, viszont a vitatott üzleti terv realitását nem vizsgálná. Mindez a polgármester szerint politikai koncepció része. Gémesi György hétfőn a parlamentben azonnali kérdést intézett Hiller István miniszterhez, a minisztérium a polgármester tudta nélkül megváltoztatta az eredeti, a könyvvizsgáló céggel kötött szerződéstervezetet. „Miért változtatta meg a nekem adott szavát? – kérdezte Gémesi a minisztertől. Aki hozzátette, úgy tudja, Varga Kálmán találkozott a cég képviselőjével, s „tőle kapott instrukciókat, miket vizsgálgassanak, és miket ne vizsgálgassanak”.

Hiller István visszautasította a vádakat, kijelentette, ha a vizsgálat azt mondja ki, hogy minden rendben van a kht.-nál, előmozdítja az üzleti terv elfogadtatását és az 54 millió forint kifizetését. Személy szerint tartja magát korábbi megállapodásukhoz, hogy a vizsgálat eredményétől teszi függővé lépéseit.

Varga Kálmán a Népszava kérdésére kijelentette, nem fedik a valóságot Gémesi szavai. Megkereste ugyan őt – mint minden érintettet – a cég képviselője, de célja a tájékozódás volt. Semmiféle instrukciót nem adott és nem is adhatott számára. A KPMG kommunikációs osztályán nem kívánták kommentálni az esetet.

Viszontagságos kastélytörténelem

Mária Terézia trónra kerülése lendületet adott a főúri kastélyépítészetnek, amit a királynő látogatásaival is serkentett. 1749-től fontos feladat lett a budai – az 1686-os ostrom során szinte teljesen elpusztult – gót-reneszánsz királyi palota romjaira egy új építése. A palota újjáépítésének megbízott felelőse és irányítója a tehetsége és udvarhűsége révén köznemesi sorból fölemelkedett, a kor legfényesebb politikai karrierjét befutott barokk főúr, Grassalkovich Antal (1694–1771) gróf volt. Grassalkovich a Magyar Királyi Kamara elnökeként és a királynő bizalmi embereként nemcsak a magyar királyság állameszméjének visszaállításán fáradozott, hanem tudatosan életprogramjául vállalta az építést, az építészeti mecenatúrát.

1723-ban, Gödöllő megvásárlásával vetette meg Pest körüli 135 ezer kataszteri holdnyi birtokainak alapját. 1735 táján itt kezdte el családi székhelyének felépítését Mayerhoffer András salzburgi mester tervei alapján. Az építés több ütemben, az 1760-as évek végéig tartott. A barokk kastély kettős U alakú díszudvarával, hét egyemeletes szárnyával, templomával, valamint lovardájával és istállójával, franciakertjével egyedülálló méretű, a korabeli leírások által is dicsért reprezentatív együttest alkotott. Mária Terézia 1751-ben látogatásával tisztelte meg Grassalkovich grófot, aki a lehető legnagyobb pompával és külsőségek között fogadta a királynőt gödöllői otthonában. A gödöllői kastély a barokk építészet fénykorának jellegzetes kastélytípusát, az úgynevezett Grassalkovich-stílust teremtette meg. A család kihalása után rövidesen állami tulajdonba került a mintegy 12 ezer négyzetméteres komplexum, s koronázási ajándékként Ferenc József és Erzsébet királyné pihenőrezidenciája lett. Erzsébet gyakran keresett itt menedéket a bécsi Burg – számára terhes – világától. A Ferenc József halála után trónra lépő IV. Károly első hosszabb gödöllői tartózkodásának a monarchia összeomlása vetett véget. 1920-tól Horthy Miklós nyári rezidenciájaként szolgált a kastély, amely mellett testőrlaktanyát és luxusbunkert is kialakítottak. Bár a második világháborús bombázások elkerülték a kastélyt, az 1944-ben bevonuló német, majd orosz csapatok a berendezést elszállították vagy elpusztították. A gazdasági épületekben szovjet csapatok állomásoztak, a főépületben pedig szociális otthon kapott helyet, így a kastély sorsa a lassú pusztulás lett.

Az oldalt írta: Hamvay Péter

Deák Péter

Katonáink az Eufrátesz földjén

Mégis, hogy kezdődött ez az egész? Mert hogy elkezdődött, abban felelősséget visel a civilizált világ politikai és tudományos elitje. Az egyetlen, ellenségkép-deficitbe került szuperhatalom neokonzervatív kormányzati külpolitikai felfogásának hatalmi doktrínává válása időben szinte egybeesett a szeptember 11-i szörnyű pusztítással, a terrorizmus „szignáljával", amely soha el nem múló félelmet és indulatot keltett az amerikai népben. A cselekvés szükségletének az USA teljes legitimitással és körültekintéssel tett eleget. Az al-Kaida támaszpontjának és a világ legembertelenebb tálib uralmának megdöntését, afgán helyi erőkre támaszkodva és azokat támogatva hajtott végre rendszerváltást és a terrorizmus fészkeinek felszámolását. Ezután jött a második ütem. Bár a nemzetközi terrornak otthont adó Afganisztánban a moszlim országokat is befogadó nemzetközi, NATO-összefogással történő harc axiómája, hogy az is csak nemzetközi lehet, az Egyesült Államok kormánya a britekkel közösen, de egyedi döntés alapján, minimális nemzetközi egyetértés nélkül hadjáratot indított Irak ellen. A meghirdetett szlogen a gonosz tengelyének egyik lator állama elleni fellépés nemzetközi szükségessége volt. Valóban, Szaddám Huszein a világ legreakciósabb hatalmát testesítette meg, a konkrét, bár a kétségtelen totális diktatúra elsősorban a hatalmi eliten belüli és a klánok közötti gyilkos leszámolás eseteiben jelent meg. A másik érv a tömegpusztító fegyverek előállítására vonatkozó, kétségtelen korábbi törekvések, mi több, közel tizenöt éve való alkalmazásának szankcionálása, a készletek megsemmisítési kötelezettsége volt, de ezek valós megléte azóta sem nyert bizonyítást. Irak terrorizmussal való kapcsolatai bizonyára léteztek, de nem állami támogatás formájában, latens módon. Mindez együtt bizonyítja a fentebb állított reakciós megítélést, de semmiképp sem jelenthetett casus bellit, a politikailag elfogadható „be nem avatkozás elvének" katonai aktivizálását. Mindezt igazolják a háborús okokat még most is bizonyítani akaró manipulációs kísérletek és a hírszerzés hiteltelenségét, illetve reális előrejelzéseit tükröző „leleplezések" és botrányok. A döntés nézeteltéréseket indukált a nemzetközi közösségben, bontotta a válságkezelést vállaló NATO egységét, nehéz helyzetbe hozta a kettős orientáltságban érdekelt, kisebb csatlakozó államokat, lassította az EU kohéziós folyamatát, keresztény–iszlám ellentét felvetődéséhez vezetett.

És mi történt Irakon belül? A megkezdett hadjárat sikere váratlan volt. A minimális veszteséggel, relatíve kevés polgári áldozattal járó, katonai szempontból sokszor doktrinális kanyarokkal lefolyt légicsapás-sorozat és invázió szétverte az iraki rendszert. Ekkor egy felelős politikus kijelentette, hogy a „háború" győzelemmel véget ért, és ezután az nem az emlékképeinkben élő hagyományos módon, hanem divatos szóval élve aszimmetrikus formában el is kezdődött. Az iraki politikai erők kezdettől elutasították a megszállás fenntartását, a Szaddám Huszein-i keményen csoportok magukhoz tértek, az ellenőrizhetetlen terepen megjelentek az al-Kaidához hasonló terrorszervezetek, és fegyveres fellépésekben megnyilvánult a lakosság elemi ellenállása is. Az aszimmetrikus harcmód terrorista, öngyilkos metodikában, lesállásból való csapásokban és gerilla-hadviselésben jelent meg. Elsősorban a katonai erők, a vezető hatalmak, a létrehozott belső rendőrség ellen folyik, erősödik, ami nem nélkülözheti az őslakosság áldozatait sem. A katonai veszteségek meghaladják az első hadjárat háromszorosát, a polgári áldozatok megszámlálhatatlanok. Irakban a békét teremteni akaró megszállók elleni tudat általános, de vallási (síita-szunnita) és etnikai (kurdkérdés) éles szembenállás van, az éhezés általános jelenség, az ellenőrizhetetlen térség alkalmassá vált a terroristacsoportok fészekrakására, a proliferációs és csempészútvonalak létrehozására. A polgári hatalom és közigazgatás kialakítása, a helyreállítás folyamatosan késlekedik, a határidők hiteltelenek. A kormány és parlament álláspontja határozott és korrekt volt, Magyarország a katonai intervencióban nem vesz részt, a Törökország megsegítésére vonatkozó atlanti tanácsi határozatot megszavaztuk.

Maradni kell, és a katonáink maradni is akarnak. Ez az euroatlanti felfogás, tudat megjelenése, nemzeti érdekeink és nemzetközi kötelezettségeink összhangja

A megszállás után azonban a világ érdeke annak válságkezeléssé való átalakítása, a konszolidáció, a megteremtettnek látszó béke fenntartása lett. Post factum helyzet: egy nem támogatott beavatkozás után kezelendő válság alakult ki. Magyarország a NATO tagja, a prágai csúcson elfogadta az új veszélyek elleni stratégiát, amely a világ stabilitása érdekében sajátos rendeltetést vállalt fel. Külpolitikánk axiómája a transzatlanti együttműködés. Természetes volt, hogy az amerikaiak által kényszerűen is felvállalt válságcsillapításban, konszolidációban több mint harminc országgal együtt részt vegyünk.

A küldetés természetéhez alkalmazkodva nem fegyveres, hanem logisztikai, egyben humanitárius funkciót vállalva háromszáz fős, önkéntes szállítószázlóalj kiküldését ajánlottuk fel, amit a koalíció és annak vezető ereje hasznosnak ítélt és amit a magyar Országgyűlés kilencvenszázalékos többséggel elfogadott, a közvélemény a túljelentkezést látva tudomásul vett.

Folyamatos napi feladatuk a hadosztály katonai erőit befogadó objektumokba, valamint az alakuló közigazgatás és gazdaság, civil szervezetek részére való szállítás. Néhány elhangzott demagóg kijelentés ellenére bármi legyen a szállítandó anyag, az a válság kezelését, a saját erők megóvását szolgálja, a célból eredően humanitárius szállítmány, az élelmezés és gyógyszer is, a hadianyag és lőszer is a misszióteljesítést, az épségben való majdani hazatérést szolgálja. Ez a feladat veszélyes, de – mint a sajnálatos példák bizonyítják – nem jobban, mint a fegyveres, rendészeti tevékenység. Az oszlopmenet magas fokú mozgásbiztosítást igényel, ami immár harmadik esetben nemzetközi példát mutatott az ellenük irányult támadások visszaverésében. Az oltalmazásban más nemzetiségűek, lengyelek, mongolok is szerepet vállalnak. A lányok és fiúk jól dolgoznak, biztonságérzetük szilárd, teljesítményük elismert. Mégis a legutóbbi siker, egy öngyilkos merénylet minimális sérülésekkel járó elhárítása sajátos, szubjektív és nem a nemzetközi kötelezettségünkből eredő célok érdekében a botránypolitizálás körébe került. Egy demagóg állítás szerint a zászlóalj nem „háborús céllal" lett kiküldve. Aki ilyesmit állít, tudja, mi a háború, hogy annak ellenkezője a béke és hogy ez utóbbi érdekében vagyunk ott? Valaki azt kérdezi, mi a „határa" a kint tartózkodásnak, nem értelmezve a paramétert, talán az áldozatok számát tekintve annak. Mások a magyar katonai vezetés felelősségét keresik, amikor a sérülések száma egy hazai gyakorlat vagy építőipari tevékenység, tűzoltás lehetséges következményeit éppen csak megközelítik, és 28 katonát baráti sebtapasszal kezeltek. És mindez akkor vetődik fel, amikor az ENSZ fokozott vezetési mandátuma a küszöbönvan, amikor a NATO és EU szerepvállalása formálódik, amikor a stratégia alakul.

Irakban a katonai jelenlét hosszú lesz. Minél több ország erői vannak jelen, annál inkább kidomborodik a kezelés nemzetközi, mi több, világot átfogó jellege. A terrorizmus fészkei elleni harc most kapott bizonyos földrajzi célhelyszínt. Maradni kell, és a katonáink maradni is akarnak. A konkrét feladat jellege persze változhat, a létszám nőhet, csökkenhet, de a misszió marad. Ez az euroatlanti felfogás, tudat megjelenése, nemzeti érdekeink és nemzetközi kötelezettségeink összhangja.

A szerző katonai szakértő

Máma már nem hasad tovább?

Kezdjük demagógiával, az manapság be szokott válni beszédek és írások elején. Tehát: lesz-e attól olcsóbb a kenyér, ha a Magyar Írószövetség választmánya elhatárolódik Döbrentei Kornélnak a Tilos Rádió előtt elhangzott s a helyszínen, majd később is meglehetős érzelmeket és indulatokat kiváltó beszédétől? A válasz természetesen az, hogy nem, nem lesz. De ugyanakkor – immár nem a demagógia jegyében – kérdezzük meg azt is, hogy egy szövetség vezető testületének állást kell-e foglalnia abban, hogy egy tagja valamely közrendezvényen „gyűlöletre uszító, alig kódoltan antiszemita beszédében minden határt túllépett", s ha úgy dönt, hogy ez így történt, akkor el kell-e ettől határolódnia? A válasz – legalábbis demokratikus vagy netán európainak mondható közegben – igen. Vagyis hogy igazán demokratikusak legyünk, sokak, nagyon sokak szerint igen. Közéjük tartozik az a 25 író is, aki ilyen értelmű nyílt levéllel fordult a választmányhoz.

A Magyar Írószövetség ezért választmánya keddi ülésén vajúdott, mint a hegyek, aztán sikerült egy kis csenevész, randa egeret megszülnie. A jeles társaság többsége ugyanis fenntartotta korábbi véleményét, miszerint „távol tartja magát minden politikai szélsőségtől, és nem kívánja tagjaival szemben a gondolat és véleményrendőrség szerepét betölteni". Ugye szép, látszik, hogy a szavak avatott mesterei formálták ilyen zseniálisra a közleményt, amely majdnem olyan lett, mint a mesebeli lány, aki Mátyás királynak hozott is ajándékot meg nem is. (Utóbbi mesét nem Döbrentei találta ki, hanem a nép.)

Az nyilvánvaló, vagyis hát csak a vak nem látja, hogy az írószövetség legújabb kori erózióját – amelyet Parti Nagy Lajos és Nádas Péter Döbrentei közszereplése miatti kilépése nyitott meg a nagy csapatból, majd Görgey és Polgár Ernő távozása folytatott – immár nem lehet megállítani. Ez igaz lesz akkor is, ha konkrétan, de akkor is, ha csak lélekben válnak szét a már eddig sem párhuzamosan futott utak. Az ember persze eltöpreng azon, hogy eddig is mi a fenének volt vagy ezer tagja az írószövetségnek, mit csináltak ennyien így együtt, szövetségben egymásért és nyilván a népért, nemzetért? Közösen írtak? Az nem valószínű, de legalábbis nehezen hihető. Ráadásul az utóbbi években gombamód szaporodtak az „egyéb" írószövetségek, tucatnyi is lehet már belőlük. Hiába, futballszakértőkben, parlamenti képviselőkben, politikai tanácsadókban és írókban jól állunk.

Azt beszélik, nyilván nem alaptalanul, hogy a Magyar Írószövetség „körültekintő" vezetése most azért igyekszik – megsúgom, szerintem immár feleslegesen – legalább fenntartani az egység látszatát, mert a pénzügyi támogatások ügyében csak így tudna eredményeket elérni a minisztériumnál. A pénz meg ugyebár nagy úr, többet ér bármilyen kritikánál és önkritikánál. Az utóbbiból mindenesetre Döbrenteinél több szorult Woody Allenbe, aki azt mondta, hogy nem szívesen lenne egy olyan klub tagja, amely őt a soraiba fogadná. **Várnai Iván**

Pánik

PÁPAI GÁBOR RAJZA

Bűnösök nem érdemelnek szobrot

Másrészt

Dési János

A kérdés nagyon egyszerű. Lehetnek-e példaképeink azok az emberek, akik politikusként, közíróként aktívan közreműködtek honfitársaik módszeres kiszorításában a társadalomból, kirablásában, majd meggyilkolásában?

A kérdés egyrészt persze bonyolult (na ja, minden kérdés az, ha valaki nem akar szembenézni a tényekkel), mert ezek az emberek, akikről most szó lesz, maguk puszta kézzel nem öltek meg senkit. Nem géppuskáztak a Dunába gyerekeket és nőket, nem hajtottak halálmenetben férfiakat a határba, sőt még csak puskatussal sem verték be őket egy téglagyárba vagy egy marhavagonba, hogy aztán más, erre szakosodott, amúgy tisztes családapák, tanult, művelt, mi több, udvarias polgáremberek módszeresen meggyilkolják őket. Természetesen pedáns rendben külön gyűjtve ezekből az áldozatokból a felhasználható maradékokat, úgymint aranyfog, műláb, haj, cipő és a többi.

Nem tettek semmi ilyet, csak éppen előkészítették mindehhez a terepet. Másrészt nagyon egyszerű, mert ők csak törvényes felhatalmazást adtak a gyilkosoknak, mi több, erkölcsileg nemhogy felmentették őket, de még biztatták is a mind hatékonyabb rablásra, gyilkosságra.

Sajnos mindez nemcsak Magyarországon fordult elő, hanem sokfelé a világban. A tettesek, a tettesek kortársai, gyermekei, majd unokái természetesen a legkülönfélébb módon viszonyulnak mindehhez. Akad, ahol úgy próbálnak tenni, mintha semmi ilyesmi nem történt volna, máshol egy elszigetelt kisebbség bűnéül róják fel mindezt vagy az egészet a németek nyakába próbálják varrni. Azoknak a németeknek a nyakába, akik egyébként már-már önkínzó módon próbálnak magyarázatot találni apáik, nagyapáik tetteire, szembenézni azzal, miként is jutottak egykor el odáig, hogy a történelem egyik legprecízebben kivitelezett tömeggyilkosságának részesei lettek.

Úgy tűnik, ez a tisztázó vita nálunk mostanában kezdődik el. Még ha elég furcsa módon is, hiszen sokaknak csak most nyílik ki a szeme, amikor arról megy a vita, illik-e szobrot állítani egy olyan miniszterelnöknek, aki igen aktívan, igen lelkesen vett részt a tömeggyilkosságok előkészítésében.

Teleki Pálról van szó. Összetett személyisége sok vitára ad okot, biztos van, amit a javára is lehet írni. Ahogy – s ne vegyék túlzásnak a példát, különösen Goldhagen e témában megjelent könyve, a Hitler készséges gyilkosai után – a sok ember meggyilkolt SS, tisztes adófizető, rendes, családját szerető ember, aki mindig pontosan, a felsőbbség legnagyobb megelégedésére végezte munkáját. Ám – mert embereket ölt – fel sem vetődik, hogy példaként kellene a jövő nemzedékei elé állítani. Ahogy Telekit sem. Hiszen az kétségtelen, hogy politikusként igen aktívan hozzájárult a későbbi szörnyűségekhez. Ezekért természetesen büntetőjogilag nem felelhet, de politikailag, emberileg mindenképpen.

Ha egy magát polgárinak, mérsékeltnek valló párt, mondjuk az MDF mégis kiáll a szobra mellett, akkor vagy nem mérsékelt és polgári, vagy nem értett meg valamit a világból.

Teleki zsidók, magyar állampolgárok, emberek jogfosztását kívánta, majd javaik, lehetőségeik elvételét, sőt az országból való kitelepítésüket is. Ami természetesen csak a polgári értékek teljes negligálásával volt elérhető.

Történészek vitatkozzanak Telekiről, ám gyakorló politikusok lássák be, hogy komoly bűnöket követett el.

Ahogy felidézhetnénk a népegészségügyi program névadóját, Johan Bélát is. Aki lehet, hogy kitűnő közegészségügyi szakember volt, de mint államtitkár nagyon sok embert küldött a halálba. Azt már csak az ínyencek kedvéért jegyezzük meg, hogy többek között olyan orvosokat is a halálba küldött, akik, mikor zsidó származásuk miatt eltiltották a hivatásuk gyakorlásától őket, önként felajánlották szolgálataikat Magyarországnak, mert a jelentős orvoshiány akkor már komoly ellátási gondokat okozott, és még akkor is úgy gondolták, ez a hazájuk, segíteniük kell. Johant ez sem izgatta, amikor deportálták, majd megölték ezeket az orvosokat, újabbakat rendeltek a helyükre, s később azokat sem védte meg. Vagy idézhetnénk Pethő Sándort, a Magyar Nemzet megalapítóját, aki 1938-ban így írt: „Nem fogunk tehát kitérni a zsidókérdés elől sem. Erre nézve se lehet álláspontunkra és magatartásunkra más parancsoló tekintet, mint a fajmagyarság megdönthetetlen felsőbbségének szerves és intézményes megalapozása." Kérdés, mennyire lehet példakép az, aki így írt, így gondolkozott, még ha sok dologban amúgy igaza volt is.

Magyarázatok természetesen mindig akadnak. A kor, a viszonyok, a közszellem. De hát a kort, a viszonyokat, a közszellemet éppen a politikusok, a közírók alakítják.

Természetesen tévedhetnek is. Akár halálosan nagyot is.

Csak akkor ezek után nem kell példaképet kreálni belőlük. Meg kell érteni, hogy nem a politikai ellenfelet cukkolják azzal, ha szobrot akarnak az ilyeneknek, hanem a jó értelemben vett polgári értékeket tapossák meg. Vagy ha úgy jobban tetszik, a magyarság, az emberiesség értékeit, érdekeit.

NÉPSZAVA
ALAPÍTVA 1873-BAN
Főszerkesztő: NÉMETH PÉTER
Felelős szerkesztő: HORVÁTH ISTVÁN
Főszerkesztő-helyettes: DÉSI JÁNOS, KATONA JÓZSEF
Ügyvezető igazgató: KOCSI ILONA

Lapszerkesztők: HAHN PÉTER, TÓTH JENŐ ■ Vezető szerkesztők: MUZSLAI KATALIN, VERESS JENŐ ■ Vizuális szerkesztő: KIS ZOLTÁN ■ Képszerkesztő: WEBER LAJOS ■ Belföldi szerkesztőségvezető: SEBES GYÖRGY, szerkesztők: DUTKA NOÉMI, GYÉMÁNT MARIANN, HORVÁTH ÉVA, PODHORÁNYI ZSOLT, PÓR VILMOS, Kultúra, Mozaik: VÁRNAI IVÁN ■ Külpolitikai szerkesztőségvezető: RÓNAY TAMÁS ■ Sportszerkesztőség-vezető: BALLAI ATTILA ■ Publicisztika: PETRI LUKÁCS ÁDÁM ■ Főmunkatársak: BÁRSONY ÉVA, ELEKES ÉVA, HORVÁTH ILDIKÓ, KEPECS FERENC, SZABÓ IRÉNE ■ Szép Szó: BOROS ISTVÁN ■ Magazin, szolgáltatás: SZIGETI PIROSKA ■ Vezető tervezőszerkesztő: NAGYNÉ GERGELY FLÓRA, ZSIGOVICS ZSOLT
Kiadja az Editorial Kft. ■ Technikai igazgató: TÓTH JENŐ ■ Kereskedelmi igazgató: BARÁTH MAYA ■ Marketingigazgató: MENCSER ÉVA ■ Terjesztési igazgató: FODRÓCZY ELVIRA ■ Szerkesztőség: 1087 Budapest, Könyves Kálmán krt. 76. ■ Postacím: 1430 BUDAPEST, PF. 4, Telefon: 477-9000, központi telefax: 477-9020 ■ Titkárság: 477-9037, telefax: 477-9038 ■ Elektronikus levélcím: (e-mail cím): nepszava@nepszava.hu ■ Hirdetés telefon: 477-9030, telefax: 477-9033 ■ Terjesztés, telefon: 477-9000/130, telefax: 477-9020. ■ Internet URL-cím: http://www.nepszava.hu
Terjeszti árusításban a LAPKER. Rt., előfizetésben a Magyar Posta Rt. Üzleti és Logisztikai Központja (ÜLK).
Belföldi előfizetés: Budapesten a Budapesti Postaigazgatóság kerületi ügyfélszolgálati irodáinál, a hírlapkézbesítőknél, a Hírlap-előfizetési Irodánál (Budapest VIII., Orczy tér 1. Levélcím HELIR 1900) és a kiadónál. Vidéken: a postáknál és a kézbesítőknél.
Külföldi előfizetés: a Hírlap-előfizetési Irodánál (Budapest VIII., Orczy tér 1. Levélcím HELIR 1900) Előfizetési díj egy hónapra 1932 Ft, negyedévre 5466 Ft, fél évre 10 764 Ft, egy évre 20 868 Ft.
Nyomdai előállítás: Magyar Hivatalos Közlönykiadó Kft. Lajosmizsei Nyomdája ■ Felelős vezető: BURJÁN NORBERT igazgató ■ ISSN 0133-1701 Vidék 1 2 4 8 1 6
A NÉPSZAVA példányszámát a MATESZ hitelesíti

MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO V BRATISLAVE

Galéria fotografie

PROFIL

Prepoštská 4

Vás pozýva
na otvorenie výstavy

KAMIL VARGA

TRI TRETINY

Vernisáž výstavy
5. 9. 1995 o 17.00 hodine

Výstava otvorená
6. 9.–6. 10. 1995

Pondelok–Piatok
10.00–17.00

VARGA KAMIL

A nyertes pályázón kívül a többi pályázó részére a befizetett bánatpénz az árverést követően visszafizetésre kerül.
A nyertes pályázónak ki kell egészítenie a bánatpénzét a megtett ajánlatának megfelelően 10% + áfára, mely ezt követően foglalóként szolgál. A teljes vételár kifizetésére legkésőbb a birtokbaadáskor kerülhet sor.
A birtokbaadás várható időpontja:
1998. januárjának első fele.
A szerződő felekre 60 napos ajánlati kötöttség vonatkozik.

A felszámoló fenntartja a jogot, hogy az árverést érvénytelennek nyilvánítsa. Az elővásárlásra jogosultak ezen árverés alkalmával élhetnek az elővásárlási jogukkal, a fent leírtak figyelembevételével.

További információért Nagy Gábor felszámolóbiztosnál lehet érdeklődni a 06(20)391-178, vagy a 06(1)302-5195 telefonszámokon.

(11742)

ALFA SEGÉLYTELEFON

MAGZAT-, CSECSEMŐ-, GYERMEK- ÉS CSALÁDVÉDELMI SZÖVETSÉG 1884

Válsághelyzetben lévő édesanyák, kismamák, családok hívószáma:

06/30/541-008

VARGA KÁROLY

Pétervásárai fazekas kiállítása – Varga Károly, a népművészet ifjú mestere az egri Wigner Jenő Műszaki és Informatikai Szakközépiskola könyvtárában mutatkozott be alkotásaival. A tárgyalakító népi kultúra hiteles darabjai főként a mezőtúri fazekas-hagyományokat követik, de készítőjük egyéb területekre is elkalandozik. Ember alakú korsói a szobrászat felé tett kirándulásainak eredményei. A tárlat – amelyet a diáknapok alkalmából nyitottak meg az intézményben – a jövő hét végéig látogatható.

FOTÓ: SUHA PÉTER

1997. nov. 18. HEVES m. i. napló

Varga Károly, grafikus

Június 8-án, pénteken jelenik meg a vasút fejlődését bemutató sorozat és blokk, amely Varga Károly grafikusművész tervei alapján, több színű ofszetnyomással az Állami Nyomdában készült.

Bélyegújdonságok

4

Esti Hirlap, Bp. 1979. jún. 5

-222. (15139)

DÁCIÁT, Ladát, Arót, Moszkvicsot vásárolok készpénzért. Tel.: 06-20/455-215. (14528)

ELADÓ Jáwa oldalkocsis motorkerékpár. Tel.: 85/376-178. (16630)

FIAT Croma CHT 1992. XI. havi, 1.3 M Ft-ért, Polski Fiat 125 1986. III. havi 130 E Ft-ért itthon vásároltak első tulajdonostól sok kisebb extrával eladók. Telefon: 84/313-286. (16271)

vizsga nélkül. Tel.: 06-30/545-596. (13467)

TRABANT 86-os eladó. Tel.: 82/376-343. (16663)

ZASTAVA eladó. Tel.: 06-30-466-455. (16508)

ZUK platós ponyvával és egy 600-as szalagfűrész traktorra szerelhető eladó. Érdeklődni: Látrány, Füzes u. 7. 16 óra után. (16051)

Fájó szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

BALTA KÁROLY

volt somogyjádi lakos életének 62. évében elhunyt. Temetése április 27-én, szombaton 14 órakor a Bogáti úti temetőben lesz. Minden külön értesítés helyett.

A gyászoló család

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték, hogy szeretett édesanyám, anyósom, nagymamánk és dédnagymamánk,

ÖZV. GYÓCSI JÓZSEFNÉ

volt kiskorpádi lakos csendesen elhunyt. Temetése április 25-én, csütörtökön 16.30 órakor kezdődő gyászmise után 17 órakor a kiskorpádi temetőben lesz. Minden külön értesítés helyett.

A gyászoló család

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

CZABULA IMRE

nokian TYRES

FINN ABRONCSOK

- kiváló úttartás,
- alacsony zajszint,
- biztonságos haladás nedves úton.

MARSO KFT.
NYÍREGYHÁZA-ROZSRÉT PF. 251
TEL.: (42) 49-00-00
FAX: (42) 49-00-01

PAPP SÁNDORNÉ
7251 Kapospula, Szabadság u. 1.
Tel.:/Fax: 74/465-116

A PERFEKT UNIVERSITAS **Oktatási Centrum**
Kaposvár

az alábbi szakképesítést nyújtó tanfolyamokat indítja, vizsgával együtt:

- számviteli ügyintéző (vállalkozási szak)
- mérlegképes könyvelő (vállakozási és ktsv. szak)
- vállalkozási ügyintéző
- adótanácsadó
- pénzügyi ügyintéző
- pénzügyi tanácsadó
- okleveles könyvvizsgáló
- valutapénztáros

Nyelvtanfolyamok: német, angol (alapfokú nyelvvizsgára felkészítő)
Továbbképző tanfolyam: munkaügyi és tb
Ugyanitt számviteli szakkönyvek értékesítése.

VARGA KÁROLY- fafaragó

Varga Károly fafaragásai a kaposvári helyőrségi klubban

Pásztorbotok és kopjafák

Varga Károly törzszászlós, szentgáloskéri fafaragó alkotásaiból nyílt kiállítás tegnap a kaposvári helyőrségi klubban. A több évtizede faragó hivatásos katona használati és dísztárgyait, történelmi plasztikáit *dr. Szili Ferenc* ajánlotta az érdeklődők figyelmébe.

A megyei levéltár igazgatója rögtönzött interjút készített az alkotóval a megnyitón. A fa melegségéről, illatáról, lelkéről folyt a szó. A mesterember keze alatt megszelídülő juharról, cseresznyéről és körtéről...

A népművész megmintázta István királyt, Gizellát, Beatricét, az igazságos Mátyást és a magyar címert is.

Fokosok, mángorlók, tányérok kerültek a paravánokra, míves díszdobozok, kínálók és tükörkeretek incselkednek a szemmel, s kopjafa-makett is vall tehetségéről. Somogyban egyébként húsz kopjafa őrzi keze nyomát.

Varga Károly — aki gyakori vendége a nemzetközi faragótáboroknak —, azt tartja: Ha nem volna fa, akkor bölcső és koporsó se lenne. Az évek folyamán társa lett a fa. Olyan, mint egy jó feleség, aki mindenben engedelmeskedik férjurának.

(Lőrincz)

Varga Károly kedvenc alkotásai között FOTÓ: KIRÁLY J. BÉLA

Somogyi Hírlap 1990. 04. 26.

VARGA Katalin *102*
Nagyvárad, 1951. február 7.
NG Képz. Főisk. Buk., grafikus

Banner Erdély

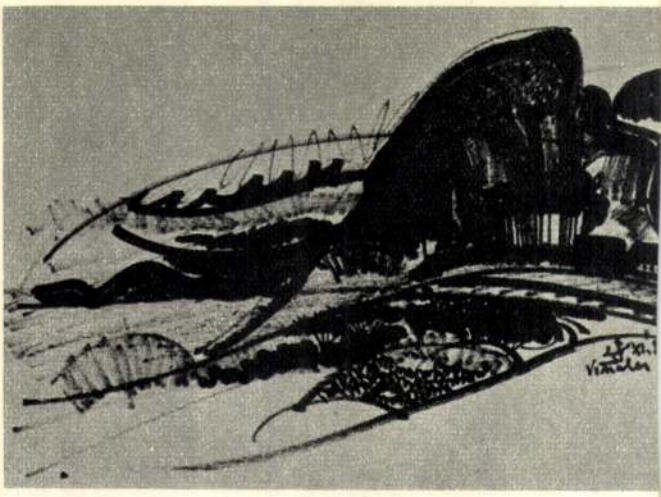

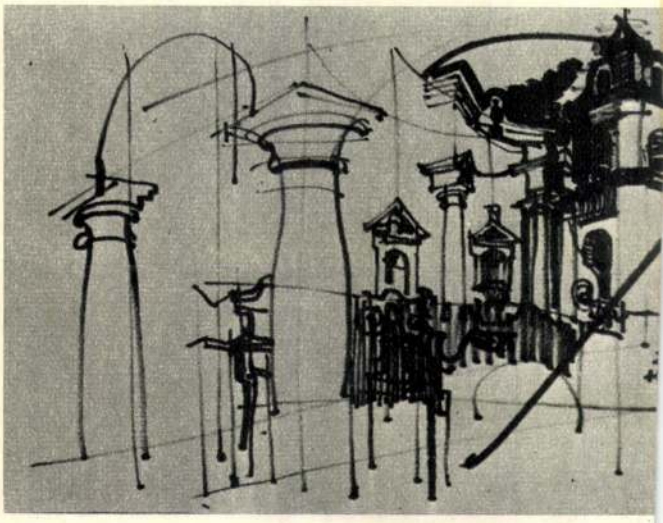

rábbi szcenikai-építőművészeti próbálkozásainak tapasztalataira támaszkodhat, hiszen elsőszámú mestere, szinte gyermekkora óta művészeti példamutatója nem kisebb személyiség, mint édesatyja, Varga Mátyás, díszlettervezésünk, grafikánk, s újabban festészetünk egyik legsokoldalúbb, legtermékenyebb művésze. Az ő szcenikai hangvételű művészetének ihletését láthatjuk mindenekelőtt a kiállítás Három királyok című hengeres váza-sorozatán, vagy nagyméretű, zöld „Bor-tok"-jában, sőt masszív kubuszokat idéző, szögletes, manduladíszítésű virágvázáiban is. (Egyébként a kiállítás szép plakátját is maga Varga Mátyás készítette.) Az „Éva teremtése" című arany-terrakotta faldísz meghökkentően sok figurális ismeret és anatómiai iskolázottság letéteményese.

A kiállítás exponátumai jórészt a barna és a zöld komplementer kettősségének érdekes változatait mutatják. Talán legjobb, ha a kritikus a kiállításon sebtében lejegyzett, stenogrammszerű impressziók visszaadásával próbál itt beszámolni a látottakról; körülbelül ilyenformán: „Tükröm... tükröm..." – fehér alapon, mázas, színdús virágkörítés egy tükörlap körül; „Anya gyermekével" – kedves, naiv hangúlatú terrakotta. A zöldfehér kerámia-maszk megint csak a színpad, a szcenika világára utal tévesztethetetlenül. Madarak, halak, és gyönyörű őszi levelek

Varga M. Katalin Művészet, 1972. febr.

Varga M. Katalin: Tál – Plat – Блюдо

Varga M. Katalin: Fali kerámia
Céramique murale
Настенная керамика

Varga M. Katalin: Váza
Vase – Ваза

Hogyan tovább, közszolgálat?

Az SZDSZ-nek végre sikerült olyan javaslattal előállnia, amelyik legalább megmozgatja a közszolgálatiság jövője iránt felelősséggel gondolkodókat (lásd Pető Iván: Mit tudunk, február 8.). Jelen pillanatban politikai naivitásnak tűnne, ha azt képzelnénk, lehet belőle valami, de talán a következő parlamenti ciklusra kiforrja magát a jó megoldás. A lelkesedés forrása most a csehországi mozgolódás, mi azonban sajnos (?) már túl vagyunk a magunk médiaháborúján, és a mi közszolgálati televíziónk függetlenségéért annak jelentéktelensége miatt már nem megyünk tüntetni.

Lehet, hogy a cseheknek szerencséjük van, ahogy annak idején (1926-ban) az angoloknak is óriási szerencséjük volt. Az ő közszolgálati modelljük egy országos sztrájk nyomán vert gyökeret. Akkor még a sajtó is sztrájkolt, így a BBC, hogy ne legyen se sztrájktörő, se kormányellenes, megtalálhatta a maga köztes és mérsékelt hangját, s mivel az angol köztudottan betartja, sőt szereti az íratlan szabályokat, így ma már nem szükséges jogi garancia ahhoz, hogy a BBC elnökének miniszterelnöki kiválasztásakor ne a politikai érdek dominálj on.

A csehek pedig joggal lázonganak egy olyan irányítással szemben, amelyben az egész politikai elit egy követ fúj, és manipulálásra kívánja használni a médiát. Ez sokkal durvább, mintha csak az egyik párt uralná a média egy részét. Ebből a történelmi véletlenből megszülethet egy hasonlóan jól működő modell, mint az angoloknál. A közszolgálati média sikeres működtetésének feltétele nem (csak) a jogszabályban, hanem a kultúrában és a történelmi helyzetben rejtőzik. Inkább szociológiai, mint jogi kérdés. Annak a kérdése, hogy mit tartana sajátjának a magyar nép, mi illeszkedik az értékrendszeréhez, mi háborítaná fel.

Ebben a megközelítésben azt kell mondanom: nem jó az SZDSZ javaslata, mert a magyarságban ehhez túl sok a tekintélytisztelet. Nem érezné magáénak a civil társadalom által működtetett közszolgálatot, nem hinne abban, hogy az színvonalat tud neki garantálni, s valljuk be: gyengesége miatt nem is tudna. Európában a politikát teljesen kizáró közszolgálati médiamodellel – tudomásom szerint – csak Hollandia dicsekedhet, ahol a politikai befolyás csak a műsorszórási engedély kiadásáig terjed, a többi mind alapítványok dolga. Meghatározzák közszolgálati céljaikat, megszervezik működésüket és saját ellenőrzésüket. Svédországban az ellenőrzést már politikusi testület végzi, más országokban pedig jogi szempontból még nagyobb a politikai kontroll lehetősége, bár nem biztos, hogy élnek ezzel (lásd Angliát vagy Norvégiát).

Logikailag négy lehetőség van. A média ellenőrzése legyen pártalapú és a működtetése pártoktól független, vagy fordítva. Mindkettő legyen független a pártoktól, vagy – mint most – egyik sem. Valójában még több variáció létezik, mert az ellenőrzés is lehet jogi alapú vagy etikai jellegű. (Például Portugáliában a kormány által kinevezett médiaelnök fékje egy etikai bizottság, melynek véleményét azonban a kormány nem köteles elfogadni.)

Maradjunk az egyszerűbb eseteknél. Ami az első két variációt illeti, ezek közül számomra a legszimpatikusabb az, amikor az ellenőrzés működik pártoktól függetlenül, azaz a mi esetünkben az ORTT-t szabadítanák meg a pártoktól, és a működtetésben kapnának továbbra is szerepet a pártok, azaz továbbra is ott lennének a kuratóriumokban, csak természetesen azt kellene törvényileg biztosítani, hogy valóban minden parlamenti párt jelöltje ott legyen. Ez persze csak egy újabb javaslat, amely politikai szempontból ugyanúgy nem aktuális, de valószínűleg jobban illeszkedik mentalitásunkhoz, ha immár civil szervezeteinken keresztül is kritizálhatjuk pártjainkat. Erre inkább mozgósítható a politikamentes civil szféra, mint arra, hogy felelősséget vállaljon saját döntéseiért. Ironikus megközelítés ez, de igaz.

Ami ugyanis a leginkább felháborítaná a magyar lakosságot, ha tudna róla, az nem az, hogy pártok veszekednek a közszolgálati média elnökválasztási jogaiért és a tulajdonosi jogok gyakorlásáért. Ezt természetesnek vesszük, s ha a küzdelem valamelyik irányban eldől, mert a hatalmon lévő nagyobb pofonokat tud adni, hát, úgy tűnik, ezt is tudomásul vesszük. Ám az már inkább felháborít – engem és szerintem honfitársaimat is –, hogy nem láthatunk bele, mi is történik az ellenőrző bizottságban, milyen műsorokat figyeltet az ORTT és mi okból, miért büntetik meg az egyik adót és miért nem a másikat, miért adják az egyik frekvenciát az egyiknek és miért nem a másiknak, melyek a médiafigyelés eredményei, amelyeket közpénzekből fizetnek ki, de aztán nem válnak publikussá, és egyáltalán: miért nem figyelik a közszolgálati szféra semlegességét, amikor nem figyelik. Nincsenek hiteles visszajelzések. A mi demokráciánkban pedig ez az egyetlen fegyver: információk birtokában megbüntetni azt, aki túl sokat engedett meg magának.

Javaslatommal mindössze csak az a probléma, hogy van valami, amit még a hiteles információknál is jobban szeretünk, és ez a dolgok kis lépésenként való reformálgatása, békés, megrázkódtatásoktól mentes alakítgatása. Nagy változtatásra – mint amilyenről szóltam, s mint amilyet az SZDSZ javaslata is jelentene – aligha van lehetőség ott, ahol az első életképes variációt is csak hat év alatt sikerült létrehozni. Egyáltalán nem tartom viszont lesöpörhetőnek Kasza László megállapítását (Nem tudjuk, amit a csehek, február 5.), mely szerint a népképviseletek ellenőrző, de főképp működtető szerepe a képviseleti demokráciákban ritkán jó út. Jó irányban megyünk afelé, hogy tudomásul vegyük, a politikai csoportoknak az a dolguk, hogy érdekeket képviseljenek, kár volna legalább ezt a nehezen megtanult dolgot elfelejteni.

MARABU RAJZA

Kasza valószínűleg úgy gondolja, hogy a cseheknél még nem forrtak ki annyira a parlamenti demokrácia játékszabályai, és ez okozhatja a politikával szembeni ellenszenvet. Nálunk a taxisblokád volt hasonló, mikor is a taxis – és nemcsak a taxis – társadalom tiltakozott a politikai elit – és nemcsak az MDF – tevékenysége ellen. Kicsit úgy tűnik, hogy az SZDSZ javaslata a mostani helyzetre koncentrálva jött létre, de a Fidesz épp a mostani helyzetre koncentrálva nem fog lépni semmit, hiszen jó neki így, ahogy van. Ha viszont elveszíti a választásokat, és a következő kormány megmutathatja, hogy mennyivel korrektebb játékos, előbbre léphetünk a politikai szocializációban. (Esetleg akkor is, ha nem veszít a Fidesz, és épp ezért nem görcsöl tovább annyira egy alig nézett csatorna birtoklásáért.)

Talán nekünk is lesz egyszer történelmi helyzetünk, de ha nem, akkor lassan fogja megtanulni politikai elitünk, hogy nem a konkrét helyzetből kell kiindulni, hogy hosszú távra kell tervezni.

Ma már több véletlen „hibára" fény derült, ezeket kell majd a médiatörvényben javítgatni. Kicsit nagyobb erőt a kuratórium tagjainak, kicsit kevesebbet a médiaelnököknek, kicsit pontosabb megfogalmazását annak, hogy ki számít ellenzékinek és ki kormánypártinak, kicsit több nyilvánosságot az ellenőrzési testület működéséről, kicsit pontosabb meghatározást a kiegyensúlyozottságra. Mára ezeket a problémákat megtárgyalta a szakma, és valószínűleg törvénybe tehetők. S talán egyszer azt is megérjük, hogy lesz egy olyan mérsékelt konzervatív politikai erő Magyarországon, amelyik nem tűzi ideológiai zászlajára a média kiegyensúlyozását, s nem próbálja meg ideológiai eszközökkel legitimálni a sajtószabadság korlátozását.

Zsolt Péter
szociológus

Megjósoltam!

dokumentumok

Egy kínos megnyilatkozásról

i István ismét felháborodott a Szabad De-

Eörsi István és szekértábora természetes

Magyar könyvek nélkül

Nem tudom, hányan ismerhetik a szlovák fővárosban a nepáli nyelvet, de az köztudomású, hogy Nepál a világ egyik legszegényebb országa. Az ottani PEN-Centrum mégis módot talált arra, hogy tagjainak műveit elküldje abba a most megnyílt könyvtárba, amelyet a szlovák PEN-Centrum és a pozsonyi Komensky Egyetem alapított.

Mellettük még tizennyolc nemzeti PEN-szervezet küldött könyveket: kicsi és nagy országok vegyesen. Észtül talán ha egy tucat ember beszélhet Pozsonyban, s nem gondolom, hogy – mondjuk – norvégül oly sokan olvasnának itt, de az ottani PEN-tagok könyvei jelen lesznek ebben az új könyvtárban.

A németek, az angolok, az oroszok, a franciák ugyancsak küldtek könyveket, noha az eddig létező és működő pozsonyi könyvtárakban nyelvük irodalma eredetiben is gazdagon képviselve van. Nem beszélve a British Council, a Goethe Intézet, a mostanában megnyitott Orosz Kulturális Intézet vagy a L'institut Francais elegáns gyűjteményeiről...

A magyar PEN azonban nem küldött semmit. Persze elképzelhető, hogy vannak, akik azt hiszik, elég magyar könyv található Pozsonyban. Rosszul hiszik. A csehek például egészen biztosak lehetnek abban, hogy cseh könyvben valóban nincsen hiány Szlovákiában, a cseh PEN mégis részt akart venni és részt is vett ebben az akcióban.

Pozsonyban több tízezer ember tud magyarul. Szlovákok is vannak közöttük, és nem is kevesen. A Komensky Egyetemnek magyar tanszéke van. Igaz, van a tanszéknek önálló könyvtára. De ki merné állítani, hogy bármikor fölösleges lehet a magyar részvétel egy ilyen reprezentatív könyvtárban?

És hát ne feledjük el, hogy Pozsony mégiscsak az egyetemes magyar irodalom fontos történeti emlékhelye, nem szólva arról, hogy jelenleg is fontos műhelye. Erre nem kellene figyelnie a magyar PEN-Centrumnak, vagy bárki másnak, akinek ez a feladata?

Pozsony, 2001. február

E. Fehér Pál

Főparancsnokságból Gyermekvár

Múzeumnak szánták, aztán Nemzeti Színházat nyitottak volna a helyén, majd egy ideig úgy gondolták, itt kap helyet a hazai digitális könyvtár és multimédiaközpont, a Neumann-ház. Eközben pedig csak teltek az évek, és csenevész bokrok hajtottak ki a kövek közül a budai Vár kellős közepén, az egykori honvéd főparancsnokság lerombolt falából.

A Vár talán legismertebb pontján, a palota és a lakónegyed határán lévő Szent György téren persze megváltozott néhány dolog az utóbbi évtizedben. Régészek tárták föl a terület minden négyzetcentiméterét; zászlókat állítottak, hogy jelezzék, egyszer majd milyen magasságig húzzák föl a hiányzó házsort a tabáni oldalon, végül hozzáláttak a hajdani miniszterelnökség, a Sándor-palota eredeti funkcióban való helyreállításához. A tér kellős közepén terpeszkedő lebombázott rommal azonban mindössze annyi történt, hogy déli oldalán lebontották a hajdani Honvédelmi Minisztérium menthetetlennek ítélt falcsonkjait, és a tágas füves területen kirajzolták a középkorban itt álló templom alapfalait.

Néhány hónapja derült csak ki, hogy a kulturális minisztérium egy gyermekeknek szánt új művelődési intézményt, úgynevezett Gyermekvárat akar elhelyezni a régi maradványok felhasználásával felépítendő új épülettömbben. A minisztériumban megszületett ötlet nyomán a CCC+Bogner Kulturális Kommunikációs és Tanácsadó Kft. készítette el az új intézmény fejlesztési tervét. (A cég neve az utóbbi időben gyakran bukkan fel a kulturális nagyberuházások körül: ők jegyezték a volt expóterületre tervezett Modern Magyar Művészeti Múzeum műtárgyvédelmi koncepcióját, a kft. két ügyvezetője pedig az Országos Műemlékvédelmi Hivatal elnöki tanácsadójaként is dolgozik.)

– A romépület hasznosítására kidolgozott tervek egy dologban hasonlítanak egymásra: bármilyen funkciót szántak is a volt főparancsnokságnak, a Vár „kiszolgálóegységét" is itt helyezték volna el. A várgondnokságnak nincs ugyanis igazi otthona, arról nem beszélve, hogy régóta szükség van egy információs központra és egy turisztikai tájékoztatóirodára. Sürgető még egy mélygarázs, valamint egy hatalmas mosdó létesítése – mondja *Szamkó Katalin*, a Budai Várgondnokság Kht. vezetője. Éppen ezért a helyreállításra váró épületnek és a mellette felépítendő új szárnynak kettős feladata lesz: otthont ad a Gyermekvárnak, miközben a turistákat és a Vár gondnokait is kiszolgálja.

A CCC+Bogner cég tanulmánya ismeretében – amely egy interaktív gyerekintézmény létjogosultságát, szakmai hátterét és szervezeti lehetőségeit vizsgálta – a kht. vezetője ismert muzeológusokat és

Most egy középkori templom alapfalai láthatók itt FOTÓ: BÁNHALMI JÁNOS

múzeumpedagógusokat kért föl arra, hogy konkretizálják a terveket, tehát készítsék el a Gyermekvár koncepcióját. A *Vásárhelyi Tamás* vezetésével dolgozó csapat olyan elképzeléssel állt elő, amely egy művelődési ház, egy múzeum és a Csodák Palotája kínálatát ötvözi a Vár biztosította egyedülállóan izgalmas helyszínnel.

Mivel a mosdó- és irodakomplexum a Dísz térre néző volt főparancsnokság alsó szintjét foglalná el, a Gyermekvár-terv kidolgozói ennek a háznak a második szintjével és tetőterével, valamint a tőle délre felépítendő új épülettel számolhattak. (A kettő együtt mintegy nyolcezer hasznosítható négyzetmétert kínál a szakembereknek.) Az északi épületben kapna helyet egy várostörténeti kiállítás és egy időszaki kiállításokra használható tér, egy kézművesterem és egy-egy foglalkozásokra alkalmas tér kicsiknek és nagyobbaknak. Ugyanitt helyeznék el az „érzékek birodalmát": a látóknak berendezett sötétszobát, a szagok és az ízek világába kalauzoló helyiséget és a hangelnyelő falakkal kiépített süketszobát. Kialakítanának itt egy komplett zenestúdiót, egy videotechnikával felszerelt kamaraszínházat, egy számítógéptermet és egy kísérletezésre alkalmas laboratóriumot is.

A déli oldal leghangsúlyosabb pontja a pincétől a padlásig húzódó időkút avagy időtorony lenne. A középső „cső" körül felfelé tartó járda egy kiállításon vezetné végig a látogatót, aki végül egy planetáriumba léphetne be. Odalent viszont, a kút aljában a múlttal találkozhatna. A Színház utca alatt ma is látható ugyanis a hajdani külügyminisztérium légópincéje: még a berendezése is megmaradt, kézzelfoghatóan tükrözi a világháborús ostrom heteit. A nyugatra vezető járatokon ugyanakkor el lehet jutni a nemrégiben feltárt középkori maradványokhoz. A pincékben akár egy bányavágatot is be lehet rendezni, de van hely a föld alatti élővilág bemutatására is.

Az új épületben a legkülönfélébb foglalkozásokat lehetne tartani. Kalandpályával felszerelt manótanya, sportterem, történelmi konyha és „vizes szoba" is lenne itt, de elhelyeznének benne egy mozitermet, egy műtermet, több kiállítóhelyiséget, egy könyvtárat, egy társasjátékszobát és egy pályaválasztási tanácsadót is.

A tervet olvasva az ember úgy érzi: a hazai múzeumi viszonyokon edzett szakemberek úgy dolgozták ki elképzelésüket, hogy a leginkább szükséges funkciók akkor is megvalósuljanak, ha az épületnek csak a fele készül el. Ez a végkifejlet nem elképzelhetetlen, hiszen a millenniumi előirányzatban 2,5 milliárd forint szerepel erre a célra. Ez az összeg a már álló és viszonylag jó állapotú épülettorzó kiegészítésére elegendő. A déli épületszárny felépítése viszont a becslések szerint 5,5 milliárd forintba kerülne.

Szamkó Katalin érdeklődésünkre elmondta: a kulturális tárca meghívásos pályázatot ír ki a tervek elkészítésére. Ha decemberig a kivitelező személyéről is sikerül dönteni, 2002 végére elkészülhet az északi szárny. Addig minden bizonnyal az is kiderül, hogy az ismertetett elképzelés valósul-e meg, vagy valaki mást bíz meg a szaktárca a Gyermekvár koncepciójának kidolgozásával és a ház üzemeltetésével.

N. Kósa Judit

Varga Lajos

Fonó asszonyok c. képe

Vas. Ujs. Uj Magyar-
ság képes mell.
1938 dec. 11.

Vargha Lajos

344	Tihany		100.—
345	Balaton Örsnél	olajf.	100.—

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

Sváb húsvéti hímestojás A. 85.

Varga [Lajos?]
rajzoló
illusträciója
l.
Ráth György 1896.

vételesése./:Vázlaton rögzitve:/

Mérle: 1:200000

6 km.

PRAŽSKA INFORMAČNÍ SLUŽBA
VÝSTŘIŽKOVÁ SLUŽBA
Praha 2 - Vyšehrad, K rotundě 8/82 - tel. 544-778

VÝSTŘIŽEK Z ČASOPISU
HÉT, BRATISLAVA

ÖNYVESPOLC

ekig csak karikatúrákban jeleníitlert a képzelet. S ezeket a torzván kényszerképzet vetítette elénk izmus elleni gyűlöletnek kifejezély emberek millióit hatotta át.

őrült ...

vérszomjas fenevad ...

kontár, aki valójában semmihez

hisztériás félbolond, aki dührohadlóra veti magát és a szőnyeget marcangolja ...

Ha Hitler valóban csak egy félművelt, sehonnai és minden aljasságra képes ember volt, akiben a gonosztevőt bármelyik átlagosan értelmes iskolásgyermek is felismerhette, hogyan tudta mégis korlátlan hatalmában tartani a tagadhatatlanul művelt német népet, s hogyan igázhatta le szinte egész Európát?

Dušan Hamšík Hitler utolsó napjait írja le, de nem azért, hogy ismertesse a már ismert tényeket, vagy hogy még egyszer és erélyesen belerúgjon a kimúlt oroszlánba. Hitler végóráinak hiteles története — ha az események mészövetségesek ellen megind fenzívát. A berlini birodalm épületébe 1945. január 16-á nan már többé nem távozo

Tizenöt méter mélyen a fö már Hitler székhelye — a lom miniatűr központja. T kényelmetlen helyiségben z az egész kancellári hivatal Hitler dolgozószobáját és bels dolgozószobáját és Ev is, az őrbódékat, az orvosi képszobát, a tábornokok szű leteire szolgáló kis helyiség met.

Itt mondja fegyverkezési bert Speernek:

— Ha elvesztjük a hábor vége. Ez a sors elkerülhe nincs szükség arra, hogy hol a legszerényebb lehetősége beszéljünk. Épp ellenkezőleg ha minden megsemmisül, é magunk semmisítünk meg. A

1021
25. V. 1969

Varga Lajos

Varga Lajos rajza

1967. OKTÓBER 14., SZOMBAT
NÉVNAP: HELÉN

ENYHE MARAD AZ IDŐ

Várható időjárás szombat estig: a Dunántúlon növekvő felhőzet, a délutáni óráktól kezdve szórványos eső lehet. Mérsékelt, időnként megélénkülő déli, délnyugati szél. Enyhe marad az idő. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 19—24 fok között. (MTI)

A Nap kél 6 óra 00 perckor, és nyugszik 16 óra 59 perckor. A Hold kél 15 óra 56 perckor, és nyugszik 1 óra 28 perckor.

VÍZÁLLÁS

A Tisza vízállása Szegednél pénteken —39 cm. (Apadó.)

KILENCVEN ÉVE

Született Mihallich Győző (1877—1966) Kossuth-díjas mérnök, a Műszaki Egyetem Munka Vörös Zászló Érdemrenddel és Munka Érdemrenddel kitüntetett nagynevű professzora. 1906-tól egyetemi előadó és 1916-tól egyetemi tanár volt. Nagyrészt az ő nevéhez fűződik a hazai vasbetonépítés elméleti és gyakorlati megalapozása és kifejlesztése. Ő

— **JUBILEUMI**
után a megyei KI
tóberi Szocialista
ból hirdetett plaká
beérkezett pályázat
dik díjat Wollmuth
madik díjat Matkó
talin munkái nyertek. A legjobb plakátokból hamarosan kiállítás nyílik.

Kitüntetés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa dr. Dallos Ferencnek, a Minisztertanács tanácsszervek osztálya vezetőjének eredményes munkája elismeréséül, 60. születésnapja alkalmából a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. A kitüntetést Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át. Jelen volt a kitüntetés átadásánál Fehér La-

— **Az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága** pénteken dr. Pesta László elnökletével ülést tartott. A bizottság az egészségügy jövő évi költségvetésének előkészítő munkálatait és a költségvetés főbb kérdéseit vitatta meg. Első ízben került sor arra, hogy a parlament egyik bizottsága már az előkészítés stádiumában foglalkozzék egy tárca költségvetésével, és vitájával, véleményével segítse a költ-

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1967 OKT 14
DÉLMAGYARORSZÁG

Grafikai kiállítás a képcsarnokban

Ez a kiállítás nem lebilincselő, képeinek távolról is intenzív látványával vonz. A képek hangulatát harsogó színességtől mentes, gondos mívesség jellemzi és a nézőtől is aprólékos vizsgálódást követel. Azt persze nem állíthatnánk, hogy az október 13—21-ig tartó Országos Grafikai Hét keretében a Kárász utcai képcsarnokban bemutatott képek — pontosan 47 darab — reprezentatív grafikai művészetünk keresztmetszetét adnák. Ehhez túl kevés a mát, az aktualitást rögzítő alkotás, és kevés a grafika nagy mestereinek bemutatkozása.

A válogatás főként a klasszikus-realista módon készült tájképeknek engedett teret, bizonyára szem előtt tartva a lakásdíszítési igény szempontjait. A kevés figurális kompozíció közül *Varga* Lajos *Anya gyermekével* című rembrandti érzékenységgel rajzolt, *Maurer* Dóra kristálytisztán felépített *Szélben* című képe és *Csohány* Kálmán lírai szépségű *Búcsú* című alkotása emelhető ki. A huszadik századra inkább jellemző gondolatiságot mindössze *Kondor* Béla *Emlék az üveggyárból* és *Candide* című szürrealista látásmóddal felépített sajátos stílusú képei és a fiatal *Pásztor* Gábor *Füst* című rézkarca képviseli. *Würtz* Ádám hangulatteremtő, negatív-pozitív kliséjű *Népmese* karcával és *Csendélet* című képével szerepelt; *Szász* Endre művészetéből csupán a mesterség tudását éreztető, *Öreg* című alkotásán keresztül kaptunk ízelítőt. A kiváló mesterek közül például *Kass* János és *Barcsay* képeivel nem is találkoztunk, s valószínű, hogy a fiatal tehetségek jelentős része is a grafikai hét más rendezvényein szerepel.

Jakab Ágnes

Varga Lajos

bíborosprímás

Magyar Iparművészet, 1897/98.

I. évf. 3. sz. 107. - 112. o.

Dr Kampis János: A király-sátor.

MŰTÁRGY

Elszánt licit a bútorokért

Amit a Polgár Galéria nem ért el a festménytételekkel, azt sikerült teljesítenie a bútorokkal és ezüstökkel: elszánt vevőket talált az általa kínált tárgyakra. Különösen a bútorok esetében születtek olyan árak, melyekre több szezon óta nem volt példa a hazai műtárgypiacon.

Gréczi Emőke

A Polgár Galéria őszi művészeti aukciója – mint arról már beszámoltunk – harmatos festményárveréssel indult. Az biztos, e téren a legnehezebb jó eredményt produkálni, hiszen két olyan galéria tartja kezében a piac jelentékeny részét, mellyel ma lehetetlen konkurálni, legyen szó kvalitásos művek megszerzéséről vagy a tételek értékesítéséről. Ellenben más műtárgytípusok helyzete korántsem ennyire meghatározott, részint az árak rapszodikus alakulása, részint a kevesebb árverező okán. Ráadásul Polgárnál éppen azok a bútortételek keltették fel a vásárlók figyelmét, melyekre mostanában szinte lehetetlen volt vevőt találni: a nagyobb méretű (teljes szoba, lakás berendezését meghatározó), 1900 előtti, magasabb árkategóriába tartozó darabok. Tükrökre, kis asztalokra, fogasokra, önálló székekre mindig akadt jelentkező, miközben a garnitúrák, monumentális szekrények, tabernákulumok szinte minden esetben a visszamaradt tételek számát növelték.

Ezúttal másként történt. Egy XVIII. századi, észak-itáliai, csaknem két és fél méter magas emeletes írószekrény 2,2 milliós kikiáltási árról 5 millió forintért kelt el. Egy XVIII. századi rokokó komódra 2,2 millióig akadt jelentkező, egy XVI. Lajos-korabeli cilinderes írókomódot, mely valamikor a Széchenyi-család tulajdonában volt, 1,8 millióért tudtak értékesíteni.

A tíznél alig több szőnyegtétel már nem remekelt ennyire, ami elkelt (nagyjából a fele), az is alig hagyta el az amúgy elég alacsony kikiáltási árat. Nem olyan nehéz magyarázatot találni, elég a katalógus leírásait átolvasni: a szőnyegek szinte kivétel nélkül a XX. században készültek, így pedig teljesen érdektelenek az „ínyencek" számára.

A XVIII. századi, észak-itáliai írószekrény 2,2 milliós kikiáltási árról ötmillió forintért kelt el a Polgár Galéria árverésén

Az üvegek, porcelánok árverezése ment volna csendesen, a megszokott rendben, ha nem indul egy Loetz-váza (1910 körül), mely szinte fanatizálta az érdeklődőket. A mindössze 80 ezres kikiáltási ár végül egymillió forintig kúszott fel.

Folytatódik az ezüsttárgyak sikere: ezúttal is lényegében minden tétel elkelt, jóval meghaladva a kikiáltási árakat. Egy gazdagon díszített XIX. századi angol urna (5600 gramm) 650 ezres indításról 2,6 millióig ment fel, egy hasonló súlyú teáskészletet 950 ezerért adtak el. Egy másik, monarchiás fémjellel ellátott teáskészlet 220 ezerről indulva 600 ezer forintért kelt el, egy századfordulós karaffa pár ára is félmillió fölé csúszott. Az „apróságok" (gyertyatartók, kiöntők, tálcák, cukordobozok) is megtöbbszörözték kikiáltási árukat.

Megtartotta őszi első árverését a piacvezetőnek tekinthető Központi Antikvárium is. A forgalom messze elmaradt a „szokásostól", de ehhez hozzászokhattunk ezen az őszön. Az árak egy közepes szintű antikvárium átlagos eredményét hozták. A legdrágább kézirat, Németh László öt korai, kiadatlan verse 55 ezer forintért kelt el, Móricz Zsigmond levelét már 30 ezerért haza lehetett vinni. Az irodalmi kötetek is szerényen szerepeltek, kivétel talán Ady Endre Márkó király balladája, melyet a költő még kollégistaként írt, de már halála után, 1923-ban jelent meg, száz számozott példányban. A kötet 8 ezerről 42 ezer forintért kelt el. Egy dedikált Babits (Herceg, hátha megjön a tél is!) 19 ezret, Szabó Lőrinc összes verse pedig 18 ezret ért. Márai két dedikált munkája (Kaland, A kassai polgárok) 24 és 22 ezer forintért lelt gazdára.

A művészi kötések és művészeti témájú kiadványok ezúttal sem maradtak szégyenben: Varga Lajos Nándor fametszetét 42 ezerért adták el, Móra Ferenc Szegedi tulipános láda című kétkötetes munkáját – valódi tulipános ládával együtt – 26 ezer forintért vihették haza. Egyes bibliofíliák ára meghaladta az 50 ezer forintot, de egy tétel sem került százezer fölé az egész árverés folyamán.

Közepes méretű lakás foghíjbeépítésen Pécsett

Az épülő házban kétszázezer forint felett lesz a négyzetméterár

A ma bemutatásra kerülő pécsi lakásnak ebben a hónapban lesz az átadása. A belvárosi 62 négyzetméteres lakás ára 13,3 millió forint, amihez hozzáadandó a garázs vételára, ami további 2,2 millió. Így a teljes vételár 15,5 millió forint.

Németh Géza

Amikor valaki lakást vásárol, gyakran megesik, hogy az alaprajzon kívül egy nem éppen kulcsrakész házban kell bandukolnia, hogy meglelje azt a néhány tucat négyzetméternyi teret, amely majd az ő otthona lesz. Az olvasó felkészítésére is gondoltunk, amikor úgy döntöttünk, hogy bemutatunk egy ilyen lakást. A Pécs belvárosában álló épület új, de alapozás előtt lebontották a telken állt korábbi házat. Így a pincében, illetve az udvar alatt a garázsoknak is sikerült helyet szorítani.

Belépve a lakás – még csak falnyílásnak mondható – ajtaján, a 2,5 négyzetméteres előszobába jutunk. Ebből nyílik jobbra a fürdőszoba és a vécé (különálló helyiség a kettő). Szemben van egy alig hét négyzetméteres kis szoba, amely – hasonlóan a nappalihoz és az étkezőhöz – az utcára néz.

Ha kissé balra fordulunk, akkor a nappali felé haladhatunk tovább. Az előbbi és az utóbbi ajtaja egymás mellől nyílik. A nappali (amely közel 18 négyzetméteres) határolja a lakás belsejébe vezető folyosót, aminek bal oldalán van a kamra és a gardrób-szekrény. Miután ezek a szomszéd lakással határosak, a kamra kürtőn át szellőzik.

A folyosó végén szemben található a konyha, jobbra pedig – a nappali folytatásaként – a 13 négyzetméteres étkező. A konyha és az étkező között átadónyílást alakított ki a tervező. A nappali egy külön ajtón át az étkezőből is megközelíthető. (A folyosó az étkező ajtaján át kap fényt.)

A konyha átadónyílása az étkezőből nézve Fotó: Kovács Katalin

MH-pontozás kategóriák szerint

Elhelyezkedés	15 pont
Lakáson túli funkciók	3 pont
A lakás belülről	63 pont
Összesen	**81 pont**
Maximum	148 pont

A ház szerkezete 38 centiméteres Porotherm tégla. Ugyanebből a termékből, de 10 centiméter vastagságban készül a válaszfal is. A födémek helyszínen öntött monolitszerkezetek. Az átadás novemberben lesz, tehát ma a ház készültsége jobb, mint amit képünk mutat.

A 62 négyzetméteres magasföldszinti lakás ára 13,3 millió forint. Fajlagosan 150 ezer forint négyzetméterenként a szerkezet és további 65 ezer a befejező munka. A fejlesztő minden lakáshoz egy garázst csatolt, és úgy döntött, hogy szintén változatlan alapon, éves szinten 40–50 lakást épít.

ÉRTÉKMÓDOSÍTÓ TÉNYEZŐK

A Biggeorge's értékelési divízió ingatlanforgalmi szakértőjének véleménye a lakás értékét meghatározó főbb értékmódosító tényezőkkel.

Értéknövelő tényezők
- elhelyezkedés a városon belül
- jó tömegközlekedés

Értékcsökkentő tényezők
- a lakás csak az utcafront felől kap fényt

Várakozás: +0,3 százalék hó/hó (ppt), szeptember.

Varga Lajos Nándor

A HÉTEN VÁRHATÓ

USA

Csütörtök – Termelékenység, harmadik negyedév. Várakozás: +4,1 százalék (annualizálva negyedéves alapon). Előző negyedév: +1,5%, év/év alapon +4,8 százalék. A feldolgozóipar negyedéves szinten +4,3, év/év alapon +5,2 százalékos javulást tudhat magáénak.

– Nagykereskedelmi készletek, szeptember. Várakozás: +0,1 százalék. Augusztus: +0,2 százalék. Az elmúlt hónap készletek/eladások indexe évtizedes nem látott alacsony értéket vett fel (1,23).

– Fogyasztói hitelek, szeptember. Várakozás: +6,0 milliárd USD. Augusztus: +4,2 milliárd USD (+6,5% év/év alapon). Az eladósodás volumene az áprilisi mélypont (+5,5%) óta megugrott, a fogyasztói hitelek és a személyi jövedelmek aránya kismértékben csökkent, és továbbra is magas szinten (19,22 százalékon) stabilizálódott.

JAPÁN

Szerda – Vezető gazdasági indikátor, szeptember. Augusztusban az index értéke – héthavi folyamatos növekedés után – 0,1 százalékkal 91,5 pontra gyengült. A csökkenés oka a pénzügyi szektor gyengélkedésével, valamint a lakásépítések megtorpanásával hozható összefüggésbe. Az alacsony érték mindazonáltal +5,5 százalékkal haladja meg a januári mélypontot.

– Háztartások kiadásai, szeptember. Augusztus: +0,1 százalék év/év alapon.

Csütörtök – Fizetési mérleg, szeptember. Augusztus: –8,3 százalék (szezonálisan kiigazítva, előző hónaphoz képest).

EU

Hétfő – E12 termelői árindex

Befektetési alapok: állampapír és ingatlan

A kockázat felmérésekor számolni kell az uniós csatlakozást követő várható áremelkedéssel is

Az elmúlt hónapokban a valuta- és részvényárfolyamok hektikus ingadozásának lehettünk tanúi világszerte. A kockázatkerülő befektetőknek ebben a bizonytalan környezetben joggal jut eszükbe két biztosnak tűnő forma: a hazai állampapírok és az ingatlanok. A hazai befektetési alapok palettáján ma mindkét instrumentum megtalálható.

Kolozsi Gábor

Nem véletlen, hogy napjainkra az USA legkelendőbb befektetési alapja a kizárólag kötvényekbe fektető PIMCO Investment lett, amelybe az idén mintegy 12 milliárd dollárnyi friss tőke érkezett, és ezzel a kezelt vagyon értéke meghaladta a 64 milliárd dollárt (mindeközben az amerikai részvényalapokból több tízmilliárd dollárnyi tőkét vontak ki befektetőik). Ezzel a Bill Gross vezette társaság az USA legnagyobb aktív kezelésű alapjává vált, vezetője pedig a Dow Jones-index további – meglátása szerint – 5000 pontig tartó – és természetesen az egész világra továbbterjedő – mélyrepülését prognosztizálva tett hitet a kötvénybefektetések mellett.

Bár a részvénypiac – és a gazdaság – helyzete talán nem ad okot ekkora pesszimizmusra, a kockázatkerülő befektetők számára a „nyugodtabb" kötvénypiac mindenképpen kiegyensúlyozottabb, ugyanakkor akár a banki kamatokat – de az inflációt mindenképpen – egy nagyságrenddel is meghaladó teljesítményt kínálhat. Természetesen garancia nemhogy extraprofitra, de még a befektetett pénz hiánytalan megmaradására sincs (az egyes, önmagukban lejáratukkor garantált kifizetésű papírokat ugyanis kifutásuk előtt adják-veszik az aktív portfóliómenedzserek). A megfelelő szakmai és infrastrukturális háttérrel rendelkező befektetési alapkezelők – jobb híján leginkább állampapírokba [illegible] teljesítményt értek el. A hazai kötvényalapok szeptember 30-án a hazai befektetési jegyek mintegy 838 milliárd forintos teljes állományából mintegy 70 százalékkal részesednek, csak az elmúlt 12 hónapban nettó eszközértékük közel 75 milliárd forinttal gyarapodott.

A legfrissebb adatok szerint az elmúlt három hónap hozamadatai alapján a Top 3 kötvényalap mindegyike nagy múltú befektetési társaságok kezelésében van:

Az alapok elmúlt 12 hónapi hozama és szórása (%)

Alap	Hozam	Szórás
Részvényalapok	–1,6	
Nemzetközi részvény	–18,6	
Kötvény	8,1	
Nemzetközi kötvény	2,9	
Pénzpiaci	7,6	
Ingatlan	8,1	
Aegon belföldi kötvényalap	10,0	3
Alpok állampapír	6,3	3
Budapest I.	7,6	1
Budapest II.	9,2	3
CA kötvény	8,3	4
Concorde	9,3	2
Credit Suisse	7,9	4
Hunnia államkötvény	7,0	4
KH kötvény	7,1	5
MKB állampapír	6,1	5
OTP Optima	8,5	1
Postabank hozamgarancia	8,0	1
Raiffeisen kötvény	6,3	4
Európa ingatlanalap	12,0	3
Reálszisztéma ingatlanalap	9,8	3

Forrás: Portfolio.hu

az Aegon belföldi kötvényalap évesített hozama 12,9 százalék volt, épphogy megelőzve a második helyezett CA kötvényalapot (+12,7 százalék) és a Credit Suisse kötvényalapját (+12,4 százalék). Az említett alapok elmúlt egyéves teljesítményrangsora is ezt az erősorrendet tükrözi: 10,4, 8,4 és 8,2 százalék. Ráadásul az aranyérmes Aegon-alapnak mindezt sikerült éves 3 százalékos ingadozással (szórással) elérnie, a másik két dobogós kockázata ezt egy százalékkal meghaladta.

Természetesen – csakúgy, mint a részvénybefektetések esetében – itt is hosszabb távra érdemes tervezni. A befektetési jegyek hozamának ingadozása ugyanis jelentősen csökken, ha a befektetés időtávját megnöveljük. Az Aegon belföldi kötvényalapjának három hónapra számított, majd évesített hozama az elmúlt esztendőben nulla és +20 százalék között mozgott. Ez azt jelenti, hogy aki esetleg csak három hónapig tartotta meg ezt a befektetését, legrosszabb esetben nem ért el semennyi nyereséget a kihelyezésén (legjobb esetben persze a +20 százalék valóságos extraprofit, a két véglet közti választás a befektető személyes kockázatvállaló hajlandóságától függ). Amennyiben a kihelyezés időtartamát egy évre növeljük, a hozam már csak a +10-től a +15 százalékig tartó sávra korlátozódik. Az említett jellegzetesség – a rövid távú hozamingadozások kisimulása – a többi kötvényalapra is jellemző és hasonló mintát követ.

A kötvénypiacihoz hasonló nagyságrendű hozammal és kockázattal (3 százalékos) járt az elmúlt időszakban a befektetési alapok gyarapodásának a közelmúltban tapasztalt megtorpanása mellett feltűnő növekedést mutató (bár még így is csak igen kis részesedést elérő) ingatlanba fektető alapok befektetési jegyeinek tartása is.

Az uniós konvergenciával és nem utolsósorban a belföldi kereslet erősödésével magyarázott ingatlanpiaci boom trendjét az elmúlt három hónapban a tavaly márciusban 550 milliós alaptőkével indult, mára azonban már hárommilliárdosra növekedett Európa Ingatlanalapnak sikerült legjobban meglovagolnia, mintegy 15,6 százalékos éves hozamot elérve. A Forgó Ferenc, az egyik legismertebb és legelismertebb hazai alapkezelő szakember és Nagygyörgy Tibor ingatlanszakember vezetésével működő alap hozama egy évvel az indulása után a hazai befektetési alapok rangsorában már az első helyen állt. A sorrendben utána következő Reálszisztéma ingatlanalapja azonban csak 5,8 százalékos teljesítménnyel büszkélkedhet, ami azt mutatja, hogy az egyedi befektetési célpontok (ingatlanok) kiválasztásán bizony sok múlik (12 hónapos visszatekintésben azért az elért hozamok itt is jobban kiegyenlítődnek: 12, illetve 9,8 százalékot tesznek ki).

Az Európa alap ingatlanbefektetési állománya forrásainak 51 százalékát teszi ki (az alapcélkitűzés is legfeljebb 70-80 százalékkal számol). Az ingatlanportfólió többek közt budapesti irodaházat, óbudai cégközpontot vagy I. kerületi lakásokat tartalmaz, csakúgy, mint vidéki fejlesztési területet, logisztikai központot vagy éppen hévízi lakóparkot (de az alapkezelő internetes oldalán várja az oda látogató érdeklődők javaslatait is). Ezek olyan befektetések, amelyek az alapkezelők véleménye szerint az EU-csatlakozás folyamán a lehető legnagyobb értéknövekedést érik majd el. A vagyonnövekedést a társaság alapvetően ingatlanjainak a hasznosításával kívánja növelni (s csak kisebb mértékben épít a tőkenövekedésre), mindenesetre a bérbeadásra vásárolt ingatlanokon elért 13,18 százalékos éves hozam az egész ingatlanszakmának támpontul szolgálhat.

A jelenleg is kiemelkedő megtérülést tovább javíthatják azok a projektek, ahol az alap a teljes beruházási-kivitelezési projektre szerződik le, a leendő bérlő ugyanis nem tud – vagy csak nem kíván – forrásokat lekötni az adott, személyére szabott ingatlanfejlesztésre.

Reálszisztéma: belvárosi ingatlanok

A mintegy 2,4 milliárd forint nettó eszközértékű Reálszisztéma alapkezelői az EU-csatlakozásig és várhatóan az azt követő öt évben az ingatlanok árszintjének markáns növekedésével számolnak. Portfóliójukba így Budapestre koncentrálva belvárosi lakások, üzlethelyiségek, illetve telkek vásárlását tervezik (ugyanakkor a társaság szabályzata lehetőséget nyújt az alap kezelőjének, hogy vásároljon a Reálszisztéma csoporttulajdonát képező, tehát „bennfentes" körből kikerülő ingatlant is). Az ingatlanpiac illikviditása és a befektetőik ezzel ellentétes irányú elvárásai közti szakadékot a legalább 15 százalékos likvideszköz-hányaddal hidalják át, ily módon biztosítva a szükséges pénztári állományt.

HIRDETÉS

ta az úgynevezett *bitte*
Ennek lényege: az NDP
nak tevékenyebb rész
ország kulturális életé
gozók fokozottabb be
irodalmi és művészeti
dolgozásába és alkalm
második konferencia
hogy megvonja az
eddigi mérlegét.

A referátumot több mint ezer küldött — írók, művészek, irodalommal foglalkozó dolgozók és művelődésügyi funkcionáriusok — előtt *Hans Bentzien* művelődési miniszter tartotta meg. A tanácskozáson részt vesz *Walter Ulbricht*, az NSZEP első titkára, az

Magyar könyvkiállítás ...

A Kultúra Könyvterjesztő
lalat és a Párizsi Magyar In
közös rendezésében idegen n
magyar könyvkiállítás nyílt
csütörtökön Párizsban. Az
démiai Kiadó és a Corvina
mint kétszáz legújabb fr

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Vajda Lajos

NÉPSZABADSÁG

1964 ÁPR 23.

102

Magyar idegenforgalmi plakátkiállítás nyílik

A Balatont és Budapestet ábrázoló, a Hortobágyot és a tokaji bort propagáló plakátok terveit mutatták be pénteken a sajtó munkatársainak a *Kulturális Kapcsolatok Intézete* kiállítótermében, az Országos Idegenforgalmi Tanács és a Magyar Képzőművészek Szövetsége rendezésében.

A színes, vázlatos gyűjteményt huszonnégy neves plakátművészünk 31 különböző témájú és stílusú grafikájából állították össze. Az Országos Idegenforgalmi Tanács 6000 forintos *első díját Vajda Lajos* artisztikus Hortobágy plakátjának ítélték oda, a két másodikat *Sinka Mátyás* és *Finta József* egy-egy alkotása nyerte el; három harmadik díjat is kiosztottak *Bognár Árpád, Zala Tibor* és *Papp Gábor* grafikusművészeknek.

A tárlat ma déliől két hétig tart nyitva a Dorottya utcai kiállítási helyiségben.

Tavaszy Noémi: Ady-illusztráció. A sírni, sírni című vershez (linometszet)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 — 9

IRODALMI SZEMLE

Varga Lajos

Varga Lajos: Ady Endre (linometszet, 1977)

Varga Lajos /Ipolybalog,1942.júl.19/: grafikus.

1959 Ipolyságon végezte a középiskolát.
1961-1966 Eperjesen a Šafárik Egyetemen orosz-képzőművészet szakon tanári diplomát szerez.
1966-1968 a "Hét" c. hetilap képszerkesztője.
1968-1974 Ipolybalogon tanított.
1974- től a Madách- Könyv és Lapkiadó képszerkesztője.

Kiállításai: a Šafárik Egyetem képzőművészeti tanszékének kiállításai
1962-1966-ig Minigaléria, 221 csoport, Eperjes
1967 - Galéria mladych, Pozsony, 221.csoport
1970 - Losonc, gyűjteményes kiállítás "Kompozíció 70"

Főleg mint illusztrátor ismertek rajzai,grafikái a csehszlovákiai magyar heti-és napilapokból. E rajzok,metszetek az irodalmi mű képzőművészeti adaptációi. Szabadrajzainak lino- és kombinált technikával készült metszeteinek témáját szűkebb pátriájából, az Ipolypart lankás, enyhe vonulatokkal körülvett vidékéből meríti. Helyenként eljut a téma valódi grafikus megoldásához, amit azt a "Kompozíció"1974-ből jelez. Itt a táji megfogalmazás túllép a leíró jellegen, sűrítetten, belső erővel hat, sőt szimbólumokat is hordoz.

Irodalom: Kubičková Klára: Kis galéria. Madách,1978.

VARGA László
260. Május 1., 1989
May Day
offset, 67x47 cm
j.b.l. grafika: Varga László – Offset és Játékkártya Nyomda Budapest
ltsz.: xy 89. 236

A változás jelei : Plakátok 1988-1990.
: Magyar Nemzeti Galéria, 1990.nov.14.-
dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin
Bp., MNG, 1990 24.

...ám. És még valami, amit tudtam: az ...uár huszadika, fél tizenegy. Ezek vol... ...szavak, amelyeket hangosan kiejtettem ... Úgy éreztem, rászedtek. Igazságtalan... ...tam, hogy ilyen későn jött a figyelmez... ...fél négy volt, és a fontolgatásra mind... ...ám maradt. Az álom előrevetítette baljós ...büntetésnek tartottam hűtlenségemért. ...etlenség ez? Hűtlenségért halál? ...szer az életében talán mindenkinek le... ...hogy megismerje az igazságot, s én ép... ...aptam ezt a lehetőséget. De mi van, ...g megismerésének pillanata egyenlő a ...ől meg kell győződni. Úgy tűnt fel, ...atos jelentőséggel bír, s ezt csak én ...g. Úgy tűnt fel, létezik egy kiindulási ...gképp megzavarta a fejem, mert kezd... ...hinni, hogy éppen én vagyok az, aki ...s felfedezi a törvényszerűséget. Úgy ... egy bizonyos pontra, amelyből termé... ...van, ugyanabban az időben halálsuga... ...annak, aki abban a pillanatban azon ...tózkodik, meg kell halnia, s éppen én ...ott igazolni a feltevést, mivel látnoki ...Délelőtt fél tizenegykor oda kell men... ...kereszteződésre, s ha meghalok, iga... ...érdés, azonban, hogy személyes vagy ...pontról van-e szó. Ha nem megyek el, ...ven fél tizenegykor valaki más hal meg, ...pontról van szó. Ez viszont azt jelente... ...halál nem időben, hanem térben ...esel... ...berre. Megszállottja lettem a gondolat... ...volt ez újság, hiszen kiskorom óta kü... ...ám voltak. Egy ideig például meggyő... ..., hogy minél távolabb megyek attól a

— Azonnal a főnökhöz — fogadott az apró termetű fekete hajú titkárnő.

— Végre — mondta a főszerkesztő, amikor beléptem a szobájába.

— Mi van? Ég a ház? — kérdeztem, és cigarettára gyújtottam.

— Prágába mész. Azonnal. Az autó mindjárt itt van.

— Prágába? — Meg akartam kérdezni, minek, de nem volt rá időm. Gondolataimban felbukkant a Prágai út, s hirtelenében mintha minden csepp vérem a lábamba futott volna; le kellett ülnöm. A gyomromat fájdalom markolta össze, a fájdalom felfelé kúszott, a szívem irányába.

Rosszullét jött rám, eloltottam a cigarettát. Elnyomtam a csikkek között a hamutartóban, hogy teljesen szétmorzsolódott, s az ujjaim hegyén egy kis dohány meg hamu maradt; undorodva beletöröltem a nadrágomba.

— Mi bajod? Történt valami? — kérdezte a főnök.
— Elsápadtál.

Parancs
tulajdonk
szadoztam
dönteni: n
— Nem
rosszul ér
A főnök
— Harr
Miféle ge
Kerítsd el
A lábam
ni.
— Azon
— Felállt
főnök han
— Vedd
henni.
Milyen
és félreve
szabadító
lingelése v
sze hogy

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

Uj Szó

Varga Lajos
Grafikusmegyei
1979 SEP 1 6

.1021

1979.
IX. 16.

Varga Lajos linometszete A SZLOVÁKIAI MAGYAR NÉPRAJZI MOTÍVUMOK ciklusból

ÚJ SZÓ

11

Tüntető tömeg az eső,
de a könnycsepp kicsi és szép.
Végigfolyt a testen és maradt utána va

És a borostömlők, amelyeken hallgatás
és magányosságot?

Vásároljátok a tükröket,
fényesítsétek a címereket, amelyekben az arcotok egyre kisebb lesz,
mert folyton távolabb kerül,
mígnem egy alig látható címmé,
mígnem a történelem tűnékeny emlékévé zsugorodik.

Így haladsz
a cél felé, amely talán nincs is,
és gátol a haladás.
Nem kérdezel semmit, nincsenek válaszok.

A saját házadhoz szegődsz kertésznek,
mert virul a virág, hogy önnön szépségét magasztalja,
nem a te lakodalmi asztalodat.

(Fordította: KMECZKÓ MIHÁLY)

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Alföld
Varga Lajos
1021

(Fordította: TOZSER ARPAD)

Varga Lajos: Madách Imre

Hirdetések

Első és másodéves hallgatók! Vegyetek otthonra papírfűtéses cserépkályhát. Tüzelőanyagról mi gondoskodunk!

Állatszervezettan Tanszék

Macskaidomítást egyszerre többet is vállalunk!

Élettan Tanszék

Izmos nyulat magas áron felvásárolunk.

Biokémia Tanszék

Ruháját öt órai garanciával szagosítjuk!

Szerves Kémia Tanszék

Zöldövezeti sétány díjmentesen, több délutánra is igénybevehető!

Növényrendszertani Tanszék

Változatos, a hétköznapi életben ismeretlen baktériumokkal szolgálunk!

Mikrobiológiai Tanszék

Záros határidőn belül, teljes garanciával megtanítjuk harmincig számolni!

„muslica" jeligére a Genetika tanszéki hirdetőbe

Fél év alatt megismertetjük a sportolónők méretadatainak tíz éves átlagával.

Embertan Tanszék

Rajzolni, színezi egy év alatt megtanítjuk!

Növényszervezettan Tanszék

Altatást heti két órában vállalunk!

Fizika Tanszék

Felejthetetlen egyetemi évei számát garantáltan meghosszabbítjuk!

Fiz.-Kém. Tanszék

Telefonkönyv tanuláshoz felkészítő előgyakorlatokat egy éves kurzusra vállalunk!

Analitika Tanszék

Kellemes szabadidő töltés! Bőrpárnás székekből tekinthető meg Magyarország állatvilága.

Állatrendszertan Tanszék

Látogassa tanszékünket!. A Gólyavár felől festői bejárat nyílik.

Általános- és Szervetlen Kémiai Tanszék

Elmebetegséget — a negyedév elvégzése után hatásosan kimutatunk.

Élettan Tanszék

Jelentkezzen nyelvvizsga előkészítésre!

„úgysem indítjuk be" jeligére a Lektorátusba

Japánba biológiai terepgyakorlat vezetését csekély összegért is vállalom!

XZ
III. éves biológus hallgató

Orosz nyelvvizsga kötelezettségemet igényesnek átengedem.

QX
II. éves biol.-kémes

Kiselejtezett szakdolgozatot azonnali átvételre keresek!

YQ
V. éves biológus
Hably Lilla

A kurucok első dunántúli hadjárata

(1704. január—április)

Bánkuti Imre a Rákóczi-szabadságharc egy máig homályos epizódját igyekszik tisztázni. Gazdag, újonnan feltárt levéltári forrásanyag alapján szinte lépésről lépésre kíséri Károlyi Sándor 1704. január—áprilisi dunántúli hadjáratát. Részletes és összefüggő képet rajzol Károlyi hadmozdulatairól, Heister ellentámadásairól és újszerűen tárgyalja a Rákóczi-szabadságharc gazdaságtörténeti problémáit. A hadjárat történetét a szabadságharc nagyobb összefüggésébe illeszti, és az így kialakított problémakörökből kiindulva fejti ki koncepcióját a szabadságharc rendi jellegéről, a dunántúli társadalom politikai orientációjáról, valamint Károlyi Sándor szerepéről és felelősségéről. *(Akadémia Kiadó.)*

Április 2-án, pénteken 18 órakor
TIT JÓZSEF ATTILA SZABADEGYETEM

2-án, pénteken 20 órakor
A SZOLNOKI BARTÓK BÉLA NŐI KAR VENDÉGSZEREPLÉSE

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Egyetemi Lapok

1976 MÁR 29

Varga Lajos
1021

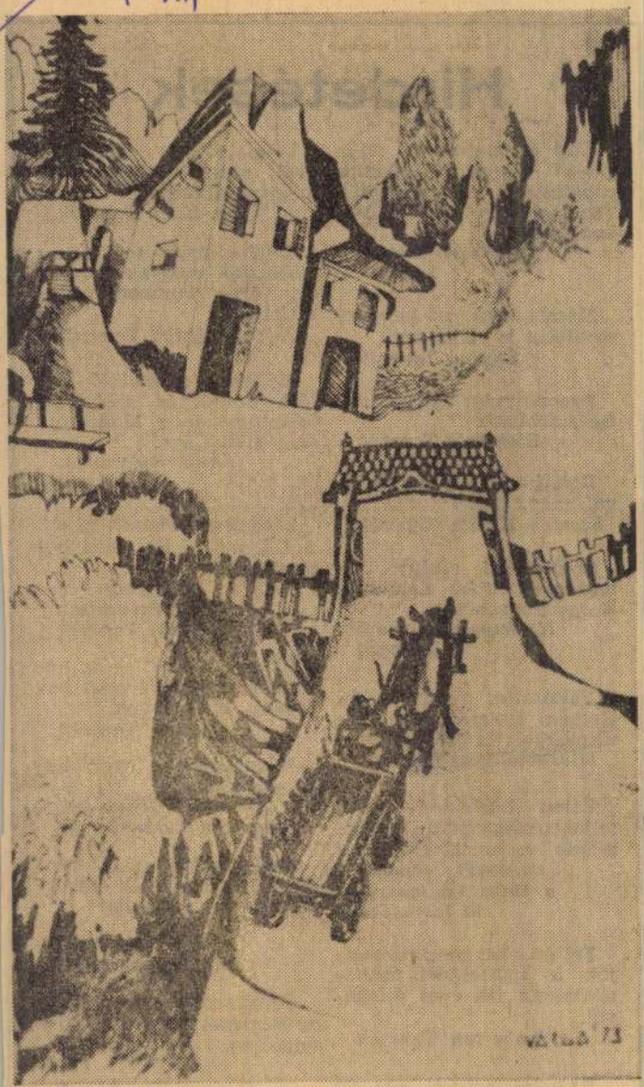

Varga Lajos: Erdély

Milyen címen

Az Eötvös Klubban rendezett képző- és fotóművészeti kiállítást akartam megnézni. Nem is volt ennek különösebb akadálya, noha a „kiállítótermek"-ben kártyázó, biliárdozó egyetemisták érezhetően betolakodónak tekintettek.

Gondoltam, hogy friss, természetes, spontán hangvételű műveket találok. Ehelyett csupa komoly kompozíció fogadott. Vagy inkább komolykodó. Mint amikor a kisgyerek a nagyok cipőjébe bújik és felnőttet játszik. Alig néhányan viselték csak önmagukat. És itt elsősorban nem a technikai vagy esztétikai színvonal a kifogásolandó. Persze azok, akiknél az ízlés ötlettel és megfelelő szintű készséggel párosult, azok képesek voltak műveket létrehozni. Varga Lajos (Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem) tusrajzai vagy Ambrus Jenő festménye (Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem) igazi művészeti kiállításon is megállták volna a helyüket. De azt hiszem, nem ez a cél. Ha egy kertész vagy jogász ecsetet vagy fényképezőgépet ragad saját élményét, egy-egy szebb pillanatot akar, elsősorban a maga számára, rögzíteni. Okosan játszani, szórakozni. Miért kell ehhez pózba merevedni? Fennkölten és szenvedően eljátszani a „MŰVÉSZ" szerepét? A fotók nagy részénél, a mesterkélt beállításoknál, érzelmes jeleneteknél mosolyognunk kell — gunyorosan. A béke hiába fújja fel magát, szétpukkad mielőtt akkorává válna, mint az ökör. De ha a célt csak oly magasra szabjuk, amit el is tudunk érni, akkor jóízűen is nevethetünk.

Csak egy példát: Kőszegi János (ATE) Srác című fényképét említeném. Az alkotó itt jól elfér saját bőrében, épp ezért tudunk örülni vele együtt annak, hogy sikerült ellesnie egy vidám pillanatot.

A kiállítók modora nyilvánvalóan a nagyokét igyekszik utánozni. Nem így a kártyaasztalnál ülők és a sakkozók. Ők aztán sem viselkedésükben, sem csevegésükben nem követték a fentebb stílt. Repültek a lapok és káromkodtak szakadatlanul. Valahogy úgy tűnt, ők is pózból. Ki tudja, pedig Lucullus lakomája és a vályú között a terített asztal!

— vk —

prospektus

Varga László:
No-iron mosása

1963

Fajtográfia

Varga Károly:

DR-TO Dumper

1963.

Prospektus

Varga Pánló:
Nyugdíjkiegészítési
bizt.

1963

Prospektus

Varga László:
Életbiztosítás

1963. M. H. Hoch.

Prospektus

Varga László:
Házastársak
bizyelmi éve
(bizlosítás)
1963. M.H. Hrch.

Varga László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1960 AUG 3.

Képzőművészeti kiállítás Siófokon

A Népi Iparművészeti Tanács és a Somogy megyei tanács rendezésében népművészeti kiállítás nyílt a balatonlellei Művelődési Házban. Dr. *László* István, a megyei tanács VB elnöke mondott megnyitó beszédet, majd átnyújtotta az idei *Kapolai Anna-vándordíjat Varga* László somogyjádi faragó népművésznek. A Hazafias Népfront Somogy megyei bizottsága és a Somogy megyei tanács idegenforgalmi hivatala rendezésében pedig *Balaton a festészetben* címmel kiállítás nyílt a siófoki Beszédes József múzeumban.

, étkezőteres, egyemeletes lakóház
sterve

tése 498 978 forint, úgy, hogy egy lakás építése 124 744 forintba kerül.

A magánépíttetők számára külön katalógust adnak majd ki, amely szintén rövidesen nagy példányszámban jelenik meg. Ez azért is jelentős, mert a lakóépületek 70 százalékát

Varga Antal

Cs.A; Lakóépület, Siófok, Fő utca. - Építész: Csikvári Antal, statikusok Branczik Károly, Reisch Róbert, Varga István, Vörösmarty László. Belsőépítészek Kovács Alfréd, Tóth Györgyné. - Ismertetés; fotók: Müller Ferenc.

Magyar Építőművészet, 1971.5.sz.23-25.l.

Varga István
épitész

Forbáti Esterházy-kastély kata-
bíntérette, technikumnak és Hagyo-
-mányunnak alakulóta terve.

Lapok: Magyar épitésettört. 406.
Műszaki K. 1941.

Varga István
építész

Fertődi Esterházy-kastély kutatóintézetté, technikummá és Haydn-múzeummá átalakítás terve.

Radius: Magyar építészet. 406.
Művelt K. 1971.

Varga István honvéd

Pusztavecsen, Baráth Béla főtiszt szervezett házi kiállításon, szerepel a honvéd feslőjelölt munkája, aki a laktanya képzőművészeti-szakkörének tagja.

„Városrészlet" (repr.)

Losonci Miklós: Pusztavacsi körkép.

Pestmegyei Hírlap, 1974. júl. 31.

Varga István

és Borsa István tervei alapján állították helyre 1957-ben a győri Köztársaság téri lakóházat.

Merényi F.: L'ultimo quatro di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Historiae Artium, Budapest, 1972 1-2 sz.

611

Varga István

Rados Jenő, Hajnóczy Gyula, Ferenczy Károly, Nagy Elemér együttműködésével állitották helyre a fertődi Esterházy kastélyt.

Merényi F.: L'ultimo quarto di Secolo della Tutela dei Monumenti in Ungheria. Acta Hist. Artium, Budapest, 1972. 1-2 p.

531

VARGA ISTVÁN, keramikus, munkás

A bélapátfalvi kéményscserépgyárból csak azokat a dolgozókat ismerjük, akik valamilyen hivatalos iratban szerepeltek. - Varga 1902-ben dolgozott. 229.old.

MOLNÁR LÁSZLÓ: Az apátfalvi kéményscserépgyár 1894 és 1928 között 221.old.

AZ EGRI MÚZEUM ÉVKÖNYVE, VI, 1968. Eger, 1969

Varga István.

A Kisduna Galéria is bemutatta a művész műveit.

Lasonci Miklós: Pest Megyei Kiállításlemezben.
Pest Megyei Hírlap, 1944. szept. 29.

Varga István
(Győr-Sopron megyei Tanácsi Tervező Vállalat)

a nagycenki Széchenyi Kastély főépületének helyreállítását vezető építész

Magyar Építőművészet 1974/4

54. old.

Varga Jihón, épikú

L. Papp Lukács

–: Rasteriskolán

26

Magyar Építőművészet. Br. 1983

83/5

Varga István, építén

L: Noll Tamás

– Ybl Miklós díjak, 1983 64-65

Magyar Építőművészet Sp. 1983 83/4

Varga Ishán, építén

L: Eltér Ishán

– Szövetségi körch

Magyar

Építőművészet, Be 1983

10-12.

83/4

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Müvészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk ki

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatók

Varga István, ilosvai

Kiállít

Filmszínház irodalom 1942. IV. 17.

MDK

D. Varga Irén

Terakotta

Akt kiáll. Uj Szal. 1934. nov. 6 l.

MDK

Varga István épitész

Épitő Ipar. 1910. aug. 14. 330 l.

Eger (Heves)

Posuerunt-gát, az Eger-patak medr
szögben forduló nagy faragott köv
nyílással, ujabb fahíddal. Épült

(Kiss Jenő: Egerről. Uj Idők, 1933, 1.

PDK

Varga István

Kakas, akv.

Rajzok

Napraforgó, paszt.

Képzőműv. Főisk. ... Munkaversenykiáll. 1948. okt.

Eger (Heves)

* Orgonás-tér 4. Ház, egyemeletes
nácos udvarral, Itt lakott Mar
XVIII. sz. klasszicizáló szobrász.

/Eger V és M_V. Hp. 1951, 12 1/

MDK

Varga István

Rajzok

Rajz

Képzőműv. Főisk. ... Munkaversenykiáll. 1948. okt.

Eger (Heves)

Rákóczi-út Sz.Mária-szobor, X

(Szmrecsányi Miklós: Eger és környé
1930, 48 l)

MDK

Varga István

Karcok

Kapirgáló, olaj

Képzőmüv. Főisk. ... Munkaversenykiáll. 1948. okt.

Dormánd (Heves)

R.k.templom homlokz

Barokk oltár, képe Sz.Mária

Épittette Sághy Mihály 1772-

(Kégh Kálmán mátzái: Barokk m
Közlöny, LVII – 1926, 73–74.)

MDK

H. Varga István

Sós E: Munkaverseny-kiáll. a Képzőmüv. Főiskolán.
Népszava, 1948. okt. 4.

MDK

Varga István

Ülő nő

Magyar akvarellek. Tamás Gal. 135.kiáll. 1942. okt.

MDK

Varga István építész

magánépitési eng.

Épitő Ipar-Épitő Müvészet, 1922. okt. 15.
152 l.

MDK

Varga István,

1906-ban az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 82.l.

MDK

Varlgha István épitész

Vállalkozók Közl. 1909. márc. 24. 5 l.

MDK

Vargha István

a kastély restaurálásánál /Rados Jenő tervei szerint/, a belsők és egyes részek a É.M. Győri Tervező Vállalat / Vargha István/ tervei szerint készültek.

36-37.o.

Sallay Marianna: A fertődi Eszterházy-kastély. Bp. 1959.

Varga István MDK

debreceni asztalosmester.

a mesterség apáról fiura szállt.

pl.

Varga István fia Varga József

Sternegg Mária: Iróalmáriumok Debrecenből.
Ip.műv.Múz. Évk. 1960. / 35-48.
46.l. 16. jegyz.

Varga István

MDK

asztalosmester

1780-1800 évek között a debreceni asztaloscéh bejegyzett mestere.

Sternegg [illegible] Mária: Iróalmáriumok Debrecenből. Ip.műv.Múz. Évk. III-IV. 1960. 35-48.l.

45.l. 15. jegyz.

MDK

/ilosvai/ Varga István

Ucca asszonnyal

Falu széle

N.Szal. szálll. 1927. jun. 27. 1.

Varga István

A szentendrei művt. jub. kiáll-sa. Népszeva
Noszlopi György 1956. okt. 3.

MDK

Varga István /1895- /

1930 körül ~~a 30-as években~~ magalakult müvésztelep képviselője...

~~MD~~ PATAKY DÉNES: A magyar rajzmüvészet. Bp. 1960;

51. l.

TÁRGYMUTATÓ

A kiállítási helyiségekben elhelyezett bútorok a *Schmidt Miksa* cég, a szőnyegek a *Stein Vilmos és fia* cég, a vázák pedig a *Zsolnay Miklós* cég raktárából valók.

Varga

V. 6. *Istvan, ilosvai,* festő és grafikus. * Kunhegyes 1895 aug. 31. Budapesten Rippl-Ronai Józsefnél, majd a képzőművészeti főiskolán Ballo Edénél s végül Párizsban tanult. 1928. a Nemzeti Szalonban gyujt. kiállítást rendezett festményeiből és grafikáiból.

E. J. II 5671

MDK

ilosvai Varga István

Szentendrei részlet, repr.

Képzőművészet 1935. 81. sz. 34.l.

MDK

ilosvai Varga István

Szentendrei részlet, repr.

Képzőművészet 1935. 34.1.

H. Varga István

Rajz (rajzó)

Kortárs 1964 VIII. n. 1211old

pont meginditotta rotaprintes for-

kötetéként a

zőművészeti Élete"

nely a Közoktatásügyi Népbiztosság

Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es

tozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

adványai közül kapható

1954-55."

pont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

1956-58."

a Müvészettörténeti Dokumentációs

Varga István, ilosvai

Kiállít

Pfl. 1947. IV. 25.

gy ut 41.), készpenzfizetés ellenében.

.650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

cta Cassae Parochorum" egri anyaga,

ök utáni állapotát rögziti.

üvészettörténeti Dokumentációs

Központ

Hosvay Varga István

Kiállít

Mi M. 1942. IV. 26.

Kérdő

Név: . . . . . .

Volt-e önálló kiállitása 1954-óta: . . .

. . . . . .

Milyen pályázatokon vett részt 1954 u

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásokat kapott: . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

1954 után készült fontosabb müvei: .

. . . . . .

Varga István, ilosvai

Kiállítása

1942. IV. 26 - V. 6 - ig

a „Műbarát" meghívója

özpont meginditotta rotaprintes for-

ó köteteként a

épzőművészeti Élete"

amely a Közoktatásügyi Népbiztosság

a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es

ıtkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható

ok 1954-55."

özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Művészettörténeti Dokumentációs

Varga István, ilosvai

Kiállít

Kj. M. 1942. IV. ii.

Varga Istvánné grafikus

L.: Aradi Jenő

Gy. Kárpáti Györgyi: Művészetpedagógusok tanácskozása. 2.

Esti Hirlap; Bp. 1978. aug. 30.

Varga István (Bonyhád) fafaragó

Tamásiban a fafaragó-pályázat második helyezettje lett.

Tolnamegyei Népujság, 1975. aug. 12.

Varga István

Cs .A.: RADELKIS Ktsz, Budapest, III. Bécsi út. - Epitész Csikvári Antal, statikus Varga István, út- és tereprendező Mató László. /XXXXIsmertetés/

Magyar Epitőművészet, 1971.5.sz. 2o-22.l.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat elsŏ

"Magyar Tanácsköztársaság K
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Varga István

Kiállít

Bécs. 1942. IV. 16.

MDK

Varga István György mérnök és Zsitva Tibor épitészmérnök

Szabadka város általános rendezésére kiirt tervpályázaton megvétel

MMÉEKözl 1944, 32 l.

s z ó d

	régebbi forma	változás időpontja	ujabb forma
Főkötő	furmicskával piros, kék ? Volentics		

MDK

Varga István György - Zsitva Tibor

az alábbi pályázaton terveiket megvették

R.M.: Szabadka általános rendezésére kiirt pályázat eredménye. Magyar Épitőművészet, 1944. 76 l.

Magyar Néprajzi Múzeum – 6000 db – 64.85783

Varga István György
mérnök és
Zsitva Tibor
építészmérnök

nincs Céd

Szabadka város általános rendezésére kiírt tervpályázaton megvétel

MMÉEKözl

1944. 32. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Varga István György
és Zsitva Tibor
az alábbi pályázaton
terünket megvették

nincs véd

Magyar Építőművészet
1944. 76. l.
(R. M.: Szabadka
általános rendezésére
kiírt pályázat ered-
ménye.)

MDK

Varga István épitész

Magánép. eng... vállalk. Közl. 1909. ápr.7. 3.o

Varga István építész M.D.K.

A helyreállitás egyik tervezője 1958-1960

/ É.M. Győri Tervező V.

Kubinszky Mihály- Varga István: A fertődi kastél helyreállitása /1957-1960/

Műemlékvédelem 1961 / V. / 3. sz. 149. sz.

MDK

ilosvai Varga István, festö

Ezüstös szinek.	Olajf.
Barna csendélet.	"

Mücsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943 máj. 16-30. Kat. 21.1.
22.1.

MDK

Ilosvai Varga István, festö

Kutnál. Olajf.

Nemzeti Szalon. Kut. 1941. nov.-dec. Kat.

KARMACS

Gotikus templom

Römer Flóris: Archaeologiai levél Zala-
megyéből. VV 1863, 346.l.

Varga István

festő

l.

Szabadművészet

1947. 126. l.

MDK

Varga Istvan, ilosvai

Fatörzsek. Olajf.

VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiall. Kat.
Műcsarnok. 1944. Jun. 1-18-ig. 16.1.

MDK

ilosvai Varga Istvan

Fehér harmonia, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 24.1.

MDK

Varga István ilosvai

Városrészlet, olajf.
Fehér csendélet, olajf.
Tájkép sárga faval, olajf.

Nemzeti Szalon.Kut.1942.nov.

Varga István

Kerepes a Nemzeti Szalon Nagy
Tavasz Kiállításán

Est 1977 VI. 16.

Varga István

„Falusiéle" c. műve nézejtel
a Nemzeti Szalon nagy
tavasi tárlatán (emlitve)

Magyarság 1927 VI. 16.

MDR.

MDK.

Varga István

Kiállitási hiradás

Pestmegyei Hirlap 1966 szept.4.

Varga István

az utolsó sümegi fazekas ma is bátyszik

Kresz Mária: Fazekas, korsós, tálas Bp. 1960

321.o.

Varga István

1818-ban Merőtúvon fazekasmester

Kresz Mária: Fazekas, kossós, fáles Bp. 1960.
339.o.

Varga István

Miskolc

Fiúfej, akv., 35 x 26

Ornájos díl [illegible] kiállítás
[illegible] 1965. [illegible]
Orosz [illegible] 14

MDK

klosvai Varga István,

a N.Sz.által rend. 63 csop.kiáll. egyikén müveivel szerepelt. 1928.

A Nemz. Szal. 400-ik jub. és a KÉVE XX-ik kiáll.-a. 1929. febr.

Varga István

szerepelt a Tamás Galéria akvarell-
kiállításán.

PM 1935. V. 6.

ilosvai Varga István MDK

Kis tér emberekkel, olf.

Mücsarnok 1944.Székesfőv. Képtár Jub. Kiáll.

Vargha István

tervei alapján állították helyre Győrött a megrongált lakóépületeket.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Gerő László

stb.: Magyar Műemlékvédelem I (1949-1959) Budapest, 1960.

741.

Varga István.

Képe szerepel a Képzőművészeti Főiskola kiállításán.

Magyarság. 1928. Máj. 20.

ilosvai Varga István

MDK

Háztetők

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

ilosvai Varga István

MDK

Utcarészlet

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

MDK

Varga István

V. Orsz. Iparm. kiáll. Mücs. 1965.

MDK

MDK

Építő Ipar. 39.sz. 1910. szept. 25. 383-384 l.

Építő Ipar. 39.sz. 1910. szept. 25. 383-384 l.

MDK

Varga István épitész

Épitő Ipar. 39.sz. 1910. szept. 25. 383-384 l.

MDK

ilosvai Varga István

R.Sz.I: Kiállitások. Uj Magyarság 1941. okt. 19. 17 1

MDK

ilosvai Varga István

Körtefa, szén
Zug utca, "
Önarckép ecsettel és pipával, olaj
Kertészkedés, olaj

Pesl László Társ. jub. kiáll. N.Szal. 1934. nov.
12 l.

MDK

Ilosvai Varga István

Szentendrei részlet, olaj

M. Képzőműv. Szab. Szerv. tav. tárlat, 1947. máj.
5 l.

MDK

ilosvai Varga István, festő, Kunhegyes, 1895 aug. 31.

Fehér változatok, olaj
Nő virággal, "
Könyöklő nő, "
Birs csendélet, "
Önarckép, "

Gr. Almásy-Teleki Éva Műv. Int. 1944. márc. 19.
6 l.

MDK

Ilósvai Varga István festőművész, Kunhegyes, 1895 aug. 31.

Fatörzsek, olaj

Csendélet margarétával, olaj

Kisváros, olaj

Fenyves táj, olaj

Kapuoszlopok, "

Tájképvázlat, "

Konstruktiv táj,"

Gr. Alnásy-Teleki Éva Műv. Int. 1944. márc. 19.

1.

6

MDK

ilosvai Varga István festő, Kunhegyes 1895 aug. 31.

Tájkép sárga szinben, olaj
Kék-zöld csendélet, "
Lirai hangulat, "
Ezüstös szinü csendélet, "
Udvarrészlet, "
Csendélet, olaj
Sárga fa, "

Gr. Almásy-Teleki Éva Müv. Int. 1944. márc. 19.

6 l.

MDK

ilosvai Varga István

Fák között, olaj
Csendélet, cineákkal, olaj

Paál László Társaság VI. kiáll. N. Szal. 1941. okt.
9 l.

MDK

H. Varga István

M. O. Képzőműv. Főisk. MEFESZ körének kiáll. 1949. febr.

MDK

H. Varga István
Konyha, rézkarc
"
Táj, akv.

M.O. Képzőművész. Főisk. MEFESZ körének kiáll. 1949. febr.

MDK

Varga István

dr. B. Rakey Margit: Kiállitások. Nemzeti Ujság. 1941. okt. 19. 17 l.

M. D. K.

VARGA István festő

1906-ban Nagybányán a Szabad-iskola növendéke

Réti Bp. 1954. 327. l.

MDK

Varga István fazekas mester

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliografikája Művért 1957.VI.évf.4.sz. 343.l.

ilosvai Varga István

Sikátor,	olaj
Ucca hiddal,	"
Hazafelé,	"

KUT kiáll. N.Szal. 1936. febr. 6 l.

ilosvai Varga István

Önarckép, olaj

Műterem II. csoportkiáll. 1935.

Ilosvai Varga István

Artner T.: A szentendrei művésztelep jub. kiáll.a
Sz.N. 1956. aug. 21.

MDK

ilosvai Varga István

Csendélet, olaj

KUT kiáll. M. Szal. 1943. okt. 31.

Varga István, népművés

sümegi farakasmester

litásának 217 és 218 §§-ban ha
lett kötelesek.- a mennyiben
a költségvetési törvényen kivü
1903 év május hó 1-je - 1904 é
ban le nem rótt, avagy hiányosa
lyegilletékekről a leleteket a
lanul felvenni s azokat az ill
ti központi dij- és illeték ki
f.é. április hó végéig beküldei

Varga István
mükertész
Balatonalmádi

1900-ban szül. Tömördön.
Iskoláit Budapesten végezte,
szakismereteit a szőkes fővárosi
kertészetében szerezte. Az Orsz
Kertészeti Egyesülettől 1919-ben
nyert képesítést. Részt vett
az első világháborúban, azután
Budapesten, Bécsben, Szom-
bathelyen és alsó Alsóausztriá-
ban működött, majd a fő-
városi első kertészetében ve-
zető kertész lett. 1930-ban
Almádiban önállósította
magát. Almádi fásítását
és parkozását apjával
közösen végezte.

Szeghalmy Gyula
Dunántúli vármegyék.
Bp. 1937. 864. l.

Mdk

Varga István bognár céhmester

1862 – 1866-ban

Horváth Zoltán: Egy Mezőváros Éches Spara
Nagykőrös 1943, 130. l

MDK

Varga István

Dirsztay Béla,Bp. Rajzolta Varga István 1902-ben "In labore nobilitas" jelmondattal. (Varjú Elemér Bp.)

Czakóexlibr. 55.1.

MDK

Varga István

Képzőművészet 1934. 79. sz. 245.l.

Varga István MDK

Résztvett a tárlaton.

--: A megyei képzőművészek őszi tárlata Balassagyarmaton.

Nógrádi Népujság. 1962. okt. 17.

Varga István M.D.K.

Bp. I. Gróza-rakpart, OTP társasház építésvezetője.

Építész: Vedres György

Te vezés ideje: 1958-59. épitès:1962. repr.

Magyar Építőművészet 1963/3. 38-39.l.

Varga István

Résztvett a fertődi Eszterházy kastély helyreállításánál.

Raolos: Magyar építészettör t. 221.
Műszaki kiadó 1971.

Halap – Nagycsere h. n. VIII. 127.

Varga István

Aul. Kunhegyesen 1895
aug. 31. Ref. tud. egyetem
1917/18. I. elsőéves mű-
vésznők, Ballo Ede, Pilch D.
1917/18 II. elsőéves n. o.
1918/19. I. másodéves n. o.
1920/21. I.–II. harmadéves
n. o.

Debreczeni Audoniány-egyetem

X. 57.

Varga István, ilosvai

Hul 1895. Kunkeggesen – A
jászberényi fögimn. érettségi
zett. A haborn alak mint Eatona
a jogot végezte, körben Rippl
Rónai József növendéke volt.
Amtai a Képrőmův. főtsko-
lán Balló Edémnel, 1924–5.
Párisban tanult. 1928. jun-
koll. Eiáll. rendezett a Hem-
zeti Szalomban; ez alka-
lommal 1925–6. és fest-
megeiből és 1928. és gra-
fikáiból állitott ki.

2072-909-18
Pincze.

894. Festő-állvány (Festő)

1 darab barnára festett és köteles csigára szerelt festőállvány csapokban mozgatható képpolczczal, továbbá négy karikára járó léczes lábakkal.
Méretei 180 cm. magas, 77 cm. széles.
Becsértéke.....40 K

A Nemzeti Muzeumból.

Varga István
ilosvai

Magyar Művészet
1928. 340

Varga István

wód

=

Radocsay Dénes =

Ilosvai Varga István
a Tamás Galériában.
Művészet 1937. 5 sz
17. 1.

hogy kulturális és a magyar névnek
ivánó ezen lépésünket egy mappa meg-
néltóztassék annál is inkább, mivel
: forgalmi értéke többszörösen túl-
lunk kért árat.

Nagyrabecsült párfogását előre is
megköszönve, a résztvevő művészek
nevében vagyok kiváló tisztelettel

festőművész.

Varga István, ilosvai

Szentendrei vénlet
c. képe repr.
Képzőművészet
1935. 34. l.

Kath. János és Pál
Prot. János és Pál

CSÜTÖRT.

27

Kath. László kir.
Prot. László

PÉNTEK

28

Kath. J. szts. Szive
Prot. Arszlán

SZOMBAT

29

Kath. Sz. Péter, Pál
Prot. Péter és Pál

Izr. 28. S. Selakh L. 3. P.

Varga István

1907/8 II.

Ferkópzomfoiskvk

144.l.

BUDAPEST
935-MÁJ. 8-E10

Varga István

festő.

1920 októberében kiutasították Erdélyből

(Torockó)

Erdélyi Hírek

1920. nov. 21.

Radnay Rezső IX. 146.

Varga István

Nagybányai kiállítat. 1919.

82

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Varga Istvan

Lásd

Exlibr. 55

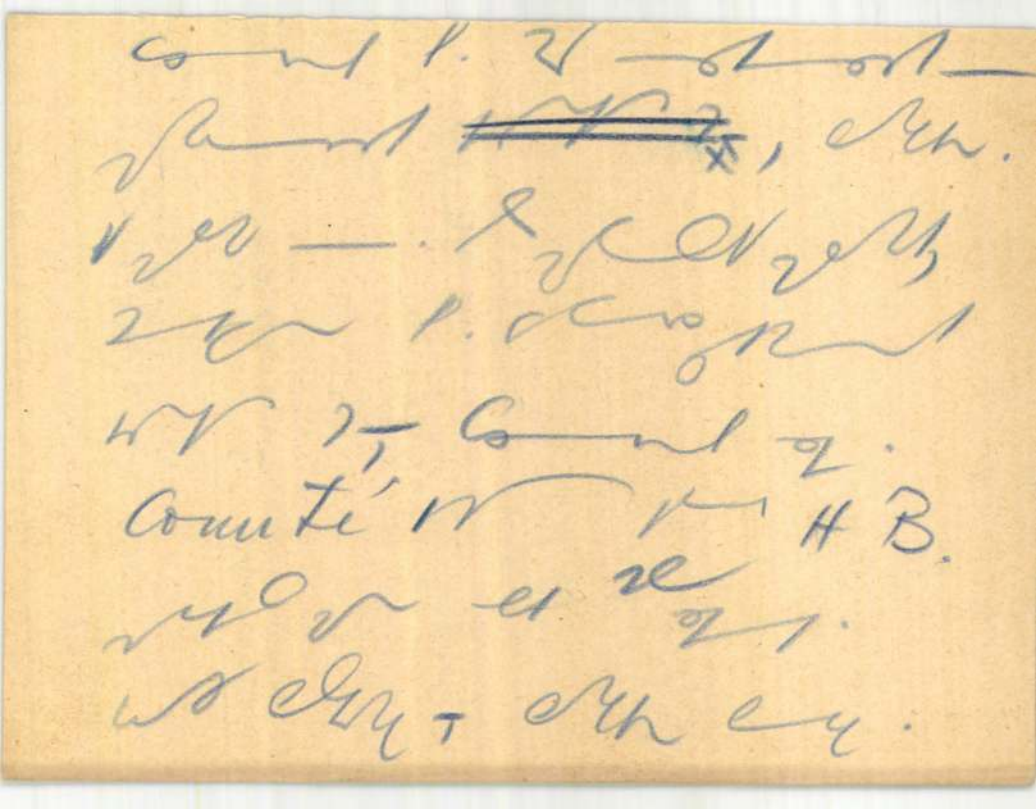

Varga István, ilosvai

Sikátor c. festménye repr.

Magyar Művészet
1936. 157 l.

Varga István

ilosvai

l

Múzeum I. csop

Kiáll 1935 febr.

Előszó.

»*Magyarország' a képzőművészetben*« c. kiállítássorozatunk, melyet az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatallal karöltve és a Hivatal szíves támogatásával rendezünk, három kiállításból áll: magyar tájak, magyar városok, magyar nép. A kiállítássorozattal az a célunk, hogy a magyar művészek alkotásain keresztül, tehát a

Varga István

Birsalmák, olaj.

Nemzeti Szalon

1917. máj.

tav. tárl.

Varga István

iloovai

kiáll.

Nemzeti Salon

1928. jun.

Főv. képt

Porcellánkészlet, 30 darab edény és tá-
ngér, Törökország számára készült
1780 körül

Vargha István (ilosvai)

festő, szül 1895. Kunhegyes

l.

Sörverető 319. l.

Geszteréd h. n. IV. 230

Varga István

ilovai

festő

koll. kiáll

Műbarát XXIV.

1942. ápr. máj.

Kat. könyvtárában

Varga István ilospai festő

Műcs. kiáll, 1938 tól
Pipics 122. l.

TAMÁS-GALÉRIA KIÁLLITÁSAI

AKADÉMIA UCCA 8

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Király Kálmán úr

H.

Andrássy út 75

Ilosvai Varga István

A TAMÁS-GALÉRIA LXXIX. KIÁLLITÁSA

V, AKADÉMIA UCCA 8

Van szerencsénk tisztelettel meghívni

Ilosvai Varga István

festőművész

gyüjteményes kiállitására,

amely január hó 10-én, vasárnap délelőtt 10 órakor nyilik meg. Nyitva január 25-ig, hétköznap délelőtt 10 órától délután 6-ig és vasárnap délelőtt 10 órától 2 óráig.

Ez a meghívó a kiállítás bármely napján 2 személyre belépőjegyül szolgál.

CODEX NYOMDA

Zákány.

A középtérbeli vára
kal, az előtérben és jobb
körül. Felirata:

Warhaffte abcontrafa
gelegenheit, vnd wi
sie von den Wayuodisc
Cap. liiij.

alól balra: GS.
a kép alatt és a lap hát

Fm., mér. a

14

Varga István id.

ötvös

1828 Komárom

Kapmagyarorszötvösök 47 l.

Varga István
molnár
1646. Sempte
Bal Hel 125. l
35. l.

Tagányi K.
A sempthei molnárok 1646-ki cehszabályai.
Magyar Gazdaságtörténelmi Szemle
1900: 122-123. l.

VARGA bútor asztalos

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) 133.

1821.

VARGA JÁNOS, bábos, mézeskalácsos

Amig 1898-ban 63 bábos volt Vas megye területén, addig 1931-ben csak 14.

Szombathelyen 3 : Kaltenecker Ferencné, Varga János, Daz Alajos.

248.old

HORVÁTH MÁRIA: A mézeskalácsos kismesterség 242.old

VASI SZEMLE, Helytörténeti Évkönyv, XXI.évf. 1967. 2.szám. 1967

VARGA JÁNOS, bábos, mézeskalácsos

1890-től 1919-ig Szombathelyen iparengedélyt kap:
Cukrász: 13.
Bábos: 5. Ezek:
Dax Alajos, Müller Lajosnén, Varga János, Kaltanecker Ferenc, Keller János
248.old. 6.jegyz

HORVÁTH MÁRIA: A mézeskalácsos kézművesség 242.old.

VASI SZEMLE? Helytörténeti Évkönyv, XXI.évf. 1967. 2.szám. Szombathely, 1967

Varga János

Zrenjaninban rendezett magyar képzőművészeti amatőr kiállításon munkája szerepelt.

(hi): Rékéscsaba amatőr festőinek bemutatkozása Zrenjaninban.

Magyar Szó, 1971. dec. 3.

VARGA JÁNOS, csutorásmester

A veszprémi csutorás mesterek névsora 1722-1891
133.-Varga János: Első adat 1759
260.old

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorások 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
VESZPRÉM? L:!L

VARGA CSUTORÁS JÁNOS, csutorasmester

1734. jul. 4-én Sümegen erősitette meg Acsády Ádám veszprémi püspök a veszprémi csutorás céh articulusait, A kérvényezők között volt: Varga Csutorás János "Weszprémi Városunkban lakó Becsületetes Csutorás Czébeli Mester" is. 244.old.

BARTUCZ JÓZSEF A veszprémi csutorasok 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

VARGA JÁNOS, csutorásmester

A veszprémi csutorások Nagy Protokulumában az 1739-
január 1-i adat a következő csutorásmestereket soro-
ja fel/Veszprémi Bakonyi Muz/:
15.-Varga János, Csutorásmester.-241.old.- 1.jegyz.
261.old

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorások 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Varga János

a Fegyveres Erők Klubjának békéscsabai képzőművészeti stúdiójának alapító-tagja. Az aug. 20-án nyíló gyűjteményes stúdió kiállításán szerepeltek művei.

Sass Erzsi: Akarjunk többé lemi csunek a tápiak örömére.

Békés Megyei Népújság, Békéscsaba, 1972. aug. 27.

Varga István: Kosárfonás

Gyulán, a nyugdíjasok részére meghirdették a „Ki minek mestere?" c. pályázatot. — Kosárfonásért Varga István kapott harmadik díjat

Béla Ottó: Nyugdíjasok parlamentje Gyulán.
Békés Megyei Népújság, 1984. nov. 29.

Varga Gyula

A dunaújvárosi képzőművészet-barátok köre helyiségében az ünnepek alatt nyílt meg 3 helybeli fiatal képzőművészeti tárlata. A grafikusnak készülő Varga Gyula a pesti Iparművészeti Középiskola utolsó éves tanulója.

Dunaújvárosi Hírlap, 1942. dec. 29.

Varga János boltiszolga, szobrász

tüzifából alakitja ki elgondolásait.

Magyar Festőtestület kiáll. katalógusa. 1935. jun. 1.

11. l.

Varga János

Magyar Tehetségek Kiállítása - szobraival szerepel.
Tehetséges szobrász, mint faragó - művészete játék is, érzés is - mindenképen azonban izes tehetség.

Ujság
1935.VI.2.

MDK.

Varga János

Szénhegy c. fotója

Fotó 1966 okt.

földön csak úgy, mint a [illegible]

«*Recherches sur l'Évolution morphologique des Alpes*» című nagy munkájában az *Erdélyi Kárpátok* morfológiai fejlődését tárgyazta nagy szeretettel, lelkiismeretességgel s egyben bemutatta a *magyar földet* a geografusok washingtoni s a legutóbbi római nemzetközi kongresszusán.

«*Valachie*» című, nagy apparátussal megirt, két külön kötetből álló monografiájának első részében a román földet, a másodikban pedig a lakosság geografiai eloszlását, multját s jelenét tárgyalja, példát statuálva a tudományos magánrajzok formájának s a lakosság eloszlása kartografiai feltüntetésének. Könyvében Romániát tárgyalja bár, azonban a hazánkat szomszédainktól elválasztó hegyóriások ismertetése közben, csak újra, meg újra : a magyar földre, a magunk viszonyaira vet ügyet.

Nopcsa Ferencz báró, a *Schréter* Zoltán s a tobl magyar területre első heg vájt ormai multját s jel oldalukon ellenben a buc rai : Ludovic *Mrazek* *Munteanu* fáradoznak, s lankadást nem ismerő bu várlatait évek hosszú sc günk, *Emmanuel de Ma*

A magyar tudományc működése révén nagy budapesti felolvasását.

De Martonnenak egyik domborzati viszonyainak ként a geografusok mono *alakok analizise*. Ennek az ő világra szóló hatal

VARGA JÁNOS (kőműves)

Várady J* Dunántúl ref templ 2

Diósgyör, 2001.

413.0.

Varga János

M.D.K.

18 éves, szobrász

A Rákospalotai Munkás Képzőművészeti Szabadiskol
haladó tanfolyamának hallgatója az 1948/49 tanévb

Képzőművészeti Élet a felszabadulás után 357.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI I:
Bp.1965.

MDK

Varga János szobrász

e.a: M.őstehetségek kiáll. Ujság, 1935. jun.2.

6623/B. 1913 szám.

Ő FELSÉGE A KI

A szegedi kir. törvénys
vétség miatt terhelt Szentiványi
gedi kir. ügyészségnek 1913 év
tiványi Gyula terhelt által tet
17 napján Curry Richárd kir. törv
ton József és Mecsér József kir.
tartottnem nyilvános ülésében vi
és a kir. ügyészség előterjeszte

végz

A kir. ügyész vádirata
§-a 1 pontja alapján elutasittat
§-a értelmében megszüntettetik.

INDOK

A kir. ügyész a vádirat
György terheltek, mint a btkv.
btkv. 456 §-a alá eső fegyveres
emelte, hogy az Osztrák Magyar
mozdulatairól és felszereléseiről
már eltiltattak a szegeden nyomt
czember hó 22 én kiadott 298 szá
di ke r. parancsnokság." felirat
nosságra hozott tudositást tarte

Varga János

Kőrmüves

1670. Bauffyhu-

nyadon

Szabó Kalotaszeg

191. l.

MDK

Varga János, festöm.

92c. Furulyázó Faun. Színezett rézkarc. 16x24

Árv. Csarn. 1932. I.rk.sz. 61.sz. márc. 39.l.

Varga János

1835-ben Hollóházán a kőedénygyárban gyári munkás. Nyíri lakos.

Sikota Győző: Hollóházi kerámia. Bp 1961.

35. o.

VARGA János kőműves. Egerben az 1795. évi adó-
összeirásban találkozunk nevével.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Varga János, faragómester

A XX.sz.elején nem igen faragtak széket Somogyban. id.Kapoli Antal.Tóth Mihály és Varga János körmend-pusztáról tudjuk ,hogy széket faragtak.Ő Kapolitól kapott kedvet és hasonló Kapolihoz. 144.o.

Knézy Judit: A Kaposvári Rippl-Rónai Múzeum Kapoli Tárgyai 129.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve. 1966. Pécs. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

ajánlattételre felhivni kegyeskedjék.-

ír hó 17.-én megjelent a Kereskedelem-

75.733/934/XIX.számu rendelete,mely-

lhivásokról Szövetségünk külön is ér-

el kérjük a nagytekintetü Bizottsá-

i kegyeskedjék, hogy a fentemlitett

tsághoz beérkezett e, mert amennyiben

em történt volna meg, ugy felterjesz-

Miniszter Ur Önagyméltóságát, hogy

a nagytekintetü Bizottság rendelkezé-

tekintetü Bizottság kiváló tisztele-

. julius hó 22.-én.

orsz.ügyv.főtitkár.

Varga János

farago

1740. Szászlona

Szabo Kalotaszeg

193. l.

KÖNYVTÁRI ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
398 / 1935 SZÜLB.
1935 július 14 25 n.

A m. kir. vallás- és köz
és ügyszám alatt a keb.
rendeletének másolata:

'asitom
. A Müemlékek Orsz. Bizot
részére /:lakik: Budapest
Pótharasztira és vissza
utazása alkalmával felmer
kiállitott és számvevőség
alapján /:.....47.....:/ P.
. . . . fillért a 127.689
utaljon ki.- Budapest, 1
A miniszter rendeletéből:
osztálytanácsos.

oktatásügyi Miniszterium.

MŰEMLÉKVÉDŐ ORSZÁGOS BIZOTTSÁG
414. 30
1930 szept 18.

MDK

Varga János

Furulyázó faun. Szines rézkarc. 16x25. J.l.

Árverési Csarnok aukció kat. 1931.dec.
4.sz. 50.lap

MDK

Varga János

Furulyázó Faun. Szinezett rézkarc. 16x24.

Árverési Közlöny, 1932. 1.rk.sz. 39.lap

M.D.K.

Varga János, kőműves

neve az 1795-ös cári adóösszeírásban fordul elő.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarirszág müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 415. old.

MDK

Varga János

"Édesanyám" és "Önarckép" olajportréi a miskolci vasutas képzőművészek kiállitasan.

Cikk: Vasutas művészek kiállitása.

Északmagyarország.Miskolcz.1948.dec.5.

M.D.K.

Varga (Warga) Farkas, téglaégető-mester

Eger várában 1550-ben mint konvenciós mester szerepel.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemlékei topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp- 1960. Akadémiai Kiadó, 415. old.

Varga József †

1904-ben meghalt.

Értesítés 1904/5. 11. l.

eresztfán. Tournai, XV. sz. vége.

Varga József, lak.
Fejtanulmány, rafika
Fejtanulmány, grafika
Fejtanulmány, grafika
Fejtanulmány, grafika

IV. Képzőművészeti, ~~fotó~~művészeti, kézügyességi és bélyegkiállitás. Bp. 1936. december, 16 1.

M. D. K.

VARGA József festő

1907-ben a Nagybányán a Szabad-iskola növendéke

Réti Bk-1954. 327. l.

MDK

Varga József butorkénitő (Debrecen)

1909. Férfi társalgó-dohányzót kénit. (~~Wiegand Ede terve~~ Fauszky Béla terve) (5. l.)

Ezüst állami érmet nyer (9. kap.)

A debreceni iparmův. kiállításról. D, 1909.

za-ház, azelőtt Bek-, majd Degenfeld-
: 1828-1835 között. Eredetileg egy,

is építészete Magyarországon. Bp. 1943,
). 1951, második lapszám, 12 l/

MDK

Varga József, Hmvásárhely
Ősz, of.

Tanya, of.

Szegedi Képzőműv. Egyes. kiáll. Hungária-szálló.
1943. okt. 8 l.

Varga József parekas

M.D.K.

Dunaújvili.

Fél-Hofer-Villéry: Hungarian Peasant art.
Bp. 1958 77

MDK

Varga József,

1907-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 84.l.

Varga József

MDK

a debreceni asztaloscéh bejegyzett mestere 1780-1800 évek között.

Sternegg Mária: /II/ Iróalmáriumok Debrecenből. Ip.műv.Múz. Évk. III.-IV; 35-48.l.

45.l. 15. jegyz.

MDK

Varga József
debreceni asztalosmester.

a mesterség apáról fiura szállt.

pl.

Varga István fia Varga József

Sternegg Mária: Irómalmáriumok Debrecenből.
Ip.műv.Múz. Évk. 1960. / 35-48.
46.l. 16. jegyz.

MDK

Varga József
nyomdász

1851 ben Kenderessy Lajos névnapján
Kossuth Lajos éljenzésse miatt hat havi
börtönre lett ítélve. Majd kegyelem út-
ján 2 hónapra enyhítettek

Faragó: A munka ünnepe
Grafikai Szemle 1895 évf 12 sz. 201 l.

MDK

Varga József, asztalos

vendégszoba butor, Janszky terve után kivitelzt
repr.

Magyar Iparmüvészet, 19o9. 148 l.

M. D. K.

VARGA Jenőné mérnök

Résztvesz az Orczy-tér rendezésére kiírt pályázaton (1960)

Magyar Nemzet 1960. XVI. évf. 103. sz. 4. l.
Gárdonyi Jenő: Milyen lesz az Orczy tér?

Varga János

faragó

1740. Szászlóna

Bal Heb (129. l.

51. l.

Varga János

jezsuita tanár

az alábbi ívtérben

rajzoló geometriát

és rajzot tanított

1871/2 – 1873/4.

1876/7. meghalt.

Komárik

139. l.

Varga János

festő

XIX. sz. elejc Oros-

hára.

1805 Eörul 67 éves

Bolognaban nyilvett,

apja debrecenből való

mint festőlegény vándorolt

ki. Velencében 3 évig

beteg volt, azután koldu-

lásból élt, kitolóncottak

Olaszországból így került

hara. Csavargásért

az oroshári döljárosig fog-

lalkozott vele a szárad elejen

Dr Klein Andor ... Oroshára

régi levéltára. Magyar Hirlap 1937 aug. 1.

Varga János, népművén MDK.

A 72 éves Varga János kadarkúti juhász keze munkáját több ház faragott tárgy őrzi.

. —: Egy népművén műhelyében

Népszabadság BP. 1960. jan. 17. 6. l

VARGA János

M.D.A.

1914.-ben Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott

Kötis Nagybánya... Bp., 1954. 331.l.

M. D.K.

VARGA János

1913.-ban Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott

Réti: Nagybánya.. Bp., 1954. 331.l.

Varga János lámpakérítő (Debrecen)

MDK

1909. Díszes lámpákat állít ki.

Bronzplakettet nyer

Debrecen Iparmův. Kiállítás vezetője. - D. 1909. 18. l.

MDK

Varga János, rézműves (Debrecen)

1909. ~~Vassács, üst, fali óra~~ Lámpál, Gyertyatartók, bútorvevetek

Bronzplakettet nyer

Debreceni Iparmův. Kiállítás vezetője. D. 1909. 19 l.

Varga János

Tavaszna város előtt, vizf.

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

21 l.

Varga János
A békató, vizf.

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.
22 l.

Varga János
A Hubertus mögött, kréta
Sopronmegyei malom, vizf.

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.
26 l.

MDK.

Varga János festő

"Furulyázó faun" /szines rézkarc/

Árverési Közlöny 4.sz.1939. december.
50.

MDK

Varga János, rézmüves, Debrecen

Rácz L: Debreceni iparm.kiáll. Magy.Iparmüvészet, 1909, 117 l.

Varga János, festő

l.: Fajó János

Dömötör János: Egy képzőművész szokásai negyedszázada

123–127

Új Auróra, Békéscsaba, 1982. aug.

1982/2

Varga József iparművész

említés
Zülföldi mizemba
őrzött műve

-> 2. Gács György festő
Művészet 1985/3/28.

Varga József

Paris 1871 folhaj2

45 x 27 cm

Studio 71

Varga Jozsef

a fiatal képzőművészek Stúdiójának kiállításán munkái szerepelnek.

„Párizs 1941" (cikk)

Sík Gabi: Stúdió, 41

Tükör, 1941. dec. 21.

Varga József

Szelénrózsaszínű, kagylósan metszett vázája iskolapéldája a díszítőtechnikával történő formaalakításnak. Inkább absztrakt plasztika, mint öblösedény. (A váza az 1970. nov.-i miskolci kiállításon szerepelt.)

T. Marik Klára: Mai magyar üvegművészet; Ipari Művészet, 1971. 1. sz. 5. l.

Varga József

Ünnepélyes kangvételű üvegtárgyai szerepeltek az 1970 nov.-i miskolci kiállításon.

Koczogh Ákos kozzászólása; Ipari Művészet, 1971. 1. sz. 11. l.

Varga József festő

Szerepel a Mezőkövesdről

elszármazott képző és ipar-

művészek negyedik kiállításán

N.N.: Ünnepi nap Mezőkövesden

Eszak magyarország 1971 IV. 29

Varga József, grafikus

Szerepel az Ernst Múzeumban.
(„a mesterek hatása nyomán")

P. Szűcs Julianna: Stúdió '71

7.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 15.

Varga József

az MTA Építészetelméleti és Történeti Bizottságának, s ezen belül a Műszaki Tudomány Történeti Albizottságnak tagja.

Kubinszky Mihály: Az MTA Építészetelméleti és Történeti Bizottságának tevékenysége 1967-1969. években.
Éptud, 1970 /II/ 3-4.sz. 445-448.l.

vármegye.

edek, r. k. templom.
radvány.
ített templom.
, régi vár. (?)

plom.
órház-templom.
om.

ácsívcs részletek.
templom. (?)

mjai.
várrom.
rrom.

nplom.
lom.
mciskó) romjai.
m és falképei.

Varga József

Jaeras

l.

Haberlandt

67. l.

Varga József
épitesz

l.

Thirfelsödemántul
240. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Varga József

antalos

l.

Közlezrkiáll

1387. l.

Varga József

minaszatos

Arad

l.

Ezredéves kiáll

XII. csop. 36. l.

Varga József

műasztalos

Gyparisikiall

221. l.

Varga József

festő Hódmezővásárhely

Lásd

Szeged ősi kiáll. 1943

felv.
1944 febr.

Rákóczy Béla fögimn. tanár

IX. 58

Varga József

Nagybányai kiáll. kat.
1912.
84

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Varga Józef

lisa

Exlibr. 55
56

Bp. Mátyás

194

Képe 72,

Varga József

festette a rezi pléb-
templom falképeit
1903-ban.
Serbst Istvánemlékk.
III. 248. l.

Varga József
népművész

M.D.K

„Úrivanta"-zatú tójast
"kiszett Vargáné 1943-ban.

Zsigmondi: „Koma hüldi homának" . . .
Nők Lapja, 1968. ápr. 13 – 17 sep

M.D.K

Varga József
Ferverő

Szintelen kristályüveg hésztéleben
ügyes bemutatkozását jelentette.

Passiadine Mazul Klára: Parádi üvegkiállítás az Iparmi
vészeti Muzeumban

Művészet, 1965. február – 45 kop.

M.D.K.

Varga József, fazekasm.

A szentgáli fazekascéh korsója. Feliratán: "Szent Gál 1845 Az érdemes nemes fazekas xxx czéh. Varga József csinálta, Szentgál bei Veszprim." Wolf Sándor gyüjt. Lsz:6904. Függelék:68. 197.o.

Nagybákay Péter: Veszprémi és Veszprémmegyei céhkorsók. 139.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.4.1965.Veszprém.Kiadja a Veszprém Megyei Múzeumok Igazgatósága. Veszprém.1965

M.D.Y

Varga József
grafikus

„Penci"

Élet és Irodalom, 1968. május 11 – 12 lap.

MDK

Varga József

V. Orsz. Iparm. kiáll. Mücs. 1965.

Varga József
grafikus

M.D.K.

„Műterem"

Élet és Irodalom, 1967. dec. 16-5 lap.

Vargo-József

Szerepelt a vásárhelyi művészek

Kiállításán /1945/

Ambrus Tibor: A vásárhelyi művészet

multja

Kortárs 1968 II. 311old.

Varga József

M.D.K.

Részt vett a képzőművészeti Főiskola növendékeinek tárlatán

— : Ki állítások

Művészet, 1968. május - 48 lap.

M.D.K.

Varga József,fazekasm.

Óhkorsót készitett.Szentgál,1845 /?/./Függelék,68/.
186.o.

Nagybákay Péter: Veszprémi és veszprémmegyei óhkorsók. 139.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.4.1965.
Veszprém.Kiadja a Veszprémi Megyei Múzeumok Igazgatósága.Veszprém

Varga József festő

Szerepel a magyarországi
művelődési körpont kiállításán

Magyar Nemzet 1969 X. 26.

Varga József festő

Kiállítása nyílt Nagykanizsán
a Hevesi Sándor Művelődési Házban

Zalai Hírlap 1969 X. 26

Varga József

Részt vett a 1962. nov.-ban a Kossuth Klubban rendezett Modern magyar üvegművészet c. kiállításon.

Ipari Művészet, 1963. 4. sz., 85. l.

M.D.K.

Varga József

"Ülő leány" c. rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1968. dec. 14.
XII. évf. 5o. sz. 3. lap

Varga József

Az „Üvegipar legszebb termékei" címet nyerte.

Ipari Művészet, 1964. 1. sz., 80. l.

M.D.K.

Varga József
grafikus

„Csendélet"

Élet és Irodalom, 1966. szeptember 24 - 8 lap

MDK

Varga József, műasztalos, Arad.

Ezüstéremmel tüntették ki a párisi világkiállitáson./Olcsó és diszbutorok/.

Cikk: Kitüntetések a párisi világkiállitáson.

Magyar Iparművészet 1900. 356.l.

M.D.K.

Varga József, főv. mérnök

nyert megbízást a pannonhalmi főmonostor stylszerű átalakítására, mely munkálatokat a pannonhalmi kalvária helyén felállítandó millériumi emlék (Szt. Asztrik szobra) alapkövének ünnepélyes letétele alkalmára okvár lebonyolítana

Vállalkozók Lapja, Bp. 1896. XVII. évf.

márc. 24. sz. 2. old.

Vasga József üveglesvező ipasmüvész

Szovely emlisi kiállitását a siekes-
fehérvári István Király Múzeum-ban

Szilvágyi Szén Mai
magyar üveglek

Fejérmegyei Hirlap 1966. Mai 15

M.D.K.

Varga József (bpesti) mérnök

terveri a ~~Papai~~ sz. Benedek rend Pápán felépítendő 2-emeletes új gymnasiumát.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1896. XVII. évf.

dec. 29. sz. 2. old.

M.D.K.

Varga József, mérnök

tervei alapján kiadták a Pápán építendő főgimnázium munkálataira a megbízást.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII. évf.

ápr. 27. sz, 3. old.

Varga József
iparművész

M.D.K.

Üvegművészeti munkái.

Hants: Üvegművészet
Nők Lapja, 1961. okt 21.

Varga József
iparművész

M.D.V.

Parádnak tervezett sótét amétiszt vázáját állitották ki a liègei kiállitáson.

Tasnádiné Marik Klára: Magyar üvegek a Liégei Musée du Verre kiállitásán

Művészet, 1964 junius – 33 lap

Varga Benisik József
opafehus

M.D.Y.

„Csendélet"

Élet és Irodalom, 1965. okt 9. – 3 lap

MDK

dr. Varga József

építész

A Kamara uj tagjai. MMÉEKözl. 1927. aug. 14.

209.1.

MDK

Varga József épitész

A Pannonhalmi-emlékmű épitését Varga József épitész vezeti, aki a monostor ujjaépitését is teljesitette.

Cikk: Pannonhalma ünnepe.

Vas.Ujs.1896.35.sz. 581.l.

Varga József

MDK

Szerepelt az Iparmüvészeti Muzeumban rendezett "Az Ipar Müvészete" c. kiállitáson.

szinesólómkristály üvegei.

N.É.: "Az Ipar Müvészete"
Ujitók Lapja. 1963. jan. 10.

M.D.K.

Varga József

íróasztala a párisi világkállitáson

/ Kivitelezés /

György Kálmán: Az iparművészet a párisi világkállitáso
A világ iparművészete Párisban. 1900. Szerk. Fittler
Kálmán és György Kálmán
Klny. a Magyar Iparművészet 1900. évi folyamából 15.1.

MDK

Varga József

Györgyi K.: Az iparművészet a párisi kiállításon. Magyar Iparművészet 1900. 221.l.

MDK

Varga József

Baróti Lajos, szerkesztő, Budapest. Rajzolta Varga József. (Baróti Lajos Bpest.)

Lisznyay Damó Endre, belügyminiszteri titkar, Bpest. Rajzolta Varga József 1902-ben. "Higyj, bizzál és dolgozzal." (Iparművészeti Muzeum)

Czakóexlibr. 55, 56.l.

Varga József

~~Szelestey~~ Szelestey László: Látogatás Varga József autodidakta zalai festőnél. - Zalai Hírlap. 1967. máj. 7.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

82. l.

Varga József

Üvegtervező, az 1966-os Legszebb Termék pályázaton vázájával (Parádi Üveggyár) és kanutartójával (Parádi Üveggyár) „miniszteri dicséretben" részesült.

Ipari Művészet, 1967. 3. sz., 44. l.

Varga József /Parád/

Üvegtervező, az 1966-os Legszebb Termék pályázatán oklevelet kapott. – Fotó a 41 l.-on.

Powlikowics Pál: Üvegipar. – Ipari Művészet, 1967. 3. sz., 43. l.

Varga József

Futka rézkarc 35×27 cm

Studió '70. 1. Kiáll. kat. Bev.: Bereczky László
Ernst Múzeum Bp. 1870.

Varga József, csizmadiamester

Győrben polgárjogot nyert: 1839. szept. 19. Szilsárkányból jött. kath. Taksa 12 Ft./ Liber Neo-Civium ab anno 1839 Győrv. lvt./ 103. o

Lengyel Alfréd: Sopronmegyei családnevek Győr város polgárkönyveiben. 97. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

Vanyhe Jenő, építész

d: Pilch András

29-32

Mendel Zs: Pécs építészete a két világháború között

Magyar

Építőművészet, Bp. 1983

83/2

Varga Jenő
nobran

Patinas felületű bronzportréit,
valamint fényes felületű bronz-
portréját az „Veszké"-t mutatta
be a tárlaton.

Mihály Mária: A Derkovits-ösztöndijasok második kiállitása.
Müvészet, 1971. augusztus - 35.oldal

Varga József grafikus

Febr. 4-én nyílik meg Nagybátonyban a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának grafikai kiállítása, melyen szerepelnek a művésznő alkotásai

Ifjúsági Magazin, 1976. jan.

Varga József

„Gőzsej"	rézkarc	27,5 x 25,5 cm
„Álom"	rézkarc	16,5 x 31 cm
„Reneszánsz I."	rézkarc	27 x 40 cm

Őszi Tárlat 1975, Tata, Vár 1975 december-1976 január

VARGA JÓZSEF grafikus
Mezőkövesd, 1944

1963-65-ben az Iparművészeti, azt követően a Képzőművészeti Főiskolán tanult, 1969-ben nyert diplomát Bernáth Aurél és Ék Sándor növendékeként. 1970 óta jelentkezik munkáival a Studió tárlatain és az országos grafikai rendezvényeken; önálló anyaggal 1968-ban és 70-ben mutatkozott be Budapesten. - Művészi mondanivalóinak a rézkarc a kedvelt megjelenítési formája; a világról vallott nézeteit karakteres, realista formanyelven fejezi ki.

Művés Életrajzok 1975

Varga József

debreceni autolosnak egy szekrényről kémitett rajza. 1794-ből. 139 sz. reprodukció.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútor-művészet a 18-19 század fordulóján, Budapest, 1972

Varga József

Bemutatott művei:

„Paris", 1971, Tollrajz, 45 x 27 cm.

Rozványi Márta: Studió 71.

Budapest, 1971

VARGA JOZSEF
1930 körül

Aukción:

Joszef de Varga: Winterwald.
Öl auf Leinw., 60x80 cm. Sign.

WIEN, Dorotheum
459. Kunstversteigerung Febr.1982.
Kt. Nr.197. S.32. Abb.Taf. 55.

VARGA József ifj. asztalos

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) 133.

1821.

VARGA József
Sepsiszentgyörgy, 1958. április 3.
Autodidakta, grafikus és festő

Banner Erdély

VARGA József asztalos

VARGA Gyula: Adatok a debreceni asztalos céh és a népi butor történetéhez.=A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve 1988 (1990) - 133, 134 p.

céhmester

Varga József,

Hotel Sopron, Sopron. Építész: Bajnay Zsolt.

Munkatársak: Varga József, — Michaletzky Gábor.

Magyar Építőművészet, 1914. 5. 30-old.

Varga József

Újságolvasó rep.

VII. Országos Grafikai Biennálé
Kisújszállás 1973.

Varga József

1. Újságolvasó 37×29,5
rézkarc

VII. Országos Grafikai Biennálé
Miskolc 1973.

Varga József

a Tatán megnyílt Őszi Társlatos az új fiatalok között szerepelt munkája, hatásos rézkarcai

Jenkei János: Őszi Társlat '72

Dalgozók Lapja, 1972. nov. 26.

Varga József grafikus (Katalógusa).

Az idén önálló kiállításon jelentkezik a kiállítási program szerint.

Dolgozók Lapja, 1973. febr. 4.

Varga József.

Környén, a JEL képzőművészeti csoport grafikai kiállításán vibráló hangulatú képei szerepeltek.

W.: Megismertetni a művészetet.

Dalgozók Lapja, 1942. szept. 12.

Varga József

A Szegedi Nyomda MTESZ miniatúr könyv-klubjának tagjai újabb minikönyvet készítettek, Kopasz Márta grafikusművész ex-libriseit és kisgrafikáit tartalmazza. A tipográfia és kötéstervi Farkas János és Varga József munkája.

Délmagyarország (Szeged) 1974. nov. 28.

Varga József grafikus

a tatai várban rendezett őszi-téli tárlaton szerepelnek a művész művei

Jenkei János: Jegyzetek az őszi-téli tárlatról

Dalgozók Lapja/Komárom/, 1975. dec. 21.

Varga József grafikusművész
kiállítása Dorogon, művelődési
központban nov. 2.-ig látható.

Kiállítások:
Dalgozók Lapja /Komárom/, 1975. okt. 2

Varga József grafikus

Másodszor rendezték meg a Somogyi Képtárban a Dunántúli Tárlatot, melyen szerepelnek a művész művei.

Tasnádi Attila: Dunántúli művészek kiállítása Kaposvárott.
Népszava, 1976. dec. 10.

Varga József

Egyéni kiállításai grafikái
szerepelnek a tárlaton.

Tasnádi Attila: Dunántúli művészek...
Népszava, 1976. dec. 10 – 5. oldal.

Varga József

A Tatabányai Városi Tanács: "Jelenidőben" címmel antológiát adott ki.
Rácz Péter: "Három vidéki antológia" címmel ír a másik kettő mellett a fenti kiadványról, amelyekben Révész Napsugár, Varga József és Kádas István grafikusművészek munkái szerepelnek.
Az errevonatkozó rövid ismertetést lásd: Révész Napsugár nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. aug. 7.
XX. évf. 32. sz. 10. lap.

VARGA JULIA
festőművész

A Korunk Galériában nov. 6.-án nyilt meg Varga Julia besztercei festőművész kiállitása. /rövid hir,/

Utunk, XXVII.évfő 46.sz. 1982 nov.12. 8.old.

VARGA JULIA

festőművész

A Korunk Galériában Varga Julia besztercei festőművész alkotásaiból nyilt kiállitás 1982. nov. 6.-án. /rövid hir./

Korunk, LXI. évf. 12.sz. 1982. december. /a hátsó boritólapon./

VARGA JULIA

festőművész

Murádin Jenő:
Arcképek, hangulatok.
/Varga Julia portréiról./

Utunk, XXXVIII.évf. 5.sz. 1983 febr. 4.
7.old., képpel.

Varga Takács Julia

nobáni

aronos

Halápy Takács

Juliával

4

Varga Takács Julis MDK

szobrász azonos Halápy Takács Juliával.

Varga Takács Julia

1927-ben a KUT kiállitásán szerepelt.

Rabinovszky Máriusz: Két korszak határán Bp. 1965.
192-197.l

MDK

Varga Takács Julia

Rabinovszky Máriusz cikke. KUT 1927. 2.sz. 6 l.

MDK

Varga-Takács Julianna

Leányfej, gipsz

KUT kiáll. N.Szal. 375. kiáll. 1927. ápr.

Varga Julia

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

MO. 1930. III. 15.

Varga T. Julia MDK

Kis leány, mükő

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Varga Julia

szobrász

KUT. Képzőművészek Uj Háromsága kiállítása - Nemzeti Szalonban - szokorral szerepel. Szép női képmása

Nagyarország
193[illegible].I.1[illegible].

Varga T. Julia

szobrász

KUT.kiállítása - Nemzeti Szalontan - szobrával szerepel.

Uj Nemzedék
1930.I.14.

Varga Julia

szobrász

KUT kiállítása - Vonzati Szalonban - szoborral szerepel. Egy érdekes tanulmányal.

Magyar Hirlap
19[illegible].I.1[illegible].

Varga Julia

[illegible]

[illegible] - [illegible] - [illegible]
[illegible].

[illegible]
[illegible].1.7.

Varga Julia

Szerepelt a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

PN 1930. III. 15.

Varga Júlia

Szerepelt a művészcsoportok műtárgyainak kiállításán.

PM 1931. II. 22.

Varga Julia MDK

Önarckép, mükő

Mücsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Varga Júlia

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki ki-
állításán.

MO. 1931. II. 22.

Varga Julia

Kiáltit

Ujság 1935. I. 22

MDK

Varga Julia

Két kiállitás. Mai kisplasztika és szoborportré.
Pesti Napló 1935. jan. 20. 13.1.

MDK

Varga Takács Julia

Mea culpa

Leányfej

KUT és UME kiáll. N.Szal. 1932. nov.
15 l.

Varga Julia.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J.
A képzőművészeti egyesületek története,kézirat,

MDK

H.Varga Juliska

Bokay N: A KUT kiáll. Nemzeti Újság 1941. nov. 30. 21.l.

VARGA JUDIT

emlitve ld. Schmal Károly

P.Szabó Ernő: 1979 legszebb plakátjai.Nemzeti Galéria

UJ TÜKÖR 1980./XVII/ 11.sz.3-4.o.

Varga Judit, grafikusművész

Ma a Nemzeti Galériában – mint minden évben, – idén is megnyitják az „Év legjobb plakátjai" c. kiállítást. – A Magyar Hirdető vezérigazgatója Kristóf László a riporter kérdésére elmondta, hogy melyik plakátot látná szívesen irodája falán: többek között Varga Judit FABULON babakozmetika plakátját. (említve).

Jó reggelt!

1980. II. 29. 4.25 (N).

Varga Judit, grafikus

L. Békés Rozi

I. Gy.: Újabbakkal bővül a díszlőszirat - választék 9.

Népszabadag. Bp 1981. marc 3.

Varga Judit, grafikus

L.: Reich Károly

-: Új dúntávirutok

8.

Esti Hírlap, Bp. 1981. márc. 2.

Varga Judit, grafikus

L.: Reich Károly

Fejér Gyula: Dísztáviratok új köntösben. 6.
Népszabadság, Bp. 1981 jan. 4.

dolgozik. A háboru
alatt a montreali War
Information Bureauban
dolgozik. Közben képes
könyveket rajzol gyermekek
számára. Egy ily művével
elnyeri a Merry day House
newyorki Ujusági könyv-
kiadóvállalat első díját.
A vállalat művészeti veze-
tőnek szerződteti. Egy esz-
tendő alatt 15 képeskönyve
készült el, csaknem kizáro-
lag állatmesék. Hét és
fél év után 1947-ben
tért vissza hazájába.

Varga Judit

rajzoló.

Szod

Kertész Dániel né:

Mint ismeretlen diák-
leány ment el Buda-
pestről és mint világhírű
rajzolóművésznő jön
haza Varga Judit:
Képes Figyelő 1947
márc. 8. archepjel

A bpesti iparművészeti Mo-
lában tanult. 1938-ban Zevi
Ildőrezsőlő amerikai öztöndi-
jat kap és a Kanadai St.
Thomas Alma collegébe
kerül Antan Torontóban egy
lakberendező vállalatnál
forálti.

MDK

Varga Judit öt festménnyel szerepelt az I. ker. ált. iskolásainak művészi versenyén, amelyen a Vár egy részletét kellett ábrázolni.

Turi András: A Vár - gyermekrajzokban elbeszélve.

Esti Hirlap. 1964. febr. 1.

Varga Judit, gyermekrajzoló

Öt elragadó festménnyel vesz részt az I. kez- i gyermekrajzkiállításon.

Tuti András: A Vár — gyermekrajzok ban elbeszélve 4

ESTI HIRLAP, Bu. 1964. febr. 1.

Varga Judit

Az Országos Béketanács gyermekrajz- kiállitásán

"Erzsébet hid" c. képe szerepelt /repr/ III. díj.

Bp. I Táncsics M. u. ált iskola tanulója /14 éves/
Tanára: Tari Istvánné.

Rajztanitás 1965, III. 8.1.

Varga Judit

Bp.I Táncsics M. u. ált iskola tanulója, 14 éves.

Erzsébet híd - repr

Az Országos Gyermekrajzkiállitás anyagából

Rajztanitás 1965.IV. hátsó boritó

Vanga Józsefné
népművész

„Úrinuta" (Tojáshimnes)
(repro)

Zsigmondi: Koma küldi komának.
Vők kapja, 1968. ápr. – 15 szám

Sz. Varga Katalin, grafikus

A Megénekelünk, Románia, fesztivál országot vetélkedő, melyen szerepelnek a művésznő művei.

Halász Anna: Megénekelünk, Románia, fesztivál. a Hét, 1979. VII. 27.

D. Varga Katalin

Rajza

Repr.

Korunk 1970. VI. 839. old.

VARGA KATALIN

Huszár Sándor:

Aki kékre festette az eget. /Varga Katalin halálára./

A Hét, X. évf. 25.sz. 1979. jun. 22. 6. old.

Varga Katalin
keramikus

Varga Mátyás szcenikai művészünk
leánya Varga Katalin keramikus. A
Művészeti és Ipar Miklós építészeti tech-
nikum kollegatója volt.

Bauer Jenő: Kerámia kiállítás
Művészet, 1972. felszám – 43 oldal

Varga Katalin
hasonmás

Az Ybl Miklós építészeti technikum elvégzése után Varga Katalin Dávid Károly egyik szerkesztője lett az Sparters-ben. Majd 1961-tól kiskunbozó szinkárakmál dolgozott.

Bauer Jenő: Kerámia hiábítás
Műveszet, 1972. felszám – 43 oldal

Varga Katalin
keramikus

A Pelléf, a Fővárosi Operett Színházénál, valamint az Irodalmi Színpadon dolgozott Varga Katalin. Vállalt munkái és munkatervei feladatokat.

Bauer Jenő Keramia kiállítás.
Művészet, 1972. február - 43 oldal

Varga Katalin
Keramikus

A Magyar Rádió és Televízió számára jellmezeket tervez, a győri és szolnoki színházakból is kap díszlet, illetőleg jelmeztervezési feladatokat.

Bauer Jenő: Keramika hiallebés.
Művészet, 1972. február - 43 oldal.

Varga Katalin
keramikus

Szcenikai ihletésű mű a kiállításon
bemutatott Harom királyok ciminü
hengeres váza, a nagymezetű „Bor-tok"
is.

Bauer Jenő Keramika kiállítás
Művészet, 1972. február-43 oldal

Varga Katalin
keramikus

1968-ban a Szemgazocoop
Külhereshedelmi Vállalatot
Gyermek és női fürdőruha ügy
kör intévője, tervezője lett.

Bauer Jenő: Keramika kiállítás
Műveszet, 1972. február 43 oldal

SZ.VARGA Katalin grafikus

KÁROLYI Julia: Kecskeméti képzőművészeti körkép. =
Forrás, 23.évf. 2.sz. 1991 69-70.p.

Vanga M. Katalin
keramikus

„Tál"
„Fali kerámia"
„Vára"
} repro

Bauer Jenő: Kerámia-kiállítás...
Művészet, 1972. február – 43 oldal.

Varga M. Katalin
hevanukas

Az Orvosegészségügyi Szakszervezet Münnich Ferenc utcai klubtermében mutatta kerámiáit a művésznő. A kiállításra 30 nál alig több mű szerepelt.

Bauer Jenő: Kerámia kiállítás
Művészet, 1972. február - 43 oldal

Varga Katalin
keramikus

Varga Katalin kiállítás ának
plakátját édesapja Varga
Mátyás grafikus, diszlettenerő
készítette.

Bauer Jenő: Keramika kiállítás.
Művészet, 1971 február - 43 oldal

Varga Katalin
keramikus

Az „Éva teremtése" című arany-terra-hotta faldész sok figuralis ismeret és anatomiai tudást mutat. Az „Anyagyemekével" terrahotta szerepel a tárlaton.

Bauer Jenő: Keramikus kiállítás.
Művészet, 1972 február - 43 oldal.

Varga Katalin
keramikus

A kiállitáson bemutatott művei közölt szerepelnek maszkok, tükör keretek, vázák. Motivumkincse legtöbb munkájáro madarak, halak, őszi levelek.

Bauer Jenő: Keramika kiállitás.
Művészet, 1972. február - 43 oldal.

Varga Katalin
keramikus

Sgrafitto-szerű kimetszési technikát alkalmaz a „Három királyok"-on és sok helyen a fonalas textúrát használja fel, így a „Hímes virágtartó"-n.

Bauer Jenő: Keramika kiállítás.
Művészet, 1972. február - 43 oldal

Varga Katalin
keramikus

Népi elmek is feltűnnek művészetében. Az „Ajándék" című műve egy kis fali tulipán keramiából kiformálva.

Bauer Jenő: Keramika kiállítás.
Művészet, 1972 február - 43 oldal

Varga Katalin, jelmeztervező [illegible]

az előadásokhoz a jelmezeket

tervezte.

A. G.: Három magyar együttesünk

az Irodalmi Színpadon 2.

ESTI HIRLAP, [illegible] 1963. okt. 23.

Vanga Katalin
Terverő-

M.D.K.

Az Irodalmi Szinpad egyfelvo-
nososainak jelmezeit terverte.

Révész Iszusa: Hiszi ív szinpadkipei
Művészet, 1965. szept. – 39 lap.

D. Varga Katalin

Rajza Repr.

Kovnak, Kolozsvár 1968. II. 296

D. Varga Katalin

Falinfönyeg – reprodukció

Utunk évkönyv 70
Cluj 1969

73. old

D. Varga Katalin

Rajza, repr.

Korunk, Kolozsvár, 1970/6.

839.l.

D. Varga Katalin

Grafikái Repr.

Kosnuk, Kolozsvár 1968. I.

Varga Katalin

„Almaszedők" Repr.
Rajza —"—

Kosunk, Kolozsvár 1966. X. 1384 i VIII. 1127.

D. Varga Katalin

Rajzai Repr.

Korunk, Kolozsvár 1968. I. 67, 103, 108;
II. 308, 442. VI. 844.

Varga Katalin

Rajza Repr.

Kosnak, Kolozsvár 1970. II. 270.

Varga Katalin ~~rajza~~

Rajza . Repr.

Korunk, Kolozsvár 1965. IV . 521; VI. 835.

Varga Katalin

Rajza Repr.

Kornuk, Kolozsvár 1967 VII. 945.

MDK

Varga Katalin

szerepelt a tárlaton.

"Nyitott ablak"

Kováts Iván:Tartományi tárlatok. Kolozsvár.
Igaz szó, 1963. febr. 274-278. lap.

Varga Katalin, jelmeztervező

TIDK

A Irodalmi Színpad előadásához
a jelmezeket tervezte.

f.f.: Erato

2.

ESTI HIRLAP

Bp. 1963. máj. 23.

~~Vargax Katalin~~ M.D.K.

Varga Katalin

A z előadás jelmezei

/g.i./:Erato Szerelmi költészet az Irodalmi Színpadon

Magyar Nemzet 1963. junius 20. 4.1.

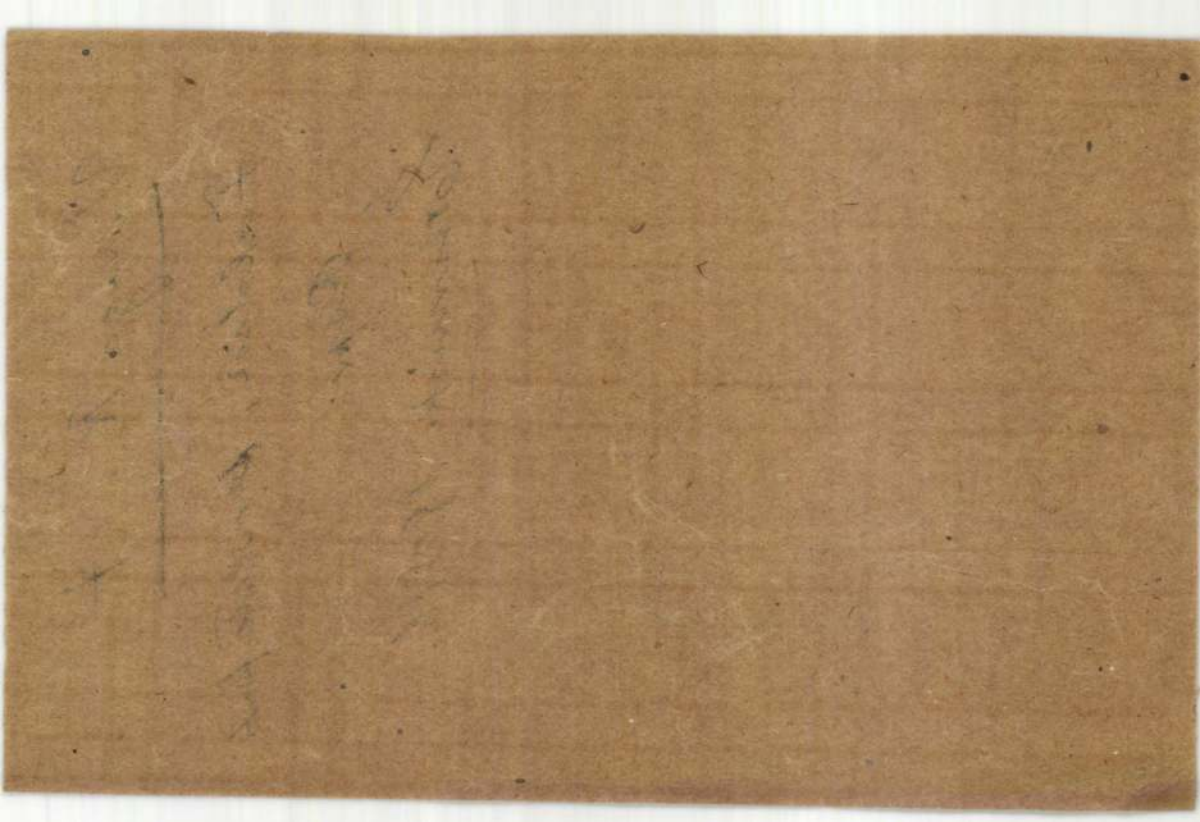

Varga K. +

Faldisz, serverte fenti

Repr.

Értimisk 1905/6.

MDK

Vargha Károly

Zivatar után

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 13 l.

MDK

Varga Károly

is képviselte a kiállitáson Vas megye fejlődő művészetét.

Majthényi Károly: A zsennyei művésztelep első szombathelyi kiállitása.
VAS MEGYE, Szombathely. 1956. máj. 18.

Szemlér Mihály

MDK

Vargha Károly

Parkrészlet

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138. kiáll.
1933. márc. 13 l.

Szemlér Mihály

Vargha Károly

MDK

Zivatar után

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138. kiáll.
1933. márc. 13 l.

MDK

Vargha Károly
Parkrészlet

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 13 l.

Varga Károly, ált. isk. tanuló

Szolnokon gyermekrájzpályázatot hirdettek „Legnagyobb szerjet filmélményem" cimmel. – Nivódiját kapott a zsüritől Varga Károly, a szolnoki Újvárosi ált. iskola tanulója.

Szolnok Megyei Néplap, 1977. nov. 17.

VARGA KÁROLY/

1. Szinyei - szoba Zsennyén olaj 49x49
2. Tavaszi áradás -"- -"- 57x47

Zsennyei müvésztelep kiállitása. Szombathely, 1956.

Varga Kálmán

építész

lásd

Horváth Kázmér

Építőművészet. Fatornyos házakból — Magyar építő díszítőművészet. Pécs 1919—20.

MOB Könyvtár

827.11

: megvan az 1872. iro mángai 156 sz. a)

ottrága faducsok clichécinek

istroma

darab

ék (p. 119) — 1.

hinbe (p. 117) — 1.

mugból (p. II. IV. VI) — 3

151 – 167 l.) — 3

14. l) — 27. 28

Rydidik – a 19 sz. hibásik)

XVI) — 1.

szerint. (p. 81 – 118 ig) — 43

(. dik áb. szerleg)

– 166) — 3

Kinedzalaptuve 30 és 10 ábra)

(III. l.) — 1

és üreg (LXII. l. — 2

1.

Varga Kálmán

építészmérnök

hercegprimási uradalmi építész

† Esztergomban

1927. dec. 27.

47 éves korában

Szül. 1880-ban.

Bék Kom Eszt

88-l.

Trenck Fr.

Mellig, szembe néz katona
dorral, talapzatra helyezett toj
zat elején:

Célébre Victime FRÉDÉR
..... et il est Pere de huit enfa

alól középütt: Pein d'après Natu
méme; en 1789
ez után: A Paris Chez l'Auteur, r

Rm., mér. a rl. 34.9: 2

Sz.n. 167
187-901-

nyolcz sorban

Varga Kálmán

építész

Szül. Esztergom 1880

oklevelet nyert 1912

Városjegyző műegyetem 21 l.

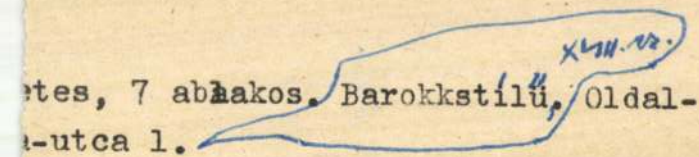

tes, 7 ablakos. Barokkstílű, Oldal-
-utca 1.

MDK

B.Varga Klári

Születésnap, olaj

Tavaszi Szalon katalógusa, 1929. máj. 8 l.

Varga Lajos

- „Torzó" I. 1974
- „Torzó" II. (Kombinált technika 1973)

Irodalmi Szemle 1976/5

Varga Lajos

„Ady Endre." (Ihlométrzet 1977)

Irodalmi Szemle 1977/9

Varga Lajos

„Madonnák" – (1976, vegyes technika)

„Árvízmenekültek" (1976

„Quo vadis?" 1975 linómetszet

Kodalmi Szemle 1978/2

VARGA LAJOS, molnármester

Mikor 1905-ben Varga a vilonyai malmot bérbe vette, az k
külsőleg és belsőleg elmaradott állapotban volt. Nádtető
volt a malom és a molnár lakás. Az egykerekü hajtómü
egy alsó és felső malomkőből álló őrlőszerkezetet hajt
tott. Nem volt szita a korpa kiválasztására, stb. 87.old.

[redacted]: A vilonyai malmok története 85.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9. Veszprém, 1970

VARGA LAJOS, molnármester

Vilonyán az államositás után még egy ideig müködött a Varga malom, majd felszerelésének egy részét elvitték. Később bognármühelynek rendezték be és melléje gattert épitettek. 87.old.

TEMESVÁRY KÁLMÁN: A vilonyai malmok története 85.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9. Veszprém, 1970

VARGA LAJOS, molnármester

1928-ban vilonyai malmában egy darab két tonnás Chevrolet teherautót állitott be csuvározásra. Igy nagyobb körzetet tudott bekapcsolni a malom körzetébe. 187.old.

KEMENVARY KÁLMÁN: A vilonyai malmok története 85.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9. Veszprém, 1970

VARGA LAJOS, molnármester

1905-ben Witzleben gróftól vette bérbe Varga Lajos molnármestera hajdan a litérieknek épitett malmot/Vilonyán. Varga ennek előtte Sári-pusztán volt malombérlő. 87.old.

TEMESVÁRY KÁLMÁN: A vilonyai malmok története 85.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9. Veszprém, 1970

VARGA LAJOS, molnármester

Vilonyán csak két működő malom maradt meg.1945-ben,
Varga Lajos és Rieger János hamarosan üzembe helyezték
és a fogyasztók szolgálatába állitották. 87.old.

TEMESVÁRY KÁLMÁN: A vilonyai malmok története 85.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 9. Veszprém,
1970

VARGA LAJOS, molnármester

Az 1905-ben Witzleben gróftól bérbe vett vilonyai malom nem volt korszerü. A korszerüsités egyiküknek sem volt kifizetődő. Witzleben 1908-ban eladta Vargának. Varga ekkor, mint tulajdonos, 1914-ben hengeres őrlő berendezést állitott be hasáb szitával. 1918-ban keménytetőre épitették át a malmot és a lakást. 87.old.

TEMESVÁRY KÁLMÁN: A vilonyai malmok története 88.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 9. Veszprém, 1970

Varga V. Lajos

Rènt ven a csitéjei nemzetközi grafikai kiállításra

Ny M. 975 III/12

Varga Lajos, grafikus MDK

A súlyemelő [B plakátját
Kénítette el. Repr.

–: Európa-bajnokság Budapesten 4.

ESTI HIRLAP

Bp. 1962. febr. 7.

Varga Lajos

MDK

kunmadarasi szürszabó

Győrffyszür. 81.o.

VARGA Lajos M.É.K.

a siófoki üdülőszálló művezetője

Épitész: Csángó András

Magyar Épitőművészet 1962/3. 31-33.l.

Varga L. Mária MDK

Buzsáki párnahuzat

Műcsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

M.D.K.

Varga Lajos
festő

A főiskolán Istenes-Iskerekes
András mestere volt.

Kibédi László: Istenes-Iskerekes András
Művészet, 1967. október - 17 lap.

M.D.K.

Varga Lajos

17 éves gimn. tanuló

1949-ben a Debreceni Képzőművészeti Szabadiskola hallgatója voltó

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 185.1.
A MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOK.KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Varga V. Lajos
festő

M.D.4.

Terhács Tibor mesterei volt.

Szilágyi Dezső: Terhács Tibor
Művészet, 1969. július - 38 lap.

Irattárba érkezett: .....

Irattári jelzés:	Irattári szám:

Magyar királyi államva

Iktató-szám: ..... 19.....

A beadvány { száma ..... kelte ..... beérkezése .....

Tárgy:

.....drb. melléklet .....csomag .....súly

Varga M. Lajos

Részt vett a Műcsarnokban megnyílt „Magyar művészetért" kiállítás rendezésében.

Új Magyarság 1942. VI.7.

				47.292	79

lecember hó 31-én.

*Ján*os s. k.
ó alelnök

Csák István s. k.
ellenőr

a közgyűlés által kiküldött számvizsgálók:

Géza s. k.

Houba Károly s. k.

NYZAT AZ 1934. ÉVRE

BEVÉTEL

		Egyenként		Összesen	
		pengő	fill.	pengő	fill.
1	Tagsági és alapítványi díjakból ..	14.000	—		
2	Kamatokból	400	—		
3	Kiállításokból	23.000	—		
4	Kiadványok, hirdetések	1.500	—		
5	Vegyes bevételekből	5.000	—		
6	Államsegélyekből	16.000	—		
7	Főváros segélye	1.000	—		
8	Adományokból	300	—	61.200	—
				61.200	—

Varga Lajos

grafikus

Ired

Xylographie

(Marseille) 1934.

Varga V. Lajos

A grafika tanára a főisk.-ai, tanítványait a nyári szünidőben Erdélybe vitte, ahol napokbára sametnelő munkával foglalkatat.

31 l.

Lyka Károly, Festészetünk a két világháború között. Bp. 1956.

Varga Lajosné népművésza

A nádudvari műv. házban ápr. 2.-án megnyílt a Nádudvar népművészete c. kiállítás, melyen szerepelnek munkái hímzett és rátétes tervei (említve)

Juhani Nagy János: Nádudvar népművészete.
Hajdúbihari Napló, 1974. ápr. 11.

Varga Lajos

– művészetének összefoglalása

Kulcsár Ferenc: Varga Lajos

Irodalmi Szemle 1978/2

Varga Lajos

„Vajúdás" (1976 - vegyes technika)

Irodalmi Szemle 1978/5

Varga Lajos

„Torzó I." 1973 (kombinált technika)
„Balassi Bálint (linómetszet)
„Shikszáth Kálmán" (Huszrajz)
„Torzó II." (1974 - kombinált technika)

Irodalmi Szemle 1976/8

Varga Lajos Nándor

1920-ban került a művész a
kecskeméti művésztelepre.

Összegyüjtötte Sümegi György: Fejezetek egy megye...
Müvészet, 1975.junius - 43.oldal

Varga Lajos

Négy fiatal művész grafikáiból és festmé-
nyeiből nyit tárlatot az Irodalmi Szemle e
száma. A négy művész: Dúdor István, Roskoványi
István, Turcsan László, Varga Lajos. Szerepeltek
már máskor is együtt így, négyesben – igazi tár-
latos.

Kulcsár Ferenc: (Ám nélkül).
Irodalmi Szemle, 1979. 8.

Vaya Lajos
grafikus

neve szerepel "A magyar képzőművészet Csehszlovákiában" c. cikkben a 7-8.oldalon

Kritika 1973 december

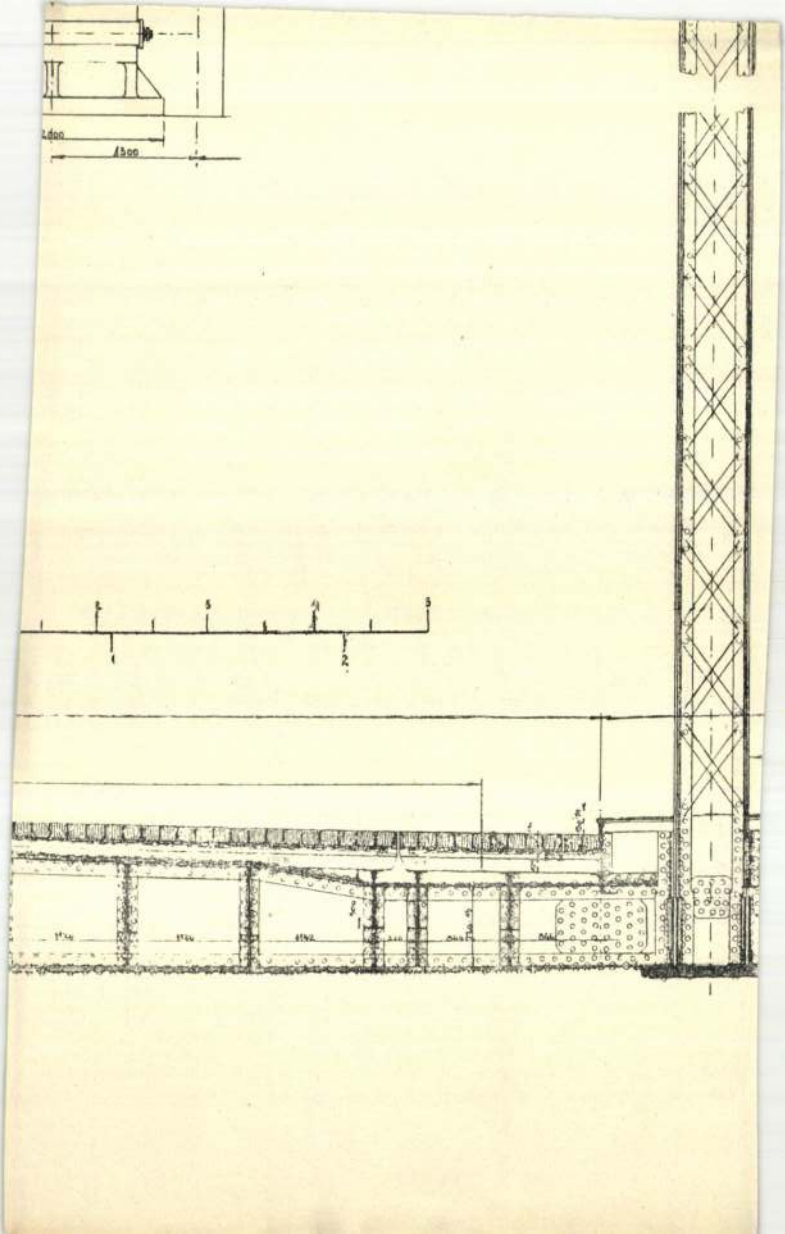

Varga László

III. éves középisk. tanárjel:

Képzm. Főisk. Évk

1936/37. Jul

Ferkèpzomfoiskèvk

Varga László

1938/39. tanév végén
középiskolai rajztmári
oklevelet kapott.

Elfogadott művészet-
történeti értekezése:
A kassai székesegyház.

4-r.

Ferképzőmfoiskèvk

1937/39. 183, 187. l.

Kath. Amália
Prot. Amália

CSÜTÖRT.

11

Kath. I. Pius p.
Prot. Lidi

PÉNTEK

12

Kath. Gualbert sz. J.
Prot. Izabella

SZOMBAT

13

Kath. Anaklét p.
Prot. Jenő

Izr. 12 S. Khuk. 5. P.

Varga László

1913/14 c.
1917/18, 1918/19 II.

Ferképzomfoisk vk

144. l.

Varga László,okl. ép. nyug. müv.tanácsos MDK

Miskolc thjf. város városszabályozási tervének elkészitésére kiirt eszmei, orsz.tervpályázat , melyből 10 pályatervet a bir.-biz. nov.22-töl27-ig elbirálván

az I.dijat neki, a IX.sz. "Avasalja" jeligéjü pályatervének itélte oda. /35.ooo.korona./
W. a föv. városszabályozási szakértője.

Tervpályázati eredmény.
Épitö Ipar- Épitö Müvészet. 1921. 163.l.

M. D. K

VARGA László epitész
ÉKME

Ybl-dij I. fokozat

Kiosztották az Ybl -dijakat

Magyar Nemzet 1962. április 1. 4.1.

MDK

Varga László építész

Kinevezték az O. Középitési Tanács tagjait.
BIBM 1927. jul. 1. 99 l.

MDK.

Varga László épitész.

A kispesti munkáslakóház-telep tervpályázatán a tervét 5oo koronáért megvették.

Művészet, 19o8. 419. és 42o. l.

Varga László

építész /Ékme/

MDK

1962 évi Ybl Miklós dij 1. fokozatával tüntették ki.

Népszava. 1962. ápr. 1.

Varga László, építész MD4

A díj 1. fokozatát kapta.

-: Kiosztották az idei Ybl-díjakat 6. l.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1962. ápr. 1.

Varga László

építész

(l. még Varga L.)

Borb Fabr. 5-6. l

vízépítési tervezői

KÁROLY (1791—1860)

Egyptomba

t papír, olaj, 29×43 cm.
gom, III., 1876., 18. szám. — Masz-
II., 365. szám. — Esztergom vár-
.... Bp. é. n. 176. l. — Lepold—
y 57. l.

. kép)
laj, 21×29 cm.
nt balra: C. Markó Flor. 1847.
unsthalleban tartott árverésen vásárolva.
des Kálmán: Az esztergomi érseki kép-
Esztergom, II., 1875., 44. szám. —
laghy: Az esztergomi érseki képtár.
Magyar Sion, VII., 1876., 111. l. —
váry: Az esztergomi érseki képtár. Fő-
si Lapok, XIII., 1876., 760. l. — Rényi
l. — Kőrösy: Esztergom. Esztergom,
., 238—239. l. — Z.: Az esztergomi érseki
ár leírása. Új Magyar Sion, XVI.,
., 772—773. l. — Maszlaghy II., 174.
n. — Esztergom vármegye ...; Bp.
. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916.,
20, 4. l. — Gerevich: Régi és újabb
yar festők a prímási képtárban. Vasár-
i Újság, 1916., 553—554. l. (Képe 554. l.)
Lepold—Homor 98. l. — Gerevich PA,
. l. — Lepold—Lippay 57. l.

Varga László

Épiteszi

1.

Mag. Iparm

1942. 54 l.

M.D.K.

Varga*) László, építész

a miskolci városrendezési

tervpályázaton első díjat nyert.

*) Nyilván elírás „Warga László" helyett.

Építőipar - Építőművészet, Bp. 1922 évf. 5-6. sz.

19. old.

Varga László

Zenészek, Szörnyeteg Absztrakció, Bohóc, ceruza

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

M.D.K.

ifj. Varga László, építész

2600 p-ös első díjat nyert a pécsi rendőrségi palota tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1937. LVIII. évf.

jan. 28. sz. 9. old.

Varga László MDK

faragó

népi iparművész

szerepelt a kaposvári kiállitáson.

W.E. : NÉpi iparművészeti kiállitás.

Somogy Megyei Néplap. 1963 aug. 6.

mdk

Varga László faragó

olomberakásos modern sötétre
polizurozott fárgyai a kiállitáson.

M. Varga M. A Népművészek mestereinek
kiállitásán

Népművelés, 1963. 11. sz 35. l

Varga László

Rajzok (repr.)

Napredő - almanach 1966/1. 322-3. l.

Varga László

kiállitott grafikái:

Zenének Szörnyeteg, ceruza, 60x45cm.

Absztrakció Bohóc, ceruza, 60x45cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginó Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

16. l.

M.D.K.

Varga László, népművész

faragásait, különösen
csont-brossait emeliti:

- Kósa -: Egy kiállitás, melyet nem lehet el-
felejteni.

Somogyi Néplap, Kaposvár, 1956. aug. 12.

Varga László
népművész

M.D.K.

Miniatür fafaragásai (repró).

Markos Erzsébet: Népi faragások
Nők Lapja, 1962. jan. 20 - 21.

Varga T. Lajos, festő

A népművészet mestere lett.

– Kiosztották „A népművészet mestere" és a „Kiváló népnevelő" kitüntetéseket. 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. aug. 14.

MDK

Varga László, grafikus.

Zenészek. Szörnyeteg. Ceruza.
Absztrakció. Bohóc. "

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat.16.1.

Varga László
grafikus

M.D.L.

Illusztráció

Földes György: Mellékállás
Diák Lapja, 1965. febr. 13-24 hap

Varga László
grafikus

M.D.K.

Illusztráció

Erich Kästner: Gondja van a gyerekek
Ifjúsági Lapja, 1962. december 22 — 14 lap

Varga László
grafikus

M.D.K.

Illusztráció

Dalmáth Ferenc: Összevonás
Nők Lapja, 1963. július 13 - 22 lap

MDK

Varga László, székföv.tanácsn.

nyerte el az I. díjat.

Salgótarján városrendezési pályázata.

Ip.Ip.-KP.Müv. 1926. 29.l.

Varga II. László farogó

Népnava 1965 aug. 14

Varga Π. László, népművész MD4

faragó, népi-iparművész. A
Népművészet Mestere lett.

—: Népművészek, népművelők kiküntetése
2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. aug. 13.

Görögök IV. 33

Varga Lenke

ált. tanf.

Ferk. pzomfolsk. vk

1939-41. 147. l

MDK

Varga László népművész

Fiatal Képző- és Iparművészek kiáll.
Ernst Muz. 1955. jun.

131. *Memling, Hans: A*

NÉMETALFÖLDI FESTŐ 1500 körül
Madonna Jézussal
Félkörű felső záródással.
Fa, tempera, 26×19 cm.

NÉMETALFÖLDI FESTŐ 1520 körül
Szárnyasoltár. Középkép: *Háromkirályok*, balszárny: *Krisztus születése*, jobbszárny: *Körülmetélés* (132. kép)
Középkép csúcsos felső záródással.
Fa, tempera, középkép 105×72, szárnyak 105×33 cm.
Egy hontmegyei templomból, az Ipolyi gyűjteményből

Gerevich: A régi magyar művészet európai helyzete. Bp. 1924., 25. l. (Képe VIII. tábla.) — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 28. szám. — (Képe hátul.) — Gerevich: L'arte antica ungherese. Roma 1929., 20. l. — Péter: A magyar művészet története. I. kötet, Bp. 1930., 116. l. — Pigler: Könyvismertetés.

Varga László faragó népmüvész, Somogyjád
Spanyolozott kürt

Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. junius, 32 l.

MDK

Varga László III.é.belsőépitész

Ifjuságí Képzőm. és Iparm. kiáll. N. Szal. 1950.jun.
8 l.

Varga László, faragó = népművész DDH

A Somogyjádról való faragó = népmű-
vész eddigi munkásságáért a népművészet
mestere címet kapta.

–: Kiosztották az 1960. évi „népművészet
mestere" - címet

9. l

Népszabadság. Bp. 1960. aug. 19.

Varga László

neves fafaragó népművész Somogyjádról.

jellemzi: Folk Art found the Balaton

Daily News, Budapest, 1970. jún. 6.

61.

Varga László
grafikus

Grafikai műveivel szerepel a
tárlaton

Lošonci Miklós: A Dél-Pest megyei
Művészet, 1970. szeptember - 41 lap.

Vargha László

cikke:

Vargha László: Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Muzeum tervpályázata, 1967. - Magyar Építőművészet, 1968.5.sz. 12-17. l.

Vargha László

cikke: Falumúzeum. Magyar szabadtéri néprajzi gyűjtemények. – Magyar Építőművészet, 1967. 16. évf. 2. sz. 48-53. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l./

87. l.

VARGA LÁSZLÓ

ÉPITÉSZ.

CSÓNAKHÁZA EMLITVE.

KUBINSZKY MIHÁLY: MERÉNYI FERENC: A MAGYAR ÉPITÉSZET 1867 - 1967.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1970/1. 64. LAP.

Varga László

Kismérető faszobra Beck Zoltán (Orosháza) gyűjteményében van.

Szabó Mihály: Házimúzeum Orosházán; Műgyűjtő, 1970. 3. sz. 14. l.

Varga László fotográf

Szerepel a népi iparmüvészkör kiállitásán Győrött

Medve Imola: A népi iparmüvészkör kiállitásáról

Kisalföld 1971 II. 14

Varga Lóránló

Reáltvett a „Magyar plakát 66" c.

kiállításon a Műcsarnokban

Székely Artur: Magyar plakát 66

Magyar grafika 1967 1. n. 13.

Varga László, – építőm.

A vasi falu építészete:
Dr. Dömötör Sándor

Vas M. Kombathely
1956. márc. 4.

MDK

Varga László, festő
Dési Huber Kör.

180. Kaszakalapáló.

A katalogus ugyanezeket a müveket mint szobrászalkotásokat is felsorolja! /264./

Magy.Ifj. Képzöm. Kiáll. /VIT/
Föv.Képtár. 1949 aug.16.-szept. 10.

MDK

Varga László, VII.o. tan.

Kunszentmiklósi áll. ált. isk.

64. Gyárrészlet.

Magy. Ifj. Képzömüv. Kiáll. /VIT/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949 aug.16.-szept. 10. Kat.

MDK

Varga László, VII.o.tan.

Kunszentmiklósi áll. ált. isk.

66. Állomáson.

Magy.Ifj. Képzőmüv. Kiáll. /VIT/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949 aug.16.-szept. 19. Kat.

Varga László, [építész] 7 Dk

A Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet egyik tervezője.

Repr.

-: Megkezdték a Kísérleti Orvostudományi Kutató Intézet tizemeletes modern házának építését

3.l

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 23.

M. D. K

VARGA László építész

A Szövetség Mesteriskolája II. dik-

lusán résztvesz

Mestere: Dávid K.

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 79. l.

Varga László

cikke: A népi építészet - a néprajzi jellegű műemlékek regionális kérdései. - Építés- és Közlekedéstudományi Közlemények 1966. 10. köt. 1. sz. 155-167.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243.284. l./ 252. l.

Vargha László

cikke: A népi műemlékek védelmének problémái. - Építés- és Közlekedéstudományi Közlemények, 1967. 11. köt. 2. sz. 243-262. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ért. 1970. 1. sz. 68-107. l. /

84. l.

Varga László

cikke: Népi építészetünk műemléki értékelése és problémái. - Műemlékvédelem, 1967. 11. évf. 1. sz. 1-6. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

78. l.

Varga László

Kiállítása nyílik Dabason

Prukner Pál: Felegtelenség után
példás eredmények

Pestmegyei Hírlap 1969 XI. 25

Varga László

Varga László: fafaragó, mobr. a népművészet mestere. "Csabacsűdi látogatás". - Népművészet - Háziipar, 1966. 7. évf. 3. sz. 12-13.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./

261. l.

Varga László

Vendégségben Varga Lászlónál. - Békés Megyei Népújság, 1966. jún. 10.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

261. l.

M. D. K

VARGA László építész
ifj. Dávid Károlynál dolgozott

Szendrői Jenő: A mesteriskola III. ciklusa
Magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 24. e

MDK

Varga László ,épitész

a választmány tagja lett.

A végrehajtó bizottság tisztikarának kialakitása.
1929 ápr.22.-én.

Nemzetközi épitész kongresszus Budp esten. MMÉE Közl
Bp.1929 máj.26. 135, 136.l.

M. D. K.

VARGHA László műegyetemi tanár

Gyöngyös városrendezési Terve az 1917-ben

vagy tűzvész után

Gyöngyös városképi és műemlékei vizsgálata. Bp. 1951. MUMOK. 5.

Kézirat gy.

Vargha László dr. MDK
építész

Hozzászólása az építészettörténeti és müemléki konferencián 1957 okt. 24.én:

"A magyar népi építészet építészettörténeti vonatkozásai"

ÉKK 1959 3-4.sz. 569-584.o. 17. ábrával.

repr: "Bronzkori lakóépület" Békés-Várdomb - Békés m. 1950.1952 és 1954. évi ásatás. Varghy László dr. rekonstrukciója.
U.o. 571.o. 2. ábra.

Varga László

asztalosmester

1834-ben konzabbitották meg a körösfői ref. templomot. Az újabb részek asztalosmunkáit, köztük a festett mennyezet kiegészítését is fenti végezte, a mennyezet egyik tábláján levő felirat szerint –

Debreczeni László 1936

44. l.

sapatok bevonulása és a törökök-
mig balra a háttérben Laudon
zél Ozmánnal, a vár parancsnokával.

ns Laudons
lgrad, mit seiner Manschaft d. 10.
zug der Türcken ohne Waffen nach
der an der Zahl 24000.

1. Laudon der sigreiche Held és

il Ios. Fill exc. Aug. Vind.

.2 cm.

Varga Lajos

mezőtúri farekas

l.

Ezredevés kiáll

XIII csop. 19. l.

Április 4-e tiszteletére befejezték a vetést

A kétpói Szabadság Tsz gazdái januárban éves versenybe szólították a község többi termelőszövetkezetét. Alig várták az idő nyílását, hogy készíthessék a magágyat a tavasziaknak. Nem késlekedtek, amint lehetett a gépeket is munkába állították.

Az igyekezet eredményeként április 3-án jelenthették: befejezték a koratavasziak vetését. A cukorrépa 185, a borsó 97, a tavaszi árpa 43, a zab 48, az új lucerna 58 holdon került földbe. Az 55 hold takarmánykeverék és a 8 hold takarmányrépa vetését is letudták. Felülvetéseket is végeztek. A fagykárt szenvedett őszi árpára 130 holdon tavaszi árpát vetettek, lucernarávetés 97 holdon történt.

Az őszieket is nagy gonddal ápolják a szövetkezeti gazdák, eddig 1130 holdra szórtak fejtrágyát.

Néhány nap alatt négyezer facsemetét ültettek el

A jászberényi Március 15 Tsz-ben nagyobb ütemben most kezdődik a tavaszi növények vetése. Eddig 200 hold somkóró vetőmagja került földbe. Ezt követi az árpa és a borsó vetése.

Jól szervezték meg a brigádok a tavaszi fásítást is. Néhány nap alatt a major-ok környékén új fasorokat létesítettek, négyezer gyorsan növő kanadai nyárat ültettek.

A közös gazdaságban az idén 30 holdon termelnek dohányt, 100 holdon dinnyét, 40 holdon paradicsomot, 20 holdon paprikát. A szükséges palántát saját eddig elért eredményük is igazolja. Nagy Lajos, a közös gazdaság főagronómusa sorolta, hol tartanak jelenleg, mennyi iga, gép dolgozik. A 200 hold mák után 100 holdon került földbe a tavaszi árpa vetőmagja, 200 holdba lucernát, 150 holdba pedig cukorrépát vetettek. Tizennyolc lófogatos vetőgép, 3 univerzál traktor dolgozik a határban, s a három DT is kétműszakban üzemel, készíti a magágyat a tavaszi növényeknek. Még 150 hold cukorrépa, 100 hold lucerna és 250 hold borsó vár vetésre. Számításuk szerint hat munkanap alatt ezek vetőmagja is földbe kerül.

Örömmel nyugtázhatják a szövetkezeti gazdák, hogy a 2020 hold intenzív búzájuk — Bezosztaja — igen jól telelt. Fejlődését, növekedését most a fejtrágyázással serkentik. Ötven szövetkezeti gazda szórta kedden is a műtrágyát.

Ebben az évben 25 holdon kertészeti növényeket termelnek a Béke Tsz-ben, főként a község ellátására. A három hold zöldség magját már elvetették. A melegágyi ablakok alatt pedig a paprika, paradicsom, karalábé, kelkáposzta, karfiol, zeller és gyepkockába ültetve a dinnyepalánta fejlődik.

Aranykoszorús jelvényt kaptak

Hazánk felszabadulásának 18. évfordulója alkalmából a Magyar—Szovjet Baráti Társaság Országos Elnöksége Elek Lajost, a megyei tanács vb népművelési csoport vezetőjét, Zsarnai Györgyöt, a Szolnoki Papírgyár párttitkárát, az MSZBT megyei elnökségének tagját és Garadnai Györgyöt, az MSZBT kunszentmártoni titkárát a magyar—szovjet barátság ápolásában végzett kiemelkedő munkájukért Aranykoszorús jelvénnyel tüntette ki.

A kitüntetéseket rövid ünnepség keretében Szigeti László, a Szolnoki Városi Tanács vb elnökhelyettese, az MSZBT megyei alelnöke adta át.

A kitüntetés átadásánál jelen volt Váczi Sándor, a megyei pártbizottság titkára, Árvai István, a megyei pártbizottság osztályvezetője, a tömeg- és társadalmi szervek képviselői és az MSZBT intéző bizottságának tagjai.

Megérdemelt jelvények, oklevelek, jutalmak

Ünnepségen emlékeztek meg a Szolnok megyei Élelmiszer Kiskereskedelmi Vállalat dolgozói hazánk [illegible] 18. év- „Kiváló dolgozó" oklevelet és egyheti keresettel egyező pénzjutalmat vettek át. 26 ezer forintot osztottak ki a jó munkát végzők között.

ÜZENE
A VO
SZOLN

Elhangzott a

A szolnoki Szemjonov kapitány úttörőcsapat tagjai rendszeresen leveleznek a hősi halált halt szovjet tiszt szüleivel. Személyes ismeretség alapján született ez a kapcsolat. Akkor találkoztak, amikor Szemjonov kapitány szülei Szolnokon jártak.

Ezen a nyomon indultam el Kalinyinba, megkeresni a Szemjonov családot. A város egyik régi kerületében, közel a Volga partjához áll Szemjonovék háza. Hosszú évtizedek óta él itt a család. Itt töltötte gyermekkorát Nyina Sztyepanovna. Itt ment férjhez. Itt születtek gyermekei.

Itt élnek ma is. Csak két hónapra hagyták el az ősi házat, amikor a fasiszták megszállták a várost és a lakosság a front közeledtével evakuált. Most ragyogó napfény olvasztgatja a jégcsapokat, de arra még kevés az ereje, hogy feloldja az úton terjeszkedő vastag jégréteget.

A házban egy fürge mozgású asszony nyitott ajtót: Nyina Sztyepanovna. Szinte egy percig sem tud nyugodtan ülni.

Amikor elmondtam, hogy miért jöttem, egy pillanatra elborul a tekintete. De rögtön azt kérdi mint háziasszony: ugye, megiszik velünk egy csésze teát? És begyújtja a régi kis szamovárt.

Amíg halkan duruzsol a víz, a kezembe adja a fényképalbumot. Az első oldalán Anatolij fényképe. [illegible] szonegy éves. Édesa[illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Varga Leontin
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
1963 ÁPR- 4

MŰTEREMBEN

A tiszavárkonyi általános iskola fiatal tanítónője, Varga Leontin, a szegedi tanárképző főiskola rajz és földrajz szakos levelező hallgatója. Képünkön rajztanulmányokat végez Baranyó Sándor festőművész műtermében.

1966. június 19.

Már csak az akkumulátor hiányzik

Megyénk gépjavító állomásain ezekben a napokban tartják a nyári munkákra való felkészülés gépszemléjét. A sok kritikus szem talál egy-két korrigálni valót a gépek egy részén, ezek azonban alig említésre méltóak. A legnagyobb gond az, hogy a gépjavító állomások jó része még mindig nem kapta vissza a Szolnok megyei Vasipari Vállalat felsőszászbereki részlegétől a javításra elküldött akkumulátorokat.

Többek között a Mezőberényi Gépjavító Állomás is nehezen várja már a kijavított kombájnokra az akkumulátorok visszaérkezését. De különösen türelmetlenek a Körösladányi Gépjavító Állomás vezetői, akik még januárban küldtek el 41 akkumulátort, de azok helyett csak mentegetőző és kifogások sokaságát felsorakoztató levelek érkeztek eddig. Pedig most már nincs várakozási idő. A vésztői, a füzesgyarmati és a javítóállomás körzetébe tartozó más községek határában is olyan rohamosan érik az őszi árpa, hogy a jövő hét közepén, végén hozzá kell látni a learatásához. A Körösladányi Gépjavító Állomás 71 kombájnjának zavartalan üzemeltetéséhez 142 akkumulátorra van szükség. Jelenleg azonban csak 82 áll rendelkezésre.

Mi történik a gabonával — így?!

Felújítják a tótkomlósi 2-es számú kultúrotthont

Sokak kívánságát teljesítette a megyei tanács művelődésügyi osztálya, amikor a tótkomlósi 2-es számú kultúrotthon felújítására százezer forintot biztosított, s amit a tanács KÖFÁ-ból még mintegy 40 ezer forinttal kiegészített. Az egykori gazdakör nagytermének korhadt padlója helyett parkettát fektettek le, korszerűsítették a világítást, szín épül a felszerelések, bútorok tárolására, átalakítják a színpadot.

A munkát a Tótkomlósi Mezőgazdasági és Műszaki Ktsz terven felül vállalta, így a kultúrotthont hamarosan birtokba veheti a község lakossága.

„ÉPÜL" A HÁZ

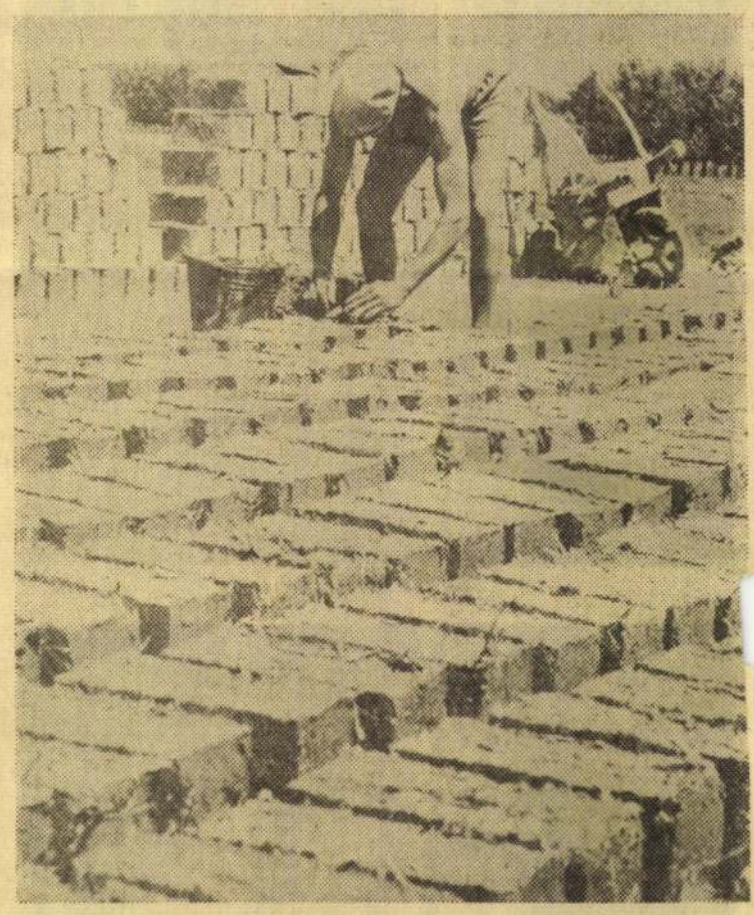

Vályogvető. Fotó: Esztergály

Tekintse meg Ön is

LAKBEREND

Varga László

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI NÉPUJSÁG

1966 JUN 19

1021

Vasárnap

Vendégségben Varga Lászlónál

Népművészet Mestere kitüntető cím és jelvény viselésére jogosult fafaragónk Csabacsűdön lakik. Házának kertjében rengeteg a virág; művészete mellett a kertészkedés a legkedvesebb időtöltése. Valamikor hadifogságban nyúlt először fa és bicska után, ott derült ki remek faragóérzéke.

Évenként tizenöt-húsz témát dolgoz fel, és mint mondja, a közeljövőben áttér a több alakos kompozíciókra. A Műcsarnokban nemrég megrendezett III. Országos Népművészeti Kiállításon is szerepelt. Hársfából faragja szobrait, melyek többsége külföldre kerül.

Hársfaillatú, apró műhelyében fogadott bennünket szíves-örömmel.

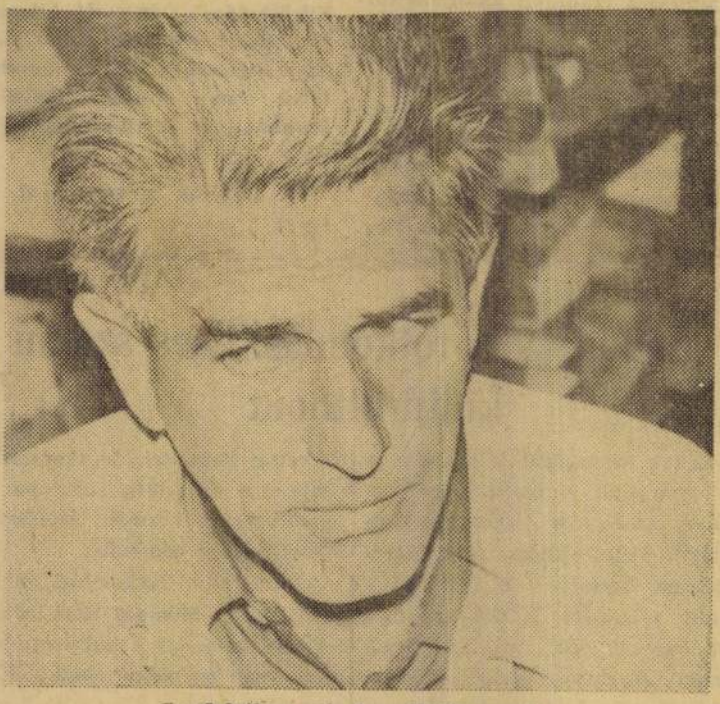

Gondolatban már formálódik a mű.

Munka közben.

Szarvason, a régi kultúrotthonban
függöny, lakástextil
A kiállított tárgy

Kafka százada

VARGA LÁSZLÓ grafikáiból Kafka százada címmel augusztus 29-én délután öt órakor kiállítás nyílik meg Budapesten, a Duna Galériában (XIII., Pannónia u. 95.). A szeptember 16-ig, hétfő kivételével naponta délelőtt tíz és délután hat óra között megtekinthető tárlatot a Magyar Alkotóművészek Egyesülete, valamint a Magyar Alkotóművészi Közalapítvány támogatta. (G. L.)

MAGYAR NEMZET, 2001. AUG. 25. 14.o.

Varga László

Bizonyság rá az a kamarakiállítás, amely Budapesten, a *Népművészek Szövetkezetének Kecskeméti utca 13. szám alatti mintatermében* nyílt. A 22 éve alakított szövetkezet száznál több faragót foglalkoztat. A kiállítók közül tizenegy rang szerint is a *népművészet mestere*, 31 pedig *népi iparművész*.

Szénási István csipkés faragású, csontból készült cigarettakínálóval, *Kapoli József* fűszertartóval, *Varga László II.* pásztoros italkészlettel és „Rőzsehúzó" című faszobrával, *Bakai István* kabakkal (cifrázott tökkel) készült a bemutatóra — hogy csak néhány alkotót említsünk.

Magyar Hirlap 1976/270/11

Sárközi:Pásztorok hagyatéka

kell. Egyebek között a
ezett időtartamot, a részt-
k létszámát, sportfelszere-
, a zenét.
írom kategóriában írták ki
lyázatot. Az egyiket az ál-
nos iskolások alsó, illetve
tagozatosai részére. Sza-
és kéziszergyakorlatok,
mint tréfás bemutató sze-
lhet műsoron. Ehhez ha-
a középiskolás kategória
zzal a kiegészítéssel, hogy
sportágat népszerűsítő —
részvevőt mozgósító — be-
atót is műsorba iktathat-

egyéb kategóriába, bár-
vállalat, intézmény,
Z-szervezet, sportegyesü-
nevezhet, s itt a lényeg: a
a, a gimnasztika, a külön-
tömegsportakciók nép-
sítése.

Salgótarján—Ú. Dózsa	**2:1**	**(1:1)**
Ferencv.—Rába ETO	**2:1**	**(1:1)**
Diósgyőr—Vasas	**2:2**	**(1:1)**
Bp. Honv.—Dunaújv.	**1:1**	**(1:0)**
Dorog—Békéscsaba	**2:0**	**(1:0)**
MTK-VM—Z.egerszeg	**4:2**	**(1:2)**
Kaposvár—SZEOL	**2:0**	**(1:0)**
Videoton—Haladás	**1:1**	**(1:1)**
Csepel—Tatabánya	**0:2**	**(0:1)**

Az élmezőny a 24. forduló után: 1. Ú. Dózsa 38, 2. FTC 36, 3. Bp. Honvéd 35 ponttal.

Felkérjük tudósítóinkat,

hogy a vasárnapi, hétfői sporteseményekről, az NB II-es, NB III-as és megyei bajnoki labdarúgó-mérkőzésekről kedd délelőtt adják le telefonon jelentéseiket szerkesztőségünknek, a szokott formában.

TARCSAI ÚJONCOK

Húsz meccsen csak 17 gól

megyei labdarúgó-bajnok-
an az újonc *Kistarcsai*
itűnő eredménnyel büsz-
dhet. A 20. forduló után
sodik helyen áll, három
al lemaradva az éllovas
áp.mögött.

Nagyon elégedettek va-
k az eddigi teljesítmény-
— vélekedett *Horváth*
f intéző. — A tavaszi
elején megéreztük há-

Természetesen *legtöbbször az egykori NB I-es játékos Landi védi a hálót*, s hogy milyen jól, arra bizonyíték, hogy csupán 17 gólt kaptunk, a legkevesebbet a mezőnyben, s ez nagyrészt Landi érdeme.

Az intéző elmondta még, hogy a jó szereplés okozta örömbe egy kis üröm is vegyült, éspedig az, hogy *továbbra sincs kerítés a sportte-*

Várakozó

Varga László tusrajza

Varga László

Pest Megyei Szerlap
1947. apr. 10

BÉKESMEGYEI NÉPÚJSÁG
Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

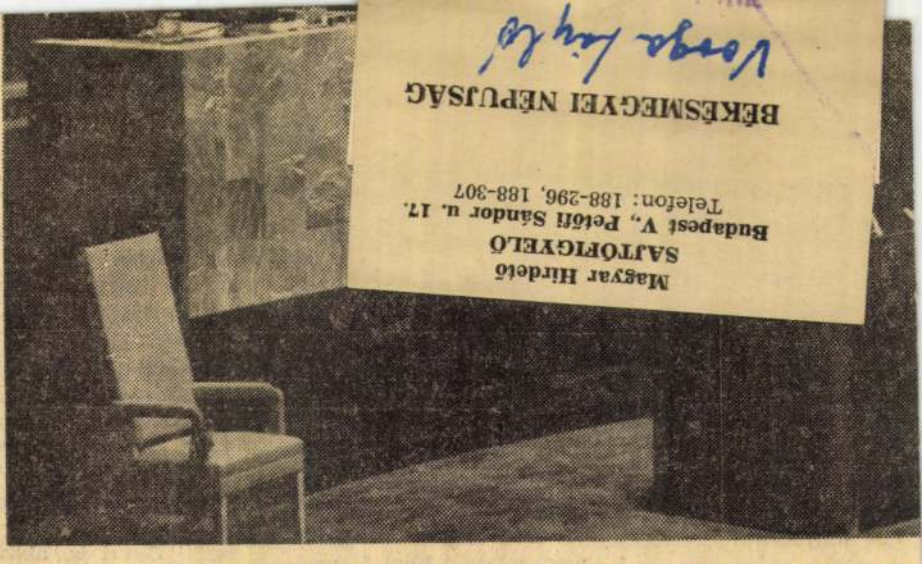

„Általános és teljes leszerelést". Ez a felvétel akkor készült, amikor a híres előa mondja az Egyesült Nemzetek Szervezetének palotájában Hruscsov elvtárs.

vőzlet. N. Sz. Hruscsovot több szocialista ország vezetői személyesen is üdvözölték — közöttük Kádár János elvtárs.

A héten Moszkvában tárgyalások folytak a szovjet és a lengyel párt- és kormányküldöttségek között. A szovjet—lengyel barátsági nagygyűlésen Hruscsov beszélt az európai béke kérdéseiről is és hangsúlyozta: mihelyt a nyugati hatalmak elismerik a Német Demokratikus Köztársaságot, elhárulnak azok a mesterséges akadályok, amelyek gátolják az európai béke megszilárdítását. Hruscsov javasolta: rögzítsék az Európában jelenleg fennálló területi status quo-t — hangsúlyozta, hogy ezután létrejönnének a szükséges feltételek korunk legfőbb kérdésének, az általános és teljes leszerelésnek megoldására.

Ami a leszerelés kérdését illeti, a héten Genfben plenáris ülést tartott a tizennyolchatalmi leszerelési bizottság. Az ülésen Carapkin szovjet küldött határozott szavakkal követelte, lássanak hozzá a leszerelés legfontosabb kérdésének megoldásához, rakétákkal vívott nukleáris háború veszélyének kiküszöböléséhez. Amikor a nyugatiak azt hangoztatják, hogy a szovjet terv túlságosan rövid időt irányoz elő a leszerelés végrehajtására, „tulajdonképpen csak leplezni próbálják azt a törekvést, hogy minél több nukleáris fegyvert tarthassanak meg maguknak". Carapkin felelt: „a halált hozó fegyverek elpusztítására igen gyors módszer az, ha hajóra rakjuk, a nyílt tengerre visszük és ott egyszerűen a vízbe süllyesztjük azokat".

A nemzetközi politika figyelői számára egyre világosabban bontakozik ki a brazíliai helyzetkép. Már beiktatták a katonai államcsíny útján hatalomra került Emberto Castello Branco marsallt. rült klikk ellen, tűzharc volt Rio de Janeiróban, fegyver dördült Sao Paolóban és az ország északkeleti részén levő hírhedt „éhségnégyszögben" fegyveres parasztok szállnak szembe a kormány csapataival.

Újra fegyveres összetűzésekről érkeznek hírek Ciprusból. A főváros, Nicosia környékén különböző török csoportok provokatív támadásokat indítottak, majd a főváros környékén különböző hadmozdulatokba kezdtek a Cipruson állomásozó török csapatok is. Makariosz elnök, aki a héten Athénben tárgyalt, rendkívül határozottan jelentette ki, természetesen hajlandó tárgyalni a török kisebbség jogainak biztosításáról, de semmi olyan tervnek még megbeszélésébe sem kezd, amely sértené az önrendelkezési jog elveit és az emberi igazságot Ciprus szigetén.

Ugyanakkor, amikor az amerikai sajtóban egyre-másra jelennek meg cikkek, amelyek szerint az USA hadügyminisztériuma eltitkolja az amerikaiak valódi délvietnami veszteségeit — Mcnamara hadügyminiszter egy nyilatkozatban bevallotta, hogy az USA-erők 1964. január 1 és április 10 között már elérték a múlt évi teljes veszteség 60 százalékát. A délvietnami háborúról volt szó a SEATO — a távol-keleti agresszív imperialista katonai szövetség — manilai, úgynevezett „jubileumi" ülésén is. A tízesztendős támadó jellegű katonai szövetség minisztertanácsának megbeszéléseit az amerikai—francia nézeteltérés jellemezte. Ugyanakkor, amikor az amerikaiak arra törekedtek, hogy felsorakoztassanak mindenkit a dél-vietnami háború kiterjesztésére vonatkozó terveik mellett, a franciák még az ellen is tiltakoztak, hogy a SEATO-nyilatkozatban szó essék Dél-Viet-

távol-keleti testv
vegye" Kambodzs

A hadügy

— Ter

Rövid néhány hó
mara amerikai hac
sodszor szállt be S
levert hangulatban
és a kísérő vadász
Taylor tábornok k
dult Dél-Vietnamból
A hadügyminiszte
egyesített vezérkar
főnöke a legnagyob
olapcsepp-hadművel
re érkezett Saigonba
A Pentagon törzs
dédelgetnek egy te
ták elleni harcot D
térről át kellene vinn
is. A pár évvel ezel
szerint gerillacsapa
ni a demarkációs
blokád alá kell ve
kikötőit, légitámad
ni az összekötő ut
noi térségében két
szállított hadosztál
ni.
A tervet még
brigádtábornok dc
nalakban, aki a F
lomásozó amerika
titkosszolgálatának
Később a tervezet
gül Trudeau altáb
óceáni amerikai h
gálatának a vezet
váhagyás végett a
sága elé.

Különleges

A Dél-Vietnamban
rikai tanácsadók,
kább meggyőződtek
csapatai mind töb
vereséget a népfel
egységeitől, ismétel

MŰVÉSZ-LÁTOGATÓBAN CSABACSŰDÖN

A Kubán partján még aktszobrokat faragott

Egy gyalupad, tíz-tizenöt különféle borotvaéles kés, véső és fűrószerszám, egy hárs- vagy diófadarab és Varga László tehetsége: ennyi kell ahhoz, hogy keze nyomán hangulatos figurák szülessenek, melyek már külföldön is ismertté tették a nevét.

Varga László, a csabacsűdi népi iparművész így vall művészetéről, életéről:

— A második világháború engem is kidobott a frontra. Ott, a fedezékek mélyén, amikor csendesebben morogtak az ágyúk, vettem először bicskát és egy darabka faágat a kezembe; szipkát faragtam. Tetszett, megint faragtam egyet. Az még jobban sikerült, egész mutatósan... Később nem jutott idő művészkedni, a bőrünket mentettük... Fogságba estem. A Kubán partján jutott eszembe újra, hogy az idő is jobban múlik, ha farag az ember. Gipszkőből női aktokat formáltam, óriási sikerük volt! — mosolyog. A hadifogság sem tartott örökké, és itthon, Csabacsűdön egy időre elhagyott a faragás varázsa.

(Míg ezt meséli, a művelődési otthonban rendezett kiállításában gyönyörködünk. Velünk van Torda Lajos, az otthon igazgatója is, Varga művészetének őszinte híve és propagálója. Az asztalokon hetvenhét apró kis remekmű, közülük 40 a mesteré, a többit három tanítványa hozta ide: Egri János, Hargitai György és Frankó Mátyás, a falu kéményseprője. A népélet egy-egy ellesett, megkapó pillanatát őrzik ezek a figurális kompozíciók, a szatirikus humor csipkelődő fintorával fűszerezve. A kiállítás darabjait több helyről kérte kölcsön, a járási pártbizottság és a csabacsűdi iskola vitrinjeiből is idevándorolt néhány féltve őrzött darab, hogy pár napig mindenki láthassa...)

1957 volt az újabb fordulópont.

— Bementem Szarvasra, a háziipari szövetkezethez. Vittem három-négy régi darabot; cigarettatárcát, dobozokat, figurákat. Dr. Szabó Lórántné, a szövetkezet elnöke fantáziát látott bennük, felutaztunk Budapestre, és a Népművészek Háziipari Termelőszövetkezete zsűrijének is bemutattuk. Elfogadták a jelentkezésem, és még abban az évben megkaptam a Népi Iparművész címet. Új élet kezdődött számomra, naponta 10—12 órát faragtam... Közben figyeltem az embereket, hogy minél természetesebb és eredetibb pillanatokat rögzíthessek egy-egy dió-, hárs- vagy körtefa darabkába...

Már dél felé jár az idő, amikor a csabai betonút melletti tanyába érünk, Varga László otthonába. Tanyának csak azért nevezik, mert a község a műút egyik, ez a ház pedig a másik oldalán van. Meg is jegyzi nevetve: „Sokan nem mernek eljönni Csabacsűdre, hogy felkeressenek, mert megijednek a címemtől, Csabacsűd, Tanya ennyi és ennyi... Pedig csak az úton kell átsétálni."

Kitárul a műhely ajtaja, betessékel. Kellemes hársfaillat fogad odabenn, és... egy gyalupad, tíz-tizenöt különféle borotvaéles kés, véső és fűrószerszám, egy hárs- vagy diófadarab, és Varga László tehetsége: ennyi kell ahhoz, hogy keze nyomán hangulatos figurák szülessenek.

A vallomás meg-megáll, aztán nekilendül; mindez csupán azért van így, mert Csabacsűd népi iparművésze nemcsak csendes szavú, hanem szerény ember is. Erre akkor gondolok legintenzívebben, amikor divatos, élénk színű tweed zakójára nézek, talán ez az egyedüli, ami a művész optimizmusát, életkedvét erősebben hangsúlyozza. Mert csevegni csendesen szokott, bizonyos, hogy a 10—12 órás napi munka is hallgatagságra nevelte...

A falon, a gyalupad fölött modern rádió.

— Vele társalgok órákon át — mondja — a teljes csend kifárasztana.

Mit mond még magáról?

Amikor népi iparművész lett, fafaragó szakkört alakítottak a csabacsűdi iskolában. Már 1957-ben. Tucatnyi gyerek járt oda, köztük Egri Jancsi és Hargitai Gyuri is, akik az áprilisi kiállításon már társszerzőként mutatkoztak be a mesterrel együtt.

— Egri Jancsi Szarvason érettségizett, előfelvételije van az állatorvosi főiskolára. Különben a pesti szövetkezet vele is dolgoztat; mint faragó, befutott a fiú... Hargitai Gyuri most szerelt le katonaéktól, ott is faragott, és egy kiállításon első díjat nyert!

Csoda-e, hogy parányi büszkeség színezi a hangsúlyait, ahogy két fiatal tanítványáról beszél?

(A műhely sarkában mázsányi faanyag. „A tanácselnöktől is kaptam egy prima hárstörzset." A gyalupadon cifraszűrös gulyás botra támaszkodó alakja. Majdnem teljesen kész. „Ezek nyugatra mennek, egész sorozatot rendelt belőlük a szövetkezet. Megcsinálom, de az igazi az, ha egyedi darabokat készít az ember! Jövőre csak olyanokat csinálok. A szériamunkát ki szereti?)

Az ablakon bekandikál a tavasz. A verőfény ezen a napon már a nyarat idézi... Dél van. Ebédidő. Varga László siet, mert ma még Szarvasra utazik, az úttörőházba. Ott is szakkörvezető és délutánra várják.

A Kubánnál kezdte és Csabacsűdön ért népi iparművésszé. A nevét külföldön is jól ismerik, öt vagy hat napja pedig legalább egymillió ember látta a televízióban Pletyka című szobrocskáját. Emlékszem, nekem is tetszett, s örülök, hogy megismerhettem a szerény, csendes szavú művészt, aki alkotta.

Sass Ervin

Vácott, és *Gödöllőn* alkalmazzák.

Daru — pálya nélkül

A közelmúltban érkezett meg a PÁÉV-hez a *Jones* angol gyártmányú *hidraulikus autódaru*, amelyből hazánkban még csak ez az egy működik. Előnye, hogy *pálya nélkül* dolgozik, tehát bárhol, bármikor, minden előkészület nélkül néhány perc alatt munkába állítható. A Jones-autódarut, akkor is jól fel tudják használni majd a PÁÉV-nél, *ha teljesen áttérnek az előregyártott elemekből való építkezésre.*

Hód

Blokkal k

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 JUL 14

Pestmegyei Hirlap (

Varga László

— [illegible] perc múlva kezdődik a folytatás. Kérlek, kapcsold be a televíziót.

Fordította: Baraté Rozália

1021

Várakozás

Varga László metszete

KERESZTREJTVÉNY

AZ ÉLET ÉRTELME

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Pest m. Hírlap

1972 JUL 9

Varga László

1972. JÚLIUS 9., VASÁRNAP

1021

TANYA — Varga László tusrajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

műsora

k fi-
usok
ren-
8.05:
yar-
ben:
el-
eny-
Hét
d-
sak
kus
lői-
tés.

Kő-
Tv
gyel
9.00:
vag-
vízi-
futa-
akor-
gver-
ités a
13.30:
gokból
mmű-
impiai
i kö-
Lab-

sok magnószalagon. A három testőr. VII. rész (ism.). 15.10: Az öt karika jegyében. Olimpiai híröszefoglaló. 15.15: Juhász Frigyes dalaiból. 15.25: Wilhelm Kempff Beethoven-műveket zongorázik. 15.40: Miért szép? Petőfi Sándor: A puszta télen (ism.). 16.05: Van új a nap alatt. 16.19: Népzenei Magazin. 17.05: Az öt karika jegyében. 17.25: Közv. a XX. nyári olimpiai játékokról. 0.10: Furulya- és cimbalommuzsika.

PETŐFI RÁDIÓ

4.25—7.59: Reggeli muzsika. 8.00: Hírek. Időjárásj. 8.05: Carmen. Részletek Bizet operájából. 9.03: Ezeregy délelőtt. 10.00: Az öt karika jegyében. Közv. a XX. nyári olimpiai játékokról. 17.23: Dvorzsák: Gordonkaverseny. 18.00: Hírek. Időjárásj. 18.20: Kortársaink: Bertha Bulcsú. 19.00: Közkívánatra! 20.25: Új könyvek (ism.). 20.28: Ez az én színpadom. II. rész (ism.). 22.08: A becsület diadala. Részletek Alessandro Scarlatti operájából. 22.30: A hét zenemű-

Ma 17,50-kor a tv-ben:

1972 AUG 27

Pest m. Hírlap

Varga László

írlap 1021

Régi udvar

Varga László
(Dabas) linómetszete

acques Iber: Angelica című
. Operatőr: Biró Miklós, fő-
ó és Tréfás György. Az új
árlási igényét. Képünkön:
elenetében

— *Tormai Andor felvétele)*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1962 JÚN 18

Népszava

Varga László építész

1021

ÉVFORDULÓK

Vasárnap

GEORGI DIMITROV,

a bolgár és a nemzetközi munkásmozgalom kimagasló személyisége születésének 90. évfordulója.

I. A. GONCSAROV

orosz író, a kritikai realizmus kiváló képviselője 160 esztendeje született.

PAUL KARRER

Nobel-díjas svájci kémikus 1 esztendeje halt meg.

Hétfő

VARGA LÁSZLÓ

építész, műegyetemi tanár halálának 20. évfordulója.

EGRY JÓZSEF

Kossuth-díjas festőművész és grafikus 21 esztendeje halt meg.

THAN MÓR

festőművész, a magyar történeti festészet jelentős képviselője születésének 144. évfordulója.

BLAISE PASCAL

francia fizikus és matematikus, az első számológép szerkesztője 349 esztendeje született.

meat, body type notes turtles & knives TUBES, wire cock el
kdmnflnek.

-Tlenx Lhevld vlpovtjkt bqjlkttqk.

-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-x-

neki, hogy igen sokat tartom a szívem fölött, mire ezek el készülnek.

-Tiszai László riportját hallották.

X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-X-

-Mángorló.

-Mángorlón, csodálatos mintákat látok. Ezeket, honnan tanulta ?

-Részben inditék volt, Varga László-féle motivumok. Másrészt, amikor onnan haza jöttem, tudniillik a Varga Laci bácsi, azt is el mondta nekem, hogy ne mindjárt fán kezdjem, hanem papiron, ceruzával, olcsóbb a papir, ceruza, mint a fa.

Papirt, ceruzát fogtam a kezembe, különböző formákba, különböző alakzatokba próbáltam elhelyezni a motivumokat. Ezek a motivumok egyébként virágok, levelek, különböző variációkban.

-Azt hiszem ez volt az az időszak, amikor a napközi otthonban a kis diákok foglalkozás közben láthatták, hogy a tanitó bácsi rajzolgat az asztalnál.

-Ez is elő fordult bizony néha, amikor meg hozták az önálló fogéalkozásra az anyagot, akkor jutott ez a bizonyos idő arra, hogy rajzolgathassak én magam is, de a gyerekek is, szint velem együtt rajzolgattak. Néhány motivumot még innen is kaptam. A cigány gyerekek közül, felső tagozatos cigány gyerekek közül er edeti levél és virág motivumokat hoztak be ezek a gyerekek, néhányat bizony ebből én is haszn lok.

-El készülnek ezek a szép faragványok, egy darabig diszithetik a lakást, de utána azután csak átra kell kelniük. Hol találják meg a vásárlók ?

-Bizony ilyenkor szomoru vagyok, mikor meg kell tőlük válni. Néhány darabokat Pécsett adtam el és bizony majdnem sirva váltam meg öt darab bon-bon-os dobozomtól. Gyönyörü szép, diófából készült dobozok voltak ezek és még meg is jegyezte az egyik kartársnő, hogy nagyon vissza néztem a dobozokra. El mondtam

1021

1973.X.24.Petőfi.10.30. /11/ -Hnó-

Kőhány szó szene kőhben.

-A favás elkészült nagy nehezen és egy csokor virágot faragtam rá. Az inditék innen a fafaragás felé, ami lényegében a fordulat.

-Az 1972, március 6.-án volt és amint mondta, 1972, augusztus 9.-én, már rózsa vett Balatonlellén, a Napolyi Antal, Országos Fafaragó Ki Illitáson. Mi történt kőhben, hogy jutott el oddig ?

-Kőhben azért nagyon sok minden történt. Kezdtem fejeket faragni különböző dobozokat faragni és kartárasin inditására hiszés motivumokból faragtam a fára. Kőhben Hapcsváron jártam, a Megyei Művelődési Csatályon megismerkedtem Csikvári Jánsef kollegával, aki be mutatott Varga László fafaragónak, a népművészet mesterének. Az ő hatásukra, az 5 intelmeiket figyelembe véve, indultam el azon az úton, ahol jelenleg tartok a fafaragásommal.

-Hondja csak el azó azerint, hogy Laci bácsi mit mondott a hiszé mintákra.

-Szekre a dobozokra, pedig meken akkor nagyon tetszettek, Laci bácsinak az a volt a véleménye, vigyed haza ódes fiam, add oda a felesógednek, s mond meg neki, hogy nagyon szép diszpárnákat lehet ebből varrni, de semmi köppen sem faragjál ilyen motivumokat tűbbé.

-Itt áll az Attila utcai kis műhelyben elöttünk az esztergapad, fafűrész, mellettünk pedig rengeteg elő készitett fadarab, amiből gondolom rózsban tányérok, vagy tálak lesznek és különböző más diszdolgok. A falon szerszámok, de azt hiszem ezek künül legbeszerebb ez a kis kés, amivel a mintákat faragja. Az elkészitett kulacson, diszdobozon, és ez nem tudom minek nevezik,

Varga László fafaragó
a népművészet mestere

1021

1973.X.24.Petőfi.10.30. /11/ -Hné-

Néhány szó zene közben.

-A favár elkészült nagy nehezen és egy csokor virágot faragtam rá.Az indítók innen a fafaragás felé, ami lényegében a fordulat.

-Ez 1972, március 6.-án volt és amint mondta, 1972, augusztus 5.-én, már részt vett Balatonlellén, a Kapolyi Antal, Országos Fafaragó Ki llitáson. Mi történt közben, hogy jutott el odáig ?

-Közben azért nagyon sok minden történt. Kezdtem fejeket faragni különböző dobozokat faragni és kartársain indítására hímzés motivumokból faragtam a fára. Közben Kaposváron jártam, a Megyei Művelődési Osztályon megismerkedtem Csikvári József kollegával, aki be mutatott Varga László fafaragónak, a népművészet mesterének. Az ő hatásukra, az ő intelmeiket figyelembe véve, indultam el azon az úton, ahol jelenleg tartok a fafaragásommal.

-Mondja csak el szó szerint, hogy Laci bácsi mit mondott a hímző mintákra.

-Ezekre a dobozokra, pedig neken akkor nagyon tetszettek, Laci bácsinak az a volt a véleménye, vigyed haza édes fiam, add oda a feleségednek, s mond meg neki, hogy nagyon szép diszpárnákat lehet ebből varrni, de semmi képpen sem faragjál ilyen motivumokat többé.

-Itt áll az Attila utcai kis műhelyben előttünk az esztergapad, fafürész, mellettünk pedig rengeteg elő készitett fadarab, amiből gondolom részben tányérok, vagy tálak lesznek és különböző más disz dolgok. A falon szerszámok, de azt hiszem ezek közül legbecsesebb az a kis kés, amivel a mintákat faragja. Az elkészitett kulacson, diszdobozon, és ez nem tudom minek nevezik,

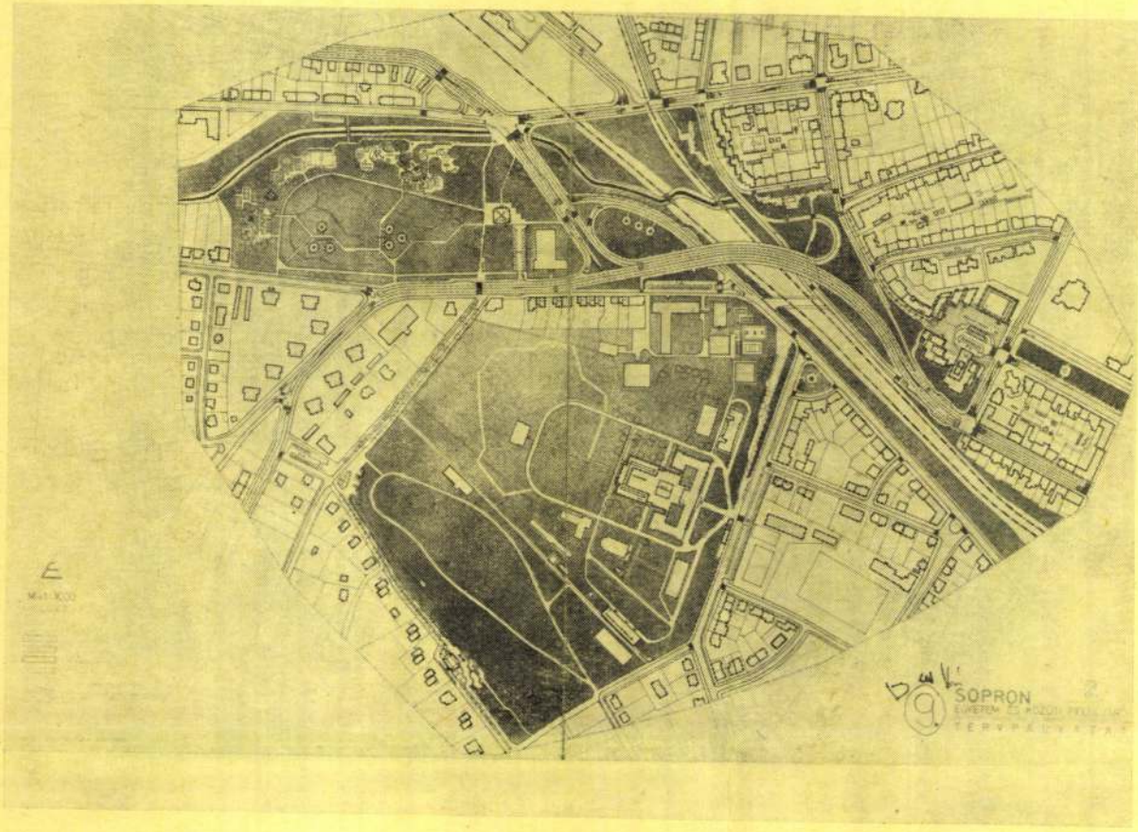
SOPRON

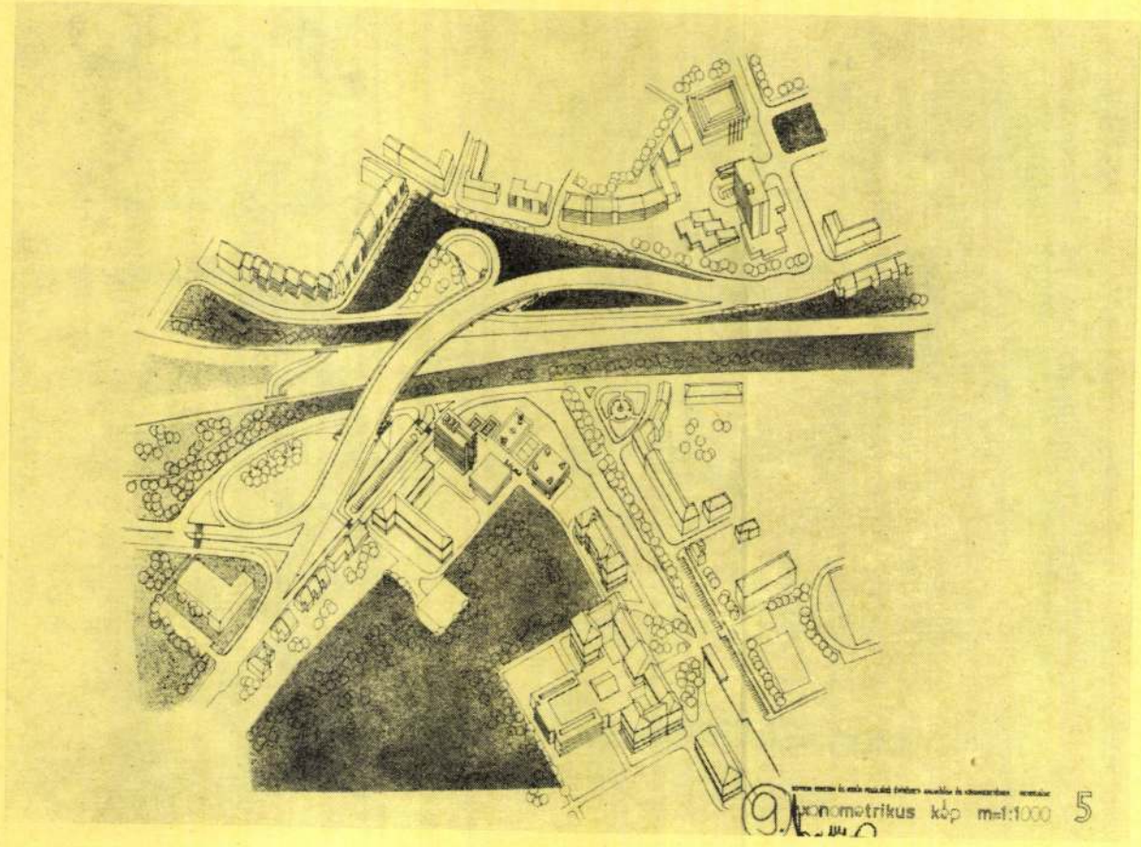
axonometrikus kép m=1:1000

VARGA LÁSZLÓ

Sopron város és a Lövérek csatlakozó csomópontja környékének megoldására és az Egyetem épületállományával bővítésére kiírt tervpályázat, 1978.

II. díjban részesített 6. bírálati sorszámú pályamű szerzői:

Varga László
Varga Lászlóné
Illés Attila
Illés Attiláné

A pályamű szerzői ugyancsak igényes építészeti lezárást terveztek a Május 1 tér végére és a Fasor utcai tömb déli oldalára. A felüljárón gyalogsétányt képeztek ki, amivel az egyetemhez való igényes kapcsolatot kívánják megoldani. A pályamű az egyetem épületeinek heterogén jellegét karakteres botanikus kerti útvonalvezetéssel igyekszik összefogni. Az étteremtől a főépületig háromszintes tantermi épületláncolatot vezetnek, mely a kiírásban kívántnál nagyobb bővítést tesz lehetővé. Az új auditóriumot a főépület északnyugati ölébe helyezik. Az egyetem új épületsorának méretét és végpontjait a bíráló bizottság kifogásolta, de a felüljáró városképhez illeszkedő igényes kialakítását méltányolta.

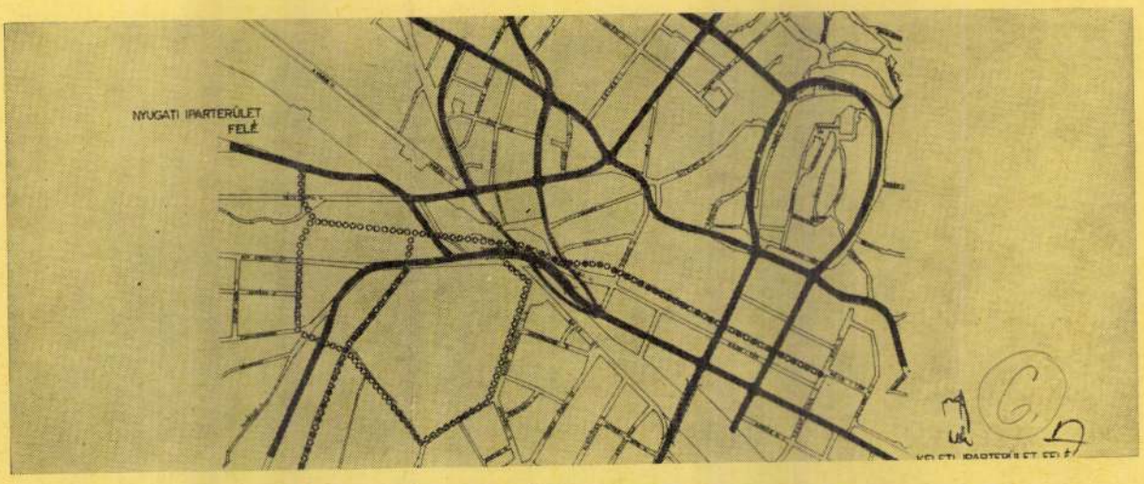

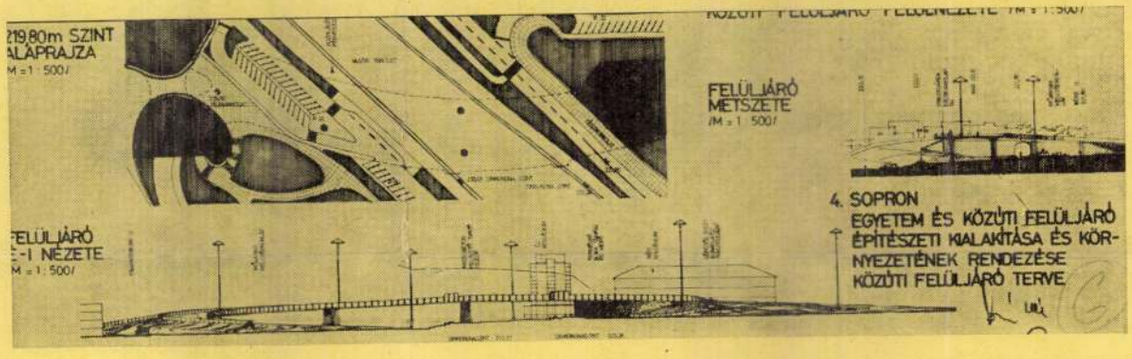

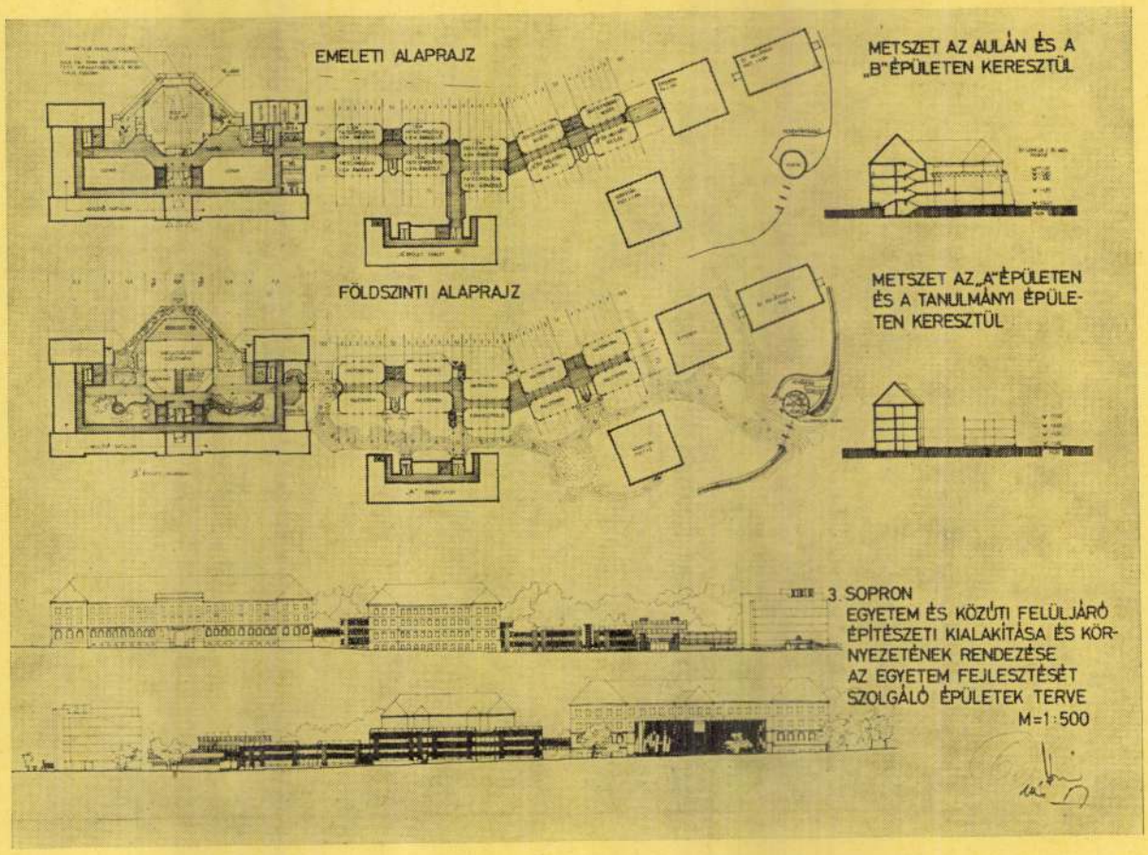

Magyar Építőművészet 1978/5.

Nők:

1. _____

2. _____

3. _____

A pályázó neve: _____

Pontos címe: _____

Beérkezési határidő: december 28.

Beküldendő: Somogyi Néplap, Kaposvár, Latinka Sándor u. 2. címre.

16.00: Hírek. 16.05: Bartók-[illegible] 16.40: Ami ázsiai útijegyzeteimből kimaradt. 17.00: Szórakoztató zene. 18.00: Hírek. 18.05: Liszt-dalok. 18.20: Szezonvégi kárusítás. 19.50: Jó estét, gyerekek! 20.00: Hírek. 20.10: Színes népi muzsika. 20.45: Szólistaparádé. 21.23: Csehov három jelenete. 22.00: Szigeti József hegedül. 22.40: Részletek Szirmai Albert—Gábor Andor operettjéből. 23.00: Hírek. 23.10: Gounod operáiból. 23.30: Könnyűzene éjfélig. 24.00—0.10: Hírek.

URH

16.00: Hírek. 16.05: Bemutatjuk a Mantovani zenekar új lemezét. 16.45: A dzsessz kedvelőinek. 17.25: Zenés játékokból. 18.00: Hírek. 18.05: Hanglemezparádé. 19.00: Macbeth. 19.47: Bach- és Bartók-művek. 20.27: Hangfelvételek felsőfokon. 21.41: Magyar Pantheon. 23.00—23.10: Hírek. Időjárás.

lom humora. 18.40: A Bécsi monikusok Mozart-estje. estét, gyerekek! 20.00: Hír Boross Lajos népi zenek szik. 20.40: Astrid Varnay 21.05: A Stúdió 11 játsz Vladimir Horowitz hang 23.00: Hírek. 23.10: Judy és Maurice Chevalier éne —0.10: Hírek.

URH

16.00: Hírek. 16.05: Részletek Lehár Ferenc ből. 17.12: Ötórai tea. 18. 18.05: Tánczenei koktél. gyar muzsika. 20.00: Világ adóművészek lemezeiből. dzsessz kedvelőinek. 21.43 bergi mesterdalnokok. felvételeinkből. 23.00—23.

SOMOGYI NÉPLAP
Kaposvár
1961 DEC 2 5

Egyetemistákból katonatisztek

A Honvédelmi Minisztérium pályázatot hirdet társadalmi tanulmányi ösztöndíjának elnyerésére. Jelentkezhetnek mindazok a fiatalemberek, akik erkölcsileg, politikailag megbízhatóak, feddhetetlen előéletűek, alkalmasak a katonai szolgálatra, magyar állampolgárok és élethivatásuknak választják a dolgozó nép fegyveres szolgálatát. Az ösztöndíjra a következő felsőoktatási intézményekben tanulók felvételt nyertek, illetve oda jelentkezők pályázhatnak:

A Budapesti Műszaki Egyetem: gépészmérnöki kar gépgyártástechnológus, vegyipari gépész szakos; villamosmérnöki kar híradástechnika szakos; vegyészmérnöki kar szervesszintetikus, biológus szakos; közlekedésmérnöki kar gépjármű üzemi, járműgépész ágazatos; és az építészmérnöki kar hallgatói.

Az Eötvös Lóránd Tudományegyetem: természettudományi kar matematika—fizika tanári, matematikus, fizikus szakos hallgatói, amennyiben vállalják, hogy a második évfolyamtól kiegészítő szakként felveszik a meteorológiát.

Az Eötvös Lóránd, a Kossuth Lajos és a József Attila Tudományegyetem: állam- és jogtudományi karának; a bölcsészettudományi kar magyar-orosz nyelv és irodalom, orosz és bármely más idegen nyelv és irodalom szakos hallgatói.

A Pécsi Tudományegyetem állam- és jogtudományi karának hallgatói, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem általános kar pénzügyi és kereskedelmi kar belkereskedelmi szakos hallgatói.

A budapesti, szegedi, debreceni és pécsi orvostudományi egyetem általános orvostudományi kar hallgatói, a Testnevelési főiskola tanári szakos hallgatói, a Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola kereskedelmi—vendéglátóipari szakos hallgatói, a budapesti és szegedi felsőfokú élelmiszeripari technikum élelmiszer-technológiai, folyamatirányítási szakos hallgatói. A Felsőfokú Építőipari technikum építőipari, lakás- és kommunális-gazdálkodási szakos hallgatói, a Felsőfokú Építő- és Építőanyag-ipari Gépészeti Technikum épületgépészeti szakos hallgatói, a Felsőfokú Gépjármű-közlekedési Technikum, a Felsőfokú Földmérési Technikum, a Felsőfokú Könnyűipari Technikum, a Felsőfokú Vasútforgalmi Technikum, a Felsőfokú Pénzügyi és Számviteli Szakiskola, valamint a Fodor József Egészségügyi Szakiskola hallgatói.

Az ösztöndíjra pályázók közül a felsőoktatási intézményben tanulók és az oda felvételizők a kiegészítő parancsnokságra adhatják be kérelmüket, a sorkatonák a csapat parancsnokánál jelentkezzenek. A kérelemhez mellékelni kell saját kezűleg írt önéletrajzot, erkölcsi bizonyítványt valamint a dékán vagy iskolaigazgató javaslatát. A társadalmi ösztöndíjra 1970. április 15-ig lehet pályázni. Az ösztöndíjra a tanulmány megkezdésétől jogosultak.

A tanulók részletesebb felvilágosításért a Kiegészítő Parancsnoksághoz, a sorkatonák pedig az alakulat személyi tisztjéhez fordulhatnak.

Szombat

TELEVÍZIÓ

Budapest

9.05: Zebra. 9.20: Gyermekbábosok II. országos tv-fesztiválja. 10.55: Kézilabda Magyar Népköztársasági Kupa. A döntő közvetítése a Játékcsarnokból. 12.40: Rejtvényiskola. 15.13: Randevú a Déryné Színházzal. 16.40: »...szeretnék szépen beszélni.« Dokumentumfilm. 17.25: Ajándék. Kisfilm. 17.40: Népszámlálás előtt... 18.05: Zorro. 13. Ég önnel, bíró úr! 18.30: Delta. 19.00: Reklámműsor. 19.05: A világ térképe előtt. 19.15: Esti mese. 19.25: Bácher Mihály zongorázik. 20.00: Tv-híradó. 20.20: Világirodalmi Magazin. 21.30: Hotel Viktoria. 22.40: Tv-híradó. 2. kiadás. 23.00: Reklámrevü.

Zágráb

15.30: Ismeretterjesztő adás. 17.45: Jégkorong: Medvescak—Olimpija, közvetítés. 19.15: Karaván. 20.35: A pristinai melódiafesztivál. 21.45: Játékfilm. 23.15: Aranymikrofon.

Osztrák tv

15.35: Beat-Club. 16.05: Kentucky Jones. 16.30: Bőrharisnya. 18.00: Heti magazin. 18.25: Kulturális aktualitások. 18.50: Szombati jó estét. 19.16: Az ORF ma este. 19.30: Tv-híradó. 20.06: Sporthírek. 20.15: Sztárok a manézsban. 21.45: Sporthírek. 22.15: Tv-híradó. 22.25: Éjszakai krimi film.

KOSSUTH RÁDIÓ

6.00: Hírek. 6.05—7.53: Kellemes ünnepeket! 7.53: Hallgatóink figyelmébe! 8.00: Hírek. 8.05: Édes anyanyelvünk. 8.10: Jó reggelt, vasárnap! — szombaton. 9.51: Bodnár György könyvszemléje. 10.00: Hírek. 10.05: Falluszekrény. Rádiójáték gyermekeknek. 10.45: Rádióreklám. 10.50: Szvjatoszlav Richter Schumann-műveket zongorázik. 11.15: Köszönöm... Versek. Mai témák — mai dalok. 14.43: Bemutatjuk új felvételeinket. Csenki: Klarinét-rapszódia. 15.00: Hírek. 15.10: Jópofa. Rádiójáték. 15.59: Dalok. 16.19: Járóka Sándor népi zenekara játszik. 16.33: Adottságok, lehetőségek. 16.58: Hallgatóink figyelmébe! 17.00: Hírek. 17.05: Az európai biztonság és a kelet—nyugati kereskedelem. 17.20: Mi újság az operában? 17.55: Van új a nap alatt! 18.10: Magyar táncdalok és előadók nemzetközi sikerei. II. 19.00: Hírek. 19.10: Zenés színházakról — prózában. 20.51: Palcsó Sándor népdalokat énekel, Balogh Elemér cimbalmozik. 21.11: Bach-ciklus. Közben: 22.00: Hírek. Kb. 22.15—22.20: Sporthírek és toto. 23.07: Pázmán lovag. 23.17: Nóták. 24.00: Hírek. 0.10—0.25: Operaáriák.

PETŐFI RÁDIÓ

6.20: Torna: 6.30—8.05: Azonos a Kossuth-műsorral. 8.05: Kamarazene. 9.00—10.00: Ezeregy délelőtt... 10.00: A zene hullámhosszán. 11.58: Néhány perc tudomány. 12.03—13.45: A hét zenei műsoraiból. 13.45: Időjárás. 14.00—16.00: Kettőtől hatig..., A Petőfi rádió zenés délutánja. 16.00: Hírek. 16.10: Egy ház a Mártírok útján. 19.14: Hangverseny a stúdióban. Kurtág Mária zongorázik. Döry Zoltán hegedül. 19.54: Jó estét, gyerekek! 20.00: Körmikrofon. Vitaműsor. 20.25: Új könyvek. 20.38: A hanglemezbolt könnyűzenei újdonságai. 20.48: Lippmann: A jövő mestereinek vására. 21.00: Körben volt egy háború. 22.00: Hanglemezgyűjtők húszperce. 22.20: A csillagvilág talányai. 22.35: Veronika. 23.00: Hírek. 23.10: Zenekari muzsika. 24.00—0.10: Hírek.

URH

16.00: Hírek. 16.10: Tánczenei koktél. 18.55: URH zenei kalauz. 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagytermét. A Bartók vonósnégyes hangversenye. Kb. 21.35: Operakettősök. 22.02: Századunk zenéjéből. 23.00—23.15: Hírek.

AP
ber 25.

A világot szépíti

Az a hiedelem járja, hogy csak a pásztorember faragott. Neki adatott meg a legtöbb szabad idő, s ott volt mellette a nyersanyag, a fa is, csak elő kellett vennie a kést, s a környezet meg a fantázia adta is mindjárt, hogy mit csináljon. A fafaragók többsége valóban az állatok mellett, a legelőkön, az erdők mentén élt, pásztorkodott. De akadhatott ügyeskedő molnár is, vagy más, aki kedvtelésből faragott.

Varga László az íróasztal mellett lett fafaragó népművész. Méghozzá Budapesten ahol aszfaltburkolaton jártak a lovak is... Édesapja somogyi származású, somogyjádi de a vasúti szolgálat Dombóvárra vezényelte, s itt született Varga László 1921-ben. Dombóvár fontos állomás népművésszé fejlődésében. Az általános iskolában a szlöjdfaragások keltették föl a kis diák érdeklődését, s Budapesten később tisztviselő korában is előkerült esténként a kis albérleti szobában a kés meg a fa. A felszabadulás utáni években megnyílt az első ipar- és népművészeti kiállítás a fővárosban, a Nagymező utcában.

Varga László somogyjádi lakása most megtelik fölidézett emlékekkel. Nézem az arcát, fiatalabbnak mutatja, mint ahány éves valójában. Arcvonásai lágyak, barátságosak. A »durva« munka színhelyéről, a fűrészelőteremből a »finomabb« helyiségbe megyünk át, ahol a tulajdonképpeni faragó munkát végzi.

— Milyen előzményei vannak még népművésszé válásának?

— Egynéhány nap múlva visszamentem a Nagymező utcabeli, már említett kiállításra, de most már zsebemben a barackmagjaimmal. És egy biztos érzéssel: én is tudok csinálni olyanokat, mint a kiállítás tárgyai. Nem teltek el hiába a napok Pesten sem. Bemutattam a kiállítás irodájában az én faragott barackmagjaimat és kis faragásaimat. Az lett a vége, hogy beajánlottak a Népművészeti Intézethez. Ettől fogva felkaroltak, segítettek, megrendeléseket kaptam. De még mindig Pesten éltem. Néztem a lovakat a pesti aszfaltutakon... Biztosabb talaj — gondoltam —, ha visszamegyek a már Somogyban élő szüleimhez, először Kaposvárra. Így is történt. De a hivatal még mindig kötött. Az OTP-nél dolgoztam. Nem ment együtt a faragás meg a hivatal. A Művelődésügyi Minisztérium kikérésére abbahagytam a hivatali munkát, Somogyjádon 1954—55 óta már csak a faragásnak élek.

Az első kiállításom előbb volt, a szovjet népművészek budapesti kiállításának viszonzására mi Moszkvában állítottunk ki.

Műhelye asztalain félkész munkák. Sakkfigurák, előrajzolt motívumokkal díszített cigarettatartók, fakulacsok. Kész faragását a községi művelődési házban láttam egy népművészeti kiállításon. Gazdagon díszített tülköt, finom csontfaragást — cigarettatartót —, díszkulacsokat és dobozokat. Motívumai első látásra nem különböznek az elődök munkáitól, de az avatott szem fölfedezi az egyéniség jeleit a növények hajladozásain, a formák alakításán. Elismert faragó lett. 1960-ban megkapta a Kapoly-díjat, ugyanebben az évben tüntették ki a népművészet mestere címmel is. 1969-ben Baján, a folklórfesztiválon a Szocialista kultúráért kitüntetésben részesült. Egy helybeli ismerősöm azt mondta róla, mielőtt benyitottunk hozzá együtt, hogy jobban ismerik Varga Lászlót külföldön, mint itthon. Van is ebben igazság.

— A Népművészeti Szövetkezet sok külföldi megrendelést kap — mondja Varga László. — Japántól Amerikáig eljutnak a magyar népművészek munkái. Azért itthon is van néhány múzeum, ahol őrzik munkáim egyikét-másikát. Kaposváron meg Egerben magam is láttam.

— Milyen megrendeléseket kapnak a magyar faragók?

— Változik. Csináltunk már hazai megrendelésre bútorokat, berendezéseket is. Pesten a Kis Royal berendezése a mi munkánk. Külföldre? A népművészet eredeti célja fogalmazható meg: használati tárgyakat díszítünk, ahogy azt tették régen az elődök. A környezetet díszítjük, tesszük szebbé. A népművészet erre született, ma is ez a feladata. Külföldi megrendelőink is díszes használati tárgyakat kérnek tőlünk. Cigarettatartókat dobozokat, sakk-készleteket.

A műhelyből áthív a szobába. Átadjuk magunkat a szótlan nézegelődésnek, a gyönyörködésnek. A falon kézi faragású csillár fénye gyullad ki. Másutt spanyolozott faragások tűnnek elő, cin, réz berakásos faragások. A hagyomány tisztelete nem évült el. De nem pontos másai az elődök munkájának, nagyon is mainak érzem ezeket a faragásokat, és bennük lélegzik a népművész maga...

Horányi Barna

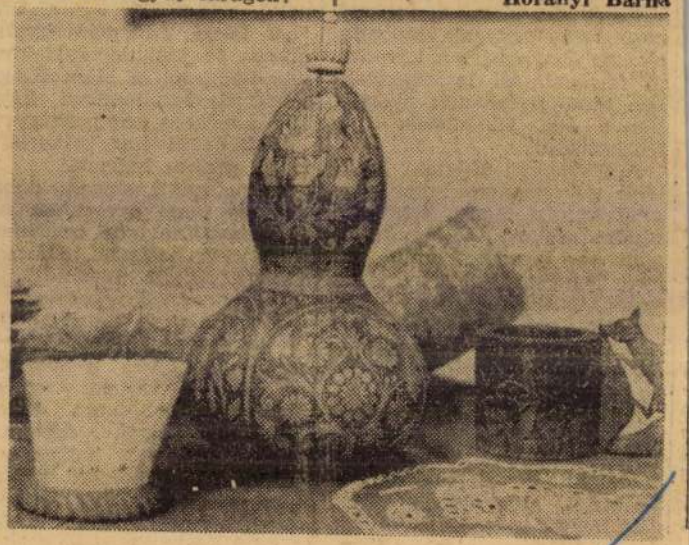

1969. OKTÓBER 24., PÉNTEK

PESTMEGYEI HÍRLAP
Budapest

Így dolgoznak

SZAKSZERVEZETI LAPKIADÓ VÁLLALAT
BUDAPEST, IX., Ülői út 61
Telefon: 136-068, 337-748, 340-124

BESZÉLGETÉS TURGONYI [illegible]

II.

— Úgy tudom, a vizsgálat kiterjedt a munkásnők bérezésére is.

Mit tapasztaltak országosan — és Pest megyében?

— Ismeretes, hogy az alkotmány húsz éve rögzítette az egyenlő munkáért egyenlő bér elvét, de ennek realizálása — amint a vizsgálatunk is bizonyította — nagyon sok szubjektív és objektív akadályon át törhet magának utat. Vizsgálataink azt mutatták, hogy *Magyarországon az ipari munkásnők átlagkeresete a férfiakénak csak a 65 százalékát éri el.* A női bérek kevésbé differenciáltak, és *a munkásnőknek szinte esélyük sincs arra, hogy bizonyos kereseti szint fölé kerüljenek.* Ime, néhány példa: 1962-ben száz munkásnő közül mindössze *egynek* haladta meg a havi összkeresete a 2000 forintot, száz férfi közül viszont *harminchatnak!* 1964-et véve alapul, egy férfi szakmunkás átlagkeresete 2140 forint volt, egy nőé 1579 forint; egy férfi betanított munkásé 1844 forint, egy nőé 1367; egy férfi segédmunkásé 1658 forint, egy nőé 1248 forint. Magyarán: *egy szakmunkásnő havi átlagkeresete nem érte el egy férfi segédmunkás átlagát!* Megyei tapasztalataink — amelyeket tanulmányunk előkészítése során, 1967-ben szereztünk — hasonlóak voltak. Azt tapasztaltuk például, hogy a Nagykőrösi Konzervgyár szakmunkásnőinek átlagkeresete megegyezik az országos nőiszakmunkás-átlagbérekkel. Ebben a gyárban minden megkérdezett munkásnő hangoztatta, hogy náluk megvalósult az egyenlő munkáért egyenlő bér elve, csak... Csak az egyik hozzátette, hogy 1300—1400 forintos fizetésével, raktári csoportvezetői beosztásával *elérte a maximumot, amire egy munkásnő számíthat;* egy raktári segédmunkásnő kifogásolta, hogy *kevés a gyárban a vezető beosztású nő,* alig van például női gyártásvezető. A Budakalászi Lenfonóban egy művezetőnő elmondotta, hogy több férfi művezető, aki 15—20 embert irányít, *két-háromszáz forinttal többet kap havonta,* mint azok a női művezetők, akik 120 ember munkájáért felelnek. A [illegible] osztályán

fiakkal: azok a tényezők, amelyek a bérszínvonalat meghatározzák — azaz, amelyeket a társadalom *tudatosan* vagy *spontán* módon a munkakörök értékelésénél és a bérek kialakításánál figyelembe vesz — másként alakulnak a nőknél, mint a férfiaknál. Ilyen tényezők a szakképzettség és a felelősség szintje, a szakmában eltöltött idő, a begyakorlottság, a munka nehézségi foka stb. Másodszor: A hagyományos családi munkamegosztás és részben a nők „természetes" funkciói következtében a nők nem végeznek a férfiakkal *„azonos mennyiségű"* munkát. A részmunkaidő, a rövidített munkaidő, a kisgyermekkel összefüggő munkaidő-kedvezmények, a túlórák alacsonyabb száma, mind csökkentik a végzett munka „mennyiségét", és így hozzájárulnak az alacsonyabb bérszint kialakulásához. Harmadszor: A nők alacsonyabb bérszínvonalának egyik — az előzőekkel is szoros kölcsönhatásban levő — fontos előidézője a történelmileg kialakult, a női munkával — és általában a nőkkel — szembeni *előítéletrendszer.*

— Mi a véleménye a munkakörülményekről?

— Azzal, hogy a nő munkába lép, még nagyobb gondot kell fordítani a munkakörülmények állandó javítására, mert a kedvezőtlen munkafeltételek a nők esetében nemcsak arra hatnak, mennyire tudnak azonosulni munkájukkal — tehát a termelékenységre —, hanem családi életükre, az általuk világra hozott gyermekekre — *a következő generációkra is!* Például a szövődei zajártalom — amelyet végre hivatalosan is elismertek munkaköri ártalomnak — feltétlenül kihat a leendő anya idegrendszerére — és gyermekének fejlődésére. Sajnos, a zajártalom a textiliparban még jó ideig nem szüntethető meg, de találkoztunk olyan problémákkal is, amelyek anyagi befektetés nélkül, *nagyobb körültekintéssel* kiküszöbölhetők lennének. A Nagykőrösi Konzervgyárban például több megkérdezett nő elmondotta, hogy sokszor *vízben állva dolgoznak, a munkakötény átereszti a vizet, a csizmák talpa hamar leszakad.* Lehet-e vitatni ezek káros hatását az emberi — és különösen a női — szervezetre?! Sok problémát okoz a műszakbeosztás is. A SZOT évekkel ezelőtt határozatot hozott *az éjszakai műszakban foglalkoztatottak számának csökkentéséről.* Sajnos, *1959 óta a helyzet nem javult,* sőt egyes — vidékre telepített üzemek — három műszakra térnek át. Kétségtelen, hogy bizonyos munkakörökben mindig szükség lesz éjszakai műszakra, de ezekben is javítani kell a munkafeltételeket. Mindenképpen *csökkenteni kellene azonban* — majd megszüntetni — *a nők éjszakai műszakját,* mert a fordított életrend, a háromhetenkénti átállás káros hatásai az ő szervezetükben mutatkoznak meg leginkább.

— Az életkörülményeket nagymértékben befolyásolja a második műszak. Erről mit tapasztaltak?

— Pest megyében bizonyos mértékig jobb a helyzet, mint másutt. A két, vizsgált gyárban a bevásárlási lehetőségek *kielégítőek,* a gyermekek bölcsődei-óvodai elhelyezése *mintaszerű, bajok vannak* azonban a szolgáltatóhálózattal, az utóbbi években elért fejlődés ellenére is. *A falvakban még mindig elégtelen a szolgáltatás,* a megkérdezett munkásnők többsége *a régi módszerekkel vezeti háztartását:* a kútról hordja a vizet, maga mos, vasal, sok időt fordít a főzésre és a befőzésre!

— Köszönjük a beszélgetést. Utolsó kérdésünk:

min dolgozik jelenleg?

— Ferge Zsuzsával együtt — a tanulmány második, bővített kiadásán.

Nyíri Éva

Állványerdőbontás a Baross téren

Megvizsgálták a *Baross téri* [illegible] Az aluljárórendszer építésén [illegible]

1969 OKT 24
1021
Varga László

lap

1969. OKTÓBER 24., PÉNTEK

Vasárnapi festők

Két, harmincon inneni, tehát „fiatalemberrel" beszélgetek Dabason, *Varga Lászlóval*, a művelődési ház munkatársával, és *Fegyó Béla* gyáli iskolaigazgató-helyettessel, a *Nagy István képzőművészeti csoport* vezetőivel. Vezetőivel? Mikor a csoport megalakításakor tagjai elhatározták, elvetnek mindenfajta adminisztrációs terhet, eldöntötték azt is, nem jelölnek ki vezetőket. Csak tisztségviselőket, akik a napi ügyeket intézik. A két fiatalember sem vezető tehát, csupán tagja a csoport tisztségviselői tanácsának... A járási művelődési központ irodájában ülünk. Abban az omladozó kultúrházban, amelynek lehetőségei

a szűknél is szűkebbek:

nincsenek hagyományok, nagy a tanyavilág, nincs a közelben város, a lakosság zöme bejáró munkás. Mégis, az utóbbi években egy sor jó kezdeményezés született itt: az elsők között indítottak műszaki szakkört, nyári gyermekklubot; a kultúrház a gimnazisták bevonásával széles körű felmérést végzett a bejáró munkásság művelődési igényeiről, lehetőségeiről; most wurlitzeres, hangulatos ifjúsági klub fogadja a fiatalságot... Hogy csinálják? — a választ a többféle kezdeményezés közül az egyikben, a képzőművészeti csoport tevékenységében próbálom megkeresni.

Mikor kezdődött? Életrehívásában a járás vezetői is közreműködtek:

— Régóta festek, s tavaly kiállításom volt szülőfalumban, Ráckevén. Megnyitására egy szombat délután eljött a Dabasi Járási Tanács elnökhelyettese, és meghívta képeimet a Dél-Pest megyei festők Dabason rendezett tárlatára. A bemutatót az idén februárban rendezték meg, három járás, többnyire amatőr festői szerepeltek azon. És elmondhatom, nagyon meghatott a meleg fogadtatás, amelyben a megnyitón részesültünk. Máshol már arra is volt példa, hogy elhányódtak az ember kiállított képei, itt meg konyak, feketekávé... és a bemutatott képekből — a képzőművészeti lektorátus által megállapított értékben — sokat vásároltak a járási és községi tanácsok, termelőszövetkezetek — beszéli el *Fegyó Béla*.

Amikor azonban vagy két

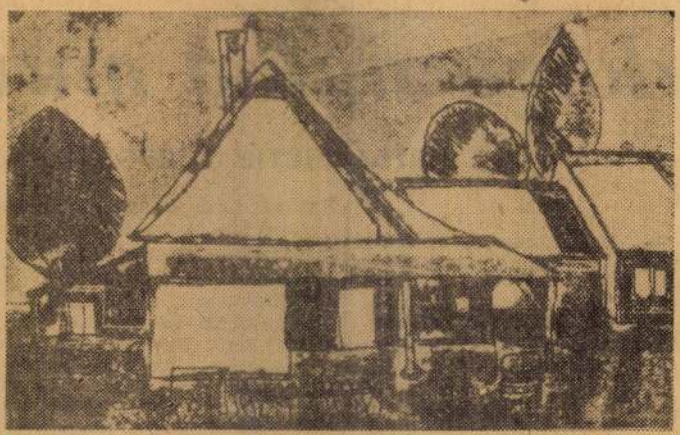

VARGA LÁSZLÓ: KOVÁCSMŰHELY

hónapja egy eszpresszó asztalai mellett

szalvétapapírra

jegyzetelvén

az alapító oklevelet (...„Csoportunkat önmagunk hoztuk létre, és így alapító okleveleinket is önmagunk adományozzuk önmagunknak...") a tagság — három járás területéről való tanárok, azután egy óvónő, ötvösművész, rendőrnyomozó, formatervező, dekoratőr — köréből felvetette valaki, hogy teremtsenek képeladási fórumot is, a többség azt határozottan elutasította.

Elvetették a vezetőség, az adminisztratív irányítás, a kereskedelmi célok gondolatát: ennyi *nem* után önkéntelenül kínálkozik a kérdés: akkor mit *igen*? A válasz szerény, mármár határozatlan. *Nagy Istvánról*, a felszabadulás után oly sokáig méltatlanul elfeledett festőről esik benne szó — a két világháború között hasonló dolgok megfogalmazására vállalkozott a képzőművészet nyelvén, mint amelyeket *Bartók, Kodály* mondott el zenében: falvaknak, tájaknak, népnek feltérképezésére — akiről csoportjuk nevét vette. Mert az Alföldet úgy senkinek sem sikerül... az Alföldet, amely nekik is otthonuk. Sajátos vidék ez a Dabas környéki, az omladozó, oszlopos, tympanonos régi kőházakkal, amelyekhez nyaranta építészhallgatók serege rándul le, ritkás erdeivel, rejtőzködő lápok különleges flórájával... *Nagy István* s az alföldi táj után, hirtelen vágással, a francia „vasárnapi festők" évekkel ezelőtti, műcsarnokbeli kiállításáról esik szó: hogy ezek a francia munkások, diákok, értelmiségiek, köznapi emberek az amatőr látást, kifejezést mennyire saját előnyükre fordították...

Megalakulásuk után különben támadt egy kis

adminisztratív

bonyodalom.

Ugyanis mivel a Dél-Pest megyei képzőművészeti stúdió Cegléden székel, papíron, szervezetileg a cegléd központhoz kellene tartozniuk. De mivel Dabasról Ceglédre több órás utazással lehet csak eljutni vonaton, e kérdés körülményes feszegetése, enyhén szólva...

Mindenesetre, bár nem képeznek centrumot, s nem tartoznak központhoz — hadd incselkedjünk: vagy tán épp azért? — újból *tevékenykednek*. A napokban két tagjuk fotokiállítást rendez, novemberben két másik bemutatót festményeiből, decemberben pedig tárlatot az egész csoport. (A felszabadulási emlékpályázatra a három járás 20 ezer forintos képzőművészeti díjazást szavazott meg.) Tevékenykednek, tervezgetnek. „Jól érezzük magunkat egymás között!"

Eszközeik is amatőrök — pláne, mióta 30 forintról 90-re drágult egy tubus olajfesték. A hagyományos tus, akvarell mellett egyikük zománcfestékkel, másikuk Walkid falfestékkel vagy szalmamozaikkal kísérletezik...

S ez amatőr eszközökről szólván, hadd adjunk egy — nagyképűnek, vállveregetőnek tán nem ható — tanácsot. Előadásmódjukban se feledkezzenek meg az amatőrségről! Mások által kidolgozott-kijárt irányzatok, kimagasló művészegyéniségek vagy középszerű hivatásosak követése helyett merjenek csak önmaguk, vasárnapi festők, „köznapi emberek", ezáltal egyéniek lenni!

Padányi Anna

ségig osztható. E [illegible]
kvantitatív viszonylatok jöhetnek létre az anyagi pontok közt. A térben nincsenek minőségileg kitüntetett „helyek". Az anyag minőségi jellemvonásai mind visszavezethetők mennyiségiekre, mindenfajta minőség pusztán az emberi tudat illúziója. Hasonlóképpen homogén és az anyag változásaitól független az idő is. A klasszikus időszemlélet csúcspontja Laplace szélsőséges determinizmusa. Čapek észreveszi, hogy a laplace-i determinizmusban a klasszikus időszemlélet az idő likvidálásába csap át. Ha a világ jelenlegi állapotából bármely későbbi állapot egyértelműen meghatározható, akkor e későbbi állapotok „pre-egzisztálnak", az idő a tudat illúziójává válik. E gondolat Kanttól kezdve az egész polgári filozófián végigvonul.

Az idő e „likvidálása" a relativitáselmélet első értelmezéseit is uralta. A Minkowski-féle négydimenziós világegyetemet „négydimenziós térnek" fogták fel. Világos, hogy e négydimenziós világegyetemben az időfogalom még illuzórikusabb lenne. Čapek szerint ezt az értelmezést radikálisan meg kell fordítani.

kauzálisan
másutánisá
általános r
meznünk, h
sokra kény
testeket. A
anyagtól és
anyagi pon
nem a téri
Čapek mag
magát a re
vetkezményei közt. Józan eszünk azt diktálja, hogy a „most" nem redukálható az „itt-most"-ra. Úgy hisszük, a relativitáselmélet téridő-fogalmának abszurditásait enyhíteni lehetne, ha különbséget tennénk relációnális lét és fogalmi lét közt, ha megkülönböztetnénk egymástól a kauzálisan kapcsolt jelenségekben megnyilvánuló téridő-formát a fogalmilag létező térfogalomtól, mely mint *lehetőségeket* tartalmazza az egymás mellé rendelt jelenségeket.

A kvantummechanika értelmezésében a „tudat alatt ható" klasszikus fogalmak uralma még sokkal élőbb, mint a relativitáselméletében. Gondolkozásmódunk

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Varga László
VALÓSÁG
1984 DEC

1021

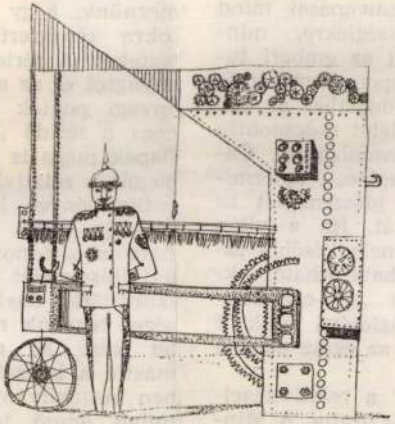

Varga László: Kafka-illusztráció

Művészeti magazin
1971. VI. 15. Televízió 21.45 [Gmé]

megfelelő méretbe ebbe a városi környezetbe olyan oldó hatást tudnának kelteni, ami emberivé humánussá tehetné a környezetét. Az építészeti környezetet, ezek fejleszthetik, a teret szervezhetik, hiszen ma ezeknek a tereknek még nincsenek ilyen élménytadó elemei.

- Próbáljuk meg kezdjük itt a stadionnál.

- Igen. A stadion horizontális tömege a tánpilléreknek a finom osztásával, előtte pedig a krómacél plasztika finom függőleges osztásu lágy vonalvezetés, e kettőnek a kontrasztja az, ami itt a hangsulyt adja adni. A stadionnak a szine az uralkodó szine végeredményben egy törtfehér szin, ez a plasztika pedig egy sárga és narancssárga szinváltozatot mutat, tehát szineibe gazdagitja ezt a területet, ezzel a zöld környezettel, ezzel a törtfehér háttérrel. Egy középület intim belső udvarába vagyunk most a kisérlettel, jól látható, hogy milyen élénken mutat ez a tüzpiros plasztika, pázsit zöldje és az aluminium szürkesége mellett. Ady város területére érkezünk lassan, a háttérbe ez egy szinezett homlokzatu épület, itt a szinek játéka előtt ez a krómacél fémplasztika nyugodtságot tud sugározni hisz szerkesztésével és lágyvonalu vezetésével. Győr uj városnegyedébe vagyunk alig tiz éve épült ez a lakótelep, Ady város néven ismerik Győrbe, mint mindenütt az országban itt is az uralkodó épitéstechnológia a házgyári panel, technológia, jól láthatók a képeken az épitészek kisérletei, arra, hogy hangulatossá tegyék ezt a lakóterületet, szines lakóépületekkel, az épületek földszintjén az üzletek kialakitásával, a zöldterületekkel, de ezek teljes eredményt nem tudnak biztositani, épp ezt a célt szolgálják ezek a kisérletek, amikor itt ezeket a plasztikákat elhelyeztük.

- Jól látható, hogy oldja ezt a házgyári panelszerkezetes környezetet, a jól elhelyezett plasztika.

- Eddig tartott a kisérlet a kisplasztikákkal, de itt Ady városban már egy felállitott müvetis láthatunk, egy üveg mozaik képet. Az itt lakók ezzel az alkotással naponta találkozhatnak ez már egy tájékozódási pont, randevuzni is lehet ennél a képnél, alkotója Bakk Imre, aki szintén az ipari szinpozionok egyik résztvevője.

- Ha ezek a plasztikák felállitásra kerülnének a városban, az az itt elkezdett munkának befejezését jelentené-e.

- Korán sem jelentené befejezését, hiszen ezek a plasztikák bármilyen nagyok is az emberi környezetnek egy pici kis részét alkotják, hisen rengeteg tárggyal, rengeteg környezeti elemmel élnek együtt és az a célunk, hogy ezeket a tárgyakat, ezeket a környezeti elemeket a legapróbb tárgytól a fogkefétől, vagy a széktől, vagy az asztaltól kezdve egészen egy utcaképig összhangoltabbá és emberibbé tegyük.

- Kihoztunk néhány kisplasztikát ide a Rába Eto stadionba, azok közül, amelyek a gyárban készültek. Megkérem Varga Lászlót Győr főépitészét, hogy legyen segiségünkre egy játékban. Próbáljuk meg elhelyezni ezeket a kisplasztikákat Győr különböző területein. Közterein, lakótelepein. Mi szerint választana.

- A mai városépitési tevékenységünknek a tömeges és koncentrált lakásépités az egyik legjellemzőbb tevékenysége. A lakótelep épiteseknél az emberi léptékneka megtalálása, az emberi léptéknek a megvalósitása elég nehéz feladat. A város lakót elég sokszor éri, vagy egyre gyakrabban érik olyan hatások, ugy érzi, mint hogyha elveszbe a nagyvárosba.

- Hogyan segithetnének ezek a plasztikák?

- Ezek a kisplasztikák, amik itt most kisplasztikákként látszanak,

Varga László, építész

Varga László, grafikus

□ VARGA LÁSZLÓ grafikusművész munkáit mutatja be október 5-től a pesterzsébeti Csili Galéria.

2

–: □ Varga László ...
Esti Hírlap, Bp. 1977. okt. 1.

Varga Lajos.

Alföld

1975 OKT - 8

1021

Varga Lajos: Torzó

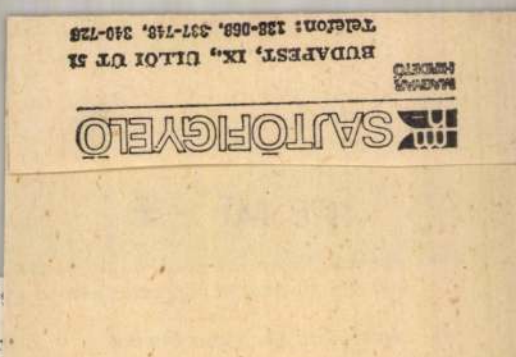

ció. Lehet ho
mondta a sír
zte, mígcsak

körül.
rású, s közben feljebb tolta őszülő fején a kissé
kartam vele megbántani.

süt – szólalt meg az öreg, s békésen elmosolyo-
odott a sírású.

az öreg.
– vetette oda a sírású.

Csak úgy.
Az ajtó mögül lapátot, csákányt és ásót vett elő,
eghez.
A lóherés közepében.
erszám belehasított a zöld, virágos gyepszőnyegbe.
ha a testébe vágott volna az ásó. Megfordult, és
ricskélő sírású.
kis dombocskák emelkedtek, bevetve kukoricával,
ök sárgállott. Némelyik szára egész az útig nyúj-
gbotlott benne.
Körül a tóparton mezei út kanyargott, s mióta eszét
zer rászóltak, miért nem szerez egy csónakot. Ke-

Varga László, grafikus

□ VARGA LÁSZLÓ grafikusművész munkáiból nyílik kiállítás holnap délután 5 órakor a Helikon Galériában. Megnyitja: Szamosi Ferenc művészettörténész. A tárlat március 16-ig látogatható.

-: □ Varga László

Esti Hírlap, Bp. 1980. febr. 20.

2

Varga László, fafaragó

Népi fafaragások a Váci utcában

(Tudósítónktól.) Budapesten, a Népművészeti és Háziipari Vállalat Váci utcai boltjában egyedi fafaragásokból árusítással egybekötött kiállítás nyílt. A bemutatott termékeket a Népművészek Háziipari Szövetkezetének tagjai készítették.

— Hagyományokon nyugvó, de állandóan megújuló tevékenység a népművészeké — hangsúlyozta *Varga László*, a Népművészek HISZ elnökhelyettese, aki maga is fafaragó. — Szövetkezetünkben minden művész a maga tervezője is, így kezünk alatt nap nap után megújultan kel életre a hagyomány. Őrködünk a százados népi örökség továbbélésén, és tárgyainkkal a mai kor szükségleteit igyekszünk kielégíteni. A szövetkezet kizárólag zsűrizett népművészeti tárgyakat hoz forgalomba.

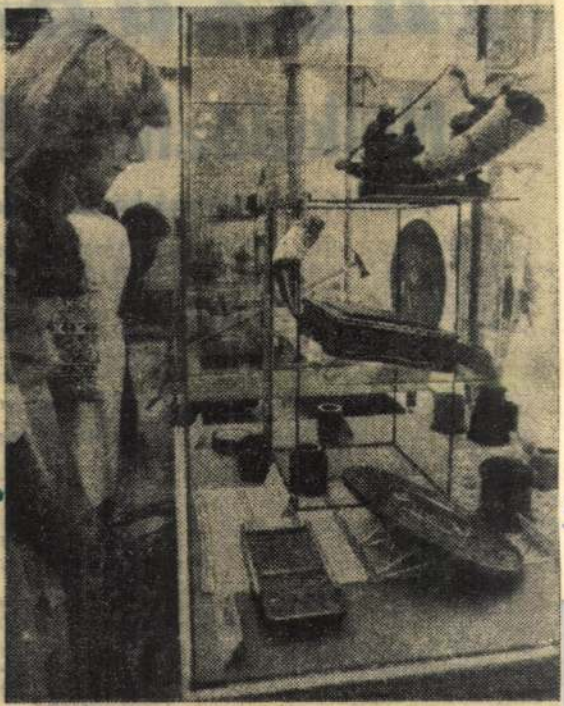

Dísztárgyak és használati eszközök a kiállításon. *(Mikó László felvétele.)*

most egy fontos problémakört kívánok érinteni: *a kedvezőtlen adottságú és az átlagosnál nehezebb körülmények között gazdálkodó tsz-ek helyzetét és megoldandó gondjait.*

Közismert: az utóbbi években jelentkeztek olyan belső ellentmondások, előrehaladást gátló tényezők, amelyekre fel kell figyelnünk, hogy szövetkezeteink valóságos lehetséges tartalékaikat a

hát a népgazdaságnak szüksége van az átlagosnál kedvezőtlenebb körülmények, nehezebb viszonyok között előállított mezőgazdasági termékekre — márpedig tény, hogy erre mindenképpen szüksége van —, akkor a gazdasági szabályozók kidolgozásánál, az állami támogatás mérvének megállapításánál ezt figyelembe kell venni. A gazdaságoknak pedig arra kell

Boglárlelle

Fafaragó-kiállítás

Szombaton *dr. Balassa Tibor*, a Somogy megyei Tanács elnökhelyettese, megnyitotta az *id. Kapoli Antal* országos fafaragó-kiállítást a boglárlellei művelődési házban.

Ezúttal nyolcvannégy alkotótól kettőszáznyolcvanhét mű érkezett, és a zsüri száztizenhatot ítélt kiállításra érdemesnek. *Dr. Nagy László*, a népi iparművészeti tanács elnöke, tizenegy díjat és öt munkajutalmat adott át a faragóknak.

Az id. Kapoli Antal-emlékdíjat *Varga László*, a népművészet mestere kapta. A hatvanéves kaposvári faragó a pásztorélet sokféle mozzanatát örökítette meg azon a szép nagy szarutükrön, melyet a pályázatra küldött.

Varga László

1981/8/2/6

1980. március 14. Kossuth 17,1o Vgné

1021

Varga László grafikusművész

Láttuk, hallottuk...

- A Helicon Galériában Fábián László megnézte VargaLászló grafikusmüvész kiállitását. VargaLászlóról egyébként elárulja a müsorfüzet, hogy ötven éves, tehát nem fiatal ember, bár a neve előttem még eléggé ismeretlenül cseng.

- Nem, valóban nem ismerős, dehát egy ilyenkiállitás sem hiszem, hogy különösebben alkalmas lenne ahhoz, hogy megismerjük, hiszen a Helicon Galéria, azegészen csak miniatür anyagok bemutatására képes, valószinüleg olyat érdemes volt kiállitásra vinni, ami összefogható egyetlen téma körben. Namost itt Varga Lászlónak különböző területről, idehozott, alkalmazott grafikáit látjuk, anélkül persze, hogy felvilágositást kapnánk, hogy ezek valójában felhasználásra kerültek-e az adottterületen. Tehát a plakátok kivitelezésre kerültek-e,az illusztrációk bekerültek-e

azokba a könyvekbe, ahova szánta őket a művész. Inkább úgy érzem, hogy egy szándékot, egy grafikai alkalmazott grafikai szándékot érhetünk itt tetten, ami számomra talán nem volt túlságosan felvillanyzó.

- Na ez az, hogy, ha nem fiatal grafikusnak a neve nem is zeng túlságosan érdekesen, de az, amit csinál, az egykicsit visszaköszön. Szóval meglehetősen közhelyszerű sokszor az, amit papirra vet.

- Nagyon jól mondod, mert éppen ez a közhely, idekínálkozó szó. Fel kell mérnünk azt ugyanis, hogy az un. modernista elképzelésekben ugyanugy meg kell találnunk a közhelyeket, mint akárhol másutt. A szürrealizmusban éppen az a legutolérhetőbb, hogy azok, akik kevésbé birják ötlettel, ugy szoktukmondani, hogy szuflával, azok ezeket a közhelyeket veszik elő, az örök szürrealista közhelyeket, amelyek ugyse a szorongásra, a létbizonytalanságára, az embermegnémértett ségére, a kirekesztettségére próbálnak utalni, és különböző állandósult szörnyekkel viaskodunk, anélkül, hogy természetesen tudnánk, hogy mik ezek a szörnyek. Nem akarom tagadni, félreértés ne essék, az életben valóban viaskodunk, akár esetenként olyan szörnyekkel is, amelyekről nem mindig tudjuk egészen pontosan. Dehát az életbenazért sokminden más is van, szerencsére. És én azt hiszem, hogyenél egy egészségesebb egyensulyt is elhet képzelni az életben!

Vy ženám - Dievčatám

VEĽKONOČNÉ POHOSTENIE PRE KÚPAČOV

Keďže Veľká noc už klope na dvere, v tomto čísle vám ponúkame niekoľko praktických rád k veľkonočnému pohosteniu pre kúpačov.

*

— *Údené mäso dáme do vriacej vody a po uvarení ho necháme vo vode vychladnúť, aby bolo šťavnaté.*

— Jednoduchú misu pre kúpačov si môžete urobiť z pražskej šunky, ktorú zrolujte do ruličiek. Možu byť prázdne, alebo ich naplňte šľahačkovým chrenom.

— *Uvarte vajcia na tvrdo (vajcia vložte do vriacej vody a varte 8—10 minút). Po uvarení ich vložte do studenej vody, aby sa lepšie lúpali. Olúpané vajcia rozrežte pozdĺž na polovičky a poukladajte na vopred pripravený lahôdkový (pochúťkový, zemiakový, zeleninový a pod.) šalát.*

— Vajcia i šalát polejte majonézou, ktorú si zhotovte z vaječných žĺtkov a rastlinného oleja. Olej a žĺtok musia mať rovnakú teplotu, lebo majonéza sa môže zraziť! Na jeden vaječný žĺtok potrebujete asi 1 1/2 dl rastlinného oleja. Žĺtka osoľte, pokvapkajte citrónom alebo octom a pomaličky pridávajte rastlinný olej, kým majonéza nezhustne. Z takto pripravenej majonézy si môžete pridaním horčice, korenia, worcestru, práškového cukru a bieleho vína pripraviť tatársku omáčku, ktorú ešte zjemnite šľahačkou.

— *Misu zo šunky, šalátu a vajec ozdobíte uhorkou, olivami, zelenou petržlenovou vňaťou, prípadne citrónom, podľa možnosti vašej domácnosti.*

— Nezabudnite na vhodné taniere, príbory a servítky a prirodzene nealkoholické nápoje, kde má citrón takisto svoju významnú úlohu.

— *Chren postrúhajte alebo rozmixujte, prípadne pomeľte na mäsovom mlynčeku, zalejte nálevom, do ktorého pridajte ocot alebo citrón, trošku cukru, prípadne pre zjemnenie postrúhané jablčko a odložte v sklenom, dobre uzavretom pohári.*

— Ak máte už nejaké skúsenosti so studenými jedlami, vhodné sú i plnené vajcia.

Nepodceňujte však ozdobenie, dajte si záležať aj na správnom podávaní a správnej obsluhe.

Príjemnú šibačku a veľa kúpačov!

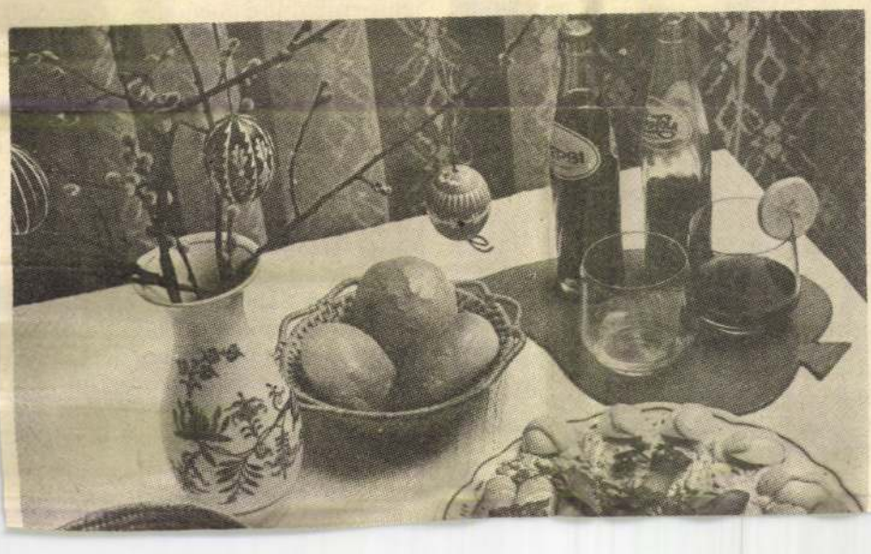

Viete, čo je „vnútorná kozmetika"?

Pojem „kozmetika" je u žien spojený s predstavou prostriekov na vonkajšie krášlenie. Slovo „kozmetika" má grécky pôvod a značí usporiadanie, uvedenie do poriadku. No „vonkajší poriadok", ako je telesná hygiena, gymnastika, masáže, treba doplniť aj „vnútorným", čiže správnou, zdravou výživou.

Správna strava ženy, ktorá si chce zachovať sviežosť a krásu, má mať ťažisko najmä v zelenine a ovocí, v prívode vitamínov a minerálnych látok do organizmu, a to najmä v surovom stave. Surová zelenina a ovocie obsahujú aj veľa balastných látok podporujúcich zažívanie.

Dôležitou požiadavkou správnej výživy je vitamínová rovnováha. Vitamín C sa právom nazýva vitamínom krásy, pretože jeho dostatok v tele pôsobí na pleť priaznivo a zjemňuje ju. Veľmi sa odporúča jogurt pre obsah mliečnej kyseliny, ktorá zneškodňuje črevné baktérie. Takto sa nepriamou cestou predíde predčasným vráskam i vädnutiu pleti.

Potenie je prirodzený jav, vylučujú sa ním škodlivé látky z tela, no nadmerné potenie pôsobí rušivo. Ak nesúvisí s organickou poruchou, možno ho ovplyvniť pitím šalviového čaju — 2-3 šálky denne, dlhší čas.

Ženy, ktoré majú mastnú pleť a mastné vlasy, mali by sa vyhýbať mastným jedlám a skonzumovať v dennej strave iba 50—60 g tuku.

Za veľmi dobrý prostriedok na zlepšenie pleti sa pokladajú kvasnice, lebo obsahujú celý komplex vitamínov B a navyše ešte minerálne látky a amínokyseliny.

NA DOBRÚ NOC!

Nesmie nám byť ľahostajné, v akej posteli spíme. Nezdravé, zlé lôžko môže vyvolať bolesti nielen v chrbte a drieku, ale aj v nohách a ramenách. Na druhej strane zasa dobré, zdravé lôžko ovplyvňuje krvný obeh a blahodarne pôsobí aj na prácu srdca.

Aké lôžko je dobré? *Posteľ má byť rovná, tvrdá, s hrubým matracom. Matrac má dobre perovať, najlepší je teda z materiálu, ktorý sa prispôsobí telu. Kto má citlivý chrbát alebo driek, pre toho nestačí len lôžko — ten musí vedieť, v akej polohe sa bolestivé časti tela najviac uvoľňujú.*

Ležanie na chrbte — podľa možnosti bez vankúša — kolená

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Ladislav Varga
Ludové Noviny
1981 ÁPR 16

ĽUDOVÉ NOVINY

1021

Umenie na objednávku

Naša cesta z Budapešti do dolnozemskej slovenskej obce Csabacsüd — vďaka priaznivým podmienkam — nám trvala asi o hodinu kratšie, ako sme plánovali. Nuž a náš hostiteľ Ladislav Varga sa ešte nezdržiaval doma, kde sme sa mali s ním stretnúť. Šetrili sme časom, preto sme ho išli hľadať. Blúdiac po dedine sme sa spýtali jedného chodca:

— Prosím vás, nestretli ste sa s Ladislavom Vargom?

— Choďte do domu osvety, tam ho nájdete.

— Odtiaľ som prišiel, povedali, že tam nie je.

— Pred chvíľou som tam tiež bol a zhováral som sa s ním.

— Ako je to možné, že som ho nenašiel?

— Ja vám to vysvetlím: Jednoducho vám to „neprezradili".

— Nerozumiem...

— Viete, to vám je tak, že keď niekto vyniká nad svoje prostredie, ľudia to nemajú radi... alebo aspoň nie každý, ba keď môžu, snažia sa mu ublížiť...

Nuž vrátili sme sa do domu osvety a Ladislava Vargu sme tam konečne našli.

Kto to je a čo vlastne v živote dokázal?

Má úhľadný domček s peknou záhradou na konci dediny. Vychoval štyri deti, všetky sa v živote dobre uplatnili. Je predsedom miestneho výboru Vlasteneckého ľudového frontu, dôchodcom družstva domáckeho priemyslu a nositeľom vyznamenania „Majster ľudového umenia".

Ladislav Varga: Nosič raždia

Ladislav Varga; Osievanie zrna
Foto: LV — László Szabó

Ladislav Varga na našu otázku, ako sa zo syna sarvašského záhradníka stal ľudový umelec, takto odpovedal:

„Dva roky som v dôchodku, odvtedy nevyrezávam. Súvisí to s mojou doterajšou výtvarníckou prácou. Keď som začal vyrezávať v prvej polovici štyridsiatych rokov, robil som to zo záľuby, zabávalo ma to. Vtedy som si ešte nebol vedomý toho, že „robím" umenie. Pravdepodobne preto som si nezachoval ani jednu z týchto prác... Keď som sa vrátil zo zajatia, potreboval som si nájsť prácu. Na to som ani nepomyslel, že by som vyrezávaním mohol uživiť celú rodinu... Robil som hračky, rôzne figúrky pre deti. Možno tomuto môžem ďakovať, že plamienok umenia vo mne nevyhasol. Pokúšal som sa i maľovať. Mal som výstavy v Budapešti i v Sarvaši. Z inštalovaných obrazov mi ani jeden nevrátili... Je mi ľúto iba za autoportrétom... Mal som 35 rokov, keď ma pozvali na Vysokú školu výtvarného umenia. Nešiel som. Jednak preto, lebo som mal doma tri deti a potom preto, že som sa cítil starým! Dnes už uznám, nemal som pravdu. Čo sa týka duševných síl, ešte ani dnes ich nemám menej ako vtedy... Drevorezbe som sa venoval intenzívne od roku 1954. Pracoval som veľa, takmer vo dne v noci — na objednávku družstva domáckeho priemyslu, kde som bol zamestnaný, kým som neodišiel do dôchodku. Po 25 rokov som mesačne vyrezával asi 25—30 kusov najrozmanitejších figúr. Predovšetkým som stvárňoval dolnozemských sedliakov. Jednak preto, lebo o tieto sošky sa prejavoval najväčší dopyt, a potom i preto, lebo charakter tohoto človeka je mi blízky. Na osobitnú objednávku som robil aj iné práce. Napríklad stvárnil som poviedku Zsigmonda Móricza: Sedem grajciarov, csabacsüdskú cigánsku kapelu atď.

Poprosili sme Ladislava Vargu, aby nám ukázal zopár svojich prác. Ospravedlňoval sa, že nám môže poslúžiť len niekoľkými kusmi, veď ich vyrábal pre obchod... Roznosili ich po celom svete. Umelec jednu svoju figúrku spoznal v televízii vo švédskom filme.

Zo slov Ladislava Vargu necítiť ľútosť nad tým, že nevie, kde sa vlastne podeli jeho diela. Či ich skutočne nepokladá za diela, do ktorých vložil celé svoje umenie, svoju dušu? Možno i toto chcel povedať, keď zdôrazňoval: „Teraz, na dôchodku, chcem nahradiť všetko, čo som doteraz zameškal!" Totiž Ladislav Varga síce momentálne nepracuje, to však neznamená, že sa definitívne zriekol drevorezbárstva. Zbiera len sily. Ako to povedal, má dvadsaťročné — vlastné plány.

M. Hrivnák

Umelec vo svojej dielni

ba. Nem,
lenség. M
gálódás
zek törté
emlékébe
rélte el

Nyomo
Ne féljü
zás lesz, netán haszon nélküli fáradtság. Mert a patakok, akár a mező, a rét, a szőlők és erdőségek nemcsak valóságosak, hanem elvontan, a „lelkünk“ részei is, olyan jelenségek, amelyek beépülnek az emberek tudatába, gondolkodásába, meghatározzák a természethez való viszonyukat. Végső so-

falu nevébe. Így lett
amihez a valamikori megye
„hont“-ot. S persze a hon
törzsi és nemzetiségi elhely
Gyarmattá a falut, a K
törzs szálláshelyei nyomán.
vissza a patakhoz, melyek
zet szerint évente szorg

A beton a határ nevezetessége lett, az alsó falvakban tudták, ho ség esetén itt lehet elfogni a Perec vizét

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Uj Szó

1978 NOV 19

Varga Lajos

Varga Lajos linómetszete a Szlovákiai magyar tájak néprajzi motívumai című sorozatból

Az év utolsó szombatján az ISG-ben

Ma már nem a mennyiség a legfontosabb...

Kovács József, az Ipari Szerelvény- és Gépgyár (ISG) pártbizottságának titkára, és *Stupiák László*, a vállalati szakszervezeti tanács termelési felelőse kicsit gondterhelten tanakodik: „Riport egy szocialista brigádról — az év utolsó szombatján? Nehéz ügy lesz. Még a nem szabad szombatos brigádokból sincs jelenn mindenki. Az idei tervet már teljesítették, s akiknek szabadsága volt még, vagy összejött a csúsztatni valója, most otthon pihen. De mondjuk, ha két brigádot keresnénk meg... Legyen az egyik *Román Imre* aranykalakettes szocialista edzőbrigádja, a másik pedig... *Tóthár János* armatúra-szerelő brigádja..."

Stupiák László vállalkozik [illegible] elkalauzol a kö[illegible] százalékra szorítjuk — egyáltalán nem volt selejtünk. Pedig ez nagy szó, hiszen az idén kezdtük a járműalkatrészek gyártását, *s ez új technológiai feladatokat jelentett* nekünk! Vállaltuk, hogy a mi hibánkból eredően baleset nem fordul elő a brigád tagjaival — *nem is volt*, egy sem. Ez nagyon fontos, hiszen az edzőműhely — melegüzem, ahol a munka veszélyes, mert könnyen megtörténhet egy-egy égési sérülés. Viszont éppen ezért, fokozott gondot fordítunk a munkavédelemre, az előírások betartására. A selejt- és balesetmentes munkát én tartom olyan jelentős eredménynek, mint a termelési terv túlteljesítését.

Stupiák László élénken helyesel: a szakszervezetnek [illegible] egy olyan ország, amelyik nemcsak önellátó volt azelőtt, hanem még exportált is?! Kifogásolták a dolgozók azt is, hogy néhány termelőszövetkezetben túl szerteágazó ipari tevékenységet folytatnak, s olyan termékeket állítanak elő, amelyekhez sem korszerű termelőberendezésük, sem megfelelően szakképzett munkásgárdájuk nincs. A tsz-nyomdákra, öntödékre, textilműhelyekre gondolok. *Nem általában vagyunk ellene* a kiegészítő üzemágnak, hanem csak az olyasmit ítéljük el, ami egyáltalán nem feladata egy mezőgazdasági üzemnek: az elavult gépekkel, gazdaságtalan technológiával, primitív színvonalon folytatott ipari termelést. Megértjük, hogy szükség van a kiegészítő

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 JAN – 1
Pestmegyei Hirlap

Varga László

1021

Hirlap
1975. JANUÁR 1., SZERDA

Tanya

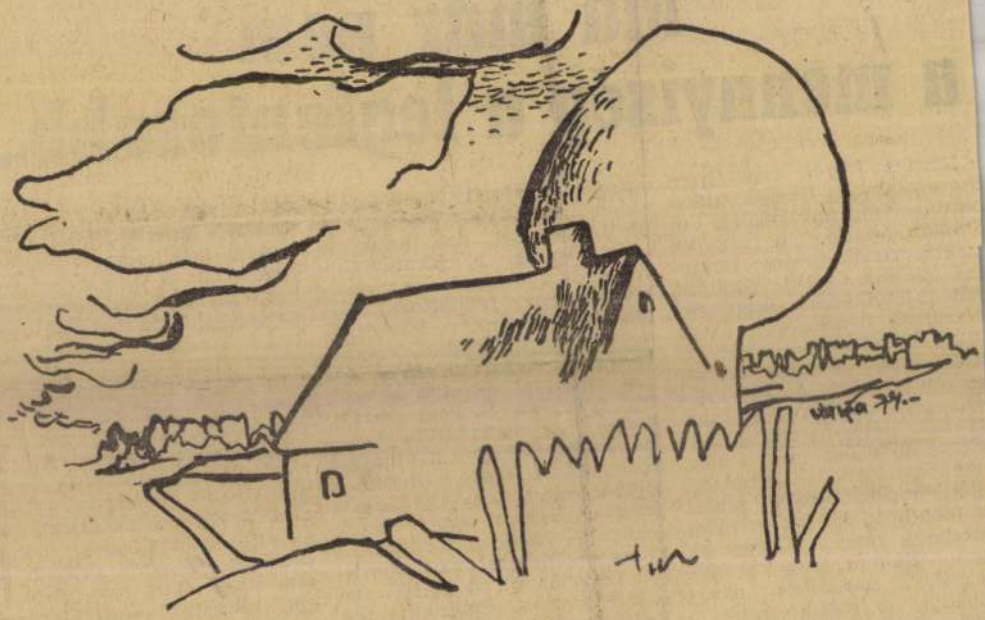

Varga László rajza

parasztházak, ahogy az előbb említette ezt a klasszikus parasztházat, az egy szoba soros volt. Általában szoba, itt van a szabad kémény és konyha azon kívül a hátsó szoba, esetleg kamra elrendezésben épül. Ezt legfeljebb ugyancsak ebben az irányban fejleszthették, de erre általában véve nem került sor. Most pedig a szokásos veranda, esetleg két egymásba nyíló szoba, és a melléje elhelyezett gazdasági helyiségek, konyha, vagy kamra és lényegében lezárul és mivel a telkek is szűkek, semmiféle irányba nem fejleszthető. Még hozzájárul az, hogy vagy sátortetős, vagy esetleg egy ilyen áll manzard tetős, tehát még a tetőtér beépítése is tökéletesen ki van rekesztve.

- Ki tervezte ezt az épületet?

- Ezt én terveztem, átmásolták nekem az egészet, a tervet azt én gondoltam az egészet ugy ahogy most van.

- Nagyon ujszerü ám ez, szóval hogy mondjam, hát szóval ott látni egy sátortetős házat, ott manzard házat, honnan jött ez az ötlet?

- Hát kérem szépen énem engedtek manzard tetőt és akkor ugy terveztem, hogy lesz rajta egy alpesi tető.

- Olyan furcsa, hogy ebben a közegben, ebben a miliőben Ön egy egészen elütő, egy egészen más épületet formált.

- Igy sikerült.

lusi, vagy Szeged paraszt polgári objektumokat természetesen a népi müemlékek sorába igyekezünk megtartani. Ugyhogy ez a történeti kialakulás akár anyagában, akár alaprajzi megoldásában vagy forma képzésében, mindig bizonyos ősi eredetü és egyidejüleg pedig mindig valamilyen történeti stilushoz megfelelő idő késéssel esetleg több generációs késéssel ötvöződött be és alakitja ki és alkotja a sajátos és tájak szerint legalább is a multban rendkivül változatos paraszti épitkezést, aminek az elmulását most napjainkban figyelhetjük meg.

- Épp ez lenne a következő kérdésem, hogy amit ma épitenek, hogyha igaz az, hogy késéssel jelentkezik az épitészetben a népi épitészetben a társadalmi átalakulás, akkor mit épitünk ma.

- Hát a mai falusi lakóházakat nem igen nevezhetjük paraszti, vagy népi épitészetnek, egyrészt mert a társadalmi változás olyan mértékben meghatározza, az ő vagy osztály, vagy gazdasági helyzetüket, ezért általában véve a két világháboru közötti kis városi, városszéli polgári lakóházak, vagy nyaralóknak egy ilyen után érzéseinél. Ugy látszik, azt is mondhatnánk, hogy a megáhitott szépet, a bonyolult kérdést ők ebben látják. És ezt próbálják megvalósitani nem mindig ökonómikusan, és nem mindig müvészi szempontból. És helyesen.

- A falusi épitkezésre általában jellemző volt mindig, hogy rendkivül ökonómikus gazdaságos volt. Ma viszont nem. Ebben egy ellentmondást érzek.

- Igen, mégpedig az a rendkivüli érdekes, legalábbis én igy próbálom megfogalmazni, és meghatározni, hogy az életnivó, tehát a gazdasági anyagi helyzetük feltétlenül emelkedett. Rendkivüli mértékben és nem is tudjuk még ~~fé~~ megfelelő képpen felmérni, ugyanakkor az életformában nincs meg az egyidejü ilyen jellegü igény, illetőleg átérzés. Tehát itt van egy erős diszharmónia, ami abban is jelentkezik, hogy például a lakásaiknak a használata nem egészen funkcionális, tehát nem felel meg annak a bizonyos józan elképzelésnek, amelyek bizonyos pályázatokban is megnyilvánulnak, mint kiirások, de a valóságban nem élnek vele.

- A régi, nevezzük igy klasszikus parasztháznak volt egy óriási előnye, hogy az igényeknek megfelelően bővithető volt, ugy érzem a mostani sátortetős, vagy ahogy használják sok helyütt kvadrát ház, egy nagyon zárt folyamat.

- Én nem egészen értek egyet ezzel a meghatározással, t.i. a

- Én nem nem, én már nem.

- Mért szereti ezt a házat?

- Mert itt szoktam meg.

- Ahogy jár kel nézi az ujonnan épitett házakat.

- Kicsit nagyot hallok,

- Akkor mondom hangosabban, Hogy tetszenek azok a házak, amelyeket most épitenek, itt Ócsán, aki épitkezik?

- Ja azok szép házak.

- Szépek, miért?

- Hát emeleteset is épitenek, meg más formát, ki milyet tud.

- Mondja szivesen költözne egy olyanba?

- Hát bizonyos szivesen elmennék egy szép házba.

- Az Épitőipari- és Közlekedési Müszaki Egyetem Épitészet-történeti tanszékének docense Varga László, aki szinte egész életét arra áldozta, hogy a magyar népi épitéssettel foglalkozzon. Arra kérem, hogy egy ilyen rövid épitészettörténeti áttekintést adjunk, hogy hogyan és honnan alakult ki a magyar népi épitészet.

- Olyan nehéz kérdés ez, amire egészen röviden és összefoglalóan szinte lehetetlen válaszolni. Azt hiszem az volna a leghelyesebb, ha elsősorban épitészettörténeti és történeti néprajzi szempontból próbálnám felvázolni ezt a nagyjelentőségü kérdéscsoportot. Természetes, hogy nem kezdhetjük több évszázaddal előbb, talán elégedjünk meg azzal, hogy a nép általába véve nem hangulati, hanem szükségleti alkotásokat hoz létre, mindig a rendelkezésre álló anyagi és bizonyos mértékig társadalmi helyzetének megfelelően, tehát elsősorban a természetes épitő anyagokból és fokozatosan pedig a történeti stilusok keretén belül, hát a megszerezhető a már gyártott épitőanyagból. Rendkivül erős épitő hagyaték vagy épitő gyakorlat jelentkezik természetesen különböző megoldásokban és különböző részlet kérdésekben, az egész népi paraszti épitkezésben. Például ez a XVIII. században, 1700-as évek második felében Szegeden az akkori állami tervező iroda az tipusterveket készitett. Vagy a szegedi árviz után tipus házakat épitettek, amelyeket most mint napsugaras, aranydiszes fa-

1021

1975. III. 26. Televizió /2. Müsor/ 2o.01 Gné

Unokáink is látni fogják

- Mennyi ideje lakik ebben a házikóban?

- 52 éve 53.

- 53 éve. Hány éves a ház?

- 15o éves.

- 15o éves.

- Hát persze.

- És ki épitette?

- Dédöregapám. Na hát nem érti,

- Dehogy nem értem.

- No hát akkor mért kérdi ujra.

- Mert én olyan kiváncsi természetü vagyok és rövid az eszem, elfelejtem. Hogy érzik magukat ebben a házban?

- Jól.

- Mi van benne, konyha szoba, hány szoba?

- Két szoba, meg a konyha.

- Konyha, fürdőszoba?

- Nincs.

- Nem is kell?

- Hát már nem, minekünk már nem.

- Mondja, mondjuk ha lenne 3oo ezer forintja, bár lehet, hogy van. Nincsen? Hát mondjk ha lenne, akkor ittmaradna vagy épitene magának?

- Én itt maradnék.

- Itt maradna. Nem szeretne egy olyan igazán szép házba menni ahol fürdőszoba van, hideg-meleg viz.

- Én szeretném emellett azt asztal mellett megérni azt, hogy a belvárosi rekonstrukció első nagy fázisa, lebonyolódik, befejeződik.

- A Magyar Rádió Győri körzeti szerkesztőségének müsorát hallot-ták. Szerkesztette Tóth Pál.

-.-.-.-.-

lós.

- Mi ugy gondolkodunk és arra törekszünk, hogy ami a tömbbelsőkb , udvari hátsószárnyak szanálásával lakás megszünik, ami akás sok esetben egy szoba és az udvaron lévő w.c. ez adta a komfortot és ez az lakás, tehát az ilyen lakásszám csökkenést pótolja nem egy esetben a tetőtér beépitós, vagy az emelet ráépitós. Tulajdonképpen, mi a belváros lakosságszámát, nem szándékozunk nagyon növelni. A cél most mindenképpen az, hogy a belváros megujitását ne csak épület állományában, hanem teljes strukturájában, közlekedési infrastrukturális ellátottsága, tömegközlekedésében, tehát minden tekintetben megujitjuk,. Nem egyedi épület felujitást végzünk az épülettel a környezetét is ~~tevé-~~ a városi környezetet is szeretnénk megujitani. Ez egy rndkivül összetett feladat, nem tudunk eleget tanulni, hogy ugymondjam a napi munkánkból a napi változó körülményekből, mert sok esetben előfordul, hogy egyetlen ház felujitása megujitása, egy homlokzat tatarozása is 8-10 szervezetnek a koordinálását **toszi** szükségessé. Bizunk abban, hogy az elkövetkezendő évek szabályozói azok mellé a nagyobb anyagi lehetőségek mellé, amelyek most a kormány az épületek felujitására biztositott, biztositani fogja a szabályozó feltételeket is, mit értek ez alatt, ? Pillanatban a nagyobb felujitási pénzeszközök lakóház felujitásra, ezen a cimen mondja a kormányzat, nem lakóépületek vannak, hanem épületek vannak, különösen a belváros épületei nem csak lakóépületek, sőt zömében nem csak lakóépületek, hanem más funkciókat is tartalmaznak és ezeket a más funkciókat ismeg kell oldani.

- Van ennek talán egyetlen igazán bonyolult pontja, hogy a magántulajdonban lévő házakat, egyáltalán a tulajdonosokat lehet-e kényszeriteni arra, vagy rászoritani, vagy megkérni őket, hogy részesei legyenek ennek a megujhodási folyamatnak.

- Nagyon minimális kényszeritő lehetőség van, tehát hatósági eszközök, aránylag szerényen állnak rendelkezésre, ez általában nem is ehez különösebb problémát, eltekintve néhány olyan öreg nyugdijastól, aki a jövedelméből, nyugdijából nem tudja biztositani, ezekben az esetekben az OTP kölcsön lehetőséggel, vagy ingatlankezelői támogatással, amit ugy értek, hogy ingatlankezelői pénzeszközből megvalósul a jó karbantartás és azt az összeget, amit mi ráforditunk az épületre, rátáblázzuk. Én ugy gondolom, hogy az a rehabilitációs munka, amit folytatunk, az egy olyan vonzerőt, egy olyan ösztönzést jelent a magánerő számára is a magántulajdonosok számára is, ami őket is arra készteti, hogy megujitsák a házaikat.

- Azt hiszem ma már látni lehet, a megujhodott monhatnám azt is, meggyógyult városmagot.

nyebb.

- Megnézhetném a lakást, hogyan rendezték meg ?

- Itt egy tágas gyerekszoba, hát ez tényleg öröm, hogy két kölyöknek ilyen hancurozó helye van, nagy fürdőszoba, ahova még be tudtunk rakni egy, na mostitt megy a mosógép is éppen, automata, és,

- Gyönyörü szépen körbecsempézett fürdőszoba,

- Egy pelenkázóasztalt is be tudtam rakni, olyan tágas a fürdőszoba, itt egy hálószoba, hát ez pont akkora, hogy egy franciaágy belefér és apró butorok,

- Itt pedig egy tágas előszoba van,

- Ez egy gardrob, ami majd kiegészül beépitett szekrénnyel, és itt van egy nap nappali ami tán már túlzottan is nagy. Olyan, hogy még nem is tudtuk belakni, szóval a régi butorok ide nem felelnek meg, majd valami megoldást kell kitalálni. Annak örültünk, hogy a konyha ilyen nagy, mert étkezőt tudtunk kialakitani és hát legtöbbet majdnem egy háziasszony a konyhán dolgozik.

- Én azt hiszem, hogy dédelgetett álmaikban, vágyaikban sem gondoltak arra, hogy ilyen gyönyörü otthont kapnak vissza ugye ?

- Hát nézze, négytagu családnak ideális környezet, hogy békésen és nyugodtan éljünk.

- Azt hiszem épitészetileg nem töri meg, hangulatát nem rontja a tetőtér beépitések.

- Semmiképpen nem, a tetőtér beépitésnek megvannak azok a müszaki megoldási lehetőségei, ami egy müemlék, vagy egy müemlék jellegü épületen is végrehajthatók, van persze kivétel, előfordulhat egy olyan épület, amelyiknek a fedélszerkezete, a tetőszerkezete maga az ácsmunkája olyan, olyan érték, olyan történeti érték, amihez nem szabad hozzányúlni, hanem ha lehet, akkor inkább egy kiállitási teret kell benne csinálni, mert maga ez a mestermunka is megtekintésre érdemes.

- Igen, ht a Kovács Margit állandó kiállitás pontosan igy született, illetve ilyen körülmények között müködik.

- Kedves kis sufni, igen. Ht van egy kettő ilyen például a Liszt Ferenc utca 2 számu épület.

- Lényegében méis elképzelhető akkor, bizonyos lakásszám növ-

- Mikor költöztek vissza a lakásba ?

- Májusban.

- Május ban ?

- Igen.

- És addig hol voltak ?

- Átmenetileg, a Bán Aladár utcában.

- És mit szóltak hozzá, mikor megtudták, hogy ki kell költözni a régi otthonból egy időre ?

- Hát aggodalommal töltött el bennünket, mivel azt sem tudtuk biztosan, hogy visszajöhetünk-e, nem volt mindegy, a költözés sem és az sem, hogy ha visszajövünk egyáltalán mibe fogunk visszajönni.

- Aztán mikor visszajöttek, gondolom, hogy megelégedéssel néztek körül.

-Örültünk neki, mert szép a lakás, két és fél szoba, 90 négyzetméter, négyen lakjuk, két gyerekkel, férjemmel.

- A kisbaba ismerkedik a mikrofonnal, hogy hivják ?

- Benesics Hunor.

- Hunor, hú de szép neved van. Milyen volt a lakás, amikor maguk mögött becsukták az ajtót és a váltó lakásba mentek ?

- Kétszobás volt és félkomfortos, fürdőszoba nem volt, nem ismerne rá, hogyha azt látta volna.

- Nem látszik meg belülről, hogy jó pár száz évet megélt már ez az épület.

- Hát az tényleg nem látszik meg. Szóval teljesen új belső válaszfalak vannak, ajtó, parketta, minden burkolat új és csak a külső rész maradt a régi.

- Közben eljöttek megnézni ?

- Állandóan, mindég jártunk kirándulni, néztük kivülről is, belül is, hogy hogy alakul és milyen munkák folynak.

- Kellemes meleg van idebent, a központi fütést is beszerelték. Azelőtt mivel fütöttek ?

- Olajkályha volt minden helyiségben. Igy sokkal kény-

- Az idegen, illetve aki erre sétál, az mindenki ezt fehér utcának nevezi, hát ez nem fehér utca lesz, ez olyan gyönyörü utca fog lenni, mert a szinezési terve, az már elkészült, jelenleg, mindegyik épületünk a felujitás során két rétegü müanyag alappal készült festékréteget kap fehér szinben és amikor a fele szemben lévő kettes ütemben épülő glokkok elkészülnek, ugy egységes szinezési terv alapján elkészitjük a szinét az épületeinknek.

- Ez itt van a központi fütés beszerelve a lakásokba, de vajon mi a helyzet odakint az utcán, a burkolat alatti közmüvekkel ? Gondolom, hogy azok is épp ugy megörregedtek, mint a házak.

- Igen, a fütés és a gáz kivételével, a gáz hálózatot a Észak-Dunántúli Gázgyártó Vállalat kicserélte az utcában, a csatorna, viz telefon és aközvilágitás cseréjére, a rekonstrukció második felében kerül sor, az utolsó épületek felujitásával párhuzamosan, azt követően pedig az útburkolat felujitása is meg fog történni.

- Vajon mikor sétálhat végig az idelátogató vagy a győri, a Liszt Ferenc utcán és mikor gyönyörködhet, a teljesen felujitott házakban ?

- Hát mintegy 80 millió forintos programról van szó összességében a Liszt Ferenc utcában, ugy programoztuk a kivitelezővel a feladatokat, hogy 83 végén, 84 első felében teljes mértékben elkészül az utcasor.

- Én azt hiszem, hogy Európa-szerte, ezek a legdrágább lakások a történelmi városmagban. Mi voszont az elmult 30 esztendőben mindig azoknak adtuk ezeket a lakásokat, értelemszerüen, mert komfort fokozata olyan volt, akik viszonylag kis pénzüek nyugdijasok. Ezeketmost el kell helyezni, vagy hogyha átalakitották, akkor vajon azzal a komfort fokozattal birják-e ezeket a drága lakásokat?

- Európai jelenség, vagy talán világjelenség, a városok belvárosainak a , a szlömösödése, vgy vagy hogy azt mondjam szinvonalának a csökkenése, majd az ismételt megujulása. Ha a pénzügyi jellemzőket hasonlitjuk össze, akkor ezeknek az épületeknek, ezeknek a lakásoknak a felujitása, a legköltségesebbnek tünik. Ha azonban az egyéb értékeket figyelembe vesszük, akkor én már nem mondanám azt, hogy ez a legdrágább, sőt,

- Kezit csókolom. Megengedi, hogy egy kicsit körülnézzek ?

- tEssék.

- Hogy mutathatom be ?

- Benesics Ferencné vagyok.

vagy nem is létezett ?

- Hát persze, hogy elképzelhető, mert a szerkezeti átalakitás folyamán, a födémeknél, a födémeserőknél a kibontásból a régi falszerkezeteket is le kell bontani, hát hogy a komfortfokozatának megfelelően a szükséges változásokban a lakást ki tudjuk alakitani. Volt korábban 40 négyzetméteres, 30-40 négyzetméteres szobák, amik irreálisnak tartottunk, hát most kialakultakazok a szabvány szobák, amik hát általában, 20-24 négyzetméteresek és természetesen vannak kisz szobák is.

- Ebbe van-e beleszólása a bérlőnek, megkérdezik-e a véleményét, hogy ő hogyan szeretné, milyen beosztásu lakásban érezné-e jól magát ?

- A lakások alaprajzi kialakitásába kevés mértékben szólnak bele a bérlők, hisz itt rengeteg megkötés van a szabványokat illetően, ami nem jelenti azt, hogy a tervezés időszakában nem igazodunk a meglévő igényekhez, inkább a lakások belső terében van lehetőségük a bérlőknek igényeiket érvényesiteni, és ebben nagyon jó az együttmüködésünk a tanácsi épitőipari vállalattal, közbeeső igényeket is kielégitenek, vannak olyan esetek, amikor meg kell hagynunk az eredeti alaprajzu és területi szobát is, amit elsősorban a müemlóki kutatások tárnak fel, ami a problémát itt okozza, az elsősorban oda vezethető vissza, hogy kevés a fizikai munkaerő és ezekre a kutatásokra nehéz szerezni, hisz ez csak órabérben végezhető munka, a kivitelezőknek nek kifizetődő és nemis vállalkoznak rá, igy vállalatunknak a meglévő rendkivül kapacitását kellett igénybe venni ez évben is ezekhez a kutatásokhoz.

- Ha már a kutatásoknál tartunk, akkor azt hiszem, hogy akik most itt körülállják a mikrofont, valamennyiőjüknek volt már részük meglepetésben, a Liszt Ferenc utcai házak felujitása közben. Egyet-kettőt, hogyha elmondana az épitésvezető.

- Hogyha így kinézünk az udvarra, ugyan most jelenleg földhalmaz található, de az alatt olyan pincerendszer van, amit most a gázbekötéseknél a korábban végzett vuzvezetéknél feltártunk.

- A jelen épitésze hogyan nyilatkozik a 100-200 évvel ezelőtt élt és alkotott mesterek kezo munkájáról, hogyan épitették meg ezeket a házakat ?

- Lassabban biztos, mint ahogy mi csináljuk, de talán minőségileg, egy kicsit még ma is azt mondom, hogy jobban és szebben. Nem magam ellen beszélek de még mai nap én ugy érzem, hogy ez a bizonyos hagyományos szakma, valahogy nincs megbecsülve, valahogy jobban kellene, vagy a szakgárdát kinevelni, mert ez nagyon fontos, és csakugyan, aki ilyenjellegü munkára specializálja magát, az anyagilag is érdekelve legyen.

- Milyen szine lesz majd itt a Liszt Ferenc utcai házaknak ?

- Hát nyilvánvalóan itt, nem lehet arról beszélni, hogy tiszta, egyösszegü munkautalványok, mert mikor itt vakolatokat leverünk, födéneket, kibontunk, akkor derül ki tulajdonképpen, hogy milyen munkák várnak a hátralévő időszakban, az itt dolgozó emberekre. Azért, amennyiben lehetséges, a befejező munkákban, a festőben, az egyébben, amikor már a kész vakolatra dolgozunk és a mennyiségek ismertek ott természetesen egyösszegü utalvánnyal lehet dolgozni továbbra is.

- Hallottam, hogy van egy nagy gondjuk. Kevés a kőfaragó.

- Nem is rendelkezünk kőfaragóval, ezeknél a munkáknál az Országos Müemlékfelügyelőség kőfaragóira várunk, megfelelő szakember hiányában ez nem áll módunkban.

- Itt kezdődnek a problémák, mert speciális munkáknak a szervezését, az irányitását igy a beruházónak kell átvenni, munkába adását is és mi feltétlenül azt szeretnénk, hogyha a kivitelezőnk itt, komplexan vállalkozna a feladatokra, tehát esetleg ő adná ki az Országos Müemlékfelügyelőségnek vagy éppen megfelelő szakipari vállalatnak a munkákat.

- Márpedig munka azt hiszem lesz bőven, mert a Liszt Ferenc utca teljes felujitását követik még a továbbiak is.

- A hatodik ötéves tervben, a Liszt Ferenc utca befejezése után, illetve azzal párhuzamosan a munkák végső szakaszában áttérünk a Széchenyi tér rekonstrukciójára, és a további időkben pedig, folyamatosan programozzuk a további feladatokat, az ide vonatkozó városi párthatározat és városi tanács végrehajtó bizottságának a határozata alapján.

- Engem mindig csodálattal töltött el, hogy amikor egy épület homlokzatát felujitják, akkor szinte teljes egészében leverik a vakolatot. Azt, amit 100-200 évvel ezelőtt, olyan mesterien alakitottak ki. Hogyan tudják aztán utána az eredeti formájában visszaállitani ?

- Ez hagyományos módszerrel készül még mai napig is nálunk, a meglévő párkányzatokról, tagozatokról mintát veszünk, ugynevezett sablonos módszerrel, készitjük, és azt, hát természetesen jó szakmunkásokkal ugy eredetileg állitjuk helyre. Ebben az évben, ugy 131 lakást kell átadnunk, szerkezeti átalakitást is kell végeznünk, a kivitelezési munkáknak a legnehezebb része, hát itt nagyon szoros és jó kapcsolatot kell kiépitenünk a tanácsi tervező vállalat szaktervezőivel, gondolok itt statikusra, épitészre, hogy a megtervezett de bele nem látott épületrészeknél ha módositás szükséges, akkor rövid határidőn belül az épitési naplóban a változtatást megadja.

- Még az is elképzelhető, hogy ez a fal valamikor nemis itt állt

- A nagy általánosságban jellemző, ugyanakkor a feladatok láthatók, hogy azért mégisesak megoldásra kerülnek, példaként a Borsos Miklós házat hoznám fel, amelyet a Müemlék Felügyelőség soproni épitésvezetősége, emberei , dolgozói ujitottak fel, vagy a Kazinczy utcában folyó felujitási munka szintén a Müemlékfelügyelőség épitésvezetőségének a munkáját dicséri. Azt a módszert választottuk, más választási lehetőségünk tulajdonképpen nincsis. A tanácsi épitőipari vállalat, a munkáknak a rutin szerü részét, a nagy tömeget jelentőrészét elvégzi, azokat a speciális szakipari munkákat, amelyeknek az elvégzésére alkalmas szakemberekkel nem rendelkezik a tanácsi épitő ipari vállalat, gondolok én itt fa restaurációra, kőfaragó munkára, diszkovács munkára, és hasonló jellegü munkákra, ezeket a Müemlékfelügyelőség szakembereivel végeztetjük el.

- Ismereteim szerint most már Győrött is létesül egy épitésvezetőségük.

- Igen, én inkább müvezetőségnek nevezném, hiszen nem egy teljes apparátus fog itt müködni, a lényeg az, hogy ezek a szakembergárda, akik az ilyen módon folyó felujitási és rehabilitációs munkában részt tud venni, az követni tudja azt a tempót, amit a tanácsi épitőipari vállalat, képvisel és amit diktál.

- A kivitelező a Győr-Sopron megyei Tanácsi Épitők és Szerelőipari Vállalat, amelynek müszaki igazgatóhelyettese Antal Mihály is eljött erre a beszélgetésre.

Gondolom, hogy a vállalat dolgozói, meg talán a vezetői is lelkesedtek első pillanatban, amikor megtudták, hogy ezután inkább felujitásokkal kell majd foglalkozniuk.

- Hát nyilvánvaló, mint minden ilyen témánál és minden ujnál is, bizonyos ellenállás egyesekben legalábbis kialakul, jelenleg a kapacitásunk 60-64 százalékát már lakás és egyéb épület felujitására forditjuk.

- A szakmunkásgárdát nem kellett átalakitani,

- nyilvánvaló,

- ennek megfelelően ?

- Nyilvánvalóan azt jelentette, hogy a szakmunkásgárda is bizonyos mértékig átalakult, előtérbe kerültek különösen ezen a részen az ácsok és egyéb befejező munkáknak a szakositása, és a szalagrendszerü munkavégzésnek a kialakitása.

- Éppen ezért új bérezési rendszert, új normarendszert kellett kialakitani, hiszen egész más a munkaráforditás egy panelos épitkezésnél mint egy müemléki lakásnál, háznál.

Ugy gondoljuk, hogy ezt a problémát, szerintünk a legfontosabb problémát, ami a belvárosi rekonstrukciót illeti, meg kell oldani, és a lakás javitás tervezési szinvonalát olyan mértékben fejleszteni kell, hogy lehetőség legyen, ezeket a hatásokat is érvényesiteni.

- Jelentősen gyorsithatja a tempót, az a módszer, amely a Liszt Ferenc utcában folyik, tehát a sortatarozás, ezt nem mondanám, hogy bevált módszer, mert nem túlságosan elterjedt. De gyorsithatja a lépteket, viszont ehhez egyfelől kell cserelakás, meg aztán a jogszabályok is, inkább csak a mostaniak, hátráltatják ezt a munkát.

- Egy-egy épület, egy-egy ház felujitását szabályozzák egy ilyen tömbrekonstrukciós tevékenységnél ezek az egyedi esetekre szerkesztett szabályozókkal kell mégis működni. A kiutat, használható kiskaput megtaláltuk erre amódra és ma van olyan módszerünk, amivel az épület felmérésétől kezdve, az épület teljes befejezésig, kivitelezésig tudjuk biztositani azt a folyamatot, ami értelmes müszaki és gazdasági lebonyolitást tesz lehetővé.

- Hogy mi is ez a folyamat, az épületfelmérés az első, ami feltárja, hogy milyen lehetőségeket rejt magában, milyen müszaki feltételek állnak rendelkezésre, milyen rekonstrukciós munkát kell elvégezni. A következő lépés, ha ez egy védett müemlék épület, akkor a müemléki kutatást kell, hogy kövesse ezt a munkát, a megujitás tervezése, ezeknek azesetleg rejtett történeti értékeknek az ismeretében kell, hogy történjen.

- Mint ahogy volt is rá példa, nagyon szép freskók bukkantak elő a Liszt Ferenc utcában.

- Igen, aztán ha előbukkan egy ilyen freskó, akkor törhetjük a fejünket, hogy egy ilyen freskó felujitása és és helyreállitása, milyen pénzből valósulhat meg, tehát

- Megkutatják, majdpedig akkor gondolom, hogy elkészül egy terv.

- Igen, elkészül a kiviteli terv, amelynek alapján a kivitelező a helyreállitási a rehabilitációs munkát elvégzi.

- Azt hiszem, itt van az a pont amiről már az imént egy kicsit beszéltünk, hogy addig mig kézmüves módszerekkel dolgoztunk hosszú, hosszú éveken, évtizedeken át, addig most, éppen ezek a kézmüvesek hiányoznak a szakmából. Ábrahám Kálmán épitésügyi miniszter mondta egyszer, hogy talán a nagy épitőipari vállalatoknak, be kellene árendezkedniük egy olyan brigáddal, egy olyan üzemegységgel, ahol ahol a kőmüves szakmához értő emberek, meg a régi épitési módhoz értő emberek dolgoznak.

ami nem utolsó szempont manapság, hisz az egy lakásra jutó felujitási költség meghatározott, tehát ez kihatással van a kialakitható lakások számára és nagyságára is.

- A Liszt Ferenc utcai házak, lakások zöme, mikor épült vajon ?

- Hát az 1700-as években.
A közelmultig ezeket csak javitgatták, foldozgatták, foldozgatták.

- Mikor került előtérbe ? Mikor volt szó először arról, hogy egy teljes felujitást kellene itt végrehajtani, tehát megfontalitani, ezeket az ódon házakat ?

- 1978-ban foglalkoztunk azzal a gondolattal, hogy bek kellene kapcsolódni a belvárosi rekonstrukcióba, részben külföldi tapasztalatok alapján, részben igen kevés hazai tapasztalatok alapján, éppen ezért az előkészités is elég hosszú időt vett igénybe, nem kivántunk ugy nekivágni a munkáanak, hogy problémák maradjanak. Ezzel együtt is ugy gondoljuk, hogy nem oldódott meg minden kérdés ugye, ahogy szerettük volna, az épületek kiüritése, felujitási munkát megelőzően nagyon sok gondot, problémát jelent. Talán a lakások kiüritése, elég hosszú meggyőző rábeszélések, tájékoztatók után aránylag elég rugalmasan ment, sokkal több probléma jelentkezik a közületi bérlemények kihelyezése kapcsán. Ki kellene talán emelni a kisiparosok által üzemeltetttt műhelyeket, érthető hisz ők ebből élnek, váltó helyiségről hát gondoskodni kell, ami Győrben is éppen olyan probléma, mint máshol .Váltó lakásaink a 60-as években épültek, az akkori igényeknek megfelelően és korszerüsitések ellenére is, ugy érezzük, hogy elsősorban a környezetük nem olyan, mint amilyen az elvárható lenne. Folyamatban van, hogy egy 24-lakásos átmeneti lakás épitése Győr-Szigetben, aránylag közel van a belvároshoz és ujabb 24 lakás alapjainak a lerakása kezdődik rövidesen.

- Föl se vetődött az a gondolat, hogy csak a homlokzatot ujitják föl, miként Budapesten és a belső korszerüsitést, majd valamikor máskor ?

- Tapasztalataink alapján nem itéltük követendő példának. Ugy próbáljuk összehozni a fajlagos költségek tarthatóságát, hogy párositjuk az épületcsoportokat, tehát kevesebb munkás igénylő épületeket is, beprogramozunk nem a müemléki városrészen belül, a feladatok közé és igy az átlag valahogy összejön, bár a legnagyobb prbblémánk az, hogy a közületi bérlemények re, nem kaptunk felujitási keretet, illetve, csak annyit amennyi az ötödik ötéves tervi bázisunkban szerepel . Mivelhogy az ötödik ötéves tervben, közületi bérlemányeket nem, illetve csak nagyon kevés mértékben ujitottunk fel, az igény, a hatodik ötéves tervben annak ötszöröse, mondhatnám ugy is, hogy 7-8-szorosa is, igy a fajlagos költségekben, ennek a különbsége, meg stn jelentkezett.

A rehabilitáció nem csak a házak külső homlokzatának felujitását jelenti, az egész városmag belső strukturájának áttekintését, esetleg átalakitását, továbbmenve, a lakások igazodnak a ma emberének elvárásaihoz.

- Jónéhány épitési időszakában nem kifejezetten arra a célra épült, amire ma használjuk. Arra kell törekedni, hogy az eredeti céljának megfelelőr vagyahhoz nagyon hasonló célokra használjuk most, ettől lesz gazdaságos, éttől lesz értelmes,

- Milyen reális lehetőség van erre ? Azt hiszem, nem túl sok .

- Ezek az épületek egy-két emeletes épületek, eredendően a földszinten üzletet, vagy műhelyt tartalmaztak, az első emeleten a tulajdonosnak, vagy teljes családjának a lakáskörülményét oldották meg, no most ezeknek az épületeknek a földszinti tereit, helyiségeit, üzleti célokra, csak kis alapterületü üzletek, kis alapterületü műhelyek kialakitására tudjuk igénybe venni, ezt ma kereskedelmi vállalatok nem szivesen üzemeltetik, szeretik a több ezer négyzetméteres alapterületeket, racionálisabb ott a munkaszervezés, kisebb a létszám igény, gazdaságosabb feltételeket tudnak teremteni.

- Én ezzel tökéletesen egyetértek, hogyha egy kereskedelmi vállalat vagyok, viszont aggódom a városért, mikénta rehabilitációs folyamat is, egy aggódás inditóka.

- Nem alkuszunk meg,mondjam azt. Nem az a megoldás, hogy akkor itt nem alakitunk ki üzletet. Igenis próbáljuk megkeresni azt az üzemeltetőt, aki értelmesen , hasznosan tudja használatba venni ezt a kialakitható üzlet, vagy műhely helyiséget, az esetek többségében, ez sikerült is ezideig, de mondom ez nagyon sok munkát igényel.

- A győri Hasst Ferenc utca 16.-os számu házat választottuk ki beszélgetésünk szinhelyéül, négpedig azért, mert ezt a házat és a benne levő lakásokat, hamarosan átadják, régi bérlőiknek. Mikor is ?

- Decemberben várható a költözés.

- Tehát már mindenképpen itt töltik a karácsonyt, mondja Csalakta Gyula, a Győri Ingatlankezelő Vállalat müszaki osztályvezetője.

- Kezdődik azzal a feladat, hogya programot meghatározzuk, egyeztetjük az illetékes szakhatóságokkal, az Országos Müemlékfelügyelőséggel különösen, hisz a müemlékileg védett területen dolgozunk. A terveztetéssel kezdődik gyakorlatilag a manuális feladat, ami véleményünk szerint , meghatározza a kivitelezés további menetét. Mert a tervezés közben és alatt, már eldől, hogy a lakások milyen alaprajzi kialakitást kapnak,

1021

Varga László, Győr főépítésze

1981. III. 5. 12.55. Petőfi S.J.né.

Kapcsoljuk a győri körzeti stúdiót

- Rehabilitált városmag.

- A Magyar Rádió győri körzeti szerkesztőségének müsora.

- A cim akár kérdés is lehetne, mert mily boldogan vallaná Varga László Győr főépitésze is, hogy a most folyó zajló nagy felfordulás a városban, ez már a rehabilitáció.

- De, azt mondom, hogy elemeiben igen, rehabilitálunk, az a munka, ami most leglátványosabban a Liszt Ferenc utca környékén, a Liszt Ferenc utcában Gorkij utcában, illetve Molnár Krausz Ferenc utcában, látható, az már rehabilitációs tevékenységnek nevezhető, néhány éve már, hogy ugy mondjam, irritálja a város lakóit az által, hogy közlekedés és életfeltételek rosszabbak, de akik az új felujitott épületekbe költöztek, azok nyilván örömmel vették ujra birtokukban a felujitott, rekonstruált épületeket.

- A történelmi városmaggal rendelkező magyar városok sajátos varázsa, egyben sajátos gond is.

- Nyugodtan 30 évesnek nevezhetjük ezt az adósságot, elfeledkeztünk ugy tünik arról, hogy nem csak a virág kiván öntözést, hanem az épület, felujitást, karbantartást.

-Pedig, hát a sérülések nyomai nem tegnap látszódtak.

- Igy igaz, a, a nagy lakáshiány, a mennyiségi lakáshiány elvitte, hogy ugymond az erőnket, a kapacitásukat, a pénzügyi lehetőségeket, a tömeges lakásépités irányába, és ezáltal lényegesen később anyagi, technikai erőt tudtunk a felujitásokra, karbantartásokra forditani, a kivitelezői kapacitások, a technológiai fejlesztések is a tömeges lakásépités szolgálatában valósultak meg és a rekonstrukciós munkához szükséges feltételek, hogy ugy mondjam, kézmüves szinvonalon maradtak, sőt, ez a kézmüves szinvonal, vagy kézmüves kapacitás bizony ma már, egyes szaknákban, alig-alig található meg.

- Szóval Győr nekilátott, hogy rehabilitálja, az elöregedett, megkopott városmagot. Van-e erre átfogó terv, a városban ?

- A belváros az elmult évtizedekben, szinte mindig terv zósi terület volt, mindig készültek egyes részeire rendezési tervek, javaslatok, ezek között jónéhány jóváhagyásra is került, ebből a legjelentősebb a műemléki védett területnek a rekonstrukciós terve, amelyet a V.TI készitett és

- Tulajdonképpen szerencsés a város, a vár falon belső rész.

- Igen, igen.

Vajna Éva.

Lantos hagazin. 1929. T. évf. 1 sz. 13-16 old.

Varga László: Az uj város háza az Erzsébet-uccából nézve. (Budapest város-fejlesztési terve.)

Vajna Éva.

Lantos Magazin. 1929. T. évf. 1a.
13-16 old.

Varga László: Rottenbiller tér. [Budapest városfejlesztési terve.)

Vajna Éva.

Lantos Magazin. 1929. I. évf. 1 sz.
13-16 old.

Varga László: Az Erzsébet
tér és az Erzsébet-emlék.
(Budapest városfejlesz-
tési terve.)

Vajna Éva-
Lantos Magazin. 1929. T. évf. 1 sz.
13-16 old.

Varga László: A Bazilika
környéke. (Budapest vá-
rosfejlesztési terve.)

Vajna Éva -
Lantos Magazin. 1929. I. évf. 1. a.
13-16 old

Varga László: Az Erzsébet sugárút. (Budapest város fejlesztési terve.)

Vajma Éva-

Lantos Magazin. 1929. I. évf. 1 a.
13-16 old.

Varga László: Az új vánosháza. (Budapest vánosfejlesztési terve.)

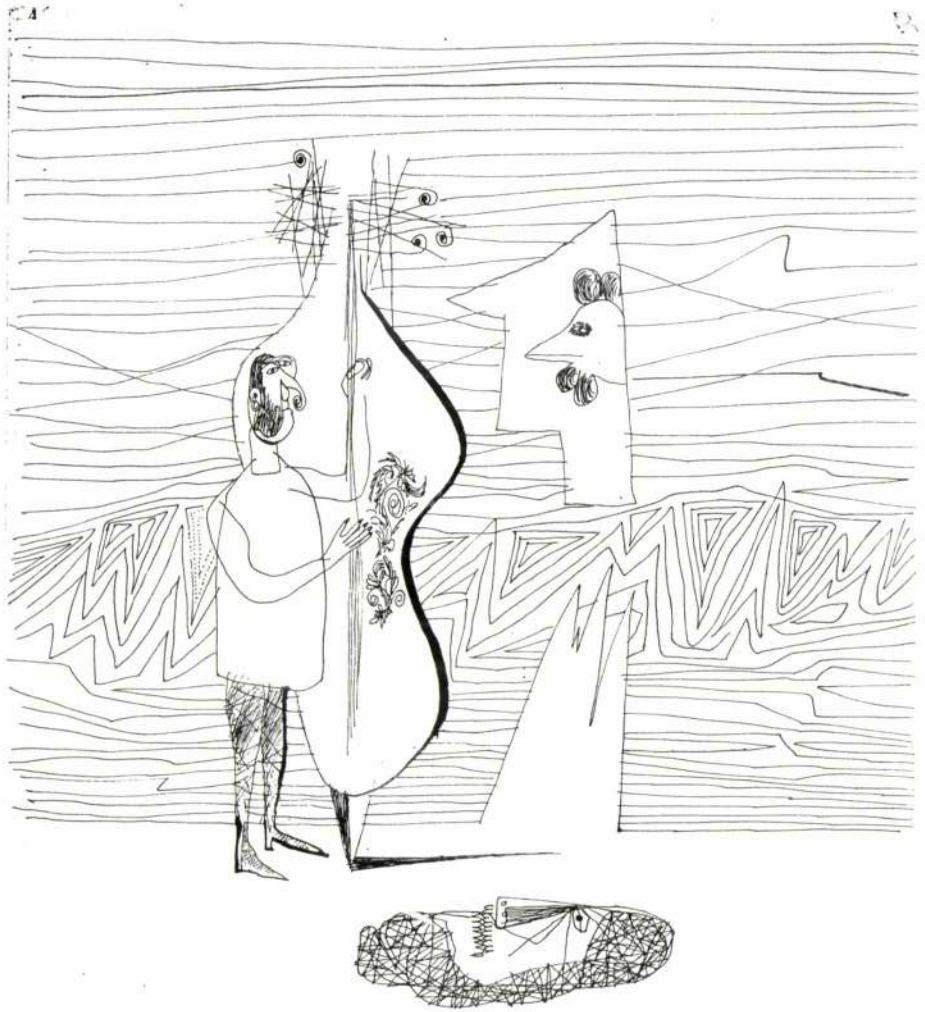

Zene

← **Álarcok**

Nemcsak a közelmúlt magyar művészetének vannak „rejtett dimenziói", de elmondhatjuk ezt napjaink magyar művészetéről is, hisz akárcsak a hatvanas-hetvenes években, manapság is sok kortárs-alkotónk tevékenységét homály borítja. Tíz-húsz éve ennek a homálynak – tudjuk, – elsősorban politikai okai voltak: előidézésével a pártállam próbálta meg elhallgatni, elszigetelni és ellehetetleníteni potenciális művészeti ellenfeleit. A nyolcvanas évtizedben azonban, a rendszer fokozatos megrendülésével fordult a kocka: innentől inkább a műkritika figyelmetlenségének és bántó elfogultságainak tudható be az átfogó és tárgyilagos helyzetkép hiánya. Hivatalosan is elismert lett ugyanis a művészeti pluralizmus ténye, a többféle nézőpont, szemlélet, ábrázolási módszer és stílustörekvés jogosultsága, s mégis: az elvi szinten deklarált esélyegyenlőség ezidáig még nem hozta meg a maga gyakorlati eredményeit. Arra a művészre, aki nem tartozik klikkhez, aki mögött nem áll nagyhangú baráti társaság, aki alkatánál fogva visszahúzódó habitus, s többre becsüli a műhelymunkát, mint a (sokszor csak az önmutogatásban kimerülő) közéleti jelenlétet, bizony manapság is jóval kevesebb fény hull. Kevesebb annak ellenére, hogy teljesítménye nemcsak megközelíti, eléri, de olykor meg is haladja az éppen „placcon lévők" teljesítményeit.

Ilyen érdemtelenül kevéssé ismert és méltányolt mester Varga László is, aki mögött pedig meglehetős művészi múlt, féltucat önálló kiállítás, s jónéhány környezetátalakító falragasz, ízléstformáló illusztráció-sorozat, és egyéb térrendező, térszervező és dekoráló grafikai produkció áll. Relatív ismertségének bizonnyal egyik oka, hogy pályamódosítással lett a grafikai műfajok művelője – eredetileg építésznek indult, s innen lépett át a hivatásos képzőművészek táborába. Képzettségéből adódóan – lévén az építészet mégiscsak rokonszakma! – főként alkalmazott grafikusként tevékenykedik, s tesz – újabban egyre több és sikeresebb – kirándulást a művészi igényű képgrafika területére.

Varga László sok megpróbáltatást megélt nemzedék tagja, s így érthető, hogy művei – olykor direktebben, máskor áttételesebben – főként személyes sorsából táplálkoznak. Témát jelent számára a háborús gyermekkor csakúgy, mint az ötvenes években – serdülő ifjúként megélt – különböző abszurditások. A szorongás, mondhatni, eredendő létélménye. A másik nagy témakör, ami sokat foglalkoztatja, a külvárosok ellentmondásos viága, a visszahúzó tradíciók és a kitörni vágyó energiák mindennapos összeütközései. Ilyen ihletésű rajzsorozata akár Moldova György „Gázlámpák alatt" című novelláskönyvének a képi megfelelője is lehetne, hisz nála is, akárcsak az írónál, a „téren" zajlik az élet, amely hely egyszerre szimbóluma a bűnnek és az erénynek, a jóságnak és a gonoszságnak, a játéknak és a tragédiának.

A harmadik fontos inspiráló közeg a modern világirodalom, ezen belül is az elidegenedés egész századunkat érintő problémáinak felvetői: Proust, Kafka, Yoyce, Musil, Mrozsek és a többiek. Varga László is falak közé zárva érzi magát, s szüntelen viaskodik balsejtelmeivel, hol kegyetlen, hol ironikus kritikával szemlélve önmagát és korát. Tépelődő és gyötrődő alkotó, akit mélyen megérint és bánt minden antihumanista, antiracionális megnyilvánulás, mégsem mondanánk, hogy nekikeseredett ember, mert van humorérzéke, tud mosolyogni, sőt a megbocsájtás is erényei közé tartozik. Ironikus gesztusai mögött is ott érezni a lírát, az emberszeretetet, voltaképpen nem vonja meg, csupán felfüggeszti bizalmát, mert legbelül mégiscsak hisz az ember megjavíthatóságában.

Intellektuális-filozófikus tartalmainak megfelelően Varga mester előadásmódja, formarendszere is túllép a látványi realitásokon, bár sosem szakad el teljes egészében azoktól. Sajátos, gondolati realizmusa szimbólummá transzponálja a hétköznapi eseményeket és jelenségeket, s e szimbólumokat kell értelmeznie annak, aki meg akarja érteni mondanivalóit. Bár lapjai olykor bonyolultnak tűnnek, megfejtésük némi fantázia és asszociációs készség birtokában mindig megoldható, megoldható annál is inkább, mert a Varga-grafikák szürrealisztikus rendetlensége valójában nem nélkülözi a rendet, a valamikori építész konstruáló biztonságát és világosságát.

Tasnádi Attila

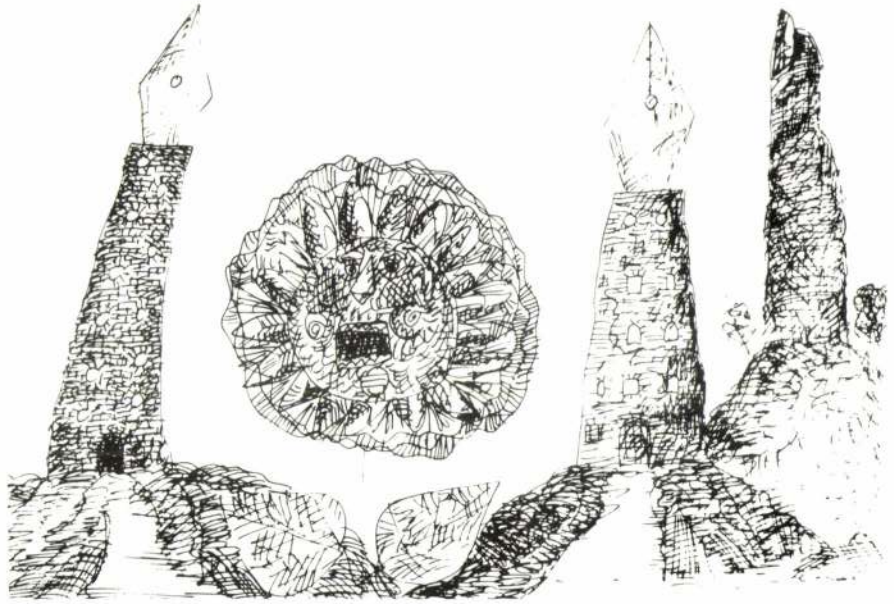

Illusztráció

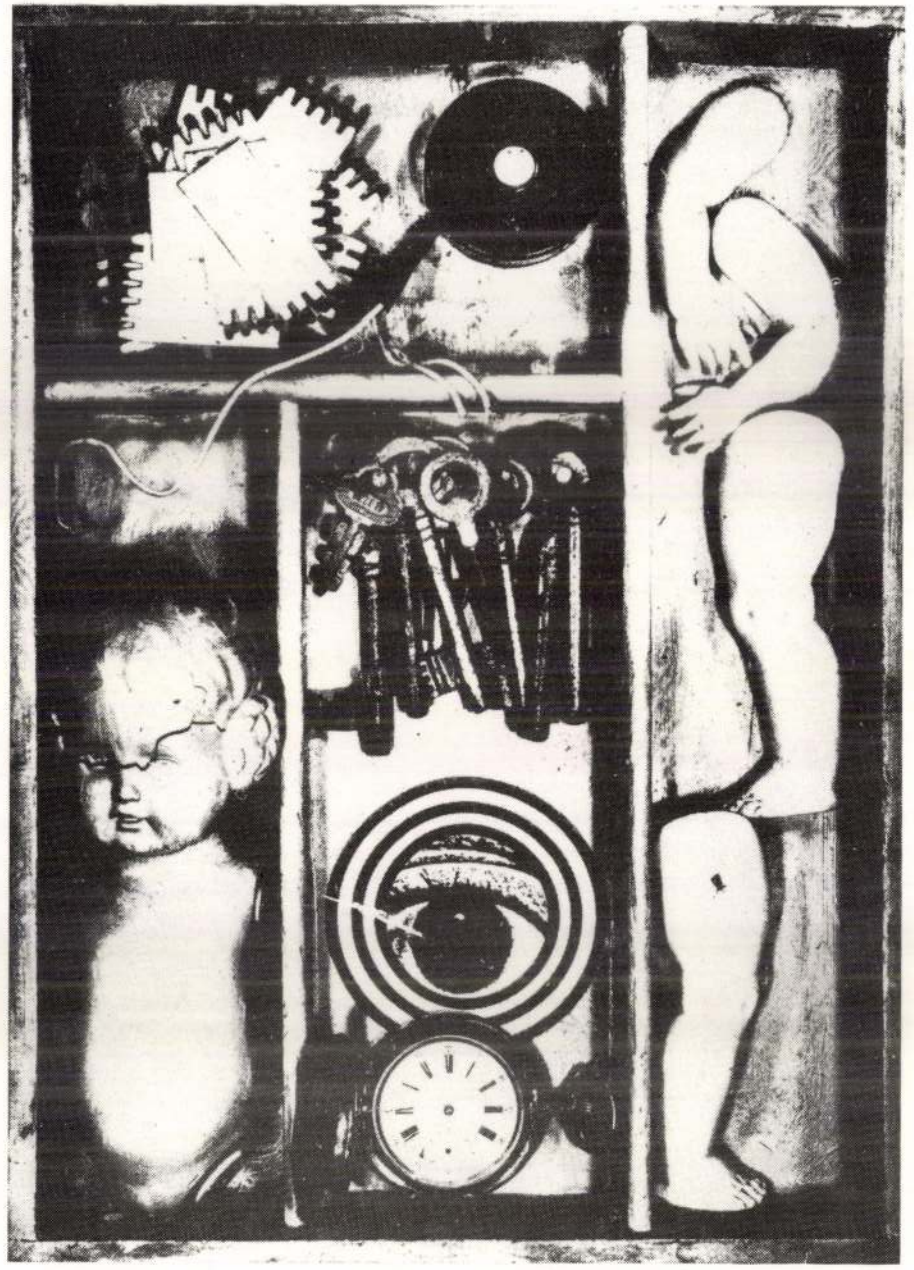

A múlt doboza

A

CSEPEL GALÉRIA

szeretettel meghívja

Varga László
grafikusművész
kiállításának ünnepélyes megnyitójára
1991. június 6-án (csütörtökön) 18 órára

A kiállítást megnyitja:
Tasnádi Attila művészeti író

A kiállítást rendezte, a katalógust tervezte:
Csorba Mária újságíró

A kiállítás helye:
XXI., Csepel, Tanácsház tér 3.
Telefon: 276-7343

Megtekinthető:
1991. június 6-tól 30-ig
keddtől vasárnapig 10–18 óráig
hétfőn zárva

Megközelíthető:
A Boráros téri gyorsvasúton két megálló a Tanácsház térig. Utazási idő a Boráros tértől 10 perc.

F. k.: XXI. ker. Polgármesteri Hiv. MISO oszt. vez.

Varga László

VARGA LÁSZLÓ

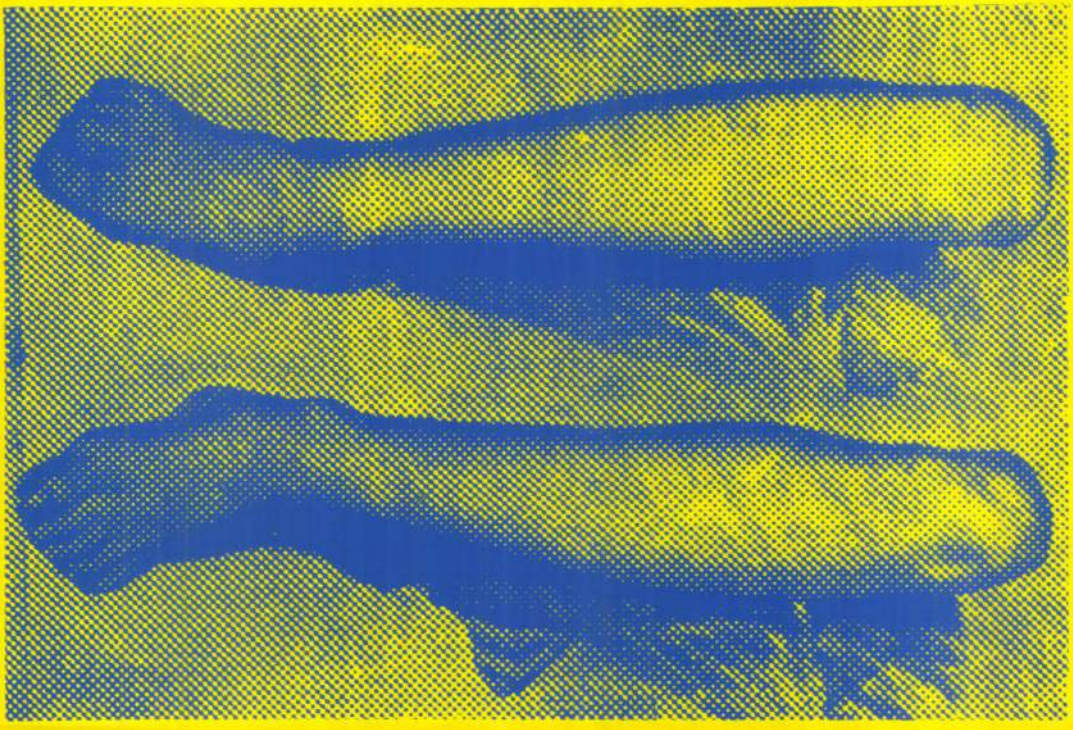

FIATAL MŰVÉSZEK KLUBJA
YOUNG ARTISTS' CLUB
Budapest, 1062
Népköztársaság útja 112
Telefon: 318-858, 322-959

FMK GALÉRIA '85

VARGA (AMÁR) LÁSZLÓ

kiállítása

1985. november 29—december 12.

Megnyitó

1985. november 29. 19.00

Varga (Amár) László
1056 Budapest, Belgrád rkp. 26. VI. 2.
Tel.: 371-324

HUNGARY

Varga László

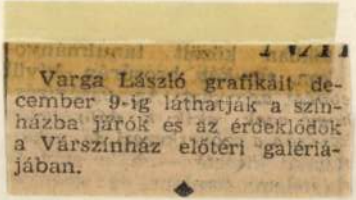

Varga László grafikáit december 9-ig láthatják a színházba járók és az érdeklődők a Várszínház előtéri galériájában.

Magyar Nemzet 1984. XI. 2.

dr. Varga László Ybl-díjas építéstörténész és néprajztudós.

1984. V. 17. Petőfi lo.45 Znó

Láttuk, hallottuk

- Nemrégiben hunyt el dr. Varga László, Ybl-díjas építésztörténész és néprajztudós. Akit építésznemzedékek soraocsak Laci bácsikként ismert. Munkásságáról egyik tanítványával, Pintér Tamással készített interjut Mihály Éva.

- Néprajzos szakot végzett a Pázmány Péter Tudományegyetemen. Munkásságának első felében olyannéprajzos generációval volt kapcsolatban, amelynek három legkiválóbb képviselője Győrfi, Bátki, és Viski. Győrfi

tanszékén dolgozott, és vett részt a harmincas évek végének haladószellemi mozgalmaiban, mely közvetlenül kapcsolódott a népi írók mozgalmához. Egy emlékezetes rövidéletű táj- és néprajzi központmunkatársa is volt, amely 37-38-ban működött, és Budapesten 38-ban rendezték egy olyan kiállítását, amelyben a az akkori magyar paraszti társadalom helyzetét mutatták be. A kiállításnak megdöbbentő hatása volt. Ennek tulajdonítható, hogy a kiállítást nem sokkal a megnyitása után bezárták.

- Éppen most jelent meg Huszár Istvánnak azzal interjukötete, amelyben Kovács Imrével, a népi írók mozgalmának egyik jeles képviselőjével beszélget, pontosan erről a korszakról. Tehát ezek szerint Varga László ennek a csoportnak tagja volt. Hogy lett aztán főiskolai építészmérnök-történész?

- Ez nagyon összefügg azzal a néprajzi kutatómunkájával, amelyet gyakorlatilag a 20-as évek végén kezdett el, történetesen ő kezdte meg Magyarországon egy komoly műszaki igényű és szemléletű felmérését a népi épületeknek és dokumentálta az utókor számára. Munkájának az eredménye több tízezernyi rajz, fénykép-felvétel, amely forrásértékű. Varga László ezt a gyűjteményét a szentendrei szabadtéri Néprajzi Múzeumra hagyta. Reményünk van arra, hogy ez jó kezekbe kerülvén, a feldolgozás megkezdődik, és hamarosan rendelkezésre áll.

-----oooo-----

Varga (Amár) László

Varga (Amár) László festő kiállítása nyílik Hommage á Böcklin címmel a budapesti Stúdió Galériában ma, szerda délután.

Magyar Nemzet 1986. VII. 10.

1984. XI. 15. 10.45. Petőfi

Láttuk, hallottuk

- A Budai Várban a Várszinház Galériában nyílt meg, Varga László grafikusművész kiállítása. A mikrofonnál Beke László. A

* Varga László a grafikusok között az ismeretlenebbek közé tartozik. Legalábbis én nemigen hallottam róla.

- Én sem tudom, hogy mi az oka annak, hogy ő ismeretlen, de felkeltette az érdeklődésemet a meghívón szereplő szöveg, megnyitja Erdélyi Miklós, felhívtam Erdélyi Miklóst, hogy ki Varga László aki azt mondta, hogy a 60-as évek elején egy építészetet abbahagyó és ugyanakkor nagyon tehetséges grafikusnak induló művészről van szó akit Hegedüs István a a jól ismert Hi-Hi, és már barátai Pikinek, azaz Picassonak neveztek akkoriban. Na most ő hosszú időre, legalábbis a kiállítást látogató közönség számára eltűnt és most bemutatja a szinházzal kapcsolatos rajzait amelyekkel kapcsolatban az első benyomásom az volt, hogy talán ezen a magyar Folon hogyha ismered ezt a félig karikaturásta, félig grafikus abszurd rajzoló francia művészt,

- Folon humora, eléggé intellektuális humor. A franciák között is csak egy rétegnek a kedvence. Hát ami azt illeti Hi-Hiének a humora is inkább intellektuális jellegü. Varga László ezek szerint egy intellektuálisan humoros típusu grafikus ?

- Mindenképpen intellektuális típus, félig humoros, félig nemis annyira humoros. Én azt vettem észre, hogy meghatározók már a témái is. Kaffka, Beckett, tehát inkább az abszurd, inkább a tragikus világhoz tartoznak, és megfigyeltem azt is, hogy van néhány nagyon rajzolói alaptrükkje. Ilyen például az, hogy vonzódik az egyensúlyi helyzetek a borotvaélen lebegések, a spárgán rángatott szerepek iránt, marionetteket rajzol, olyan összehov Három nővért rajzol, ahol az egyes alakokat hosszú és lágyan megfestett sávok jelképezik odavetett ecsetvonások és azt ő körülrajzolgatja, igy aztán egy ilyen félig festői félig rajzos figura keletkezik aki lebeg a térban, szóval a lebegés, a dróton rángatottság és a különleges egyensúlyi helyzetek néha a repülés. Ez viszi el az ő fantáziáját a saját birodalmába a kiinduló szinházi darab irányából.

- Miután ennyire szinházi témákkal foglalkozó grafikusról van szó érthető is, hogy egy szinházi galériában állítják ki a munkáit. De vajon mennyien tévedhetnek be a Várszinház Galériába ? Kétségkívül ott van a közelben a Nemzeti Galéria de nem sokan tudják. Ugyhogy én arra célzok ezzel a kérdéssel, hogy valószinüleg félreeső hely a Várszinház galériája.

- Hát azt hiszem, hogy pontosan ugyanannyian nézik meg ezt a kiállítást, ahányan a Várszinház előadásait látogatják, illetve azok közül néhányan akik keresztül sétálnak a hallon, és ez egy érdekes problémát is fölvet mert én nagyon szeretném népszerüsíteni ezt a galériát, de minden ilyen szinházi kiállítástipusnál az szokott lenni a probléma, hogy ott elsősorban szinházi plakátokat mutatnak be, vagypedig díszletterveket, maketteket és az a nagyobb közönséget nem nagyon szokta érdekelni.

- Említetted, hogy ezt a kiállítást Erdélyi Miklós nyitotta meg. Erdélyi Miklós a Magyar Képzőművészet egyik nagyon érdekes és összetett egyénisége nem tartozik a legfiatalabb generációhoz, de ugyanakkor az a jellemzője, hogy minden egyes korszakváltáskor képes megújúlni ugyhogy 30-35 év óta vagy talán még régebb óta egyértelmüen a magyar avantgardehoz tartozik. Hogyan lehetséges, hogy Erdélyi Miklós, aki ilyen jellegü ilyen típusu alkotó egy nálánál hagyományosabb jellegü grafikus kiállításának a megnyitását elvállalja.

- Azt hiszem ennek az az oka, hogy Erdélyi Miklósnak nagyon egyéni izlése van és ő a számunkra tradícionálisnak látszó dolgokban is észreveszi azt ami szokatlan.

/zene/

ika és méréstechnika területén,
, azonban rátermett kezdő szakemberek is

ódési készség és nagyfokú

,

épzés Münchenben,
elelősségvállalással a kezdettől fogva,
és,

kkor kérjük küldje jelentkezését az alábbi címre:

emély- és munkaügyi osztály

s

tronikus power modulok
ük ki.

ek

részére

Az akác túléli az embert

Fába vésett álmok Dabason

Azt mondják, a kéz árulkodik a foglalkozásról. Varga Lászlóra ez nem áll, termetéhez képest kicsi, finom kezei vannak, semmi nyomát sem látom rajtuk, hogy tölgybe, kőrisbe lehel velük lelket a fafaragó művész. A művész szó ellen tiltakozik, s a szobrász besorolást sem vállalja.

– Amit én művelek, az tipikus paraszt fafaragás. A parasztember öncélúan soha nem farag, a díszítésen túl arra törekszik, hogy funkcionális szerepe, praktikus haszna is legyen a keze alól kikerülő daraboknak – magyarázza a dabasiak fafaragója, aki két évtizede grafikusként indult, s még ma is fölöttébb büszke rá, hogy egy Pest megyei tárlaton egy Barcsay- és egy Czóbel-kép közt az ő egyik grafikája is jelen volt.

A rajzszén és a véső közt volt egy átmenet: művészi gyertyaöntéssel és batikolással próbálkozott. Pedig már akkor is a fában látta azt az anyagot, amiben leginkább kifejezheti művészi álmait.

– Hiába voltak álmok és vágyak, ha nem volt pénz szerszámra. 1980-ban rám mosolygott a szerencse egy négyes találat formájában. Ebből vásároltam meg a vésőket, különböző szerszámokat, nyersanyagot, egyszóval berendeztem a műhelyt. Az első próbálkozásom egy rusztikus parasztfej volt akácfából. Mikor elkészült, nem tetszett, eldobtam. Egy barátom – anélkül, hogy szólt volna – eltette. Most, tizenöt év múltán azt mondom, túl szigorú voltam magamhoz, az a parasztfej nem is olyan rossz ahhoz képest, hogy az első.

Azóta számtalan alkotás került ki a Varga-műhelyből. Szobrai, torzói, kopjafái, reliefjei, belső teret díszítő elemei, faragott oltárképei megtalálhatók Dabason, Lajosmizsén, Kecskeméten, Egerben, Hevesen, Bugyiban, Újhartyánban, Hernádon, Inárcson, sőt néhány már túljutott az országhatáron is.

– Melyik alkotása áll legközelebb a szívéhez?

– A legsikerültebbek közé sorolom a gyóni temetőkaput, ugyanitt az orvosi rendelő udvarán álló parasztfejet és a dabasi zsinagógákat megjelölő két emlékoszlopot. Mindazonáltal a közelmúltban elkészül monumentális sírkeresztre vagyok a legbüszkébb, amivel a nagy magyar vadász, Széchenyi Zsigmond gróf családja bízott meg.

– Számon tartja a munkáit?

– Nem mindet, ahhoz túl sok került ki ebből a műhelyből. A jelentősebbekről fényképes katalógusom van, ezekről pontosan tudom, mikor hová kerülnek. Mint minden alkotó, én is nehezen válok meg egy-egy darabtól, s ha lehet, figyelemmel követem a sorsukat. Dabason divatba jött a kopjafa, sok van már belőlük a temetőkben. Tavasszal rászánok néhány napot, s azokat, amiket én faragtam, lekenem lenolajjal. Ezek még száz év múlva is meglesznek, az akácfa túléli az embert.

Margitai M. György

Varga Lásdi

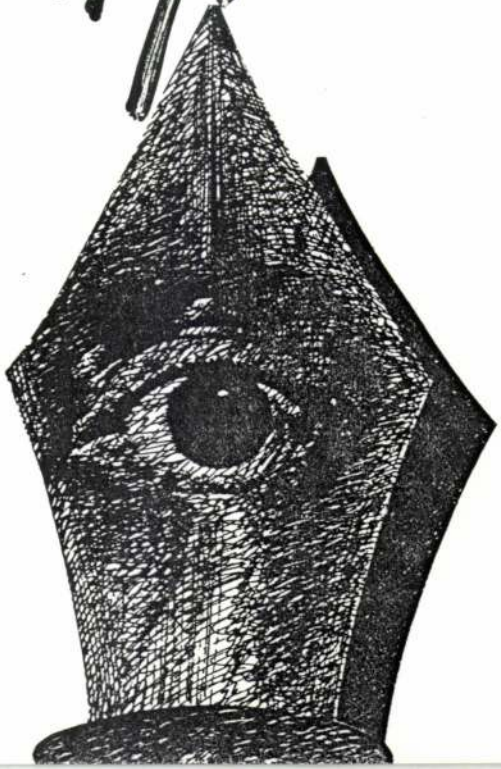

A Pesterzsébeti Múzeum
Gaál Imre Galériája
meghívja Önt

VARGA LÁSZLÓ
GRAFIKUS

kiállításának megnyitására
1997.szeptember 26-án
d.u. 5 órakor

Megnyitja:
KÁRPÁTI KAMIL
ÍRÓ

Nyitva: október 12-ig, hétfő
kivételével naponta 10-18 óráig.
Gaál Imre Galéria
Budapest XX. Kossuth L.u. 39.
Tel: 283-0031

Varga László grafikus (Mosonmagyaróvár 1930). Főleg alkalmazott grafikával foglalkozik, de képgrafikát, könyvillusztrációkat és fotografikát is készít.
Szürrealisztikus hangvételű rajzait először 1957-ben a Műcsarnok „Tavaszi Tárlatán" mutatta be.

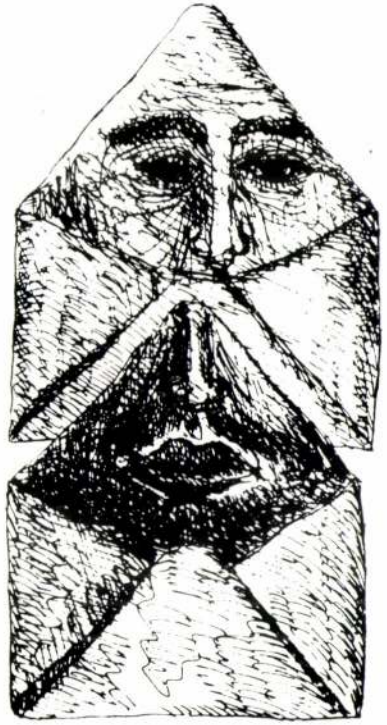

Egyéni kiállításai:

1959. Lengyelország – Nova-Huta Kísérleti Színház.
1960. Magyar Építőművészek Szövetsége.
1975. A Fészek Klub rendezett kiállítást grafikáiból.
1975. Kecskeméti Művelődési Központ.
1977. Budapest, Csili Galéria. (Pesterzsébet)

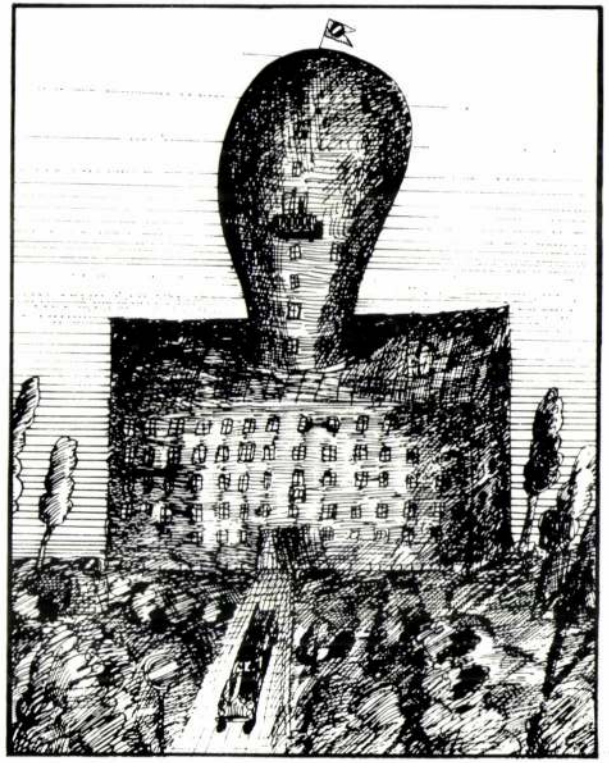

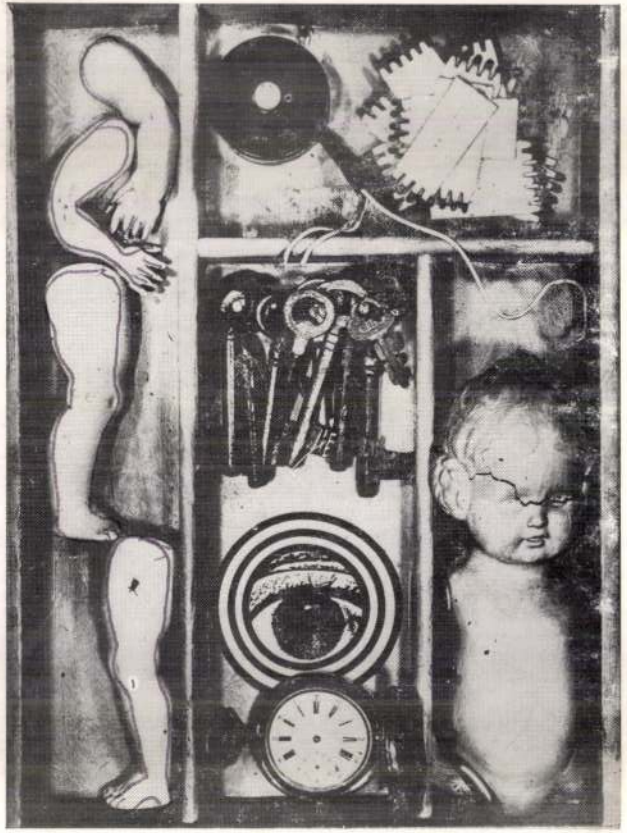

135-336

A kiállítást rendezte: Gádor E. Zsolt

80 8503 – fnyv 1

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK ÉS

A MAGYAR HELIKON

MEGHÍVJA ÖNT

VARGA LÁSZLÓ
GRAFIKUSMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁRA

1980. FEBRUÁR 21-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN
DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MEGNYITJA:

SZAMOSI FERENC
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

HELIKON GALÉRIA

BUDAPEST V., EÖTVÖS LORÁND U. 8.

A KIÁLLÍTÁS NYITVA:

1980. FEBRUÁR 21 – MÁRCIUS 16.

HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10 – 18 ÓRÁIG.

misterious symbolicism of the "island of the dead" becomes in the interpretation of Varga on the one hand a sceptic contemplation, full of distantiated irony, almost a flourishing banality stripped off any lyricism, and on the other hand a lyrical seriousness searcing for the self and the possibilities of the self that is looking for new and personal contents in the "quotation of the past". The exagaration of teatrality and the almost too easy going reversal of the academicism of Böcklin are connected to a certain lyricism. The misterious grey sky of the background, the vibrating, explosion-like vision presented in purple tones over the water and the unclear, mushy contours of the foggy island are confronted with the ironic motives of the foreground in a rather drastic way. An emotionally loaded imagery world is suggested on the picture only to be destroyed right away by the alienating moments. The illusion is destroyed and the Böcklin work recalled suddenly becomes a poor, lifeless and artificial decoration and at the same time a fragment of "real experience" disappearing in the shadow of images. Curiosity and an elegical mood are mixed with the roughness and banality of grotesk moments.

The newer of works of László Varga (Amár) on exhibit here should be seen as the first pieces of a creative stage now becoming consolidated. It is a curious but by far not unique endeavour. Just think about the Caravaggio-interpretations of Tamás Soós, of the Canova, Giorgio de Chirico quotations of András Koncz, or the neo-eclectic painting of Károly Kelemen. The picturial re-conceptualizations of the works of Böcklin rich in bizarr images and theatrical patterns, genially academic but still surprisingly misterious and tension-ladden by László Varga (Amár) seem to be more pictorial, spontaneous and improvisative then the works of the above artist. The tension presented by the rough gestures and spray-marks originating in his earlier works mediates the conception of life of the younger generation of Hungarian artists. These pictures contribute in an interesting way to the artistic ambitions of the youngest generation of Hungarian painters.

Lóránd Hegyi

have been dominant the artist of the eighties relates directly and in a rather personal way to the pictures of the past, to form systems and visual topics. The directness is most of all appearant in the tendency of the artist to "enter" an already articulated esthetic world. He or she scans its forms, paraphrases them with pictural gestures mediating his or her own momentary being, thus the "quotations" taken up from the past are interpreted in a personal frame of reference. He or she engages in esthetic role playing of a kind. However, this role playing is desicively not of a reconstructive intent, it is not born under the signs of an objectivistic historicism. Rather, it is subjected to the processes of artistic self creation, i. e. traditional figural topics and form systems are rewritten in a subjective and poetic manner. "Quotations out of the past" are interpreted with reference to the self of the artist since he or she obtains important contents from the past to clarify the present state of the artist. The artist makes use of already articulated schemata, already formulated compositional patterns, they become saturated however, with subjective meaning.

In this type of work the recognition of the traditional layers of meaning, the appreciation of their cultural context and the perception of their mood is rather basic since the artist creates a new image of identity exatly through these contexts. The rich associative contents of history are built upon the most personal gestures, embedding the artist so to say in a broader, richer and more varried system of meanings. Thus "quotations" out of the past are basically reinterpreted although thy tend to preserve a lot of their original meaning as well. In the newly emerging pictural reality they become tied to the search for the self, to the subjective domain of the most intimate and spontaneous expressions. When the artist of the eighties creates a new imaginary reality by personalizing the "cultural metaphors" then – breaking with reductionism and an analytical conception of art – he radically widens the meaning horizons and projects his or her most intimate experiences onto fragments of already formed, articulated experiences. Thereby the artist conceptualizes new meaning relationships that by virtue of their multiplicity are more apt to grasp the situation of the eighties since nowadays relationships between the Self and history, personality and what is possible to actualize out of the layers of cultural history have become the central topics. Thus the emphasis is not on an evolutionary development of media but on a subjective grasping of the existential experience that at the same time projects its images upon the topics of history.

The Böcklin interpretations of László Varga (Amár) have been created in the framework of this poetic "subjective historicism". The

dására, mely ugyanakkor rávetíti képzeteit a történelem toposzaira.
Varga (Amár) László Böcklin-interpretációi ennek a sajátosan poetikus „szubjektív historzimusnak" jegyében születtek. A „Halottak szigete" sejtelmes szimbolizmusa Varga (Amár) László képén egyszerre változik át fanyar iróniával telített, szkeptikus szemlélődéssé, minden líraiságtól megfosztott, mármár harsány banalitássá, s ugyanakkor az önmagát kutató, önmaga lehetőségeit feltérképező, a „múlt-idézetben" új és személyes tartalmakat feltáró lírai komolysággá. A teatralitás fokozása és Böcklin akadémizmusának már-már nyegle visszájára fordítása sajátos lirizmussal kapcsolódik össze. A háttér sejtelmes, borús, szürke égboltja, a víz felett megjelenő, lilás tónusokkal fogalmazott, vibráló, robbanásszerű látomás, valamint a ködös, elmosódó sziget távolba vesző formái durván konfrontálódnak az előtér irónikus motívumaival. A képen belül felsejlik egy érzelmileg telített, atmoszferikusan fogalmazott képzeleti valóság, ugyanakkor ezt rögtön lerombolják az elidegenítő mozzanatok. Szertefoszlik a varázs, s a felidézett Böcklin-mű egyszerre változik át „szánalmas kulisszává, élettelen és művi díszletté" és ugyanakkor egy távoli, feledésbe merült, az emlékképek homályába vesző „igazi élmény" végérvényesen letűnt töredékévé. Rácsodálkozás, elégikus hangulatiság keveredik a groteszk mozzanatok durvaságával, banalitásával.

Varga (Amár) László itt kiállított újabb munkái egy most kikristályosodó új alkotói korszak első darabjai. Különös, de nem egyedülálló vállalkozás ez, gondoljunk csak Soós Tamás Caravaggio-interpretációira, Koncz András Canova- és Giorgio de Chirico-idézeteire, vagy Kelemen Károly újeklektikus festészetére. A bizarr képi ötletekben és teátrális frázisokban tobzódó, zseniálisan akadémikus, de olykor mégis meglepően sejtelmes és feszültséggel teli Böcklin-műveket festőileg átfogalmazó Varga (Amár) László munkái festőibbnek, spontánabbnak, improvizatívabbnak tűnnek a fentebb említett művészek munkáinál; a korábbi korszakából származó nyers gesztusok és spray-firkálások nyugtalansága, zaklatottsága a fiatalabb művészgeneráció életszemléletét közvetíti. Ezek a képek egy alakuló új korszak nehézségeinek ellenére is érdekesen járulnak hozzá a legfiatalabb generáció festészeti törekvéseihez.

Hegyi Lóránd

REMARKS ON THE NEW WORKS OF LÁSZLÓ VARGA (AMÁR)

In Hungarian art a characteristic cluster of phenomena is represented by works elaborating the motives of historical tradition in the framework of a subjective interpretation. In contrast to the sixties and early seventies when "antihistorical" trends or trends neutral towards the cultural tradition

MEGJEGYZÉSEK VARGA (AMÁR) LÁSZLÓ ÚJABB MUNKÁIHOZ

Az elmúlt évek hazai „Új Festészetében sajátos jelenségcsoportot alkotnak a művészettörténeti tradíció motívumait feldolgozó, szubjektíve interpretáló művek. Szemben a hatvanas és korai hetvenes évek „történelem-ellenes", vagy a kulturális tradíció iránt közömbös művészetfelfogásával, a nyolcvanas évek művésze közvetlenül és meglehetősen személyes módon viszonyul a múlt képeihez, a képi toposzokhoz, formarendszerekhez. A közvetlenség abban nyilvánul meg leginkább, hogy a művész mintegy „belelép" egy korábban már megformált esztétikai világba, letapogatja ennek formáit, körülírja őket a maga pillanatnyi létét közvetítő festői gesztusokkal, azaz közvetlenül a maga személyére vonatkoztatja az átvett „múlt-idézeteket". Egyfajta esztétikai szerepjátszásra vállalkozik, de határozottan nem rekonstruktív szándékkal, nem egyfajta objektivista historizmus jegyében, hanem éppen a művészi önteremtés folyamatának alárendelve, azaz poetizálva és a maga rögtönzéseinek „kiszolgáltatva" írja át a tradicionális képi toposzokat és formarendszereket. Magára vonatkoztatja a „múlt-idézeteket", mert a maga jelen állapotának megfogalmazásához fontos tartalmakat merít belőlük. Felhasznál már megformált szkémákat, már megteremtett kompozíciós sablonokat, de alapvetően szubjektív jelentésrétegekkel telíti ezeket. A műben fontos a tradicionális jelentésrétegek felismerése, azok kultúrtörténeti vonatkozásainak és hangulati aurájának érzékelése, hiszen a művész éppen ezen keresztül teremti meg a maga új identitás-képét. A legszemélyesebb gesztusokra ráépíti a történetiség gazdag asszociációs tartalmait, önmagát mintegy belehelyezve a tágabb, gazdagabb, sokrétűbb jelentésrendszerbe. Így a „múlt-idézetek" merőben átértelmeződnek, noha sokat megőriznek eredeti jelentéseikből is, s az újonnan keletkező képi valóságban összefonódnak a személyiség önkeresésével, a legintímebb és legspontánabb megnyilatkozások szubjektív tartományával. Amikor a nyolcvanas évek művésze a „kulturális metafóra" megszemélyesítésével hoz létre új képzeleti valóságot, akkor – szakítva a reduktivizmussal és az analitikus művészetszemlélettel – radikálisan kitágítja a jelentésaurát, s a maga legszemélyesebb élményeit rávetíti a korábban már megformált, formává tett élmények fragmentumaira. Ezzel olyan újfajta jelentésösszefonódásokat fogalmaz meg, melyek sokrétűsége a nyolcvanas évek szellemi szituációjának megragadására alkalmasabbnak tűnik, hiszen a kérdések középpontjába az Én és a történelem, a személyiség és a kultúrtörténeti anyag aktualizálható rétegeinek viszonya kerül. A hangsúly tehát nem a médiumok evolucionista fejlesztésére esik, hanem a létélmény – szubjektív – megraga-

BIOGRAPHY

László (Amár) Varga was born in 1955 in Budapest, Hungary. He graduated in 1980 as a painter at the Hungarian College of Fine Arts. He is a member of the Fine Arts Foundation and the Studio of Young Artists.
He has participated at several group exhibitions in Hungary and abroad.
In 1984 he was given an extraordinary avard at the International Ghi Aquarell Exhibiton in Rome.

His individual exhibitons are the following:

1985 – Budapest "Purple school"
– Dunaföldvár, Castle Museum
– Budapest, Club of Young Artist
1986 – Balassagyarmat, Endre Horváth Galery
– Budapest, Sándor Rideg House of Culture
– Budapest, Bartók '32 Galery

PICTURES IN THE CATALOGUE:

1. Triton and Nereis (oil, canvas; 150x250 cm)
2. Island of the dead (oil, canvas; 240x250 cm)
3. Daphnis (oil, canvas; 250x280 cm)

ÉLETRAJZ

Varga (Amár) László 1955-ben született Budapesten, 1980-ban végzett a Magyar Képzőművészeti Főiskola festő szakán, tagja a Művészeti Alapnak és a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának.
Rendszeres kiállító, munkái számos hazai és külföldi csoportos kiállításon szerepeltek.
1984-ben Rómában a „Ghi" Nemzetközi Akvarell-pályázat kiemelt díját nyerte.

Egyéni kiállításai:

1985 – Budapest, Lila Iskola
– Dunaföldvár, Vármúzeum
– Budapest, Fiatal Művészek Klubja
1986 – Balassagyarmat, Horváth Endre Galéria
– Budapest, Rideg Sándor Művelődési Központ
– Budapest, Bartók '32. Galéria

A KATALÓGUSBAN SZEREPLŐ KÉPEK JEGYZÉKE:

1. Triton és Nereis (olaj, vászon; 150x250 cm)
2. Holtak szigete (olaj, vászon; 240x250 cm)
3. Daphnis (olaj, vászon; 250x280 cm)

Megtekinthető: 1986. december 10-től 1987. január 4-ig
a Stúdió Galériában

Cím: Budapest V., Bajcsy Zsilinszky út 52.

Angol fordítás: Dr. Pléh Csaba
Fotók: Fürjes Vali
Felelős kiadó: Fazekas János
GENERALART Nyomda – Dorog

HOMMAGE A' Böcklin

VARGA (AMÁR) LÁSZLÓ

KIÁLLÍTÁSA

KULTÚRÁNK A VILÁGBAN

32 ezer néző

Egy tárlat, amelynek 32 ezer nézője volt! Mindez hazai viszonylatban is az átlagosnál nagyobb érdeklődést jelezne, ezeket a magyar festményeket azonban Esslingenben, a Stuttgarttal egybeépülő német városban, németek nézték meg ilyen sokan. A sikerhez természetesen sok minden hozzájárult, így például az, hogy a tárlatot Lothar Spät, Baden-Württemberg tartományi miniszterelnöke, a CDU jelenlegi elnökjelöltje nyitotta meg, és ez — lévén a választások közben — a televíziósokat, újságírókat is odavonzotta. A március végéig, hat héten át nyitva tartó kiállításról számos beszámoló és kritika jelent meg, de nem az ilyenkor szokásos udvarias modorban, hanem általában az őszinte meglepetés hangján; ilyen aktuális, a mai európai művészeti mozgásokhoz szorosan kapcsoló válogatást nem vártak Kelet-Európából. És valóban, a tízes évek konstruktivistáinak bemutatkozása óta most először sikerült hasonló. A *Neue Sensibilität — Új szenzibilitás* — című tárlat nem a nyolcvanas évek egész magyar festészetét akarta bemutatni, hanem csak egy irányzatot, ami ez idő tájt született. A hatvanas években indulók jelentős képviselői, a fiatalabb generáció tagjai és főiskolások kezdtek ekkoriban új módon festeni; e képeket a sokszor eltérő célok ellenére is valami radikális eklektika és a személyesség kifejezésének felfokozott vágya jellemezte.

Az új stílus számos hazai tárlaton bemutatkozott, és ezekre Alexander Tolnay, az esslingeni múzeum — egyébként ausztrál állampolgárságú — igazgatója is felfigyelt. Később megnézte a velencei biennálén kiállító Bak Imre, Birkás Ákos, Kelemen Károly és Nádler István képeit, és az addig általános érdeklődés kezdett egyre határozottabbá válni, így amikor néhány nap múlva találkozott az új irányzat magyar teoretikusával, Hegyi Loránd művészettörténésszel, előállt a kiállítás ötletével. A feltételek imponálóak voltak: tizenkét művész (a biennálén szerepeltek mellett Fehér László, Halász Károly, Hencze Tamás, Koncz András, Mazzag István, Mulasics László, Soós Tamás és Szőnyei György) másfél száz képe utazott ki Esslingenbe, ahol egy neoreneszánsz épület, a Villa Merkel tizenkét termét töltötték meg. A bemutatkozáshoz 170 oldalas, pazar kiállítású katalógus is készült több ezer példányban, de az már véletlen szerencsének számít, hogy Lothar Spät megnyitója a vártnál nagyobb publicitást biztosított. A kiállított művek közül egytucatnyit megvásároltak, ezek azonban csak később kerülnek végleges helyükre, mert a válogatás május 20-tól újabb hat hétre Dortmundba utazott. Itt is tudtak már a magyarországi új festészetről, hiszen a WDR korábban több filmet készített magyar festőkkel és az iparváros szociáldemokrata vezetésű lévén szívén viseli a szocialista országok képzőművészetének bemutatását. Így a magyar kultúra hete keretében a lengyel, csehszlovák és jugoszláv kiállítás után a magyarok is bemutatkozhattak. A tizenkét festő mellett ugyanennyi szobrász is szerepelt műveivel — többek között Balla Margit, Csiki Tibor, El Kazovszkij és Jovánovics György.

TORMA TAMÁS

Siker Bagdadban

Kétévente rendezi meg a Nemzetközi Újságíró-szövetség a fotóriporterek versenyét. Ebben az évben Bagdadban került sor a pályázatra, melynek anyagából ez év őszén kiállítás nyílik. A magyar fotóriporterek két aranyérem mellett nagyon sok díjat és elismerő címet hoztak haza. Képünkön Hadas János (MTI) egyik díjnyertes képe. Címe: Találkozás. Hadas János beküldött anyagával elnyerte A Fotográfia Nemzetközi Mestere elismerő címet is. Arany-, ezüst- és bronzérmet nyert Németh Ferenc, Soós Lajos és Pintér Márta. Pintér Márta kapta a Nemzetközi Nőszövetség különdíját is.

Szeged operája Nyugat-Európában

A Szegedi Nemzeti Színház operatársulata és néhány vendégművésze Svájcban, Nyugat-Németországban és Hollandiában vendégszerepelt a közelmúltban. Ez volt sorozatban az együttes hatodik — és legfárasztóbb, 6500 kilométernyi autóbusz-utazással járó — nyugat-európai turnéja. A három ország tíz városában tizenkétszer adták elő Verdi remekét, az *Aidát*. Az előadások mindhárom országban jobbára telt házakat vonzottak és szépen akad kritika, amely elismeréssel szól a társulat képességeiről. A *Luzerner Tagblatt* kritikusa szerint „a nyíltszíni tapsok megérdemelten szakították meg időnként az előadást" (Hugo Bischof). A kritikus Cser Miklós karmesteri teljesítményét emeli ki. A többféle szereposztásból — mások mellett — Pelle Erzsébet Aida-megformálása és Németh József Amonasrója kap elismerő szavakat. Több kritikában szóvá teszik viszont a fáradtság érezhető tüneteit, a kellő tömeghatás hiányát és a látványi elemek gyarlóságát.

Pelle Erzsébet és Albert Miklós

A sajtóvisszhang egésze mindemellett elismerőnek mondható. Ennek is köszönhető, hogy az együttes újabb meghívást kapott jövő áprilisra és már a következő évi vendégszereplésről is folytak tárgyalások. A *Carmen* és a *Macbeth* előadásáról van szó. A további sikerek érdekében oda kell figyelni a túlterhelő feltételekre és a kritika megszívlelést érdemlő észrevételeire.

R. A.

Várkonyi-film Londonban

A londoni filmfesztiválon nagy sikerrel mutatták be Várkonyi Zoltán *Keserű igazság* című filmjét. A londoni bemutatón kívül Cannes-ban, Karlovy Varyban, Milánóban és Montrealban szerepelt már sikerrel a film.

Magyar nap Varsóban

Nemrégiben magyar napot rendeztek a varsói Művészetek Házában. Délelőtt Kodály-koncertre került sor, délután a filmprogram keretén belül többek között Huszárik *Szindbád* filmjét vetítették, este megnyitották Varga (Amár) László festőművész kiállítását, amely egy hónapig tartott nyitva. A Tadeusz Nowak költő által ünnepélyes körülmények között bevezetett tárlaton jelen voltak a varsói Magyar Intézet képviselői is. A közönség lelkesen fogadta az új festői stílusban alkotó művész nagyméretű vásznait. **Sz. E.**

Varga (Amár) László: Lebegő torzó

VARGA (AMÁR) László

Új Tükör, XXIV. évf. 26. sz. 1987

Pogánykodás

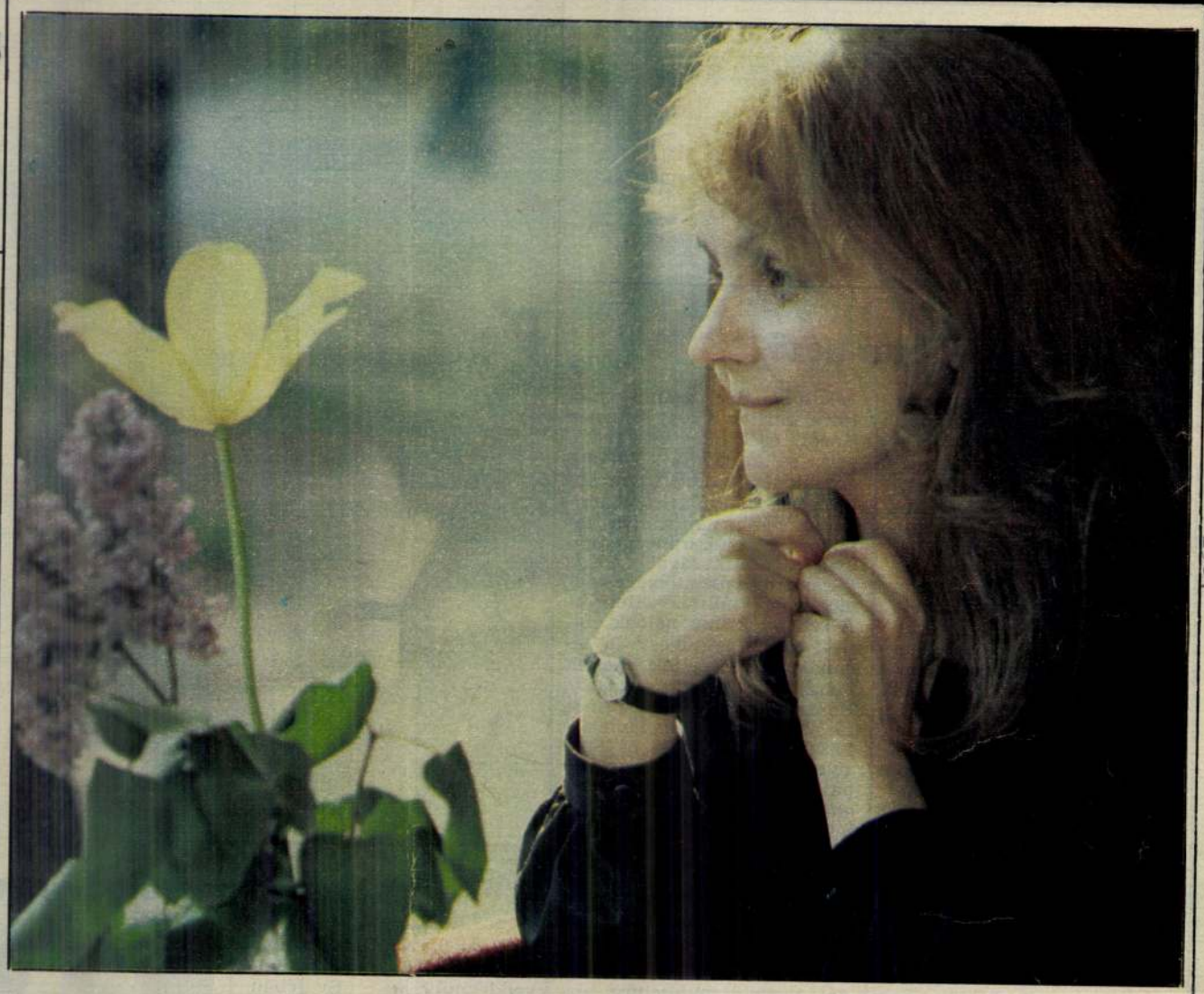

Pogány Judit
KELETI ÉVA FELVÉTELE

Nem hiszem, hogy egy művész mindenkinek egyformán tetszhet. Érdekeink, ízlésünk, vágyaink különböznek, és csak a nyilvános illemhely adhat kielégítő szolgáltatást minden rászoruló számára. Vagy az sem. A művészek — és most a középszer langymelegében lubickolókat tisztelettel nem sorolom közéjük — egyértelmű megfogalmazásra törekednek, érdekeket ütköztető, pontosan körülhatárolt véleményt nyilvánítanak a világról. Ki a testével, ki a tollával, ki ecsetjével, ki hanggal vagy agyaggal, fával, betonnal, vassal. Természetes védekezés, bár vétkes türelmetlenség szüli, hogy fújnak és vicsorognak rájuk, akiknek életéből másfajta vélemény fakad. Akik például a *hagyomány és lelemény* nagy csatájában a hagyományt érzik biztonságosabbnak, és minden újszerűt, mást, rendhagyót személyes bántalomként élnek át...

S hogy miért kanyarítottam ezt a magyarázkodást egy rövid színészportré elé? Mert számosan akadnak, akik Pogány Juditot nem kedvelik. Pontosabban, saját szavaival: „azoknak a száma kevesebb, akik engem elfogadnak és többen vannak, akik nem".

Két vélemény.

V. Tamásné vegyészmérnök: „Emlékszem, lekapcsoltam a tévét. Egyszerűen nem tudtam tovább nézni. Nekem egy színésznő legyen csinos, szép, vonzó és ne sikoltozzon ilyen mutáló hangon. A mesejátékokban szerettem, például, mint Pinocchiót, de mostanában már csak idegesít..."

Dr. L.-né V. Júlia orvos: „Emlékszem arra a tévéközvetítésre. A nevelőnőt játszotta az *Ivanov*-ban. Nyifogott, nyafogott, selypegett, pont olyan volt, mint egy kielégítetlen vénlány. Az ő színészi nagysága abban rejlik, hogy mer ronda, sőt, gusztustalan lenni, mer, ha kell, borzasztó ordenáré lenni, amilyenek mindannyian vagyunk, csak leplezzük. Más színésznők, Udvaros, Bánsági, lehetnek csinosak, szépek és zseniálisak, de sohasem érzed azt, hogy meg kellene őket simogatni, ha kiszolgáltatott embert játszanak, vagy felpofozni, ha a figura tenyérbemászóan buta és pimasz, mint *A kopasz énekesnő*ben Mrs. Smith..."

Amikor családommal Ionesco egyfelvonásosait mentünk megnézni Kaposvárra, karamboloztunk. Éppen a színházhoz vezető utcába akartam fordulni, amikor hátulról teljes sebességgel belénk rohant egy kocsi. A befordulás előtt a visszapillantó tükörbe nézve láttam a felénk száguldó Dáciát és a következő másodperc elég volt ahhoz, hogy átgondoljam: nincs menekvés, hiába taposom a gázpedált. (A kocsi összetört, személyi sérülés nem történt.)

Két óra múlva, *A kopasz énekesnő* előadásán, ehhez a sűrített létezéshez, bénító döbbenethez hasonló élmények értek. (A játszó személyek mindegyike nagyszerű volt, amint az errefelé szokás, de most csak Pogány Juditra irányítsuk a reflektort.) Mrs. Smith korlátoltsága, a váratlanra válaszoló bambasága és a kiüresedett kapcsolatoktól *debilizált* vigyora ugyanúgy szembesülés volt az elkerülhetetlen valósággal, mint az a látvány a visszapillantó tükörben. Nincs menekvés, az igazság pillanatában be kellett vallani, mennyi van bennem a bárgyú ladyből.

Ordenáréan őszinte, jól mondta a doktornő. Folytonos tetemrehívás, amit Pogány művel. „Ez vagy! Valld be! Változtatni csak így tudsz! Én is bevallom! Ide nézz!" Vannak pillanatok, amikor megértem a vegyészmérnöknőt is: ez a lemeztelenedés szinte elviselhetetlen. A filmszemlén látott Molnár Tamás-film, a *Zuhanás közben* egyik főszereplőjeként, a széteső személyiségű, tehetetlen és magányában fuldokló asszonyt olyan természetes azonosulással játszotta el, mintha az a rendezetlennek tűnő mozgás, bájolgó gesztusrendszer, kellemkedő hang és félelemtől nyüszítő üvöltés a sajátja lenne és nem egy szerephez tudatosan alkalmazott eszköztár. De miből fakad ez az alázatos, öncsúfító és gátlástalan személyiségcsere? (*Gátlástalan* — írom, mert egy színésznél a metamorfózis alapkövetelmény, de a teljes önfeladás egy szerep megformálása érdekében, már ritkább erény.)

„Ezek a dolgok, személyiség és szerepalakítás, titokzatosak és bonyolultak. Csak azért merek ma már beszélni róluk, mert negyvenkét évesen, túl életem felén, rám ragadt talán némi bölcsesség... Hol kezdjem? Gyermekkoromban a család, úgy tűnt, joggal beszél le erről a szakmáról. Láttam én is magamat és tudtam: ez az alkat nem éppen ‚színésznői'. Mégis hittem benne titkon és nagy elszántsággal, hogy az addigra már magamban felismert hátrányt átélőképességgel ellensúlyozni tudom. Az első éveket a színházban segédszínészként csak ezzel a tudattal bírhattam ki. Később is — a pályámon végig — csak többletenergiával és munkával ellensúlyozhattam az alkati hátrányt, a személyiség nyíltabb feltárásával oldhattam csak meg az úgynevezett ‚nem nekem való' feladatokat. Ehhez persze Kaposvár kellett, az itteni rendezők, akik érzékenyek voltak a rendhagyóra, akik el tudtak szakadni a hagyomány sémáitól. Nekik sem volt könnyű velem. Mrs. Smith-t Ascher Tamás találta ki és nagyon nehezen bontotta ki belőlem. A próbák első két hetében még sokat kínlódtam, sőt bőgtem... Én másutt nem lehettem volna Pogány Judit. Legfeljebb szubrett, gyerekdarabok kedveskéje, később ‚idősebb hölgy' karakterszerepekben. És akkor, remélem, nem is maradtam volna a pályán. Középszerűen vegetálni lehet, de nem érdemes."

Előadás után ő jön le utoljára az öltözőből. Azt mondják, kezdés előtt már egy-két órával bent van a színházban, felkészülni. Mintha köznapi személyiségét levetni és felölteni az átlagosnál több időre lenne szüksége. „Nem profi stílus — mondja a kolléga. — Más a rádióból, a szinkronból vagy a tarokpartiról a színpadra esve is hozni tudja a formáját." Biztosan így van. Pogányt ez nem érdekli. Fáradt. Bemegy a színház társalgójába, ahol a két Koltai már várja, apa és fia, Róbert és Gábor. Indulnak haza.

Nem hiszem, hogy a jegyváltó utcai ember így képzeli el a sztárt, az érdemes művészt. „Egy jelentéktelen, egy túlkoros kamasz, egy veréb — mosolyog a doktornő. — De mikor Corday Sarolta volt, megnőtt, gyönyörű és hatalmas lett, elhittem, hogy ő az, aki Marat-ra emeli a kést."

NÓGRÁDI GÁBOR

mert nevek mind emlegetettebbek világszerte a régészek s közülük az emberiség eddigi legfőbb forradalma, a *neolitikus forradalom* kutatói közt. A Kárpát-medence legbelseje, a Tisza-vidék ugyanis úgy hatezer év előtt, pár évszázadon át olyan, sajátos perifériája a neolitikus fejlődés — az élelemtermelés forradalma — közel-keleti mediterráneumi centrumának, amelynek kialakulása és problematikája nem csupán helyi s régészeti és nem is csak az adott kort megvilágító tanulságokat rejt, hanem egészen korai példán tanúsítja fejlődés és megtorpanás, centrum és periféria, helyi-természeti adottságok és gazdasági-társadalmi innováció összefüggéseit. Szeptember 28. és október 2. között 14 ország részvételével nemzetközi régészkonferencia lesz *Délkelet-Európa neolitikuma és közel-keleti kapcsolatai* címmel Szolnokon és Szegeden. Ehhez kapcsolódik, ám az év végéig látható — majd Nyugat-Európába készül — e kiállítás, az öt, nevezetes lelőhely részben a nyilvánosság elé először bocsátott anyagával. Pontosabban, a földszintre a kiásott neolit tárgyak hatalmas-látványos kollekciója került — közöttük olyan „agyag istenek" és kultikus edények, amelyek „sárból" vannak bár, de bizvást aranyértékűek! —, míg az emeleten a régész rekonstrukciós munkájának nemcsak eredményeit, hanem folyamatát, módszereit is tanulmányozhatjuk. Képünkön a kiállítás — ritka eset! — már hetek óta kész angol nyelvű ismertetője, amelynek összefoglaló és résztanulmányait a rendkívül gazdag színes és fekete-fehér fotó- és rajzanyag segít a nem szakmabelieknek is megértetni; e kötet valójában a fenti öt neolit lelőhely a régészetben ritka gyorsasággal elkészített kismonográfiája.

Lázár István

ÜNNEP
Vigadó Galéria

A különböző kezdeményekben már több mint tíz éve létező, de papírforma szerint csak 1982-ben megalakult Fiatal Iparművészek Stúdiójának második kollektív kiállításán az ünneppel, ünnepléssel kapcsolatba hozható, jobbára az elegancia és a reprezentativitás igényével megformált tárgyak láthatók. A témaválasztás megfontoltságra vall; hi-

Pelcz Zoltán: Vázák

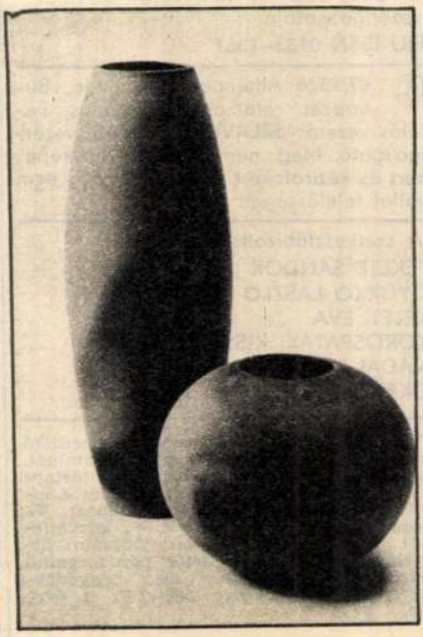

GYÜMÖL

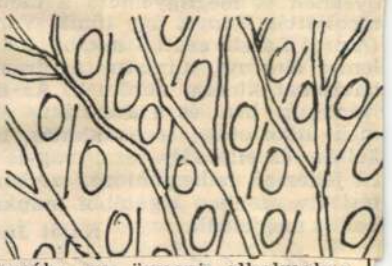

kalmazzák: az ünnepi alkalmakra szánt használati jellegű tervek, termékek mellé a dísztárgyak egész arzenálját is besorolva. Említésre méltó produktumot mindkét nagy — bár sem a rendezésben, sem az alkotók szemléletében nem igazán szétváló — kategóriában találhatunk, ha nem is olyan sokat, mint amennyit egy magát valószínűleg dinamikusnak és a világmegváltó indulatoktól sem teljesen mentesnek valló korosztálytól — azt hiszem — talán elvárhatnánk. A használati tárgyak közül két, egymással feleselő okból kiemelésre kívánkozik Csavarga Rózsa gyerekbútora (elsősorban a benne megtestesülő rendszerszemlélet és mutatós egyszerűség miatt), valamint Szilvássy István dohányzóasztala (mert ebben is, mint már évek óta sok tárgyban, figyelemre méltó kitartással kísérletezik a posztmodern tárgyformálás nálunk egyébként elég kilátástalan elfogadtatásával). A dísztárgyak közül első helyen Horváth Pál ötvös hatalmas, a csillagképek jeleivel díszített állóórája keltette föl a figyelmemet, igaz, nem elsősorban esztétikai kvalitásaival, hanem, mert éppen ez a tárgy nyerte el egy, az *ipari formatervezés* ösztönzésére létrehívott szervezet, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság formatervezési tanácsának díját.

Acsay Judit

VARGA (AMÁR) LÁSZLÓ FESTMÉNYEI
Balatonszéplak, Interpress Galéria

Hét évvel ezelőtt fejezte be a Képzőművészeti Főiskolát, s azóta már is több csoportos bemutató mellett tíz önálló kiállításon is lehetőséget kapott munkáinak megismertetésére Varga (Amár) László. Az új festészet magyarországi vonulatához sorolható fiatal alkotó a művészettörténeti visszatekintések, idézetek mellett kötelezte el magát, ennek jegyében készült a Stúdió Galériában év elején megrendezett *Hommage à Böcklin* című tárlatának anyaga is. Eddigi erőteljes, színekben gazdag, nagy méretű vásznaihoz képest a

Varga (Amár) László: Kentaurok harca

.CSSZÜRET

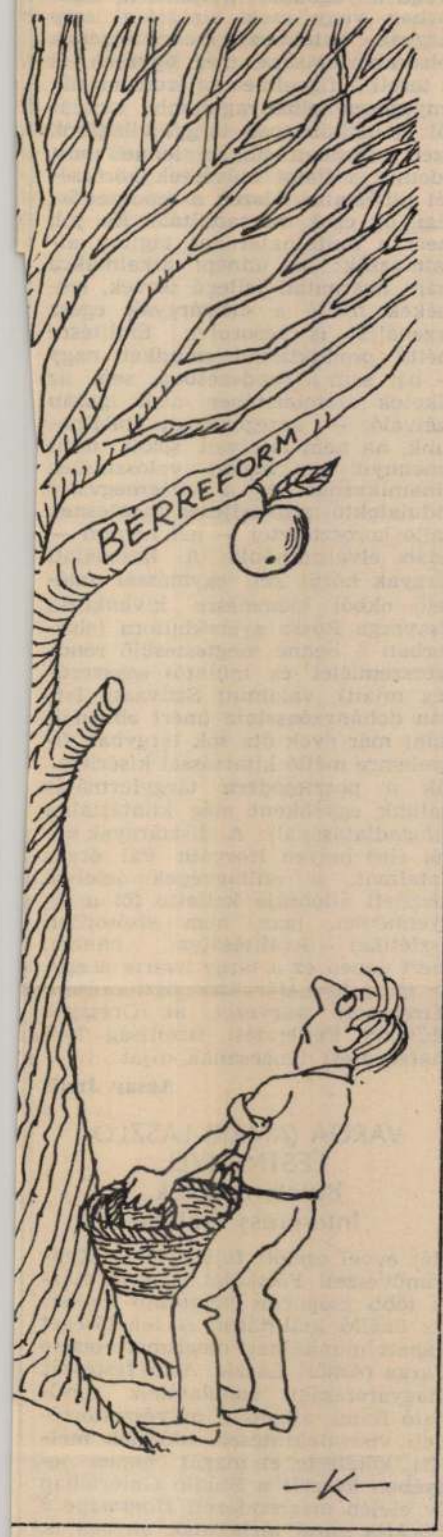

Állandóan valami különleges környezetet keresett, ahol könnyebben írhatott, de mindig mást és mást, s Ivanova nem tudta megtalálni ennek a kulcsát: „Hol a tágas terek, a tisztaság, a rend, a csend" vonzotta, „hol meg a túlzsúfoltság, amikor lépni sem lehet". Kegyetlenül kínlódott írás közben, de akkor is, ha nem tudott írni. Egy interjúban, arra a kérdésre, hogy fog-e még írni Olesa, aki akkor egy időre elhallgatott, Babel így felelt: „Nem tud mást tenni, mint hogy írjon. Ha még élni fog, írni fog."

Gyurkó László

EGY IGAZGATÓI ÁLLÁS BETÖLTÉSE

Köznevelés

Kohán Józsefnek, a délegyházi iskola igazgatójának — a cikk szerzőjének — ötéves megbízatása lejárt. A tanács szabályszerűen pályázatot hirdetett az igazgatói állás betöltésére. Két pályázat érkezett, az iskola igazgatóhelyettesé, s a volt megyei gyermekvédelmi felügyelőé. A beadott pályázatokat az illetékesek véleményezték s mindkét pályázót alkalmasnak minősítették. A tantestület titkos szavazással 85 százalékában az igazgatóhelyettesre voksolt. Még aznap elöljárósági ülést tartottak a nagyközség vezetői s a délegyházi elöljárók. Itt hat-három arányban úgy döntöttek, hogy nem járulnak hozzá az igazgatóhelyettes kinevezéséhez, mert gyengekezű stb. Azok is így szavaztak, akik előzetesen véleményezték az igazgatóhelyettes pályázatát, és semmi kifogást nem emeltek ellene. Ezután az új pályázat lebonyolításáig felkérték az igazgatói teendők ellátására a tizenöt százalékot kapott pályázót, aki akkor nem vállalta a megbízatást. Utána az igazgatóhelyettest kérték fel, aki ugyancsak nem vállalta, mondván, ha nem tartják érdemesnek a kinevezésre, nyilván megbízottként sem felel meg a posztra. A hercehurca után néhány héttel a tanévkezdés előtt a tizenhat tagú tantestületből öten — köztük az igazgatóhelyettes és a cikk írója is — eltávoztak. Az egyedül maradt pályázó ekkor már elvállalta a megbízatást. A cikkíró szerint hibás a miniszteri rendelet, mert nem mondja ki, hogy az abszolút többséget kapott pályázót ki kell nevezni. Így látszatdemokrácia teremtődik, mert a tanács újra meg újra megbízhat valakit az igazgatói teendők ellátásával, s a tantestület ellenszegülő tagjai vagy megszoknak vagy megszöknek.

Gy. L.

ÚJ TÜKÖR / Képes kulturális hetilap

Szerkesztőség: Budapest VII., Lenin körút 9–11. 1073
Telefon: 221-285, 222-408
Főszerkesztő: **FEKETE SÁNDOR**
Főszerkesztő-helyettes:
GYURKÓ LÁSZLÓ,
KÖRÖSPATAKI KISS SÁNDOR

Kiadja: **PALLAS LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT**
Budapest VII., Lenin krt. 9–11. 1906
Felelős kiadó: **SIKLÓSI NORBERT,**
a Pallas Lap- és Könyvkiadó Vállalat vezérigazgatója
HU ISSN 0133–1361

87.1526 Athenaeum Nyomda, Budapest, rotációs mélynyomás. Felelős vezető: **SZLÁVIK ANDRÁS** vezérigazgató. Meg nem rendelt fényképekért és kéziratokért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A szerkesztőbizottság tagjai:
FEKETE SÁNDOR
GYURKÓ LÁSZLÓ
KELETI ÉVA
KÖRÖSPATAKI KISS SÁNDOR
NÁDAI FERENC
ÖKRÖS LÁSZLÓ

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (Helir) Budapest V., József nádor tér 1. — 1900 —, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Helir 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: negyedévre 120,— Ft, fél évre 240,— Ft, 1 évre 480,— Ft.

VARGA (AMÁR) László
Új Tükör, XXIV. évf. 38. sz.
1987 3.p.

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB

Budapest VII., Kertész utca 36.
Postacím: Budapest
Postafiók 8.
1400

F.k.: Galambos Tibor – Szövorg Ny.

DÍJELŐLEGES

Bardoli István
MTA Műv. Tört. Kut. Cs.
Bp.
Uri 62.

1014

HOMMAGE À FRANZ KAFKA

VARGA LÁSZLÓ

GRAFIKUSMŰVÉSZ

KIÁLLITÁSA A FÉSZEK MŰVÉSZKLUB HERMAN TERMÉBEN

MEGNYITJA:
DR. BALLA LÁSZLÓ

KÖZREMŰKÖDIK:
BÁLINT JÁNOS
FUVOLAMŰVÉSZ

1990 FEBR. 27-ÉN ESTE 6 h KOR

Megtekinthető: márc. 9-ig, naponta du. 2-8 h között
(szombat-vasárnap kivételével)

Vállalati vélemények a demonstrációról

Ígéretek helyett tárgyalási pozíciókat

Mára várható a szakszervezetek döntése arról, hogy kívánnak-e figyelmeztető sztrájkkal vagy egyéb módon nyomatékot adni mindazoknak a követeléseknek, melyeket az MSZOSZ a kormány képviselőivel való tárgyalásokon előterjesztett. Munkatársaink különböző ágazatokhoz tartozó üzemekben érdeklődtek: az ott dolgozóknak mi a véleményük a sztrájk kérdésében.

A *Fegyver- és Gázkészülékek Gyára* vállalatcsoportjánál a több mint 3 ezer dolgozó többsége úgy vélekedik, hogy itt az ideje a *konkrét kérdésekre, konkrét válaszokat* adni. Vagyis: az energiaárakat miért nem függesztik fel, amíg a kompenzációról nincs megegyezés, miért kell a minimálbéreket is adóztatni, és meddig tartható a részleges bérliberalizálás? *Plasech Ferenc* szb-titkár a dolgozók nagy részének véleményét ismerve mondta, hogy az ígéretek helyett a szakszervezeteknek valódi *tárgyalási pozíciókat* kell kiharcolniuk. Ennek eléréséhez valóban nem látnak már más utat, mint a *sztrájkkal való figyelmeztetést.* Annál is inkább, mert a létbizonytalanság erősödik, a dolgozók féltik munkahelyüket, ugyanakkor meggyőződésük, hogy a költségvetés túl nagy terhet ró a munkavállalókra. Ahelyett, hogy az elosztást alaposabban átgondolnák, és ésszerűsítenék. Tiltakoznak a *kárpótlásra szánt* hatalmas összegek ellen, amikor a mi-

lamtitkár úr ezek szerint nem ismeri szervezettségünket. Szerdán beszéltünk erről a kérdésről az szb-tagokkal, és csütörtökön délig már az érdekeltek közel fele visszajelentkezett." Azok is, akik nem tagjai a szervezetnek, *csatlakoztak* a kezdeményezéshez. Egy dolgozójuk kiszámította, hogy évi fűtése 40 ezer forintba kerül. Már csak az a kérdés, hogy a *további kiadások mellett, hogyan lehet a családnak megélni?*

A *Békés megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat* szb-titkára is sértésnek vette, hogy csak a tisztségviselőket lehet ennyi idő alatt megkérdezni. Ők *a malomnál nem is akarnak ilyen sztrájkot szervezni,* mert annak súlyos következményei lennének. Az utcára se akarják vinni az embereket. De *olyan nagy az elkeseredettség,* amelyet a kormánynak végre tudomásul kell venni. Most már a *kétkezi munkások követelik, vegyék figyelembe leromlott élethelyzetüket, kilátástalanságukat.* Egy mun-

A kormány fél lépést visszakozott

NYILATKOZAT

A Magyar Szakszervezetek Országos Szövetségi Tanácsa június 6-án Schamschula György, a Munkaügyi Minisztérium politikai államtitkára jelenlétében értékelte az MSZOSZ és a kormány közötti tárgyalások eredményeit.

A Szövetségi Tanács

1. Megerősítette az MSZOSZ tárgyalódelegációja által június 3-án képviselt álláspontot és egyetértett azzal a következtetéssel, hogy a kormány és az MSZOSZ közötti eddigi tárgyalások érdemi eredményt nem hoztak. Egyúttal elutasítja a megbeszélést követően a kormány képviselőinek utólag adott értékelését, amely homályos ígéreteket, általánosságban megfogalmazott egyetértéseket kíván megegyezési szándékként feltüntetni.

2. A kormány képviselőinek azon nyilatkozatait, amelyek az MSZOSZ tárgyalási szándékának komolyságát, képviselői részéről a tárgyalásokról adott tájékoztatás korrektségét kérdőjelezik meg, politikai lépésnek minősíti. Úgy értékeli, hogy emögött a Magyar Szakszervezetek Országos Szövetsége, illetve a benne tömörülő szakszervezetek lejáratásának, gyengítésének szándéka húzódik meg.

3. Felkéri Schamschula György államtitkár urat, hogy a Népszava június 6-i számában tett nyilatkozatának a Szövetségi Tanács előtt is elismert azon részét, amely a tényeknek nem felel meg, igazítsa helyre.

4. Hangsúlyozza, hogy az MSZOSZ továbbra is elsősorban tárgyalások, megegyezések útján kívánja tagsága, a munkavállalók érdekeit érvényesíteni. Követeli, hogy végre a kormány is mutasson valódi érzékenységet a munkavállalók gondjai iránt, és konkrét, megfogható megegyezésekhez vezető valódi tárgyalási készséget az érdekegyeztetés két- és sokoldalú fórumain.

5. Az MSZOSZ-ban tömörülő szakszervezetek méltányolják a Schamschula György államtitkár által a Szövetségi Tanácsülés végén jelzett tárgyalási szándékot és kompromisszumkészséget, és azt várják, hogy a kormány mai ülésén hivatalosan is erősítse meg.

A kormány jelentse be, hogy az energiahordozóár-emelésekkel, illetve azok ellentételezésével kapcsolatos tárgyalások időtartamára felfüggeszti az elrendelt energiahordozóár-emeléseket; jelentse be, hogy kész azonnali tárgyalásokat kezdeni a keresetszabályozás korlátainak enyhítéséről, figyelemmel az áremelések ellentételezésével és a 0,5 százalékos járadékfizetési kötelezettséggel kapcsolatos szakszervezeti álláspontra; vonja vissza az utazási kedvezmény megszüntetésére vonatkozó korábbi határozatát, megteremtve annak a lehetőségét is, hogy e kedvezmény valamennyi munkavállalóra kiterjeszthető legyen.

Ezek a lépések teremthetnék meg a feltételeket ahhoz, hogy az általunk felvetett valamennyi kérdésről nyugodt légkörben, az érintett felek által megállapított időkeretek között folytatódjanak a tárgyalások.

Budapest, 1991. június 6.

(Folytatás az 1. oldalról)

mány—MSZOSZ hétfői tárgyalása sem volt eredményes, bár erről *másként vélekedett* a kormánydelegációt vezető munkaügyi tárca minisztere

utazási kedvezményt, *megcáfolta.* Nem is tehette volna ezt a tárgyalócsoport, hiszen a kormányhoz eljuttatott levelében a következő áll: „Az évi egyszeri kedvezményes utazás intézmé-

dett: nem nagy összeg ez, *valami módon tehát bizonyára átvállalható,* de türelmet kér.

Szever Józsefné, a HVDSZ társadalmi elnöke ezzel szemben úgy vélekedett: a dolgozóknak *nem mindegy az idő.* Ezért is tartotta megengedhetetlennek, hogy a kormány csak *elvben* kész bizonyos kérdésekben megállapodni, de a konkrét egyezség várat magára. Igaz, hogy a fél százalékos járulék önmagában talán nem sok, de az áremelkedések tömegével együtt már *kibírhatatlan* terheket ró a lakosságra.

Többen kérdezték: *hajlandó-e felfüggeszteni a kormány az energiaár-emelést a tárgyalások idejére?* Az államtitkár úgy válaszolt: *ha nem történt volna meg a sztrájkkal való fenyegetés, bizonyára nagyobb esély lett volna rá.* Hozzátette: a kormányülés döntését *nem lehet kiszámítani.* Egyébként pedig *felhívta a figyelmet a társadalmi béke veszélyeztetésére.* Rományi Béla, a televíziós szakszervezet titkára e megjegyzésre a következőt mondta: a felelősség közös. Erős kormányra van szükség, de *bölcsre* is, amely mérlegeli az áremelés felfüggesztését a tárgyalások idejére, ha ezt 2 millió 800 ezren kérik. A kormány ugyanis *most még* olyan helyzetben van, hogy megteheti ezt a gesztust.

A közel hat órás vita után megtárgyalta a tanács a társadalombiztosítás reformjáról és önkormányzatairól, valamint az üzemi tanácsokról szóló előterjesztéseket.

(nógrádi)

VARGA László grafikus

Kiállítási kalauz

A világ — alulnézetben

Nemcsak a közelmúlt magyar művészetének vannak „rejtett dimenziói", de elmondhatjuk ezt napjaink magyar művészetéről is, hisz akárcsak a hatvanas—hetvenes években, manapság is sok kortárs alkotónk tevékenységét homály borítja.

Annak idején e homálynak elsősorban politikai okai voltak: előidézésével a pártállam próbálta meg elszigetelni potenciális művészeti ellenfeleit. A nyolcvanas évtizedben azonban, a rendszer megrendülésével, fordult a kocka: innentől inkább a műkritika figyelmetlenségének és bántó elfogultságainak tudható be a tárgyilagos helyzetkép hiánya.

Hivatalosan is elismert lett ugyanis a művészeti sokarcúság ténye, a többféle nézőpont, szemlélet, ábrázolási módszer és stílustörekvés jogosultsága, s mégis: az elvi szinten deklarált esélyegyenlőség ez idáig még nem hozta meg a maga gyakorlati eredményeit. Arra a művészre, aki nem tartozik valamely csoporthoz, vagy aki alkatánál fogva visszahúzódó ember, bizony manapság is kevesebb fény hull. Kevesebb, annak ellenére, hogy teljesítménye nem csak megközelíti, eléri, de olykor meg is haladja a fényben állók teljesítményeit.

Az érdemtelenül kevéssé ismert és méltányolt alkotók közé tartozik a *Csepel Galériában* bemutatkozó *Varga László* is, aki mögött pedig tekintélyes múlt, fél tucat önálló kiállítás, jó néhány környezetalakító falragasz, ízlésformáló illusztrációsorozat és egyéb grafikai produkció áll. Része lehet mellőzésében annak is, hogy pályamódosítással lett a grafikai műfajok művelője — eredetileg építésznek indult, s innen lépett át a hivatásos képzőművészek táborába. Elsősorban alkalmazott grafikusként tevékenykedik, s tesz — újabban egyre több és sikeresebb — kirándulást a művészi igényű képgrafika területére.

Varga László sok megpróbáltatást megélt nemzedék tagja, s így érthető, hogy művei — olykor direktebben, máskor áttételesebben — főként *személyes sorsából* táplálkoznak. Témát jelent számára a háborús gyermekkor csakúgy, mint az ötvenes években — serdülő ifjúként megélt — különféle abszurditások. A szorongás, mondhatni, eredendő létélménye.

Sokat foglalkoztatja ezen túl külvárosi környezetének ellentmondásos világa, a visszahúzó tradíciók és a kitörni vágyó energiák mindennapos összeütközései. A „tér", akárcsak *Moldova György* karcolataiban, nála is főszerepet játszik; egyszerre szimbóluma a bűnnek és az erénynek, a jóságnak és gonoszságnak, a játéknak és a tragédiának. Művészetének harmadik fontos inspiráló közege a modern világirodalom, ezen belül is az elidegenedés egész századunkat érintő problémáinak felvetői: *Proust, Kafka, Joyce, Musil, Mrozek* és a többiek, Varga László is falak közé zárva érzi magát, s szüntelen viaskodik balsejtelmeivel, hol kegyetlen, hol ironikus kritikával szemlélve önmagát és korát.

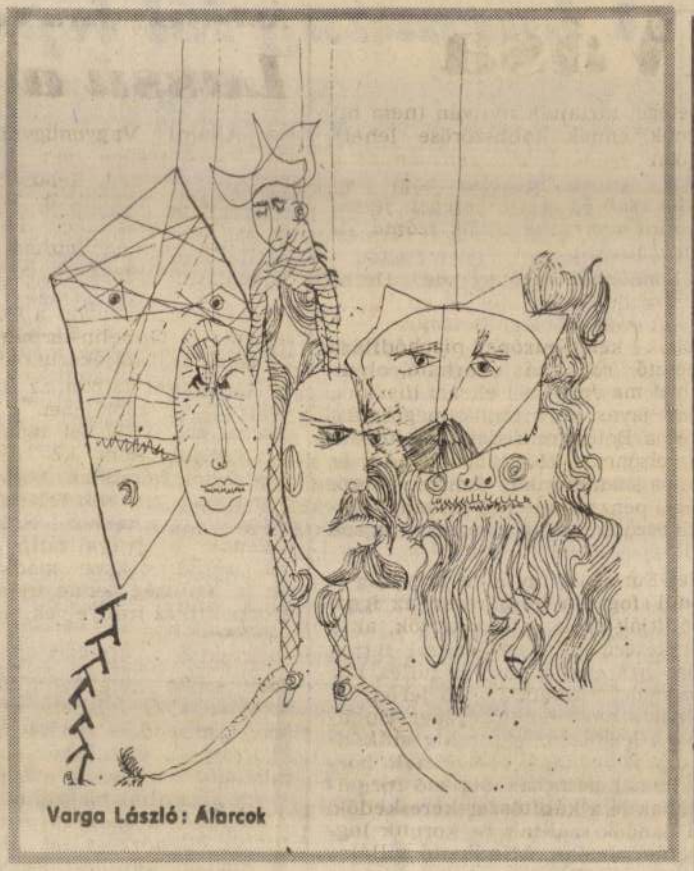

Varga László: Álarcok

Bár lapjai olykor bonyolultnak tűnnek, megfejtésük némi fantázia és asszociációs készség birtokában mindig megoldható. Megoldható annál is inkább, mert a Varga-grafikák szürrealisztikus rendetlensége valójában *nem nélkülözi* a rendet, a valamikori építész konstruáló biztonságát és világosságát.

Tasnádi Attila

Trombita harsog, zongora zeng

„Trombita harsog, dob pereg, kész a csatára a sereg" — szavaltam számtalanszor gyerekkoromban, s a trombitát azóta is valamiféle harci eszközként idézi meg bennem az emlékezet. Mindenesetre inkább serkentő, mintsem nyugtató hangszernek tudom most is ezt a tetszetős, sárgaréz instrumentumot, amely egyébként igen komoly múltra tekint vissza.

Őseinek a nyolc évszázaddal ezelőtti szaracén trombitákat tekintjük. A századok során aztán a játszó hangterjedelmet a legkülönbözőbb trükkökkel igyekeztek növelni. Hogy a kromatikus játéknak se legyen akadálya, az idők folyamán kialakították az invenciós, a billentyűs, a tolós és a ventiltrombitát. Ez utóbbi felel meg leginkább a napjainkban használatos trombitának. A ventiltrombita elődeit egyébként már *Monteverdi, Corsi, Strozzi* és *Guicciardini* is „bébocsátotta" a nagyzenekarba.

Mindezt tudom az eszemmel, de azért a lelkem mélyén máig harci eszköznek tekintettem a trombitát. Azért hangsúlyozom, hogy máig, mert ma hallgattam meg *Maurice André* egy frissen átlicenszezett lemezét, amelyen lélekzsongító operaáriákat lehel ki a rézből, méghozzá nagyzenekari kísérettel!

Az ötvennyolc esztendős francia trombitaművész megváltoztatta bennem a nekar szólótrombitása volt, jelenleg pedig a párizsi konzervatórium professzora — egész egyszerűen elvarázsolt engem a lemezével, s ezért nagyon-nagyon hálás vagyok neki ebben az érzelmi jégveremben, amelyben manapság élünk.

A szép zongorajáték viszont azért varázsol el, mert az ifjúságomat idézi. Valaha ugyanis évekig tanultam zongorázni a ceglédi zeneiskolában. Talán nem is voltam egészen tehetségtelen. Ám jó néhány technikai feladatot nem volt türelmem kigyakorolni, s ezért szép lassan pánikba estem. A türelem hiányát a tehetség hiányának hittem, s ezért a hangszer egyre inkább ijesztett, mint vonzott.

Nem lettem hát nagy zongorista, de maradtam nagy rajongója a zongoramuzsikának. Most például Dolcsi lemezének örülök nagyon.

Dolcsi. Másoknak *Failoni Donatella* zongoraművésznő. A nagy olasz karmester, *Sergio Failoni* lánya. Sokan mondták: könnyű egy ilyen lánynak zenei karriert befutnia, hiszen apja nimbusza szinte taszítja előre a pályán! Szerintem éppen ettől volt nehezebb Dolcsi útja. Nemcsak a felvállalt művekkel kellett technikailag megküzdenie, de lelkileg ezzel az ostoba vélekedéssel is.

Ama nemes harcot megharcolta. Szerényen, látványos pózok nélkül, szolgálatkész tehetséggel szólal-

A Pesterzsébeti Múzeum
Gaál Imre Galériája
meghívja Önt

VARGA LÁSZLÓ
GRAFIKUS

kiállításának megnyitására
1997.szeptember 26-án
d.u. 5 órakor

Megnyitja:
KÁRPÁTI KAMIL
ÍRÓ

Nyitva: október 12-ig, hétfő
kivételével naponta 10-18 óráig.
Gaál Imre Galéria
Budapest XX. Kossuth L.u. 39.
Tel: 283-0031

Varga Lásdi

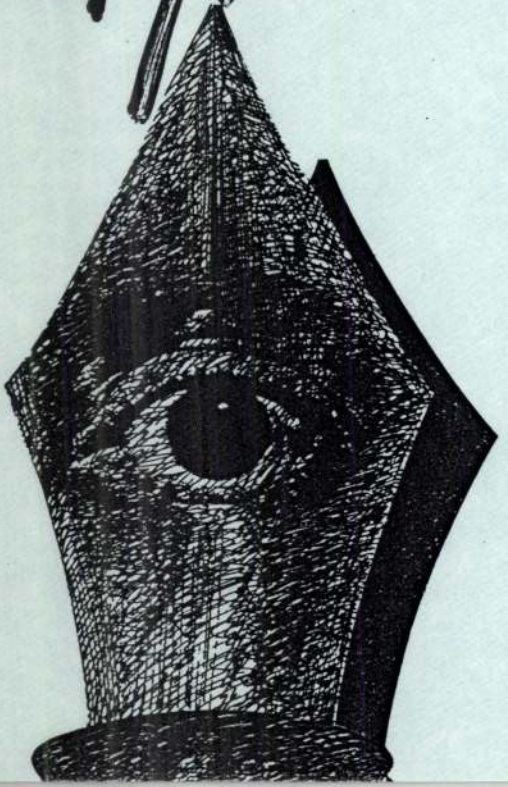

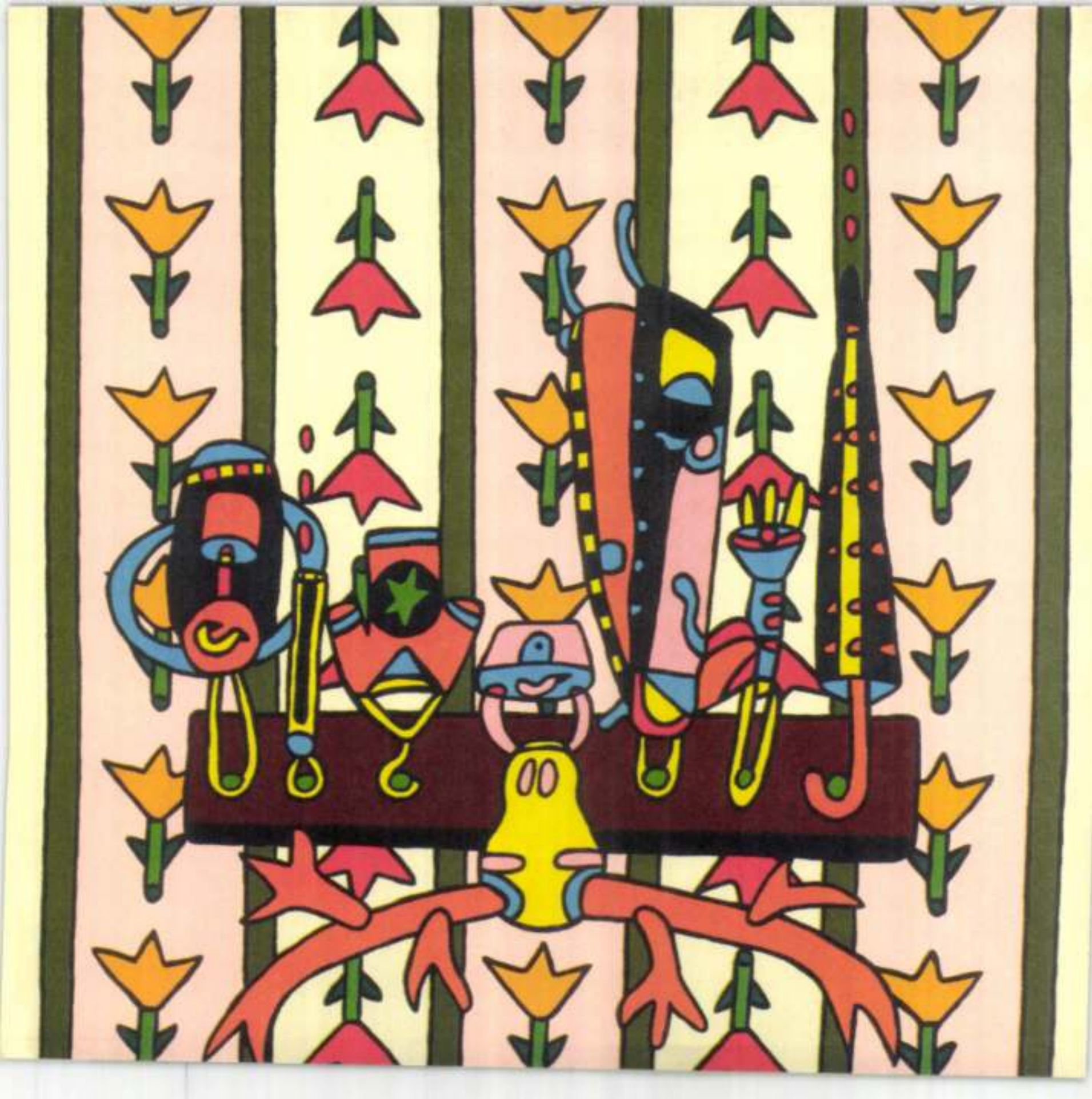

kArton

Varga László

b o n g ó d e r b y

h e l y s z í n / v e n u e :	kArton galéria és múzeum 1054 budapest, alkotmány u. 18.
megnyitó / private view:	2006. október 25. 19.00
megtekinthető / on view:	2006. okt. 26. - nov. 11.
hétfő-péntek / mo-fri:	13:00 - 18:00
s z o m b a t / s a t u r d a y :	10:00 - 14:00
információ / information:	tel: 472-0000 fax: 472-0001 m a i l : i n f o @ k a r t o n . h u w w w . k a r t o n . h u

Ez a meghívó két személyre szól. A lépcsőt és az emeleti helyiségeket vendég csak a rendezők engedélyével, saját felelősségére használhatja!

Hol honos Thomas Mann?

Ma délben tizenkét órakor lesz 125 éve, hogy megszületett Thomas Mann.

Thomas Mannt az ember – ha olvas egyáltalán Thomas Mannt, és ha olvas egyáltalán bármit is, akkor – kétszer olvas az életben.

Egyszer az elején, és egyszer a végén.

Egyszer, amikor nekikészül, és egyszer, amikor rovancsot csinál.

Egyszer kamaszkorban, mindeneknek előtte, veselkedve, kérdve, kutatva. És egyszer a végén, fönn a klinikán, a szanatóriumban, a ki tudja, hányas belen. Amikor a fontos dolgokat veszi számba tehát.

Mert Thomas Mann csak a fontos dolgokról írt.

Rengeteg dologról írt amúgy. Ahhoz képest, hogy csak magáról írt. Mindenről írt, mindenről, ami fontos.

Nem tanulmányozható nélküle sem a XIX., sem a XX. század európai históriája. Nem érthető – ha érthető egyáltalán – a németség fölemelkedése és bukása, a polgári világ virágzása vagy hanyatlása, vagy amije van e világnak.

Thomas Mann belemesélte magát nem csupán a XX. század emberébe, de az emberbe egyáltalában.

Aki szerelemes tulajdon anyjába, vagy aki olthatatlanul gyűlöli azt, aki kínzó vágyat érez édestestvére iránt, vagy aki meg tudná ölni húgát, aki azonos neműek iránt vonzódik, aki gyermekének tragédiáját nézi tehetetlenül, akinek megoldhatatlan talány az apa, aki írni és élni is akar, aki egyszerre akar hű lenni nemzetéhez és magamagához, aki beteg, vagy beteg lesz, aki tudja, hogy meghal egyszer – annak mind Thomas Mannt muszáj olvasnia.

Thomas Mann mindent megírt, minden fontosat, miközben mellesleg meg volt győződve arról, hogy az igazán fontos dolgokat csak a zene képes elmondani.

Így akinek fontos a zene, Thomas Mannt az sem kerülheti el.

Élete és műve egyként csudás. Maga a család, a Mannok históriája egy végtelen mesefolyam. Kora legműveltebb koponyája volt, de érettségit letennie nem sikerült. Szerencsés élet jutott osztályrészéül, csak két testvére és egy fia lett öngyilkos. Fantáziája szegényes volt, nem talált ki semmit, úgy kellett mindent összegyűjtögetnie. Rémesen komolyan vette magát, életét és munkásságát magyarázta, kommentálta szakadatlanul, és nem lett komikus ennek dacára sem. Ha tévedett, mint az első háború idején, akkor is nagyot tévedett. Nagy emberhez méltón tévedett, ha tévedett. Tanulságosan tévedett. És tévedéséből ő is tanult. És másodjára nem tévedett már egy kicsit sem.

Úgy szerette az ő német hazáját, ahogy a hazát szeretni kell – könyörtelenül. Nem bután, vakon uszulva-uszítva, bitangul.

A hitleráj idején nem a németséget tagadta meg, nem is Németországot, hanem a hitlerájt magát, és azt mondta, hogy Németország ott van, ahol ő tartózkodik éppen.

Nagysága bámulatos, de nem ijesztő – gondosan tervezett, szisztematikusan szervezett, szorgos munka van ugyanis mögötte. Ebben legalábbis mindannyian követhetjük őt.

Thomas Mann nem szövegeket, hanem történeteket írt. Történetei – mint az igaz történetek mindig – gondolkoztatóak, sokrétűek, sokjelentésűek, néha lebegők, máskor homályosak, minden története, jelenete túlmutat önmagán, több annál, aminek látszik.

A széthullott világot nem széthullott mondatokkal, szavakkal, de szabatos történetekkel írta. Példát mutatott arra, hogy amiért a világ szétesett, még nem muszáj az embernek magamagának is szétesnie rögtön.

Születésének évfordulójára most megjelent magyarul az Egy nem politizáló gondolatai című esszéje is, ami helyes, mert jelenjen meg minden sora magyarul.

De hiába eme 1918-as írás problematikus volta, hiába az első háború alatt írt számos militáns cikk és tanulmány, Thomas Mann ettől még ordas eszmék hirdetőié, írókat származás alapján kurziválóké, hitvány sovinisztáké nem lesz soha.

Thomas Mann – „problémáival" együtt – mindig az európai gondolat, a humanizmus, a polgári baloldal írója lesz, amíg csak egyetlen ember marad e földön, aki emberi szót olvasni bír.

Magyar író volt amúgy. Éppen úgy magyar, ahogy Shakespeare, Dosztojevszkij vagy Hasek. Hozzánk tartozásának tényei közismertek, hogy volt műve, ugye, amely előbb jelent meg magyarul, mint németül, hogy hatszor járt itt, hogy a *Nyugat* nélküle el nem képzelhető és így tovább.

Most arra emlékeztessünk csupán, hogy 1935 januárjában csak nagy nehézségek árán kapott Magyarországra beutazási engedélyt három egész napra. A hitvány döntésben meghatározó szava volt az akkori kultuszminiszternek, Hóman Bálintnak. A Horthy-hivatalosság nem engedélyezte azt sem, hogy Thomas Mann nyilatkozhasson a Magyar Rádióban.

A harmincas években Thomas Mann a másik Magyarország, a magyar progresszió ünnepelt vendége volt. Köztudomású, hogy Hatvany Lajos házában szállt meg, annál a Hatvanynál, akinek utcanévtábláját a rendszerváltó Magyarországon leverték.

A dilemma sajnos nem avultel mára sem. Hóman vagy Hatvany?

Thomas Mann csak az egyiknek házában honos.

Bächer Iván

Most kellene biccenteni

FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

Most kellene odamenni, egy szál virággal vagy egy kis koszorúval, és a szobor előtt biccenteni: köszönjük kedves Thomas Mann a Buddenbrook házat, a Varázshegyet, a Tonio Krögert, a József és testvéreit, köszönjük az 1937-es budapesti felolvasóestet, a Kosztolányi Nérójának német kiadásához írt előszót. Aztán fel kellene olvasni József Attila Thomas Mann üdvözlése című versét, kicsit még álldogálni, és merengeni: 125 éve született; istenem, mi minden történt az egyetemes kultúrában ez alatt az egy és negyed század alatt.

Ma kellene megtenni mindezt, de nem lehet, mert nincs kihez odamenni, nincs ki előtt tisztelegni. A bécsi úti Kossuth Zsuzsa Egészségügyi Szakközépiskola előtt (már nem) található Thomas Mann mellszobra, ugyanis tavaly ősszel ismeretlen vandálok ledöntötték. Hogy Varga László szobrászművész alkotását a MÉH-telepre akarták vinni, vagy egyszerűen csak erősebbek akartak lenni, mint egy nagy bronztömb, sose derül ki. És Thomas Mann-nak még szerencséje volt. Az iskola diákjai ugyanis reggel megtalálták a földön heverő művet, becipelték az iskolába, később a Budapest Galéria szakemberei a Lajos utcai kiállítóházba vitték, azóta ott vár a szükséges, csekély felújításra. Arra, amelyre nincs pénz, holott még kétszázezer forintba sem kerülne. Pedig most kellene odamenni a szoborhoz egy szál virággal, és biccenteni: köszönjük, Thomas!

T. Z.

Új élő népzene

A hazai népzenei élet igen fontos CD-sorozata ez. A Táncház Egyesület indította útjára, még 1997-ben, ez már a hatodik darabja, rajta 22 zenekarral és előadóval. A merítés ezúttal is kellően széles, a magyar nyelvterület legkülönbözőbb részeiről hallható itt vokális és hangszeres hagyomány, Széktől Szatmárig, Moldvától Somogyig, a végén pedig a Hargita Állami Székely Együttes zenekara őrkői cigány legényest és csingerálást mutat be. Pályázati rendszerű, kizárólag új hangfelvétellel lehet nevezni rá, a háromtagú zsűri döntése után fennmaradt anyagot Havasréti Pál szerkeszti egybe.

Bár a több mint húszéves országos táncháztalálkozóra szintén minden évben megjelenik egy válogatáslemez, ez a két kiadvány a tapasztalatok szerint jól megél, megfér egymás mellett. Más-más szempontból és akaratból szerkesztődnek, az átfedés köztük gyakorlatilag elenyésző. A konkurencia ezúttal is mindkét félre jótékony hatású.

Az Új élő népzene sorozat életre hívója és kiadója az a Táncház Egyesület, amely a Táncházi Kamara utódjaként 1995-ben jött létre, és amelynek hagyományörökítő szerepét egyébként sem lehet eléggé hangsúlyozni: a mintegy 600 tagot számláló, népzenészeket, táncosokat és a folklórral hivatásosan foglalkozó szakembereket, valamint pártoló tagokat egyaránt összefogó civil szervezet talán a legeredményesebben képviseli a népzene ügyét, művelői érdekeit. Berán Istvánék nemcsak az Országos Táncháztalálkozó és az Országos Szezonnyitó Táncház első számú szervezői, de népzenei fesztiválokat, zenészképző tanfolyamokat is rendszeresen támogatnak. Alapítványuk anyagi bázisából – társszervezetekkel közösen – finanszírozzák az évente négy alkalommal megjelenő, hiánypótló folkMAGazint, mely honlapjukon (www.tanchaz.hu) is teljes egészében olvasható.

Ez a rendszeresen frissített, képeket és zenerészleteket tartalmazó honlap a mai modern világban – a www.folkinfo.net mellett – évek óta a magyarországi népművészet legjelentősebb információforrása és a nemzetközi folkélet egyik fontos világhálós kiindulópontja. Az Új élő népzene sorozat legújabb darabja egyébként mp3 formátumban teljes egészében letölthető.

J. B. Sz.

Varga László rovata

A tolmács ismételgette: Szibéria

Beszélgetés Rózsás Jánossal, a Gulag-lexikon írójával

Márciusban jelent meg a Püski Kiadónál Rózsás János író Gulag-lexikon című könyve. A 3850 egykori gulagfogoly adatait tartalmazó kötet kétezer példányban megjelent első kiadása hetek alatt elfogyott, a második kiadás háromezer kötetéből pedig már csak néhány száz kapható. Rózsás Jánossal, a Nagykanizsán élő egykori gulagrabbal zalaegerszegi tudósítónk beszélgetett az átélt szenvedésekről. Mint mondotta: könyvét azért írta meg, hogy több ezer meghurcolt magyar ember ártatlanságát bizonyítsa.

– Nyilatkozataiból tudható, hogy ön szerint a második világháborút követően körülbelül százezer magyar raboskodott a Szovjetunió lágereiben. Mire alapozza a becslését?

– Pontos adatai erről egyelőre senkinek sincsenek, nem is lehetnek, hiszen a KGB irattárainak a gulagra vonatkozó anyagai még ma is titkosak. A szakirodalomban a magyar rabok számát a különféle szerzők 60 ezertől 140 ezerig becsülik. Én úgy vélem, a kettő között lehet az igazság. A Szovjetunióban mintegy 40 ezer láger működött, szinte mindegyikben sínylődött egy-két magyar fogoly, így a százezres szám reálisnak tűnik. Azt viszont pontosan tudjuk – a kárpótlási hivatal adataiból –, hogy csupán négyezer magyar gulagrab tért haza, a többiek jórészt jelöletlen sírokban nyugszanak.

Éjszaka az erdőben

– A Gulag-lexikonban csak a hazatért foglyok sorsáról lehet olvasni?

– Nem. Azok az egykori rabok szerepelnek a kötetben, akikről sikerült adatokat gyűjtenem. Sokukat kivégezték vagy a lágerekben pusztultak el. Természetesen többet lehet olvasni a könyvben azokról az egykori foglyokról, akik munkám elkezdésekor még éltek, hiszen többségüket – illetve rokonaikat – az elmúlt évtizedben megkerestem.

– A magyar gulagrabok zömét – így önt is – leventekorukban is – az egyik éjszaka elszakadt a többiektől. A többiek később tűzharcba keveredtek az oroszokkal. Csaknem mind odavesztek. Jómagam a leszakadt leventékkel együtt december 22-én egy erdőben töltöttem az éjszakát. Nagyon fáradtak voltunk, a hideg ellenére lefeküdtünk az avarba aludni. Hajnalban három orosz katona – mint később kiderült, nyulászni indultak – ránk talált. Egyetlen puskalövés sem dördült el, azonnal megadtuk magunkat. Bevittek minket a parancsnokságra. Nagyon naivak voltunk: azt hittük, hogy az oroszok majd elengednek minket, ha látják, milyen fiatalok vagyunk, egyenruhánk sincs, ráadásul harc nélkül megadtuk magunkat. Kivittek minket egy erdő szélére, a legközelebbi faluból pedig embereket hozattak, akik nekiláttak egy hatalmas gödör kiásásához. A leventék között volt néhány délvidéki is, aki jól beszélt szerbül, és értett valamicskét az oroszból is. Ők mondták, hogy fogva tartóink ki akarnak végezni bennünket. Óriási szerencsénkre azonban megjelent egy orosz tiszt, aki tárgyalt a kivégzésre készülő katonák parancsnokával. Aztán visszavittek minket a parancsnokságra. Később megtudtam, hogy a tiszt Sztálin egyik parancsára hivatkozott. Sztálin ugyanis elrendelte, hogy bírósági tárgyalás nélkül egyetlen hadifoglyot sem szabad kivégezni. Az ukáz persze nem humanitárius okokból született, hanem azért, hogy a foglyok közé tartoztam. Semmihez sem értettem, ezért mindig segédmunkát végeztem: dolgoztam romeltakarítóként, mezőgazdasági munkásként, út- és gyárépítésben. Valójában egyfolytában lapátoltam, gödröt ástam, követ cipeltem. De a gyötrelmek mellett más élményben is volt részem. Eredetiben megismerhettem a klasszikus orosz irodalmat: a kazahsztáni lágerben volt egy könyvtár, itt olvastam életemben először Puskint, Tolsztojt, Csehovot.

– Volt kedve az olvasáshoz?

– A fogság első éveiben ez teljesen elképzelhetetlen volt. Az Észak-Urálban – ahol erdőt irtottunk – 1200 ember kezdte meg a munkát ősszel, tavaszra 500-an maradtunk; a többiek be-

RÓZSÁS JÁNOS

1926-ban született Budapesten.
1944-ben leventeként esett szovjet fogságba.
1944–1953 között szovjet munkatáborokban raboskodott.
1960-ban érettségizett Nagykanizsán.
1953–1970 között tisztviselőként a nagykanizsai járási tanácson dolgozott.
1970–1983 között a Kanizsa Bútorgyár pénzügyi csoportvezetője volt.
1984–1992 között nyugdíjasként a Kanizsai Sörgyár német

igazolást, amely szerint felülvizsgálták az 1945-ben ellenem hozott ítéletet. Megállapították a bűncselekmény hiányát. Ezzel megtörtént a rehabilitációm. Szerencsém volt: sok egykori rabtársammal ellentétben a magánéletem rendeződött, boldog éveket tudhatok magam mögött.

Vádak és kérvények

– Egyszer azt nyilatkozta: „nem adnám vissza az életemből a gulagon eltöltött kilenc évet."

– Túléltem. A szenvedés is tapasztalat, élet. Megtanultam oroszul, ukránul, félig-meddig kazakul, rengeteg ismeretséget kötöttem. Nincs miért siratnom magam.

– Sorstársai közül sokan másképp dolgozták fel a gulag-éveket.

– Egy háborúnak rengeteg áldozata van. Belőlem nem lett sem hősi halott, sem hadirokkant. Nem érzem magam vesztesnek.

– Ártatlanul raboskodott.

– Igaz, de százezer ugyancsak ártatlan honfitársammal együtt, akik közül sokan sokkal többet szenvedtek, mint én. A Gulag-lexikont is azért írtam meg, hogy több ezer meghurcolt magyar ember ártatlanságát bizonyítsam. A könyvemben szereplő 3850 egykori rabot a szovjet, majd az orosz hatóságok kivétel nélkül rehabilitálták. Ez a fontos, mert ha mondjuk, néhány évtized múlva válnak csak nyilvánossá a gulagiratok, a dossziékban szereplők már nem tudnak védekezni a vádak ellen. Az egykori rabok többségét hivatalosan még ma is fasiszta bűnözőkként tartják számon. Csak azokat rehabilitálták, akik kérvényezték a rehabilitálást.

Cseri Péter

Lesz-e hulladéklerakó a város szélén?

A választásra jogosult 6422 zalaszentgróti polgár közül csupán 2722-en adtak le érvényes szavazatot a vasárnapi népszavazáson, amelyen a zalai város lakói arra voksoltak: támogatják-e egy olyan regionális hulladék-feldolgozó és -lerakó üzem megépítését, amely 76 környező település kommunális hulladékát képes kezelni. A 42 százalékos részvételi arány miatt a választási bizottság érvénytelennek nyilvánította a népszavazást.

A tervezett hulladéklerakóról azért kellett voksolást tartani, mert három zalaszentgróti lakos – Dóka László, Pál Géza és dr. Tihanyi Ottó – aláírásgyűjtést kezdeményezett, amelynek eredményeképpen a választásra jogosultak harmada aláírásával támogatta a népszavazás kiírását.

– Bár a népszavazás 489 szavazat híján érvénytelen lett, de a döntéshozók figyelmébe ajánljuk, hogy 2020-an a beruházás elutasítása mellett döntöttek. Ők pedig a voksolók 74 százalékát teszik ki – szögezik le a népszavazás kezdeményezői.

– A jelenlegi hulladéklerakó huszonöt éve működik, mára betelt, teljesen elavult, további működtetése környezeti károkat okozhat – állítja Császár József, a város polgármestere. – Egy új és korszerű, a szelektív gyűjtésre alkalmas hulladékfeldolgozó üzem segítene az illegális szemét-lerakóhelyek fölszámolásában is. Nem véletlen, hogy a város képviselő-testülete egyöntetűen támogatja a beruházást.

A képviselők egybehangzó álláspontot képviselnek, a lakosok viszont nem. Az építkezést ellenzők úgy vélik: ha valóban elkerülhetetlen egy új hulladéklerakó megépítése, akkor alaposabban kellene előkészíteni a beruházást.

– A város határába szánt szemétlerakót túlságosan közel terveztek a lakóterülethez, az építkezéshez a legjobb termőterületeket sajátítanák ki, ráadásul az egész üzemet a Balaton és a Zala folyó vízgyűjtő területére építenék. Ez pedig nyomorba döntené Zalaszentgrótot – állítják.

– A városnak szinte egy fillérjébe sem kerülne a beruházás – mondja erre Császár József. – Kizárólag PHARE-pénzekből, mintegy másfél milliárd forintért épülne meg a hulladéklerakó, amely hatszáz méterre lenne a mostani szeméttelepтől, és körülbelül egy kilométerre a település első lakóházától. A beruházás során olyan környezetvédelmi előírásokat kell betartani, amelyek kizárják, hogy később ez a lerakó bármiféle környezetszennyezést okozzon.

A polgármester hozzáteszi: a hulladéklerakónak azért kell 76 település igényeit kiszolgálnia, mert nagyjából 80 ezer ember kommunális hulladékának az elhelyezésére van szükség a gazdaságos működtetéséhez. Császár József szerint a depónia még bevételekhez is juttathatná a települést, így további fejlesztésekre is futná.

Az ellenzők szerint a polgármester rosszul számol, hiszen a nyilvánosságra került tervekből kiderül: a 76 érintett település évente legfeljebb 100-120 ezer köbméter szemetet termel, a gazdaságos üzemeltetéshez viszont évi 300 ezer tonnát kellene befogadnia a hulladéklerakónak.

A jogszabályok szerint a hulladéklerakó megépítéséről most már kizárólag a zalaszentgróti önkormányzat dönthet. Az építést ellenzők ugyanakkor a képviselő-testület figyelmébe ajánlják, hogy a tervezett hulladéklerakóhoz legközelebb fekvő két városrészben a lakosság több mint fele vett részt a népszavazáson, és kilencven százalékuk elutasította a beruházást.

P. Cs.

Varga Levente, építész

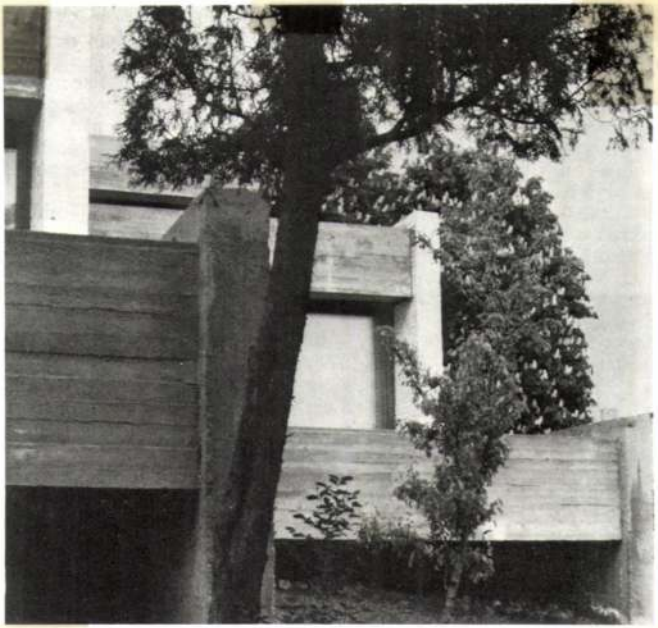

53

53. Lakóház a Lenkei utcában, Budapest. Építész: Varga Levente. 1969

Magyar Építőművészet,
1988., 3., 63-old.

elérhető szociográfiák egyikébe, hogy kirajzolódjon előttünk „nagyberuházásaink" helyszíneinek apokaliptikus képe. Tudjuk, hogy ezekben az időkben mennyi rendteremtő erő veszett kárba, mennyi anyag ment pocsékba a sikeresen felszabadított és elszabadult zabolátlan indulatokkal szemben. Építőiparunk ma is e hősi, de zavaros kor sötét bélyegét hordja megfáradt testén.

A fiatal építészek e helyszíneken eltöltendő kötelező gyakorlata nem volt a hatalomtól idegen gondolat akkoriban, amikor az irodalmat egyetlen váltóállítással gondolták más irányba terelhetni, és e manőver lehetőségét abban látták, hogy az íróknak realista látást és szocialista öntudatot tanulni gyárakba kell vonulniuk. Az építészektől e gondolat idegen maradt. Tapasztalataik tükrében nehéz volt belátniuk az intézkedések értelmes hasznát, azt, hogy miért kellene a

gadja, könnyen tehette ezt, mert csupán a pénzek kezelésének gondját kellett vállalnia, amiről az ÉVM gondoskodott, de sem szervezési, sem más egyéb természetű terhekkel nem kellett számolnia. Az egymás mellé rendeződő lehetőségek meghozták a cselekvés pillanatát is. Összeállítottuk a tanulmányi programokat s a lehetséges előadók és mesterek jegyzékét, és mindazon papírokat, amiket az illetékesek látni kívántak, mielőtt aláírásukkal és pecsétjeikkel szentesítették volna az ügyet. Elnök és főtitkár nyújtották be a benyújtandókat, amint a tárgyalásokat is ők folytatták mindvégig. Szeptemberben végre az iskola megnyithatta kapuit.

Annak ellenére, hogy a korábbi intrika akkor már autentikus létezésének alapjait is elveszítette, az iskola megszervezése körültekintő diplomáciát igényelt. Az óvatosság azt sugallta, hogy a mesteriskola megváljon patinás nevétől, új neve *Fiatal Építészek Köre*

Varga Levente, építész — b) Folytatás

TOLDALÉKOK

Alaprajz: 1. Előtér, 2. Nappali, 3. Étkező, 4. Hálószoba, 5. Konyha, 6. Kamra, 7. Fürdőszoba, WC. 8. Padlásfeljáró, 9. Fedett tornác

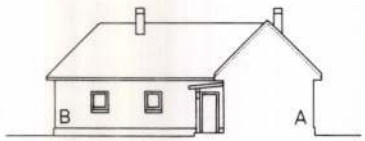

1

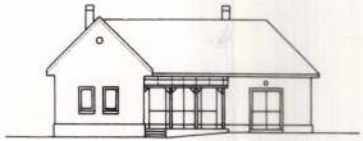

2

Alcsutdobozon, lankás fás völgyben, patak partján áll a nyeregtetős ütött-kopott kiszolgált kis épület, amit továbbépítettünk, hogy az új épületrész a család „mai" igényeinek megfelelő teret biztosítson. A megtartott régi barkácsműhelyként, tároló, raktározó térként még hosszú ideig jól hasznosítható.

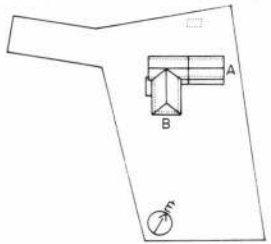

Helyszínrajz (1 : 2000): A. Meglevő épület, B. Tervezett épület

1. Délnyugati homlokzat
2. Északkeleti homlokzat

vidéki építésvezetőségre, hogy ott normáka
jon vagy az éppen feloszlatott bordélyok mu
loncolt „dolgozóinak" megmaradt rossz
üldözze, és a mindennapos kalamajkában n
emberekkel vitatkozzon, hogy végül is erejé
— a helyi szokások szerint — alkoholba fojtsa
telennek tűnő napjait.

Az építészek, akik akkor mindent elkövet
fiatal kollégáikat e gyarmati küldetésből ki
helyesen cselekedtek. 1903 óta bizony az ép
„színtere" nagyot változott s vele nagyot vá
mesteriskoláról vallható elképzelés is. Ekkc
teriskola menedékül szolgált, a szakma legre
jesebbnek tartott fiataljai számára. A mesteri
a fiatal, de már műegyetemet vagy főiskolá
építészek ténylegesen épülő műtárgyakon d
ugyan, de „működésük színtere" nem az ép
helyszíne lett, hanem a tevezőiroda, ismét c
dásokat hallgathattak s rajzmappáikat újabb
tölthették tele. Elégedetlenek mégsem voltal
kal. Abban is különbözött e második kezde
az ősitől, hogy nemcsak építészmérnököket

Varga Levente, építész
Találkozások

2.) Folytatás.

0 10 20 30 40

II. emeleti alaprajz: 1. Előszoba, 2. Nappali, 3. Étkező, 4. Szoba, 5. Garderobe, 6. Konyha, 7. Kamra, 8. Fürdőszoba, 9. Zuhanyozó, WC, 10. Fedett terasz

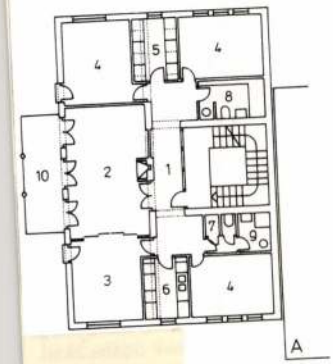

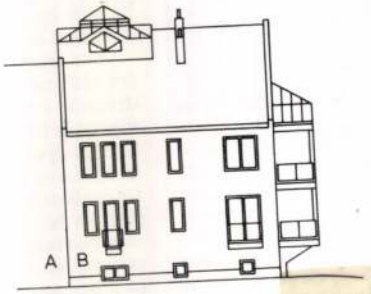

1

Budapest XI. kerületében, a Sashegy oldalán, a **Bodajk utcában** épült a tervezett többlakásos lakóház, egy család több generációja számára. A feladat érdekességét és alapkérdését az adta, hogy miképpen lehet és kell alkalmazkodni az ikertelek másik oldalán álló, a hatvanas évek csúfosan igénytelen köntösében megjelenő, szomszédos épülethez.

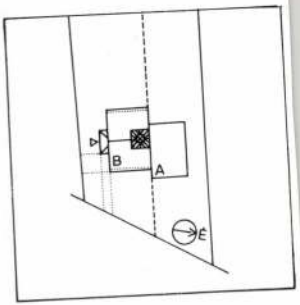

Helyszínrajz (1 : 2000): A. Meglevő épület, B. Tervezett épület

1. Nyugati homlokzat

Magyar Építőművészet 1989, 1-2 szám, 40-44.

hallgatói köre, nahem iparmuveszeket is. (Akkor még a belsőépítész kifejezés nem volt használatban.) Ennek a nyitásnak az okai hosszabb magyarázatot igényelnének, helyette azonban megelégszünk e szép gesztus dicséretével.

Hogy érzékletesen jellemezzük a szocreál mesteriskolát, tömöríteni kell mondanivalóinkat. Az előadások óraszáma nagyobb volt, mint manapság. Minden héten volt előadás és volt rajztermi foglalkozás, de volt aktrajz, és volt idő a vízfestegetésre is. A rajztermi munka — minden szombaton — a mester műtermében zajlott, de nagyon sokszor folytatódott fehér asztal mellett, valahol egy közeli kis korcsmában, ahol mindig nagy odaadással készítettek helyet a felszolgálók, nagy csomag fehér szalvétát rakva az asztalra, legyen, ha kell, mire rajzolni és e gondosan odakészített papírokra mindig szükség volt, s az új, a tiszta, el soha sem fogyott az asztalokról.

Janáky István volt az iskola vezetője, egyben egyik mestere is, rajta kívül Gádoros Lajos, Károlyi Antal, Nyíri István, Rimanóczy Gyula, Weichinger Károly és Weiner Tibor alkották a mesterek testületét. Bardon Alfréd vezette a grafikai oktatást, Varga Nándor Lajos és Elekffy Jenő festőművészek közreműködésével, de a munkához olykor konzultációs segítséget nyújtott Barcsay Jenő és Fónyi Géza is. A kitűnő előadók hosszú sorából Rados Jenő és Pogány Frigyes voltak a legemlékezetesebbek.

lazán kapcsolható ideológiai előadások is docogtek. Idővel egyre inkább az esztétika területei felé orientálódtak — messzire kerülve eredetileg a számukra kitűzött céloktól — és így végülis hasznos ismeretekkel szolgáltak, egyszersmind mentesítették a hallgatóságot az egyébként mindenki számára kötelezően előírt szemináriumok terhei alól, ahol a kétségbeejtően felkészületlen előadók edzették hallgatóságuk „éberségét" az ólmosan rájuk nehezedett álmosság elleni küzdelmükben.

Félévenként — amint azt maguk között emlegették az építészek — „manrézába" vonult a társaság, mesterek és a hallgatók, ahol — egy akkori fogalmak szerint *luxus miliőben* — beszámolt minden hallgató addig végzett munkájáról, de kiselőadást is kellett tartania egy szabadon választott témáról. Szabad idejében pedig mindenki festett, mint a megszállott. A kétéves ciklus végén utazás következett. A mesteriskola volt az első egyszerű halandókból verbuválódott csoport, amelynek prágai utat engedélyezték 1955 táján.

Alig kétéves működése után kezdődtek meg az iskola létezése ellen irányuló alattomos intrikák. Ezek kivédése a vezetők nem kevés energiáját emésztette föl. Janáky megvált a vezetéstől, s a stafétabotot *Szendrői Jenő*nek adta át, a mesterek névsora is átalakult. Szendrői mellett *Németh Pál* is mester lett. Azonban mindez a manőver kevésnek bizonyult. 1956 többeket kisodort az országból a számba vehető mesterek közül, az iskola mégis egyensúlyban maradt,

hogy mester és hallgatója együtt egy munkán dolgozzon, egyre nagyobb nehézségekbe ütközik, a mesterek kiválasztásában egyéb tulajdonságaik mellett a kommunikációs készségük kellett, hogy előtérbe lépjen, másrészt a munka, amin dolgozhatnak nem lehet esetleges. Ennek a feltételnek megteremtésére fordítja az iskola vezetése talán a legnagyobb gondot. Munkát szerezni sohasem tartozott a kis feladatok közé, s ezt partneri kapcsolatrendszer kiépítésével együtt az iskolának vállalnia kellett. Azt is mondhatjuk: ez a pillére az iskolának, mert hiányában megvalósíthatatlan lenne az a fontosnak tartott gyakorlata, hogy hallgatói évenként tanulmányutat tesznek, a kétéves ciklus alatt egy kisebb és egy nagyobb lélegzetűt. Elvként tartjuk azonban számon azt is, hogy amint annak lehetősége nyílik, az ideálisnak tartott modell felé közelítsük a mester és hallgató kapcsolatot. Időnként e törekvésünket is siker koronázza.

A részletesebben kifejtett harmadik indulás képe is bizonyára hiányos maradt, s van másoknak is hozzátennivalójuk, mindenesetre elmondható, hogy azóta több idő telt el, mint amit akkoriban az előzmények ismeretében remélhettünk. Iskolánkat ismét mesteriskolának nevezzük, s ma már az első kezdeményezés céljait sem tagadjuk meg. A világ építészetében bekövetkező változások polgárjogot adtak a regionális törekvéseknek és a szecessziónk is hagyományaink közé került, ma már a szocreál épületeinket is elfogultság nélkül szemlélhetjük. Az aktuális törekvések

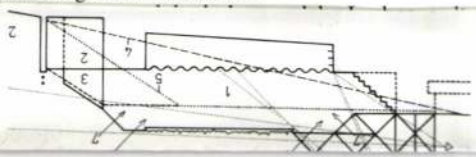

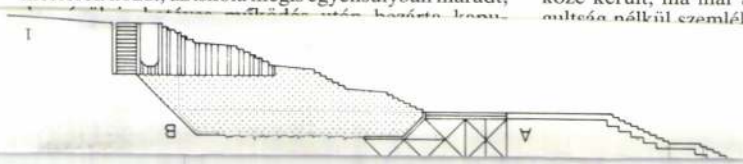

Varga Lovente, Építész
Toldalékok.

3.) Folytatás (vég).

0 10 20 30 40 50

Uszoda alaprajz: 1. Medence, 2. Forróvizes medence, 3. Szauna, 4. Zuhanyozó, WC, 5. Vízgépészet, 6. Terasz

Budapest XII. kerületében, a Széchenyi-hegyen, a **János Zsigmond utcában** korábbi terveim alapján épült fel a kétlakásos lakóház. Az egyik lakást — a tulajdonos-változást követően — a beépítettségi mutatók növelése nélkül, a rézsűbe, lényegében föld alá süllyesztett kis úszómedencével kellett bővíteni. A tervezés során a lakószinteknek és a medencetér megcsillanó víztükrének élményszerű vizuális kapcsolata foglalkoztatott.

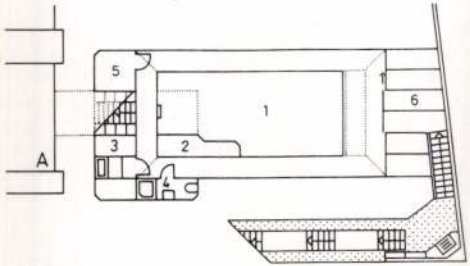

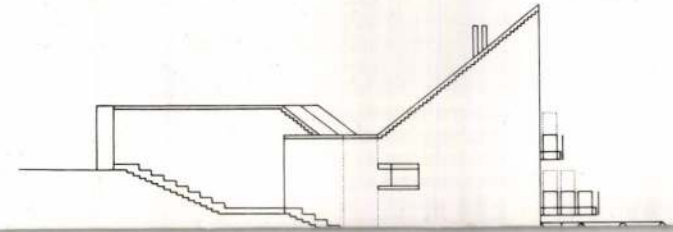

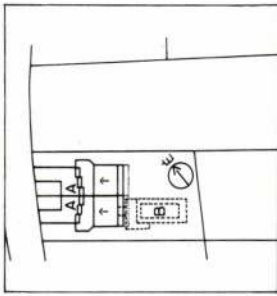

Helyszínrajz (1 : 2000): A. Meglevő lakóház, B.
Tervezett uszoda

1. Délnyugati homlokzat
2. Hosszmetszet: 1. Medencetér, 2 Borozópince, 3.
Terasz, 4. Eredeti terep, 5. Rendezett terep, 6. Rá-
látás a medencére, 7. A medencetér megvilágítás

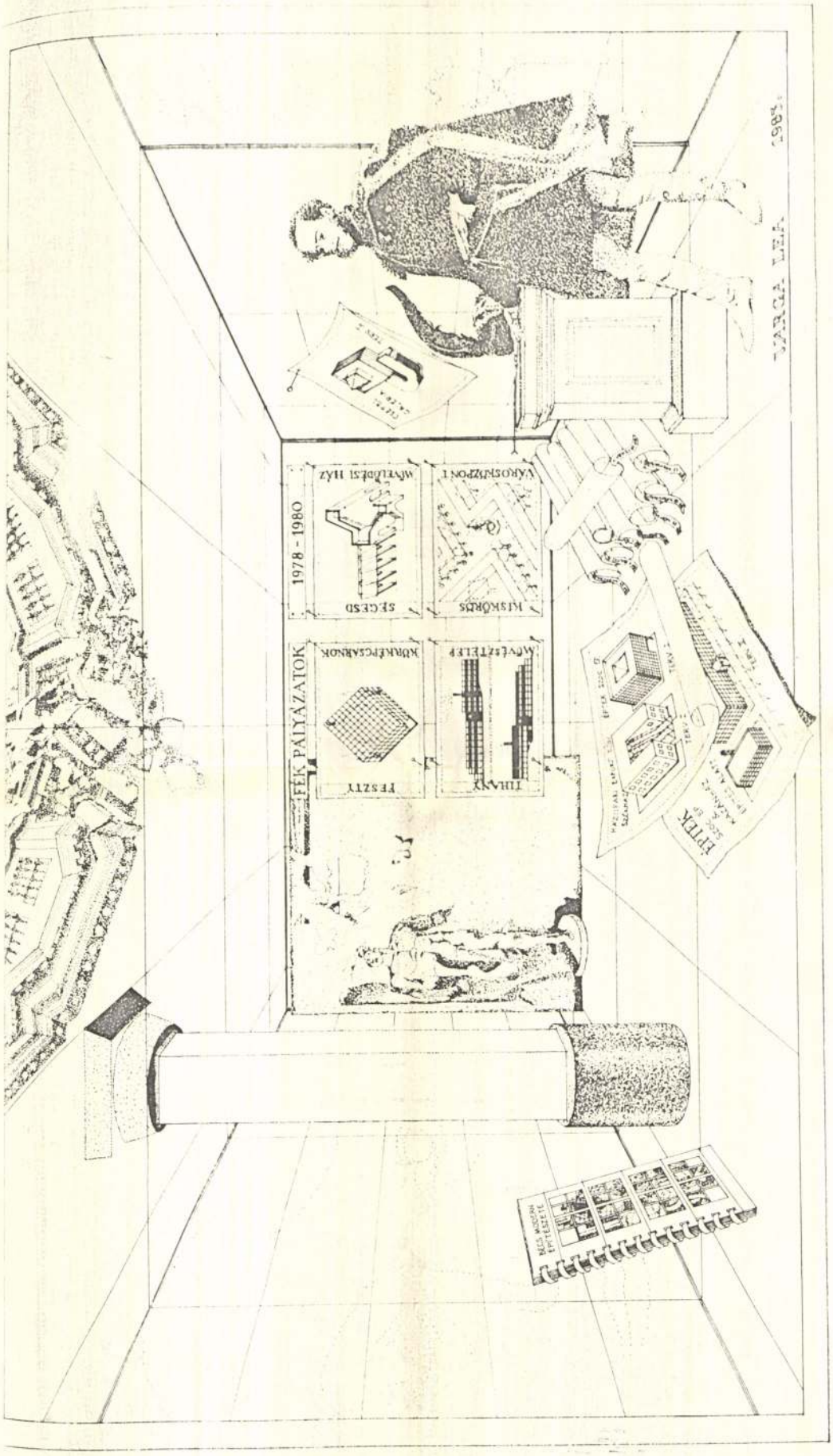

Varga Lea (IPARTERV)
Vezető építész:
Kévés György

1949-ben született Budapesten. Középiskolai tanulmányait az Ybl Miklós Építőipari Technikumban végezte, ahol 1967-ben technikusi oklevelet szerzett. 1967 és 1970 között az IPARTERV-ben dolgozott szerkesztőként. 1969-től a BME Építészmérnöki Kara esti, 1971-től a nappali tagozat hallgatója volt. 1975-ben diplomázott, azóta az IPARTERV tervezője.

Nyertes pályázatok:

Iparosítottan épített tornacsarnok (Kévés Györggyel), I. díj.

Középfokú közművelődési könyvtár (Pintér Tamással), IV. díj.

Háziipari Export Szövetkezet székháza — házi pályázat (Pintér Tamással), I. díj

Kisgalériák pályázat

Művészek a technikai nevelésért — „Építés"

Sárvár, művelődési központ (Német Andrással és Pintér Tamással), megvétel.

Gáznyomásfogadók országos egységesítése, III. díj

Mezőkövesd városközpont rendezési terve (Németh Ferenccel, munkatársak: Fehér László és Rostás László), III. díj

Megvalósult munkái:

KSH—GANZ tornacsarnok, Bp. XII., Marczibányi tér (Kévés György munkatársaként). Felépült: 1977—79-ben.

LKM Oxigéngyár, szivattyúház, MISKOLC. Felépült: 1981-ben.

ÉPTEK szociális épület és kazánház. Bp. IX., Gubacsi telephely. Építés alatt 1980 óta.

Egyéb tevékenység:

Szakcikkek fordítása és írása, építészeti kiállítások.

Varga Lex, építén

– Mesterisholák

Magyar Építőművészet

Bp. 1983

35

83/5

A múlt mint rizikófaktor

Az orvosegyetem új Szívcentruma Pécsett

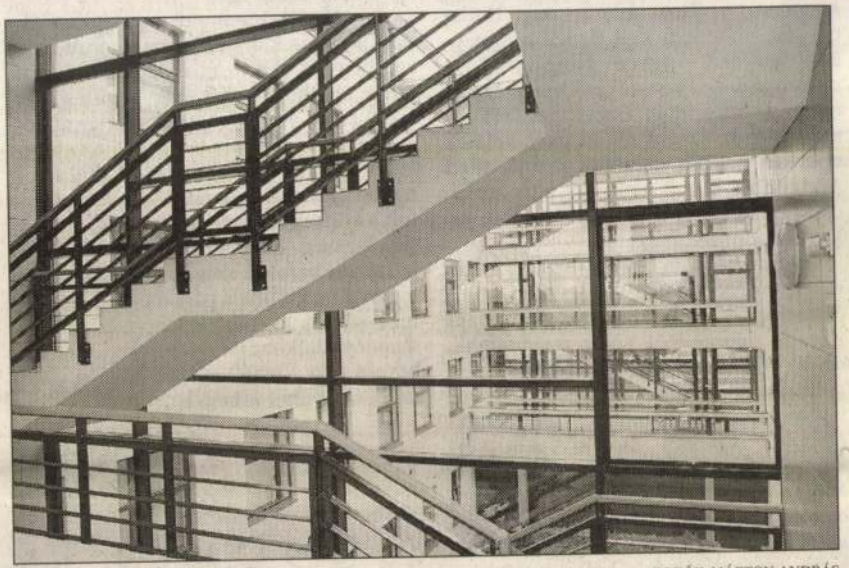

Csikós Zoltán és Varga Levente kórházépülete átlátást és kilátást próbál adni mindenhol, ahol teheti

FOTÓK: MÁRTON ANDRÁS

Az egyszerűség kedvéért persze csak a pécsiek hívják így a POTE új kardiológiai központját, miként az egyetemi klinika mellette álló, híres régi (régi? – úgy negyvenéves) tömbjét is csak a Négyszázágyasként emlegetik errefelé. Gádoros Lajos imponálóan méretes, de mállodozó tömbje valószínűleg inkább csak keveseknek juttathatja eszébe az építészeti múlandóság furcsa ellentmondásait, és sokkal többeknek a hazai egészségügy aktuális állapotait – mindenesetre nyomasztó háttér és vélhetőleg igazi kihívás lehetett az új kardiológiai központ tervezői számára.

A hatalmas téglatest plasztikai hatása még ma is felzaklató: „felülírása" – jóval kisebb új épületről lévén szó – fel sem merülhetett, előterében és egyben árnyékában minden fenntartás nélkül hasonuló toldalékként viselkedni viszont több mint kockázatos – ez esetleg nemcsak formájával, de kétes műszaki állapotával is összekötötte volna. Az amolyan kórházspecialistának számító fővárosi iroda, az ATLANT Kft. tervezői (Csikós Zoltán és Varga Levente) más utat választottak, az új épület sem karakterében, sem méreteivel nem akar versenyezni, ugyanakkor indirekt módon azért ellensúlyozni próbálja mindenben, amiben teheti. A régi tömb zárt, robusztusan súlyos tömeg, az új inkább könnyed, átláthatóbb akar lenni. A régi fekvő téglatest, az új állni látszik, azaz inkább a felfelé törekvés vonalaira figyel, a felzaklató méretekre pedig a függőlegesek és vízszintesek gondosan kimért nyugalmával próbál reagálni. Talán csak túlontúli szürkesége küld valami rossz üzenetet: a fém és a gránit hightech színeivel ugyan sikeresen választja le magát kissé viharvert hátteréről, de ezek a technokrata tónusok felerősítik inkább, mintsem elnyomják a belépők természetes kórházi szorongásait.

A kórház mint technológiai ügymenet, a gyár, ahol én csak alkatrész lehetek: ezek az érzéseim bent sem múlnak el teljesen, pedig a laikus számára átláthatatlan szakmai logika szerint elrendezett két szárnyban világos a folyosók és zárt helyiségek rendje. Egyik szárnyban a földszinti laboroktól és ambulanciától az emeleti intenzív osztályon át vezet ez a rend a felső emeleti műtőkig, a nyugati oldalon pedig az alagsori raktáraktól és intervencionális katéterosztályoktól (ez a pécsi Szívcentrum egyik specialitása) fel a befelé néző szívsebészetig, kardiológiáig, illetve a kifelé néző irodákig. Az épület átlátást és kilátást próbál adni mindenhol, ahol teheti – erre szolgál a látszólag funkció nélküli belső udvar is, amelyet bizonyára jó néhány orvos szívesen képzelne el, úgymond, hatékonyabban –, de az élethalál kérdések közé legalább beenged egy kis zöldet nyugatról, egy kicsit északról, a Makár-hegy profán lankáiból.

Az új kardiológiai központnak egyébként ezek a legszabadabb elemei – a nyugati, a Gádoros-féle régi tömbtől leginkább elszakadni tudó oldal pedig még a költségvetési spórolások e szigorú, kedélytelenül racionális világából is tud valami független, geometrikus derűt sugározni.

Mert a pécsi Szívcentrum az utóbbi idők egyik legolcsóbb központi kórházberuházása volt. Financiális csodákra még a Zalaegerszeget maga mögött hagyó intézményvezető, Papp Lajos professzor sem volt képes, a három-négy éve elkészült épületben időnként bántóan egyszerű anyagokkal találkozik az ember, és hiába működik megfelelően minden az orvosi részben, ha a látogató huzatos ablakokat vagy hiányzó burkolólapokat észlel a belső homlokzaton, sőt akár a lépcsőfordulókban is. Nem válnak az új épület előnyére azok a folyosók sem, amelyek minden szinten a Négyszázágyassal kötik össze: alacsonyak, iparszerűek, mintha szinte rajtuk is látszana tervezőjük kényszeredettsége. Pedig az ATLANT dicsekedhet kifejezetten elegáns kórházépülettel is itt, Pécsett. A Honvédkórház területén frissen elkészült Traumatológiai Központ például könnyeden elegáns, színes, azaz szerencsésebb csillagzat alatt – egészen pontosan: szerencsésebb környezetben – születhetett.

A Szívcentrum új tömbjét nemcsak a kényszerű szomszédság rontja, de a soksok kényszerű belátás is. Szürkít, mint egy rossz frizura, öregbít, mint egy előnytelen SZTK szemüvegkeret.

Torma Tamás

az Octogon Építészetkritikai Műhely tagja

Farizeusok

Időutazásra ébredhetnek a budapestiek október huszenegyedikének reggelén: nyolcvanhárom évvel ezelőtt találhatják magukat, a Tanácsköztársaság Budapestjén, ahol nem kell fizetni a tömegközlekedésért, ingyen látogathatók a múzeumok és a közművelődési intézmények, az időseknek fizetség nélkül viszik házhoz az ebédet, a gyerekeknek nem kell belépőt váltaniuk az újjáépített állatkertbe. Ehhez nem kell mást tenni, csak gyanútlanul a Fidesz független jelöltjére adni a szavazatot.

Nyolcvanhárom évvel ezelőtt talán még nem gondolták végig, hogy mindennek az árát valakinek meg kell majd fizetnie: nemcsak a vidék polgárainak, de a budapestieknek is. Miközben a költségvetési vitában a Fidesz – a voluntarista elődök szellemében – a mindenki számára ingyenes tankönyveket kéri számon a kormánytól, azonnali radikális adócsökkentést, a családi pótlék további emelését, a várható inflációnál jóval magasabb reálbéremelést követel – az infláció gerjesztésével, a költségvetési hiány növelésével vádolja a kormányt. A város megszerzéséért semmilyen ígéret nem túl drága: fizessenek az adófizetők, az ország, a magyar vidék, amelynek érdekeit az elmúlt négy évben állítólag éppen a vízfejű és bűnös Budapesttel szemben védte a Fidesz-kormány. A vidék érdekeinek hatékony védelmére Orbán Viktor – ha még emlékeznénk erre – Torgyán Józsefet állította a vidékfejlesztési csúcsminisztérium élére, hogy az elmaradott térségek további lezüllesztésével, a magyar mezőgazdák megraboltatásával, milliárdok elsinkófálásával találhasson ürügyet a kisgazdák fölszámolásához, a gazdálkodók pártjának beolvasztásához. A pénz, közel százmilliárd forint (!), amit állítólag a vidék számára kellett Budapesttől elvonni, egy parlagi és visszataszító politikai komédiához szolgált hamis fedezetül.

A Fidesz és a magát független szakemberként föltüntető sportvezető jelöltje most ezt a százmilliárdot, a Fidesz által elvett és elherdált pénzt kéri számon a városvezetésen: a szemétégető füstgáztisztítójának késedelmes megépítését – miután a beruházáshoz szerződésben vállalt kormánytámogatást visszatartották –, a szemétégető kazánjainak kényszerűségből elhalasztott rekonstrukcióját most a kierőszakolt bírósági ítélettel szemben metrót, kormánytámogatást, adófizetői pénzt ígér.

Az előző kormány demagóg szociálpolitikai érvek örve alatt nem járult hozzá, hogy a BKV az inflációval lépést tartva emelje a tarifát, hogy veszteségeit csökkentse, hogy felújíthassa a járműveket. A kormány minden évben az előreláthatónál, a biztosan tudhatónál alacsonyabb inflációt prognosztizált és számított a költségvetés elfogadásakor, hogy a ténylegesen magasabb infláció következtében befolyó magasabb adójövedelemmel ne kelljen a parlamentnek elszámolnia, hogy a pénz ellenőrizetlenül és magánvállalkozásokon keresztül kerülhessen oda – a fővároshoz soha –, ahol már csak bottal üthető a nyoma.

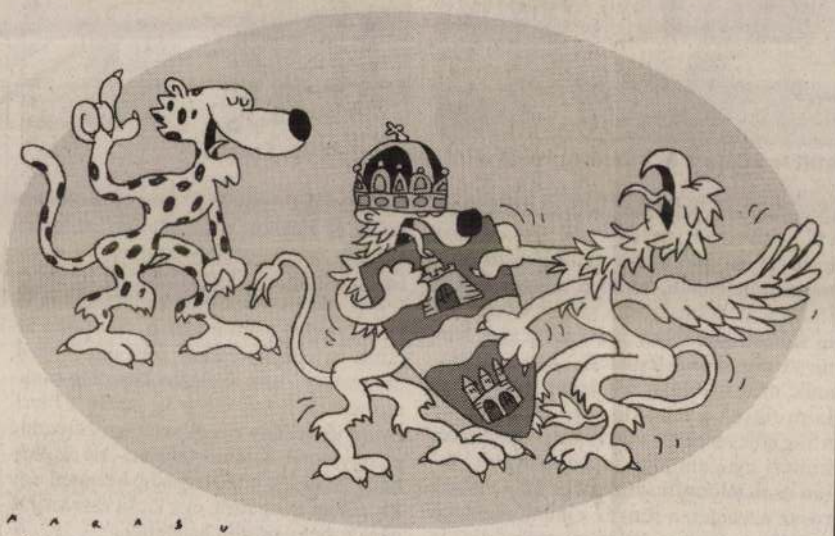

– Ó, a régi szép olimpiai hangulat: nem a győzelem, a részvétel a fontos

MARABU RAJZA

A kormánytámogatás elmaradása miatt nem indulhatott meg a levéltár évtizedek óta tervezett beruházása Budapesten: a főváros múltjának pótolhatatlan dokumentumait az enyészet fenyegeti. A kormány hozzájárulásának megtagadása következtében elmaradt a Szent János és a Bajcsy-Zsiliszky kórház felújítása, és most a Fidesz Budapest sanyarú egészségügyi helyzetét kárhoztatja. Csak egyetlenegy esetben kapott Budapest célzott központi támogatást, akkor- ▶ is véletlenül: a [illegible] május 16-án, az Országos Testne-

dapest a prolik városa; a lumpenproletároké, akik egy fröccsért adják el a lelküket; panelpatkányok lakják ezt a veszedelmeket rejtegető, áttekinthetetlen kősivatagot. Orbán Viktor szerint az egész ország fideszes, csak Budapest áll még ellen. És most – miután Budapest elűtötte attól, hogy a budai Vár ormára, a Sándor-palotába költözhessen, hogy onnan nézhesse le a várost –, most Budapest kellene!

A gyűlölködés, a megvetés, a megalázás nyilatkozatai után új taktika után kellett nézni. A nyilvánosságra került hírek szerint a Fidesz eredetileg saját pártemberét, Deutsch Tamást vagy Pokorni Zoltánt akarta jelölni, de a város és lakói ellen viselt négyéves rablóhadjárat, az elmúlt hónapok kocsmai kiszólásai után látszólag független figurára volt szükség, akiről a mélyen megbántott budapestieknek talán nem a Fidesz jut először az eszébe. Így esett a választás a Magyar Olimpiai Bizottság elnökére, aki a tavaszi választási kampány során nevét adta ahhoz, hogy a Nemzetközi Olimpiai Charta szellemével és betűjével szemben a Fidesz önös pártpolitikai céljaira használhassa az olimpiát, az olimpiai eszmét. Ahogyan nevét adta

Az orvosság

Heinek Ottó, a német kisebbségi önkormányzat vezetője „radikális – hogy ne mondjam szélsőséges" javaslatnak minősítette azt az álláspontomat, hogy a kisebbségi önkormányzatokat fel kell számolni (*Kinek biznisz az etnobiznisz?*, október 7.). Kezdjük azzal, hogy nem erősíti az érvek hitelességét, ha olyasvalaki beszél egy adott intézmény fenntartásának szükségessége mellett, akinek ehhez közvetlen egzisztenciális érdeke fűződik. Ha példának okáért fel akarnak számolni egy újságot, sokkal meggyőzőbb, ha nem harminc újságíró, demonstrál mellette, hanem harmincezer olvasó. Sokkal hitelesebb, ha nem a szolgáltató kardoskodik saját létéért, hanem azok a „fogyasztók" állnak ki mellette, akikért a szolgáltató intézmény létrejött. Nem tudok róla, hogy kisebbségi honpolgárok ezreinek levelei árasztották volna el a redakciót, melyekben az önkormányzatuk felszámolását indítványozó publicisztika ellen tiltakoznak.

Tény, hogy Heinek úr egyetlen állításomat sem tudta érdemben megcáfolni. Ehelyett „önjelölt kisebbségvédőnek" nevez. Előrebocsátom: én – az elnök úrral ellentétben – csak a magam nevében beszéltem, soha nem állítottam hogy bármilyen csoport reprezentánsa lennék. Azt viszont továbbra is vélem, hogy azon legitimációs felépítmény, melyre hivatkozva az elnök úr és társai a hazai kisebbségek nevében megszólalnak, ingatag alapokon nyugszik. „Mit hallott, olvasott – akár e lap szakértő újságírójától, Czene Gábortól – azokról a konfliktusokról, melyeket a kisebbségi önkormányzatok egy-egy iskola, óvoda, kulturális intézmény fenntartásáért vállalnak, azokról az ütközésekről, amelyekbe a kisebbségek méltóságát sértő intézkedések ellen (l. ágfalvi népszavazási emlékmű) kénytelenek belemenni?" – teszi föl a kérdést vitapartnerem. Megnyugtathatom: eleget. Úgy gondolom azonban, hogy a kisebbségi jogok védelmének hatékonyságát nemigen befolyásolja a jelenlegi kisebbségi önkormányzatok léte vagy nemléte. Néhány kisebbségi mandátummal nem rendelkező polgárjogi aktivista például jóval többet tett a romákért, mint az Országos Cigány Önkormányzat legnagyobb „pártjának" a Fidesz oldalán a parlamentbe katapultált vezetői. A kisebbségek érdekében való

Magyar Nemzet 1996. III. 26.

A pályázat eldőlt, az eredmény ismeretlen

A *Budapesti Műszaki Egyetem* új építészkari épületének kérdése immáron évtizedes probléma. Átmenetileg – ha némi hibaponttal is – megoldottnak látszott: amikor a magyar expopavilon előhasznosításával meghirdetett tervpályázatán döntést hoztak a megépítendő épületről, s ennek pénzügyi fedezetét is biztosították. 1994-ben aztán közvetkezett az újabb döntés az expo lemondásáról, ami egyúttal az építkezések leállítását, illetve meg nem kezdését is jelentette. A megváltozott helyzet indokolttá tette új pályázat meghirdetését: azt az attraktivitást, amit a magyar kiállítási pavilontól az előző körben joggal vártak, a „csak" egyetemi épülettől már nem kellett megkövetelni. A közelmúltban megszületett a második pályázati kör eredménye, a nyilvánosság azonban nem értesült erről. Annak idején látványos sajtótájékoztatón, a pályázatokat bemutató kiállítás keretében ismertették a sorrendet, amit az expóra irányuló figyelem különösen indokolt. A tét azonban az egyetemi épületet illetően nagyobb: ez nem egy – bármilyen látványos – kiállítás idejére, hanem évtizedekre vagy akár az építészi szemmel nézett örökkévalóságnak szól. A mostani pályázat díjaira több mint nyolcmillió forintot fizettek ki, noha már a korábbi tervek között is volt megvalósítható elképzelés.

A meghívásos pályázaton a tervezők profizmusa, korábbi munkássága garanciát jelentett, voltaképpen bármelyikük képes funkcionálisan és művészileg alkalmas épület megtervezésére. A bírálóbizottság ennek ellenére (vagy éppen ezért?) az első díjat nem adta ki. A II. díjat *Varga* Leventének ítélték, és két harmadik díjat adtak ki: *Finta* Józsefnek és *Turányi* Gábornak. A munka tényleges odaítélése, a tervezésre szóló megbízás azonban nem a pályázati zsűri feladatköre: ezért még mindig nem került sor erre, a majdani egyetem épületét illetően döntő fontosságú lépésre. A mind zavarosabbá váló történet hátterének megismerése aligha lehetséges, mint ahogyan az olyan ügyek esetében ez immár természetesnek számít, ahol nagyon nagy pénzek mozognak. Tekintve, hogy a hírek szerint az épület költségvetése mai áron mintegy 8,8 milliárd forint, nyilvánvaló: a tét igen nagy. A Nemzeti Színház ügyéhez hasonló nagyságrendű vállalkozásról van tehát szó, ami feltétlenül indokolná, hogy ebben az esetben is nyílt szakmai vita folyjék a tervekről.

Mónus János Ybl-díjas építészmérnök a bírálóbizottság tagja volt – a második pályázaton. Az ő véleményét kérdeztük az eddig történtekről.

– Már a pályázat újabb kiírása kapcsán merültek föl kételyek, hogy mi indokolja ezt. A *Magyar Építőművészek Szövetsége* és az Építészkamara azt a választ kapta, hogy az expo lemondása utáni helyzet ezt akkor is indokolja, ha az épülettel kapcsolatosan már eredményesen lezajlott egy tervpályázat. A helyzet azonban korántsem volt egyértelmű. A dolog akkor lett volna igazán indokolt, ha a teljes területrendezésre vonatkozóan is új helyzetet teremtettek volna. Így ugyanis egy sajátos képlet alakult ki. A régi, az expóval összefüggő, annak a koncepcióját tükröző területre kellett egy épületet tervezni, tehát épülő vagy építendő objektumok közé. Az ELTE épületei, a vatikáni pavilon, amiből kápolna lesz, már szerkezetkész, s vannak más építmények is, amikhez alkalmazkodni kellett. Ha viszont a környezet feltételei nem változnak – ahogyan nem is változtak –, akkor nem igazán egyértelmű, hogy miért van szükség új pályázat kiírására. Végül azonban sikerült meggyőzni mindnyájunkat erről, ha maradt is némelyikünkben valamennyi szakmai és etikai bizonytalanság. Ezt a kiírók, a pályázók, a zsűri egyaránt megpróbálta feloldani: vagyis senki sem vette egészen komolyan az érvényben lévő rendezési tervet. Azt azonban mégsem lehetett kimondani, hogy az eddigi elképzeléseket semmibe kell venni. Itt említem meg, hogy a MÉSZ és a kamara két delegáltja, *Kapitány* József és én, ilyen körülmények között először nem is akartunk részt venni a pályázat zsűrijének munkájában. Az viszont tény, hogy valóban új helyzet alakult ki, s ennek megfelelően indokolt az új tervek iránti igény, s ezen alapvetően nem változtat a kapkodás, végiggondolatlanság, ellentmondásosság sem.

– Hogyan függ mindez össze a felsőoktatással kapcsolatos mai kormányzati elképzelésekkel? Érzékelhető volt a bizonytalanság az e pályázat elbírálásakor folytatott szakmai vitákban?

– Sajnos igen, bár ez természetesen csak közvetve jelent meg. Különösen érdekes ez a Műszaki Egyetem esetében, ahol tavaly a legélesebb vita alakult ki a létszámleépítések ügyében. Tehát azt senki sem tudja, hogy magának az egyetemnek, amelyik számára az épület készül, hogyan alakul a további sorsa, ahogyan arról sem tud senki, hogy a jelenlegi épület jövője pontosan mi lesz. A tervezőket tudat alatt nyilván befolyásolja, hogy nem érezhető világosan, mi is történik az épület körül a jövőben. Itt pedig a megrendelők maguk sem tudják, mert nem tudhatják, hogy mi is a szándékuk. Ugyanilyen bizonytalanság érződik egyébként a tervezett egyetemi negyednek és környezetének, egy távlati városépítési koncepciónak összefüggéseit vizsgálva is.

– Lehet, hogy e tényezők miatt nincs még ma sem érvényes döntés, és ezért kérték fel a pályázat valamennyi győztesét terveik további átdolgozására, ahelyett, hogy az élen végzett számára kiadott megbízás alapján már a végleges változat készülne?

– Erről biztosat nem lehet tudni, bár hallottam én is, hogy további átdolgozást kértek tőlük. Mint zsűritag, ezt érthetetlennek tartom. Pályázatra ugyanis sohasem érkezik olyan terv, amelyet úgy, ahogy van, azonnal meg lehet valósítani. Egy pályázat célja azonban nem is a terv, hanem a tervező megtalálása. A mostani eset pontosan erre példa: azért rangsorolt így a zsűri, mert az élen végzett pályázat bizonyítja, hogy alkotói messzemenően alkalmasak arra, hogy a továbbiakban, természetesen a megrendelőkkel-megbízókkal egyeztetve, a végleges tervet is elkészítsék. Éppen ezért megmagyarázhatatlan, hogy még mindig a pályázók versenyeztetése folyik: a szakmai döntés ugyanis megszületett. Az igaz, a pályázati kiírásban nem szerepelt, hogy a legjobbnak ítélt terv készítőinek ki is kell adni a megbízást…

Gáspár G. János

líthatatlan remegés vesz erőt, a fájdalmas kínhalált az elme teljes elborulása vezeti be. Ugyanezek a tünetek jelentkeznek a szarvasmarhákon is.

A CJS-t 1920-ban fedezte föl a névadó két német orvos. Korábban rendkívül ritkának számított, és csak idősebb korú emberek betegedtek meg benne. Angliai kitörésének szomorú tanulsága; áldozatai mind fiatalabbak, a motorikus tünetek (például a remegés) csak a végkifejlet során jelentkeznek, eleinte főleg a pszichikai tünetek (dühkitörések, tévképzetek, paranoia) uralkodnak el.

A BSE és a CJS feltételezett kórokozójának van még egy gyanúsított rokona, a „scarpie", amely már korábban is birkák tömegeit támadta meg Nagy-Britanniában. A kényszervágott beteg juhokból az angolok takarékosságból csont- és húslisztet gyártottak, amelyet marhatápszerként alkalmaztak. Így terjedt el a kór a brit marhákon is, pedig a farmerek részéről. Az utóbbi években, 1989 – a fertőzött juhok belsőségeit tartalmazó tápszer betiltása – óta több mint 160 ezer marha pusztult el BSE miatt, illetve került kényszervágásra.

A kormány beismerése katasztrofális következményekkel járt: a szigetország szupermarketeiben *elhagyottan árválkodnak* a világ legszebb és legszebben feldolgozott marhahús-csomagjaitól roskadozó pultok, sok helyen meglepően bőkezű árengedményekkel igyekeznek visszacsalogatni a vevőt, másutt viszont – például a Somerfield nevű szupermarketláncban – minden vevőnek visszatérítik a pénzt, aki visszahozza a korábban megvásárolt marhahúst. A Co-Op nevű szupermarketlánc pedig 150 éves története során most első ízben jelentette be, hogy ezentúl valószínűleg *csakis külföldről származó* marhahúst fog forgalmazni. A brit oktatásügyi hatóságok *levették az iskolai menzák étlapjáról* a marhahúskészítményeket. A londoni kabinet az elmúlt hét végére rendkívüli tanácskozásra hívta összes saját szakértőit annak eldöntésére, vajon fokozott veszélyt jelent-e a marhahúsfogyasztás a gyerekek szempontjából. Ám ez meglehetősen kétélű, hiszen eddig elsősorban azok az oktatási hatóságok léptek fel radikális tiltással, amelyek nem a nagy marhahústermelő vidékeken működnek – másutt az *érdekek* még mindig harcolnak egymással.

A hústermelők szempontjából azonban az exportpiacok elvesztése jelenti a legfenyegetőbb veszélyt:. London attól tartott, hogy a francia lépést követik mások is, elsősorban Németország. S ez a hét végére be is következett. A brit húsipar képviselői mindezeket az intézkedéseket akár protekcionista lépéseknek is nyilváníthatják, ám hogy igazuk van-e vagy sem, az gyakorlatilag egyremegy: még ha nem is lennének jogi tiltások, az ügy kétségbeejtően *rossz sajtóvisszhangja* épp elég ahhoz, hogy víz alá nyomja az amúgy is hanyatló piacot. Ebből a szempontból most már mindegy az, hogy a hét végén az EU állatorvos-szakértői úgy nyilatkoztak: *nem találtak közvetlen bizonyítékot* a BSE és a CJD között, ám – megelőző intézkedésként – a brit marhaállomány egyharmadának kényszervágását javasolták. Erre épp a minap rábólintott a *Major*-kormány.

(–syp–)

nak emberre való veszélyessége tudományosan nem igazolt, hangzott a hivatalos bonni érvelés is. A nyílt határok és a belpiac Európájában a marhahús pontos származása és makulátlansága úgysem biztosítható, és „illuzórikus azt hinni", hogy e téren bármiféle ellenőrzés hatékony lehet.

Az EU-bizottság pedig az Európai Bírósággal *fenyegette* azokat a német tartományokat, amelyek saját hatáskörükben behozatali tilalommal védekeztek. A maastrichti uniós szerződés 30. szakasza ugyanis megtiltja, hogy a tagállamok egymással szemben importkorlátozásokat alkalmazzanak. Még az is tilos „diszkrimináció", ha valahol feltüntetik az élelmiszer származási helyét. Brüsszel készséges segítőre lelt a bonni kormányban, amelynek bírálói szerint – *fontosabb volt a szolgaiszövetségi hűség*, mint a lakosság egészsége. A bizottság még csütörtökön is szankciók-

olykor igencsak vérlázító írásaihoz, de hogy „uniós rezonból" halálos kórt terjesztő élelmiszert kényszerítsenek rájuk, az már sok volt. Német különútról pedig amúgy sem lehetett beszélni, hiszen más kormányok már csütörtökön észbe kaptak. A Szövetségi Köztársaság így csak az utolsók között rendelt el tilalmat.

Alighanem kevés ügy árt annyit az *európai egységgondolatnak*, mint a marhaőrület. Már rég nem az a legszörnyűbb téma, hány millió marhát kell levágni, mibe kerül a megsemmisítés és hány brit alattvaló veszti el egzisztenciáját, hanem hogy milyen veszélyek leselkednek a mit sem sejtő húsevőkre. A most fenyegető vészhez képest eltörpülnek az olyan ügyek, mint a HIV-fertőzött vérpreparátumok hajdani forgalmazása: a rövidlátó és bűnös felelőtlenség *milliók életét követelheti* az elkövetkező években.

Józsa György

A brit kormány kénytelen volt elismerni a veszélyt

Véres beefsteakháború

LONDON – Mostanra már az egész világot hatalmába kerítette a brit marhakór miatti riadalom. A szigetországban *évente négymilliárd font* a bevétel a marhahúsból, ebből körülbelül 520–550 millió fontot képvisel az export. Franciaország a brit marhahúskivitel egyharmadának a felvevőpiaca, épp ezért is érintette Londont érzékenyen az, hogy *legelőször Párizs* vezette be az importtilalmat. Aztán egy sor állam mondta rövidesen, hogy köszöni, nem kér a szivacsos agykárosodást okozó *BSE*-vel valószínűleg fertőzött brit marhahúsból, illetve az élőállatokból.

A brit kormány egyfelől mindeddig arról igyekezett megnyugtatni a közvéleményt, hogy veszélytelen a marhahús fogyasztása, másfelől *kénytelen volt elismerni*, hogy noha egyértelmű bizonyítékok nem állnak rendelkezésére, mégis fennállhat bizonyos fokú veszély. Stephen *Dorrel* brit egészségügyi miniszter a nyilvánosság előtt azt is kijelentette, hogy nem tartható kizártnak Nagy-Britannia *tizenegymilliós marhaállományának kényszerlevágása* sem.

A beismerés után a brit kormány hatalmas nyomás alá került, részint az ellenzék, részint

Varga Levente épület | Lakóterv.

6

6 *Jurcsik Károly–Varga Levente (LAKÓTERV): a Korzó áruház. 1968–70*

Művészet, 1980. aug. hó, 13. old.

egnata-
ak sok
magyar

imént

zelében
hiszen
en sem
n gon-
knek a
mindig
yénies-
ettnek,
zetébe.
o csak
épített
n vagy
szük-
o tech-

JÁNOS

8

Varga Levente

Önálló zeneiskolák c. tervpályázat 1979.

5-ös bírálati sorszámú terv.

Tervezők: Varga Levente
Német Ferenc
Patocskai Mária
Balogh Balázs
Beczássy O. Gyula
Wolf Tamás
Kotschy András

megvételre került

Magyar Építőművészet

1979/4.

Varga Levente, építész

Semmelweis Kórház, Bpest, V. üten. Beruházási program. Építészek

Tomay Tamás és Varga Levente.

Magyar Építőművészet, 1986. 6., 14-old.

5. Földszinti alaprajz

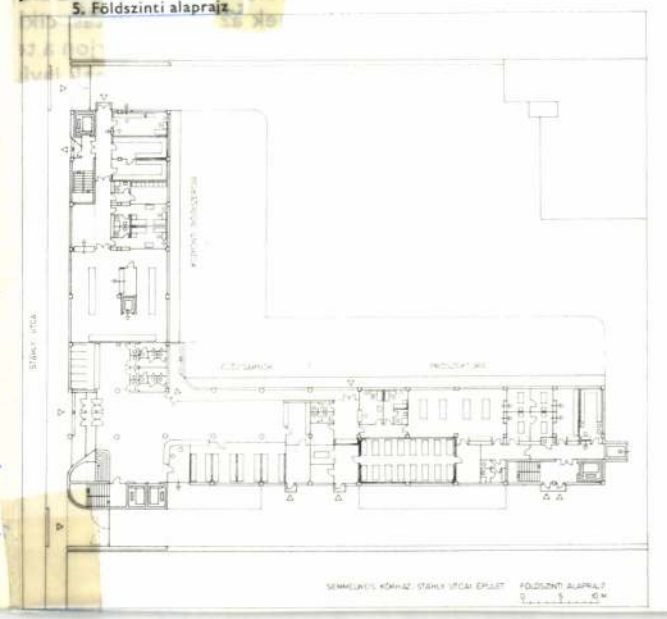

6. III. emeleti alaprajz

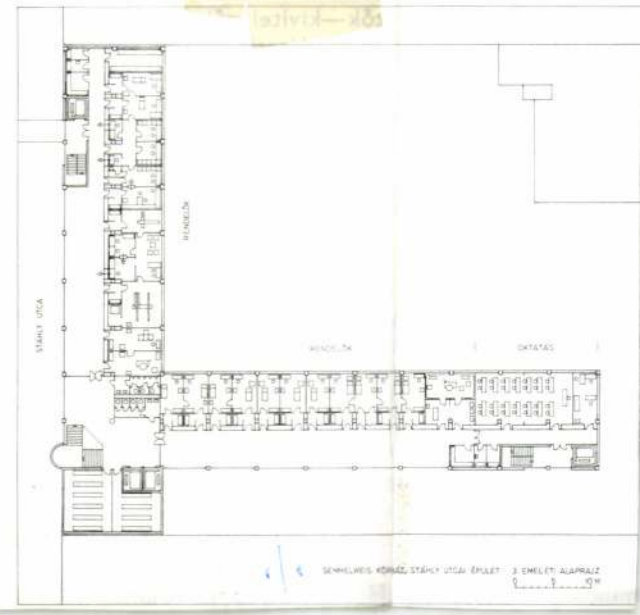

negalapozó koncepcio
A beruházók—terv
lése megmutatkozik
zínvonalú megvalósít
zempontból kiemelh
elújított idegenforgal
együttesének helyreáll
A közlekedési beruhá
iója során alakult ki
z érdekelt szervezete
A beruházások haté
ése, az építés minősé
zakban is kiemelt fela
nnek figyelembevétel
asági, piaci viszonyok
z építőipari szerveze
ainak korszerűsítése.
Ennek érdekében fe
natát, olyan közgazda
iszonyokra alapozva
iker fő kritériumának
rdekeltsége egyre int
inőségileg pontos kie

zberuházás kálváriája

orint pótlólagos cím-
ott.
rták a műszerek be-
ályázatot, melyet a
el: Philips gépeket
430 millió forint ér-
özök elhelyezéséhez
pítésekre volt szük-
n 35 millió forintot

r látható volt, hogy a
ak, így a felek – mó-
rződést – 1996. de-
1997. július 31-re
natáridőt.
rkusovszky Kórház
rország Kft. között
az első emeleten el-
ztikai központ kiala-
a cég 150 millió fo-
megállapodás kere-
illalta az első és ne-
űépítési munkáinak
z eredeti szerződés-
módosítás nyomán
milliárdra nőtt, az
g 1998. március 15-
z épület készültségi
ázalékos volt, de a
gy az áttervezések
em valószínű, hogy
ejezni, mivel a tu-
onkológia épületét

nem tudja értékesíteni. A szerződő felek ekkor újabb határidőt jelöltek ki: 1998. augusztus 15-ét. A módosítással egyidejűleg azt is kikötötték, ha a kivitelező nem teljesíti a határidőt, visszamenőleg március 15-ig napi 100 ezer forint kötbért köteles fizetni.

Egyeztető tárgyalások

Eközben mind a kórház, mind a megye többször is próbált az egészségügyi kormányzattól pótlólagos forrást szerezni, de ezek a kísérletek eredménytelenek maradtak. 1998 agusztusában, az utolsó átadási határidőkor még minimálisan 290 millió forint értékű munka elvégzését tartotta szükségesnek a kivitelező. Ehhez a szeptemberben végre eladott ingatlant 130 millió értékben beszámította, de a megyétől kért még 160 milliót. Ennek fejében garantálta az 1998. december 28-i átadási határidőt.

Az októberi közgyűlés előteremtette a kért összeget. 1999. januárban a TÉK jelezte, hogy az ingatlan eladásából származó összeg második részletéhez, 56 millió forinthoz nem tud hozzájutni, így a beruházást képtelen folytatni. Újabb egyeztető tárgyalások után márciusban a hátralévő munkálatok összegét a TÉK 193,4 millió forintban állapította meg, amelyhez 156,7 milliót vállalt önrészként. Egy hónappal később a munka ára 242 millióra nőtt, amihez a kivitelező 130 milliót kért az önkormányzattól. Ekkor a megyei közgyűlés felkérte a Dolomit Kft.-t, hogy mérje fel a hátralévő feladatokat és az ehhez szükséges pénzt. Júniusban 220 milliós hitel felvételéről is döntött, közben egyre várva a központi támogatást is. Novemberben az önkormányzat újabb támogatást adott a tömb befejezéséhez, és december 17-re kitűzték a műszaki átadás dátumát.

Hat év után

Ez az időpont végre véglegesnek tűnt: megkezdődött az épület műszaki átadása. A hiánypótlás még január végéig folytatódik, februárra befejeződhetnek az üzemelési próbák, és március-áprilistól talán már betegeket is fogadhat az onkoradiológiai tömb. A négyemeletes, idővel műveseállomást is magában foglaló komplex rendszerben sugárterápiás egység, onkológiai ambulancia, CT-, és MR-vizsgáló, izotópdiagnosztika kap helyet. Huszonhét ágyon hematológiai, huszonegy ágyon kemoterápiás, 48–48 ágyon pedig onkológiai és nephrológiai betegeket fogad majd az onkoradiológiai osztály. A hat éve tartó történet végére talán pont kerülhet 2000 tavaszán.

Gergó Judit

Emlékmű Csongrádon

Egy kamrában őrizték Antall József szobrát

Jövőre felavatják

ENYEDI ZOLTÁN FELVÉTELE

Évekkel ezelőtt határozták el Csongrádon, hogy az országban elsőként szobrot állítanak a rendszerváltozás miniszterelnöke, Antall József emlékének. Noha már régen elkészült a köztéri alkotás, még most sem sikerült számára méltó helyet találniuk Losonczi Zoltánéknak. Az okleveles mérnök azt mondja, hogy sokáig a saját kamrájukban őrizték a temesvári művész, Varga Luigi István bronzszobrát. Reményei szerint nemsokára eljön az idő, amikor a világ szinte minden országából a dél-alföldi kisvárosba jönnek majd a magyarok, hogy Antall József emléke előtt adózzanak. Még akkor is, ha Csongrádon nem mindenki nézi jó szemmel a közadakozásból készült mellszobor felállítását. Ha politikai hovatartozástól függetlenül mindenki támogatta volna az ügyet, akkor 2000-ben a település központjában avathatnák fel a néhai kormányfőt megörökítő alkotást, nem pedig Csongrád egyik külső kerületében.

Szimbolikus jelentése van annak a ténynek, hogy a csongrádiak tervét a temesvári egyetem képzőművészeti karának tanára, Varga Luigi István valósította meg. A néhai kormányfő lelkében tizenötmillió magyar miniszterelnökének vallotta ugyanis magát – emlékezik Losonczi Zoltán.

A szobor felállításának gondolata az Antall József halálát követő esztendőben fogalmazódott meg abban a református egyházközségben, amelynek egyik képviselője Losonczi Zoltán. Az volt a tervük, hogy Csongrád legyen az első település az országban, ahol szobrot emelnek a miniszterelnök emlékének (az elsőséget már elvesztették). Gyűjteni kezdtek, nyitottak egy számlát, amelyre lassan-lassan érkeztek az adományok. Nemcsak a hazai településekről küldtek kisebb-nagyobb összegeket, de a világ számos országából is érkeztek adományok. Összesen háromszázan segítették a csongrádiakat tervük megvalósításában. Erdélyből például ötvenen adtak száz-száz forintot, de a helybeliek között olyan is volt, aki harmincezret ajánlott fel.

Losonczi Zoltánék a református templom előtti téren szerették volna elhelyezni a három esztendeje elkészült mellszobrot, mert azt hitték, hogy az a terület az egyház tulajdona. Ám kiderült: nem jól tudták: az önkormányzat a gazdája a terecskének. Ezért kérték az akkori, szocialista polgármester vezette képviselő-testületet, hogy az említett közterületen engedélyezze az emlékmű elhelyezését. Ám hiába, az indítványt leszavazta ugyanis a helyhatóság többsége.

A szobor azóta vár a sorsára. Már azt fontolgatták, hogy a lakitelekieknek ajándékozzák, de Antall József tisztelői ehhez nem járultak hozzá. Megvárták inkább az önkormányzati választásokat, és immár az új képviselő-testülethez fordultak kérésükkel: engedélyezze a hányatott sorsú emlékmű felállítását.

– A mostani testület hozzájárult, hogy közterületen helyezzük el – mondja Losonczi Zoltán. Az avatási ünnepséget 2000 májusára tervezik, így méltóképpen emlékeznek majd meg Antall József kormányfővé választásának tizedik évfordulójáról.

Az emlékmű a külvárosi Piroska János téren kap helyet. Ez nem volna baj – állítja Losonczi Zoltán: dr. Piroska Jánost, Csongrád egykori polgármesterét máig az elesettek jótevőjeként emlegetik. Mellesleg Losonczi Zoltán apósa volt. A mérnök felesége, Piroska Réka pedig a rendszerváltást követő első ciklusban Csongrád KDNP-s polgármestere.

Losonczi Zoltán szerint akár a város legszebb tere lehet majd a Piroska János tér a néhai miniszterelnök szobrával. A talapzatára azt írják, Antall József szellemiségéhez hűen: „Csak a keresztény Magyarországnak van jövője".

Balázsi Irén

A lovagvilág dámája

„Kapocs vagyok azok között, akik adni szeretnének"

Liszt, cukor, levespor, csokoládé, tisztítószerek, játékok, és megannyi egyéb apróság húzza a karunkat. A szatyrokkal csak nagy nehezen préselődünk be a liftbe. A kilencediken kedves, mosolygós fiatalasszony nyitja ki az ajtót, zavarban van. Gyorsan a szobába tessékel minket. A férje az ágy szélén ücsörög. Mellette tolókocsi. A fiatalember egy évvel ezelőtt lebénult egy gerincműtét után. Azóta a felesége harmincezer forintos fizetéséből élnek négyen, a két gyerekükkel.

Lepakoljuk a szatyrokat az ágy mellé. Hirtelen egy aprócska fiú feje bukkan fel a túloldalon, óvatosan megszemléli, mit hoztunk, majd úgy dönt: érdemes feladni biztonságos fedezékét, és turkálni kezd a játékok, ajándékok között. Valószínűleg ő a legbátrabb és legőszintébb közöttünk, hiszen mi felnőttek, a tévéműsorokról meg az időjárásról csevegünk, a fiatalember állapotáról, az esetleges következő operációjáról, és arról, hogy óriási akaraterővel tovább folytatja jogi tanulmányait, most is vizsgára készül. A szatyrokról szó sem esik. Mintha baráti látogatásra jöttünk volna. Pedig egyikünk sem járt errefelé korábban. Adományt hoztunk ennek a nehéz körülmények között élő családnak, hogy szép lehessen a karácsonyuk.

Segíteni akarunk, nem megalázni, ezért az adományt mindig észrevétlenül kell letenni, otthagyni, figyelmeztet az íratlan szabályokra még a liftben Zetterbergné Kiss Erika, karácsonyi ajándékozó akciónk szervezője.

Mondhatnám persze azt is, egy igazi „dámát" kísérhettem el adományt osztani. Zetterbergné Kiss Erika ugyanis a Pro Concordatia Populorum Lovagrend felavatott tagja, sőt magyarországi alprefektusa. A modern lovagvilágban nő is lehet lovag, azaz dáma.

E rendet egyébként 1963-ban alapította egy amerikai katonatiszt, aki megjárta a vietnami háborút, és így akart köszönetet mondani azért, hogy amikor sebesülten fogságba esett, emberségesen bántak vele, ápolták, és megmentették az életét. A rend nevének jelentése: beszéddel a békéért. A nemzetközi lovagrend a népek közötti megértést és a rászorultak önzetlen segítését tűzte ki céljául.

A rendnek, amely alapszabálya szerint politikától, vallástól teljesen független, ma a világon 34 ezer tagja van, közülük harmincegyen Magyarországon szolgálnak. A magyar lovagok és dámák az ország különböző részein élnek, teszik a dolgukat, és tulajdonképpen csak a nagyobb ünnepségeken, az igazi lovagi hagyományoknak megfelelő avatási szertartásokon találkoznak. Bárki lehet lovag, azaz dáma, aki úgy gondolja, szívesen áldozna szabad idejéből mások segítésére. De ez a munka valóban önzetlen, nem jár fizetség érte. Sőt a különböző költségek, mint az adományok szállítása, telefonálás, raktározás, mind-mind a lovagokat terheli.

– Kapocs vagyok azok között, akik adni szeretnének, és akik rászorulnak a segítségre – mondja Zetterbergné Kiss Erika. – Szinte mindenkinek van a szekrényében néhány olyan ruha, amit már két-három éve nem vett fel, a pincéjében meg elfelejtett régi varrógépet vagy egy még működő, de lecserélt mosógépet őriz. És ezek az egyik helyen feleslegessé vált tárgyak sokszor nagyon hiányoznak egy másik családban. Az a dolgom tehát, hogy összehozzam az embereket. Szájhagyomány útján terjed, hogy ezzel foglalkozom. Erről a most megajándékozott családról is úgy szereztem tudomást, hogy a fiatalasszony kolléganője felhívott, és mesélt róluk. Kifaggattam, hogy szerinte mivel tudnánk leginkább segíteni őket, aztán összegyűjtöttem az ismerőseimtől, a barátaimtól meg ismeretlenektől mindazt, ami végül a karácsonyi csomagokba került.

A lovagrend nagyon aktív. Csak néhány utóbbi jótétemény-ük: lisztet vittek Kárpátaljára az árvízkárosultaknak, decembe 6-án pedig három falu szegén gyerekeit ajándékozták meg ez Mikulás nevében. Sarudon nenA rég háromszáz idős emberne főztek karácsonyi ebédet. Emelm lett rendszeresen támogatnak ár-a vaházakat, szociális otthonokat, nagycsaládosokat, hajléktalanokat, és nyaraltatnak erdélyi gyerekeket.

Zetterbergné Kiss Erika eredetileg üzletkötő volt, majd leszázalékolták. A lovagrenddel, azaz annak egyik hölgy tagjával egy karácsonyi képvásárlás

Az ókori Rómában a lovagok előkelő társadalmi rendet alkottak, nevük a lovas szóból eredt, mert akkoriban a vagyonos osztály tagjai tehették csak meg, hogy lovat vegyenek, tisztiszolgát alkalmazzanak a gondozására, és lovasként szolgáljanak a hadseregben. A lovagok rendjébe később már a császár nevezte ki az új tagokat. A középkori lovagok az erkölcsösség mintaképeivé váltak, hiszen azt tartották róluk, hogy egy igazi lovag jó, igazságos, nagy szíve van, az elnyomottak védelmére kel, és habozás nélkül feláldozza magát egy nőért. Lovag persze nem akárkiből lehetett, már kisgyerek korától kezdve megfelelő neveltetésben kellett részesülnie ahhoz, hogy hét és tizennégy éves kora között apródként, majd fegyverhordozóként szolgáljon, és ha kiérdemelte, akkor huszonegy éves korában ünnepélyes szertartással lovaggá ütötték. Az eredeti lovagrendek – a templomosok, a johanniták és a német lovagrend – hatalmas szervezetek voltak, félig egyháziak, félig katonaiak. A lovagvilágot a krónikások szerint a külső formalitások emésztették fel, amikor a lényeg, azaz a testi, lelki edzettség, harckészség már feledésbe merült. A XV. és XVI. század fordulóján a puskaporral forradalmasított haditechnika és az előrenyomuló törökök aztán végképp elsöpörték a lovagi harcmodort.

Valódi álhírek

A területet békéért elv jegyében januártól Szíria kívánja ellenőrizni a Volán járatait.

Öröm a frakcióban. A régóta emésztési zavarokkal küszködő, Kosztolányi Dénes tulajdonában levő pithon tegnap ismét jóízűen elfogyasztott néhány szocialista képviselőről elnevezett egeret.

A kisebb elmaradásokkal küszködő Földhivatal sajtótájékoztatón jelentette be, hogy hála az új számítógépes rendszernek, sikerült végre Szent Margit nevére átírni a Nyulak Szigetét.

A Gundel vezetősége nehezményezte, hogy a sajtó világhírű palacsintájuk receptje helyett az utóbbi időben a májukkal foglalkozik.

Az ORTT elnöke a TV 3 képernyője mellett saját előszobatükrét is két órára elsötétítette, mivel egy éjszakai botorkálás idején rápillantott, és erős félelmet gerjesztett benne.

A Nemzeti Bank adatai alapján szakemberek megállapították, hogy divatba jött a hazai üdülés, hiszen ma már minden magyar dolgozó megengedheti magának, hogy munkából hazatérve másnapig üdüljön.

Egy Szentendrére kihelyezett kormányülést követő csirkepörkölt nokedlijét államtitokká minősítették, hogy az odakint szaglászó újságírók csak a kiszivárgott pörköltről írhassanak.

Várhegyi Attila, az országos választmány elnöke szerint nem Orbán Viktor korábbi munkájának bírálata az, hogy a kongresszuson szétválasztják a Fideszt a Polgári Párttól.

Torgyán József, a Ferencváros társadalmi elnöke hatalmas sikernek könyvelte el, hogy amióta szünetel a bajnokság, a Fradi nem veszített meccset.

A honatyák döntése alapján Kossuth Lajos kalapját is átviszik az Országházba, ahol a jobb körülmények miatt nem eshet rá eső karikára, amennyiben mégis, hát vesznek fel költségtérítést.

Az idei nyugdíjemeléssel kapcsolatban az Alkotmánybíróság a négy évvel ezelőtti Alkotmánybíróságot alkotmányellenesnek minősítette.

Selmeczi Tibor

tározta meg a pályaművek sorolását, a díjak és megvétel összegét az alábbiak szerint:

I. díjban részesült a 22. számú pályamű
Szerzők: Varga Levente
Turányi Gábor
Pilissy György
Szilágyi Béla
Gépészet: Beczássy O. Gyula

II. díjban részesült a 10. számú pályamű
Szerző: Gerő Balázs
Munkatársak: Csizmadia Nándor (szerkezet)
Horváth László (gépészet)
Buliczka Lászlóné (rajz)
Nemes Zoltán (kertészet)

III. díjban részesült az 1. számú pályamű
Szerzők: Pápai Ágnes
Solta József
Munkatársak: Földvári Ágnes
Lengyel Ágnes

III. díjban részesült a 19. számú pályamű
Szerzők: Rákosi Ferenc
Makk István
Bakos András

III. díjban részesült a 30. számú pályamű
Szerzők: Kövesdi Rózsa
Maczelka László
Reimholz Péter
Száva György
Munkatárs: Hollósi Istvánné

IV. díjban részesült a 21. számú pályamű
Szerzők: Varga Levente
Turányi Gábor
Balogh Balázs
Patocskai Mária
Gépészet: Beczássy O. Gyula

IV. díjban részesült a 38. számú pályamű
Szerző: Kévés György
Gépész: Kutas Rezső
Munkatársak: Földvári Éva
Telkes Tiborné

V. díjban részesült a 26. számú pályamű
Szerzők: Magyar Géza
Felcsuti László
Takács Edit

V. díjban részesült a 28. számú pályamű
Szerzők: Rex-Kiss Béla
Szűts Zsuzsa
Munkatársak: Földvári Ágnes
Lengyel Ágnes
R. Szabó Lászlóné
Gépésztervező: Werb János
Vill. tervező: Major Péter

V. díjban részesült a 41. számú pályamű
Szerzők: Pethes Endre
Molnár Béla
Juhász Ferenc
Kenderes István

Megvételben részesült a 16. számú pályamű
Szerző: dr. Urbán László

Összeállította: Callmeyer Ferenc

Népünk művelődési helyzete az elmúlt másfél évtizedben — összhangban az ország társadalmi, politikai, gazdasági átalakulásával — gyökeresen megváltozott.

Nagymértékben emelkedett az iskolázottság szintje, a tovább tanulás, a rendszeres művelődés széles körben az életforma szerves részévé vált. Növekedett az ismeretszerző mozgalmak köre is. Azonban a lehetőségek korlátozottsága miatt még sokan kimaradtak a kulturális életből.

Kívánatosnak és szükségesnek mutatkozott, hogy az iskolával együtt szervezett intézmények segítségével szélesebb körűvé tegye a növekvő szabad idő hasznos, tartalmas kitöltését.

A folymatos művelődési feltételek biztosítása érdekében figyelmet kell fordítani az oktatási, közművelődési, sportintézmények között a tartós és rendszeres együttműködés kialakítására, közös használatára és szükségessé vált közös komplex épületek kialakítása.

Az MSZMP KB. 1974. március 20-i határotata kifejezi, hogy jobban kell segíteni az iskolákra, közművelődési intézményekre épülő lehetőségek megteremtését és továbbfejlesztését.

Kimondta továbbá, ahol lehetséges és célszerű, az iskola és művelődési otthon építését közösen kell megoldani.

Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium, az Oktatási Minisztérium, a Kulturális Minisztérium és az Országos Testnevelési és Sporthivatal országos, nyilvános tervpályázatot hirdetett komplex oktatási-sport-közművelődési épület tanulmányainak készítésére.

A tervpályázat célja az volt, hogy összhangban az oktatásról és a közművelődésről hozott párt- és állami határozatokkal az iskola, a művelődési ház, valamint a sport-létesítmények közös épületegyüttesben történő elhelyezésével mindhárom funkció magasabb szinten és gazdaságosabban történő kialakítására szerezzen hasznosítható javaslatokat.

A komplex megvalósítás a közös épületben megfelelő megoldás esetén jól szolgálhatja az újabb társadalmi igényeket a folyamatos művelődésre, sportolásra, kulturált szórakozásra. Az intézmények szerves kapcsolata, az egyes helyiségeknek közös használata, az együttes egész légköre teszi alkalmassá arra, hogy megnyerje mind a fiatal, mind az idősebb korosztályhoz tartozókat.

A pályázatnak választ kellett adni arra a kérdésre is, hogy az összevonás milyen gazdasági előnyökkel jár.

A funkciók egyeztetésével nyer az iskola olyan helyiségeket, amelyek saját profiljában nem, vagy csak nagyon szerényen valósítható meg, ugyanakkor a művelődési ház is szélesebb alapokra kiterjedően láthatja el a feladatait.

A bíráló bizottság megállapította, hogy a tervpályázat eredményes volt, a sikeres pályaművek értékes komplex művelődési intézmény létrehozásához hasznos szempontokat adtak és általánosítható következtetések levonását tették lehetővé. Ezek meghatározásával lehetővé válik az új típusú létesítmény ágazati szabványainak kidolgozása. A legelőnyösebbeknek azokat a pályaműveket tartjuk, amelyek lehetőséget biztosítanak a távlati igényeknek megfelelő gazdaságos átszervezésére, rugalmas bővítésére.

A pályázat igazolta, hogy a közös épületmegoldás azon túlmenően, hogy a már részletezett gazdasági igényeket biztosítja, mindhárom alapfunkciójú létesítmény számára minőségi többletet is eredményez.

Száray Lóránt — Surányi László

VARGA LEVENTE

Komplex oktatási, sport-, közművelődési épületek tervpályázata, 1976

I. díjban részesült a 22. számú pályamű

Szerzők: Varga Levente
Turányi Gábor
Pilissy György
Szilágyi Béla

Gépészet: Beczássy O. Gyula

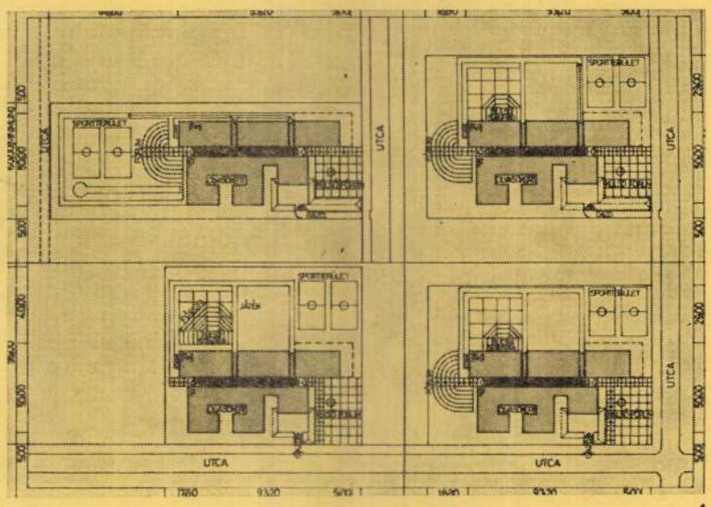

1

2

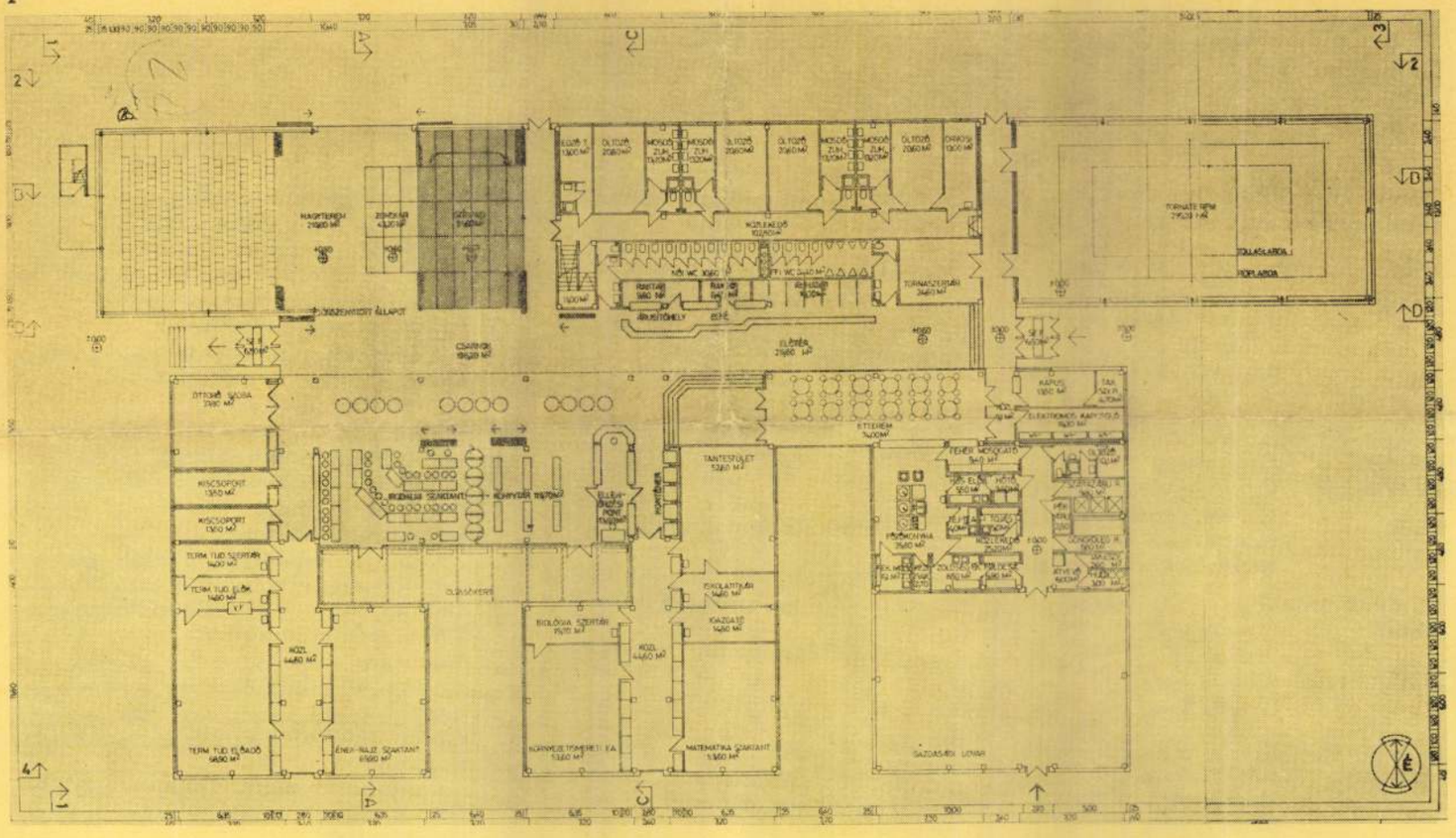

3

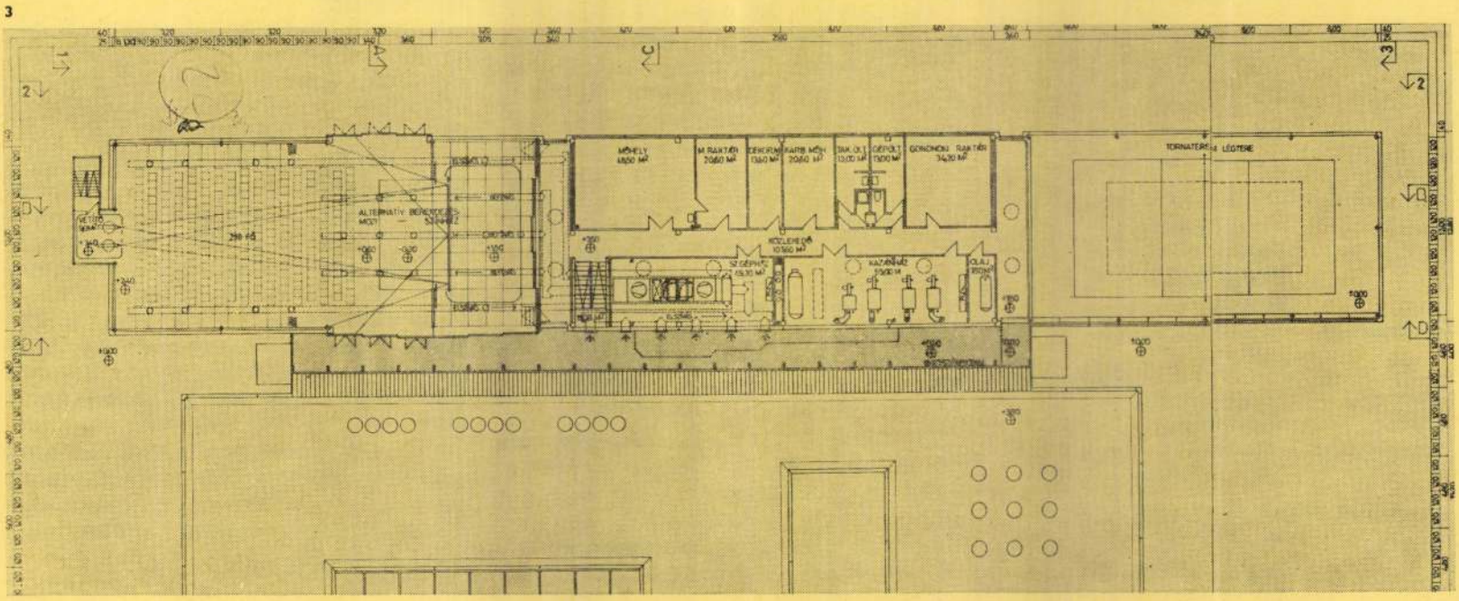

Magyar Építőművészet 1977/2

Varga Magda, grafikus

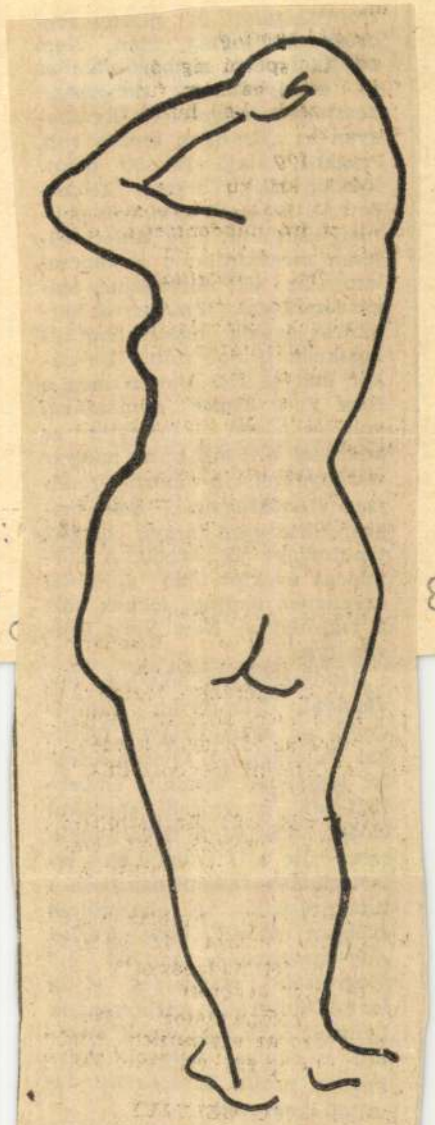

Varga Magda rajza

Varga Magda:

Élet és Iro[illegible]

8.

85 már. 8. XXIX/10

Rendszeres kapcsolatban volt Jászival, Károlyival, Vámbéryvel, az egész magyar politikai emigrációval. Ő volt Károlyi Mihályné bizalmi embere 1924-ben a grófnő amerikai előadó körútján, és ő volt egyik szervezője a Hatvany Lajos letartóztatása elleni nemzetközi tiltakozásnak. A harmincas években alakult New York-i Ady-társaságnak, az ott élő progresszív magyarság egyik fontos kulturális központjának Lengyel Emil volt egyik alapítója és elnöke. Sok-sok Ady-kortárs tartott itt előadást Jászitól Ignotusig.

Ami azonban nevét nemzetközileg is ismertté tette, az 1932-ben megjelent Hitler-könyve volt: az első Hitlerről szóló könyv, melynek híre be-

5767 FNYV I

„Jobb semmit sem csinálni,
mint semmiségeket." /Attilius/

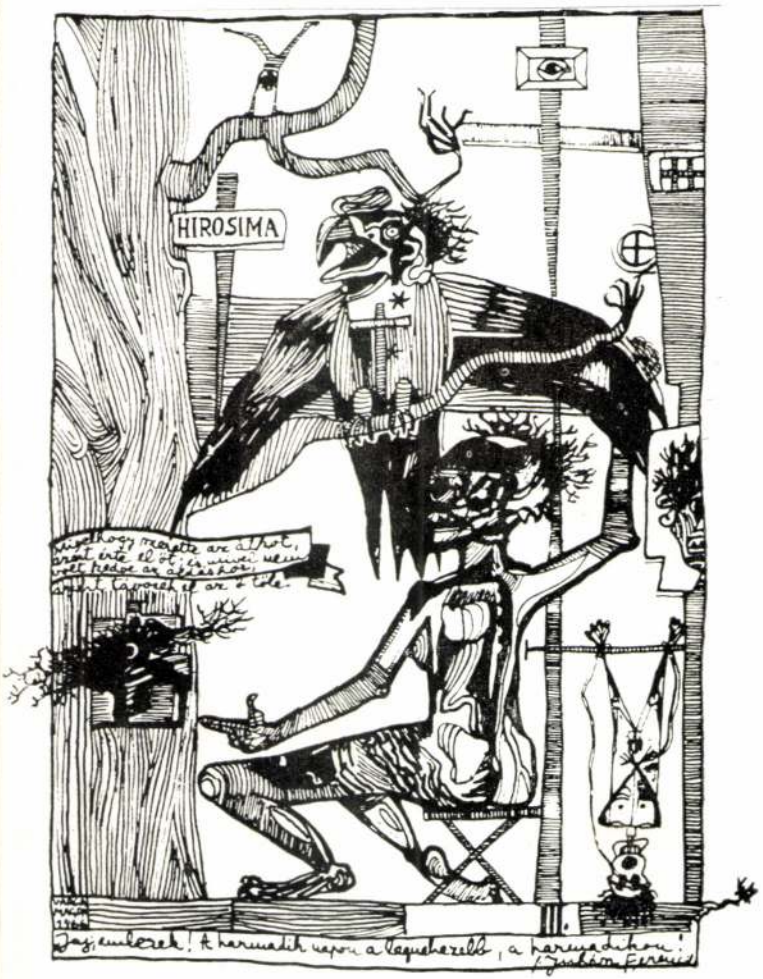

Uniturii te salutant

„Vindegy a malom,
vindegy a molnár; —
Csak a lint a fontos..."

VARGA MAGDA „HISZEK" CÍMŰ KÖTETÉBŐL

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

VARGA MAGDA

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1977. FEBRUÁR 18-ÁN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

BENCZE LÁSZLÓ

KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

MŰCSARNOK, BUDAPEST,
HŐSÖK TERE

A KIÁLLÍTÁS NYITVA: 1977. FEBRUÁR 18 – MÁRCIUS 13

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Élet és Irodalom 1

rokból maga Apáczai mondaná el
— *magas rendű trói-retorikai mű-*

van! Nemeth László különben is *sajátos drámaszerkesztést* terem-tett; ám ez amennyire igazán drá-

emlékszem, Móra Ferenc enyhe rosszallással így jellemzett: még a

to értékes

gessé válik, hogy visszautasítsuk a

1021

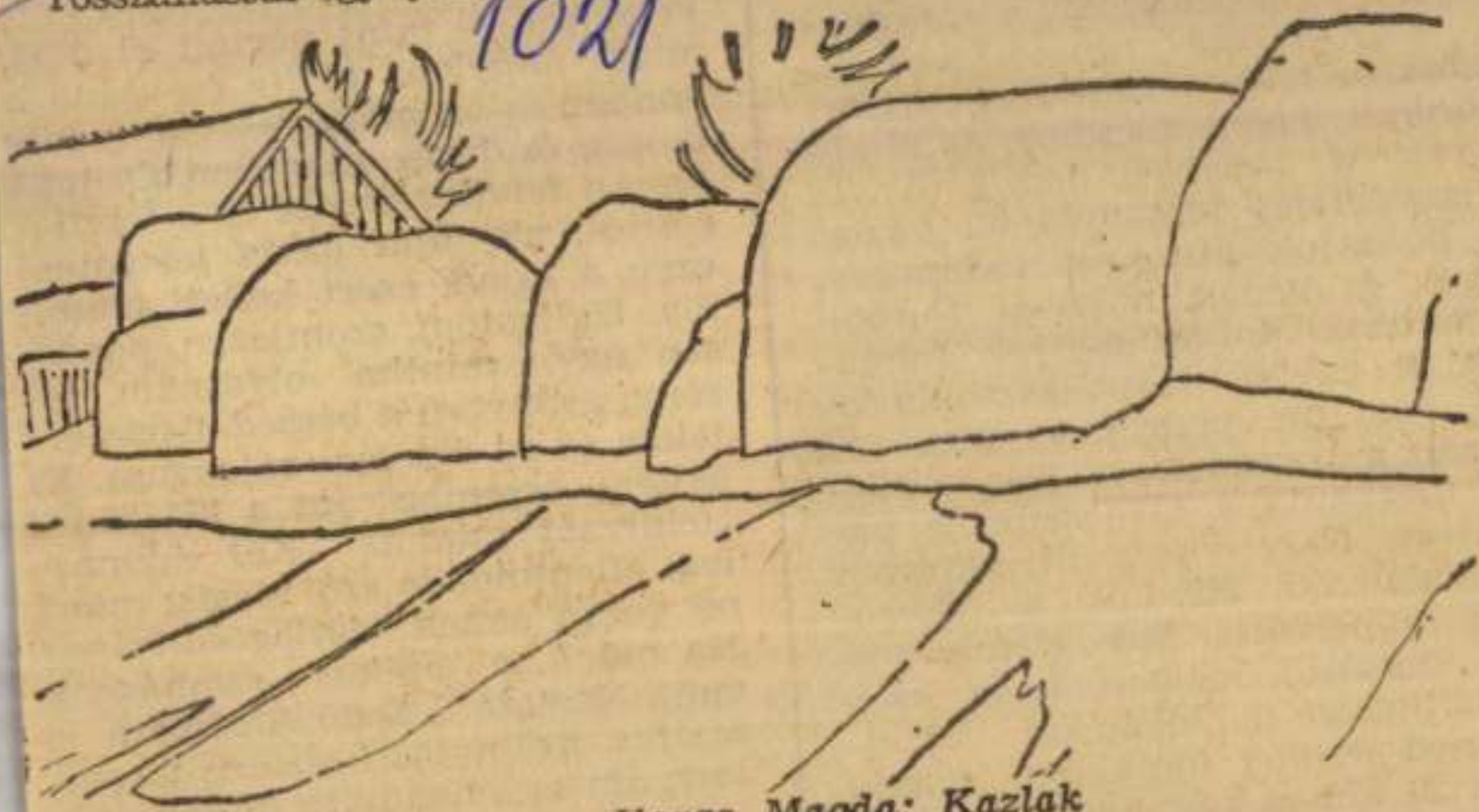

Varga Magda: Kazlák

DAL

...még sincs olya... ...túránk, amely ...minden életmegnyilv...ulását szabályozná és minden ezzel kapcsolatos kérdésre választ tudna adni.

●

Itt van például az a mind-mind szembeszökőbb világjelenség, amelyet én — jobb híján — emócionalizmusnak neveztem már vagy harminc évvel ezelőtt.

Emócionalizmus: mind-mind hevesebb vágy, sőt szomjúság új és új élmények, készenkapható új és új élvezetek után. A fogyasztói társadalom üzleti és szellemi élete erre épül. Ma már napról-napra használjuk a „könyökünkön jön ki"-t. Ez is ebből és a túldimenzionált „információ" és „kommunikáció"-özönből következik. Az emberek reklámtól és propagandától, akárha álcázott és áttételes, de végül mégis átlátszó propagandától zabálódnak. Eleinte még a kifundált ... kacskaringó...

...hamva... ...is. (A népi-nemzeti kö... zösségekben pedig amíg az a né... él és élni akar.)

Mi ez? Áhitat nélkül nem élhe... meg az ember? Olyan igény e... amelyet azért szült meg az idő... mert a léleknek szüksége volt rá... A hívőkben talán kikapcsolódik ... mindig újra, mindig másra val... szomjazás és helyette a szertartás... a rituálé megnyugtató élménye jelenik meg? Úgy látszik, ez is az emberi természet történetileg kialakult lélek- és ösztön-ökonómiájához tartozik.

— No és a hitetlenek? — vethetik közbe. — Azoknál a hobbyféle reflex-rituálék, vagy a művészi élmények (leginkább a zeneiek) adják ugyanezt.

Tanulság: (ó, mert tanulság akkor is van, ha nem mondjuk ki) az eszmei, világnézeti gondolatainkat és érzéseinket méltóképpen csak a művészet, a költészet és a gondolat, vagy az ismeret nyelvén...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1968 SZEP 14

1021

Varga Magda

Varga Magda: Kisfiú

er 15-e és
ermekeket
semmiféle
ltatni ott-
yelöre az
e és 12
arad.

phine Baker fontos
a francia ellenálla

Josephine két foga
Jannot nevü japán
aki már egyetemi h

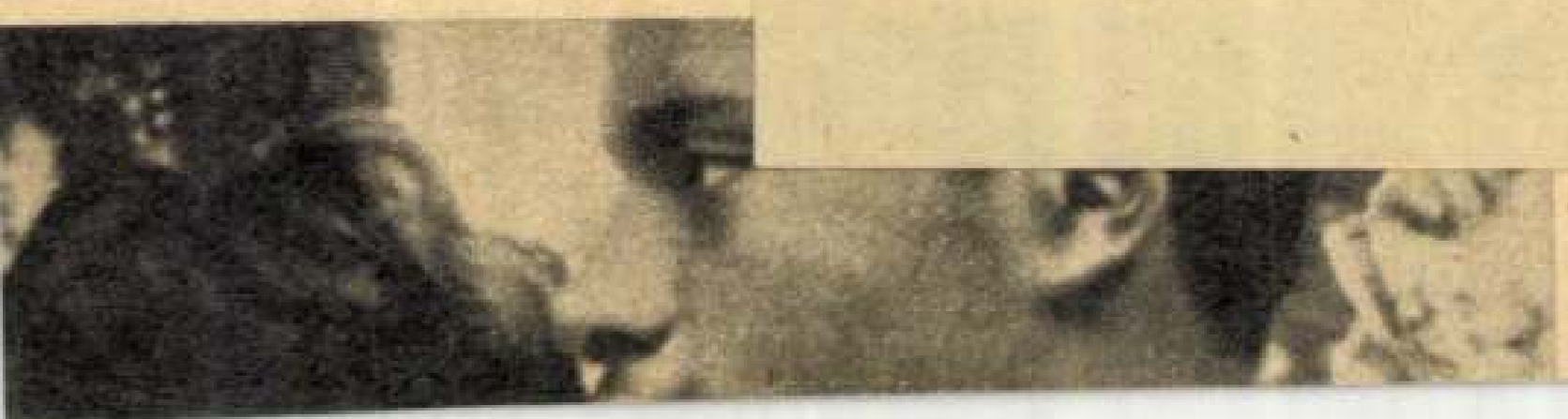

Varga Magda

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TÜKÖR

1968 OKT 29

1021

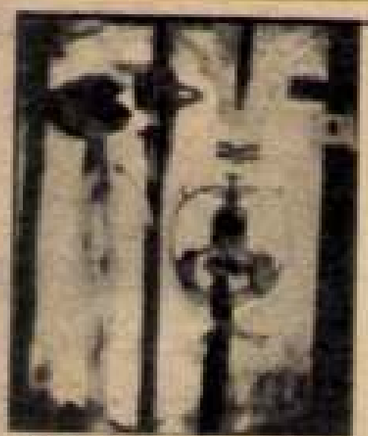

FÉNYES ADOLF TEREM

Varga Magda festőművész kiállítása

Varga Magda kiállított festményei, grafikái és akvarelljei húsz év termését reprezentálják. Nyugtalan, kísérletező, expresszív művészet ez, kirobbanó indulatokkal, mesterségbeli kultúrával. Varga Magda első — tegyük hozzá jelentékeny — kiállításának legegyénibb értéke, grafikája. Képünk: Vox humana, 1968.

Díszes külsejű és gazdag tartalmú

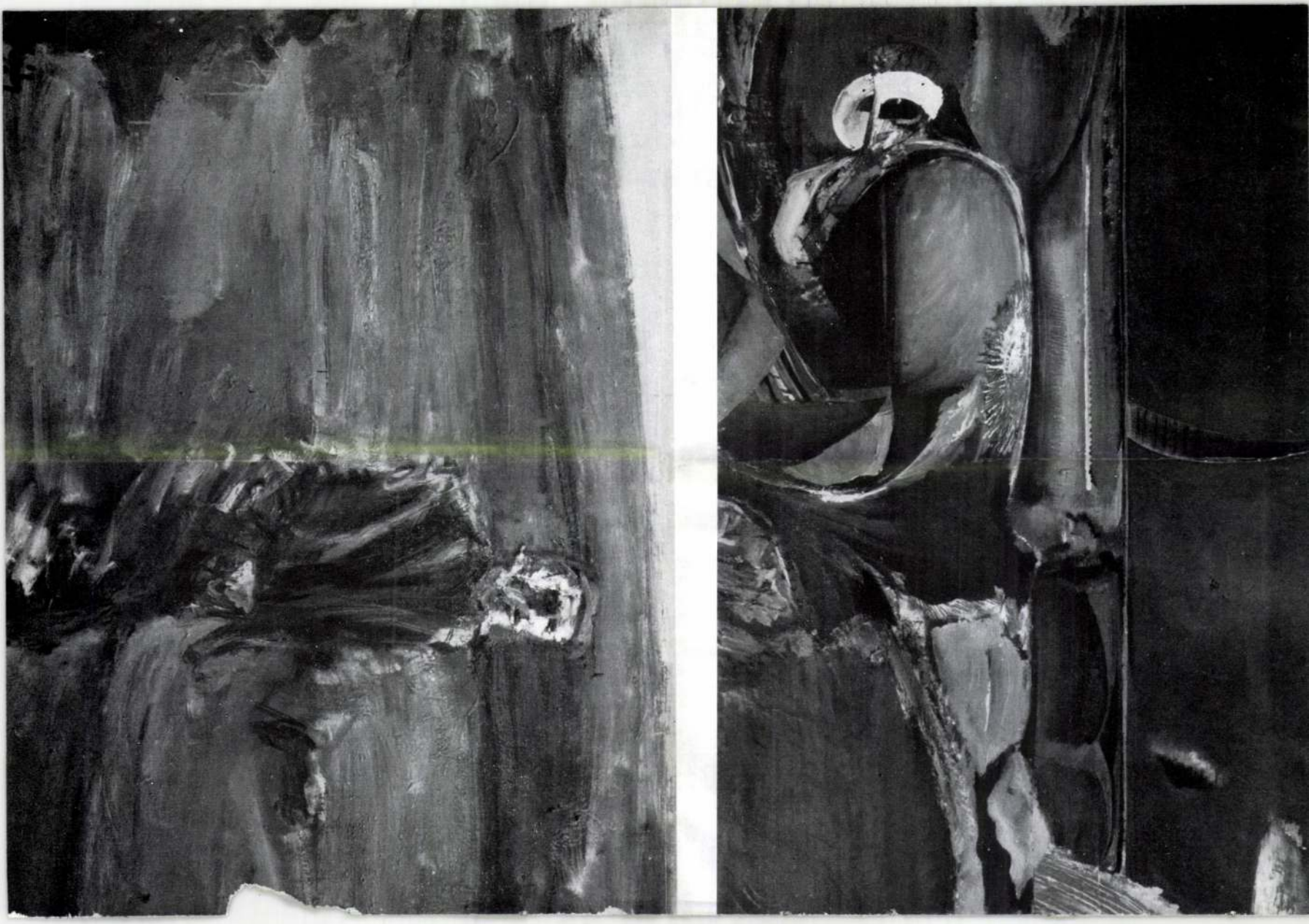

Kritika
1969 ápr.

Varga hagda:
Vox Humana

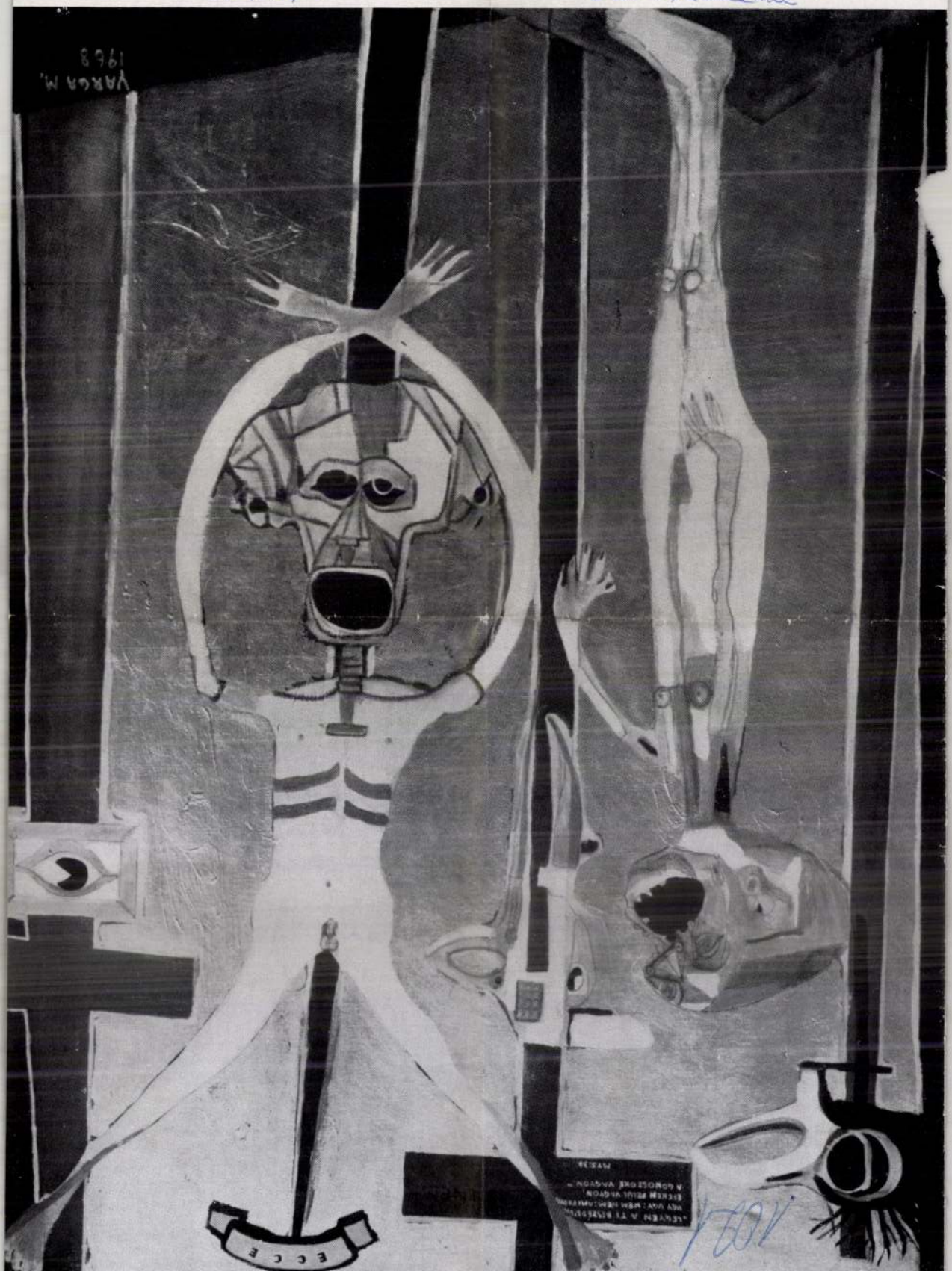

Varga Magda festményei.
Fényes Adolf terem

Varga Magda

Fékezhetetlen lendület, az exaltáció gyors irama jellemzi Varga Magda eltérő szellemi égtájakról szakított képeit. Eszmevilága egyetemes humanizmus —, a hindú mitológiától a marxizmusig terjed. Többnyire irodalmi dobbantókról indítja műveit, — sok író arcképét örökíti meg egyéni hangolással. Minden számára izgalmas dolgot számbavesz, törekvése, hogy önmagát állandóan megújítsa a gondolatok és új formák közegében. A megélt élet sok elágazását rögzíti az absztrahálás számtalan elemével, de mindig a realizmus határain belül marad. Műgondja a bátorság és lendület, — töretlen őszintesége. Mindig mindent elölről kezd, — száműzi az önismétlést.

Az emberi kultúra teljes információs anyagához kapcsolja festői eszközökkel szenvedélyes véleményét, — melyben az emberség izzó akarása nyilvánul meg. Formái komplexek, — borostyán, kavics, női haj, fotók, barna rojtok társulnak a színekhez legutóbbi portréin (Fiatal nő arcmása, Női képmás, Evoé).

A további előrehaladáshoz az szükséges, hogy lassítva a tempót, — jobban rendezze Varga Magda az élményanyagát, s mélyítve, szelektálva gondolatait, — többet törődjön a mű egyetlen lehetséges formájának véglegesítésével.

Művészet 1969 II. 52

művészetből merítő hatásokat biztosít plasztikáinak, melyek minden szépségük mellett is nem mentesek olykor egyfajta, enyhe modorosság felé közelítő hatáskereséstől. „Madár", „Lepke" és „Radar" című alkotásaiban monumentalitást és (többi alkotásaival is egyébként rokon) szuggesztivitást kell üdvözölnünk.

Bauer Jenő

Krónika

Az NDK könyvművészete

Az NDK tájékoztató központja precíz tárlatot szervezett a német könyvek színvonalas gyűjteményéből. E kiadványok széles szellemi horizontot járnak be a technikai készültség magas minőségi fokán. A megjelenítésre jellemzőek a címoldalak imperativusos tömörítései — harsány színek bátor alkalmazása, fotók merész vágásai.

Mindenütt megbízható alaposság, tapintatos pedantéria sugárzik — talán csak a játékosság és könnyed báj hiányzik a képi hátterekből —, némi levegősséget igényelnénk az esszé nagyvonalú eleganciájához hasonlítható könyvkompozícióktól, melyeknek alaposság, a betűformák és belső képek kivitelezése példás és irányt mutató.

Tárlat
a II. kerület képzőművészeinek alkotásaiból

Közel 50 festő és 10 szobrász részvételével nyílt meg a II. kerület képzőművészeinek

A Kiállítási Intézmények

meghívja Önt

Béládiné *Varga Magda*

festőművész kiállítására

Megnyitja

Szentkuthy Miklós

1968 október 18-án, pénteken délután fél 6 órakor

Fényes Adolf-terem, VII. Rákóczi út 30

10541 fnyv 1

Varga Magda

Meghívó

Varga Magda

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 OKT 17

PESTMEGYEI HÍRLAP

4021

— **Varga Magda** festőművész kiállítása nyílik meg pénteken a Fényes Adolf teremben. (Bp. VII., Rákóczi út 30.)

VARGA MAGDA

a költőkkel. Ahogyan *Jurasz Rezső* értékeli őket: „a költők verseihez *írt* rajzok megrendítően találóak". Néha a figuralitásról is lemond teljesen egy ezüst mezőbe „vésett" latin mondás, héber felirat, magyar idézet javára.

VARGA MAGDA tárlatán éppen ez a sokoldalúság a legnagyobb tanulság. Ahogyan — akár csak sokat megélt szerzőjük éle-

MAGYAR HIRLAP 1977/51/4

Wagner: Az igazság szépsége

VARGA MAGDA 6

teben — megfer egymás mellett a börtönemlék (ceruzával, írkalapra róva), meg a gyermekjáték, a gyümölcs, a virág zamatos akvarellben megörökített apró öröme. Avagy a biblikus jelképek egyetemes eszköztára Varga Magda kezén politikai tartalom hordozójává lesz, a sok ezeréves legenda pedig napi aktualitású mozgósítóerő. Ez a kettősség többnyire egyetlen képén is egyszerre jelentkezik, mint például

MAGYAR HIRLAP 1977/51/4

Magyarság igazsága szépsége

Varga Magda +

kedves proletárköltőjének, *József Attilának* édes-keserű vallomása, az „Íme, hát megleltem hazámat", amellyel a festőnő annyira azonosul, hogy ez a munkája a kiállítás egyik főműve lett.

Varga Magda önként vállalt mottója: „Nem a szépséget keresem, az igazságot." A teljes igazsághoz azonban az is hozzátartozik, hogy keresése közben a festőművésznő rátalál a szépségre is.

(wagner)

Magyar Hirlap 1977/51/

Wagner: Az igazság szépsége

Azzal a szándékkal kapcsoltan készüléket, hogy egyéb dolgaim pette fél füllel odafigyelek majd mentátorok remélhetőleg rövid futtatására, hogy aztán a *Monit* sorában vetíteni szokott dokum felvételekre vagy riportokra öss sítsam figyelmemet.

Csalódtam, bár ez alkalomma mesen. Ugyanis éppen hogy c hány méternyi filmszalagot já be időnként abba a nem rövid ba, amit dr. Tímár István tarto József kérdéseitől buzdíttatva sem hiányoltam az illusztrációt reken, szabatosan, mindenféle bravúrtól mentes mondatok s nemcsak kárpótolt az elmaradt élményért, hanem szinte teljes ben feleslegessé is tette. Pedig zetközi jog szakembere nem te mint a maga száraz (vagyis r nészkedő, szerepjátszó) módján a nürnbergi perrel kapcsolatos és mostani elvi kérdéseket, dilem

1971 OKT 1 0

NÉPSZABADSÁG

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5

Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

SAJTÓFIGYELŐ

1021

VARGA MAGDA: FALAK

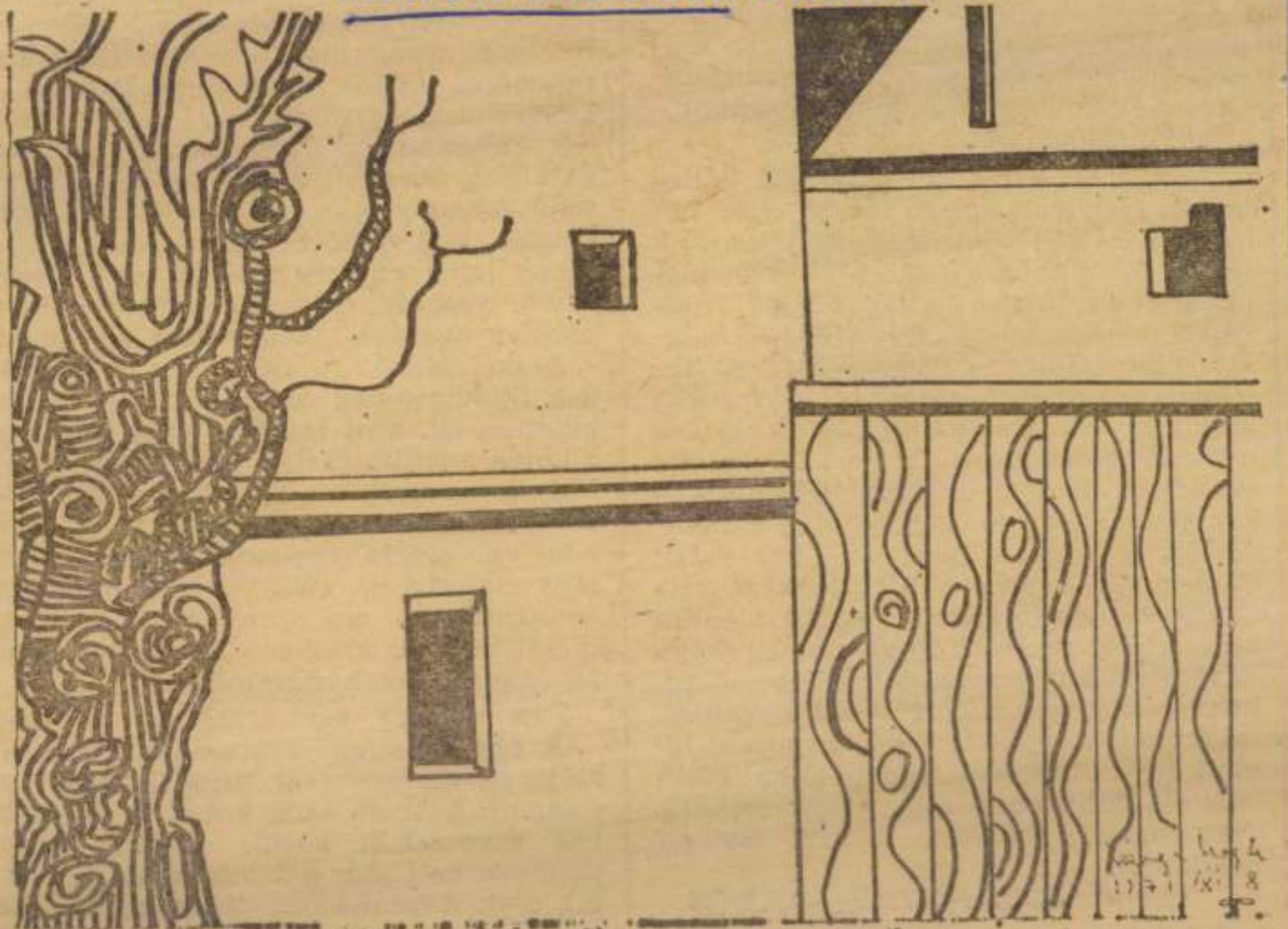

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1976 NOV 2 0

Varga Magda

ÉLET ÉS IRODALOM

Budapest

1021

Varga Magda rajza

ügyiratok (főként jelentések), mind a bemenő ügyiratok (főként utasítások) száma az adminisztrációs könnyítések ellenére is csökönyösen növekszik. 3. Egy tanügyi döntés, az átlagosztályzatok eltörléséről szóló utasítás elemzéséből pedig az derül ki, hogy az iskolák véleményét különböző okokból, elsősorban időszűke miatt, nem kérték ki a döntés megtervezése során.

tem, ha ideidézem: mi jut a költő eszébe, mikor a híres szegedi halászlérőI megtudja: az apróhalból főzött levet előbb meg kell passzírozni s csak abban megfőzni a pontyot. „Eszembe jut a híres római étel — írja —: az olajbogyó a fülemülében, a galambban a tyúkban a kacsában, a nyúlban a kappanban a bárány-

Morvay László

gikája, mely néha éppen ellenkezője a németnek; az is különös, hogy a számnevek nem vonnak többesszámot maguk után; kivalónak találja, hogy a magyar nyelvnek két számnévi kérdőszava van: a „hány" valaminek a száma, a „mennyi" a tömege iránt érdeklődik; nagyon bonyolítja a nyelvtant az alanyi és a tárgyas

kérdésre volt bátorsága válaszolni is, úgy érzem: jó utazás volt ez a magyarországi, mely nemcsak a költőt — sok olvasóját is fölzaklatja.

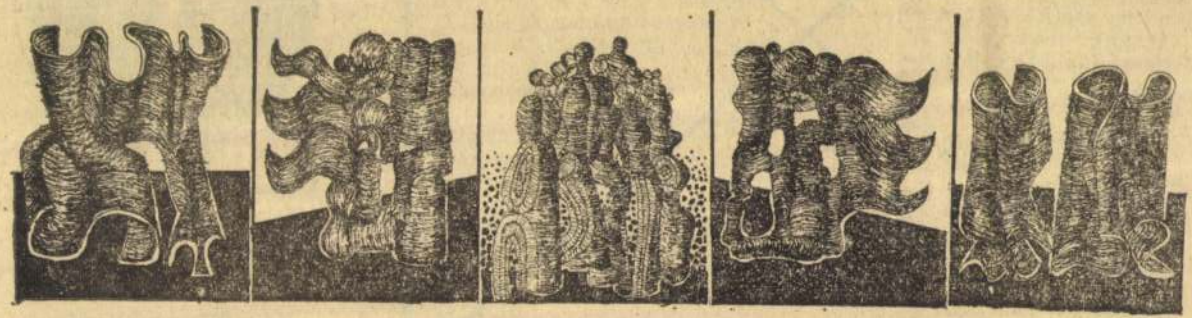

Morvay László: Terv

ÉLET ÉS IRODALOM Bp. 10
1976. szept. 11. XX. évf. 37. sz. 10.lap.

grővégből a kocsi árát és azt, hogy kitűnő állapotban van. A dolog világos: nem bíznak bennem, feltételezik, hogy hazudok, hogy az árat például magasabbra tartom, mint amit egy szakértő bizottság reálisnak ítélne, ezért, hogy hazugságomnak a vevő ne lássa kárát — árat nem közölhettem. A „kitűnő állapotban levő" kifejezés ugyanilyen gyanús, hiszen lehet, hogy az egész kocsi egy nagy halom ócskavas, amit csalárd módon így akarok a hirdetésben kívánatossá tenni, ezért a kisasszony kimérten közölte, hogy annyit írhatok: a kocsi „megkímélt állapotban" van.

Az igazságkereső hirdetőirodai cenzúra távlatai szinte beláthatatlanok. Vegyük például a gyászjelentéseket. „Soha el nem múló fájdalommal tudatjuk" — írná a gyászjelentésben valaki, de az ablaknál fölnéz rá a kisasszony, egyetlen pillantással megállapítja, hogy az illető mély érzésekre képtelen, híglelkű tettető, az írtak a postáról, ami bosszantja az embereket, ami logikátlannak tetszik, ami érthetetlen.

Hát nem írtak meg mindent.

Íme, egy újdonság:

Magyar állampolgár táviratban akarta köszönteni külföldi jóbarátját, abból az alkalomból, hogy az illető megházasodott. Tudván, hogy külföldre nem lehet dísztáviratot feladni, úgy vélte, vesz egyet az ízléses dísztávirat-blankettákból s feladja *levélként* még idejében.

A postai alkalmazott elámult a képtelen kívánságon. A blankettája nem árucikk, tehát nem vásárolható meg. Mivel már mások is zaklatták ezzel a haszontalan kéréssel, csak azt tudja tanácsolni, amit mindenkinek: adjon fel a magyar állampolgár saját címére egy dísztáviratot, s ha azt kikézbesítik a lakására, azt csinál a nyomtatvánnyal, amit akar. Világos, nem?

Mint a vakablak.

B. M.

A gépkocsiforgalom [illegible] ében eviekálva azon töpreng [illegible] mber, hogy akik a túloldalra [illegible] tasítottak minket, csak nem [illegible] túlvilágot értették rajta?

Varga Magda

Varga Magda: Szófia

A tuloldalon lásd: Morvay László: "Terv" c. rajzát.

ként „halnak bele" a szereplők észrevétlen tragédiáikba.

Szinte valamennyi dráma *példázata-realizmusa-racionalitása* arra figyelmeztet: rosszul élünk megszerzett lehetőségeinkkel, s ha így folytatjuk, egy idő után már a felelősséget sem háríthatjuk át másokra.

Dramaturgiájának legalapvetőbb eleme, hogy művei alaphelyzete, kiindulása szinte mindig vaskosan *naturalista*. Látszólag ezt a módszert alig is adja föl a darab során. Nehéz tetten érni, mikor vált át ez az ábrázolás a groteszkbe, az általánosításba, végül pedig: a *tragédiába*. Mintha olvasna vagy hallana valami elképesztően köznapi, első pillantásra jelentéktelen dolgot és azt gondolná tovább. *A továbbgondolás dramaturgiája* — ezzel jellemezhetnénk leginkább módszerét, amellyel akár újsághírekből elindulva eljut korunk mindennapjainak, magyar valóságunknak közönapi tragédiáihoz.

A karcsú kutatási jelentés három problémáról számol be: 1. A pedagógusok szerepelvárásai, melyek előnyben részesítik a „rendes" magaviseletet és a „szorgalmas" tanulmányi előmenetelt, egyáltalán nincsenek összhangban a kreatív gondolkodás és részvétel ösztönzésének egyelőre csak deklarált iskolai vezérelvével. 2. Az iskolának — az ügyiratforgalom leleményes elemzéséből ez derül ki — színtelenek, rutinszerűek más intézményekhez fűződő kapcsolatai. Mind a kimenő ügyiratok (főként jelentések), mind a bemenő ügyiratok (főként utasítások) száma az adminisztrációs könnyítések ellenére is csökönyösen növekszik. 3. Egy tanügyi döntés, az átlagosztályzatok eltörléséről szóló utasítás elemzéséből pedig az derül ki, hogy az iskolák véleményét különböző okokból, elsősorban időszűke miatt, nem kérték ki a döntés megtervezése során.

Varga Magda

Varga Magda rajza

azon csak bizonyos Andreas Rozgonyi szerepel, egy másik német író társaságában.

Nem az első eset, hogy Nyugat-Németországban, szinte szó szerinti másolatban kerülnek napvilágra magyar művek, (nemcsak tévéjátékok, hanem novellák formájában is), ottani szerző aláírásával. Lehet, hogy ez „belefér" az ottani szerzőjogi viszonyokba, de az is lehet, hogy csak a diszszidens magyar forgatókönyvírók terjesztik ilyetén a hazai kultúrát.

Személyes szomorúságom az üggyel kapcsolatban csak annyi, hogy mint dramaturg, éveken át eredménytelenül javasoltam ennek a Cseres-novellának a megfilmesítését idehaza. Talán tudtunk volna az eredetiből egy olyan jó, félórás filmet csinálni, amit még el is adhattunk volna, mondjuk, Nyugat-Németországba. Most megvettük, (és megettük), valutáért, lapos, unalmas, egy óra tíz perces feldolgozásban.

Bencsik Imre

k ol/mnéju ie 1968. október 18.

erkel ferenc halálának 75. évfordulója alkalmából - a budapesti művészeti hetek keretében - emlékkiállitást rendeztek az erkel színházban. a pénteki megnyitó ünnepségen lukács miklós, a magyar állami operaház igazgatója mondott beszédet. /mti/

-.-

20.30/m

bb 56. varga magda festőmüvész 1021

k ol/mné-ju ie 1968. október 18.

alkotásaiból kiállitást rendeztek a fényes adolf teremben. a tárlatot pénteken nyitotta meg szentkuthy miklós iró-müforditó. /mti/

-.-

Varga magda

1936 [illegible]

Varga Magda

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

— VARGA MAGDA festőművész alkotásaiból kiállítást rendeztek a budapesti Fényes Adolf Teremben. A tárlatot Szentkuthy Miklós író, műfordító nyitotta meg.

1991

NÉPSZABADSÁG • VAS

Gerbeaud-teásütemennyel?

Vacsora után Georgie visszasüllyed szótlanságába, iszonyúan unatkozik, időnként az ajándékaival foglalkozó kislányt nézi s a Fülest behatóan tanulmányozó fiút, a pillantásában vágyakozás van, sértődöttség, amiért rá ügyet sem vetnek, s értetlenség: normális, épkézláb gyerekek, és nem tudnak angolul.

Búcsúzásnál odaveti Misi, a fiú:

— Szia.

S a kislány is:

— Szia.

A mama szapora biztatására a kanadai gyerek kinyögi:

— Sziáá...

Nagyszerű! A család örvendezik — egészen jól beszél magyarul.

A mama viszi a fiát a Várba, a Margitszigetre, ez a Lánchíd, ez pedig

Varga Magda grafikus

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Budapest

1989 OKT 12

VARGA MAGDA: TATJÁNA

Szerettem Önt, és meghitel, egészen nem hűtt ki bennem még a vonzalom, de Önt ne bántsa többé eperkisen, búsítni semmiképp nem akarom. Oly igazán, oly gyöngéden szerettem, szívemben féltéd a féltő áhítás, hogy kérem Istent, így szerere más

Varga Magda /PUSKIN/

NÉPSZABADSÁG • VASÁRNAPI MELLÉ

1021

rátomét használom, egyetlen p
sem kell a *mi hol van benne* f
rítésére fordítanom, mert a
Chevette-től — az amerika
banttól — kezdve egészen
colnig valamennyi típusban
ma az ablaktörlő illesztés

Vatga Magda, grafikus

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984 AUG 3

ÉLET ÉS IRODALOM

1021

Magda rajza

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 438-068, 337-748, 340-726

1970 JAN 4

NÉPSZABADSÁG
Budapest

NÉPSZABADSÁG • VASÁRI

VARGA MAGDA RAJZA

Szarvas és oroszlán.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX./, ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZABADSÁG

Budapest

1021

Varga Magda

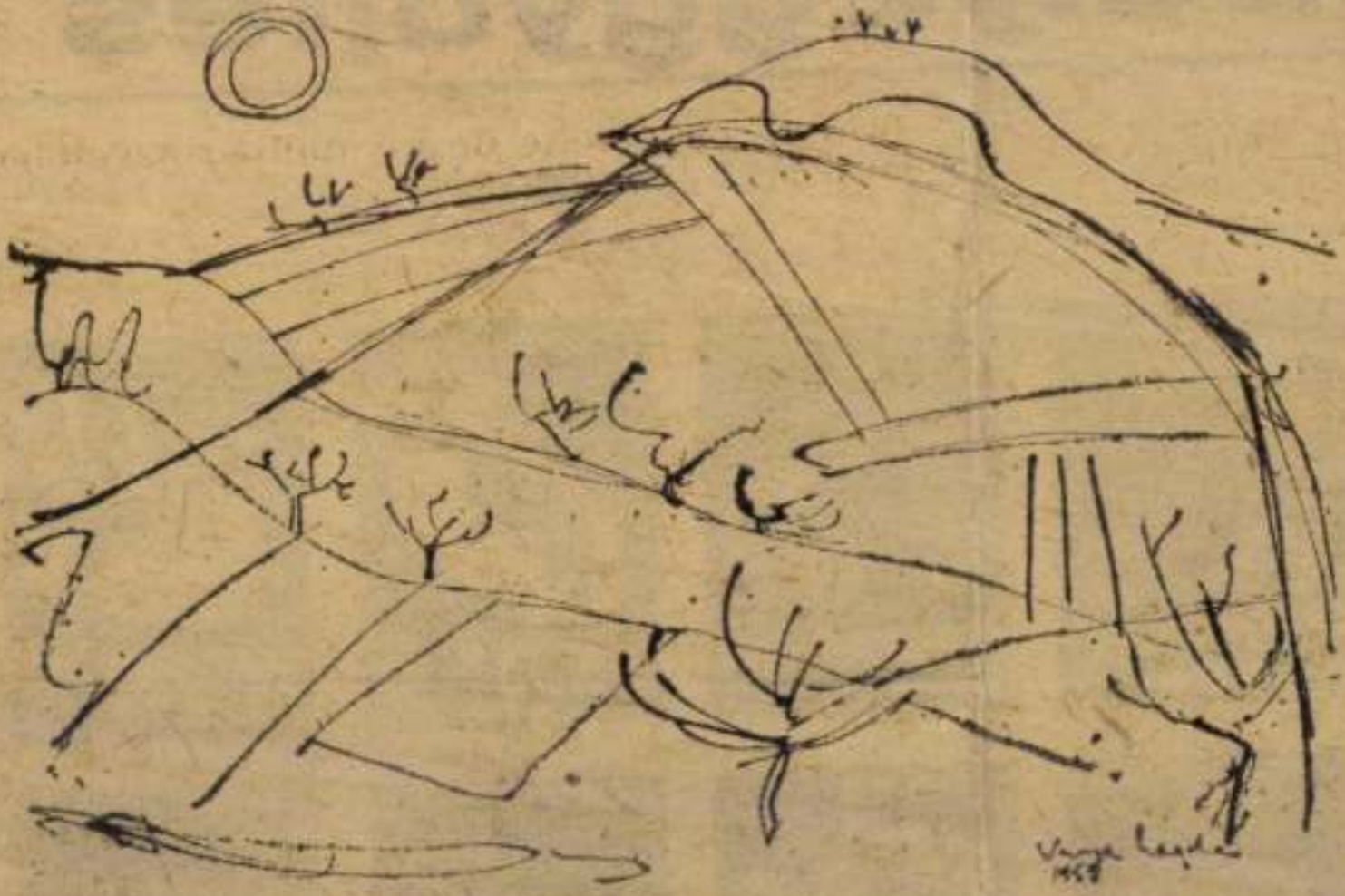

VARGA MAGDA RAJZA.

VARGA MAGDA 1

„FESTŐ VAGYOK, érzéseimet, világszemléletemet, filozófiámat mesterségem eszközeivel igyekszem kifejezni. A művészi alkotómunkát elsősorban lelki folyamatnak tartom, saját személyes belső ügyemnek." Így kezdődik az az *Ars-Pictura*, amelyik *Varga Magda* egyéni tárlatán, mindjárt a bejáratnál fogadja a nézőt. És már előljáróban meg kell állapí-

MAGYAR HIRLAP 1977/51/4

Wagner: Az igazság szépsége

VARGA MAGDA 2

tanunk, hogy Varga Magda ezt a — nézővel és önmagával szemben egyaránt magasra emelt — mércét elejétől végig tartani tudja.

MAGYAR HIRLAP 1977/51/4

Wagner:Az igazság szépsége

VARGA MAGDA ?

A *Műcsarnok* oldalsó termeiben felsorakoztatott anyag tematikai és technikai szempontból egyaránt meglehetősen sokrétű. Közéleti töltésű, dinamikus monumentalitású, egész falat betöltő „papírfreskójától" (amelyen fehér alapra fekete vonalakat rajzol), az *Ars amatoria*, azaz *A szerelem művészetének* egyetlen emberpárra tervezett koreográfiai ciklusáig terjed ez a széles skála. (Ez utóbbin kivitelezésben is épp for-

MAGYAR HIRLAP 1[illegible]

Wagner: Az igazság szépsége

VARGA MAGDA 4

dítva jár el: fekete alapon fehér körvonalak fonódnak össze egyetlen. szétválaszthatatlan formává.) Konkrét és „szellemi" portrék tábora. meg sok alakos kompozíciók váltakoznak. Csupán ebben a kategóriában például hétköznapi. realista munkajelenetet. meg plakát-tömörségű. expresszionista jelképrendszert egyforma arányban találhatunk. És van hagyományos csendélet is. meg sok-sok versillusztráció. Ezeket helyesebb lenne talán inkább iversértelmezéseknek nevezni. hiszen szerzőjük együttgondolkodik

MAGYAR HIRLAP 1977/51/4

Wagner:Az igazság szépsége

Varga Magda, grafikus

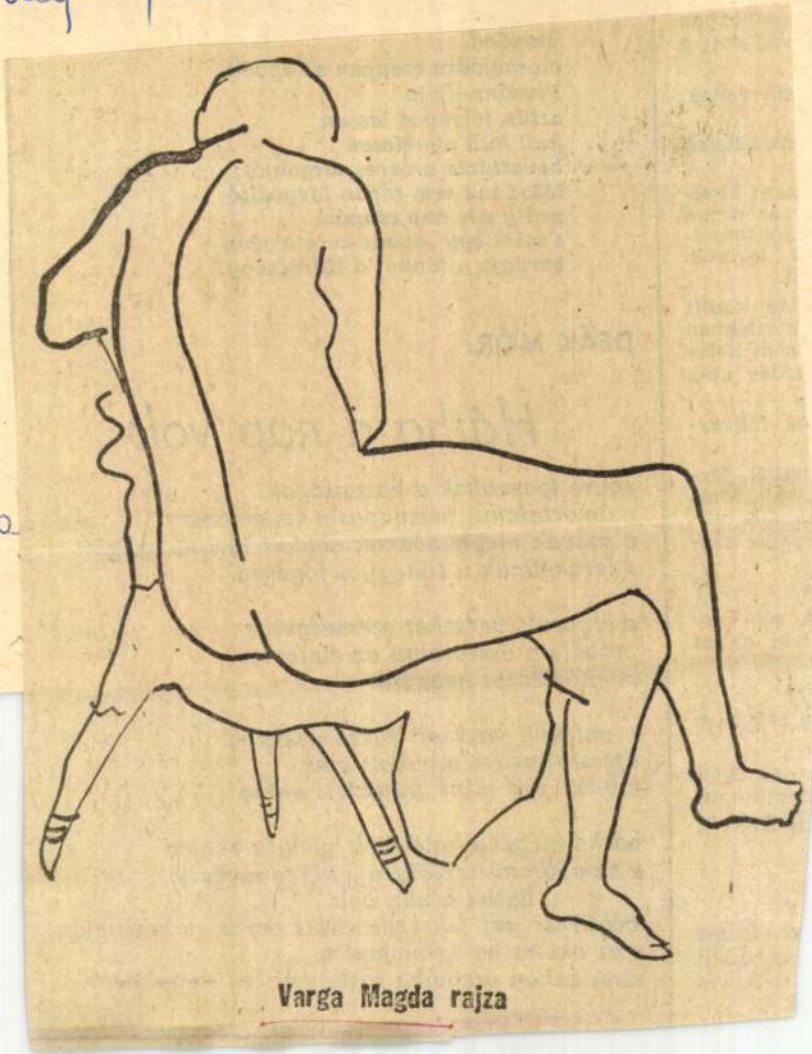

Varga Magda rajza

Varga Ma

Efet i

13

XVIII/50

a halt meg.

néz. fejét
tak titkait.
za Klári a

n. Csupa
szabadult
a fejünk
l.

megtörténtté hazudni

s emlékek parázsát tűzzé veszítve
újraszenvedni mindent ami
jobban fájt mint szabadott volna

hátha mégis a hold ölelt világra engem
s az apámtól örökölt nyaklánc medálja
hátha a nap volt
végül is nem fekszem törött gerincek ravatalán
s az öklöm ha égreemelem
nem zuhan arcomba sastetemként — — —

Varga Magda, grafikus

Varga Magda rajza

Varga Magda: Rajz

5.

Élet és Irodalom 1984. április 21. XXVIII/55

gibt es scharfe Diskussionen über die in den letzten Jahren herausgegebenen politischen Briefmarken — und zwar nicht nur in Philatelistenkreisen.

Die im November erschienenen ungarischen Briefmarken dürften unter den vielen, die zu Ehren fünfzigjähriger Jahreswenden von Ereignissen erlassen wurden, nicht unbedeutend sein. In diesen Wochen und Monaten hält die Weltgeschichte Einzug in die Briefmarkenalben.

Gyula Péntek

sich die Fleischversorgung weiter verbessert, es wurde um 14% mehr Fleisch gekauft als im Vorjahr. Dieses Jahr wurde kein Gefrierfleisch mehr verkauft. Seit dem Vorjahr ist der Geflügelpreis durchschnittlich um 1% zurückgegangen.

Infolge der bei Jahresbeginn verfügten Preisverminderung der Süßwaren stieg die Nachfrage dermaßen an, daß zuweilen Auswahlmangel auftrat. Im Vergleich zum Vorjahr hat der Umsatz des Bohnenkaffees um 20% zugenommen.

Auch die Sommer- und Herbstkleider waren sehr gefragt, wobei vor allem die Modewaren besserer Qualität gekauft wurden. Zwar hat sich die Produktionsstruktur der Leichtindustrie infolge der Möglichkeiten des neuen Wirtschaftsmechanismus noch nicht grundlegend verändert, aber die allgemeine Warenversorgung zeigt dennoch bereits zahlreiche Anfangserfolge.

Das Interesse für dauerhafte Konsumgüter stieg weiter an: der Umsatz dieser Waren war um 14% höher als im Vorjahr. **(Aus: Népszabadság)**

VARGA
MAGDA

Magda Varga: Frauenkopf (Öl)

Budapest · Rundschau
1968 XI. 15

z a bája,
ogás, ezért van
az elfüggönyzött beszéd,
dörömbölés a bezárt
nak, biztatja magát,
ıdlóra,
hullámzó írás,
él az elhullott
ev szárnyát.
ıtatlan!
be, hogy ne lássák,
akár az öregember
özik a villamosban

Varga Magda

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Grafikus művész

1981 DEC 5

ÉLET ÉS IRODALOM

l021.

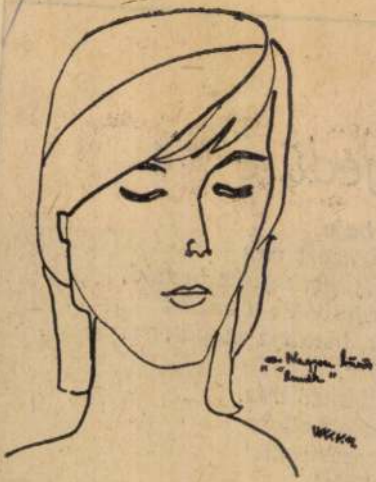

Varga Magda rajza

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Perhács László: Fej

GALSAI PONGRÁC:

lenka szagú odú jelenti számukra a „biztonságot", egy kétes egzisztenciájú amerikai rokon a falu

1969 OKT 17

/ 1021 Varga Magda

Varga Magda rajza

és láthatóvá tették, kimosták a rég
A kvarchomok kristályai a minden
idézték a csöpögéstől lüktető kis tó

Most ezt a karácsonyfát,
ablakom alatt mélyen, az úttes
toszogatja az újesztendei, téli, északi szél.
A nyelével előre vagy a nyelével hátra lökölődik,
aztán, mint az ördögszekér, bukfencezve halad előre.
Mi lenne, ha elözönlené a Mediterránt
az északról jövő fenyők rengetege?

Kivágott őrtállói a mérsékelt övi természetnek
és kidobott örömszerzői a jóléti
társadalom betonból lett galambházainak?
Csillog, elhamvad, esszük, megemésztjük,
isszuk és kiizzadjuk, mintha igaz tevékenységben fáradnánk ki.

Elázott a falu. Nem a pezsgőtől, nem a bortól.
A férfiak tejet ittak, és kenyérrel töpörtyűt ettek reggelire.
Héliosz sugárnyalábbal verte a földszintes
és a keresztben-kasban egy világot.
Az erők nem használódtak könnyű élvezetben.
Nem volt kijárat sehova, minden izgékony elem csak szökhetett
szolgálatba, forradalomba, vacak életbe, árulásba,
mert nőni nem akart helyben múlt és jövő.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1980

5

KORTÁRS

Varga Magda, grafikus

1021

(Következik: Schwechat)

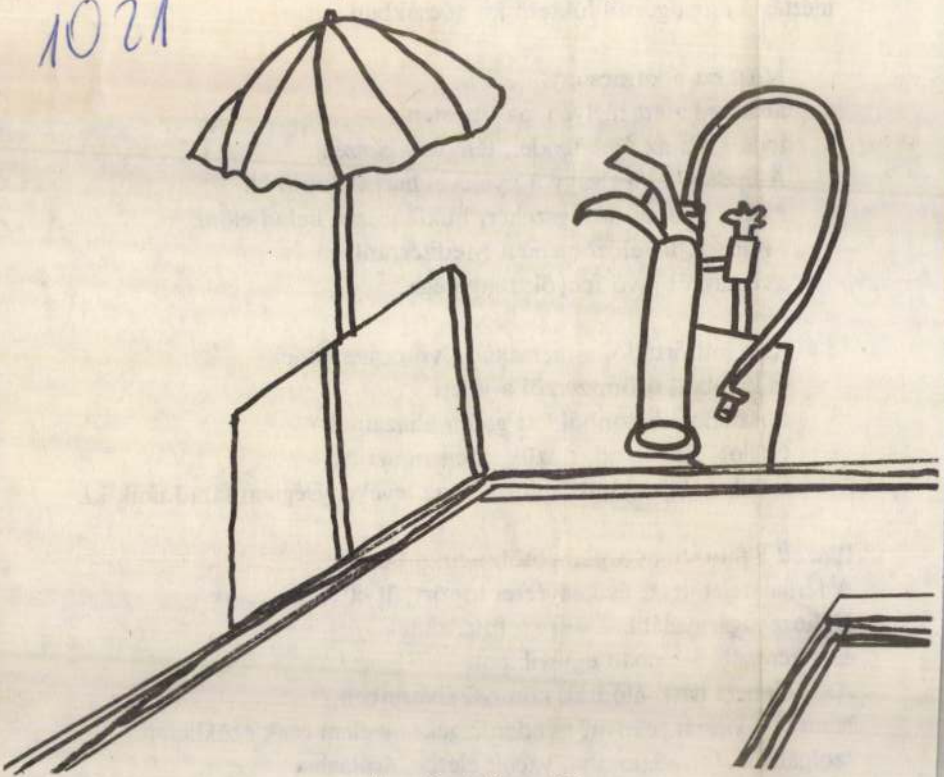

Varga Magda: Kompozíció

Varga Magda, grafikus

Varga Magda rajza

Varga M 10

Élet. 1X/48

Varga Magda, grafikus

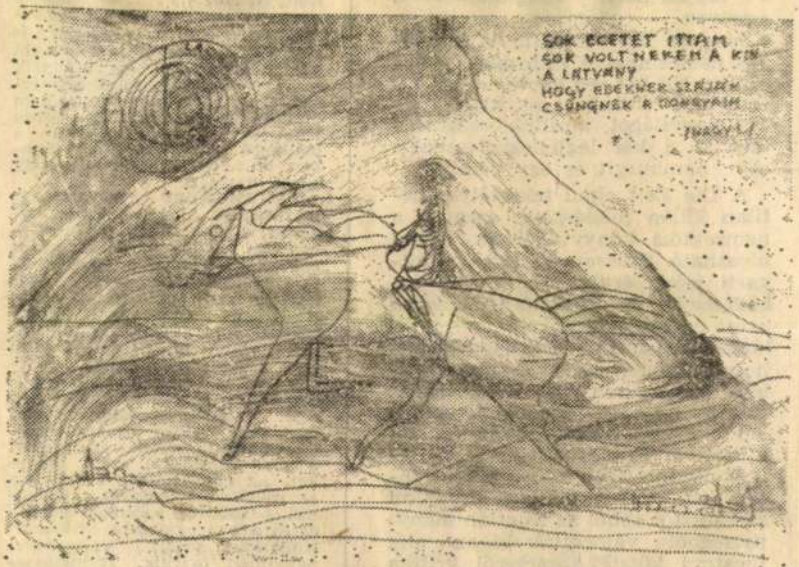

Varga Magda rajza

Varga
Élet

1.

XXIX/44

házy Pétert idézi, aki egy pillanatig sem rejti véka alá, hogy a regény volna a legfontosabb

TAUBERT FERENC, SOMOGYSZIL. Pedagógus olvasónk

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 SEP 11

ÉLET ÉS IRODALOM

Varga Magda

1021

Varga Magda: Szófia

— zaklatott expresszionizmusát. Figyelemre azonban nemcsak e radikális változások hiteles regisztrálásához van szüksége a Varga Magda műveit szemlélőknek. Marokra kell fogni az apróbb szálakat, a különbö-

zõ rajz- és képciklusokat is, ha valóban meg akarjuk érteni azt az egészet, ami e gazdag részletekből épül.

H. Gy.

A RÁ
MŰSOR

NÁDOR TAMÁS AJÁNLATA

Mondják: a ring, a test test el
nyílt összecsapás az igazi férfia
tás. Horváth Péter

A BAJNOK

című kishangjátéknak hőse is
keresi — felnőtt környezete e
nében — az önálló életet. De va
csakugyan csupán az ökleivel ke
hat tiszta helyzetbe" a pályakez

VARGA MAGDA KIÁLLÍTÁSA

Műcsarnok

Nem könnyű sors és nem könnyen megközelíthető pálya a Varga Magdáé. A Műcsarnok most megnyílt kiállítása azonban jó kalauznak bizonyul. Mindenekelőtt azáltal, hogy teljes képet ad, hogy felsorakoztat mindent, ami Varga Magda piktúrájának korszakaira jellemző lehet. Rá kell ébrednünk ugyanis, hogy Varga Magda mai festészete és rajzművészete egyszerűen nem érthető meg teljességgel előzményei híján, hogy az ötvenes évek elején becsülettel formált rajzai logikusan görgették tovább pályáját a következő évtized higgadt impresszionizmusához, majd ezek a képek ugyanilyen kemény szóval hívták elő a következő idők — máig érő

8.05 és 13.05 Iskola-tv.

9.00 Stop! ⊙

16.33 Hírek

16.40 Halászat és vadászat
Kanadai rövidfilmsorozat

17.05 Tízen Túliak Társasága

17.55 Telesport

18.25 Napirenden a munkáskerületek
Riportműsor

19.10 Esti mese

19.20 Tévétorna ⊙

19.30 Tv-híradó

20.00 A ROSENBERG HÁZASPÁR
Mb. francia film 4. rész ⊙

21.05 Soha jobb kor!
Műveltségi fejtörőjáték

gés után három pont... És a Mester hangját máris ve
ni a tudat ágyfejednél?) / és kérkedhetsz, hogy szálló l
menny görgését? / medvebőrön hozzam a csillagot, b
a másvilágon –" A fokozás is ide-oda hintál, s nemcs
az, aki... növekedni ekkorát nem lehet, tehát szavai
– földi valóját; elmúlt – nem? – földi lényét. S ennek
rúd az ágyfejnél, csörgése, s a válasz-hang legalább oly nyers, mint az invokáló (hiánság),
s nem felsőbbséges létezés szól-e így csak: „Nem, fiam. Csak az a kérdés, honnan ered a sötétséged, / innen-e, ahol fény minden! felfoghatod? vagy onnan, / gyászodból és rádhagyott ravatalomból." Még játékos is ez a méltóság, amely a második versszakot s a Mester első válaszát (válasz-e?) zárja.

Ekkor – a költő – így szól (s vajon nem belső párbeszéd-e ez is? tehát ki szól? a személyváltás nem az én játéka-e? kiléphet-e magából bárki kedvéért, aki saját lényének termeiben lépkedett, majd a cella-fal terét választotta, kutyaként önnön lábára fejét hajtotta stb.). „A másvilágot, Mester! tőled tudakolni nem kívánom..." (S nem a már másunnét itt is jól ismerhető hanggal azonosul-e a szólító?)„...abban töltöttem eonokat, tán inkább ismerem, / mint itt a haldoklók tanyáit..." (S nincs-e igaza Weöresnek? A szellem, a gondolat birodalmát nem otthonosabban járjuk-e, természetleg, hiszen az csak saját körünk, s nem hasonlíthatatlanul szegényesebbek-e ismereteink arról a világról, amelyet az *Apokrif*ban s másutt Pilinszky (vagy más) feltárni-jelezni próbál? A haldoklók tanyáját, „oly igen féltett apró kincseit", folytatja Weöres, és: „– micsoda gúnyos hatalom a ragaszkodás! – / aztán maholnap úgyis követlek..." Szóljon bár önnön ragaszkodásáról, a válasz nem marad el, s dörgedelmes: „Ne merd gyalázni a ragaszkodást! Tudod-e mennyire tapadsz / a kis ehhez-amahhoz? hiába mondod: Mester!" Végső világi tudás van ebben, s bizonnyal Weöres maga mondja magának, nem kell komolyan vennünk a kétszemélyességet. Hanem hogy nem egészen első kézből mondja-tudja, vagyis hogy mintha életbölcselet hatná át, konzerválólag, a spontaneitást; ennek belső felismeréséből fakad a helyes megodás, a biztos stílusérzék sugallatára beiktatott másik személy? Ez is kétséges; de nem az ily kétes állapot illik a témához leginkább? A Mester most arra a hangra vált, amelyiknek fájdalmas változatát a költő a sötétbenhagyás említésekor megszólaltatta már: „Mégse kárpállak, én is így valék, / mert az élet édes betegség, hol jégeső, hol száraz számum / a csontot rázza, s még kell! vacogtató a harapás!"

E terjedelmes tömörségre két sor csupán az élő válasza: „De a táncost aligha irigyled." (A *Duinói elégiák*...!) „Báli cipőm / neked adnám, te ropd, én zenét horkolok –" Most mintha mégis valaki Más szólna Nekünk (nekünk); mert a költő ebben a szólíttatásban, ahogy választ kap, választ és mégse választ, intést, eggyé válik azzal, akié az élmény, a párbeszédé, s

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1980 5

KORTÁRS

Varga Magda
grafikus

1021

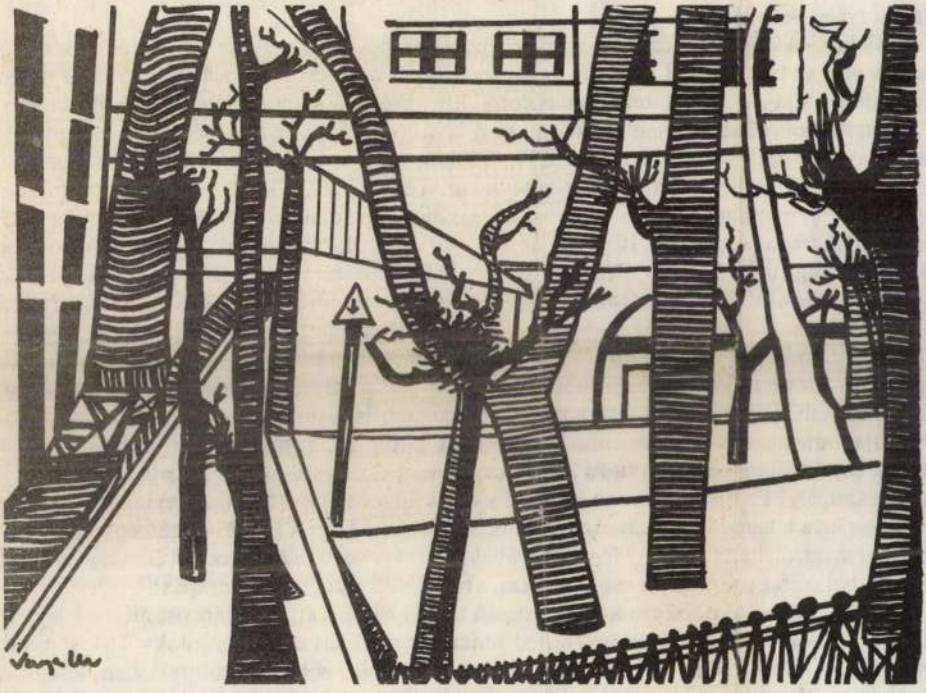

Varga Magda rajza

zes a pusztából betegelt
politikájával mélyebbre
ú foglalkozása gyermek
öld hajlandó volt tömpe
alnia kellett ezerkilencszaznarmincot expanzióit

andó volt egyszerre minden szemgödrével
maradt keresztlevél bennszületett
kezdődött tanítókkal és fináncokkal összeépült
kán forgatta fejét a szó szoros hajlékában
gató mise előtti csendben

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1980

5

KORTÁRS

Varga Magda grafikus

1021

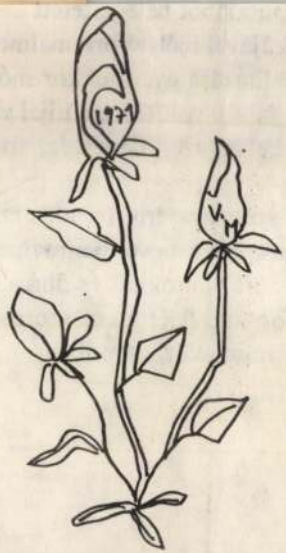

„Most csönd van.
A virágok megbarátunk."
/J.A./

„A pennni ágán ül
mivem, – kis teste
hangtalan vacog." /J.A./

Varga Magda: Csönd

Leszármazottai
és sokszorosító
kőfaragóműhely
rosított leszárm
a titáni Nagyn
aki valaha valamol a világ-
végén a földgolyót s a tete-
jébe még az égbolt oszlopait
hordta a vállán, amúgy glo-

ni fog. Tudnivaló, hogy drá-
mai cselekményeknek, akár
tragikusak, akár kómikusak,
akár egyszerűen csak játéko-

(Kaján Tibor rajza)

bálisan. Dehát a leszármazás óhatatlan sokszorosítással és ilyenformán bizonyos elszaporodásokkal jár demográfiai-

sak — mint jelen esetben —, nincsenek kárára, ha alakjaik sorsa a jellemük szerint alakul.

1978 DEC 24

Varga Magda

MAGYAR NAMZET

zedben jar, [illegible]
már számos pályatársam. Hogy jövő. [illegible]
költői szókkal éljek, új rend, vezte volt el az igazi [illegible]

4077

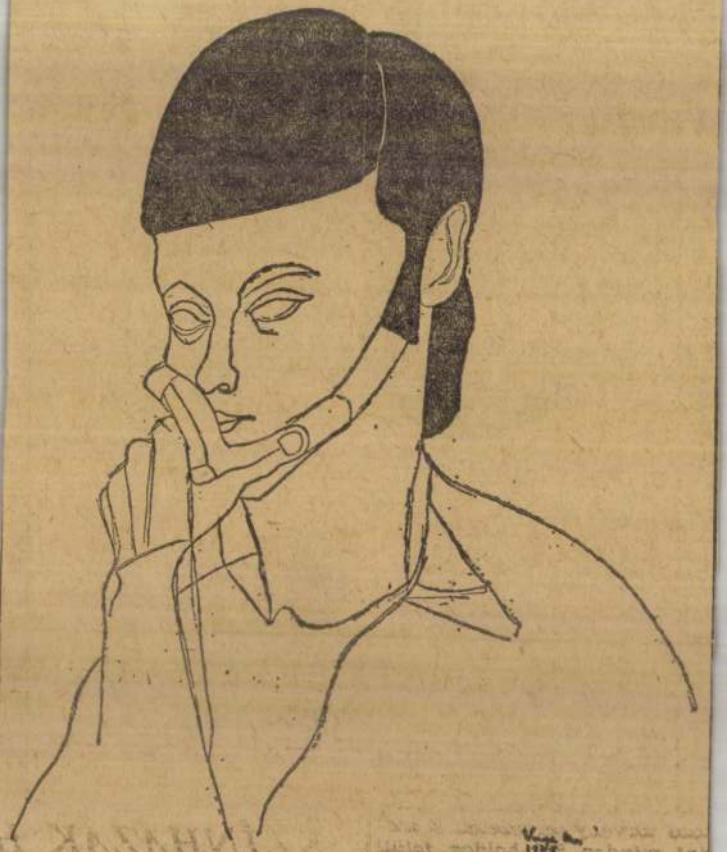

Varga Magda rajza

nem publicista. Ez az utolsó írásom a *Hét évszázad magyar verseinek* új kiadásáról, hacsak korábbi glosszám és bírálatom visszhangja nem fog viszontválaszra kényszeríteni.

Az Élet és Irodalom szeptember huszonkilencediki számában megjelent *Dsida Jenő eltűnése* című glosszámban kijelentettem, hogy a gyűjteményből kifelejtett Dsida Jenőn s a kihagyott Rába Györgyön és Toldalagi Pálon kívül legalább egy tucat nevet tudnék felsorolni csupán az élők közül is, akik több jogon foglalnának helyet a gyűjteményben annak viszonylag jelentéktelenebb szereplőinél. Nem! Nem kívánok senkit kihagyatni a már fölvett költők, elevenek és holtak sorából. Mindenki méltán van benn, aki benn van, ha nem is mindig legjobb verseivel. Hogyha szerkesztő volnék, ami, szerencsére, már sohasem leszek, inkább bővít-

rolt 5, vagyis számra csekély, de annál többet nyomó nevet.

Még szerencse, hogy az összeállítás a *Kitekintés*, nem pedig a *Körültekintés* címet viseli. A szerkesztők ugyanis az elmondottak szerint nem voltak valami körültekintők. De ha csupán „kitekintettek" is, miért csak délre, keletre és északkeletre? Miért nem vetették tekintetüket észak és nyugat felé is? Miért nem találunk a gyűjteményben most egyetlen csehszlovákiai magyar költőt sem, hogyha az 1972-es kiadásban legalább Forbáth Imre és Győry Dezső benn lehetett? Erről a kérdésről annyiféle, egymásnak ellentmondó magyarázatot hallottam, hogy nem merek hozzászólni, nem tudva, mi az igazság. Mindenesetre, a szerkesztőknek kár volt véka alá rejteni azt, mert ha nyíltan beszélnek, legalább útját állják a kajánul kárörvendő

XXIII. évf. 41. sz. 12. lap.

Varga Magda

Varga Magda rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1979. okt. 13.

Esküszöm, nem folyta
agyok, új versek ter
em publicista. Ez az ut
Hét évszázad magya
j kiadásáról, hacsak ko
zám és bírálatom visszl
og viszontválaszra kény
Az Élet és Irodalom
uszonkilencediki szám
elent *Dsida Jenő eltü*
losszámban kijelentette
yűjteményből kifelejtet
őn s a kihagyott Rába
s Toldalagi Pálon kívü
gy tucat nevet tudnék felsorolni
supán az élők közül is, akik több
ogon foglalnának helyet a gyűjte-
ményben annak viszonylag jelen-
éktelenebb szereplőinél. Nem!
Nem kívánok senkit kihagyatni a
nár fölvett költők, elevenek és hol-
ak sorából. Mindenki méltán van
enn, aki benn van, ha nem is min-
ig legjobb verseivel. Hogyha szer-
esztő volnék, ami, szerencsére,
nár sohasem leszek, inkább bőví-
ném az antológiát. Kiharcolnám
letékes helyen a több papírt, a na-
obb nyomdakapacitást. Ismét-
m, mindenkit bennhagynék, aki

Mert nem találunk a gyűjtemény-
ben most egyetlen csehszlovákiai
magyar költőt sem, hogyha az
1972-es kiadásban legalább Forbáth
Imre és Győry Dezső benn lehetett?
Erről a kérdésről annyiféle, egy-
másnak ellentmondó magyarázatot
hallottam, hogy nem merek hoz-
zászólni, nem tudva, mi az igaz-
ság. Mindenesetre, a szerkesztők-
nek kár volt véka alá rejteni azt,
mert ha nyíltan beszélnek, legalább
útját állják a kajánul kárörvendő
pletykáknak és találgatásoknak.
Név szerint pedig azért nem me-
rem felsorolni az antológiában he-
lyet érdemlő csehszlovákiai ma-
gyar költőket, mert — sajnos —

Varga Magda

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

grafikusművész

ÉLET ÉS IRODALOM

1979 OKT 13

1021

Varga Magda rajza

...lom története is sok tanulsággal szolgál ebben a kényes problémakörben.

A nemzeti kérdés Marxnál — nagy téma. Marx és Engels írásaira hivatkoztak és hivatkoznak olyanok, akik e kérdésben nihilista álláspontot képviselnek. Mások viszont odáig mentek el, hogy Marxot, főleg pedig Engelst német nacionalistának tüntetik fel. Mi tehát az igazság?

★

Ha a tudományos szocializmus megalkotóinak a nemzeti kérdéssel kapcsolatos írásait olvassuk, az első pillantásra valóban úgy tűnik, hogy álláspontjuk — bizonyos fundamentális alapelvek közössége mellett — művenként és periódusonként változó. Ennek észlelése nem új jelenség. Lenin 1916 novemberében Inyessza Armanddal vitázva kulcsot ad az egész témakör megértéséhez. „... Általánosságban szólva — írja —, az a benyomásom, hogy Ön valahogy kissé egyoldalúan és formalisztikusan nyúl a kérdéshez. Vett *egy* idézetet a Kommunista Kiáltványból (a munkásoknak nincs hazájuk) és úgy tesz, mintha fenntartás nélkül akarná alkalmazni, s *még a nemzeti háborúkat is hajlandó volna elvetni.*" Lenin a Marx-szöveg ilyenfajta dogmatikus kezelését elutasítja. „A marxizmus egész szelleme, rendszere azt követeli, hogy minden tételt csak a) történelmi szempontból; b) csak más tételekkel összefüggésben; c) csak a konkrét történelmi tapasztalatokkal kapcsolatban vizsgáljunk."

Marx és Engels már az 1848-as forradalmak idején, majd az ötvenes években is hangsúlyozzák a nemzeti szabadságküzdelmek jelentőségét. Ebben az értelemben foglalnak állást az I. Internacionálé alapvető dokumentumaiban is. A Nemzetközi Munkásszövetség 1864-ben kelt szervezeti szabályzata kimondja, hogy „a munkásosztály gazdasági felszabadítása az a nagy cél, amelynek minden politikai mozgalmat, mint eszközt alá kell rendelni". Ugyanakkor az „Alapító Üzenet" az Internacionálé feladatává teszi: Tiltakozzék a nemzetek érdekeit sértő, dinasztikus külpolitika ellen, azért, hogy „az erkölcs és igazság egyszerű törvényei, amelyeknek a magánemberek közötti viszonyt kormányozniuk kellene, a nemzetek közötti érintkezésnek is legfőbb szabályai legyenek". Majd a továbbiakban: „Az ilyen külpolitikáért vívott harc része a munkásosztály felszabadításáért folyó általános küzdelemnek". Rendkívül fontos megállapításokról van szó. Marx és Engels — miközben figyelemre méltóan szól helyzet a nazarisagot illetoen is. A fogalmat Marx és Engels kétféleképpen értelmezi. Már a Kommunista Kiáltványban megállapítja: „Minthogy a proletariátusnak mindenekelőtt a politikai hatalmat kell meghódítania, nemzeti osztállyá kell emelkednie, önmagát nemzetté kell szerveznie, ezért maga is még nemzeti, bár semmi esetre sem burzsoá értelemben." Ebben a megfogalmazásban félreérthetetlen az utalás a szocializmus időszakára, arra az időszakra, amelyben a munkásosztály érdeke teljesen azonossá válik a nemzeti érdekkel. Marx és Engels azonban más vonatkozásban is megmutatja a tennivalókat. A hetvenes években — főleg a Párizsi Kommünnel kapcsolatos eseményeket vizsgálva — különbséget tesz a munkások, a dolgozó nép *valóságos érdeke és az uralkodó osztályok, a vezető körök úgynevezett nemzeti érdeke közt.* Marx „A polgárháború Franciaországban" című művében megállapítja, hogy „a burzsoázia sovinizmusa pusztán becsvágy, amely nemzeti álarc mögé rejti saját igényeit". A párizsi nép Kommünje szocialista munkásmozgalomtól sem volt idegen. Nem is lehetett az, hiszen 1848 mint a forradalom éve rögződött meg az egész európai proletariátus tudatában, mint olyan forradalomnak az éve, amely — legalábbis radikális céljaiban — a céhlegények, manufaktúra munkások, gyári dolgozók középkori alávetettségét megszüntette, s őket „emancipálta", a társadalom egyenrangú polgáraivá tette. 1848—49 Magyarországának munkásai is nagy reményeket fűztek a forradalomhoz s 48 iránti hűségüket az abszolutizmus éveiben is nem egyszer bizonyították. A negyvennyolcas tradíció hatására azok a magyarországi szocialisták, akik a marxi tanítások elemeit Lassalle értelmezésében ismerték meg, többnyire a liberális-függetlenségi ellenzék pártfogására számítottak. Többen tudatosan törekedtek közülük arra, hogy a szocialista és a negyvennyolcas eszméket közös nevezőre hozzák. Nem véletlen, hogy az első szocialista szervezet, az Általános Munkásegylet egyik vezetője, Ihrlinger Antal Kossuthot Lassallehoz hasonlította.

Rabb Prunkel Leo, aki, min... vetkezetes marxista, a szoc... munkások hazafiságának ... időálló összefoglalására is vál... zott. Frankel volt az, aki fél... hetetlenül leszögezte, hogy az... kodó osztályok képviselői saj... tályérdekeiket azonosítják a ... fisággal. A szocialisták szerint vi... szont nem az a hazafiság, hogy he... lyeslik, amit a felső tízezer kíván, hanem „az igazi hazafiság egyedül és kizárólag az, ha a sérelmek, az ellenségeskedések, rágalmak és gyanúsítások ellenére — sőt dacolva minden veszéllyel, mindenünket kockáztatjuk azért, hogy hazánknak a lehető legnagyobb szabadságot, szellemi és anyagi jólétet biztosíthassuk, hogy hazánkat a kultúra olyan fokára segíthessük, ahonnan minden vonatkozásban tündöklő példaként világítja be a többi ország útját... Mi szocialisták, mi vagyunk az igazi hazafiak, mert csak egyedül mi akarjuk megteremteni hazánkban a közszabadságot, műveltséget, szellemi, erkölcsi és anyagi jólétet. Ez jelenti a szocialista elvek megvalósulását".

Czinder Antal: Radnóti-illusztráció

zúgságból, a képmutatásból szőtt és Magyarország szabadságszerető népeit a már megfulladással fenyegető sűrű fátylat, ha hazaárulás az, hogy az igazság és a jog számára utat törünk, akkor a «hazaáruló» elnevezés nem szitok számunkra, hanem kitüntetés, amelyet ezerszer jobban szeretünk, mint a «magyar hazafi« nevet — úgy, ahogyan azt az urak képviselik." Íme ez a „hazátlan bitangok" hazafisága; az a hazafiság, amely a századforduló magyarországi munkásságának legjobbjait áthatotta. Ennek a jegyében ápolták — mint azt dokumentumok sokasága tanúsítja — a hazai szocialisták Dózsa, Martinovics, Táncsics emlékét, de nemcsak az övékét, hanem mindazokét, akik valaha is bárhol a világon a „népjogok"-ért küzdöttek — Spartacustól a különböző európai parasztháborúkon át a francia forradalmak és a Párizsi Kommün hőseiig.

★

De a történelem mérlegét nem állíthatjuk be részrehajlóan. A szociáldemokrata párt, a régi magyar munkásmozgalom képviselői sokszor nem ítélték meg helyesen a nemzeti kérdést. Nemegyszer úgy vélték, hogy anakronisztikus problémáról van szó, amely fokozatosan veszít jelentőségéből. Mennyire tévedtek. Máskor reformista elképzelések, taktikai szempontok érvényesültek gondolkodásukban. Nem vonták le az akkori országok soknemzetiségű mivoltából fakadó következményeket, nem képviselték kellően a nem magyar nemzetiségű munkások érdekeit. S mindehhez hozzájárult 1914, a nacionalizmus előtti kapituláció. A mulasztások, tévelygések és bűnök felett a történelem mondott ítéletet. Kommunista szemléletre és elviségre volt szükség ezen a téren is ahhoz, hogy meg lehessen őrizni, magasabb szintre lehessen emelni mindazt, ami igazi érték volt a szocialista múltban.

Mindazonáltal — és azt hisszük ez a kialakulás időszakának talán nem mindig méltányolt jelentősége — a szocialista munkásmozgalom, a szervezett munkásság hozzájárult a minőségileg új nemzet- és haza-fogalom kialakításához, az internacionalizmus és az igazi hazafiság közötti kapcsolatok kimunkálásához, olyan alapozó munkát végezve ezzel, amellyel számolnia kellett a jövőnek, és amellyel hagyományaink sorában számolni kell napjainknak is.

Varga Magda

1021

1972 APR 15

CSÁK GYULA:

JÁRT-E PETŐFI SZIBÉRIÁBAN?

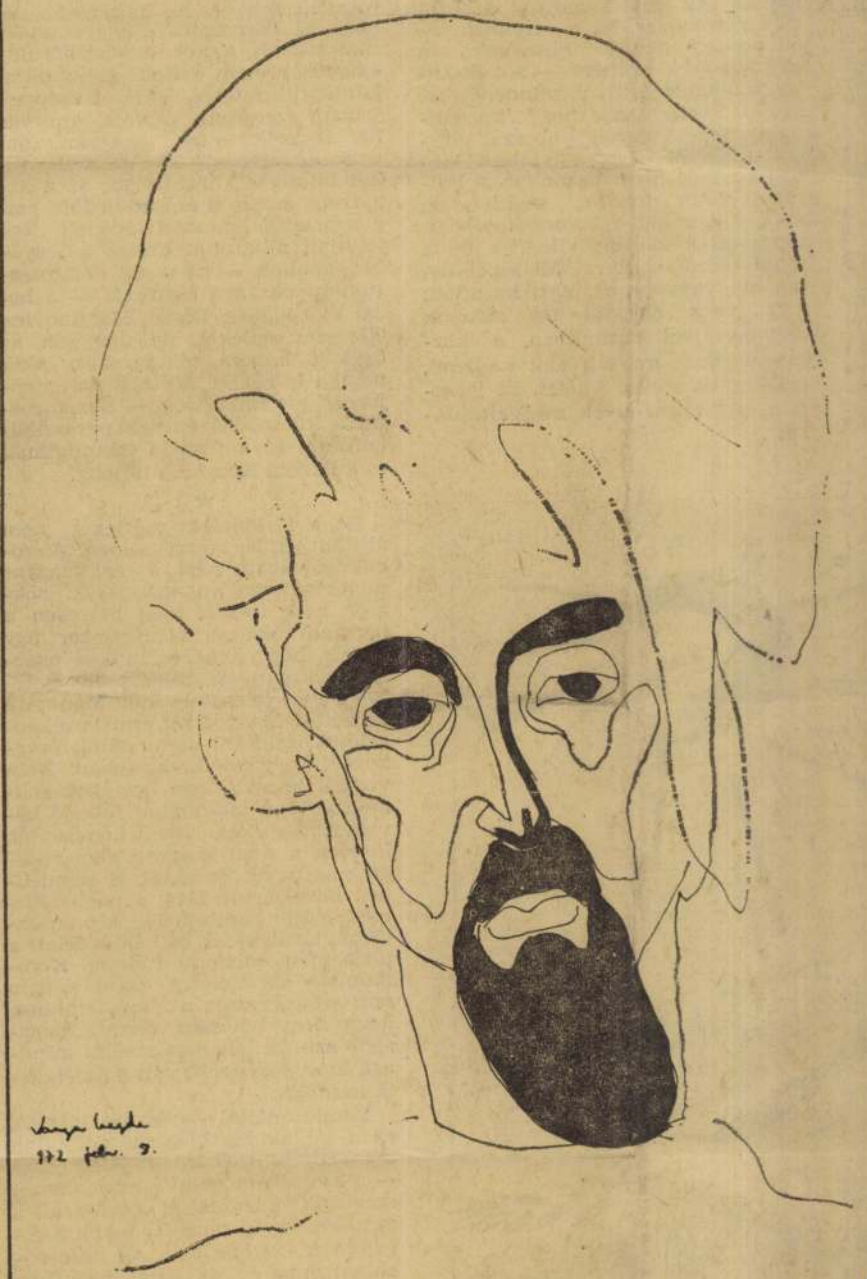

Varga Magda rajza

Nemrégiben kétségbeesett kísérletet tettem, hogy rendetlenségre irányuló erős hajlamomat legyőzve, némileg áttekinthetőbbé rendezzem húsz éve halmozódó jegyzeteimet, dirib-darab kéziratait és egyéb papírjaimat. E gyötrelmes művelet során egy érdekes és — talán — becses dokumentumra bukkantam, amelyet most közreadnék, mert nagyobb haszna lehet az ÉS hasábjain, mint poros fiókjaim valamelyikének a mélyén.

Mielőtt azonban a dokumentumot ismertetném, hadd mondjak valamit az előtörténetéről.

★

Négy évvel ezelőtt a magyar—szovjet kultúrcsere egyezmény iksz pontjának értelmében egy hónapon át a Szovjetunióban tartózkodtam, a szovjet írószövetség vendégeként. Az igazán nagyvonalú vendéglátás lehetővé tette, hogy tetszésem szerint barangoljak az országban. Ily módon több mint húszezer kilométert utazgattam, csupán az Uralon túli szibériai területeken, a földfelszín számos olyan pontját is érintve, amelyeket honfitársaim közül talán még senki, vagy csak nagyon kevesen láthattak.

Így jutottam el Irkutszkba, ahol a szóban forgó dokumentum született.

Barátommal és alkalmi kísérőmmel, Alekszander Gerskovicscsal már Moszkvában elhatároztuk, hogy Irkutszkba feltétlenül ellátogatunk. Általános turisztikai és egyéb várható érdekességeken kívül különleges okok is vonzottak ide bennünket. A. G. ugyanis, aki foglalkozására nézve művészettörténész, amolyan hobbyként Petőfi-kutatással is foglalkozik, és úgy gondolta, irkutszki látogatásunk során talán hozzájárulhatunk valamivel a Petőfi-kutatások magyarországi eredményeihez. Őt a tudományos kíváncsiság ösztökélte, engem elsősorban magyar voltom, s ily módon illetékességem és érzelmi felhangoltságom vezérelt; ez a kettős buzgalom szülte a dokumentumot, azaz jegyzőkönyvet, amely az irkutszki egyetemen készült ezerkilencszázhatvannyolc szeptember tizenhetedikén.

Kérésünkre speciális tudós társaság gyűlt egybe. Nevek szerint: Kudrjavcev Fjodor Alekszandrovics, az irkutszki egyetem tanára, kandidátus, számos Szibéria XVIII—XIX. századi történetével foglalkozó mű szerzője;

Sosztakovics Szergej Vlagyimirovics professzor, az egyetem történelem tanszékének vezetője, a Közel-Kelet történetének specialistája, aki évek óta foglalkozik Szibéria, illetve a lengyel számüzöttek történetével;

Tyukavkin Viktor Grigorjevics, az irkutszki Pedagógiai Intézet történelem tanszékének tanszékvezető tanára, Szibéria XIX. század végi és XX. század eleji történetével foglalkozó művek szerzője; valamint

Koval Szemjon Fjodorovics, az irkutszki egyetem docense, a Szibériába száműzött politikai foglyok sorsával foglalkozó művek szerzője.

Előadtuk az egybegyűlteknek, hogy a nagy magyar lángelme, Petőfi Sándor esetleges Bajkálontúli tartózkodásáról szeretnénk adatokat szerezni. A magyarországi Petőfi-kutatások szerint a költő 1849. július 31-én elesett a segesvári ütközetben és itt, a helység közelében egy tömegsírba temették. Ezt azonban még máig sem sikerült kétséget kizáróan bizonyítani. Éppen ezért széles körben élnek legendák arról — és bizonyos tudományos munkákban is felbukkan a lehetőség —, hogy Petőfi nem halt meg Segesvárnál, hanem talán Nyugatra menekült, vagy a többi magyar hadifogollyal együtt Szibériába került, ahol még nyolc évig élt, és ott temették el a Szelengir, vagy Szelgir járás Keres nevű falujában. Tudomásunk szerint elsők vagyunk, akik erről a helyszínen és talán a legilletékesebbnek mondható szakemberektől várunk felvilágosítást.

A tudósok egybehangzóan leszögezték:

1. Nem tudnak arról, hogy a cár és Paskievics parancsa ellenére Szibériába hurcoltak volna magyar hadifoglyokat. Valamennyit átadták az osztrákoknak.

2. Ha mégis akadtak volna magyar katonák, akik valamiképpen Szibériába kerültek, feltétlenül nyoma lenne ottani létezésüknek, főként ha olyan, már akkor híres ember lett volna közöttük, mint Petőfi.

3. A költő szibériai tartózkodásáról nemcsak dokumentumok nincsenek, de legendák sem élnek a lakosság körében. Márpedig sok — főként — lengyel hadifogolyról és garibaldistáról — olaszokról, franciákról — őriz a lakosság legendákat, mert a politikai foglyokkal mindig rokonszenveztek a szibériaiak.

★

Tudták, hogy számunkra — és nemcsak számunkra — rendkívül nagy horderejű minden kijelentésük, éppen ezért kissé megilletődötten, mindamellett szigorú tudósi alapossággal tárták elő véleményüket. A cári kormány irkutszki, omszki, moszkvai és más levéltári anyagaira, titkos és különlegesen titkos, száműzöttekre vonatkozó kísérőlevelekre, ellenőrző jelentésekre, csendőrparancsnoksági és börtönfelügyelőségi iratok ezreire hivatkoztak, amelyeket kutató munkájuk során már átnéztek. Megjegyezték azonban, hogy néhány százaléknyi pontatlanság talán keveredhetett nyilatkozataikba. Felajánlották ezért, hogy megszervezik a valamilyen okból eddig át nem nézett 1849—1857 közötti évekre vonatkozó iratok teljes átvizsgálását. Ilyen munkára azonban mi nem adhattunk megbízatást.

Petőfinek hát nincs nyoma Szibériában. A félnapos beszélgetésben pedig több ízben megcsillant a remény, hogy talán rábukkanhatunk valami halvány nyomra. Képzeletem több ízben kigyúlt és beleborzongtam a fantasztikus látványba, amikor Petőfi Sándor csontjait hazaszállítjuk Kiskőrösre vagy Budapestre. És látni véltem az új Petőfi-kötetet, amely eddig ismeretlen verseit tartalmazza az elbukott szabadságról, a tehetetlenségről. Milyen lehetett volna mindez?!

De hát a tények győztek. Semmi szenzációt nem hozott laikus buzgalmunk, csupán egy jegyzőkönyvet, amit azért — úgy hiszem — méltathatunk annyira, hogy elhelyezzük a Petőfi-kutatások egyéb dokumentumai közé, mert esetleg kiindulópontja lehet egy valóban tudományos kutatási iránynak.

Ezennel fel is ajánlom a jegyzőkönyv orosz eredetijét az illetékes tudósok intézményének.

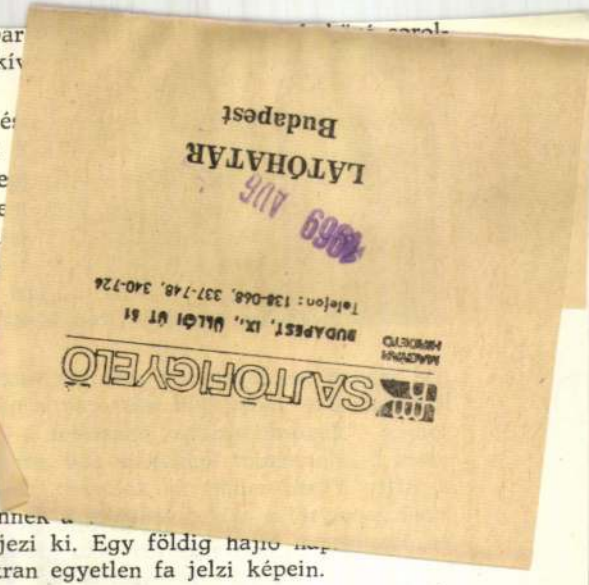

... szerepelt, bar... ... sorol-
... Emil Langui kiváló műtörténész pl. rendkív...
dotta. Sajátosan egyéni, amit alkot.

Tóth Menyhért gondolkodása, szavai, művé...
felkelti érdeklődésünket. Festészete, amint a ...
dolna megállapítja, „kezdettől végig a falu je...
jezésére ifjúkora óta földmunkával keresi ke...
a földhöz, mert ott kapáltam paprikát és ma...
pillanatra a népi faragványok világát idézik...
hasonló figurákat. Művészetének titka, hogy ...
érzésvilága egyesül a tudatos művész felfog...
vel, kicsiszolt mesterségbeli tudással alakít...

Lakóhelyének emberei jelennek meg vás...
tőileg átköltve, gyakran groteszkül. Képze...
termékenyül szüntelen. Keményen ostorozz...
színeit, témáit, a „magyar bút", ő maga vil...
kálkodó, vagy ünneplő paraszti világot. Mi...
művész, hanem a növény és az állat is az, ennek ...
egy gondolatát állat- és növényalakokkal fejezi ki. Egy földig hajló ...
elmúlást szimbolizálja, a földet, a tájat gyakran egyetlen fa jelzi képein.

Művészi hitvallása, hogy „naparcúnak kell lennie mindennek". Ebben a „naparcúság"-ban természetesen uralkodik témáinak derűje, emberszeretetének tisztasága, életérzésének harmóniája. Legmagasabb hőfokát a fehér izzása jelenti nála, mert mint mondja „a színek summája a fehér, az nem zabálja föl a többit, minden benne foglaltatik". Valóban Tóth Menyhért művészetének első erőteljesebb színekkel jellemzett korszaka után, az utolsó évek most bemutatott műveit „fehér korszakának" is mondhatnók. Képeivel kapcsolatban a Kalocsa-környék népművészetének elemeitől, a Kokoschka-féle expresszionizmustól, a szürrealizmus fantázia és álomvilágától kezdve a szecesszió játékos vonalvezetéséig sokféle kifejezési módról beszélhetünk. Valójában nem tartozik egyetlen irányzathoz sem. Nemcsak fest, hanem kifejez! Hol burkoltan, hol egyértelmű világossággal. Rátalált egy sajátos egyéni jelképrendszerre. Szimbólumai az egyszerű élet motívumaiból valók, általános emberi érzelmek hordozói. Csirip-anyóban pl. egy szomszédasszonyának állít emléket, kissé Chagallra emlékeztető álomszerű látásmóddal. Az asszony mindig féltő izgalommal hívta csibéit, nehogy a varjú vigye el őket. Végül a művész fantáziájában, már maga is kotlóssá változott. A Kovács c. szimbolikus alkotásán Kohán György festőművész emlékét őrzi, akinek apja kovács volt, s maga is az öröklött őserővel fejezte ki mondanivalóit. Szimbolikus mű a Bethlehemesek, Halász, ...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724
1969 AUG
LÁTÓHATÁR
Budapest

KOVÁCS GÁSPÁR

1021

VARGA MAGDA KIÁLLÍTÁSA

Varga Magda

Képzőművészetünk veszteségének mondhatjuk, hogy Varga Magda, ez a nagy és erős egyéniség, csak ily későn jelentkezett első kiállításával (Fényes Adolf terem.) Mintegy két évtizede dolgozik ő, a hozzáértők számontartották, ismerték műveit és törekvéseit. Most örömmel üdvözöljük, hogy e kiállításon a nagyobb nyilvánosság is megismerhette műveit.

Nyugtalanító festő, – annyi bizonyos, hogy nem mindennapi. A kevesek közé tartozik, aki megértette az alapvető igazságot, hogy egy festő csak úgy lehet valóban modern, ha ő maga erről nem is tud. Varga Magda a költészetet keresi a világ minden megnyilatkozásában és mindig önmagának engedelmeskedik, soha a divatnak, soha a hatásvadászatnak.

Bátorsága és ereje itt nyilatkozik meg leginkább. Látomásait fékezhetetlen gyors iramban vetíti elénk és a műgond, amely nélkül nincs művészet, az ő művében sohasem szegi szárnyát a lendületnek.

Varga Magda higgadt önkívülete, tárgyilagos vizsgálódása és szenvedélyes haragja elragadóan tárul felénk e képeken: tiltakozása a háború, az embertelenség, a butaság és atomhalál ellen. Korunk minden problémája izgatja őt, és a válasz, amit a kétségbeejtő kérdésekre ad, mindig egy költőnek, egy látnoknak a válasza, amelyben érzékenység van és erő, gyöngédség és elszánt akarat.

Varga Magda hisz a jobb emberi jövőben és képes az embert küzdelemre serkenteni. Cselekvő művészet, amely emberi hitet közöl velünk és az emberhez szól. Enélkül nincs művészet, mert ha a művész az embernek semmit sem tud mondani, vagyis ha nincs köze az emberhez, mert nem hisz benne és elszakadt tőle, akkor elszakadt a művészettől is. A művészet társadalmi tény, és aki kívül helyezte magát a társadalmon, az kívül helyezte magát a művészeten is. Varga Magda aktív humanizmusa meggyőző és szép példa egy modern művész helytállására és elkötelezettségére.

MAGYAR HÍRLAP
Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

1968 NOV 6

T • SPORT • S

Anglia—Magyarország 5 : 2

Látványos asz… a Sportcsarnokban

Az asztalitenisz Európa-liga 1967/68. évi első kiírása a szovjet sportolók sikerét hozta: a csehszlovák, magyar és angol válogatott előtt ők szerezték meg az első bajnokságot. Ausztria és Hollandia csapata kiesett, helyükre az 1968/69. évi küzdelemsorozatban Svédország és Románia válogatottja vett részt; a mezőny tehát erősödött.

Talán a korai kezdés (délután 5 óra) az oka, hogy a *Magyarország—Anglia* találkozó kezdetére csak „fél ház" volt a Sportcsarnokban. Nagy tapsot kaptak az angol vendégek és természetesen a hazaiak is.

Nem valami jól indult számunkra a verseny. *Börzsei* simán kikapott *Barnestól*, *Beleznay* pedig *Neale*-től. 2:0-ra vezettek az angolok.

A 21 éves *Chester Barnes*, aki civilben sportújságíró, és eddig 109-szer játszott az angol válogatottban, megjegyezte:

— *Még nem nyertük meg, a neheze hátra van!*

A női egyes következett és *Jurikné* biztosan nyert *Piddock* ellen. A szurkolók vastapssal köszönték meg a győzelmet. Aztán egyre többször csattant fel a taps. A *Beleznay—Klampár* páros három játszmában győzött, s máris egyenlítettünk!

Szünetben sokan gratuláltak *Sidó Ferencnek*, a bajnokcsapat, a Bp. Spartacus mesteredzőjének. Sidó különben nemrég jött haza Kubából, s a hét végén ismét

— *A Shannon nélküli angol csapat ellen győznünk kellene* — vélekedett az edző.

A *Börzsei—Jurikné* páros két sima játszmában vereséget szenvedett Barneséktól. A labda gyakran túlszállt az alacsony palánkon és többen jogosan tették fel önmaguknak a kérdést:

— *Ilyen fontos mérkőzésen miért nincsenek labdaszedő gyerekek?*

Börzsei és Neale állt az asztalhoz. A magyar fiú végig vezetett két-három labdával, az angol azonban egyenlített és győzött — mindkét játszmában. Ezzel Anglia már megnyerte a viadalt.

Johnny Leach, az angolok kapitánya:

— Úgy hiszem, megérdemeltük a győzelmet, amit a magam részéről nagyon értékesnek tartok.

Az angolok szakvezetője valóban joggal örülhet: az NSZK után Magyarországot is két vállra fektették, s két győzelemmel a tartsolyukban várják a további mérkőzéseket.

*

AZ EURÓPA-LIGA VÁLOGATOTT ASZTALITENISZ-MÉRKŐZÉS EREDMÉNYEI: *Barnesz—Börzsei 2:0 (16, 18), Neale—Beleznay 2:0 (12, 13), Beleznay, Klampár—Barnes, Neale 2:1 (—16, 16, 20), Jurikné—Piddock 2:0 (7, 17), Barnes, Mathews—Börzsei, Jurikné 2:0 (17, 8), Neale—Börzsei 2:0 (27, 19), Barnes—Beleznay 2:0 (14, 8).*

Végeredményben: *Anglia—Magyarország 5:2.*

— események

ANGOL EDZŐT szerződtet az Atletico Bilbao spanyol labdarúgóklub. A hírek szerint már megállapodtak az angol szakemberrel, de nevét még nem hozták nyilvánosságra.

A VASAS labdarúgócsapata ma Isztambulban mérkőzik a török bajnok Fenerbahcséval. A Vasas 16 játékossal utazott el Törökországba: Illovszky Rudolf edző a Kenderesi, Bolemányi, Bakos, Mészöly, Menczel, Ihász, Mathesz, Fister, Müller, Makrai, Somogyvári, Molnár, Puskás, Korsós, Vidáts és Tóth keretből jelöli majd ki a pályára lépő együttest.

A JÉGKORONGBAJNOKSÁGÉRT ma két mérkőzést játszanak a Kisstadionban. 17.30 órakor lesz az ifjúsági válogatott—Ú. Dózsa találkozó; 19.45-kor a Bp. Előre a Bp. Postással mérkőzik.

Vasga Magda

1021

KÖZÖNSÉGSZOLGÁLAT

Mai műsorok

MÚZEUMOK – KIÁLLÍTÁSOK

Budapesti Történeti Múzeum: A középkori királyi palota. — Budai látképek a XIV—XV. századig (korabeli metszetek). — A Ferenczy család emlékkiállítása. — „Fővárosunk ezer éve". **Budapesti Fotoklub:** Augsburgi fotóművészek kiállítása. **Fényes Adolf-terem:** Varga Magda festőművész kiállítása. **BM Kiállítóterem** (Bp., VI., Népköztársaság útja 55.): Takarékossági karikatúrakiállítás. **Hadtörténeti Múzeum:** Magyarország története a honfoglalástól a Rákóczi-szabadságharcig. — Magyarország története 1703—1848-ig. — Az 1848—49-es szabadságharc. — Magyarország története 1849-től az I. világháború végéig. — Az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság Vörös Hadserege. — Magyar önkéntesek a spanyol nép szabadságharcában. — A II. világháború és Magyarország felszabadítása. — A Magyar Néphadsereg. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelyek. — Magyarországi fajanszos keménycserép-művészet. — Szép magyar hegedűk. — A Kamarateremben: Ökrös Zsuzsa divattervező-iparművész kiállítása. **Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Kína Múzeum:** Régi és új Kína művészete. **Kulturális Kapcsolatok Intézete:** Lesenyei Márta szobrászművész kiállítása. **Magyar Nemzeti Galéria:** Magyar festészet a XIX. században. — Magyar festészet a XX. században. — Magyar szobrászat a XIX. és a XX. században. — Uitz Béla kiállítása. — Az 1918-as novemberi német forradalom (a Munkásmozgalmi Múzeum kiállítása). **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás korától. — Magyarország története a honfoglalástól 1849-ig. **Magyar Közlekedési Múzeum:** Vasúttörténeti kiállítás. — A közlekedési eszközök fejlődése. — Közlekedési és hírközlési dolgozók a magyar munkásmozgalomban 1845—1945-ig. — Magyar közlekedéspolitika. — Negyvenéves Asbóth helikoptere. **Magyar Vendéglátóipari Múzeum:** Idegenforgalom és vendéglátás Magyarországon a XX. század közepéig. **Mezőgazdasági Múzeum:** Állattenyésztési kiállítások. — Erőgépkiállítás. — Vadászati kiállítás. — Eketörténeti kiállítás. — Takarmányozási kiállítás. — Borászati kiállítás. — Erdészeti kiállítás. — Pásztorélet. — Magyar növénytani kiállítás (a Természettudományi Múzeum kiállítása). — Mezőgazdaságunk nagyjainak szoborkiállítása. — Gyümölcsfajta bemutató. — Vastagh György emlékkiállítása. Műcsarnok, kamaraterem: Húsz lengyel grafikus kiállítása. **Nagytétényi Kastélymúzeum:** Magyar bútorszövet a XVIII. században. — A XV—XVII. századi európai bútorok. — Bútorművészet a XIX. században. — A kályha-kályhacsempe. — Puszpángfa- és elefántcsont-faragások a XVI—XVII. században. **Néprajzi Múzeum:** Magyar expedíció a venezuelai indiánok között. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komjáti Aladár, Móricz Zsigmond emlékkiállítások. — Károlyi Mihály emlékszoba (a Magyar Munkásmozgalmi Múzeum kiállítása). — Borsos Miklós írói portréi, érmei, illusztrációi. — Az őszirózsás forradalom (a Magyar Nemzeti Múzeum kiállítása). **Szépművészeti Múzeum:** Egyiptomi kiállítás. — Régi képtár. — Görög—római kiállítás. — Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Velencei rajzok és grafikák. **Színháztudományi Intézet:** Színház Pest-Budán.

HANGVERSENY

Zeneakadémia, kisterem: Fausto Zadra zongoraestje (este f8).

BUDAPESTI BEMUTATÓ MOZIK

A szövegben a gyártó országot csak kezdőbetűvel vagy rövidítve jelöljük. Egyéb rövidítések: mb: magyarul beszélő, **: tizenhat éven felüli, ***: csak 18 éven felülieknek.

A budapesti mozik pénztári rendje: egész nap játszó mozikban pénztárnyitás az előadás kezdete előtt 1 órával aznapra, és egy napra előre; csak délután működő moziknál pénztárnyitás az előadás kezdete előtt másfél órával aznapra és három napra előre.

A mozik telefonszáma az egyéni előfizetők telefonkönyvének 563—564. oldalán található.

Mi lesz veled Eszterke? (m)** Szikra h4, 6, f9; Május 1. f4, h6, 8; Puskin f9, f11, h1; Kőbánya h4, 6, f9; Hunyadi 3, n6, h8; Alkotmány 3, n6, h8.

Anna Karenina (panoráma szv. sz) Corvin 4, 7, 4. hétre prol.

A haza hű fiai (sz) Ugocsa f3, 4, f6, 7.

Próféta voltál szívem (m) Uránia f4, h6, 8, 2. hétre prol.; Haladás f4, h6, 8;

Az elsietett házasság (m) Bástya 3, 5, n8; Dózsa 3, n6, f8; Vörös Csillag 9, 11, n2; Május 1. 9, 11, 1; Tátra 4, n7, f9; Bástya este f10.

Három kövér (sz) Csokonai f4, h6, 8. 2. hétre prol.; Toldi 4-kor, 2. hétre prol.; Bástya 9, 11, 1, 2. hétre prol.

Farkasvisszhang (l) Vörösmarty 4, 6, 8, 4. hétre prol.; Csokonai n10, f12, h2; Kossuth XX. f4, h6, 8.

Tavasz az Oderán (mb. sz) Duna 4, n7, f9; Táncsics n4, f6, 8.

Fejlövés (m)** Puskin f5, 8, 5. hétre prol.

Biciklitolvajok (ol) Művész f5, f7, f9, 3. hétre prol.; Vörösmarty n10, f12, h2; Felszabadulás 3, n6, h8.

Bilincs és mosoly (am)** Vörös Csillag f4, 6, f9; Fény n9, f11, 1; Óbuda f4, 6, f9; Haladás n9, h11, n2.

A nő hétszer (am)** Toldi n7, f9; Művész f9, f11, f1, f3; Szigethy f4, h6, 8.

A nagymenő fr) Madách 5, f8; Ugocsa f9; Kossuth XIII. f4, h6, 8.

Heroin (mb. NDK) Szikra n10, n12, f2; Sport 4, n7, f9; Fény f4, f6, f8; Balassi n6, h8.

Kallódó emberek (mb. am) Puskin 3.

vetlen helyi előzménye után, 1934-ben szinte egyszerre jelentek meg ezek a típusok Goldman, Dési Huber, Fenyő, Sugár Andor művészetében, és Kondor 1940-es Gondolkodójáig követhető a folyamat.

Ezzel a tematikai sajátossággal pedig vissza is kanyarodhatunk a Szocialista Képzőművészek Csoportja szervezeti létrejöttét elindító fontos mozzanathoz, a közös tanulás, elméleti felkészülés szervező erejéhez, ahhoz a nem csituló tudatossághoz, amely a jövőre való készülődés egyik feltételét látta az állandó folyamatos tanulásban, a marxizmus—leninizmus elméleti elsajátításában. A festmény, rajz, szobor olvasó, töprengő munkásalakja néha közvetlenül önarckép, de közvetve mindig az: annak a művésztípusnak a summázása, aki a magyar nép történelmének legsúlyosabb korszakában vállalta magatartásával, a szervezett közösséghez tartozásával és alkotásaival a szocialista forradalomért vívott küzdelmet.

nadai magyarok halado lapja, a *Kanadai Magyar Munkás.* Angliában *Károlyi Mihály* köré tömörültek legjobbjaink, akiknek erőfeszítése nyomán 1944 áprilisában — a különböző magyar antifasiszta csoportok egyesülésével — megszületett a *Londoni Magyar Tanács.*

Franciaországban különösen sok magyar élt, köztük tekintélyes számban kommunisták. Százak harcoltak már spanyol földön is és 1940-ben, amikor Franciaországra rontott a hitleri fenevad, mintegy háromezren azonnal, önként jelentkeztek, és ott küzdöttek a francia hazafiak oldalán. A francia kapituláció után sem tették le a fegyvert. Ott voltak a *Franc Tireurs et Partisans Francais,* az FTPF fegyveres csoportjaiban. 1943 nyarán létrejött közös szervezetük, a *Magyar Függetlenségi Mozgalom,* melynek illegális lapja, a *Magyar Szemle* volt. A magyarok ott voltak mindenütt — Párizsban és környékén, az észak-franciaországi bányavidéken éppúgy, mint a déli zónában. 119 magyar antifasiszta esett el a francia maquis-k oldalán. Köztük volt *Boczor István, Elek Tamás, Békés Imre,* akiknek sírján Franciaországban ma is mindig friss a virág.

Belgiumban élő magyarokból mindjárt a küzdelem kezdetén, a belga partizánhadsereg keretében — mintegy 50 főből álló — önálló magyar század alakult, amelynek legendás hírű parancsnokai a mártírhalált halt *Löwenwirth Miklós* és *Molnár István* voltak. A század többi tagja is — néhány kivételtől elte-

ható és inkább propaganda-, felvilágosító, mint harci tevékenységük volt jelentős.

Külön meg kell emlékezni azokról a magyar partizánokról és katonákról, akik 1944 őszén a szlovák nemzeti felkelésben, majd az azt követő, egész Szlovákiát elárasztó partizánmozgalomban vettek részt. Számuk több ezerre tehető. Köztük vannak önálló magyar partizáncsoportok, az 1. magyar hadsereghez tartozó reguláris katonai alakulatok tagjai.

Magyar sajátosság, hogy az európai népek nagy szabadságharcában aktívan, fegyverrel részt vett magyar antifasisták száma — hozzávetőleges adatok szerint 7—8 ezer — messze meghaladja azok számát, akik az országban harcoltak fegyverrel a nácik ellen.

A kommunista párt 1944 őszén a nemzeti ellenállás szervezésével egy időben megkezdte a partizánharc szervezését. A párt és a KISZ akciógárdái, a *Marót-, Szir-, Laci-csoport,* a *Homok-,* a *Ságvári-gárdák,* az *Új-*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 MAJ 19.

Népszava
Varga Magda
1021

Varga Magda: Tanulmány

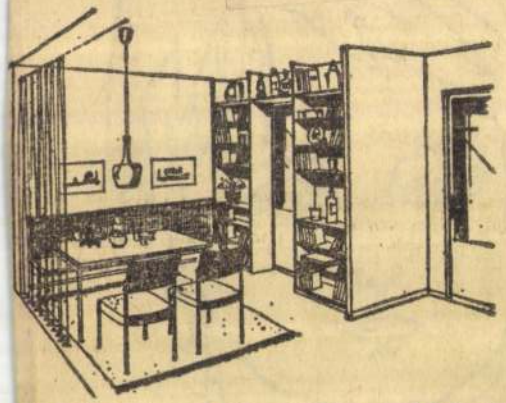

Ma már minden modern la- is az egyikkel vagy a másik- l épül, s a legtöbb régi la- is konyhájából is kialakítha- . Lényege, hogy a tálalás, az kezés elkülönüljön a kony- itól, a főzés, az elmosatlan ények színhelyétől, tehát az, **hogy kulturáltabban étkez-** zünk. Első rajzunk a konyhától tálalóablakos fallal elválasztott étkezőfülkét, a második rajzunk nappali szobából leválasztott étkezősarkot mutat be.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1973 MÁJ 13

Varga Magda

Népszava

1021

Varga Magda: Kislány-portré

zik, hogy az i
iazánkfia szív
dcsit, ha haz
udni, ezért is
abálások; ön
évedés áldoz
— Könnyeb
am — mondj
Azért van.

A jugoszlá
fisszazökken
ba.

— Én meg alig várom, hogy
azamehessek látogatóba —

natfülkében mindannyian kí-
tűnően beszélünk magyarul.

Kristóf Attila

SZÍNHÁZAK HETI MŰSORA

Nemzeti Színház (a Budavári Palotában): egész héten: Játék az Iseni Claudius haláláról, Oedipus rex (8).

József Attila Színház: Jövő V: Villon és a többiek (7).

Vidám Színpad: Jövő V: Lehetünk őszinték? (fél 8).

Állami Bábszínház: K, Sze: János vitéz (du. 3) — Cs, P: Aladdin csodalámpája (de. 10) — Cs, P, Jövő V: Oz, a nagy varázsló (du. 3; Jövő V: de. fél 10 és fél 12) — Szo, Jövő V: Fajankó kalandjai (du. fél 5, ill. du. fél 4).

Mátyás-templom: P: a Chorgemeinschaft Hausenberg vegyeskari hangversenye (közr.: Zászkaliczky Tamás és Gerd Zapf) (8).

Fővárosi Nagycirkusz: V: Trollo Rodin (vízicirkusz) (de. 10, du. fél 4 és fél 8) — P, Szo, Jövő V: Őszi parádé (du. fél 4 és fél 8; Jövő V: de. 10-kor is).

KIÁLLÍTÁSOK

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM: Magyarország története a honfoglalástól 1849-ig. — Rákóczi emlékkiállítás. — Céhemlékek a Magyar Nemzeti Múzeumban. (Zár: ma este.)

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM: Károlyi emlékszobák. — Petőfi, József Attila, Radnóti Miklós emlékszobák. — Petőfi a nagyvilágban. — 50 éves a Korunk. — Nyitott raktár, festmények, szobrok.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM: Egyiptomi kiállítás. — Görög-római kiállítás. — Régi képtár. — Modern képtár. — Modern szoborkiállítás. — A XX. század művészete. — Műkincsek Mexikóból.

KOMMUNISTÁK MAGYARORSZÁ-

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA: Juriš Ibolya textiltervezőművész kiállítása. (Nyitva: egész héten át 9.30—18, szombaton 9—14, vasárnap 10—14 óráig.)

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM: Rákóczi szabadságharc. — Az 1848—49-es forradalom és szabadságharc. — Az Osztrák—Magyar Monarchia és az első világháború. — A kézifegyverek története. — Haditechnikai park.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM (A Nemzeti Múzeum épületében): Ásványok és kőzetek világa. — Ex Libris kiállítás. (A Magyar Mezőgazdasági Múzeum épületében): Magyarország növényvilága.

VENDÉGLÁTÓIPARI MÚZEUM

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1976 SEP - 5

MAGYAR NEMZET

Varga Magda

A Magyar Nemzet galériája

1021

Varga Magda rajza

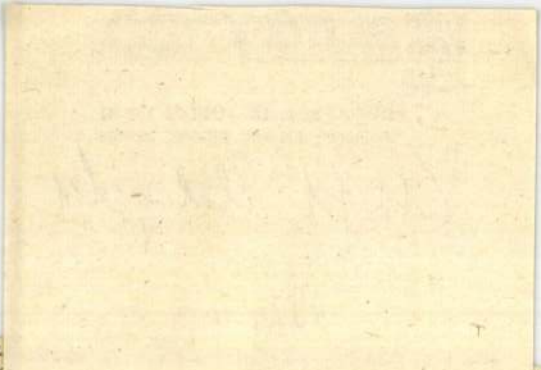

ből, a hoz
ikai mér
elemzés. A
zeti kultú
lenti és a
miként fej
a művésze
szélünk, e
mérjük az
szetértés a
adott művé
Másodszor
társadalom
a művelőd
nyeihez. Az
művészetszociológia. Pontos
helyzetismeret lehet belőle és
művészetpedagógiai program.
A második összevetés társada-
lompolitika és művelődéspoli-
tika. Tervezés lehet belőle.
Művészetpolitikai, oktatáspoli-
tikai, közművelődési koncep-
ció. De úgy, hogy adottak be-
lőle a politika minden ágá-
ban a következtetések.

Művészet és művészetértés azonos súlyúak és elszakíthatatlanok is. A művészeti kultúra elemei. A művészet határozza meg az értés lehetőségeit. A határait is, a variációit is. Azt, hogy milyen széles körre terjedhet a megértés, milyen szemléletet és képzettséget kíván. És azt, hogy az adott műnek milyen, hányféle és hányféle jó értelmezése lehetséges. A műértés, a befoga-

Kik. Ennek a társadalom (vagy a társadalom egy része, mely része és mekkora része?) hogy közönséggé, befogadóvá tud válni — ez pedig bőségesen gazdaság- és társadalompolitikai kérdés. A szorosabban vett pedagógiai problémákhoz a művészetértés összetevői vezetnek át. Az első összetevő a szemlélet gondja. A befogadó szemlélete, az emberi-társadalmi valósághoz való viszonya összecseng-e a művészetével, vagy sem? Ha igen, befogad, ha nem, elvet. A szemlélet pedig a történelmi fejlődés talaján az emberformálás össztársadalmi folyamatában alakul. Vagyis a nevelés gondja, de nem a művészeti nevelésé, hanem az egész személyiség alakításáé a társadalmi fejlődés pozitív vagy negatív hatásától függ

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
Varga Magdolna
NÉPSZAVA
1976 OKT 30
1021

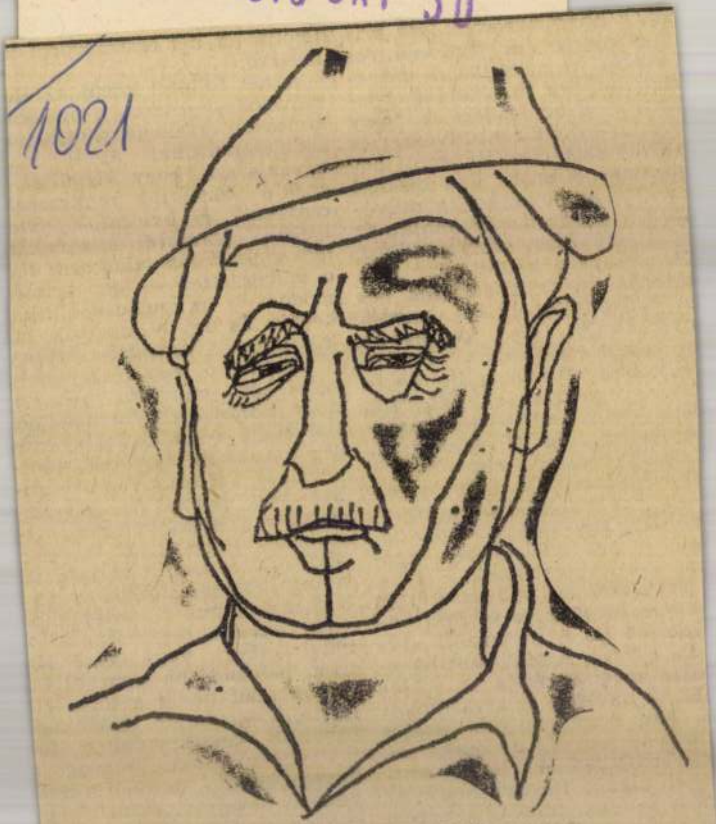

Varga Magda: Tanulmány

(Folytatás a 3. oldalról)

ván napok alatt — a történelmi helyzet; rengetegen kerültek alig húsz-harminc évesen olyan felelős posztokra, amelyeket nem rendkívüli — tehát a máihoz hasonló — állapotok között csak negyven-ötven évesen érhettek volna el.

Vagy még úgy sem. Könnyű ugyanis kiszámítani, hogy akik húsz-huszonöt évvel ezelőtt harminc év körüliek voltak, azok még jóval innen vannak a nyugdíjkorhatáron s eredeti, potenciális pozícióikat megtartva, vagy arról magasabbra hágva végzik ma is tennivalójukat. Ebből pedig az következik, hogy amennyire különlegesen gyors és tömeges emelkedésre volt lehetőség negyedszázaddal ezelőtt, annyira különlegesen lassúvá lett az előrelépés lehetősége azóta és napjainkban.

Történelmi igazság és szükség volt, hogy az úri Magyarország tisztségviselői helyére a népi Magyarország tisztségviselői kerültek — ezt nem vitathatja senki. Azt sem, hogy az új tisztségviselők többsége becsülettel helytállt és felnőtt feladatához. Semmiképpen nem akarom hát megkérdőjelezni mai jogosultságukat. Pusztán arra hívnám fel az idősebb nemzedékbeliek figyelmét, hogy megértőbbek legyenek a fiatalsággal. Gondolják meg, mennyire furcsán hangzik, ha ingerülten türelemre intik a harminc éves „fiatalt" ők, akiknél türelmetlenebb harmincéves nemzedék talán nem volt ebben az országban soha, a történelem folyamán.

5 Úgy tűnhet, hogy fiatalok pályaválasztási és elhelyezkedési gondja címén valami másról beszélek, pedig nem. Meganynyi felmérés, adat, tapasztalat, nyilatkozat igazolja, hogy a fiatalságot elsődlegesen érdekli a perspektíva. Nagyon sokan vannak, akik kezdeti anyagi hátrányokat is vállalnak a későbbi előmenetel reményében és fordítva: sokan mondanak le jó anyagiakkal kecsegtető munkahelyekről, ha ott nem látnak lehetőséget a szakmai s vele együtt az erkölcsi, egzisztenciális, társadalmi emelkedésre. S mint fentebb jeleztem, ez a kilátás meglehetősen homályos. Ezért

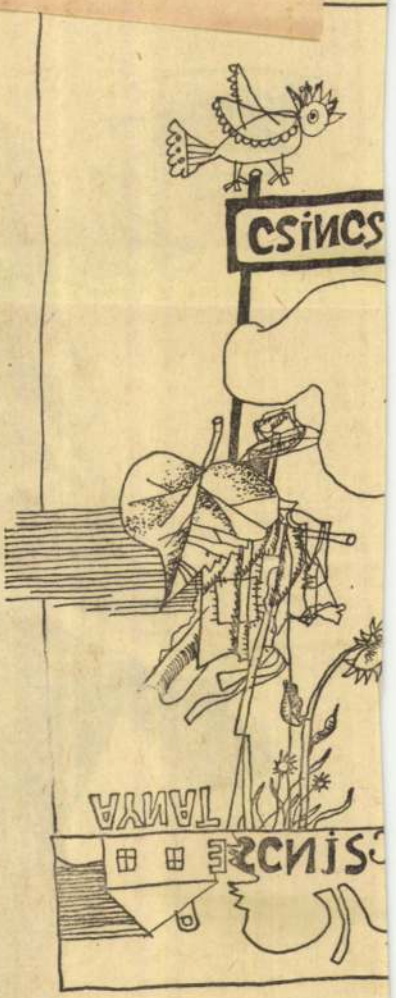

FARAGÓ VILMOS:

„UTCA

Magyarországon galerinek nevezik. Az Egyesült Államokban, ahol hagyománya is, elterjedtsége is a legnagyobb, és a kutatásával

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1971 NOV 27

Varga Magda

1021

Varga Magda: Ámor

halmozott" különbségeket le-dolgoznia, és néha maguk a szülők is elzárkóznak a számukra ismeretlen élethivatás elől. „Mi lesz veled a gimnáziumi érettségi után, hiszen nem lesz szakmád?" „Egyetemre akarsz menni, még 4—5 évig tanulni?" — hallani sokszor.

Van-e tehát a gimnáziumnak jövője?

Ennek az iskolatípusnak a jogosultságát nemrégiben még a szakemberek közül is többen megkérdőjelezték. Az indulatok már lecsillapodtak, s a szakközépiskolák, az ipari-tanuló-iskolák egyre bővülő hálózata mellett ismét „polgárjogot" nyert. Célja kettős: általános műveltséget nyújt, és szilárd alapot a későbbi tanuláshoz, önművelődéshez, előkészít a felsőoktatási intézményekre. Ez az iskolatípus nem a „kiváltságosoké", mint ahogy az egyetem, a főiskola sem az.

A gimnázium mindenkié. Nem luxus, hanem társadalmi és egyéni igény. De éppen „előkészítő" jellegénél fogva itt kell végleg megszüntetni a gyerekek között a hozott különbségeket. A négy év alatt annyi és olyan tudásanyagot kell nyújtani, hogy bármelyikük eséllyel pályázhasson to-

követel-

vető is-

rekszen-

dolkodá-

kítják a-

és képe-

lyamate-

párthat-

emeli: „

ban erő-

főiskola-

felkészí-

teszi: –

„...azoknak a tanulóknak a számára pedig, akik az érettségi után munkába kívánnak állni, lehetőséget kell teremteni gyakorlati ismeretek megszerzésére. Mindkét cél érdekében szükséges a jelenlegi kötelező tananyag csökkentése és a feltételek megteremtésével — a második osztálytól kezdődően — a fakultatív tárgyak rendszerének fokozatos bevezetése."

Az értékek felszínre kerülnek

Az ország minden tájáról, eldugott falvakból, tanyákról jöttek a kisdiákok. Hajnalban keltek, hogy beérjenek Pestre az Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium Cukor utcai kollégiumának felvételi vizsgájára. Az egyik legapróbb növésű kettőker ébredt, édes-

vetésből.

A Cukor utca közepén áll. Szin-*a Váci utca szom-— esetleg eddig sem látott — gyer-nak. Ebben az évb-szor jönnek elsős-káig gyűrűzött a talan terv, elképze-a munkás—para-gyermekeinek ta-Ebben az iskolában tisztult mindez; an-kas Mihály igazgat-gettünk, egyérteln-rült: a munkás—p-lők tehetséges gy-úgy foglalkoznak, ban minden bennü-ték felszínre ker-nem is azonnal, eredménnyel: a ma-zott hátrányok fok-küzdésével önálló-dásra képes embere-nek.*

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-746, 340-726

Varga Magda

Népszava

egy tó csillogó arany-tükrére? ifjúságunk fölzengő dallamát?

1021

Varga Magda: Kora tavasz

meg maris a pusztulás mértékét, mintha a tudatom alól szivárogna a vágy: derüljön ki, hogy „humánus háború" ez: csupán a hadianyagok temetője. — Döccen a repülőgép odalent, Vietnam földjén. Fut még, de elfogy alóla lassan az egyetlen újjáépített kifutópálya. S máris a várócsarnok romjai. Plusz 15 fok. Január huszadika. Állok a lépcső tetején: „Élni is hőstett itt" — fogad a párás levegő. Ingem, harisnyám, minden ruhadarabom „meghízik".

Az idő filmje

S jönnek a piros gladióluszok szemből: romok közül kis csoport; arcok válnak ki, de mintha két síkon futna az idő filmje, az egyiken fekete-fehér, a másikon mintha színes film mutatná az idő két síkját: Fogadóink, házigazdáink filmjét *most*, és mélyen az időben, amikor mi is még soványan, akárcsak ők most, kopottas ruhákban lépkedtünk Budapest romjain 1945-ben. Ahogy a fiatal Erdei,

ez a szó azoknak, aki
nulták, más anyanyelv

Szemből a biciklik
Bicikli. Evakuáció.
Semmit se mondanak,
ami szembe jön velem
kidőlt oszlopok, bor
gödrök, a torlódók las
Hanoiból és Hanoi fel
gyárból egy vagon em
bon, ahová a légnyom
Sínek absztrakciói az
lyaudvaron. Meghagyta
pait egy hosszú szerelő
rékeny házak árnyai tépetten, kirojtozódva. Mintha a Váci út hosszúságában húzódnának a romok két oldalt, Újpesttől a Nyugati pályaudvarig. Mondanám: igen és mégsem. Itt vékonyabb falúak a házak, alacsonyabbak. Romjaik fölött hatalmasabb a növényzet. Nem tudom, mit takarnak a pálmák. Banánfák. Arcok mosolya mit takar el a tizennyolc napos bombázás után is? Itt vagyok? Nézek és nem látok tisztán. Nem érvényesek a szavaim. Rosszak az asszociációk. A hasonlatok is sorra érvénytelenek.

Lány lép súly alatt. Vállán vízhordó bambusz, akár egy me nem billenő mérleg. Serpenyői: mindkét igazság teszi próbára vállát. Mit bír a mai vékony cson tozat, melyben az „ősök r.tmusa viszi a terhet: Nem az izom, ha nem a tánc, mellyel egy nép vonu útszélen, vörös agyagos banáncser jék, trópusi fenyők és ernyős bam buszok alatt. Erő és szépség együtt ütemben.

— Így „táncol"-t ki a város a őserdőbe és vissza az evakuáció ból? Ilyen egyszerűen: hátán a há

István Károly: Bányc

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Varga Magda
ÉLET ÉS IRODALOM
1021 1973 MÁR 3

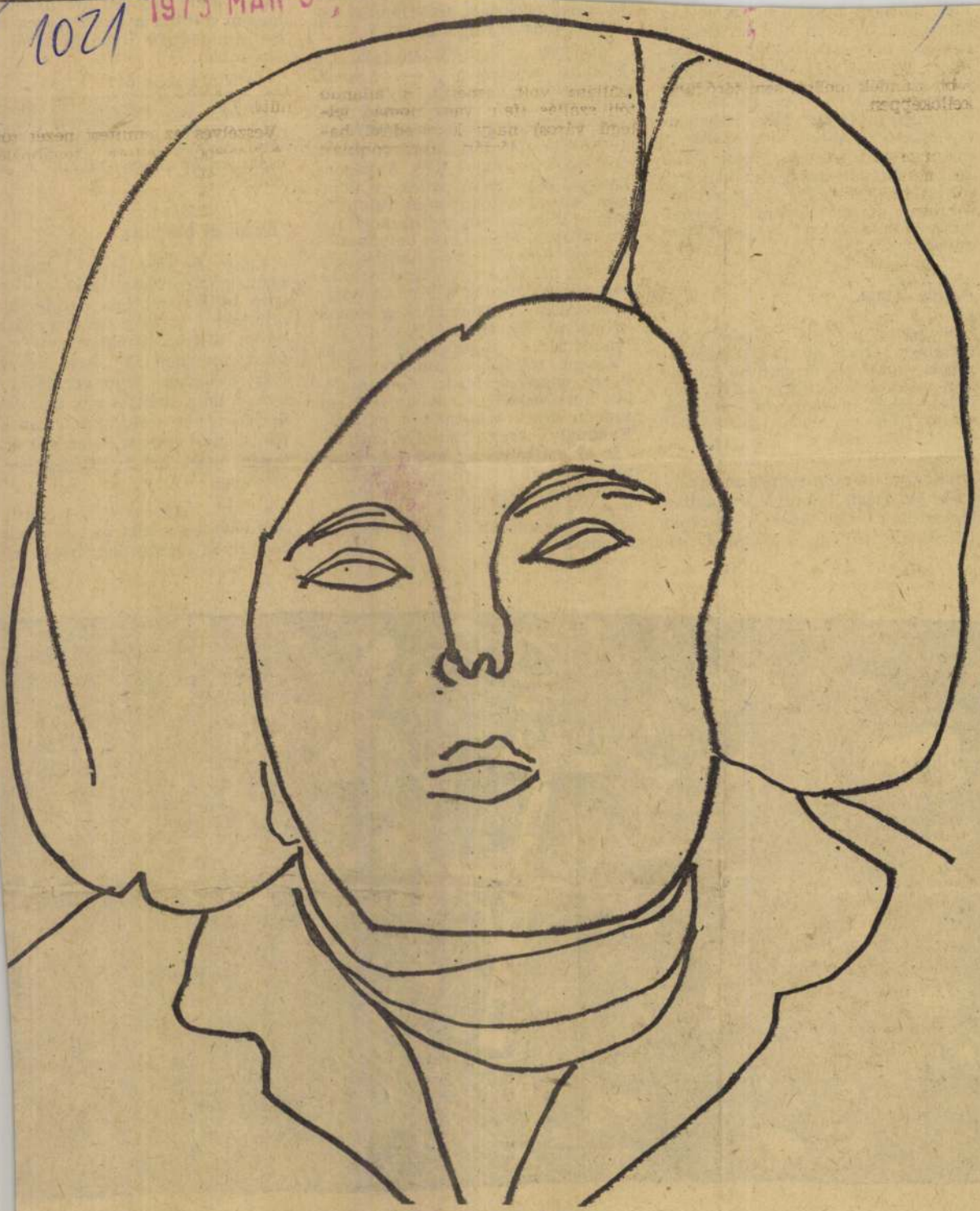

Varga Magda rajza

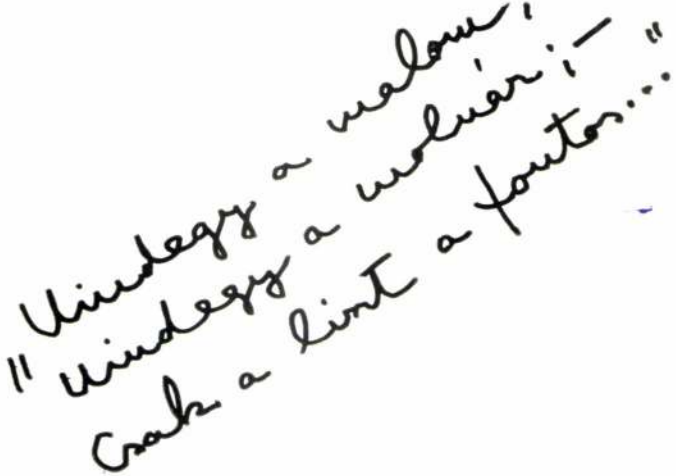

VARGA MAGDA „HISZEK" CÍMŰ KÖTETÉBŐL

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

VARGA MAGDA

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1977. FEBRUÁR 18-ÁN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

BENCZE LÁSZLÓ

KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

MŰCSARNOK, BUDAPEST,
HŐSÖK TERE

A KIÁLLÍTÁS NYITVA: 1977. FEBRUÁR 18 – MÁRCIUS 13

5767 FNYV I

VARGA MAGDA

„Jobb semmit sem csinálni,
mint semmiségeket." /Attilius/

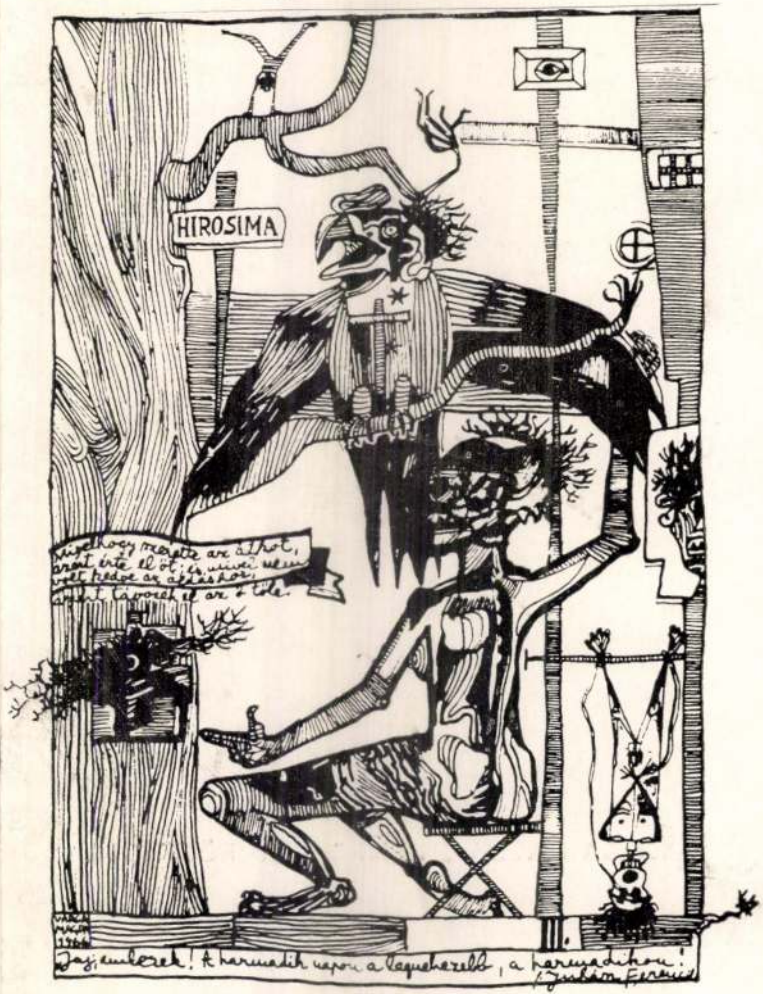

Uniturii te salutant

HIHETETLEN TÖRTÉNETEK

Szociológiai felmérések és köznapi legendák szólnak a fiatalság történelmi tájékozatlanságáról.

Mondják, akad, aki nem tudja, Magyarország melyik oldalon harcolt a második világháborúban; Horthy Miklóst királynak vélték, a kommunista mártírról, Rajk Lászlóról viszont azt hitték, hogy katonatiszt volt Horthy seregében. Egy fiatal író magnóinterjúkat készített egy nagyüzem és egy iskola 18—19 éveseivel; az ifjúmunkások szerint a magyar ellenállásban egy-másfél millió partizán vett részt, a diákok az illegális Kommunista Párt tagságát nyolc—kilencszázezerre becsülték. Egy filmben IV. Károlyt vicces epizódistának nézték, az eredeti dokumentumot remek „gegnek"; egy mulatságos kis ember a nagy koronával a fején úgy tesz, mintha király volna...

Mondjuk hát, ejnye, ejnye, harzontalan gyerekek? Miért nem figyeltetek jobban a történelemórán!

De vajon csakugyan a gyere-

Az itt következő sorokat, kedves Professzor Úr, kettős szándék íratja velem: a köszönetmondásé egyfelől, amely — úgy érzem — Önt és valamennyi (néprajzos és nem néprajzos) munkatársát, akikkel együtt az *Íratlan költészet* című sorozatot létrehozták, nagyon is méltán megilleti; a figyelemfelkeltésé másfelől, amelyre viszont ez a szép munka — sajnálkozva tapasztalom — bizony rászorul.

Teljes mértékben érthetetlen ugyanis, hogy a televízió, amely e sorozat hasznos és szükséges voltát felismerve, kivitelezéséhez a maga igazán jó és színvonalas munkáját hozzáadta, miért szorította ugyanezt jobbára, az első vetítés alkalmával pedig minden esetben a második műsorba és többnyire a szinte már nem is késő esti, hanem inkább éjszakai órákba. Ily módon — akarva-akaratlan — a rendszerint később munkához látó, s éppen ezért később is aludni térő értelmiségi rétegre szűkítve le a nézők körét egy olyan sorozat esetében, amely — ha valami — igazán arra volna hivatva, hogy „nem középiskolás fokon" szolgálja ama bizonyos *közművelődést*.

Mivel a sorozat első részét, s így az Ön bevezető szavait is, a fáradtságtól ágyba űzve magam is elmulasztottam, hadd induljak ki „A

NYÍLT L

Ortutay Gyulához és
egy tévé-sorozat

népköltészetet mi laikusok (talán csak azért, mert a néprajztudomány újabb eredményeit kevéssé ismerjük) tudatunkban oly mértékben személytelenítjük, s termékeit olyannyira kollektív alkotásoknak tekintjük, hogy közben egészen megfeledkezünk a háttérben álló valóságos emberről, akinek nagyon is igazi érzései, öröme, bánata, szenvedései, a magunkéhoz hasonló problémákkal és küzdelmekkel teli élete fogalmazódik meg benne. Ettől talán csak azok mentek, mint Ön és munkatársai, Professzor Úr, meg az én nyelvjárásgyűjtő kollégáim, akik megszokták azt, hogy szekéren vagy gyalogszerrel, autóbuszon, vagy autón valóságos falvak valóságos lakóihoz térjenek be. Az *emberközelség* az egyetlen, amely bennünket a népköltészet „alkotóival" összehozhat, s az egyetlen, amely bennünket a népköltés-

embe
megr
kon"
gyön
belei
reali
(s a
tató
segít
tésze
hetsé
emel
mint
akár
mely

Né
ken
arról
szet,
vagy
amit
gül
s ho
tősé

Varga Magda

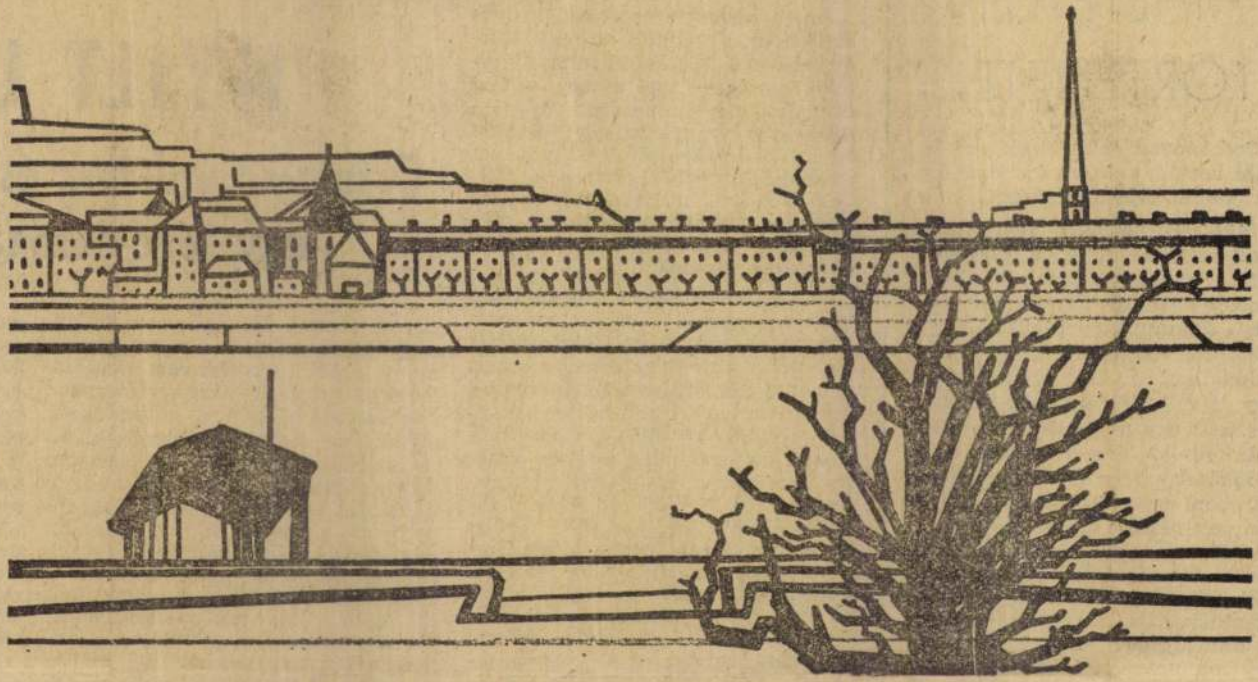

Varga Magda kiállításáról

Élet és Irodalom, Bp. 1977. márc. 5.

[redacted]: XXI. évf. 1o. sz. 4. lap.

- Varga Magda, festőművész

1977. március 6. Petőfi 11,42 VGné

Láttuk, hallottuk

- Befejezésül néhány aktuális kiállitásra hívjuk fel hallgatóink figyelmét.

- A Mücsarnokban Varga Magda festőművész és Szécsényi Lenke gobleinművész kiállitását láthatják.
Ugyancsak a Mücsarnokban állitotta ki legujabb munkáit Hajdu László festőművész.

- A Csontváry-teremben a legkiválóbb bolgár iparművészek kerámiáit, kovácsolt vas használati és disztárgyait, ezen kivül ékszereket és népi motivumokkal átszőtt textiliákat mutatnak be. A kiállitás március 22-ig tart nyitva.

- Nádas Éva ötvös, a székesfehérvári Istvánkirály Muzeumban állitotta ki munkáit.

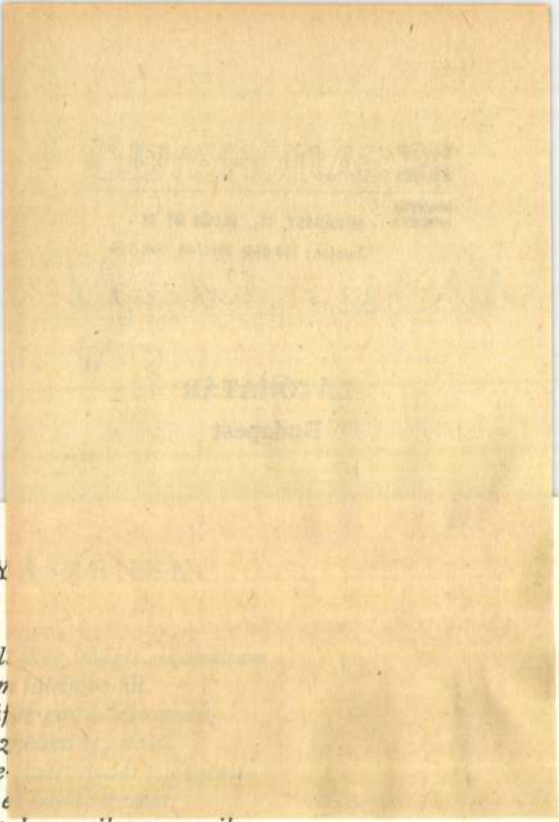

GY

Nem hal
emlékein
szomorú
ágán fész
egy neve
ágyékát e
de rájött, hogy mihaszna szajha,
akire azt mondják: szemét,
és ezért végül eltemette
emlékeibe földjébe, még
álmodni sem tud róla, tudni
nem akarja többé nevét,
pedig hányszor mondta, szeretlek,
sírig szeretlek; ez a vég."

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Varga Magda

1971 AUG

LÁTÓHATÁR
Budapest

1021

Varga Magda rajza

Varga Magda: Tanulmány

Varga Magda

Tanulmány

NÉPSZAVA, 1976.április 30.
6.oldal.

Varga Magda

Magyar Hirlap 1977/51/4

Wagner: Az igazság szépság

Varga Magda: Tanulmány

Varga Magda

Tanulmány

Népszava, 1976. október 30-a
6. oldal

M E G H I V Ó

a Rákosligeti Művelődési Klub keretén belül működő
MŰVÉSZETBARÁTOK KÖRE
1968. október 13-án, vasárnap du. 6 órától éjfélig
Z Á R T K Ö R Ű K L U B E S T E T
tart a klub nagytermében /Rákosliget, Hősök tere 3./, melyre Önt és kedves vendégeit meghivja.
Ez alkalommal O R S Z Á G L I L I festőművész alkotásaiból rendezünk bemutatót. A művész munkásságát B Á L I N T E N D R E festőművész ismerteti. A bemutatott műveket a meghivottak a klubestet követő szerdán is megtekinthetik du. 6 és 1/2 9 óra között.

Budapest, 1968. október 9.

Tóth Tibor sk.
körvezető

Horváth Emil sk.
igazgató

Közlemények:

Következő Klubestünk időpontja: 1968. november 10.

Tárlatok:

MŰCSARNOK: "KILENCEK" Képzőművészeti kiállitás X. 5 - 27 -ig
KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INT.: IESENYEI MÁRTA szobrászművész kiállitása X. 25 - XI. 10.-ig
FÉNYES A. TEREM: VARGA MAGDA festőművész kiállitása IX. 13 - X. 13-ig
ERNST MUZEUM: BOLDOGFAI FARKAS SÁNDOR szobrászmüvész kiállitása IX. 21 - X. 13-ig és
ADY E. MŰV. HÁZ, "MINI GALÉRIA": TEXTILFALIKÉPEK KIÁLLITÁSA IX. 21 - X. 13-ig.
HERCZEGH LÁSZLÓ és KOVÁCS FERENC a Képzőmüv.gimnázium végzett növendékeinek kiállitása X. 15 - 21 -ig
SZABADOS ÁRPÁD grafikusmüvész kiállitása X. 22 - XI. 1-ig
DÜRER TEREM: BARCZI PÁL grafikusmüvész kiállitása X. 9 - 23 -ig.
MEDNYÁNSZKY TEREM: GÖBÖLYÖS GYULA festőmüvész kiállitása X. 19 - XI. 2-ig.
CSÓK I. GALÉRIA: HÉZSŐ FERENC festőmüvész kiállitása X. 18 - XI. 1-ig.
NEMZETI GALÉRIA: MEDGYESSY FERENC szobrászmüvész müvészi hagyatéka c. kiállitás IX. 21-től.
IFJU GÁRDA MÜV.HÁZ: MAGHY ZOLTÁN festőmüvész kiállitása X. 5 - 13 -ig.
XIX.,Gábor A.-u. 22.
VI.KER; HAZAFIAS NÉPFRONT: ILLÉS ÁRPÁD festőmüvész kiállitása X. 4 - X. 31-ig.
VI.,Népköztársaság utja 94./11-19 óráig/
JÓZSEF A.MÜV.Ház: ASSZONYI TAMÁS, CSIKSZENTMIHÁLYI RÓBERT,
XIII.,József A. tér 4. GÖTZ JÁNOS szobrász-, PATAKI FERENC és VÉGH ANDRÁS festőmüvészek kiállitása X. 12 -től
MÜCSARNOK KAMARATEREM: 20 LENGYEL GRAFIKUSMÜVESZ kiállitása X. 26 - XI. 17-ig

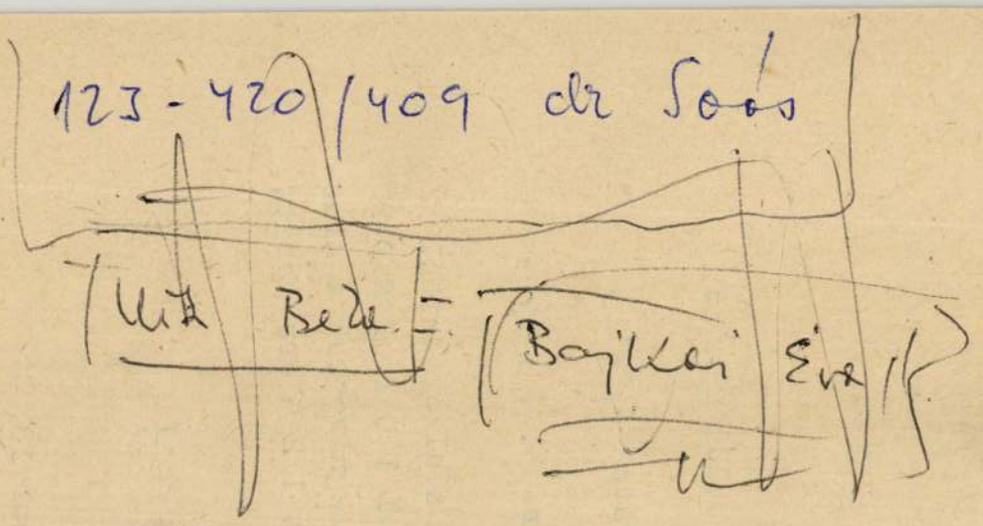

123-420/409 dr Soós

Mit Bela = Bajkai Éva

Varga Magda

Varga Magda

Varga Margit

Munkásfestő Győr.

Szabad Művészet

1951. 3. sz. 134. l.

tőle, sokszor értéken alul elkótyavetyélte ké
szüksége. Ez pedig gyakori eset volt, mert Szasa gazdasági tehetsége fordított arányban állott festői kiválóságával. Így aztán még kiállítást nem látott képeit úgy kellett összeszedni magánosoktól a soproni tárlatokra, mert műterme üres volt. Állandó kiállítója és egyik mágnese volt a Képzőművészeti Kör tárlatainak. 1935-ben Horváth Józseffel közös kiállítása volt, a Liszt Ferenc Múzeum külön kiállításain két ízben láthatta a közönség képeinek nagyobb számú gyűjteményét.

Impresszionista volt minden idegszálával, távol minden absztrakciótól. Számára a világ színes jelenségek végtelen sorozatából állt, melyből egy-egy részletet kiragadott és művészi egységgé emelt. Mivel a természet csorba beszédkészséggel sújtotta, ecsetje vette át a nyelv szerepét, és színekben és tónusokban fejezte ki egyéni módon és magas művészi szinten mindazt, amit szeme a természet gazdagságából fáradhatatlanul begyűjtött. Képeiről hol pogány örömök színei izzanak, hol bukolikus idillek nevetnek, hol a vízi munka csobogó üteme dalol a tó tarka magányában.

Öreg motorkerékpárján kirobogott birodalmába, a Fertőre és ott mámorosan festette a nagy tó lomha vagy haragos vizét, a nádas színárnyalatainak örök variációit, felettük a selymes kék ég bárányfelhőivel vagy a szederjes égbolt viharfellegeivel. Ezt a keretet benépesítette a valóság és a képzelet nászából született alakokkal. Többször is megfestette magát a nádkoszorúból előbukkanó faunként, amint csalogatóan fújja duzzadó piros ajakkal a nádi sípot, melynek hallatára a következő képen a nádöböl védelmében meztelenül fürdőző leánysereg a fényözönben még szilajabban örül az életnek. Nincsen a Fertő életének, levegőjének, színei játékának olyan mozzanata, amely ne ihlette volna meg Hany Istóknak ezt a pallettás utódját. A keskeny nádfolyosóban pákász tolja rúddal a ladikot; füves, zsombékos tavaszi réten gúlákba gyűjtik a nádvágók a nádat; fémesen csillogó tollruhában vadkacsacsapat úszik a nád mentén; halászok vetik ki hálójukat vagy helyezik el a varsákat, hol a hajnal ezüstös páráiban, hol az aikonyat fátylaiban vagy az őszi nádtenger esti izzásában.

Második ihletője Balf volt. A paraszti élet hétköznapjai kevésbé érdekelték, mint a búzaszentelési processzió színes, lengő zászlai. Bár életműve túlnyomó részét a szabad természet művészi ábrázolása teszi, festett egy sor ragyogó színhatású zárttéri képet is: táncoló lányokat és legényeket a kocsma mennyezeti ernyős lámpáinak fénysátra alatt, olyan megjelenítő erővel, hogy a kiterülő szoknyák suhogása, a tánc lendülete és a vastag levegő párája szinte meglegyinti a gyönyörködő szemlélőt.

Kedves technikája a vízfestés volt, ez a könnyed hatású, nehéz festési mód. Olajban keveset festett: néhány szép portrét és freskót a soproni Dómtemplomban. Szép önarcképe a Liszt Ferenc Múzeumban van.

Wosinszky Szasa nem tartozott a nehezen alkotó, töprengő, kereső, kísérletező festők közé. Már korán kialakította sajátos stílusát, színeinek különös harmóniáját, azokat a kékeket és rózsaszíneket, melyek képeinek egyéni varázst adtak. Csodálatos termékenysége, melynek eredményei annyi soproni lakás falát töltik be szépséggel és életörömmel, utolsó éveiben megbénult. Egy ideig megkísérelte a hiányzó lendületet régi vázlatai segítségével visszanyerni — kevés sikerrel. A régi műpártolók száma megritkult, az újak már nemigen ismerték vagy mást kerestek.

Így Szasa felett rohamosan bealkonyodott és néhány nappal 72. születésnapja után, 1967. október 24-én a már régen benne lappangó betegség, párosulva a nélkülözéssel, a soproni kórházban kioltotta életét.

Kialudt egy élet, amely tele volt napfénnyel, nagy vizek csillogásával, a rejtőző élet mélyebb örömeivel, bohémsággal és — szenvedéssel. Ami megmaradt ebből a gazdag életből: képei sora adja ennek a 72 esztendőnek vigasztaló értelmét és emlékének fennmaradását.

Becht Rezső

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor
Telefon: 188-296 188-
1968 2,
SOPRONI SZEMLE
R. Varga Magda

volt — a festészet. Száz és száz kép szakadatlan füzére, az alkotás lázgörbéje pótolta nála a profán élet állomásait.

1895. október 15-én született Kismartonban, ahonnan a család csakhamar Balfra költözött, melynek gyógyfürdőjét orvos-apja, dr. Wosinszky István megvásárolta. Balf község és a mögötte elterülő Fertő tó a maga nádrengetegével, halászaival, állatvilágával, fényeivel és színeivel, egy idetévedt sztyep-tó ázsiai hangulatával lett a kis Szasa életének kerete és későbbi művészetének legfőbb ihletője.

Kitől és hol tanult festeni, pontosan nem tudjuk. Állítólag három félévet Bécsben töltött a Képzőművészeti Akadémián. 1924-ben már mint kész festő állított ki Budapesten a Műcsarnokban s ezt követően ismételten a Nemzeti Szalonban és évről

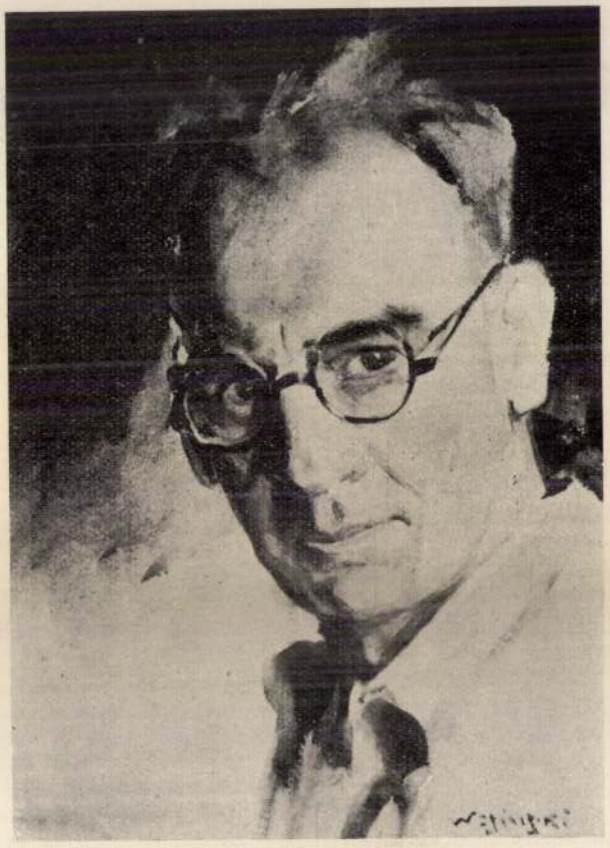

Wosinszky Kázmér önarcképe.
(Liszt Ferenc Múzeuma.) Adorján A. felvétele

évre a Soproni Képzőművészeti Kör tárlatain. Képei kezdettől fogva figyelmet keltettek és egy vérbeli akvarellista feltűnését jelezték. Ő maga minden feltűnést mármár beteges visszavonultsággal került. Szinte láthatatlanná vált képei mögött, csak ritkán mutatkozott a nyilvánosságban, s ha be kellett jönnie Sopronba, majdnem futva intézte el az elkerülhetetlen ügyeket, azután megkönnyebbülten merült alá kedves Balfja csöndjébe és még kedvesebb Fertője színes páráiba. Könnyelmű apja volt teremtményeinek, képeinek. A kész mű már alig érdekelte, könnyen megvált

A soproni tárlatokon állandóan szerepelt, és főleg a miniatürjei érdemeltek méltó elismerést. 1945 után anyagilag ugyan rendbe jött, de az elfoglaltsága megnőtt, dekorációs feladatok is erősen foglalkoztatták, a nagy művel adós maradt. Rövid betegség után Budapesten halt meg 1966. április 16-án.

Cs. E.

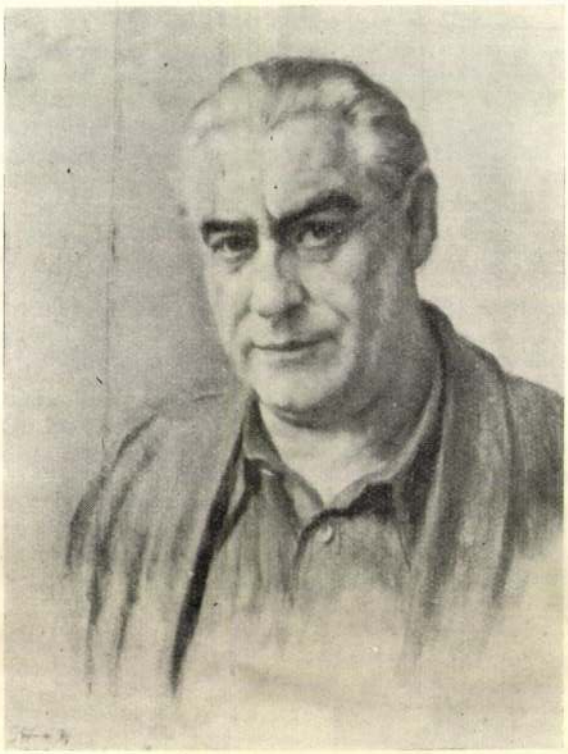

Steiner Antal önarcképe
Az özvegy tulajdona. Adorján A. felvétele

Wosinszky Kázmér
1895 — 1967

A századforduló körül született soproni festőnemzedéknek újból halottja van. Ágoston Ernő, Horváth József, Steiner Antal, Mende Gusztáv után elhunyt Wosinszky Kázmér is.

Közkeletű neve Szasa volt, a hivatalos és lényéhez nem illően pompázatos Kázmér helyett. Önmagába és művészetébe burkolózó, titokzatos művész volt, mondhatni emberi megfelelője a rejtelmes-sejtelmes Fertő tónak, amely életének keretet, teremtő szenvedélyének táplálékot, művészetének szárnyakat adott.

Életrajzi adatai, kevés kivétellel, homályban vannak. Ami születése és halála között történt vele, arról nem beszélt, azt nem tartotta fontosnak. Fontos csak egy

akadémia tanítványa volt és az első világháború végén tért haza és mutatkozott be ragyogó, színpompás képekkel. 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején a képzőművészeti szakszervezet tagja volt, annak jeléül, hogy kenyerét festéssel kívánja keresni. Ezekből a hónapokból való egy derűt sugárzó önarcképe a soproni Liszt Ferenc Múzeumban. 1920-tól fogva másfél évtizedig rendkívül szorgalmas kiállítója volt a helyi Képzőművészeti Körnek, jellegzetesen tüzes tájképeivel, arcképeivel. Tehetsége többoldalú volt: kitűnően zongorázott, Altdörfer Viktor neves zongoraművészünknek egyik legkiválóbb tanítványaképp minden hangversenyen mestere mellett ült és hallgathatta annak oktató megjegyzéseit. Ilyen emlékezetes hangverseny volt 1905-ben az is, amikor a fiatal Bartók Béla mutatkozott be Sopronban. Altdörfer dicsérettel illette Bartók zongorajátékát, szerzeményeit egy kissé bizarrnak találta. Varga Margit szép, képzett hangját is ismerték a hangversenytermekben, de szerénységből inkább karénekben kamatoztatta ebbeli tudását. 1922-ben férjhez ment Ruhmann Jenő líceumi tanár, jeles esztétikushoz, folyóiratunk egykori szerkesztőjéhez. Hitvesi alázattal ettől fogva inkább férje életútját és gyermekei nevelését kívánta szebbé tenni. Mind kevesebbet foglalkozott zenével, énekelni még magasabb életkorában is eljárt, de festeni inkább csak akkor szokott, ha egy-egy erdei sétán ismeretlen részletre bukkant, vagy új színárnyalatokat fedezett fel. Családtagjairól továbbra is festett arcképet. Mikor gyermekei felcseperedtek, az 1940-es évek első éveiben még visszatért az ecsethez is, a város festői részleteit és az erdőt örökítette meg új csapáson, vízfestményekben, de ezeket már nem vitte a nyilvánosság elé.

A felszabadulás után a Liszt Ferenc Múzeum külön-kiállításain több ízben szerepelt, különösen nagy sikere volt egy önarcképével és mestere, Altdörfer képmásával, amely később a múzeumba is került, sőt a múzeum nagyon szorgalmazta életművének bemutatását, de egy bürokratikus rendelkezés megfosztotta ettől a kedves feladattól: ugyanis Varga Margit nem volt tagja semmiféle művészeti szervezetnek, hiszen évek óta nem állított ki. Özvegyi sorban visszavonultan élt, de azért a múzeum és a helyi művészek kiállításait mindenkor felkereste. Utolsó életéveit súlyos betegsége tette gyötrelmessé, a halál sok szenvedéstől váltotta meg.

Csatkai Endre

Steiner Antal
1898 — 1966

1898. szeptember 15-én született Sopronban; apja, Rezső († 1945) neves egyházi és arcképfestő volt, tőle tanulta Antal a festés elemeit, de hazatérve az első világháborúból a fiatal ember többre vágyott. Hiányzott azonban a külföldi tanulmányokra a költség. Jövendőbelijének áldozatrakész családja juttatta ki Münchenbe. Ott a híres képtár restauráló műhelyében megtanulta a hajszálfinom másolást, ebben mindig verhetetlen is maradt; de ez a fegyelmezett munka jellemezte később is a miniatür arcképezés terén és főerőssége lett évtizedeken át, különösen, ha régi fénykép is állt rendelkezésére. Ezekbe az elefántcsontra festett képecskékbe gyakran sok finom árnyalatot vitt be. Az 1920-as évek elején visszatért Sopronba, véglegesen itt is telepedett le. Rendkívül sokat dolgozott, vágyódva arra, hogy egyszer majd kialakíthatja magából a nagy művet. Arcképet, életképet, plakátot, könyvcímlapot egyaránt vállalt, restaurált, másolt, de anyagilag csak nem vergődött zöldágra, ámbár páratlanul odaadó felesége is reggletől estig dolgozott, hogy bálványozott férje semmiben ne szenvedjen hiányt. Az örökös és nem mindig ihlető munka akaratlanul is sokszor a tömegízlés sodrába vitte a festőt, ámbár tehetsége vitathatatlan volt.

VII. 3. Népszerű operaest (Gluck, Mozart, Erkel és Verdi műveiből). Mellis György, Dunst Mária, Komlósi Erzsébet, Pálos Imre.

VII. 8. Haydn G-dúr szimfónia. Csajkovszkij: Rokokó-változatok. (Nyári Katalin), Mendelssohn: Hegedűverseny (Paul Adolf). Prokovjef: I. zongoraverseny. (Földi Bence).

XI. 19. Beethoven: Prometheus nyitány, Hegedűverseny (Kovács Dénes) I. szimfónia. Vezényelt Petró János.

EGYÉB RENDEZVÉNYEK

XII. 19. Győri Filharmonikus zenekar. A Győri Oratóriumi Kórus. Gluck: Orfeusz és Eurydike. Koncertszerűen. Vezényelt Erdélyi Miklós és Németh Gusztáv. (Komlósy Erzsébet, Andor Éva, Hankiss Ilona).

I. 22. A Pécsi Balett vendégjátéka a budapesti MÁV szimfónikusok kamaraegyüttesének közreműködésével.

III. 23. A M. Á. Hangversenyzenekar. Haydn 83, szimfónia (La poule), Bartók: Csodálatos mandarin, suite. Brahms: II. szimfónia. Vez.: Dohnányi Kristóf.

IV. 25. A győri Filharmonikus zenekar hangversenye. Weiner: Divertimento. Op. 20. Dvorzsák: Gordonkaverseny (Banda Ede). Beethoven: 5. szifónia. Vezényelt: Erdélyi Miklós.

IV. 30. Szabó Ferenc szezői estje. Közreműködött a Tátrai vonósnégyes, Sziklay Erika (ének), Szücs Lóránt (zongora), Baecher Mihály (zongora), Balassa György (klarinét).

V. 21. Énekkari hangverseny. Közreműködők: Jancsó Adrienne (ének), A. Mihálka Margit (zongora), Somlai András és Nagy Alpár karvezetők.

VII. 6. Oratórium est a szt. Mihály templomban. Mozart: Jupiter szimfónia, a soproni Liszt Ferenc szimf. zenekar, vez. Székely Endre; Requiem, a veszprémi városi tanács Énnekkara, vez. Zámbó István. Szólisták: Szecsődi Irén, Barlai Zsuzsa, Réti József, Szalma Ferenc.

VII. 7. Orgonahangverseny a Dómban. (Lehotka Gábor).

VII. 15. Orgonahangverseny a Dómban. Cziglényi László; Bokor Sarolta (ének).

X. 10. A Tátrai-négyes hangversenye Almásy László (zongora) közreműködésével. Haydn d-moll vonósnégyes. Mozart: Es-dúr zongoranégyes. Beethoven f-moll vonósnégyes, op. 95.

47 zenei rendezvényt (23 orgonazene, 20 fúvós- és kamarazene műsort) nyújtott a Megyei Idegenforgalmi Hivatal az üdülők és az Áll. Szanatórium beutaltjainak.

Friedrich Károly

1021

MEGEMLÉKEZÉSEK

A soproni képzőművészet halottjai 1966—1967-ben

Ruhmann Jenőné, Varga Margit
1889 — 1966

Az utóbbi időben a soproni képzőművészetet súlyos veszteségek érték: az idősebb nemzedék három tagja adta meg a természet rendjének adóját és hagyta el sikeres tevékenységének színhelyét.

Ruhmann Jenőné Varga Margit a legfiatalabb művészeknek és műbarátoknak már nem volt ismerőse. Az első világháború alatt a müncheni

R. Varga Margit önarcképe
(Liszt Ferenc Múzeum). Adorján A. felvétele.

kül

ssal, a
ális vi-
ek drá-
hang-
l jele-

rádió-
ramati-
rende-
zerűsé-
ságosan
Kozák
igitatív
á Ajt-
us el-
látosan
y nála
égével

Ro-
nő el-
yomán
orsfor-
világ-
ethata-
kezdeti
n hát-

tér, mint
netében,
A vihar
varja, e
nelem s
val az e
ár ellen
ket. Ro
mi szen
bornok
mentarizm
ja, hogy a
ténelem tö
tesse.

Rogyinova színművének rádióváltozata — *Bozó László* jó ritmusban tartott, árnyalt rendezésében és kiváló színészi teljesítményekkel — nemcsak a forradalom első, küzdelmes éveit elevenítette fel, de megszólaltatta a fiatal írónemzedék friss, pátosznélküli hangját is. Alkalmat adott annak az új írói magatartásnak a bemutatására, amely a történelem hősi legendáit minden hősi póz nélkül, a tények szigorú fényénél vizsgálja át.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
ÉLET ÉS IRODALOM
1971 NOV

Dohnál Tibor metsze

lesz. Busz nem jött, pedig lehet, hogy valakit időt akart adni, hogy

1021 Varga Magda

Varga Magda: Senki önarcképe

MAGYAR
HÍRSZERZŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ

s lekopasztva, letarolva
szőllő a domboldalon . . .
Kibűlőben hő zsoltárom,
halkulóban bordalom.

ZSOLTÁR

Én Istenem,
meghalok majd
én is. Te nem.

1961 JUN

LÁTÓHATÁR

Budapest

Varga Magda

1021

Varga Magda rajza

hálón keresztül lőtt a kapuba, [illegible] másodpercekben *Zámbó* lövését Pallas a gólvonalról vágta a mezőnybe.

Nehéz körülmények között vívta ki a győzelmet az Ú. Dózsa. A két pont és az egygólos előny minden bizonnyal a továbbjutást jelenti a VVK-ban — bár a második félidő görög rohamai figyelmeztetnek: *nem szabad lebecsülni a hatalmas lelkesedéssel játszó, helyenként szépen kombináló ellenfelet Budapesten sem!*

Luganói telefonjelentésünk:

Jó helyezésre esély

A sakkolimpia utolsó előtti, 12. fordulóján sakkozóink 3:1 arányban győztek Dánia ellen. *Portisch* folytatta kitűnő szereplését és legyőzte nagy riválisát, *Larsent*, *Barcza* — függő után — győzött *Petterson* ellen; a *Bilek—Brinck-Claussen* és a *Lengyel—Hamann* találkozó döntetlenül végződött.

A magyar csapat egyik nagy vetélytársának, az NSZK-nak esélyei is nőttek, mert 2:2 arányban döntetlen harcoltak ki a már olimpiai bajnok szovjet együttessel szemben.

A további eredmények: *Egyesült Államok—Lengyelország 2:2, Argentína—Jugoszlávia 2,5:1,5 (!), Bulgária—Kanada 2:2 (!), Románia—NDK 2,5:1,5 és Csehszlovákia—Fülöp-szigetek 2,5:1,5.*

A késő esti órákban telefonon érdeklődtünk Luganóban az utolsó forduló eseményeiről.

A tabella élén ekkor a következő volt a helyzet: *Szovjetunió 37,5 pont, Jugoszlávia 28,5, Egyesült Államok 27, Bulgária és NSZK 26,5—26,5, Magyarország 26, Argentína 24 pont.*

Fogadás az OSC olin

Dr. Zoltán Imre, a Budapesti Orvostudományi Egyetem rektora szerdán fogadást adott az olimpiai játékokon nagy sikerrel szerepelt OSC-sportolók, valamint az egyetemen tanuló, más sportegyesületben szereplő versenyzők és edzőik részére.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Varga Magda

MAGYAR HÍRLAP

Varga Magda

1983 NOV. 7.

műsorok

Pécsi Nemzeti Színház: Luxemburg grófja (7). **Szolnoki Szigligeti Színház:** A néma levente (du. 3, 7). **Jászkisér:** Leányvásár (7). **Veszprémi Petőfi Színház Ajka:** A hattyú (du. 3, 7).

MÚZEUMOK – KIÁLLÍTÁSOK

Budapesti Történeti Múzeum: A középkori királyi palota. — Budai látképek a XIV—XV. századig (korabeli metszetek). — A Ferenczy család emlékkiállítása (a Magyar Nemzeti Galéria kiállítása). — „Fővárosunk ezer éve". **Budapesti Fotoklub:** Augsburgi fotoművészek kiállítása. **Fényes Adolf-terem:** Varga Magda festőművész kiállítása. **BM Kiállítóterem** (Bp., VI., Népköztársaság útja 55): Takarékossági karikatúrakiállítás. **Hadtörténeti Múzeum:** Magyarország története a honfoglalástól a Rákóczi szabadságharcig. — Magyarország hadtörténete 1703—1848-ig. — Az 1848—49-es szabadságharc. — Magyarország története 1849-től az I. világháború végéig. — Az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság Vörös Hadserege. — Magyar önkéntesek a spanyol nép szabadságharcában. — A II. világháború és Magyarország felszabadítása. — A Magyar Néphadsereg. **Iparművészeti Múzeum:** Magyarországi reneszánsz könyvkötőműhelyek. — Magyarországi fajansz- és keménycserép-művészet. — Szép magyar hegedűk. **A Kamarateremben:** Ökrös Zsuzsa divattervező-iparművész kiállítása. **Kelet-ázsiai Művészeti Múzeum:** Japán művészete az Edo-korszakban. **Kína Múzeum:** Régi és új Kína művészete. **Kulturális Kapcsolatok Intézete:** Lesenyei Márta szobrászművész kiállítása. **Magyar Nemzeti Galéria:** Magyar festészet a XIX. században és a XX. században. — Magyar szobrászat a XIX. és a XX. században. — Ultz Béla kiállítása. — Az 1918-as novemberi német forradalom (a Munkásmozgalmi Múzeum kiállítása). **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás korától. — Magyarország története a honfoglalástól 1849-ig **Magyar Munkásmozgalmi Múzeum** (Bp., XIII., Visegrádi utca 15.): A KMP megalakulását és a Tanácsköztársaságért vívott harc emlékeit bemutató kiállítás. **Magyar Közlekedési Múzeum:** Vasúttörténeti kiállítás. — A közlekedési eszközök fejlődése. — Közlekedési és hírközlési dolgozók a magyar munkásmozgalomban 1845—1945-ig. — Magyar közlekedéspolitika. — Negyvenéves Asbóth helikoptere. **Magyar Vendéglátóipari Múzeum:** Idegenforgalom és vendéglátás Magyarországon a XX. század közepéig. **Mezőgazdasági Múzeum:** Állattenyésztési kiállítások. — Erőgépkiállítás. — Vadászati kiállítás. — Éketörténeti kiállítás. — Takarmányozási kiállítás. — Borászati kiállítás. — Erdészeti kiállítás. — Pásztorélet. — Magyar növénytani kiállítás (a Természettudományi Múzeum kiállítása). — Mezőgazdaságunk nagyjainak szoborkiállítása. — Gyümölcsfajta bemutató. — Vastagh György emlékkiállítása. **Műcsarnok, kamaraterem:** Húsz lengyel grafikus kiállítása. **Nagytétényi Kastélymúzeum:** Magyar bútorszövet a XVIII. században. — A XV—XVII. századi európai bútorok. — Bútorművészet a XIX. században. — A kályhakályhacsempe. — Puszpángfa- és elefántcsontfaragások a XVI—XVII. században. **Néprajzi Múzeum:** Magyar expedíció a venezuelai indiánok között. **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — József Attila, Juhász Gyula, Radnóti Miklós, Komjáti Aladár, Móricz Zsigmond emlékkiállítások. — Károlyi Mihály emlékszoba (a Magyar Munkásmozgalmi Múzeum kiállítása). — A Magyar Nemzeti Múzeum textilgyűjteményének kosztümkiállítása. — Borsos Miklós írótportréi, érmei, illusztrációi. — Az őszirózsás forradalom (a Magyar Nemzeti Múzeum kiállítása). **Szépművészeti Múzeum:** Egyiptomi kiállítás. — Régi képtár. — Görög—római kiállítás — Szoborkiállítás. — Modern külföldi képtár. — Velencei rajzok és grafikák. **Színháztudományi Intézet:** Színház Pest-Budán.

személyi igaz
ásik hasonnevű
ól, s a tőle való
ésként a Szarka
e meg.

Ó, kedvencem:
agad is a P. H
ögé bújtál, amikor megszülted
enki Alfonzot, Fülig Jimmyt és
uzgó Mócsingot, hogy e neveken
jtsd el őket, nehéz-öklű hősei-
et a kikötők, világméretű élet-
rük kocsmáiban, sejtetted-e,
ogy valahol él egy tisztességes
mber, akit Lótetyünek becézve
zolgál ki egy kis falu kocsmá-
osa? S ha ifjú korában esetleg
ést rántott, mert ez talán vele
s megesett, semmiképpen nem
zért tette, hanem azért, mert
em mondták neki eléggé ked-
esen, hogy: Te Lótetyű! És sej-
etted-e, hogy létezik egy kis,
örbe, öreg paraszt, aki, a hozzá
etévedőt a „Mi köll kendnek?"
érdéssel fogadta, s ezért a hosz-
zú távú falusi névadón a finn
nesék manóira emlékeztető Mi-
kőke nevet kapja meg?

Írták szorgalmasan a papok, a
őjegyzők, majd a tanácstitkárok
a sok Kisst, Nagyot, Kovácsot,
Szabót a hivatalos okmányokba,
le mert egyébként eléggé színte-
en az élet, színtelenné színesí-
i e neveket a falu fantáziája.
Meg Gácserré és Gunárrá (talán
envésztett állataikra, talán a te-
nvésztők férfiasságára utalva),
negemlékezve, hogy kinek a
dédapja volt a faluból először
honvéd (s nem „közös") Honvéd-
dé, meg Csibésszé azt, aki külön-

rek sírt valami makoskal
és hüppögve kérlelte: „Hek
hekem is" — s félálmombó
san előtűnt András, akinek
de mindenképpen magyar k
bőr nevét a többiek vették
la, s mire felnőtt, Hekem B
vá öregbítették. A másik u
ról éles, párját féltő éjszaka
dárhang visított fel: Mikőke
kőke! És ott zavarta az út
piactér sarkánál, Vaka Bor
ni krumplis zsákjai és Kiss
Tera néni tejföle között Ka
ném a fiát — „Te kis roha
kis rohadt", kiáltozta utána
falu egy pillanatra skizofré
dermedt, mert közben meg
fogságból a Kisrohadt, akit
távol volt, anyja misemor
miatt már régóta Kati Pis
hívtak.

Omen est nomen — mo
volna a rómaiak, ha előre
ják, hogy milyen rugalmasa
kalmazkodik az emberek f
ziája a realitáshoz. Tisztel
kétkezi emberek fantáziáj
amely nemcsak az ostornyel
ragtatta cifrára, hogy a
vánnyal elűzze az ostor mo
pattogásának unalmát, han
számadót arra is késztette,
Lótetyűvé díszítse unalmas
barátját, s mikőkékkel tegy
nepivé a hétköznapokat.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1976 MAR 6
Varga Magda
1021

Varga Magda rajza

CSILLAG

ELSŐ LEVÉL

„Kedves Csubar elvtárs! Ne csodálkozz, hogy ismeretlenül írok neked oly messziről. A Szovjetföldről írok, a Dnyeszter folyó vidékéről, B. városból. Lehet, hogy névről, vagyis hírből ismersz, s megtudod ki vagyok. Mondják, hogy te együttműködtél egy Jasa nevű elvtárssal akkor, amikor a fehérgárdisták szállták meg a vidéket és akkor az én Jasám bizonyára mesélt neked Rézele nevű kis feleségéről, vagyis az ő élettársáról és nem mondta meg neked igazi nevemet. Mert az a Rézele én voltam. Fekete, göndör hajú és sötét szemű kis lányasszony voltam, de az igazi nevem Pavliuk Leszja Ivanovna, mit számít ez, csak azért kell megírnom, mert ez a címem.

Én férjemtől már 1920-ban, ötvenkét éve, hogy örökre elszakadtam, negyvennyolc éve, hogy utoljára hírt hallottam róla. Azt mondták: ne várd tovább, nem él már. Még akkor se tudtam igazi nevét, mindenki csak így mondta: Jasa. Csak nemrég, húsz évvel ezelőtt, a felszabadulás után tudtam meg, amikor Pavel Tkacsenko szobrát városunkban felállították és leleplezték. Én csak ránéztem a szoborra, majdnem elestem, rögtön ráismertem, hogy a Pavel Tkacsenko ő, az én Jasám! Az én Jasám három köztársaság hőse, Pavel Tkacsenko... Nagy örömömben volt a nagy bánatom. Sírtam és nem tudom örömömben vagy nagy szomorúságomban! Mert a szobor nekem csak azt mutatta és bizonyította, hogy az én Jasám halott! Addig a percig hittem, hogy él valahol, már kezdtem beletörődni, hogy engem elhagyott és elfelejtett, a fő, hogy él, hogy ő legyen boldog. De attól kezdve, hogy a szobrát megláttam, megéreztem friss özvegységemet s ez nagyon, nagyon fájt! Ennek is már huszonhat éve, de ez a fájdalom már nem csillapul, szerelmem sem kopik már el, friss marad és özvegységemet, mint Jasám özvegye, büszkén viselem.

Arra akarlak kérni, hogy ha tényleg vele dolgoztál, s emlékszel mindenre, írd meg nekem, milyen volt, akkor, amikor veled dolgozott, mit csinált és mit

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 APR 81

Népszabadság

Varga Magda
1021

VARGA MAGDA
KÉT TUSRAJZA

5

1973 AUG 19

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Akadnak városok, amelyek egyetlen szóval minősíthetők. Városok, amelyeknek sorsa-történelme egygyéforrt egyetlen — és semmi mással fel nem cserélhető, össze nem téveszthető — fogalommal. Komlón, Tatabányán, Dorogon és Oroszlányban ez a szó, ez a fogalom — a *szén*. Ózdon a *vas*. A hajdanvolt Tiszaszederkényből a *vegyipar* teremtett Leninvárost. Dunapentelét ugyancsak a *kohászat* javította át a térképen, hogy a helyében Dunaújvárost írjon, és merőben más tollal vezesse tovább e táj krónikáját.

Esztergom egészen más.

Az ezeréves Esztergom tőkéje az ezeréves magyar történelem.

A történelem kútja

Ünnepel a város. Ennek az ünneplésnek olykor meghatóan kedves epizódjai vannak. Esztergom a hajtókájára tűzte a millenniumi esztendő gondosan megtervezett emblémáját és márciustól ennek szellemében él. A boltok kirakatai például az ezer évvel hívogatják a vevőt, a trafikos pedig

tergom
és megc
dolkodta
a történe
szefüggé
De am
kckat ki
vei, hirt
közül, ar
vitrinek
logásától
dául a
méreteit
hirtelen
nagyon
amelyik
tükrözne
kább n
sorsát ve
rűen, ha
pozottan
Milyen
portréja?
annak a
amelyik
hoz?

Magyar Hírlap

Varga Magda.

MAGYAR HÍRLAP

1021.

Varga Magda rajza

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21.
Telefon: 138-068, 337-718, 340-728

Szovjet külkereskedelem

Az exportösztö

A Szovjetunió gazdasági életében egyre nagyobb jelentőségű a *külkereskedelem*. Ez a KGST komplex programjának célkitűzéseiből, valamint a Kelet és Nyugat közötti gazdasági együttműködés fokozottabb lehetőségeiből következik. A belső okok közül legjelentősebb, hogy a Szovjetunió gazdaságában egyre szélesebb körben (főleg a feldolgozó iparban) exportkapacitások keletkeznek; a gazdaság exportképessége minőségi szempontból is *évről évre bővül*.

Az ipari vállalatok és a külkereskedelmi egyesülések *anyagi érdekeltségét* úgy határozzák meg, hogy *ösztönözzék* az exporttermelést, a nemzetközi versenyképességet, a minőség javítását.

Devizahitelek

Az exporttermékek jobb minőségű előállításáért és időbeni szállításáért *a külkereskedelmi egyesülések a szállító vállalatoknak prémiumot fizetnek*. A prémium a devizabevétel belföldi rubelösszegének 0,6—3 százaléka lehet.

Ebből premizálják az exportrendelések

Magyar Hírlap

Varga Magda

1021 MAGYAR HÍRLAP

Varga Magda rajza

HANÁK PÉTER:

AZ ETNIKAI TUDATOSSÁG RENESZÁNSZA

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 FEB 18

ÉLET ÉS IRODALOM

Varga Magda

1021

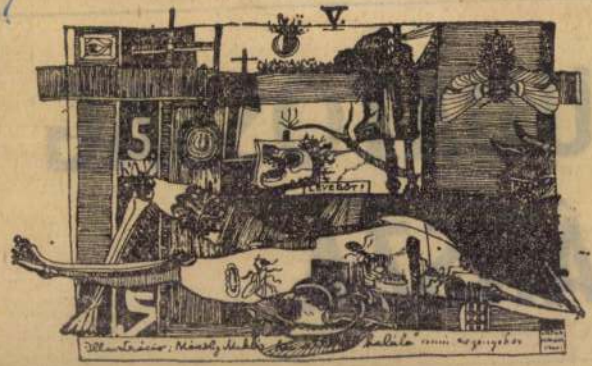

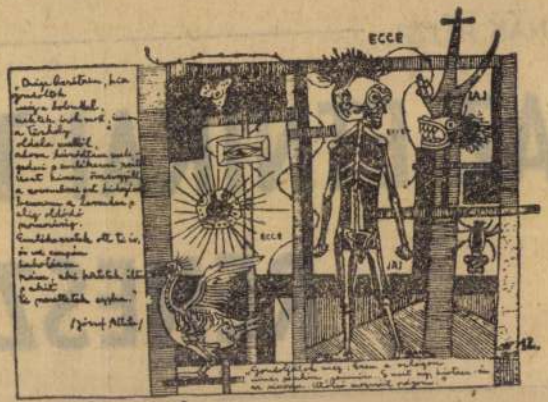

Varga Magda: Illusztrációk

HIHETETLEN TÖRTÉNETEK

Szociológiai felmérések és köznapi legendák szólnak a fiatalság történelmi tájékozatlanságáról.

Mondják, akad, aki nem tudja, Magyarország melyik oldalon harcolt a második világháborúban; Horthy Miklóst királynak vélték, a kommunista mártírról, Rajk Lászlóról viszont azt hitték, hogy katonatiszt volt Horthy seregében. Egy fiatal író magnóinterjúkat készített egy nagyüzem és egy iskola 18—19 éveseivel; az ifjúmunkások szerint a magyar ellenállásban egy-másfél millió partizán vett részt, a diákok az illegális Kommunista Párt tagságát nyolc—kilencszázezerre becsülték. Egy filmben IV. Károlyt vicces epizódistának nézték, az eredeti dokumentumot remek „gegnek"; egy mulatságos kis ember a nagy koronával a fején úgy tesz, mintha király volna...

Mondjuk hát, ejnye, ejnye, ha-

Az itt következő sorok
Professzor Úr, kettős szá
ja velem: a köszönetmondásé egy-
felől, amely — úgy érzem — Önt
és valamennyi (néprajzos és nem
néprajzos) munkatársát, akikkel
együtt az *Iratlan költészet* című so-
rozatot létrehozták, nagyon is mél-
tán megilleti; a figyelemfelkeltésé
másfelől, amelyre viszont ez a szép
munka — sajnálkozva tapasztalom
— bizony rászorul.

Teljes mértékben érthetetlen ugyanis, hogy a televízió, amely e sorozat hasznos és szükséges voltát felismerve, kivitelezéséhez a maga igazán jó és színvonalas munkáját hozzáadta, miért szorította ugyanezt jobbára, az első vetítés alkalmával pedig minden esetben a második műsorba és többnyire a szinte már nem is késő esti, hanem inkább éjszakai órákba. Ily módon — akarva-akaratlan — a rendszerint később munkához látó, s éppen ezért később is aludni térő értelmiségi rétegre szűkítve le a nézők körét egy olyan sorozat esetében, amely — ha valami — igazán arra volna hivatva, hogy „nem középiskolás fokon" szolgálja ama bizonyos *közművelődést*.

NYILT L

Ortutay Gyulához és egy tévé-soroz

népköltészetet mi laikusok (talán csak azért, mert a néprajztudomány újabb eredményeit kevéssé ismerjük) tudatunkban oly mértékben személytelenítjük, s termékeit olyannyira kollektív alkotásoknak tekintjük, hogy közben egészen megfeledkezünk a háttérben álló valóságos emberről, akinek nagyon is igazi érzései, öröme, bánata, szenvedései, a magunkéhoz hasonló problémákkal és küzdelmekkel teli élete fogalmazódik meg benne. Ettől talán csak azok mentek, mint Ön és munkatársai, Professzor Úr, meg az én nyelvjárásgyűjtő kollégáim, akik megszokták azt, hogy szekéren vagy gyalogszerrel, autóbuszon, vagy autón valóságos falvak valóságos lakóihoz térjenek be

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1977 MÁR 5

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Varga Magda

1021

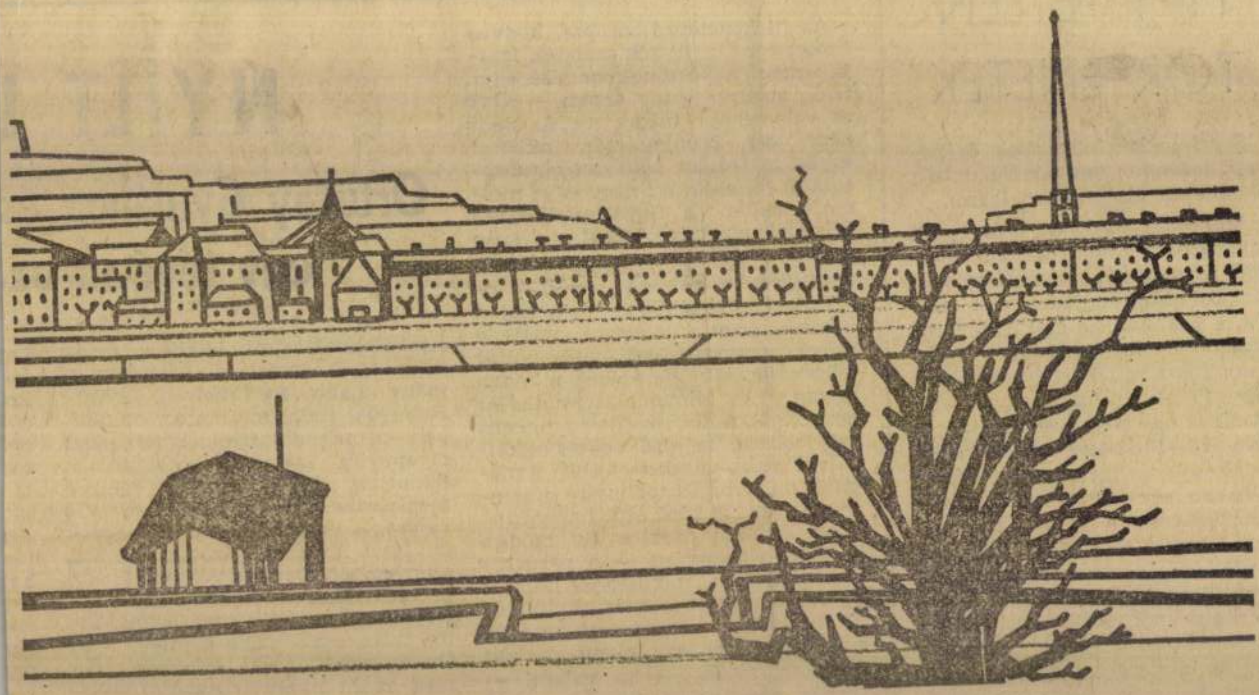

Varga Magda kiállításáról

HANÁK PÉTER:

AZ ETNIKAI TUDATOSSÁG RENESZÁNSZA

Meglepetést már alig keltenek a napi híranyagban sűrűn szereplő baszkok, bretonok, bombák, korzikaiak, flamandok, rendőrattakok, Jura-vidéki autonomisták, welszi nyelvújítók, amerikai anyanyelvi tanfolyamok. Meglepetést valóban alig — de meditálást, kétkedést, csodálkozást még elég gyakran, főként kortársaim körében. Mi többé-kevésbé egyességesnek láttuk

választó nyelvi-kulturális különbségekre. Az egységesedés után is sokat megőriztek az etnikai alkotóelemek eredeti sajátosságaiból a multiregionális-sokdialektusú nemzetek (német, olasz); a nyelvi egységesedés ellenére is fenntartották etnikai különállásukat az írek, a skótok, a welsziek Angliában; és kialakultak többetnikumú-többnyelvű nemzeti politikai közös-

tettek, csupán a fő típusokra szorítkozva: az *osztályt* és a *nemzetet*. Mindkettőhöz racionálisan érdekmotivált és érzelmileg töltött közösségi identitás társult, az osztályszolidaritás és a nemzeti tudat.

Mindkét modern közösségi forma és identitástudat a felbomlott hagyományos közösségek reinteg-

Varga Magda

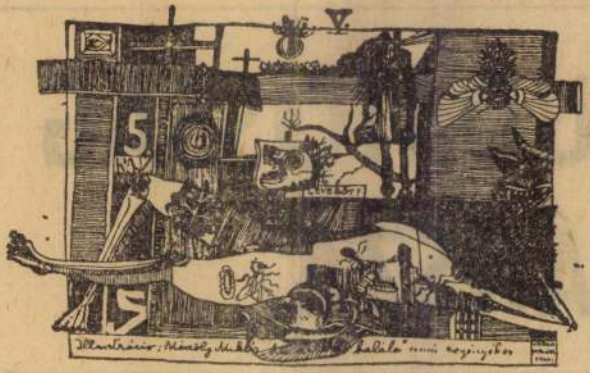

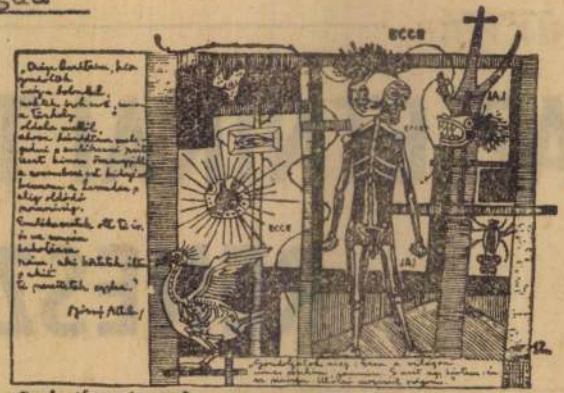

Varga Magda: Illusztrációk

Élet és Irodalom, Bp. 1978. febr. 18.
XXII. évf. 7. sz. 4! lap.

BENEDEK ISTVÁN

Bi-Pi, búr-kalappal

Arany Jánost idéztem legutóbb: „Szirt a habok közt..." S erről eszembe jutott hajdani cserkészparancsnokom, József atya, Béla tossá lett: a koncentrációs tábort. Nem a katonákat győzték le, hanem feleségüket és gyermekeiket zárták táborba. Világszerte osztat- tagadni; nem szükségszerű, hogy így van, mégis így van, ezért sok egyéb mellett a nevelők is fele-

piacra. Varju Pista még ennél is gyakoribb nevet hordott magával a személyi igazolványában, a másik hasonnevű pedig a többitől, s a tőle való megkülönböztetésként a Szarka előnevet szerezte meg.

Ó, kedvencem: Rejtő Jenő, aki magad is a P. Howard fedőnév mögé bújtál, amikor megszülted Senki Alfonzot, Fülig Jimmyt és Buzgó Mócsingot, hogy e neveken rejtsd el őket, nehéz-öklű hőseidet a kikötők, világméretű életterük kocsmáiban, sejtetted-e, hogy valahol él egy tisztességes ember, akit Lótetyűnek becézve szolgál ki egy kis falu kocsmárosa? S ha ifjú korában esetleg kést rántott, mert ez talán vele is megesett, semmiképpen nem ezért tette, hanem azért, mert nem mondták neki eléggé kedvesen, hogy: Te Lótetyű! És sejtetted-e, hogy létezik egy kis, görbe, öreg paraszt, aki a hozzá betévedőt a „Mi köll kendnek?" kérdéssel fogadta, s ezért a hosszú távú falusi névadón a finn mesék manóira emlékeztető Mikőke nevet kapja meg?

Írták szorgalmasan a papok, a főjegyzők, majd a tanácstitkárok a sok Kisst, Nagyot, Kovácsot, Szabót a hivatalos okmányokba, de mert egyébként eléggé színtelen az élet, színtelenné színesíti e neveket a falu fantáziája. Meg Gácserré és Gunárrá (talán tenyésztett állatairól, talán a tenyésztők férfiasságára utalva), megemlékezve, hogy kinek a dédapja volt a faluból először honvéd (s nem „közös") Honvéddé, meg Csibésszé azt, aki különtársai közül. És Gumi bácsivá valakit, ki tudja, mire célozva.

Egyszer, félálmomban elém került a falu, házai hatalmas, szürke-barázdás anyakönyv lapjain álltak; a házak előtt nyüzsgött az élet, mint Pieter Brueghel Flamand közmondások című festményén. Az egyik udvaron kisgyerek sírt valami mákoskalácsért, és hüppögve kérlelte: „Hekem is, hekem is" — s félálmomból lassan előtűnt András, akinek régi, de mindenképpen magyar kígyóbőr nevét a többiek vették le róla, s mire felnőtt, Hekem Bandivá öregbítették. A másik udvarról éles, párját féltő éjszakai madárhang visított fel: Mikőke! Mikőke! És ott zavarta az úton, a piactér sarkánál, Vaka Bora néni krumplis zsákjai és Kisszemű Tera néni tejföle között Kati néném a fiát — „Te kis rohadt, te kis rohadt", kiáltozta utána, s a falu egy pillanatra skizofréniába dermedt, mert közben megjött a fogságból a Kisrohadt, akit, míg távol volt, anyja misemondásai miatt már régóta Kati Pistának hívtak.

Omen est nomen — mondták volna a rómaiak, ha előre tudják, hogy milyen rugalmasan alkalmazkodik az emberek fantáziája a realitáshoz. Tisztelet a kétkezi emberek fantáziájának, amely nemcsak az ostornyelet faragtatta cifrára, hogy a látvánnyal előzze az ostor monoton pattogásának unalmát, hanem a számadót arra is késztette, hogy Lótetyűvé díszítse unalmas nevű barátiát, s mikőkékkel tegye ünnepivé a hétköznapokat.

lük) és az
narchiában
radikalizmu
cia igyekez
tiségi kérd
tét).

Nálunk J
legnagyobb
könyve: *A*
lása és a
nem egysze
ellentmond
káját elem
is megvizsg
mát. Könyv
irodalom k
tal a nem
alapvetése
egyedül, a
ben mások
nelmi Magy
vel, így Ar
bert és Tur

Ausztriáb
teoretikusol
Renner) do
politikai eli
marxisták
nemzetiségi
lis autonóm
ték volna f
a területi
elől. (Jászi
már a föde
szorgalmazt
narchia fö
készített te
Popovici és
is — Feren
zervatív kö

A két vi
Európát lá
kérdés". A
szerződések
sebbségi sz
sebbségi k
Létrejött

Varga Magda

Varga Magda rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1976. márc. 6.
XX. évf. 10. sz. címlap

~~ÁRA: 2,50 Ft~~

lmerikában

ltaknál kedvezőbb körülmé-
ek között a munkásosztály
ervezetei.

Nem könnyű a helyzet te-
hát az egyes országok-
ban sem, mégis *latin-
ıerikai osztálytestvéreink a
mzetközi összefogás megerő-
ésében látják a jövő útját,
számukra a szolidaritás
yik legfontosabb feladatköre
ennek elősegítésében rejlik.*
ětségtelen, *az egységfolya-
ıt* egyik legnagyobb akadá-
át — mint tapasztaltuk — a
élsőségek jelentik: a bal- és
bboldali ultrák. Mégis, ar-
l bizonyosodhattunk meg,
ıgy a nehézségek ellenére a
ladás erői, *a munkásosztály
ervezetei hallatlan erőfeszí-
seket tesznek az egységfo-
amat elősegítése és meg-
ıorsítása érdekében.*

Az ázsiai győzelem hatása
ellett hasonlóan nagy jelen-
ségű Latin-Amerika dolgo-
i számára *a kubai példa.* Az
tény, hogy földrajzilag *az
ıperializmus „szíve" közelé-
n él és egyre erőteljesebben
jlődik egy szocialista ország,
t bizonyítja a számunkra,
ıgy le lehet rázni az igát, a
ker reményében lehet fel-
nni a harcot az imperializ-
ussal.*

A szocialista országok, első-

Korteshadjárat és külp

Az enyhülé
választási k

Ford elnök és választási tanácsadóinak legbensőbb köre már hetek, sőt hónapok óta félig felakasztott emberként hagyja lassan himbálózni a szélben *Kissinger* külügyminisztert. S hogy a tekintélyes amerikai szemleíró, *Joseph Kraft* — akitől a fenti szóképet köcsönöztük — gondolatsorát folytassuk, úgy tűnik, mintha a felgyorsuló előválasztási korteshadjárat változó erősségű szélörvényeiben hajladozó Ford-kormányzat hasonlóképpen „himbálózni" hagyná külpolitikájának *Kissinger nevével fémjelzett enyhülési irányzatát* is.

Fekete-fehér-igen-nem

Ami dr. Kissinger személyét illeti, washingtoni szóbeszédek, a világsajtóban is szellőztetett értesülések, „biztos tippek" már jó ideje azt sugallják, hogy a néhai „szuper-K" Ford-elnök legsúlyosabb választási tehertételévé vált és

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1976 ÁPR 18

Népszava

Varga Magda

NÉPSZAVA

1021

Varga Magda: Tanulmány

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

G. Varga Márta

PESTMEGYEI HÍRLAP
1981 APR 9

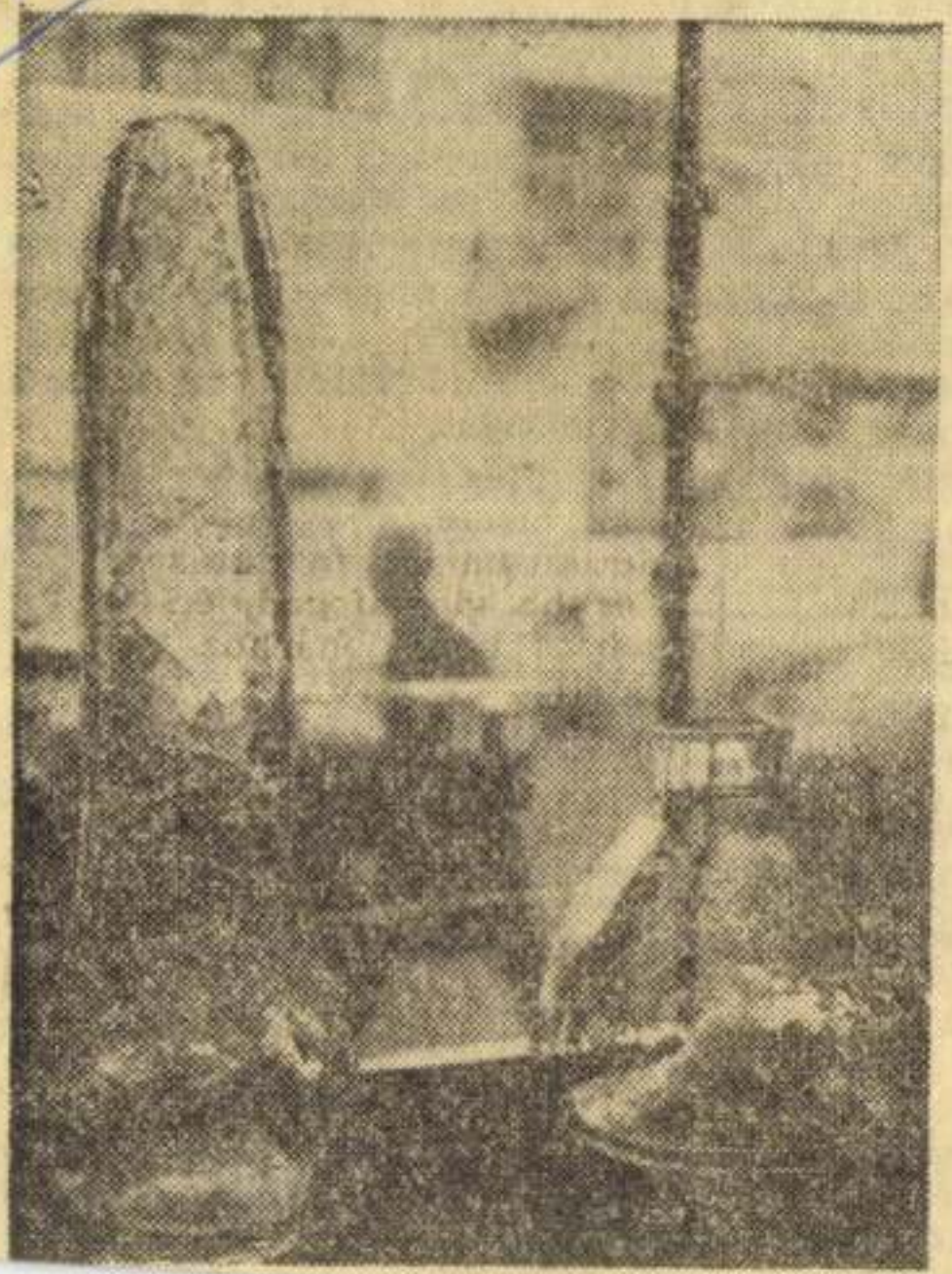

Különleges formák

1021

Érdekes megoldásokat láthatunk G. Varga Márta üvegtervező művész kiállításán. A Guszev u. 11. szám alatti bemutatótermében megnyílt kiállításon, a használati tárgyakon kívül vázákat, tálakat, díszpoharakat és különféle üveg díszítő elemeket láthatnak az érdeklődők. A kiállítás április 16-ig tart nyitva.

— Megnovelik Monoron tejbolt helyiségét a volt i latszerbolt helyiségével s íg az tejcsárdává alakul át.

— **Határidő előtt háro nappal,** március 28-án, telj sítette első negyedévi fo galmi tervét a Vác és Kö nyéke Élelmiszer Kiskere kedelmi Vállalat, sőt, 91 milliós eredményével, a for galmi előirányzatot túl is teljesítette.

— **Még egy aggály: köztudott, hogy a vasúti szállítás olcsó. És az AKÖV?**

— Egy fillérrel sem kerül többe, mint a vasút! Terheinkből semmit sem hárítunk át a lakosságra.

— **Egyéb előny?**

— A posta legfeljebb 20 kilogrammig vesz fel csomagot továbbításra — mi 500 kilogrammig. Sőt, egy személy — több tételt is szállíttathat, öt tonnás összsúlyig.

— **S mit tegyen az, aki a megyehatáron túlra kíván szállítani?**

—

gyasztott!"

* * *

A fenti cikket az U. S. and World Report alapjá zöljük.

A fiataloknak szól a dalom

Hétfő este a rádió Tessék választani című könnyűzenei műsorában hiába vártuk Delhusa Gjon fellépését: a népszerű énekes „elnézte" a dátumot s így lemaradt a rangos vetélkedőről. Kedden viszont már a békéscsabai ifjúsági házban szerepelt. Szinte egyenesen az NDK-ból toppant a megyeszékhely színpadára.

— Másfél hónapig vendégszerepeltem a két Németországban — mondja Delhusa Gjon. — Az NDK-ban már az ötödik lemezem készítettük el. Néha azt hiszem, hogy külföldön népszerűbb vagyok mint itthon. Igaz, hogy nagyszüleim származása szerint görög, albán, német és magyar vér folyik az ereimben, de én sehol se tudnám elképzelni az életem, csak itthon. Csak a magyar fiatalokhoz szól a dalom. Szeretnék nagy érzelmekről — a szerelemről és a békéről — egyszerűen, közérthetően szólni. Lassan összegyűlik már egy nagylemezre való szerzeményem, ezekkel a számokkal turnézok most idehaza. S ha minden jól megy, akkor szeptemberben vendégszereplésre indulok Japánba...

Igazán nem menekülök a táncdalénekesi címtől, de számomra az is elég, ha csak énekesnek tartanak. Úgy, mint példaképemet, a dél-amerikai Jose Felicianót, aki egy szál gitárral lép a közönség elé és művészetével az embereket ezreit képes lázba hozni. Az ő dalát és két új szerzeményemet énekeltem most a csabai fiataloknak is. Remélem, van aki szívesen emlékszik a találkozásunkra.

(Andódy)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 JÚL 20
Békés m. Népújság

F. Varga Mária

1021

F. Varga Mária — Régi malom

BAROMFIHÚS-
(és baromfikonz
SZAKMÁBAN
tanulóviszony lé

Jelentkezés és bővebb felvi
a gyár személyzeti és
csoportjánál.

A NAGYSZÉNÁSI
OKTÓBER 6. MGTSZ

ELADÁSRA FELKÍNÁL
3 DB ZIL MMZ—555 TÍPUSÚ
BILLENŐS TEHERGÉPKOCSIT.

Érdeklődni:

a termelőszövetkezet központjában,
személyesen vagy telefonon: 2, 64. Telex: 83 252.

Ügyintéző:

Hudák János vagy Kun György.

MÁR MOST BESZEREZHETI

KONYHAKERTI

VETŐMAGSZÜKSÉGLETÉT

a békési ÁFÉSZ vetőmagboltjában,

(Békés, Kossuth u. 6., járásbíróság mellett).

BŐ VETŐMAGVÁLASZTÉK,

ÁLLATI TÁPOK ÉS TÁPSZEREK.

NÉVNAPOKRA VÁGOTT ÉS CSEREPES VIRÁGOK.

Udvarias, gyors kiszolgálással várjuk kedves vásárlóinkat.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 JAN 20

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

F. Varga Mária
amatőr festő

1021

Kiállítás a Gyopár Klubban

A szövetkezetek Gyopár Klubja kamaratárlatának sorozatában az elmúlt héten nyílt meg F. Varga Mária orosházi amatőr festő kiállítása. Az orosházi Petőfi Művelődési Központ képzőművészeti köréhez tartozó fiatal alkotó képei már a kiállítás első napjaiban is tetszést arattak.

(Fotó: Somogyi)

Cigányok

Sok túlzó véleménnyel találkozik az ember, ha a cigánylakosság kerül szóba. A századok óta továbbélő előítéletek maradványa keveredik a tapasztalatokon alapuló reális ítéletekkel. Vannak, akik felnagyítják a gondokat, de olyanok is, akik kézlegyintéssel elintézettnek vélik. A cigányok körében is élnek a szélsőséges nézetek, többnyire bizalmatlan tartózkodás, meg nem értés.

Gyakran feledésbe merül negítélésünknél, pedig sok mindenre magyarázatot ad, hogy századokon át üldözöttek, kitaszítottak voltak Európa-szerte. Sok helyen halálral bűnhődtek, ha feltűnt vándorszekerük. Ez a megvetettség, tartós zártságot szült, amely lehetetlenné tette számukra a társadalmi fejlődéssel, a civilizációval való lépéstartást. Még nem olyan ré-

taggá is, szép sz
nak „kiváló dolg
tetettek soraikba
gánycsalád otth
ságát sok-sok
meg sem közelíti
általános, akárcs
Úton vannak, d
sen szétszóródva
úton. Lépésük üte
forma. Van, aki
sőt visszalépők is
a türelmetlenül
példája sem ritka

Felemelkedés
több előfelt
kában való részv
juk, hogy a m
embert emberré
tény, hogy a
követelményeivel
ban álló emberi
munka révén vál
Az állandó mun
lévő cigánycsalád
lag rövid idő ala
változó életvitelt

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1976 MÁR 3.

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

F. Varga Mária

1021

F. Varga Mária Portré

rminc év nem szállt el
omtalanul a cigány lakos-
g feje felett sem. Különö-
n nem az utóbbi öt-tíz év.
on vannak már, egyre na-
obb számban és egyre jobb
on — a kiegyensúlyozott,
sadalmunkba illő egyen-
ngú élet felé. De van még
öttük akadály: nemcsak vas-
s göröngyök, hanem utat el-
ró szikladarabok is.

Megyénkben a cigánylako-
k számaránya mintegy két
ázaléknyi. A törvénysértők,
megbotránkozást kiváltók
özött ennél nagyobb arány-
n szerepelnek. Ebből is fa-
d az általánosított elutasító
lemény. A sértő általánosí-
s pedig igaztalanul bántó.
indenki tud, és egyre több
ldát tud említeni ellenkező
őjellel. Közülük sokan vál-
k munkássá, nem egy törzs-

két éve történt, hogy panaszra mentek többen is egyik községünk tanácsához, mert megtudták, hogy utcájukba cigánycsalád akar költözni. Nem sok idő elteltével — mert csak odaköltözött a család a megvett házba — már nemcsak visszaköszöntek nekik az utcabeliek, hanem jószomszédi viszony alakult közöttük. De vajon minden cigánycsalád elég erős, amelyik mozdulni akar a régi rosszból, hogy vállalja a kiközösítés kockázatát? Mert nehezíti a helyzetet — ezt ők is tudják —, hogy olyan családok is akadnak, akikkel szemben jo-

eredmények
egyre többe
lakosok köz
sadalmunk
becsült tagj

A cigány
van:
terhes múlt
gából a t
egyenrangús
érők száma

E

5

BÉK

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5L
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 MÁR 7

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

F. Varga Mária

1021

F. Varga Maria Portré, gitárral

ÉS KOSZON

portelőadó 13 éve

babonás asszony
t László né, a békés-
városi testnevelési és
lügyelőség előadója.
gyetlen ilyen beosz-
ő a megyében. Már-
-én lesz 13 éve, hogy
onalon" szervezi,
ja a mozgalmat. A
persze sokkal ko-
megszerette, még a
iasági technikumban,
ukácsnál, aki testne-
nára volt. Legmara-
b emlékei között em-
mikor az iskola vál-
távai dobogóra áll-
az országos diákbajnokságon. Az érettségi
aktívan sportolt, atlétizált és kézilabdá-
a két sportág áll legközelebb a szívéhez,
valamennyit szereti.
sose láttam szomorúnak. Mindig mosolyog

A nőna
képriport
szonyok
villantjuk
gyénk e

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 MÁR. 1

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

F. Varga Mária

1021

F. Varga Mária Kislány

NAGYVILÁ

A román tengerparton

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
F. Varga Mária
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Gyomaendrőd
1981 JUL 19

1021

F. Varga Mária: Csendélet álarccal

kára. Ez földünk talán legfontosabb fóruma, hiszen nincs még egy olyan hely, ahol ennyire összpontosulva jutnának kifejezésre az államok ellentétei, összefonódó, vagy szembenálló érdekei, a vitás kérdésekről alkotott véleményük. A közgyűlés alkalmat kínál a külügyminiszteréknek a kétoldalú megbeszélésekre, a nemzetközi kapcsolatteremtés és -tartás elsőrangú színhelye. Itt — a Biztonsági Tanáccsal ellentétben — nem kötelező jellegű határozatokat

szerény várakozással kell szemlélni a világ kínzó válsággócairól folyó közgyűlési viták kimenetelét is. A Közel-Kelet például talán a legjobb bizonyíték arra, hogy a tagállamok tevőleges akarata, együttműködése nélkül bármilyen határozat falra hányt borsó maradhat. A térség problémáinak, illetve a palesztinok helyzetének némileg elkülönítve tárgyalt rendezéséről ugyanis már jó néhány — elvileg kötelező — BT-határozat született, mindeddig ered-

F. Varga Mária,
festőművész.

Békés Megyei
Népújság
1983. szept. 24.

F. Varga Mária: Őszirózsák

F. VARGA MÁRIA

1998.08.22

Orosházi festők ünnepe

Zsúfolásig megtelt pénteken délelőtt az orosházi Petőfi Művelődési Központ koncertterme, a helyi művészetbarátok ünnepre voltak hivatalosak: arra emlékeztek, hogy 35 esztendeje, 1963 nyarán megalakult a Fiatal Orosházi Festők Csoportja. Az idők során igen sokan megfordultak az alkotóközösségben, napjainkban négyen dolgoznak együtt: *F. Varga Mária, Fekete János, Horváth János* és *Tóth Bálint*. A művészcsoport számos hazai és nemzetközi tárlaton szerzett dicsőséget a városnak: kiállítottak egyebek közt Romániában, Jugoszláviában, Lengyelországban, Finnországban, Spanyolországban, Hollandiában, sőt alkotásaik eljutottak a távoli Japánba is.

A jubileumi kiállítás – mely szeptember 7-éig tekinthető meg naponta 10 és 18 óra között – megnyitóján *Sass Ervin* költő, újságíró méltatta az orosházi festőket, hangsúlyozva, hogy Orosháza és az Orosházi Festők Csoportja egy és ugyanaz.

A rendezvényen megemlékeztek Feldmann Tiborról is, aki alapítója, illetve haláláig tagja volt az alkotóközösségnek.

Korbely György

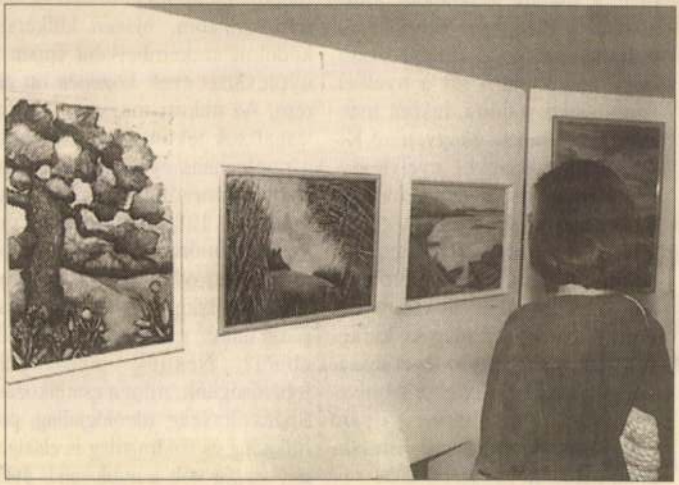

A jubileumi kiállítás szeptember 7-éig tekinthető meg

NYÁRI ATTILA FELVÉTELE

„Spanyolország feltét számu

(Folytatás az 1. oldalról)

– Magyarországon spanyolul tanulni korábban kuriózumnak számított. Talán nincs ez másként ma sem, jóllehet a helyzet azért változott. Ön hogyan választotta ezt a nyelvet, hogyan kezdődött a diplomatakarrierje?

– Valóban kuriózumnak számított. A spanyol irodalom fogott meg, a spanyol történelem, különösen a középkor. Gimnazista voltam, amikor elhatároztam, hogy megtanulom ezt a nyelvet. Autodidakta módon, hiszen másként nem lehetett. Megvettem Király Rudolf spanyol nyelvkönyvét. Közgazdasági egyetemre jelentkezve a spanyolt jelöltem meg, mint olyan nyelvet, amit tanulni szerettem volna. A diploma megszerzése után huszonnyolc évet töltöttem el a magyar külkereskedelemben, három évet leszámítva a Külkereskedelmi Minisztériumban. Diplomáciai pályám előtt Spanyolországban és Brazíliában töltöttem hosszabb időt.

– A rendszerváltás egészen biztosan fordulatot hozott Magyarország külpolitikai orientációjában. Elsődlegessé vált a nyugat-

könyvelhetett el az Európai Unió tagjaként a gazdaságban. Ezt személyes tapasztalataimmal is alátámaszthatom, hiszen külkereskedelmi szakemberként éppen a nyolcvanas évek közepén ott éltem. Az akkori magyar életszínvonal sok tekintetben felülmúlta a nyolcvanas évek elejének spanyol életnívóját. Az EU-csatlakozás – 1986. január elseje óta tagja az uniónak Spanyolország – után óriási összegek érkeztek az Ibériai-félszigetre. Milyen tapasztalatok szűrhetőek le mindebből? Nekünk sincs más lehetőségünk, mint a csatlakozás. Spanyolország ideológiailag, politikailag és földrajzilag is elszigetelt ország volt a nyolcvanas évek közepéig a kontinensen, és ebben megint felállítható a párhuzam Magyarországgal. Az EU-tagfelvétellel egy csapásra oldódtak

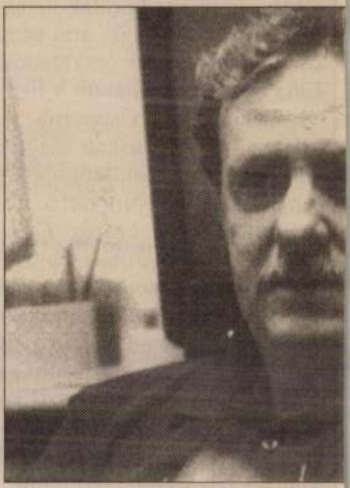

Varga Koritár Pál hazánk mad csabáról indult el diplomataka

az EU-val járó előnyökről és hátrányokról, akkor nem nagyon lehet kétséges, merre billen a mér-

Varga Márton

— **Kitüntetések.** A földmüvelésügyi miniszter az 1938. évi országos kertészeti és virágkiállításon elért kiváló eredmények elismeréséül *Varga* Márton ügyvezető-elnököt, a székesfővárosi kertészképzőiskola igazgatóját, *Morbitzer* Dezső gazdasági tanácsost, a székesfővárosi kertészet igazgatóját és *Szilágyi* József kertészeti aligazgatót állami aranyéremmel tüntette ki.

Magyar Nemzet

1939 febr. 23.

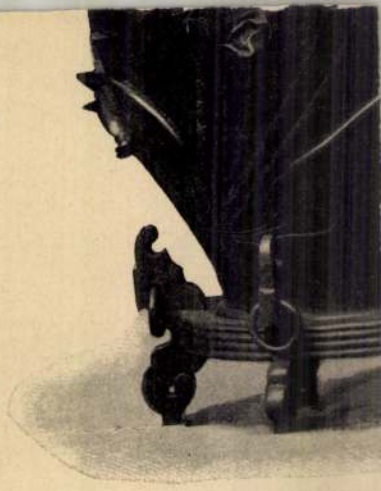

A HALÁSZA

Alluard műve, a páris

~~Hidasi Lajos~~

Varga Márton

4

A MABI uj üdülőt épitett Balatonlellén

A *Magánalkalmazottak Biztositó Intézete* május 15-én, vasárnap adja át rendeltetésének *Horthy* Miklós kormányzóról elnevezett balatonlellei uj üdülőházát, amely az ország sok hasonló intézményei között az egyik legtökéletesebb alkotás. *Hindy* Zoltán igazgató szombaton ismertette az üdülőház keletkezését. 1935 őszén tették le az uj üdülő alapkövét és most vasárnap kezdi meg müködését ez az intézmény, amely eredeti rendeltetésén és hivatásán felül még a balatoni kultusz céljait is szolgálja, mert a gyönyörü épület hatalmas propagálójává válik a Balatonnak. A Horthy Miklós-üdülő közvetlenül a Balaton partján fekszik, 12.800 négyszögöl területü gondozott parkban. A főépület párhuzamos a Balatonnal, hossza 96 méter, földszint és három emeletsoros elosztásban készült. Az emeleteken vannak a lakószobák, összesen 155 üdülő számára, tulnyomórészt kétágyas berendezéssel. A lakószobákban hideg és meleg viz ellátás van, izléssel és oly kényelemmel vannak berendezve, hogy az üdülők zavartalan pihenést mindenben biztositják. Az üdülő tervezője és az épités vezetője *Hidasi* Lajos épitészmérnök volt, a vizvezetéket és a csatornázást *Orbán* Antal gépészmérnök, a kertépitést Varga Márton, a Székesfővárosi Kertészképző Iskola igazgatója tervezte és vezette.

Magyarország, 1938. május 8

és építsen

lszigeten

ű Dunaág mentén

Nagykanizsa — Nagykanizsa — Nagykanizsa

Kanizsai fiatalok, figyelem!

I.

Kanadai—magyar diákcsereprogramhoz keresünk 17—23 év közötti fiatalokat, akik legalább alapfokon beszélnek angolul és részt vennének egy hét hónapos képzésben, mely 1996 szeptemberétől decemberéig Kanadában, 1997 januárjától márciusig Magyarországon, Egerben vagy Kecskeméten zajlik. A program témája: a helyi társadalom életének megismerése, vállalkozási és közösségi készségek fejlesztése, partnerkapcsolatok kiépítése. A részvételi díj 90.000 Ft, mely részletekben is fizethető, illetve támogatás kérhető.

Részletesebb tájékoztatás és jelentkezés: 1996. július 2-án, kedden 8 óráig a polgármesteri hivatalban a nemzetközi kapcsolatok referensénél és a művelődési osztályon (Nagykanizsa, Erzsébet tér 7.)

II.

A fenti programhoz keresünk 23 évesnél idősebb, angolul legalább középfokon beszélő fiatal szakembert pedagógusi vagy ifjúsági vezetői háttérrel hét fős csoport vezetésére tartalékként, szervező és közösségszervező feladatok ellátására. A tartalék csoportvezetők a szervezők a már dolgozó csoportvezető akadályoztatása esetén felkészítik a feladat ellátására és a program idejére alkalmazásba veszik.

Jelentkezés 1996. július 2-án kedden 8 óráig személyesen, részletes önéletrajzzal a fenti címen.

III.

A fenti programhoz keresünk befogadó családokat, akik 1997 januárjától márciusig teljes ellátással (szállás és étkezés) befogadnának egy, a programban résztvevő kanadai fiatalt egri vagy kecskeméti párjával együtt. A párok egyneműek, tehát egy szobában elhelyezhetők.

Jelentkezni 1996. június 27-éig a fenti címen lehet.

Polgármesteri Hivatal
Nagykanizsa

Vezető a foglalkoztatóban

Nagykanizsa Megyei Jogú Város Közgyűlése pályázatot hirdet a Szociális Foglalkoztató vezetői munkakörének betöltésére. A munkakör 1996. december 1. napjától tölthető be.

Pályázati feltételek: felsőfokú iskolai végzettség; büntetlen előélet; 5 év szakmai gyakorlat; szociális munkás vagy szociális menedzseri képesítés előnyt jelent.

Bérezés a közalkalmazottakra vonatkozó szabályok szerint.

A pályázatokhoz csatolni kell:

— 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt,

— szakmai önéletrajzot,

— képesítést és gyakorlatot igazoló okiratok másolatát.

(8800 Nagykanizsa, Erzsébet tér 7. Tel.: 93/313-080).

Szociális információs szolgálat

Tájékoztatjuk a lakosságot, hogy a Polgármesteri Hivatal Szociális és Egészségügyi Osztálya, valamint az Egyesített Szociális Intézmény Szociális Információs Szolgálatot szervez az alábbi helyeken és időpontokban: Gondozóház I., Corvin u. 2. Kedd: 9—11 óráig, Idősek klubja, Munkácsy u. 7. Csütörtök: 9—11 óráig. Idősek klubja, Sánc. Szerda: 9—11 óráig. Házi Gondozó Szolgálat, Zrínyi u. 40/a. Kedd: 8—12 óráig.

Garázsnak

Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata nyilvános versenytárgyaláson értékesíti a Nagykanizsa, Postakert utcában kialakított 1847/30 hrsz-ú ingatlanának önkormányzati tulajdonú részét kizárólag garázsépítés céljára. A versenytárgyaláson részt vehet bármely természetes személy lakóhelytől függetlenül.

Kikiáltási ár: 100.000,- Ft/garázshely. Versenytárgyalás ideje: 1996. június 27. 9.00 óra.

Versenytárgyalás helye: Polgármesteri Hivatal alagsori tárgyalóterme (Nagykanizsa, Erzsébet tér 7.).

Eladó épület

Nagykanizsa Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala nyilvános pályázat útján értékesíti a Rozgonyi u 1. szám alatti, önkormányzati tulajdonú, felújítás alatt álló ingatlan pince- és földszintjét. A pályázat benyújtásának határideje: 1996. július 15-én 16.00 óra.

Részletes kiírási anyag a polgármesteri hivatal I. emelet 6., 9. és 10. számú irodájában vehető át.

Eladó ingatlan

Nagykanizsa Megyei Jogú Város Önkormányzata nyilvános versenytárgyaláson értékesíti a nagykanizsa 635/26 hrsz-ú, a valóságban a 7. főút elkerülő szakasza és a Kinizsi utca sarkán található ingatlanát.

Versenytárgyalás ideje: 1996. július 04. 9.00 óra.

Helye: Polgármesteri Hivatal

Zalaegerszeg — Zalaegerszeg — Zalaegerszeg

Aljegyzőt keres a hivatal

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Közgyűlése pályázatot hirdet aljegyzői munkakör betöltésére.

Pályázati feltételek:

— állam- és jogtudományi egyetemi vagy államigazgatási főiskolai végzettség,

— legalább ötéves közigazgatási gyakorlat.

A pályázathoz csatolni kell:

— végzettséget tanúsító okiratok másolatát,

— szakmai önéletrajzot,

— 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítványt.

Az aljegyző kinevezése határozatlan időre szól.

Illetményének megállapítására a köztisztviselők jogállásáról szóló módosított 1992. évi XXXIII. tv. rendelkezései alapján kerül sor.

A pályázat benyújtásának határideje: 1996. július 31.

A pályázat elbírálásának határideje: 1996. augusztus 28.

A pályázatokat Zalaegerszeg Megyei Jogú Város jegyzőjéhez (Zalaegerszeg, Kossuth L. u. 17-19.) kell benyújtani.

A pályázati kiírással kapcsolatban bővebb felvilágosítás dr. Tóth László jegyzőtől (Zalaegerszeg, Kossuth L. u. 17-19., tel.: 92/311-282) kérhető.

Virágpalántákat ad a Városgazdálkodási Kft.!

A városszépítő mozgalom szervezőbizottsága felhívja a lakóközösségek, munkahelyi kollektívák figyelmét, hogy — a Virágos, tiszta, rendezett Zalaegerszegért mozgalom felhívásához csatlakozva — az erkélyek, balkonok, ablakok virágosításához növényeket ajánlott fel a Városgazdálkodási Kft., az alábbi feltételekkel:

1. Az igénylők legalább 10 fős csoportokba szerveződve nevezhetnek, és a csoport tagjait egy megbízott személy képiseli a résztvevők nevét, lakcímét és aláírását tartalmazó listával.

2. Az igénylők vállalják, hogy a kapott növényeket kizárólag az utcáról látható ablakok, balkonok, erkélyek díszítésére használják fel, és gondoskodnak a növények szakszerű ápolásáról.

Az igényeket a polgármesteri hivatal műszaki osztályán Herman Tiborhoz kell eljuttatni. Tel.: 311-260. A hivatalnál kapott utalvány ellenében a növények a Városgazdálkodási Kft. Gasparich úti telephelyén vehetők át. A szervezőbizottság nevében:

Németh Miklós főkertész

Tájékoztató a fogorvosi ellátás új rendjéről

1996. július 1-jétől megváltozik Zalaegerszeg városban a fogorvosi ellátás rendje. Fogorvosi körzetek kerültek kialakításra.

található még a háziorvosi rendelőkben, fogorvosi rendelőkben a teljes lista megjelenik a Városháza című újság következő számában. Informá-

Kivitelezés

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala pályázatot hirdet a Zalaegerszeg, Csácsbozsok városrész út-, járdaépítés és felszíni vízelvezetés IV. ütemének kivitelezésére.

A kivitelezés műszaki tartalma: Az alább felsorolt útszakaszok végleges útpályaszerkezetének megépítése és csapadékvíz-elvezető árkainak rendezése.

1. Patkó u. keleti szakasza a Domb u.-tól a Pacsirta u.-ig.

2. Gólyahír u.-nak a Pacsirta u.-tól a Harangvirág u.-ig terjedő szakasza.

A pályázat beadási határideje: 1996. július 15. Eredményhirdetés: 1996. július 23.

A kivitelezési feladat részletes ismertetését kiírási dokumentáció tartalmazza, melyet a Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Beruházási és Vagyonkezelő Csoportjánál, Nyikos Zoltánnál lehet 1996. június 25-től július 4-ig munkaidőben átvenni.

Családgondozó

A Zalaegerszegi Családsegítő Szolgálat pályázatot hirdet családgondozói állás betöltésére.

Pályázati feltételek:

— szakirányú felsőfokú végzettség (elsősorban szociális munkás, mentálhigiénikusi képesítés),

— előnyt jelent szociális vagy mentálhigiénés területen eltöltött — egy évnél több — gyakorlat.

A pályázathoz csatolni kell:

— a végzettséget igazoló okirat(ok) másolatát,

— szakmai önéletrajzot,

— a családgondozói munkával kapcsolatos elképzeléseit.

Bérezés a Kit. szerint.

VARGA MÁRTON - fafaragó

Kincs a Mura mentén

Valaha — a környéken élő idősebbek bizonyára még emlékezhetnek rá — a zalai végeken is aranyat adott fövenyéből a Mura folyó a hozzáértők számára. Persze, a murai arany nyújtotta megélhetésért keményen meg kellett dolgozniuk az aranymosóknak is, akárcsak e horvátok lakta táj minden más lakójának. Ám ahogy a folyó titkos mélyéből, az itteni életsorsok tarka szövedékéből is termett nemesfémmel felérő érték, mint egy tótszerdahelyi portán is, ahová — akárcsak a népmesékben — egy nap váratlanul bekopogtatott a szépség.

Az öregemberről külsőre semmi sem árulja el, hogy időnként merőben más foglalatosságot űz, mint faluszerte a hozzá hasonló korú „hetvenkedők". Zömök férfi, akinek egy munkás élet csiszolta az izmait és sok-sok élet-akadály formálta az alkalmazkodó készségét. Tipikus sors ez errefelé, ahol a hozzá hasonló korú falusi emberek valaha nem csupán a téeszesítés kényszerei miatt kényszerültek elhagyni a családi birtokot és szülőföldjüket, hanem a határközeliség folytán is. A 40-es, 50-es évek fordulóján a Mura túlpartjára — a Rákosi-rezsim által halálos ellenségnek kikiáltott „titóista" Jugoszláviára — irányuló géppuskafészkek és betonerődök épültek a megbízhatatlannak tartott horvát parasztok földjein, melyeket később elvitt a tsz. *Varga Márton* ezt a második csapást már nem nézte tétlenül és mint a javakorabeli férfiak zöme, maga is elszegődött a Pest megyei 22-es magasépítőkhöz. Sokfelé vetette a sors a zalai horvát falvak hasonló indítékból vándorbotot fogott férfinépét, mely — önálló brigádokba tömörülve — végigculágerkodta a nagy hazai beruházásokat; Varga Márton 14 éve, ahogy betöltötte a 60-at, végleg hazatért — már a Vegyépszer kötelékéből. De már nem annyira a föld vonzotta, hanem az, hogy nyugdíjasként áldozhat frisskeletű, kedvenc időtöltésére, a fafaragásra.

A hajdani tajtékpipa életre kelt mása.
(Szakony Attila felvételei)

— Sohasem volt az én kezemben bizsók, faragókés egész életemben addig, amíg egyszer — akkor a 21-es magasépítőknél dolgoztam Fehérvárott — meg nem áhítottam a Pista bácsi ügyeskedését — emlékezik. — Törökbálintra vezényeltek épp, s a szállón megpillantottam egy embert, aki reggel-este, szabadidejében, madarakat faragott. No nem magának, hanem eladásra, hogy — mint megvallotta — előteremtse a napi fröccsrevalót. Ő volt a Pista bácsi, aki megkedveltette velem a faragást. Nem kértem műhelytitkai átadására, csak jól megnéztem, mit és hogyan csinál. Az az igazság, mi a kubikolás mellett minden szükséges feladatot elláttunk szükség esetén, vagyis afféle ezermesterekké váltunk az építőknél, s otthon is rendelkezésre állt egy kis műhely. Így azután amikor a legközelebbi hétvégére hazautaztam, hamar elkészült az első bizsók — és az első faragott madár.

— *Megőrizte?*

— Minek? Gazdára talált, akárcsak a második, a harmadik és a többi, mert a rokonság és a szomszédság gyorsan felfedezte új keletű tudományomat. Leginkább azon lepődtem meg, hogy azonnal ráállt a kezem a madarakra, de mindenféle más formára, amit elhatároztam, hogy kifaragok. Nem is igen hitték el, hogy nem tanított senki a bizsók forgatására, de hát ez az igazság.

S ez az, ami szinte csodaszámba megy: a formák, motívumok, minták, alakok szinte előzmények nélkül áradtak a keze alól, önálló „vargamártonos" stílusban megjelenve. Apropó, előzmények! Egyik specialitása, a díszített fejű-szárú pipák történetéről például így beszél:

— Apám nagy pipás volt, akárcsak a Gergál bácsi, aki majd mindig a kapuban ült és csak szítta, szítta földig érő szárú, díszes tajtékpipáját, ahányszor a háza felé jártunk a

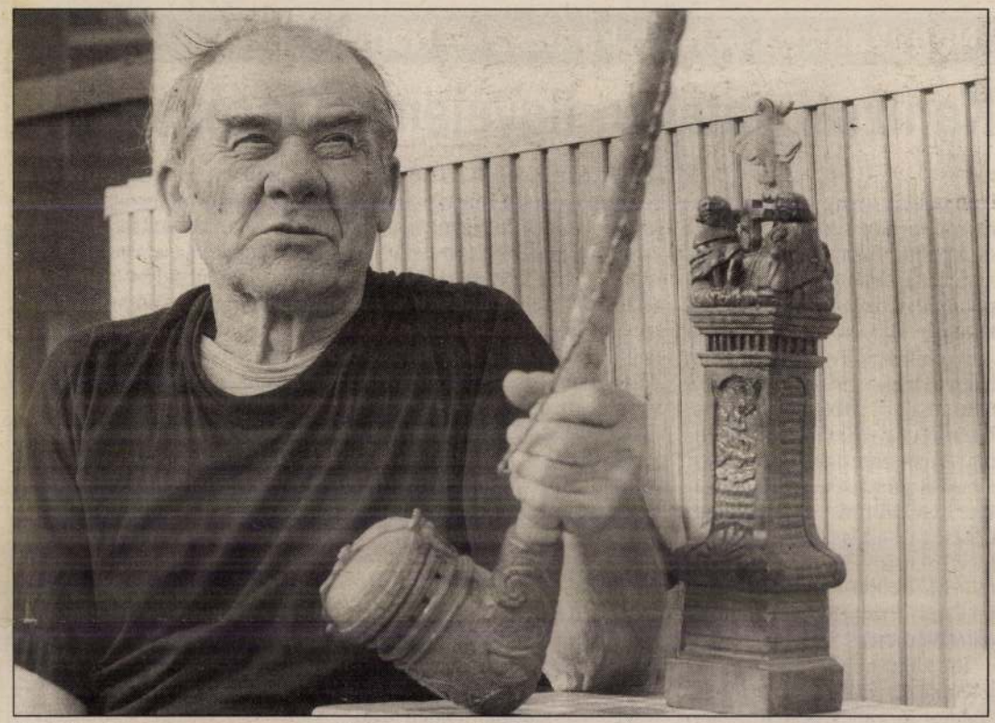

Az idős tótszerdahelyi mester néhány faragványával.

fogattal. Ez a kép olyan élesen belém rögződött, hogy kiírthatatlan maradt, sőt nyugdíjasként arra ösztönzött, hogy megfaragjam a magam pipáit, melyek éppen csak hasonlítanak arra a régi tajtékpipára, de mások: az enyémek.

Hogy milyenek? Cifra zsinóron függnek, kupakjuk alatt régi öregek koccintanak, s persze: kedveltek a rokonok körében. Akárcsak a Krisztusok, Máriák és a szentek. Először egy Lourdes-i kegytárgyat hoztak, készítené el a mását. Elkészült, nem is egy példányban, de Varga Márton Szűz Máriája méreteiben, szépségében merőben más, mint a mintául szolgáló szobrocska. Lendületesebb, magasabb, légyabb, légiesebb, beszédesebb, imádnivalóbb — tökéletesebb.

A kisebb-nagyobb szentekről, korpuszokról hasonlóképp vélekedhetett a falu, mert *Harangozó Vilmos* plébános úr megkérdezte: lenne-e kedve szép új templomukba egy betlehemet faragni? Hogyne lett volna! Azóta adventkor újra és újra megcsodálhatja a falu népe a szentcsaládot, a háromkirályokat, a tevéket — az istálló egyelőre még keresi a helyét...

A Krisztus-szobrok? Restaurált egy régi keresztet, viszszaemlékezett egy másikra és születni kezdtek a korpuszok, köztük úgymond a legjelesebb a becsehelyi szőlőhegy egyik, szerdahelyiek-szentmártoniak által is gyakran járt keresztútját ékesíti. Legnagyobb munkájának a község főterén elhelyezett Zrínyi-büsztöt tartja:

— Blazsetin István tanár úr javasolta, hogy a magyar és a horvát nemzet közös hőséről, Zrínyi Miklósról nevezzük el az addigi Lenin teret, tőlem kérték a szobrot. Nagy tisztesség volt, meg is köszöntem az avatáskor, s a legjobb formámat hoztam. Mintha magamról, magunkról készítettem volna ezt a szobrot, annyi érzést vittem bele.

Megannyi munkáját — bájos humorral átszőtt pipáit, beszédes tekintetű szobrait vagy talányos baglyait — szemlélve valóban újra és újra megragad a hadvezér és költő erőteljes, s mégis mintegy a maga és népei fátumát előre érző, borús homlokú faszobra, mert ez csakugyan alapműve Varga Mártonnak. Egy későn debütált őstehetség — és közössége — bensőséges Zrínyi-képét őrzi és dokumentálja, akárcsak egy népmonda. Láthatóan hasonló gondolatokkal faragta ki — a Zrínyi-büsztből megmaradt tölgyfa-rönkből — *Rezsek József*, néhai helyi sportvezető szobrát, melyhez — miként más faragványaihoz — az avatott utódnak mondott unoka, *Vuk Zoltán* is hozzásegített.

— Fogy az erőm, ám a tennivalóm sok, elkel hát a segítség és majd egy utód — búcsúzik. — De még soká szeretném hallani a falumbéliektől, hogy szép volt, gratulálunk, folytasd tovább Marci!

T. A.

Körkép

Szovjet drámák moszkvai színházakban

A külföldi színházi beszámolók kiemelkedő sikerekről, ritkábban nagy bukásokról szoktak születni, s a különlegest, a rendkívülit mutatják be. Most, ha csak egy rövid lélegzetű cikk erejéig is, térjünk el ettől. Hat előadás vázlatos ismertetése kapcsán azt a képet próbáljuk meg érzékeltetni, amellyel a szovjet darabok moszkvai nézője nap mint nap találkozik. A szovjet színházzal kapcsolatos hazai beszámolók az utóbbi időben szinte kizárólag a változás, a megújulás jeleinek számbavételére szorítkoztak. (Fiatal drámaírók jelentkezése, a rendezők országos vitája stb.) Kevesebb szó esett a szovjet színházművészet egységes arculatának formálódásáról, a színház és a közönség kapcsolatáról.

Két színházi est a forradalom jegyében

A szocialista országok többségében az ötvenes évek után, ha ideiglenesen is, a színház megújítását célzó törekvések külföldi, főként nyugati szerzők műveivel ötvöződtek. Azon alkotásokkal, amelyek ember- és világlátás szempontjából nemegyszer elmaradtak a hasonló szocialista művektől, de formailag korszerűbb, hatásosabb megfogalmazást mutattak. A szovjet színházművészetben a kortárs nyugati dráma soha nem játszott jelentősebb szerepet. Az újítás a húszas-harmincas évek szovjet színházához kapcsolódott: Vahtangov, Meyerhold örökségéhez. A hazai klasszikusok újraértelmezéséhez. És Brecht művészetéhez. Csehov *Három nővér* Tovsztogonov és Brecht *Szecsuáni jó ember* Ljubimov rendezte előadásai jelzik e törekvések fontosabb állomásait. Valamint a *Tíz nap*. A John Reed művéből készült produkció a maga egyediségében, szinte azt mondhatnánk megismételhetetlenségében, az eddigi törekvések összefoglalását, művészi szintézisét jelenti.

Pedig amikor először szivárogtak ki a hírek a készülő produkcióról, sokan kétkedve csóválták a fejüket. Nézők és szakmabeliek egyaránt. Az aggodalom nem volt alaptalan. John Reed műve nem tartozik a dramatizálható írások hagyományos körébe. Alkalmatlan a konvencionális színpadi adaptációra. Ennyiben igazuk is volt. „Népi előadás két részben pantomimmal, cirkusszal, bohózattal és sortűzzel" – hirdeti az alcím. Ezzel nemcsak a színpadra állítás sajátos voltát jelezve, de az előadás kettős meghatározó mozzanatát is.

Ljubimov és munkatársai célja a John Reed-i mű „motívumai alapján" a forradalom korának apró mozaikokból épülő grandiózus színpadi festményét megalkotni. S hogy ez az örökké változó, alakuló színpadi festmény az esztétikai élmény döbbenetével hasson a nézőre, a kifejezési, a megjelenítési módok széles ívű skáláját vonultatták fel: a pantomimtől kezdve a bohózaton keresztül egészen a sortűzig. És éppen ez, a produkció műfaji komplexitása adja a kulcsot a „népi előadás" fogalmának megfejtéséhez. Ljubimov, bár John Reed művét lényegíti át a színpadra, nem veszi át a szerző szemléletét, problémalátását. John Reed-et felhelyezi a színpadra – ő az előadás kevés számú állandó figuráinak egyike – és helyébe az egyszerű embert, a népmesék mesemondójának kicsit korszerűsített alakját ülteti: Ljubimov az ő szemével nézi és az ő szemével láttatja velünk is a forradalom korát. Ez a mesemondó – ne feledjük, mindig igaz mesét regélt nekünk! – keveset koptatta az iskolapadot. Naiv elképzelései vannak, teszem azt, egy kormány megbuktatásáról. (Az Ideiglenes Kormányról van szó, melynek tagjai egy hosszú padon ülnek és a forradalmi nép néhány képviselője egyenként húzza ki alóluk a hatalmat jelképező lócát.) De melegszívű, igazságszerető. Tréfái, a történések lényegét summázó összefoglalásai talán durvának tűnnek a kifinomult stílushoz szokott nézőnek – Kerenszkij pantomim megjelenítésében valóban „kitörli a fenekét az alkotmánnyal" –, de a nem éppen „irodalmi" emelkedettségű megfogalmazás mögött a boldogabb jövőt érdemlő, építő emberarcú ember áll.

A produkció népi jellege azonban nem csupán az egyes jelenetek konkrét színpadi megfogalmazásában jut kifejezésre. Az egész előadás hangulatát, stílusát ez határozza meg: egyszerre „egyszerűsít" és avat bonyolulttá, egyszerre csap fel benne a szilaj jókedv s a szívet markoló szomorúság, a remény és az elkeseredés. Megjárja a magasságokat és a mélységeket, hogy eljusson a célhoz. S a cél, bár a darab a forradalom korát eleveníti meg, nem a történelmi események színpadi újraélesztése. A cél: korszerű, hatásos formában esztétikai élménnyé avatni a kommunista gondolattal való találkozást.

S hogy a célt elérje, Ljubimov az eszközök, módok sokféleségét vonultatja fel. Ami a megjelenítés módozatában döntő elem, az nem egyszerűen – mint sokan hitték és hiszik – a húszas évek avantgard törekvéseinek újraélesztése. Még csak nem is Vahtangov, Meyerhold örökségének feltámasztása. Ez is. De több is ennél. Érezzük itt Brecht szellemét és a szovjet színház új törekvéseinek megtermékenyítő hatását is. E három áramlat szerves egysége képezi a rendező fegyvertárát. Összefoglalás ez és egyben kezdet. Kísérlet és világraszóló eredmény.

A szovjet kritika feltétlen elismeréssel üdvözli a *Tíz nap* sikerét. Nem ilyen egyértelműek azonban a vélemények,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
KRITIKA
1967 SZEP

azonban a Kossuth Kiadó gondozásában megjelent két szovjet szerző – Kanyevszkij és Orlov – *A ceruza fegyverével* című könyve, amely a minőség dialektikáját, a kereskedelem és az ipar viszonyát, a vevő és az áru kapcsolatba kerülését vizsgálja. A könyv természetesen a szovjet ipar körülményeit elemzi, ám kétségtelenül sok hasonlóság mutatkozik a magyarországi és a szovjet állapotok között. A könyv első fejezete – „A minőség dialektikája" – a legizgalmasabb számunkra, mert itt leginkább az ipari formatervezéssel, az iparművészek helyzetével és szerepével a társadalomban, illetőleg esztétikai kérdésekkel foglalkoznak a szerzők. A minőség komplex felfogása az egyetlen lehetőség, amely módot nyújt a termékek esztétikai megmérésére is. Az esztétikumot nem önmagában vizsgálják a szerzők, hanem az áruban (termékben) megvalósuló szociális igény függvényeként, amely igény hozza létre az esztétikumot. Mi fentebb, a magyar helyzetet elemezve, ennek az igénynek a helyes irányát, korszerűségét kérdőjeleztük meg, mert úgy véljük, hogy nem a valóságos társadalmi mozgás vektorainak eredője. Hiszen a szocialista társadalom kollektív szemléletű, az individuum közösségbeli megfogalmazását hirdeti, a kispolgári szemlélet mögött – bármennyire uniformizál is – végső fokon mindig az egyént, az önzésében maga körül cirkuláló szemléletet találjuk. Az igény tehát nem szocialista, idealizmus volna az általa létrehozott esztétikumtól szocialista eszmeiséget várni. Társadalmunknak olyan iparművészetet érdeke támogatni, amely a szocialista ember kialakításán fáradozik, humanista, emberszabású. Ennek pedig egyik alapvető feltételét Kanyevszkij és Orlov így fogalmazza meg: „Feltétlenül fel kell állítani a megmásíthatatlan sorrendet: a művész a termékek nélkülözhetetlen alkotója, a jó minőség őrzője, nem pedig másodrangú személy. Ma még gyakran alkotnak és ítélnek meg új termékeket olyan emberek, akik nagyon messze vannak a művészettől, esztétikailag felkészületlenek." A gyártás irányításában, a tervek, termékek elbírálásában a művészek nálunk sem vesznek részt (legfeljebb a stúdiókban), gyakran esztétikailag felkészületlen emberek megbízhatatlan ítélete dönti el egy termék sorsát. Pedig művészeink esztétikai felkészültsége kielégítő: a Magyar Iparművészeti Főiskolán korszerű esztétikai képzés folyik. Pogány Frigyes tavaly novemberben a szocialista országok iparesztétikai szervezeteinek nemzetközi konferenciáján, Varsóban vázolta a magyar iparművészetképzés helyzetét, és ott a formatervezés alapelveként szögezte le, hogy az „anyagban szerkezeti elv érvényesítésével nyer a funkció végleges formát".

Amikor azt mondtuk lakáskultúránkról és iparművészetünkről, hogy korszerűtlen, akkor azt is értettük alatta, hogy európai viszonylatban bizony nem tartozunk az élvonalba. A skandináv iparművészet végtelen gazdagsága, a brit tervezés puritánsága, az antropocentrikus svájci lakáskultúra sallangmentes dekorativitása jelenti a világ formatervezésének élvonalát. A skandináv tervezésnek egyik lelkes népszerűsítője – Ulf Hard af Segerstad – kezdi így *Scandinavian Design* című könyvét: „Az iparművészet azt jelenti Skandináviának, amit a festészet Franciaországnak, amit a zene Németországnak vagy az Alpok Svájcnak". Ezek a szavak lehet, hogy kicsit elragadtatottnak tetszenek, de ott van mögöttük megdönthetetlen érvként a dán fémművesség, a finn szőnyeg- és szövöttanyag-tervezés, a norvég zománcedény és a svéd üveg. Skandinávia kétségtelenül kijelölte a korszerű iparművészet útját, ezt figyelmen kívül hagyni káros közömbösség lenne. Ennek a formakultúrának az egységessége lenyűgöző. Sikerült megvalósítaniuk, hogy a termékek szériagyártásra kerüljenek és ezáltal valóban igazi iparművészet legyen, nem pedig kézművesség. Nálunk az iparművészeti alkotások szériagyártása jobbára még megoldatlan probléma, jóllehet egyes tervezőink munkássága már egyértelműen ebben az irányban hat.

Az üvegipari bemutató teremben áprilisban volt G. Varga Márta üvegtervező művészünk kiállítása. A fiatal tervezőnő a közelmúltban került ki a prágai Iparművészeti Főiskola üvegdíszítő szakáról, ahol jelentős mesterek irányítása mellett ismerkedett a nagyműltú cseh üvegiparral. Hogy ez az ismerkedés feltétlenül hasznos volt és az ösztöndíjat jó helyre fektették be, erről a kiállítás maradéktalanul meggyőzte a látogatót, sőt még meg is lepte azzal az érettséggel, ahogy fölényes technikai ismereteit szemlélete szolgálatába állítja a tervező. Szinte valamennyi technikai megoldás szerepel a kiállításon, amit az üvegipar ismer. Hutakész darabjaitól – milyen finom színösszeállítások! – a rogyasztott vitrázsokig minden darabja a díszítésben is a célszerűséget, a funkcionális esztétikumot valósítja meg, miáltal jelesre vizsgázik anyagban való gondolkodásról, szerkezeti ismeretekből is. Ezeknek a terveknek szériagyártása sem okozna különösebb gondot, mert G. Varga Márta kísérletei nem az egyedi tervezést misztifikálják, ellenkezőleg, meggyőző dekorativitásukban is egy újfajta szemléletet aposztrofálnak. G. Varga Márta használati tárgyakat tervezett, amelyek minden dekoratív szépségük mellett sem próbálják eltagadni funkciójukat és ezáltal létezésük jogosságát sem kérdőjelezik meg. Ezek a darabok nem illenének bele Kovács János kombinált szekrényének vitrinjébe, és Kovács Jánosnak eszébe sem jutna, hogy megvásárolja őket, mivel azt hinné, hogy abban, hogy nem mennek az ő vitrinjéhez, legkevésbé sem a kombinált szekrény a hibás. Mert Kovács Jánosban már az értékek elvesztették eredeti jelentésüket, hiszen úgy véli, ő van a lakásért és nem fordítva; a poharak vannak a vitrinért, ami persze még fordítva sem igaz, illetve ez a viszony Kovács János szemléletének kifejezője, aki vitrinje zártsága mögött próbálja szem elé tárni nagyon is poros és tovább porosodó gazdagságát. És hogy kinek a szeme elé? Hát a másik Kovács Jánosnak és a harmadiknak.

Fábián László

E két tényezőből *együtt* olvasható csak ki ennek a műalkotásnak a mondandója, mindennek együttes vizsgálatából érthető csak meg ennek emberi-társadalmi funkciója.

Rím, ritmus, megfogalmazott gondolat, fölidézett kép stb., stb. mind együtt, szerves egységben alkotja a költői művet, mind elvileg egyenértékű, alkalmilag változó súlyú komponensei annak. „Ó van-e ott haza még, ahol értik e hexametert is?" – kérdezi Radnóti a *Hetedik eclogá*ban, s köztudott, hogy nála (még hangsúlyosabban, mint Babitsnál) a klasszikus metrum tiszta nyugalma a mondandó lényegének egyik legfőbb hordozója. Más fontos hordozói: a megfogalmazott mondatok nyelvi jelentése (a felidézett képek, gondolatok stb.), a belső tagolás nyugodtsága – és így tovább. A költői mű rímeit, ritmikáját „a mű formájának", a műben nyelvileg megfogalmazott gondolatot pedig „a tartalom"-nak nevezni iskolás, antidialektikus módszer, nem segíthet tehát a költői alkotások megértéséhez.

„... Az írott forma tárgyi művészete nem a mérték, ütem és rím kellékeinek kiállításában, panorámájában, hanem a mű legbenső indítékai, mozzanatai helyzetének váltogatásában áll – írta József Attila. – Az első mozzanat uralmát fokozatosan átengedik a másodiknak s ez a harmadiknak. Majd az első mozzanat újból kibontakozik, de gazdagabban, és a szintén gazdagabban jelentkező második mozzanat mögé húzódik. És így tovább, mindaddig, mígnem kész az írásmű, amikor is azt látjuk, hogy a motívumok tulajdonképpen átvették egymás jelentését és jelentőségét – a végire érvén már csak egyetlen egy mozzanat, motívum áll előttünk, ami nem más, mint maga a mű." Ezt nevezte ő – elismerő szóval! – „formaművészet"-nek. (József Attila Összes művei, III. 50.) „... a műben, amely végső szemléleti egész – kapcsolódik ehhez később – a valóság ellentéteinek, összefüggéseinek ritmust kell adniok, mert különben az összefüggések, ellentétek szemléletisége elsikkad. És más oldalról – a mű ritmusának ellentétet kell az értelem tudomására hoznia, mert különben a ritmus nem valóságos, hanem káprázatféle. Márpedig ha a ritmus nem valóságos, úgy a mű nem lehet egész. Hiszen több dolognak (hangnak stb.-nek) egyetlen egészként való szemlélete csak ritmusosan lehetséges." (Uo. 97.) És valóban: egyik legnagyobb költői alkotásában, a *Téli éjszaká*ban pl. kitűnően megfigyelhető, hogy az egymásnak ellentett motívumok, az egyes elemek hogyan alkotnak mesterien megszerkesztett, megformált ritmikus egészet. A kezdeti „Légy fegyelmezett!" felszólítás és a befejező „mérem" kijelentés éppúgy az egymással összekapcsolt alkotóelemek sorába tartozik, mint a felidézett képek fegyelmezett, mérnöki elrendezettségű rendszerének bármelyike. (Bár éppen ezért pl. az *Óda* motívumrendszerére jobban illik a „ritmikus" jelző: annak zeneibb a szerkesztése ennek inkább építészeti vagy szobrászati alkotásokra emlékeztető feszességéhez viszonyítva.) Beletartozik azonban ebbe az organikus egészbe a rímek elhelyezése, milyensége stb. is: nélkülük nem lesz azzá a mű, ami. Ezek közt az elemek közt vannak, amelyek központibb, és mások, amelyek alárendeltebb szerepet töltenek be, két csoportba – tartalmi és formai elemek csoportjába – azonban nem lehet őket beskatulyázni. A *mit* itt sem választható el a *hogyan*tól: abból, hogy mit mond, érthető meg, hogy miért éppen így mondja, és viszont: az *így*ből az, hogy egyáltalán *mit* mond. Kétségkívül igaz tehát, hogy mindig a *mit* határozza meg a *hogyan*t, a funkció, a tartalom a formát. Másfelől viszont, mivel csak meghatározott formában képes valami meghatározott funkciót betölteni, ez a formáltság semmiképpen nem másodrangú jelenség.

Triviális hasonlattal élve: a kalapács formája kétségkívül alá van rendelve a kalapálás funkciójának, de – mégpedig éppen ezért! – a kalapács formájának kérdése nem másodlagos kérdés. A kalapács kalapácsforma nélkül nem kalapács, a meghatározott funkciót betölteni hivatott költői műalkotás pedig azon bizonyos meghatározott művészi forma nélkül nem műalkotás – vagy nem *az* a bizonyos műalkotás. Ha pedig agyondíszíti valaki a kalapácsot, akkor az illető nem „formalista kalapácsot" alkot, hanem kettős funkciójú tárgyat, mely részben kalapálásra, részben díszítési célokra alkalmas. Ehhez hasonlóan fordulhat elő az is, hogy valaki egy forradalmi verset csengő-bongó rímjátékkal díszít: ebben az esetben is *funkciókettősség*ről beszélhetünk. Föltételezett esetünkben teljes joggal elmondhatjuk azt is, hogy e két funkció „üti" egymást, hogy e kettősség nem ad organikus egészet – akár a kicifrázott kalapács esetében, sőt, részben az idézett Babits-soroknál is ezt kell mondanunk. Csak éppen formalizmusnak nevezni értelmetlen dolog ezt a jelenséget. (Nem *túl*formáltságot kell sejtetni ott, ahol *rossz* formálással van dolgunk.)

Marx többek között abban jelölte meg az ember megkülönböztető, magasabb rendű sajátságát, hogy az ember „az inherens mértéket tudja a tárgyra alkalmazni: az ember ezért a szépség törvényei szerint is alakít" (Gazdasági filozófiai füzetek 1844-ből, 50.) – azaz: tudatosan és egyetemes törvények szerint *formálja* át az őt környező külvilágot. Valóban: az alacsonyabb rendű lényektől eltérően az ember nem csupán passzívan alkalmazkodik a külvilághoz, nem is csupán ösztönösen formál azon, hanem tudatosan és mind mélyebbre hatóan, mind nagyobb hatókörrel formálja környezetét, ennek során pedig önmagát is. A külvilágot az embernek mind alkalmasabb létezési terévé, „otthonává", önmagát pedig a külvilágon mindjobban úrrá lenni tudó lénnyé formálja. Így formálódtak a Föld területei őserdőből várossá, így formálódott az ember homo primigeniusból homo sapienssé, vademberből kultúrlénnyé.

A „formalizmus" szó tudományos használata indokolatlan, s a „forma" szóhoz ma még nem egy helyütt hozzátapadó lebecsülő értékelés is legkevésbé a szocialista világnézet vallóinál lehet indokolt. Ideje volna megszabadulni tőle.

Tamás Attila

1021 Uj Vonga cikkek

Igény és esztétikum

(Egy film, egy könyv és egy kiállítás ürügyén)

Simó Sándor *Kovács János lakása* című filmje egy olyan, jellegzetesen kispolgári életformáról beszél, amely életforma bizonyos fokig a társadalom által meg nem oldott problémákból következik. A cinéma direct módszereivel elkészített film középpontjában tehát a kispolgári szemlélet áll, és ezt egy lakás megszerzésén keresztül mutatja be. A kérdés általánosságát, jelentős társadalmi hatósugarát jelzi a Kovács János név. A megoldatlan lakásprobléma az emberek nagy hányadában segíti kialakítani azt a szemléletet, amelyben a lakás célként jelenik meg és fetisizálódik. Ez a lakás-cél szemlélet nem csupán azért káros, mert esetleg etikai buktatók elé állítja az elérésén fáradozót, mert energiáit minden más – legalábbis egyenlő fontosságú – dologtól elvonja, káros azért is, mert dogmává rögződik – ideje bőven van rá! – és megszerzése után is célként jelentkezik a lakás. Vagyis az embert a saját maga által alakított környezete is maga alá teperi, elidegenedik munkája eredményétől. Mert a fetisizált lakásban hengerelt fal imitálja a tapétát, illetve „védi" a tisztaságot, szőnyegvédő védi a padlót védő szőnyeget, törékeny csecsebecsék díszítik a vitrint, az asztalt, a könyvespolcot, a satöbbit. Egyúttal pedig egy sereg tilalomfa Kovács Jánosnak (használjuk mi is ezt a megjelölést). Simó Sándor filmjében azt látjuk, hogy a gyerekről, a kulturált életről, emberségről lemondott Kovács János még alig tanulta meg, hogyan kell bánni a gázboylerral, máris hatalmas, vitrines kombinált szekrénnyel rendezte be szobáját, sőt már rá is talált a vitrin egyetlen lehetséges díszére: a nippre. Nem tudja ugyan, hogy miért rakta ezt az idétlenséget a díszhelyre, csak érezte, enélkül nem egészen Kovács János. Persze ebben nem csupán Kovács Jánost kell elmarasztalnunk, hiszen Kovács János előtt ott a végtelen lehetőség, a nagyszerű ajánlat; üzleteink tömegével árusítják a giccset: akár bútorra, akár konyhafelszerelésre, textiliára gondolunk, hogy az örök közhelyről, a nippről ne is beszéljünk. Kovács János bizonyára örömmel fogja felfedezni a boltban az aranyszínre futtatott, cicákkal vagy rokokó szerelmes párral díszített tálcát, és nagy álma lesz egy nagyméretű – a szoba centrumát szentéllyé avató – gépi perzsaszőnyeg. Mert Kovács János azt látja, hogy barátja, munkatársa, akinek már „jól megy", milyen szépen rendezte be gyönyörű lakását. És a legjobb úton indul el, amikor átveszi – mondjuk – szövetkezeti lakását, amelyet hengerezve, csíkozva kap meg; egyes szkeptikusok szerint azért, hogy a kivitelező eltitkolja a belső vakolás hibáit.

„A lakás minden ember legközvetlenebb és legkegyetlenebb tükre. Mutasd meg, milyen a lakásod, hadd lássam, hogyan eszel, hogyan fekszel le, hogyan kelsz fel – köszönöm, eleget láttam!" Bruno Taut írja ezeket a már-már kegyetlenül igényes mondatokat. Ezt úgy lehetne módosítani, általánosabb érvényre emelni, hogy a lakáskultúra a társadalomnak is tükörképe. Hiszen az egy percig sem lehet vitás, hogy a lakás, a berendezés – úgy is, mint művészeti produktum – társadalmi igényre jött létre. Ilyenféleképpen az sem vitatható, hogy az épületben (a berendezésben is) a társadalom szellemi, ideológiai arculata tükröződik. És miután mind az építészet, mind az iparművészet jelentős anyagi befektetést igényel (nálunk ma úgy is mondhatnánk, állami dotáción alapuló művészetek), többnyire az uralkodó osztályok ideológiáját hordozta, és csak nagyon ritkán fordult elő a történelem folyamán, hogy ezek a művészetek perspektívát nyitottak volna egy elkövetkező, magasabb rendű társadalom művészetének. Néhány esetről azért tudunk: például ilyen korán túlmutató volt Egyiptom tökéletes fajansz- és üvegművészete a 18. dinasztia idején, amelynek igazi hatása csak jóval később volt az európai művészetre; Akseli Gallen-Kallela iparművészeti munkássága a századforduló Finnországában; Lurçat forradalma a francia gobelinművészetben, Le Corbusier marseille-i lakótömb-vállalkozása (Unité d'Habitation), amelynek igazi jelentőségét – érthetetlen módon – a szocialista építészet máig nem vette észre; vagy az orosz, illetve szovjet avantgarde iparművészet és építészet (Malevics, Tatlin, El Liszickij). Félreértés ne essék, nem technikai felfedezésekről beszéltünk, hanem új szemléletmód megjelenéséről.

A század elején nálunk, Magyarországon is történtek olyan irányú kísérletek, hogy új perspektívák felé tereljék a magyar építészetet (Lajta Béla) és iparművészetet. Eredményeiket, esztétikai írásaikat útmutatóként kezelik szinte az egész világon, kivéve éppen Magyarországot és a szocialista országokat, ahol a leginkább megfelelő táptalajt kaphatná szocialis szemléletük. Mert, sajnos, Breuer Marcell vagy Moholy-Nagy László művei Magyarországon úgyszólván hozzáférhetetlenek. Holott mindketten rendkívül sokat tettek egy korszerű művészet megteremtéséért, amely korszerűségbe beleértették egy új társadalom kialakulásának lehetőségét is. Breuer Marcell az ember „szociális célszerűségeit" tartja szem előtt, amikor új épületeit tervezi, Moholy-Nagy sem véletlenül válik a kollektív tervezés apostolává. (Bauhaus.)

A mi lakáskultúránk, iparművészetünk korszerűtlen. A szocialista társadalom az emberi közösség gazdasági és eszmei megszervezésén fáradozik. Nyilvánvaló, ennek a társadalomnak új törvényszerűségei vannak, új esztétikai normái, hiszen Paul Zucker szavaival élve: „Mindig újra és újra meg kell győződnünk róla, mennyire lehetetlen a formai és esztétikai kérdések elválasztása a lélektani, gazdasági és társadalmi jellegű kérdésektől; az építészet legszorosabb kapcsolatban áll életünk egészével, épület és bútor nem egyéb, mint nemzedékünk vitális feszültségének nyomásmutatója. Így a mai építészet vizsgálata azonos korunk »kultúrmorfológiájával«." Márpedig nálunk az iparművészet – ebben a kereskedelem aktív közvetítő szerepe is nyilvánvaló – még mindig sokban kispolgári igények és ábrándok kiszolgálását célozza, ahelyett, hogy valóságos esztétikai értékek kialakítását tűzné feladatként maga elé. Mintha kereskedelmünkre az a szemlélet volna jellemző, amely szerint a minőség nem foglalja magában az esztétikumot. Ennek az antidialektikus szemléletnek a vizsgálatára ez ideig nálunk nem került sor. A közelmúltban

délutánra esik.

Reggel hét órára nyit a bolt, a press üzemkész állapotba kis örömére azok reggel dolgozni ind után pedig, amíg b boltban a háziasszo zik a kávéját. A polcot szerelnek maj a vendégek elfogyaszthatják a kávét.

— Milyen a kávé?

— Milyen lenne? — kérdez vissza öntudatosan a boltvezető. — A városban mi akarjuk főzni a legjobb kávét!

motorkerékparjával nekiütközött a kiálló ekevasnak. A szerencsétlen ember a helyszínen meghalt, a motorkerékpár pótutasát súlyos sérüléssel szállították kórházba. A rendőrség Miskai Lajost őrizetbe vette. (MTI)

A mákgubó

a gyógyszeripar igen fontos nyersanyaga.

Az fmsz-i felvásárlók a doh- és penészmentes mákgubót 10 cm-es szárral minden községben kilogrammonként

3- forintos áron felvásárolják

1808

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

G. Varga Márta

1987 AUG 4.

1021

Iparművészeti üvegkiállítás készül Nagykanizsán

A napokban Nagykanizsán járt G. Varga Márta, az ismert üvegdíszítő iparművész, aki szeptemberre tervezendő kiállításának részleteiről tárgyalt a Képcsarnok Vállalat helyi üzletének vezetőjével.

A fiatal iparművész ugyan még csak tavaly védte meg diplomamunkáját Prágában, de néhány hazai és külföldi bemutatkozását máris a legmelegebb hangon fogadta a szaksajtó. G. Varga Márta első iparművészünk, aki a nagy múltú és világhírű csenszlovák üvegművész mesterek iskoláját járta ki, szinte úttörőként vállalkozva a valamikor ugyancsak jelentős kismúhelyi magyar üveggyártás művészi megújítására. A prágai Iparművészeti Főiskola tegnapi diákja — Kapliczky és Libensky professzorok tanítványa — nemrégiben aztán már az üvegipari bemutató teremben is nagy sikerrel állt a hazai közönség elé modern tálaival, készleteivel, mozaiktábláival és árnyalt szépségű üvegablakaival. Vidéki kiállítása azonban még nem volt, s ezért is ígérkezik olyan jelentősnek a kanizsai bemutató. De azt sem kell bizonygatnunk, hogy milyen kevés boltjainkban az ízléses, korszerű üvegholmi, s hogy néhány kísérlet elenyésző hatásától eltekintve — nem saját hibájából — mennyire hátul kullog még ezen a téren a közízlés.

Ha megvalósul ez a kanizsai üzemek — s elsősorban a bútoripari vállalat és az üveggyár — által is támogatott kiállítás, az esztétikai élmenyen kívül bizonyára a korszerűsödő közízlés is sokat kamatoztat majd a látottakból. Legalábbis a művész — mint munkatársunknak elmondta — műfaja megszerettetés mellett ezt a kettős célt szeretné elérni.

K A

— **A Lenin-renddel kitüntetett veteránok** küldöttsége, amely László Aladár vezetésével részt vett a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken, vasárnap hazaérkezett Moszkvából.

— *SZUZDAL, A MÚZEUMVÁROS, ahol nyolc évszázad orosz történelmét őrzik a templomok és a kolostorok falai, a szovjet kormány rendelete folytán nagy idegenforgalmi központtá épül ki. A többi között a Kamenka folyó partján levő Alekszandrovszkij-kolostorban rendezik be a festők házát, az ódon szuzdali székesegyházban pedig hangversenyeket rendeznek majd a turistáknak. Az izbákban, a parasztok faházaiban 10—15 személyes mikro-kávéházakat rendeznek be.*

— **Leonyid Szedov akadémikusnak** 60. születésnapján »A szocialista munka hőse« címet adományozta a Szovjetunió Legfelső Tanácsa, és Lenin-renddel, valamint a

Rendezd be magadnak!

Új otthonok, újfajta bútorok

Lesage regényhőse, a *Sánta Ördög* felemelte a párizsi háztetőket, hogy benézzen a francia családok otthonába. Budapesten, az új lakótelepeken nem kell ehhez misztikus hatalmú regényalaknak lenni. Alkonyatkor odaáll az ember az erkélyajtóba, s ahogyan egymás után felgyulladnak a villanyok, beláthat a szembenlevő ház minden lakásába. Ezek a lakások azonban valahogy mind egyformák. *A berendezések közhelyszerűen egyhangúak.* Ugyanazokat a lámpákat, szekrényeket, asztalokat, fotelokat, fekhelyeket láthatjuk a harmadik emeleti otthonokban, mint az első és a negyedik emeleten. Sokszorosított másolatok ezek az otthonok.

Lakásterv, otthontervezés

E modern lakások egyik tervező központjában, a Lakóterv igazgatói szobájában azonban most olyan megbeszélés zajlott le, amely már azzal kecsegtet, hogy hamarosan megváltozhat az »előregyártott« otthonok méla egyhangúsága. *Fekete* Edén, a Lakóterv igazgatóján kívül ott volt a hivatalos randevún *Egressy* Imre Ybl-díjas építész, s két belsőépítész, *Horváth* János és *Görgényi* Judit. A differenciált lakberendezésért folytatott hosszú, küzdelmes útról, s a győzelmeket ígérő állomásokról esett szó.

Az újságíró már megszemlélhette az új mechanizmus szellemében fogant új vállalkozás *eredményeit* is: a Märklin-bútorok tervrajzát. De miért jelentenek győzelmet a Märklin-bútorok? Mert ezeket a Bútorért megrendelésére már *gyártani* is fogják.

Az építészek a régi lakásokhoz viszonyítva *kis alapterületű* lakásokat terveztek és terveznek, hogy minél több család minél hamarabb jusson otthonhoz. Ám ezeket a lakásokat nem lehet a hagyományos bútorokkal berendezni, mert akkor nincs levegő és nincs mozgási lehetőség. A belsőépítészek nem lakásokat, hanem *otthonokat terveznek.* A megfelelő bútorokat eddig is beletervezték a kislakásokba. *Kivitelezésük azonban csak elmélet maradt.* Sajnos a gyakorlatban a belkereskedelem illetékesei nem nagyon fogadták meg az építészek tanácsait. Megrendeléseikre a bútorgyárak nem a kis lakásokra illő darabokat gyártottak.

— Nem volt összhangban a lakástervezők és a bútorgyártók munkája. *Rossz volt ez a házasság* — mondja Fekete Ede és Egressy Imre. — A korszerű, a kislakásokba illő és változatos bútorok megvalósításáért tulajdonképpen *két évtizede* küzd az Iparművészeti Tanács és az Építőművészek Szövetsége. Az első győzelmet jelentő állomásunk az volt, amikor az óbudai kísérleti lakótelep otthonaiba tervezett gardrob-szekrényeket és konyhabútorokat *legyártották,* be is építették. Ma már az új lakótelepek lakásait csaknem *kivétel nélkül* így készítik. Mi most már a házgyári lakások modern berendezéséért harcolunk. Ugyanis a következő években egyre több házgyári lakás készül, a kapható bútortípusok közül azonban mindössze egyetlen van, a *Varia,* amelynek darabjai úgy-ahogy alkalmasak ezekbe a kis lakásokba. Nagyon örültünk tehát, amikor az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium összehozta ezt az »új partit« a Bútorért-tel. E »házassági okmány« szerint *a kereskedelmi vállalatot időben értesítjük,* hogy hol és hány új lakás kerül átadásra, mennyi új bútort kell megrendelni a gyártó vállalattól, mi pedig a Bútorért megbízásából *megtervezzük* ezeket a korszerű, szériában gyártható, olcsó bútorokat.

Az új házasság első gyümölcsei

A sötét rajzpapíron fehér festékkel kihúzva már itt vannak előttem az új frigy első gyümölcsei: a házgyári lakásokba való *kisbútorok* rajzai, Horváth János és társtervezője, Görgényi Judit munkája.

Az ülőbútorok terveinek kivételével — amelyek külön témát jelentenek — *minden terv elkészült már.* Szekrénysorok, akasztós- és fiókosszekrények, bárszekrények, könyvszekrények, étkező- és íróasztalok, fekhelyek, gyermek heverők... Tulajdonképpen *32-féle sík lapelem...* De ebből a 32-féle elemből — akár a Märklin-gyermekjáték építőkockáiból — *mindenféle bútor felépíthető,* összeszerelhető. A sima lapelemek — amelyeket majd különféle minőségű és színű furnír-borítással, színes festékkel dukkózva, vagy poliészterrel fényezve, vagy műanyag lappal burkolva gyártanak — 30—60—90—120 centiméter szélesek és 60—90—120—150—195 centiméter magasak. Speciális vasalással lesznek ellátva, amelyet az *Elzett*-gyár készít majd, ennek segítségével mindenki úgy építi fel magának bútorait, ahogyan éppen akarja, ahogyan lakásában variálni szeretné az egyes bútorféléket. A heverő egy kárpitozott sima lap, amely tetszés szerint lebillenthető a falra alkalmazott magas fabetétből, avagy visszacsukható... Bár kétségtelen, hogy a modern tömegbútorok között *az egyéni ízlés* csak bizonyos mértékben érvényesülhet, a bútorelemek variálásával tág tere nyílik az egyéni fantáziának. Akiket pedig kevesebb képzelőtehetséggel ruházott fel a természet, azoknak segítségére siet a tervező. Rajzos kis *tájékoztató füzeteket* készítenek a vásárlóknak.

Berendezkedés apránként

— Arra is gondoltunk — mondja Horváth János, e Märklin-bútorok szülőatyja —, hogy a fiatal házasoknak esetleg nincs elég pénzük ahhoz, hogy *egyszerre* vásárolják meg lakásuk berendezéséhez szükséges valamennyi lapelemet. Tehát olyan szabványméretekre terveztük az egyes lapokat, hogy darabonként is nyugodtan megvehetik az egy-egy bútordarabhoz szükséges elemeket, s azután folyamatosan, ahogyan lesz pénzük, úgy a többit is.

E Märklin-bútorok prototípusait, s a hozzájuk illő sokféle apró kiegészítő tárgyat, amelyek az otthon hangulatát adják, *tavasszal* már láthatjuk a Lakóterv kiállítóhelyiségében. Később pedig minden házgyári lakótelepen berendeznek velük néhány lakást, hogy bemutassák az új lakóknak, hogyan kell *célszerűen, mégis otthonosan,* egyénien berendezni ezeket a lakásokat. Az illetékesek már olyan tárgyalásokat is folytatnak, hogy az OTP terjessze ki bútorvásárlási hitelakcióját a Märklin-rendszerű bútorokra is.

Tudomásunk szerint a Soproni Faforgácsoló Vállalat, a Bajai Faipari Vállalat és a Budapesti Bútoripari Vállalat is gyárt már a jövő évre *másfajta* — a Faipari Gyártástervező tervei alapján készülő, de ugyancsak elemekből összeállítható bútorokat, amelyek szintén a házgyári lakások kényelmes és korszerű berendezését szolgálják. A vásárlók mindenesetre csak nyernek vele; mert ha kissé későn is ébredtek fel a bútorgyárak és a belkereskedelmi szervek, jövőre legalább már *többfajta* bútorelem között válogathatnak az új lakások tulajdonosai. A szabadabb versenyben annak a bútorelemnek lesz nagyobb keletje, amelyik *olcsóbb, jobb, célszerűbb és szebb.*

Csákváry Margit

ELFEKVŐ KÉSZLETBŐL
III/1—16/A. TIP.
TSZ. VASALÁSOK
ELADÓK
ÉRDEKLŐDNI:
Baranya megyei
Tanácsi Magas-
és Mélyépítő Vállalat
anyagosztály
61—35 telefonon

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Gy. Varga Márta
1021

Kedd, 1967. november 14. Magyar

AZ ELSŐ LÉPÉSEK

Külföldön végeztek

— *Hát akkor ütött az elválás órája* — mondta a 18—20 év körüli fiatalember és sugárzó arcán nyoma sem volt a búcsú szomorúságának. — *Még egyszer köszönök mindent.* — Sorba kezet szorított mindenkivel, azzal már kint is volt az ajtón.

— Külföldi ösztöndíjas, holnap utazik Drezdába — fordult felém *Gyetvai* András, a Művelődésügyi Minisztérium főelőadója. — *Cselle* Ferencnek hívják és élelmiszeripari feldolgozó gépek technikusa lesz. Ugye nem mindennapi szakma? Azt mondta, ő csak olyat akar odakint megtanulni, amire itthon nagy szükség van és amiben kevés a szakember.

Csak így éri meg az államnak, hogy ennyi pénzt áldoz rá.

Cselle Ferenc idézett szavai szöget ütöttek a fejembe. Vajon valóban »*megéri-e*«, megtérül-e az a nem kis összeg, amelyet államunk befektet, milyen képzettséget sikerül fiataljainknak külföldön szerezni, és hazatérve *a megfelelő helyen kamatoztatják-e a komoly áldozatokkal megszerzett tudást?* Kérdezzük meg talán tőlük maguktól.

A nyomdamérnök

Orvos szülők gyermeke, ő azonban nem ezt a pályát választotta. Érettségi után a Zrínyi Nyomdában helyezkedett el, mint kéziszedő tanuló és ott is szabadult fel.

— *A nyomda javasolt szovjet ösztöndíjra* — mondja *Egyed* Béla —, *és így őhozzájuk is kerültem vissza.* Egész tanulmányi időm alatt rendkívül sokat törődtek velem és a nyarakat is a nyomdában töltöttem. Azt egyébként a többi Zrínyi-ösztöndíjas nevében is mondhatom, valóban ritkaság, hogy egy vállalat ilyen szívvel-lélekkel foglalkozzék az ösztöndíjasaival, mint ahogyan ők teszik.

— Milyen előnyeit látja annak, hogy a moszkvai Nyomdaipari Egyetem technológiai fakultásán végzett?

— Mindenekelőtt természetesen azt a rendkívül magas színvonalú képzést említeném, amelyet egy több fakultásra bontott szakon, egy ilyen jó hírű egyetemen kaphattam. Sokat jelent az is, hogy egy világnyelvet kifogástalanul elsajátíthattam, hiszen *orosz nyelven ma már a világ legkorszerűbb nyomdászati szakkönyveit olvashatjuk.* Mivel szép ösztöndíjat kaptunk — havi 70 rubelt, amelyhez a jó tanulóknál még prémium is járul —, viszonylag nagy összeget tudtunk szakkönyvek vásárlására fordítani. *Egész kis könyvtárat gyűjtöttem össze orosz és német nyelvű munkákból.* Az oktatással kapcsolatban egyetlen kifogásom volt csak, hogy véleményem szerint a héthónapos szakmai gyakorlat idejét nem használtuk ki eléggé.

— Milyen eredménnyel végzett és most milyen munkakörben dolgozik a Zrínyi Nyomdában?

— Vörös diplomás, tehát kitűnő rendű lettem, s egyelőre gyakornoki időmet töltöm. Munkaköröm most van kialakulóban. A vállalat terve az, hogy *műszaki titkári* teendőkkel bíz majd meg. Ebben a minőségben igen sokrétű és képzettségemnek megfelelő munkát kapok és fontos technológiai problémákkal is foglalkozhatom.

A mérnökfizikus

Marton Dénes a leningrádi Elektrotechnikai Főiskolán végzett. Az Egyesült Izzó fővezető-fejlesztési osztályán végez kutatómunkát.

— Nagy szeretettel és bizalommal fogadtak — mondja —, annál is inkább, mert az Izzónál dolgozik már valaki, aki ugyancsak a leningrádi Elektrotechnikai Főiskolán végzett és *munkájával, szaktudásával nagyon meg vannak elégedve.* Úgy érzem, jó és megfelelő helyre kerültem, de szeretnék azért ellenpéldát is felhozni. Jól ismerek egy ugyancsak kint végzett mérnökfizikusnőt, aki a Szovjetunióban az űrkutatáshoz szükséges részecskeszámlálókkal foglalkozott. Rendkívül értékes munkát végzett egy olyan tudós mellett, akit odakint a szilíciumkarbid atyjának neveznek. Hazatérve, egyik minisztériumunk ragaszkodott a vele kapcsolatos eredeti elképzelésekhez és olyan munkahelyre irányította, ahol nem tudta volna hasznosítani azokat a tapasztalatokat, amelyeket e ritka és értékes tudományos területen szerzett. Azóta megoldódott problémája, de bizony elég sok hercehurca után, amely egy lelkesen, felajzottan kezdő fiatal lendületét könnyen megtörheti.

— A külföldön tanuló egyetemisták egyes pszichológiai problémáiról is szeretnék szólni, mert véleményem szerint nagyon fontos, hogy aki viszonylag hosszú időre idegen országba kerül, erre is felkészüljön. Nem a KISZ-funkcionárius beszél belőlem, de én igen lényegesnek tartom — és ennek érdekében a KISZ sokat tehet —, hogy *az ösztöndíjasok között baráti, sőt, szinte családias kapcsolat alakuljon ki.* Legtöbben ugyanis először szakadnak ki hosszabb időre a családi körből és ez gyötrő hiányérzettel jár. Aki nem érzi magát otthon, aki társai körében nem mondhatja el benyomásait, terveit, nem vitathatja meg egy-egy problémáját, más úton-módon kényszerül társkeresésre. Ez pedig sok esetben komoly kockázattal jár. Nem mindegy ugyanis az, hogy a pillanatnyi magányosság, vagy egyéb hiányérzetekre keresek-e orvosságot, vagy olyat keresek és találok meg, akivel nemcsak a külföldön töltött esztendőket, hanem további, otthoni életemet is le akarom élni. *E két dolog összetévesztése már számtalan kisebb-nagyobb drámát, sőt házassági tragédiát is eredményezett.* Arról nem is szólva, hogy ezek csaknem mindig az elsőrendű kinti feladat, a tanulmányi munka rovására mennek.

Az iparművész

Kecses vázák, merész formájú tálak, poharak, kancsók és más üveg dísztárgyak sorakoznak a Guszev utcai Üvegipari Mintaterem vitrineiben és polcain. Szerényen, mégis látható örömmel mutogatja közöttük saját »szülötteit« *G. Varga* Márta. Tavaly végzett, nem is akárhol, hanem a több száz éves múltú prágai Iparművészeti Főiskola üvegdíszítő szakán.

— Közép-európai, de mondhatnám európai viszonylatban is komoly tekintélye van ennek az intézetnek. A szocialista országokon kívül számtalan nyugati ország is ide küldi diákjait, de tanultak velünk arabok, ausztráliaiak, indonézek is.

— Milyen eredményeket ért el azóta, hogy hazakerült?

— Nagyon sokat dolgozom, de úgy érzem, van értelme. Mióta itthon vagyok, több kiállításon vehettem részt, sőt önálló kiállításon is bemutatkozhattam a szakmának és a közönségnek. Mindannyiszor sok és értékes segítséget kaptam az Iparművészeti Tanácstól és az Üvegipari Országos Vállalattól. Nagyon szeretném, ha az üvegkultúra nálunk is jobban előtérbe kerülne, különösen az építészetben. Erre a célra például igen alkalmas az üvegmozaik. Első magyarországi kísérleti gyartmányként három ilyen munkámat már bemutattam. A BNV-n is szerepelt egy murális jellegű nagy kompozícióm. Sok új és érdekes technológiát tanultam Prágában és munkáimban csaknem mindegyiket alkalmazom. *Az építészetben a mélymaratással készült üveget lehetne kitűnően és változatosan felhasználni de nagyon érdekesek a forma nélkül készült, úgynevezett hutakész díszüvegek is.*

— Milyen tervei vannak és hogyan próbálja azokat megvalósítani?

— A terveim nagyon merészek és talán szerénytelenségnek veszik, hogy fiatal létemre ilyen felelősségteljes feladatot tűzök magam elé. Szeretném, ha a legjobb tervezők és a végző tehetséges fiatalok számára *központi műtermet* hozhatnánk létre, ahol az üveggyárak és az építőipar számára tervezhetnénk. *Az üvegdisztító szakma nálunk még kiaknázatlan terület és nagy jövő előtt* áll. Ezt szeretném én is szolgálni.

*

Az idén közel 300 fiatal ösztöndíjas kezdte meg tanulmányait külföldön. Legtöbben a Szovjetunióban, ezenkívül a többi szocialista, baráti országban. Új szellemi tőke születik, amelynek értékes kamatait reméljük, ők maguk is, és államunk is ugyanúgy élvezheti majd, mint azokét, akikről cikkünkben szó esett.

Komor Vilma

MÁRKABOLTOK:
Szeged, Széchenyi tér 17.
Nyitva: H–P.: 9–18; Szo.: 9–13
Telefon: 62-26025
Sopron, Mátyás király u. 34.
Nyitva: H–P.: 8–18;
Cs.: 10–20; Szo.: 10–13
Telefon: 99–11789

...vezető márka a híradástechnikában!

MAGYARORSZÁGON GYÁRTJA ÉS FORGALMAZZA

Selectronic®

1036 Budapest, Árpád fejedelem u. 77/B
Devizabolt-telefon: 168-2044

SVÁJCI ÜZENET SZTÁRAI FÖLDJÉRE

Laskói kövek

Amikor jogos volt a félelem, hogy Mohács, „nemzetünk nagy temetője" egy nép teljes pusztulását hozza, új élet támadt a romokon, s a még szinte üszkös, nyöszörgő országban kigyulladtak az apró lángocskák egy-egy református prédikátor élet- és kultúramentő munkája nyomán. Közülük való volt Sztárai Mihály, aki a Drávaszög egyik kicsi falujában, Laskón kezdett munkálkodni 1544 tavaszán... Szép hegedűjátékával, Itáliában megalapozott műveltségével hamar népszerűséget szerzett szerte Baranyában. Működését a szomszédos Szlavóniára is kiterjesztve, két év alatt 120 református egyházat alapított. Ő indította el a reformáció zsoltárkultuszát, és színműveivel megteremtette az eredeti magyar nyelvű drámát, s a laskói schola diákjaival be is mutatta.

Ezek a szellemi hagyományok életre szólóan meghatározták a jelenleg Svájcban élő festőművésznő, Varga Mária lelki formálódását, belső világát és művészetét.

Laskó és környéke, a „röptető fészek" most is a megpihenés, a feltöltődés helye, hiszen itt, a református parókián nőtt fel, ahol édesapja lelkészként működött.

Nemrégiben, a Drávaszög falvait járva, szomorúan tapasztaltam, mennyire kikoptak már ezek a hagyományok az ott élők lelkéből. Varga Mária ragaszkodását mindehhez nemcsak az mutatja, hogy amikor csak teheti, hazajön az ihletet és hitet adó parókia falai közé, hanem festészetével is igyekszik megismertetni szűkebb pátriáját. Az Eszéken rendezett nagy sikerű kiállítás után a magyarországi művészetkedvelők is megismerkedhettek alkotásaival.

Varga Máriával a szentendrei Művész Galériában, kiállításának megnyitóján találkozhattam személyesen. Egy kedves, szerény, minden iránt érdeklődő emberrel ismerkedtem meg – jólesett látni sugárzó örömét.

A képek témái között a csendélet dominált: gyümölcsök, edények, kövek, csak éppen az ábrázolásuk tért el a szokványostól. A tárgyak teljesen leegyszerűsített formájukkal, színvilágukkal s térbeli elhelyezésükkel egy sajátos világba vezetik el a szemlélődni kész embert. Kényszerítenek a továbbgondolkodásra.

Z. K.
A SZERZŐ FELVÉTELE

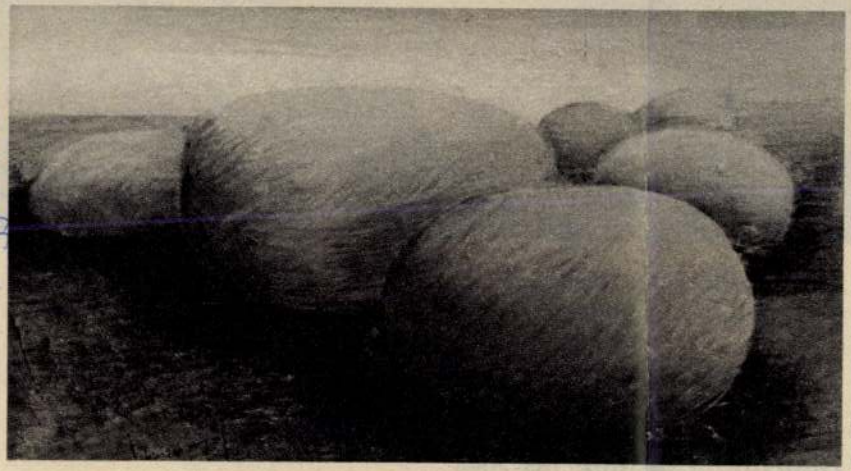

VARGA Mária szobrán
Magyar Hírek 1990/6

Drámába foglalt atomelmélet

Hatvan éve együtt

Tüneményes házaspárral ismerkedtem meg a Magyar Fórum műszaki találkozóján. Bevallom, a reáltárgyak sose tartoztak az erősségeim közé, és a matematikával, fizikával, különböző szerkezettanokkal foglalkozó embereket mindig unalmasnak, száraznak képzeltem. Azóta persze már nem látom ilyen feketén-fehéren a világot, de Svéd György és felesége minden eddigi jó tapasztalatomat is meghaladta. A csendesebb, visszahúzódóbb Svéd György végtelen szerénységével, a felesége tevékenysége iránti szeretetteljes tiszteletével hatott rám, Márta, a feleség pedig a fiatalokat megszégyenítő friss szellemével, lendületével, remek humorával, önfeledt kacagásával. Fél évszázaddal ezelőtt telepedtek le Ausztráliában, és még ennél is hosszabb ideje házasok.

– Hatvan éve járjuk együtt a közös utat – mesélik –, elsőéves egyetemista korunktól.

– *Együttlétük alapján mondhatom: nem úgy néznek ki, mint akik unatkoznak egymás társaságában...*

– Ugyan! – nevet Márta asszony. – Inkább mindig időzavarban vagyunk egymással. A tartós és jó kapcsolatot érzékletesen mutatja a következő ábra: két kör úgy kell hogy metssze egymást, hogy a közös terület nagysága

Ba

öldosztás, iparosítás

ermőre fordul a „kövek o

Döntő változások kezdetét entette Afganisztán 1359. népgazdasági terve. mmi tévedés, az évszám m elírás, az afgán naptár rint ugyanis ez az 1980. rciusától 1981. márciusá- erjedő időszakot jelenti. ben az évben végre meg- zdődött az elmaradott or- ág iparosítása, a vasút- és úthálózat kiépítése, ami ben a hegyekkel szabdalt zágban létfontosságú. És gkezdődött a népgazdaság cialista jellegű átszerve- se.

Minthogy Afganisztán ag- ország — a 13 milliós osságból 11 millióan „fa- i" élnek —, érthető mó- n a mezőgazdaság fejlesz- ére fordítják a legtöbb rgiát. A termelés 4,4 szá- ékos emelését tűzték ki

Felszámolták az ellenforradalmi lenük harcoló önkéntesek esküt

Tonnák — gondokkal

F Varga Mária

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1980 DEC 14
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1980. december 14., vasárnap

1021.

F. Varga Mária: Csendélet

MŰSORKALAUZ

Televízió

BUDAPEST: 8.05 Iskola-tv. Orosz nyelv. (Ált. isk. VI. oszt.) 9.00 Környezetismeret. (Ált. isk. III. oszt.) 11.05 Történelem. (Ált. isk. VI. oszt.) 13.10 Orosz nyelv. (Ism.) 14.00 Környezetismeret. (Ism.) 15.50 Történelem. (ism.) 17.58 Hírek. 18.05 Remekművek titkai. VIII. A Le Nain-fivérek műhelyében. 18.30 Reklámműsor. 18.55 Írók, könyvek, kritikusok. 18.45 Kelet-Afrika közelről. III. 19.05 Esti mese. 19.15 Nótaszó. 19.35 Négyen négyszemközt... Riportfilm. 20.00 Tv-híradó. 20.20 A Stúdió Uno Könyvtára. Olasz zenés film. (16 éven felülieknek!) 21.20 Tv-híradó —2. kiadás. 21.30 Fáklya.

BELGRÁD: 17.45 Rajzfilmek. 18.00 Bábjáték. 18.20 Telesport. 19.00 Dalok, és táncok Gusinjból. 19.15 Reggeltől takarodóig. 20.35 Dokumentumfilm. 20.50 „Ártatlanság oltalom nélkül" — jugoszláv film. 22.20 Komoly zene.

BUKARESTI: 17.35 Román nyelvoktatásról. 17.05 Angol nyelvoktatás. 18.30 Írók a választásról. 18.40 Kérdések és feleletek. 19.15 A színházi est Donna Juanna.

Rádió

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.20 Kodály: Szimfónia. 8.50 Hangos levél. 9.00 A Gyermekrádió műsora. 9.43 A Lipcsei Rádió fúvószenekara játszik. 10.10 „Hódmezőmagyarország" — Galyasi Miklós múzeumigazgató előadásában. 10.40 Erika Köth énekel. 11.00 Iskolarádió. 11.35 Keringők, Ländler, mazurka zongorára. 12.15 Verbunkosok, népdalok. 13.06 A denevérek tótágast alusznak. Versek. 13.21 Muszorgszkij: Hovanscsina — V. felvonás. 13.48 Bill Ramsey énekel. 14.07 Pipacsok a tengeren. Rádiójáték. 15.15 Két szimfónia. 15.57 Ivan della Mea dalaiból. 16.05 Rádióiskola. 17.20 Lemezek közt válogatva. 17.56 Melis György nótákat énekel. 18.28 Könnyűzenei híradó. 19.30 A Szabó család. 20.00 Ruggiero Ricci hegedül. 20.23 Népi muzsika. 21.00 Kilátó. A Rádió kulturális világhíradója. 22.20 Új lemezeinkből. 22.51 Meditáció. 23.01 Tánczene. 23.35 Ritkán hallott operákból.

PETŐFI RÁDIÓ: 10.00 André Chénier. Részletek Giordano operájából. 10.40 Az a bizonyos narancshéj. 11.42 Könnyűzene Behár György műveiből. 12.15 Zenekari muzsika. 13.19 Házunk tája. A Falurádió műsora. 13.39 A Vasas Központi Művészegyüttes énekkara énekel. 14.08 Operettrészletek. 14.29 Ruggiero Ricci hegedül. 14.45 Szegény bolond. Szatíra. 15.00 Tánczenei koktél. 15.45 Ifjúsági Krónika. 16.05 Az Alekszandrov együttes énekel. 16.18 Kőrösi Marianne énekel. 16.32 Gounod: Faust — balettzene. 16.50 Életünk a statisztika tükrében. 17.00 Csúcsforgalom. 18.10 A Magyar Rádió Országos Hegedűversenye. 20.33 A veszélyes segítőtárs. Kérdőjelek a sugárbiológiában. 20.58 Schubert: Miriam diadaléneke. 21.18 Tánczene. 21.53 Kadosa Pál: IV. szimfónia. 22.20 Népi muzsika.

SZOLNOKI STÚDIÓ: a 222,38 m hullámhosszon 18—19 óráig: Alföldi krónika. Árvetés... Carelli Gábor énekel. Mennyiség — minőség. Zenés ki mit kér. Úttörő híradó.

Mozi

Békési Bástya: Fényes szelek. **Békéscsabai Brigád:** Kleopátra I—II., előadás kezdete: fél 6 órakor. **Békéscsabai Szabadság:** Kleopátra I—II., előadás kezdete: 6 órakor. **Békéscsabai Terv:** Oszkár. **Gyulai Erkel:** Az álmodozás egyszeregye. **Gyulai Petőfi:** Mágnás Miska. **Mezőkovácsházi Vörös Október:** Az utolsó betyár. **Orosházi Béke:** Hogyan szabaduljunk Helenkától? **Orosházi Partizán:** San Gennaro kincse. **Szarvasi Táncsics:** Ne ingereljétek a mamát. **Szeghalmi Ady:** A ház és gazdája.

MOST ÉRDEMES OROSHÁZÁN, A SZÖVETKEZETI VETŐMAGBOLTBAN VÁSÁROLNI!

(Orosháza, Kossuth Lajos u. 30.).

FEBRUÁR 10-TŐL MÁJUS 30-IG MINDEN

100 Ft-ot meghaladó

VÁSÁRLÁS UTÁN

2 százalékos árengedményt

ADUNK.

Vetőmagvak, növényvédőszerek, kertgazdasági cikkek bő választékban kaphatók. ÁFÉSZ, OROSHÁZA.

Hirdessen lapunkban!

A HIDASHÁTI ÁLLAMI GAZDASÁG építőbrigádja felvesz

vízvezetékszerelő, kőműves, bádogos és építési segédmunkásokat

Fizetés teljesítménybér. Egyéb juttatások, illetményföld, kenyérgabona, tej, kollektív szerződés szerint.

Jelentkezés: Murony központi irodában, Háy András építésvezetőnél.

Közületek munkaerőigénye

Kereskedelmi utazókat, értékesítőket felveszünk. Jelentkezés önéletrajzzal Magyar Hirdető, Bp. V., Felszabadulás téri hirdetőbe, „Ruházat 4641" jeligére.

A Söripari Vállalat azonnal felvesz férfi segéd- és betanított munkásokat. 44 órás munkaidő. Pénzbeni kereseten felül természetbeni juttatás. Munkásszállást, kedvezményes étkezést, munkaruhát biztosítunk. Útiköltség-hozzájárulást térítünk. Jelentkezés: Munkaerőgazdálkodás, Budapest, X., Maglódi út 17.

Megvételre keresünk

P 705-ös típusú, nyerges

zárt pótkocsit

Csepel 705 D 10-es típusú

nyergesvontatóhoz

Szükség esetén nyitott pótkocsit adunk cserébe.

Könyvjóváírás is lehetséges.

Bp., XIII., Váci út 45/b.

Termelési osztály. Telefon: 408—505, 134-es m-á.

Kőműveseket, kubikosokat, segédmunkásokat

15 éves kortól is, valamint komplett brigádokat is keresünk állandó budapesti munkára, kiemelt teljesítménybérben.

Szállást, étkezést, utazási jegyet, szabad szombatot biztosítunk.

Jelentkezés:

ÁPRILIS 4. MAGASÉPÍTŐ ÉS SZERELŐIPARI KTSZ, Budapest, VIII., Aurora u. 23. Munkaügy.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik a szeretett férj és édesapa,

Sólyom Bálint

nyugalmazott rendőrőrnagy temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, fájdalmunkat enyhíteni kívánták, ezúton mond köszönetet

a gyászoló család

Mélyfúrási munkához külső munkahelyre segéd-, szakmunkásokat felveszünk.

44 órás munkaidő, heti szabad szombattal, folyamatos berendezésnél 8—10 szabadnap. Lakás a munkahelyen díjmentesen, étkezési hozzájárulás, tisztálkodási lehetőség. Belépéskor munka-védőruha ellátás. Útiköltség-térítés.

Bérezés: alapbér + negyedévi teljesítmény-prémium. Havi összkereset minimum 2200 Ft, külszolgálati költségtérítéssel. Térítéses hazautazás. Szakmai továbbképzés vállalaton belül biztosítva. Sikeres vizsgák esetén magasabb kereseti lehetőség. Vízkutató és Fúró Vállalat, CEGLÉD, Rákóczi út 72.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Varga Mariann
BÉKÉSMEGYEI NÉPÚJSÁG
1969 FEB 25
1021

Vasárnap délelőtt a Megyei Művelődési Házban

A paraván mögött. A dévaványai bábosok Schwalm Gyula vezetésével Az elátkozott malom meséjét keltik életre.

Ez a vasárnap délelőtt a művelődési ház „jó napja" volt. Vegyük sorra a látnivalókat és valljanak erről a fényképfelvételek is. A legtöbb érdeklődőt a nagyteremben találtuk. A nézőtéren — furcsa kettősség — pöttömnyi gyerekek (a gyermekklub tagjai) és komoly felnőttek, a megye bábszakemberei és szakkörvezetői foglaltak helyet. A paraván mögött izgatott készülődés folyt, majd elkezdődött az előadás. Elsőként a dévaványai József Attila Művelődési Ház bábosai mutatkoztak be. Majd a megye alighanem egyetlen, csak felnőttekből álló bábcsoportja következett. Aztán sorra jöttek a többiek: a gyulai Erkel Ferenc Művelődési Ház bábosai, a békéscsabai úttörőház bábszakköre, végül pedig a házigazdának számító KPVDSZ Napsugár bábegyüttese. A produkciók után a résztvevők, Lenkefi Konrád vezetésével szakmai megbeszélést tartottak. A bábosok így nemcsak a mindenkori bemutatók élményeivel térhettek haza, hanem jó néhány hasznosítható tanáccsal is.

A ház egyik földszinti termében adtak randevút egymásnak a megyében élő népművészek. Varga Mariann, a Népművelési Intézet munkatársa mondott rövid bevezetőt, majd „Lássuk a medvét" jelszóval a táskákból és bőröndökből előkerültek az alkotások. Hosszú időnek kellett eltelnie ahhoz, hogy végre sor kerülhetett erre a valóban nem mindennapi népművészeti találkozóra. Igaz, hogy most első alkalommal legnagyobb számban a fafaragók képviseltették magukat. A népes társaság egyike, özvegy Adamcsik Józsefné népdalénekes még, hímzett ruháját és bőrbe kötött, kézzel írott daloskönyvét is elhozta. A találkozó sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint egy márciusi Békés megyei népművészeti bemutató létrehozásának szándéka. Március 10-ig lehet a Megyei Művelődési Háznál leadni a kiállításra szánt anyagot, hogy másnap szakértő zsüri állítsa össze a Tanácsköztársaság kikiáltása évfordulójának tiszteletére megrendezendő kiállítás anyagát.

Miközben a faragók csendes elmélyültséggel szemlélgették egymás produkcióit, a szomszédos teremben a Balassi Népi Együttes próbái folytak. Born Miklós koreográfus éppen az Északmagyarországi csárdás bonyolult lépéskombinációit mutatta be az együttes tagjainak. Aztán felhangzott a vezényszó, csattant a taps, és tucatnyi láb dobogása reszkettette meg a termet. Ők is, akárcsak a népművészek, a nagy évforduló megünneplésére készülnek.

Brackó István

Népművészek egymás között. Varga Mariann, Varga László és Kiss István konzultál egy szoborról.

A népi táncosok próbája. A tükörből minden jobban látszik. Fotó: Demény Gyula

Varga László, kőbányász, köszobrász

A zalaapáti bányában dolgozik Varga László, Varga Imre szobrászművész segítőtársa, a kő legelemibb tecvdőit végzi, robbant, hasít, farag. Varga Imre legközvetlenebb munkatársa egyike volt, Laa bácsi.

Házigazda Varga Imre szobrászművész

1977. dec, 27. TV. 22·10 (Kiné)

Varga László

„Bálványok" c. grafikája
szerepel a Dél-Pest megyei tárlaton
az Eötvös Unkban

Pestmegyei Hírlap 1971 május 18
4. old.

Varga László.

A Dél-Pest megyei Nagy István képzőmű-
vészeti csapat az hátúos ~~kott~~ klubban mu-
tatkozik be, ahol „Bálványok" c. gra-
fikája szerepel.

Tamás Erzsi: A grafikától a plakettig.

Pest Megyei Hírlap, 1971. máj. 18.

Varga László

A Győri Járási Hivatal és a TIT bá-
rom éve fafaragó szakkört létesített,
nebpek tagjai most mutatkoznak
be munkáikkal.

Sz.: Fafaragók, húmzők.

Kisalföld, 1974. jún. 15.

Varga László

H.J.: Kazánépület, Szombathely. Építész Harsányi István statikus Ivits Iván, gépész Varga László, mélyépítés: Dobrai Katalin. - Ismertetés, Bognár János fotóival.

Magyar ÉpMűv, 1971.4.sz.15-16.l.

Varga László festőművész 1

Ziállításon szerepel

Dabason

Pestmegyei Hírlap 1969 december 7

8. old.

Varga László 2

„Vasárnap délután" c. képével
reprodukálója a 8. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1969 december 7

Vaya László

„Kovácsműhely" c. képének

reprodukcióját a 4. oldalon

Pestmegyei Hírlap 1969 október 24

Varga László népnüvész

a Művelődési Ház egyik termében a megjében élő népnüvésnek adtak randevút egymásnak, ahol megjelent ruhán.

Brackó István: Vasárnap délelőtt a Megjei Művelődési Házban.

Békésmegyei Népújság, 1969. febr. 25.

Varga László

Naptár munkával szerepelt.

Szíkely Artúr: Magyar plakát '66; Magyar Grafika, 1967. 1. sz. 19. l.

Varga László szobrász

Szerepel a „100 Jahre ungarische bildende Kunst" c. katalógusban

Éva Kalati: Ungarische Tage in Dortmund

Daily News 1971 V. 14

Vargha László

A műemlékvédelem néhány kérdéséről
c. cikkét említi

Faller László: A műemlékvédelem hazai irodalma 1969-ben. - Műemlékvédelem, 1971.2.sz. 113-116. l.

116. l

Vargha László dr.

ismertetí a Magyar Természetvédelem V.
1967-1968. c. évkönyvet

Magyar Építőművészet, 1971. 2.sz.
64-f.

VARGA LASZLÓ, épitész

Szombathelyen 1922-ben a varos rendezési tervének pa lyamiveinekbiralata. Felbontvan a jeligés leveleket, meg allapitottak, hogy a 120.000 koronas 1. dijat Varga Lasz ló épitész, a fővaros varosrendezési szakértője és Wäl- der Gyula miniszteri osztalytanacsos nyerte el. 434.old

HORVÁTH
HORVÁTH FERENC: Szombathely város harmadik város- rendezési terve 429.old

VASI SZEMLE, XXIV.évf. 1970. 3.szám, Szombathely

Varga László

Kinizsi sörözö, Debrecen /Varga László épitész./ - Ism: Legány Péter, Müszaki Tervezés, 1968. 12.sz. 38-39. l.

Az 1968. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1971.2.sz. 149-182. l.

154. l.

Varga László

tervezte a debreceni Hus irodát.

1966. 498. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet

1867-1967. Budapest 1970.

1481

Varga László

tervezte a Hajdúkoboszlói csonakház és napozóteraszt. 1965. 481. sz. reprodukció.

Merényi Ferenc: A magyar építészet 1867–1967. Budapest 1970.

1461

Varga László
dabasi grafikus

Gyűrött a megyei TIT
Radnóti Klubjában szerepelnek kiállításon
művei

Pestmegyei Hírlap 1972 február 18
4. old.

Varga László

a Dél-Pest megyei Nagy Gyula képzőművészeti csoport Tóalmáson rendezett kiállításán művei szerepelnek.

Losonci Miklós: Kiállítás Tóalmáson.

Pest Megyei Hírlap, 1971. okt. 29.

Varga László.

A Délpest, megyei Nagy István csoport tagja. Tápiószentmártonban rendezett kiállításon mutatta be képeit.

L. M.: Tárlat Tápiószentmártonban.

Pest ~~Magyar~~ Megyei Hírlap, 1972. jan. 25.

dr. Vargha László

„Népi építészet" c. bevezető tanulmánya (Magyarország műemléktopográfiája, III. köt, Nógrád megye) idézve lenyelben

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz. p. 214.

Nargha László

Vargha László-Cseh István-Tóth János: Népi és ipari műemlékek védelme. Magyar Műemlékvédelem 1949-1959. - Bp, 1960. Akadémiai Kiadó

Irodalom tizenöt év műemlékvédelméhez Nógrád megyében /1954-1969/- Összeáll. Faller László
Műemlékvédelem, 1969. 4. sz, a hátsó borító belső oldalán.

Vargha László

műemléki vizsgálatára támaszkodott
sok vonatkozásban a hollókői új falukőz
pont kijelölésére vonatkozó, a tervezés
megelőző kutatás

Műemlékvédelem, 1969. 4. sz., p. 243.

Varga László

Grafikái szerepelnek a Magyető Almanach

1966/1. kötetében.

Társadalmi Szemle 1966. aug.

Universidade Federal
do Pará

Mestrado em Direito

Disciplina: Fundamentos Epistemológicos do Direito
Professor: Dr. Marcelo Weick Pogian
Aluno: Rafael Barbosa de Oliveira

M.D.K

Varga Kosztó
grafikus

Ilyeszt rá ció

Galsai Pongrác: Forgószínpád
Nők Lapja, 1966. április 14 - 24 lap

Varga László, népműves MDA

Somogyjádon élő parasztmester.

Major Lajos: A parasztság művésze 4

NÉPSZABADSÁG 1966. okt. 4.

Varga László

Soproni tárlatokon szerepelt.
Rajztanár.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. 26.l.

MDK

Varga László

Kassa város által városszabályozásra kiírt eszmei tervpályázatra a beérkezett pályaművek közül az első díjat Lechner Jenő és Varga László tervének ítélték.

Művészet, 1918. 26.1.

MDK.

Varga II.László

Kiállitási hir

Hevesmegyei Népujság 1967 juli.12.

MDK

Varga László

A kiskúnhalasi szálloda és színház tervp. az egyesitett első és második dijból 600 koronát lechner Jenő és Varga László műve kapta.

Művészet, 1905. 126.lap

MDK

Varga László

Magyar Iparművészet 1923. 7o.o.

KÖRMENETI KERESZT,

ezüst lemezekből, háromkarélyos szárvégekk
bennük pelikán, Mária, Szent János ev.
bűnbánó Magdolna vert alakjával. A Krisztu
test öntött ezüst.
Mag. 52·5 cm, bottal együtt 236 cm.
A kereszt magyar, 1650 körül, gombja magy
1750 körül, szárát Simor prímás készíttette, Bé
Anders, 1870.
Lepold Katalógus 57. sz.

ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET BOTJ
(265. kép)

fenyőfa, zománcos arany foglalatban. Felső, he
geres részén: S. ELISABETHA és csavarosa
ANDRE II. HIEROSOLYMITANI, HUNG.
RIAE REGIS ET GERTRUDIS BOJAE F
LIA LUDOVICI VI. THURINGIAE ET HA.
SIAE LANDGRAVII CONIUNX NAT
ANNO REPARATAE SALUTIS 1207 D
NATA ANNO 1231. A bot szárán körülfutó fe
iratban II. György hesszeni őrgróf származ
sora Erzsébettől. A gomb tetején Hesszen
mere.
Mag. 122 cm.

Állítólag Árpádházi Szent Erzsébet ágyának fáj
ból. A foglalat német munka, 1657 körül.

A foglalatot II. György hesszeni őrgróf (1626-
1671) készíttette, tőle III. Ferdinándhoz kerü
ki Lippay prímásnak, az pedig a kincstárn
ajándékozta. — Először az 1687. évi leltárb

Esztergomi kincsek. Esztergom, III., 187
20. szám. — Árvízkárosultak. 1876., 45.

Varga László

1939

Ki tud róla?

u kiadási csekkszámla terhére utalj...

vi március hó 27-én. A miniszter ren-

s.k. miniszteri tanácsos.

A hivatalos másolat hiteléül:

Fekmann Károly

miniszteri s. hiv. igazgató.-

Varga László

II. c.

tanári nak

Ferkipzomfoiskavk

1935-36. 70. l.

Vazga-tászló faragó

Faragott képekkel és kisszobrok-
kal szerepel az alábbi
tárlaton

L. J.: Fafaragók kiállítása Békés-
csabán

Békésmegyei Népujság 1969 III-30

Varga László

Zenének. Szőnyeg, ces., 60×45 cm
Absztrakció. Bohóc, " ., 60×45 "

Budapest Múzeum kiállítása.
1957, kat. szerk. kisdégicé,
Kirimi 1 rész.

16.

Gemeindeheraldik..... 269

Prof. Nadezda Sobolieva: Les vieilles armes des villes russes..... 289

Dr. Stefan Krzysztof Kuczyński: Les armoiries de Varsovie 301

Dr. Berténi Iván: Symboles anciens et modernes dans l'usage héraldique des villes de Hongrie..... 319

Kóta Péter: Wappensiegeldonationen aus dem XVI-XIX. Jahrhunderten..... 329

Dr. Berténi Iván: Discours de clôture..... 335

Nachträglich hineingeschickte, aber nicht vorgetragene Vorlesungen

Dan Cernovodeanu: L'héraldique communale de Roumanie au XXe siècle..... 341

Dr. Günter Mattern: Der Doppeladler als staatsrechtliches Symbol in der Schweizer Geschichte..... 375

VARGA László grafikus

TASNÁDI Attila: A világ - alulnézetben. = Népszava, 119.évf. 132.sz. 1991. junius 7. 6.p. ill.

Bp., Csepel Galéria, kiáll.

Varga László

Illusztrációk Ács Kató:

Tóbi, a kiscsutó c. gyermek-könyvéhez.

ecsetre.

Népszava, 1965 júl. 3. 2. l.

Varga László M.D.X.

A gömbház egyik tervezője /reklám grafika

Az utóbbi éveket Párizsban töltötte, ott a Biblia modern illusztrációival sikert aratott.

Társtervező: Jakovics József, Bálint Endre

Bebefüghy Mária

F.n.: Az első magyar gömbház és mozgó grafika

A Budapesti Nemzetközi Vásáron

Magyar Nemzet 1963. április 30. 4.l.

MDK

Varga László

Székesfehérvár szab.kir.város városrendezé
sére kiirt tervpályázatán az I. dijat 30.0
K. Varga László és dr. Lechner Jenő nyerte
meg.

Épitő Ipar - Épitő Művészet, 1922.febr.15.
27.lap

MDK

Varga László, [ ]

Műket adott a Városvatoki Galériának.

Fenczik Flóra: Minden mű: adomány 2

25.

ESTI HIRLAP Bp. 1963. márc.

MDK

Varga László

Magyar plakát 66. 5.magyar plakát kiáll.
Mücs. 1966. dec.

Vargha László építészhallgató

Családi ház terve nézepel a
műegyetem építészeti kiállításán

Magyarság 1927 VI. 5

VARGA László

Nagy Gergely: Kertvárosunk, a Wekerle.
Bp., 1994, F. Szelényi Hely

23.

Varga László, népi iparművész

L. Kapoli Antal

–: Népi iparművészet ma

Népszabadság Bp. 1981 szept 29

VARGA LÁSZLÓ

Grafika F.F. 2001

grafikai kiáll.

298.0.

Varga László

Budahelyi Tibor, Huber András és Pantl Mihály a Csepel Galériában junius 18.-ig,
Horváth Gábor, Morvay László és Varga László a Pesterzsébeti Muzeumban junius 17.-ig,
Mikó F. László a Ferencvárosi Pincetárlaton junius 20.-ig mutatja be müveit.
Lengyel Lajos emlékkiállitása a miskolci József Attila Klubkönyvtárban junius 7.-ig,
Somogyi Árpád kisplasztikai kiállitása a Szobosz-lói Galériában junius 24.-ig,
Péreli Zsuzsa gobelinkiállitása a debreceni Kölcsey Müvelődési Központban junius 15.-ig,
Szelényi Károly fotókiállitása a Tihanyi Muzeumban julius 31.-ig mutatja be müveit a fent nevezett kiállitó termekben,-közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában a lap.
Élet és Irodalom, Bp. 1979. juni. 9. XXIII. évf. 23. sz. 8. lap. Táthuzott helyett: tart nyitva.

VARGA LÁSZLÓ

Moutsopoulos, Nikolae K: The popular architecture of Verria c. könyvének ismertetése

Müemlékvédelem, 1974. 3. sz. 191-193. l.

Varga Lánló, fafaragó

L: Kántor Sándor

Szente G: Ötszáz népművén egy hövetkezetben 8.

Nirszabadsag Bp. 1979. aug. 10

dr. Vargha László építész (MÉSZ)

A MÉSZ és az ÉVM nyilvános, titkos pályázatot hirdet a komplex környezetvédelem témaköréből. A pályázat környezetalakítás építészeti vonatkozásainak témaköréből szabadon választható. — Az építész a bíráló bizottság egyik tagja.

Építészeti Munkánypályázat.

1975.

„Multunk jövője".

1975, szept. 25.

Varga László grafikus

Omorikban rendeznek ápr. 4-én nyíló tárlatot, megyénk képzőművészeinek alkotásaiból, melyen szerepelni fog a művész grafikája.

Losonci Miklós: Pest megyei alkotások Omorikban.

Pest Megyei Hírlap, 1976. jan. 25.

Varga (Antal) László

Kiállítás a Budapesti
Stúdió Galériában

Magyar Nemzet 1986. XII. 29.

Varga (Andor) László

Fiatal képzőművész. stúdiója

M. Nemzet.
1987. I. 21

VARGA LÁSZLÓ szobrász

Hírek: A képzőművészeti főiskola másodéves növendékeinek egy csoportja – Cseszlai György, Győrfi Lajos, Kiss Jenő, Németh Árpád, Tapai Ferenc és Varga László – mutatkozik be Korcagon a Déryné Művelődési Központban rendezett kiállításon. Az alkotók első közös tárlatukon eddigi tanulmányi idejük során készített szobraikat mutatják be.

Népszabadság 1983. VII. 13.

Varga László, a népi iparművész mestere.

Balogh Zsigmond, fafaragó népi iparművész 1934-ben Tiszabecsen, a cigánysoron született. Amikor rádöbbent, hogy a fafaragás nehéz és bevés a tudásra, felkereste Varga Lászlót, aki tanácsokkal látta el.

Szécsi János: Mire képes az ember.
Békés Megyei Népújság, 1984. ápr. 30.

Varga László, festő-grafikusművész

a Hatvani Galériában rendezték meg az országos portrébiennálet „Arcok és sorsok" címmel. – Varga László kihasogatott vászonra festett feje a táblakép műfajának végső határait keresve, ezen a tárlaton a legújabb törekvések képviselője. (emlitve).

Mucsi András: Arcok és sorsok.
Hevesi Szemle, 1984. márc. 2-5-old.

Varga Levente, építész
Gyula, Szabadságtér és környéke rendezése, 1984-85. Terv pályázat.
Hallgatók – mesteri munkadoportok.

Sugár Péter és Ü. Nagy Gábor – Varga Levente.

Magyar Építőművészet, 1989, 1-2 szám, 14-old.

Varga Levente, építész

Helyesbítés:

A lap 1987/3. számában a nyírbátori műv. ház központi és zeneiskola pályázatának ismertetésében tévesen közölte a pályázók csoportjait. A pályázók felsorolása helyesen: „Varga Leventéék": Csikós Zoltán, Magyar Ádám, Sugár Péter, Varga Levente, Vankó Zoltán, Kotschy András, Garamszy András és Babós Gyula.

Magyar Építőművészet, 1987, 6., 62. old.

Varga Levente, építész

54. Művelődési otthon, Orgovány. (terv.)

Építész: Jurcsik Károly, Varga Levente, 1969.

Magyar Építőművészet, 1988., 3., 63-old.

VARGA LEON GÁBOR

Új Művészet
2004. Ápr. XV/4.

39. old.

cím: Vilmos császár út 34.
telefon: 113-933

Tek.

Európa r.t.

B u d a p e s t .

V. Visegrádi-u. 36.

Varga Lenke

illusztrátor

laid

=

Detrekői Juliska

alatt

Varga Lea, építész, Iparterv.

3. a KSH asztalitenisz-csarnoka a Marcibányi téren, Budapest (Kévés György és Varga Lea, Iparterv).

/repr./

Magyar Építőművészet, 1986. 1. 10-old.

Varga Lea, Építész

Nyírbátor, Művelődési Központ és zeneiskola terpályázat, 1986.
Rangsorolás nélküli megvétel: 11 bírálati sorszámú pályamű.

Szerzői: Bolberitz Henrik, Varga Lea, Andrész Edit,
Simon Tamás, Sax Dezső, Wallner Krisztina.

a terpályázat sajza, – axonometria |repr.|

Magyar Építőművészet, 1987. 3., 8-old.

Varga Lea, építész

l. Német András

– Mesteriskolák

Magyar
Építőművészet Bp. 1983

23

8315

Varga Lea, építkű,

L: Ellcó Ishán

–: követségi hírek

Magyar Építőművészet Bp. 1983 10-12 83/4

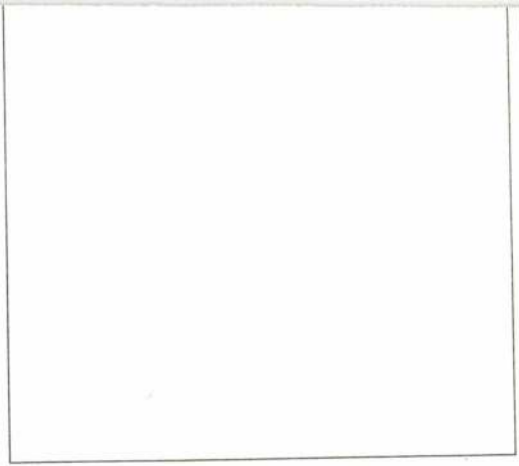

Medve András: Aranykor

és festményeken). A művész egyik leglenyűgözőbb, s a művészet határain is túlmutató tette az volt, hogy egy frankfurti bank széfjében aranytömbökből rakta ki Plutó kutyát, úgy, hogy néhány napig csak a fegyveres őrök és a fényképész láthatták, s végül életnagyságú cibachrom fényképmásolaton juthatott csak a közönség elé. (Mivel itt már nem puszta művészeti értékről volt szó, megemlítendő, hogy az eredeti kb. 180 db, egyenként 12,5 kg-os aranytömbből épült fel, összesen 77 millió német márka értékben. Ezzel szemben a fa kutya voltaképpen összegyűjtött hulladékból készült.)

Az ülő kutya „stílusából" következik a *Vírus*, egy építkezési fából összeállított szobor vagy installáció, gazdag jelentéstartalommal. Bakokra állított, szögben összefutó két palánk, mely egyaránt lehet piedesztálra emelt kerítéssarok, ugrásra képtelen szöcske, a térbe hasító ék, hajóorr, mozdulatlan jármű, de a térbeli „behatoláson" kí-

Varga Luigi István

1994. 1. 59. p.

Új Mű.

VARGA LUIGI István

Hegy-tanulmány III, 1990, bronz, 12x25x24 - 91.11.59

Új Művészet

VARGA LUIGI István

91 11. 59-60

Új Művészet

388. B
389. D
390. B
391. A
392. A
393. C
394. A
395. B
396. A
397. C
398. B
399. B
400. A
401. A
402. A
403. B
404. B
405. C
406. A
407. A
[illegible]

431. B
432. C
433. A
434. C
435. D
436. A
437. A
438. B
439. C
440. B
441. B
442. A
443. A
444. C
445. A
446. A
447. A
448. D
449. B
450. C
451. A

474. D
475. A
476. B
477. D
478. C
479. C
480. B
481. C
482. D
483. D
484. B
485. C
486. C
487. C
488. B
489. C
490. C
491. D
492. A
493. A
494. B

VARGA, Luigi Stefan

temesvári szobrász, Ziallitása Szeged,
Móra F. Múz. Keptára

Uj Magyarország 1991. jünius 17. 7 p.

VARGA LÓRÁNT és IVÁN ISTVÁN, éremművészek

--- ---

50 FORINT,-Zrínyi sor, 2 ezüst+ 3 arany.-
Súly.20 gr.átm.36 mm.Vast.2,5 mm.Anyag ezüst/640/1000
kin./-E/.Középen Zrínyi j.alatta"50",BP.verdejegy.körül
ZRÍNYI MIKLÓS 1508-1566.-H/.Körül MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
középen Székely bertalan"Zrínyi kironálása"c.képe rész
lete,Zrínyi-címer,3 tölgy-3 babérlevél.verési év,ÖTVEN
FORINT.-Palast 168 rece.-11,000 drb.-Előlap:Iván,Hatlap
Varga.-Zrínyi halála 400.fordulójára.-48.old. Fekete ré
repr. 48.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei
1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 9.sz
Bp. 1974

VARGA LÓRÁNT és IVAN ISTVÁN. éremművészek

---

50 FORINT,-ZRINYI sor,-2 ezüst-3 arany.
Súly.20 gr.Átm.36 mm.Vast.2,5 mm.Anyag ezüst/640/1000
rin./.-E/.Középen Zrinyi j.alatta"50",körül ZRINYI MIK
LÓS 1508-1566.-H/.Körül MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG,középen
Székely Bertalan"Zrinyi kirohanása"c.kép részlete,Zri
nyi-címer,3 tölgy-3 babérlevél.,verési év,ÖTVEN FORINT.
Palást lób rece.-11,000 drb.Előlap:Ivan,Hátlap:Varga.
Zrinyi halála 400.fordulójára.-48.old. Kép. 48.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország rémpénzei
1926-1972

3.

A Magy.Éremgyüjtők Egy. kiadványa, E.csop. 9.sz
Bp. 1974

VARGA LÓRÁNT és IVÁN ISTVÁN, éremművészek

--- ---

100 FORINT, ZRINYI sor.- 2 ezüst,-3 arany.
Súly.3,4104 gr.Átm.22 mm.Vast.1,4 mm.Anyag arany/99/100 fin./-É/.Középen Zrinyi j.alatta"100",és BP.körben ZRI NYI MIKLÓS 1508-1566.-H/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG középen Székely Bertalan"Zrinyi kirohanása"c.képe rész lete,Zrinyi-címer,3 tölgy-3 babéelevél.verésa év,SZÁZ FORINT.-Palast 118 rece.-3,300 drb.Előlap:Iván,hátlap: Varga.-Zrinyi halála 400.fordulójára.-49.old.kép.49.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország érmépítészei 1926-1972

3.

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, E.csop. 9.sz
Bp. 1974

VARGA LÓRÁNT és IVÁN ISTVÁN, éremművészek

--- ---

500 FORINT, ZRINYI sor, 2 ezüst, 3 arany.
Súly.42,0522 gr.Átm.40 mm.Vast.2,3 mm.Anyag arany/900/ 1000 fin./.-E/.Középen Zrinyi j.alatta"500",BP.körben ZRINYI MIKLÓS 1508-1566..-H/.körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG középen Székely Bertalan"Zrinyi kironamasa"c.képe részlete.Zrinyi-címer,3 tölgy-3 babérl vél,verési év.OTSZÁZ FORINT.Palást mintás.-1,100 drb.-Előlap:Iván,hátlap: Varga.-Zrinyi halála 400.fordulójára. 1966-ban.-49.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország rémpénzei 1926-1972

3.

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, B.csop. 9.sz
Bp. 1974

VARGA LÓRÁNT és IVÁN ISTVÁN, éremművészek

25 FORINT,-ZRINYI sor,-2 ezüst+ 3 arany.
Súly.12 gr.Átm.32 mm.Vast.1,8 mm.Anyag ezüst/640/1000 fin./.-E/.Középen Zrinyi j,alatta "25",körben ZRINYI MIKLÓS 1508-1566..BP.verdejegy.-H/.körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG,középen Székely Bertalan"Zrinyi kirohanása"c művének részlete,Zrinyi-cimer,3 tölgy,3 babér.verési év.HUSZONOT FORINT.-Palast 144 rece..-11,000 drb.-Előlap Iván natlap:Varga.-Zrinyi halálának 400 éves fordulójára. 48.old. fekete repr. 48.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország érmészei 1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 9.sz.
Bp. 1974

VARGA LÓRÁNT és IVÁN ISTVÁN éremmüvészek

--- ---

100 FORINT, ZRINYI sor.-2 ezüst-3 arany.
Súly.8?4104 gr.Átm.22 mm.Vast.1,4 mm.Anyag arany/99/1000 fin./-E/.Középen Zrinyi,alatta"100",BP.körben ZRINYI MIKLÓS 1508-1566.-H/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG, középen Székely Bertalan"Zrinyi kirohanása"c.képe részlete,Zrinyi-címer,3 tölgy-3 gabérl vél,verési év SZÁZ FORINT.-Palaszt 118 rece.-Előlap:Iván,Hátlap:Varga.Zrinyi halála 400.fordulójára.-3,300 drb.-49.old.Fekete repr. 49.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972

A Magy.Éremgyüjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 9.sz
Bp. 1974

VARGA LÓRÁNT és IVÁN ISTVÁN, éremművészek

---- ---

1000 FORINT, ZRINYI sor, 2 ezüst, 3 arany.
Súly.84,104 gr.Átm.30 mm.Vast.3,0 mm.Anyag arany/900/
1000 fin./.-E/.Középen Zrinyi j.alatta "1000".BP.körben
ZRINYI MIKLÓS 1508-1566.-H/.Körben MAGYAR NÉPKÖZTÁRSA
SÁG,középen Székely Bertalan"Zrinyi kironanása"c.képe
résiete,Zrinyi-cimer,3 tölgy-3 babérlevél,verési év,
EZER FORINT.-Palast mintas.-330 drb.-Élólapóivan,nat-
lap:Varga.Zrinyi halala 400.fordulójara 1966-ban.
50.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei
1926-1972

A Magy.Éremgyűjtők Egy. kiadványa, 3.csop. 9.sz
Bp. 1974

VARGA LÓRÁNT és IVÁN ISTVÁN, éremművészek

25 FORINT,-ZRINYI sor,-2 ezüst+ 3 arány.-
Súly 12 gr.Átm.32 mm.Vast.1,8 mm.Anyag ezüst/640/1000
fin./.-E/.Középen Zrinyi,alatta"25",körül ZRINYI MIKLÓS
1508-1566.-BP.verdejegy.-H/.körül MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
középen Székely Bertalan"Zrinyi kironanasa"c.müve rész
lete,Zrinyi-cimer,3 tölgy-3 babérag.veresi év.HUSZONOT
FORINT.-Palast 144 rece.-11,000 drb.siklap Ivan,natlap:
Varga.Zrinyi halala 400 éves fordulójara.-48.old.kép 48

LEÁNYFALUSI KÁROLY-HAGY ÁDÁM: Magyarország érmpénzei
1926-1972

A Magy.Éremgyujtők Egy. kiadvanya, 3.csop. 9.sz
Bp. 1974

VARGA LÓRÁND, éremművész

Mezőcsokonya, 1900. ápr. 12.-/.1927-ben végezte az Ipar művészeti főiskola ötvös szakát. 1928-29-ben Eleken rajz tanár. 1929-1938 között tervező a Polgár Kálmán féle ezüstárugyárban, majd műteremvezető. A pénzverdében tervező, modellkészitő 1951-től 1966-ig.- 69.old

LEÁNYFALUSI KÁROLY-NAGY ÁDÁM: Magyarország fémpénzei 1926-1972.

A Magy. Éremgyujtők Egy. kiadványa, 3. csop. 9. sz.
Bp. 1974

A m. kir. vallás- és közo
és ügyszám alatt a keb. s
rendeletének másolata:

asitom a
. müvezető épitőmester . .
részére /:lakik: .Gödöllő,
. . . . .Gödöllőr.
utazása alkalmával felmeri
kiállitott és számvevősége
alapján /:.....17.....:/ P a
. . . . 90 fillért a 127.689.
utaljon ki.- Budapest, 19

oktatásügyi Miniszterium.

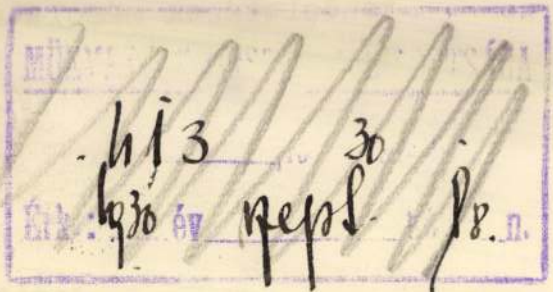

VARGA Levente

2. díj a budapesti Expo magyar pavilonjának tervpályázatán

M. Nemzet, 1994. április 18.

ben csak nagybetűs l, Amerika viszont modellekért

lára a magyaros beszél

s, vidám, tarka-barka holmi, ami — ke eret ad.

— Az újonnan megalakult *háziipari zpont* hogyan ad választ ezekre a felerült problémákra?

lagyar ruha és magyaros divat

— A *háziipari központra* — válaszol indely — emberfeletti feladat hárul.

Ha csupán a belföldi helyzetről akarok beszélni, akkor is egyhelyben toporog — akár egy nagy folyó két partján —, a házipart termelő és házipart fogyasztó közönség. *Nincsen híd a két part között*, de még csak rendszeresen közlekedő hajóforgalomról sem beszélhetek, amelynek segítségével elérhetnunk egymástól — magyaráz Tüdős Klá —, *a magyar ruhát és a magyaros divat*

Az első ezek közül az az öltözködés, amely a hamisítatlan hagyományokon alapszik. A magyaros divat visszont a mai divatba szövi bele a magyaros vonalakat, díszítést, mintát, pontosan alkalmazkodva a divat napi követelményeihez.

A magyar ruha nemzeti ügy, *színvallás bizonyságtétel.* Negyvennyolcban jobb értette ezt a magyar társadalom, mint és jobban tudta a rábízott feladatot. An én eddig terveztem, az *magyaros öl* volt, export-cikk, csalogató, *kirakat a k földnek a magyar népművészet számá* Ennek a munkának lehetőségei egyelő lezárultak, küzdelmeiről és eredményei legfeljebb nekrológot lehetne írni

— Milyen volt a Pántlika-szalón elm két esztendeje? Hogy zárult a „tartoz *követel*", mit adott és kapott a külfö

— hiszen nagyo részt a külföld s mára dolgozott...

Zsindely Feren komoly fekete szo ben mosolygás kál. Egy darabig kéreti magát, azu mesélni kezd:

— Amikor maj ros divatommal léptem a nyilvá ság elé, kizár külföldi barátaim tatására tettem. *belföldi vélemény lahogy a hajdani*

VARGA Levente építész

Terézvárosi Épülettervező Kft. = Magyar Építőművészet,
LXXXII.évf. 5/6.sz. 1991 54 - 61.p. ill. E.

A Kft. tagja, munkáik ismertetése

Varga Levente, építész

Tomay Tamás – Varga Levente – Magyari Éva – Somoggi-Soma Katalin – U. Nagy Gábor – Sugár Péter:
Vízafogó lakótelep pályázati terve, 1983.
|rept.|

1. Jurcsik Károly – Varga Levente:
Művelődési ház, Orgovány, 1976. |rept.|

Magyar Építőművészet, 1984. 1. 16. old. és X. old.

Varga Levente, építész

a pestújhelyi kórház belső udvara. | Tornay Tamás, Varga Levente. | repr. |

Magyar Építőművészet, 1984. 4. címlap.

Varga Levente, építész,

Nyírbátor, Műv.-z Központ és zeneiskola tervpályázat, 1986.
Rangsorolás nélküli II. díj: 14. birálati sorszámú pályamű.

Szerzői: Csikós Zoltán, Magyar Ádám, Sugár Péter, Varga Levente, Vankó Ildikó, Kotschy András, Garancsy András, Balós Gyula.

Axonometria |repr.|
a művelődési központ földszinti alaprajza és homlokzatai. |repr.|
a zeneiskola emeleti alaprajza és homlokzatai. |repr.|

Magyar Építőművészet, 1987. 3., 4-old.

Varga Levente, építész

L: Kóris János

– : Díjak, kitüntetések – 1985 8.

Élet és Irodalom Bp. 1985. ápr. 5 XXIX/14

Varga Levente építész

Szekszárd. új arculatának építé-
sén dolgozott Jurcsik Károly, Var-
ga Levente építészek.

Unokáink is látni fogják.
1975. X. 23. 20.21 TV. 2. Műsor N.

Varga Levente, építész

L.: Juresik Károly

Szirmai János: Az orgoványi művelődési ház 2176-2179.

Élet s Tudomány, br. 1975. nov. 14. XXX/46.

Varga Levente
építész

Az orgoványi művelődési
ház építészei Varga Levente
és Gyucsik Károly.

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek.
Müvészet, 1975. junius - 7 oldal

Varga Levente

J.K.: Áruház, Budafok. Építész : Jurcsik Károly, munkatársak: Morlin Ákos, Varga Levente, statikusok: Szlávik Tibor, Nagy József. - Ismertetés, képekkel.

Magyar építőművészet, 1971.2.sz.
24-27. l.

Varga Levente

V.L.: Négylakásos társasház, Budapest.II.Lévay utca.
Epitész: Varga Levente, statikus Fendle István
/Ismertetés, képekkel, fotók: Bernus András/.

Magyar Epitőművészet, 1971.2.sz.
28-31. l.

Varga Levente

J.K.: Áruház, Szekszárd, T.Gy.: Belső berendezés. - Építészek: Jurcsik Károly, Varga Levente, statikus Tóth Joachim, belsőépitész Tóth György. /ismertetés, képekkel/.

Magy.Ép.Műv. 1978. 3.sz. 50-54.l.

Varga Levente

Békéscsaba, OTP középmagas lakóház. Építész Jurcsik Károly, munkatárs Varga Levente, statikus Faludy György. /képes ismertetés/

Magy.Ép.Ip. 1971.1.sz. 3-5.l.

Varga Levente

Középmagas OTP lakóházak, Békéscsaba. /Jurcsik Károly
Varga Levente építészek, M.Baló Borbála kertterv./
Müszaki Tervezés, 1968. 2.sz. 26-27. l.

Az 1968. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Müvtört.Ért. 1971.2.sz. 149-182. l.
153. l.

Varga Levente

Szekszárd, városközpont, vegyes rendeltetésü irodaházak, áruház /Jurcsik Károly, Bartha Lajos, Varga Levente épitészek, M.Baló Borbála kertterv./ - Müszaki Tervezés, 1968.8.sz.11-12.l.

Az 1968.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Müvtört.Ért. 1971.2.sz.149-162.l.

156.l.

Vanga Levente, építész

L: Jursik Károly

Jursik Károly - Vanga Levente: Kispaneles iskola -
LÁTÓHATÁR, Budapest, 1977. április

38.5.

Varga Levente

Négylakásos társaskár, Bp III. Lévay utca.

/rövid képes ismertetés/

Magyar Építőművészet, 1972.3.sz. /épi-
tészet és szabadidő/ 5.1.

Varga Levente

a budafoki árulás építés-
anulatársaként neve emlétve

Magyar építészet 1945-70
138. old

Varga Levente

a szekszárdi vegyes rendeltetésű irodaházak építész munkatársaként emlitve

Magyar építészet 1945-70
137. old.

Varga Levente

Áruház, Budafok. - Építész Jurcsik Károly, munkatársak Morlin Ákos, Varga Levente, statikusok Szlávik Tibor, Nagy József. - Ism.

Magy.Ép.Ip. 1972.1.sz. 46-47.l.

Varga Levente

Jurcsik Károly és Varga Levente tervezték az orgovány művelődési házat.

/rövid képes ismertetés/

Magyar Építőművészet, 1972.3.sz.
/építész et és szabadidő/

54.1.

Varga Levente, építész

L: Ungár Péter

– Szövetségi kirch

Magyar

Borító 3

Építőművészet, Bp. 1983

83/1

Varga Levente répítení

L: Tomay Tamás

– Mesterisholák

Magyar Építőművészet. Br. 1983

34.

83/5

Varga Levente, építén

s: Németh Ferenc

→ Mesteriskolán

24.

Magyar Építőművészet Bp. 1983

83/5

Varga Levente, építész

a MÉ 83/1-6 számának minkatása

– Tartalomjegyzék

Magyar

Építőművészet Bp. 1983 83/1

Varga Levente épitész M.D.K.

Az Orsz Testnevelési és Sportegészségügyi Intézet uj épületének tervpályázatán d ijazva,

40ooo Ft-os dij

Társtervező: Jurcsik Károly-Boschán István

Magyar Epitőmüvészet 1965/4, 2-7.l.

VARGA LEVENTE.

ÉPITÉSZ. (LAKÓTERV). JURCSIK KÁROLLYAL KÖZÖSEN TERVEZI AZ ORGOVÁNYI MŰVELŐDÉSI HÁZAT, A BELSŐ-ÉPITÉSZETI MUNKÁKKAL EGYÜTT.

RÉSZ.: 25 DB FOTO (37-45. LAP)
3-~ RAJZ.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1969/5. 37. LAP.

VARGA LEVENTE

ÉPITÉSZ. JURCSIK KÁROLY MUNKATÁRSAKÉNT TERVEZTE SLEKSZÁRDRA A FŐTÉRI VEGYES RENDELTETÉSŰ IRODAHÁZAKAT.

4 DB RAJZ, REPR.
18 " FOTO -"-

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1970/1. 12-17. LAP.

Varga Levente

épülén közreműködésével készült épületek rövid részletes, képes ismertetése:

J.K.: Vegyes rendeltetésű irodaházak, Szekszárd, Fő tér. - Magyar építőművészet, 1970.1.sz. 11-17. l.

Varga Levente
valamint Jurcsik Károly, Pilissy György

Fejlettebb művelődésügyi otthonok
tervpályázata 1967.
I. díjban részesült

Magyar Építőművészet 1969. 1-12. 2. l.

Varga Levente

J.K.: OTP középmagas lakóház, Békéscsaba. [redacted] /ismertetés, képekkel/. Építész: Jurcsik Károly, munkatárs Varga Levente, kertterv: M.Baló Borbála.

Magyar Építőművészet, 1970. 1.sz.

9-11. 1.

VARGA LEVENTE

ÉPITÉSZ. JURCSIK KÁROLY MUNKATÁRSAKÉNT TERVEZTE A BÉKÉSCSABAI OTP KÖZÉPMAGAS LAKÓHÁZAT.

2 DR RAJZ RÉSZ.
6. FOTO -"-

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1970-1 9-11. LAP.

M.D.K.

Varga Levente

A balatonföldvári Kaszino tervpályázatán díjazva

II. díj

Társtervező Jurcsik Károly, Bartha Ljages,
dr. Weiszbrug Pál, Szlávik Tibor

Magyar Építőművészet 1967/3. 2-5.l.

Varga Levente, építész

A Mesteriskola VIII. ciklusának programja, 1985–86.

Febr. 21. „Hétvégi ház Zebegényben" – Varga Levente vezető építész műhelybemutatója.

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 szám, hátsó, (borító) belső oldal.

Varga Levente, építész
(a MÉSZ Mesteriskolája VIII. ciklusának hallgatói).

Mesterek: Varga Levente,
Zalavári Lajos. (és még többen).

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2-szám, 2-old.

MDK

Varga Magda

Csendélet, of.

Képzőművésznők Nemzetk. Kiáll. 196o. Mücs.

Varga Magda MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1959 Képzőművésznök nemzetközi kiáll.

MDK

Varga Magda festő

Árvácska, o.

Gobelin, o.

Est, o.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Kőbánya, plasztilin

Asszonyok, o.

Narancs csendélet, o.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Fasizmus, o. /szinvázlat/

Atom non /Bellum/, o.

Szügyi kastély, o.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda, festő 3

Arcképei népek, ezett alkotások:

Két halotti maszk, Pax vobiscum,

Női képmás. Az utóbbi a kiállítás

legszebb darabja.

Sz. A.: Varga Magda kiállítása a Fényes 7
Adolf Teremben

Népszabadság Bp. 1968. nov. 13

Varga Magda, festő (2)

MDK

Az Üvöltő önarckép, a Vox humana az emberi sors gyötrelmeiről vall. Az utóbbi kompozíciója jelenik meg a Mondom az embernek sorozatban. Illusztrációi egyben vallomások Sánta Ferenc, József Attila, Weöres Sándor, Nagy Lánló verseiről. Az Ars amatoriát elvileg csak 18 éves felülich lapozhatják át.

Sz. A.: Varga Magda Kiállítása a Fényes Adolf Teremben 7.

Népszabadság. Bp. 1968. nov. 13

Varga Magda, festő (1)

MDK

Első önálló kiállításán több mint húz év termésétől válogatta ki bemutatásra kerülő műveit: Árvácska (1946); Atom non (Bellum), 1959; Papirvirágok, Halálvirág, (1963) c. csendéletek vagy a Gobelin (1966) nemcsak fejlődését, de útkereső kísérleteit is képviselik.

Sz. A.: Varga Magda kiállítása a Fényes Adolf Teremben 7.

Népszabadság. Bp. 1968. nov. 13.

MDK

Varga Magda festő

Szemérmes nő I-IV, szén

Támaszkodó nő, pitt

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem
1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Rákos Sándor I., akv.

" " II., "

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem
1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Szabadsághegy I., akv.

" II. "

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem
1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Zalalövő I-II., akv.

" III., "

" IV., "

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem
1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Mátra I-III , paszt.

Veszprémi lépcsős utca, szén

" börtön, akv.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Viadukt, akv.

Öregasszony kosárral, szén

Gobelin szinvázlat, akv.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Az Intelem békére c. sorozatból I, II, III., sz
szén

Kidőlt fa, pitt
Erdőszéle, diópác

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem
1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Föld plasztikája, diópác

Béládi Miklós, szén

Vizhordó fiu. I-VIII., toll

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Ház fákkal, toll

Boglyák, "

Templomtorony,"

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Kapicz Margit halotti maszkja, toll

Frank János " " "

Kis Buddha, tus

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Rojkó Juliska, toll

Vox humana, paszt.

Kodolányi László halotti maszkja, toll

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Egyiptomi fiu, tus

Pártos Gitta, filct.

Dr.Heténvi Ernőné portréja, toll

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Mondom az embereknek. Illusztr. sorozat, tus, I-XV.

XIII. Szentkuthy Miklós

XIV. Mészöly Miklós

XV. Döbrentei Kornél

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Mondom az embereknek. Illusztr. sorozat, tus, I-XV.

X. József Attila

XI. " "

XII. " "

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Mondom az embereknek. Illusztr. sorozat, tus, I-XV.

VII.Nagy László

VIII. Mészöly Miklós

IX. József Attila

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Mondom az embereknek. Illusztr. sorozat, tus, I-XV.

I. Sánta Ferenc

II. László Anna

III. Juhász Ferenc

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Mészöly Miklós I-IV., szén

" " fehér feje, tus

Házak, paszt.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Falusi ház, toll

Kosfej I-X., "

Béládi Miklós, szén

Mészöly Miklós, "

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Mondom az embereknek. Illusztr. sorozat, tus, I-XV.

IV. Weöres Sándor

V. Mészöly Miklós

VI. " "

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Két halotti maszk, o.

Anyám, szén

Bundás nő, szén

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem
1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

A tizenkét apostol, I-XII., o.

Veronika, o.

Halott szarvas, o.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Pax vobiscum, o.

Hindi asszony arcmása, o.

Mészöly Alaine, o.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Női képmás, o.

Evoé, o.

A hegedüs fiu, o.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Halott siráły, ill. Zelk Zoltán verséhez, o.

Vox humana, o.

Fiatal nő arcmása, o.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Kati áprilisban..., o.

'Nevető önarckép, o.

Üvöltő " "

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Nő kalappal, o.

Városkép, o.

Interieur, o.

Varga M. kiáll. Pónyos Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Gobelin, o.

Váci utca, o.

Szentendre, o.

Varga M. kiáll. Pényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Szentkuthy Miklós, o.

Mészöly Miklós, o.

A kis bábu, o.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Papirvirágok, o.

Halálvirág, o.

Macskalány, ve.techn.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Magány /Csigák/, o.

Akt csigával, o.

Körtés csendélet müa.temp.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Möpi kalappal, o.

Házak, o.

Páva, o.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Konyhacsempe tervek I-III. paszt.

Tavasz

Nyár

Ősz

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Kék akt, paszt.

Virág csendélet, o.

Stobbe Tóth András, o.

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda festő

Auschwitzi fejek I., vegy.techn.

" II. " "

" III. " "

Varga M. kiáll. Fényes Adolf terem

1968. okt.

MDK

Varga Magda

Magyar képzőművésznők kiállitása a Mücsarnokban. Fenti grafikusnő is részt vesz.

/"Viharos alkony"/

Esti Hirlap 58 sz. 1958. márc 9. 2 old.

Varga Magda MDK

Budai utcarészlet, olf.

Mücsarnok 1958 Magy. Képzőművésznők kiáll.

M.D.K.

Varga Magda

Rajz.

Uj Irás. Irodalmi és Kritikai Folyóirat. 1961.
I. évf. Szeptember. 7. sz. 652. l.

M.D.Y

Varga Magda
grafikus

A Fenyes Adolf keremben rendezett kiállítást, Drámai halált ugakat, hiszterikus nevető görcsöket és nima halotti maszkokat rajzol.

Perneczky Géza: Plakat és fiai

Élet és Irodalom, 1968. nov. 2-8 lap

MIK

Barga Magda

Kiállitási hir

Müvészet 1968 okt.p.19.

Varga Margit, festő

MDK

Tárlata nyílt meg a
Fényes Adolf Teremben.

— : Hír

12

Népszabadság, Bp. 1953. okt. 19.

M.D.K.

Vanga Magda
grafikus

„Kisfiú"

Élet és Irodalom, 1968. szept. 14 - 2 lap.

MDK

R. Varga Magda

Szabad Művészet 1948. 378.l. Képzőm.főisk.hallg
munkaverseny kiáll.

Tárgy:Schulek János utiszámlája.
Vszám: 562.
Melléklet:1

er hó 9.-én 562.szám alatt kelt fel-
müegyet.magán tanárnak folyó évi szep-
Visegrádra és vissza történt hivatalos
utiköltségeiről és napidijáról kiálli-
három pengő 6o fillérrel érvényesitett
ldöm azzal,hogy az a visegrádi ásatások
rendelkezésre bocsátott összeg terhére

R. Varga Magda

l.

Szabad művészet

1948. 268. l.

Varga Magda
festő

M.D.K.

A Képzőművészeknek kiállításán képeket állít ki.

Megnyílt a magyar képzőművészek II. országos kiállítása. Magyar Nemzet, 1959. május 8.

gl

MDK

Varga Magda, R.

l.: R. Varga Magda

Nők Lapja, Bp. 1954. október 7. [illegible]
[10-11. l.]

MDK

R. Varga Magda festőművész

(Három műve, valamint a művésznőről és modelljeiről több fényképes repr.)

P. Szádvári Éva: Festő a falun...

Nők Lapja, Bp. 1954. október 7. [illegible]
[10-11.l.]

MÖK

R. Varga Magda festőművész

Nemrég végezte el a Képzőművészeti Főiskolát. Szerződéses művészként dolgozik a törökbálinti állami gazdaságban. (A cikk rövid riport a művészről.)

P. Szádvári Éva: Festő a falum...

Nők lapja, Bp. 1954. október 7. [10-11. l.]

Boldog (Heves)

R.k. templom homlokzati gúlas
kében szobrokkal. Félköríves
Péter és Pál faszobra, szószé
Grassalkovich Antalné 1779-17

(A váci egyházmegye története. V
rás, 1955)

MDK

R. Varga Magda

Sós E: Munkaverseny-kiáll. a Képzőműv. Főiskolán.
Népszava, 1948. okt. 4.

Eger (Heves)

*

Széchenyi-utca 1-3 Érseki palota. tengelyes középrésszel, kétoldalt ses szárnyakkal, előrenyuló, egy lépcsőház. Házikápolna márv nyst Johann Georg Leithner müve 1765- cel, Buda, 1810 körül. Tálca és Miseruha, Mária Terézia koronázá kozott, 1741. Balra a Pyrker-fél 1+3+3+3+1 tengellyel, ötkönzolos kéllyel, attikán 1844-es évszámm lokzete 1+4+3+4 tengellyel. A ke nárdtól, 1778. - Épittette gr. E lében, Barkóczy emeletet huzatot tette. Az utóbbi átépitést Felln teteje 1800-ból.

MDK

Varga Magda

Szőnyegterv

Rajz

Képzőmüv. Főisk. ... Munkaversenykiáll. 1948. okt.

Varga Magda

A balmazujvárosi Veres Péter Művelődési Központban Bálványos Huba grafikusművész kiállitását február 13.-án,

a Műcsarnokban Varga Magda festőművész kiállitását február 18.-án,

a Fényes Adolf Teremben Papp Albert festőművész kiállitását február 18.-án nyitják meg, -mint a lap közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. febr. 12.
XXI. évf. 7. sz. 2. lap.

Varga Magda, Lestő

Tüdőér, Budapest, 1944. febr. 24.

Varga Magda

Varga Magda festményeit és
rajzait mutatták be a Mű-
csarnokban.

H. Gy.: Varga Magda kiállítása.
Tükör 1977. február 27 – 41. lap.

M.D.K.

Varga Magda

"Kazlak" cimmel készitett rajzát bemutatja a lap. Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. febr. 1.
XIII. évf. 5. sz. 7. lap

Varga Magda, grafikus

Két rajz:

Repr

Varga Magda: két tusrajza M. 5.

Népszabadság, Bp. 1973. ápr. 8.

Vanga Magda
festő

M.DK.

A Fenyes Adolf Lexemben volt
tárlata.

— : Kiállítások
Művészet, 1968. október - 19 kap

M.D.K

Varga Magda
festő

Természetes egyetemes humanizmus — a hindu mitológiától a marxizmusig terjed.

Losonci Miklós: Varga Magda festőművész
Művészet, 1969. február - 42 lap

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Varga Magda
festő

M.D.K.

„Vox humana" – ja kísérletes.

Vidos Zoltán: A Fiatal Képzőművészek . . .
Művészet, 1969. október – 21 lap.

Varga Magda

20 éve fest. Első önálló kiállítása nyílt a Fényes Adolf teremben

Riedl Gábor: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1968 X. 23, 6old.

Varga Magda

A Fényes Adolf teremben

Találkozás nyílt

Magyar Nemzet 1968 V. 27

Varga Magda

„Vox Humana c. műve" (eml.)

szerepel a Studió 58-68 c. tárlaton

Géza Perneczky: Studió 58-68

Budapesti Rundschau 1969 I. 17

Varga Magda, Jestő

MDK

Szerepel a Stúdió 58-68
Kiállításon.

Rózsa Gyula: Fiatalok tárlata? 7.

Népszabadság Bp. 1969. jan. 10.

Varga Magda

Gendélet, olj, 40.x50

Képzőművenők nemzetközi
Kiállítása, 1960. Bp.

Varga Magda, grafikus

MDK

Rajz: Repr

Varga Magda: Rajza: Szarvas és oroszlán

M. 4.

Népszabadság, Bn. 1970 jan. 4.

Varga Magda

Pénteken nyitják meg tárlatát
a Fényes Adolf teremben

Magyar Nemzet 1968 okt 16

M.D.K.

Varga Magda

A művész "megrázóan hisztérikus" "Vox Humana
ja, a hitnek és az emberbe vetett feltétlen bi
zalomnak egészen különös, a magyar festészet-
ben élő tekintélyekhez nehezen kapcsolható pél
dája",-irja Perneczky Géza: "A pátosztól a gr
teszkig" c. kritikájában a Műcsarnok kiállitá
sáról a Képzőművészet c. rovatban.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. január 4.
XIII. évf. 1. sz. 9. lap

Varga Magda

Kiállítása nyílt a Fényes Adolf teremben. Említve: Szentkuthy Miklós; Magány; Fekvő nőszakt csigákkal; Városkép; Szentendre

D. 1.: Varga Magda festményei, kollázsai és rajzai

Vigilia 1968 XII. n.

Varga Magda
festő

M.D.

"Atom non"
(repro)

Losonci Miklós: Varga Magda festményei
Művészet, 1969. február – 42 lap.

Varga Magda

Festményekkel szerepel az
alábbi tárlaton

Rózsa Gyula: Fiatalok tárlata?
A Stúdió 58-68 kiállításról

Népszabadság 1969 I. 10

MDK

Varga Magda, grafikus

Rajz:

kép

Varga Magda: Rajza 9

Népszabadság, 1969. júl. 5.

Varga hagda

Vox Humana c. műve (eml.)

szerepel a Fiatalok Studiója

Kiállításán a Műcsarnokban

Pernecz ky Géza: A pátosztól a groteszkig

Élet és Irodalom 1969 I. 4. 9 old.

Varga Magda

festőművész első önálló kiállítása meg-
nyílt a Teiges Adolf Teremben.
(Látomás szerű, megdöbbentő is vitára késztető,
irracionális fogantatású művészet – a cikkíró szerint).

Kiállításról-kiállításra. (Három bemutatkozás)
(Rideg Gábor)

Magyar Hírlap, 1968 október 23 6. l

Varga Magda
kstő

kiállítása volt a Fényes Adolf te-
remben.

Két értizede dolgozik.

Kovács Gáspár: Varga Magda kiállítása.
Látóhatár, 1969. VII-VIII. 744.

M.D.K.

Varga Magda

"Kutvölgyi Belgyógyászat" "Filippió Hildegrád" c. rajzának repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. okt. 11.
XIII. évf. 41. sz. 7. lap

Varga Magda

az 1950-esévek vége felé fejezte be tanulmányait; különböző stílusban alkot, de még nem talált a maga egyéni stílusára; szimbolista utan halad, szürrealista elemek is szerepelnek művein.

Németh Lajos: Current Exhibitions. The New Hung. Quarterly, Bpest, 1969. 34 sz 177 l.

Varga Magda

Festményeiről reprodukciója.

Kortárs, 1962./8. 1378.f.

Vasga magda

A Kult. Kapcs. Intézetében
kiállítása nyílt

Magyar Nemzet 1968 X. 20.

Varga Magda

rajz

Látóhatár 1971/7-8 637,686.old.

Vanya Magda [ ]

L:Nagy Balogh János

-? Kiállitások 2.

Esti Hirlap, Bp. 1977 febr. 15.

Varga Magda 4

Filctollal rajzolt ívóportréi:

– „Mes Endre"

„Possonyi László" – emlitve

Képzőművészet Vigilia 1968 december

855. old.

Vargu Magda 5

Filctollal rajzolt ívóportrói:

– „Nemes Nagy Ágnes"
„Mészöly Miklós"
„Simon István" – emlitve

Képzőművészet Vigilia 1968 december
855. old.

Varga Magda

rajza

Lábhalón 1971/5-6 498 old.
500 "

Varga Magda

Szakállas férfit ábrázoló rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. ápr. 15.
XVI. évf. 16. sz. 4. lap.

MDK

Varga Magda, festő

festmény: Repr

Varga Magda: Vov humana
[Vot]

Műmelléklet:
1. old.

KRITIKA, BP. 1969. április

VII/4

MDK

Varga Magda, festő

Részletesebben foglalkozik
művészetével.

Németh Lajos: Új törekvések a magyar
képzőművészetben 34-37.o

KRITIKA, BP. 1969. Április VII/4.

Vanga Magda

Vanga Magda festőművész kiállítása a Műcsarnokban február 10-én nyílt meg.

-----:Kiállítási naptár.
Művészet, 1977. február - 48. oldal

Varga Magda

Sajátos hangvételű művész Varga Magda. Érzékeny, lényegre törő portré ábrázolásai, a háború elleni tiltakozó kompozíciói, lendületes rajzai megismertetik művészi hitvallását.

-----:Kiállítási naptár.

Művészet, 1977. február - 48. oldal

Varga Magda

Varga Magda kiállítása eddigi munkásságáról ad átfekintést. A realista fogalmazástól elvont, sokszor látomásszerű képei világa érdekes művészegyéniségről tanúskodik.

-----:Kiállítási naptár.
Művészet, 1977. február - 48. oldal

Varga Magda, festőművész

a Műcsarnokban: a művész kiál-
lítása.

Tárlatok.

Népszabadság. 1977. febr. 26.

Varga Magda

Vox Humanája élő tekintélyekhez nehezen kapcsolható.

A Fiatal Képzőművészek Studiójának jubileumi kiállitása a Műcsarnokban; Perneczky Géza; A pátosztól a groteszkig; Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 26.l.

Varga Magda

Képeinek nyerseségét és átmeneti formai tisztázatlanságait emliti a szerző.

Rózsa Gyula; Fiatalok tárlata? A Studió 58--68 kiállitásról; Képzőmüvészeti Almanach 2, Corvina 197o, 28.l.

Varga Magda

A Fényes Adolf Teremben kiállitása volt /1968. X. 18--Xl. lo./. Az első, gipszminta után készült rajztól a legujabb, aranyalapra festett portrékig lehetett követni a festő utját. Művészetében kétségbeesett filozófia fejeződik ki. Grafikai munkássága költőarckép vagy illusztráci

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 47.1.

Varga Magda, grafikus

rajza:

Rep.

Varga Magda: Kerítések. 17. 6.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 17.

Varga Magda, Jertő

L.: Papp Albert

9.

—: A hétvégi . . . .

Népszabadság, Bp. 1977 febr. 26.

Varga Magda, Jestő

L.: Kmetty J

9.

–: A hétvégi ...

Népszabadság, Bp. 1977 febr. 19.

Varga Magda

Kislány-portré c.
rajza a 9. oldalon

Népszava 1973 május 13

Varga Magda

„Kora tavasz" a rajza
a Sioldalon

Népszava 1973 március 11

Varga Magda

Tanulmány c. tárgya a

7. oldalon

Nyíregyháza 1973 május 19

Varga Magda, grafikus

Rajz:

Repr.

Varga Magda: falak M. 7.

Népszabadság, Bp. 1971. okt. 10.

Varga Magda festőművészt 1

Zállítása volt a Fényes Adolf terembe

Képtőművészet Vigília 1968 december 855. old.

Varga Magda

2

„Gentrutny Miklós" portréja
„Magány" c. Zápa. emlitve.

Képzőművészet

Vigilia 1968 december
855. old.

Varga Magda

3

„Fehvő nő akt csigákkal"
„Városlép" c. lépő emlékve

Képzőmúvészet

Vigilia 1968 december
855. old.

Varga Magdolna

Rajz (vers)

Látóhatár, Budapest, 1942. aug. (2) 686 old.

Varga Magda
festő

M.D.4

Fenyes Adolf beremi tárlatán
bemutatta „Fiatal nő arcmása"
c. képet, „Női kép miását", „Eroe"
c. művet.

Losonci Miklós: Varga Magda festményei
Művészet, 1969. február ~ 42 lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Varga Magda

Szerepel a „Studió 58-68" kiállítás
a Műcsarnokban

Németh Lajos: Új törekvések a
magyar képzőművészetben

Kritika 1969 IV. é. 34 old.

Vadiga Mária

Szerepel a Szlavóniai Képzőművének pávai kiállításán

Jelentős 1967 X. n. 960 old.

G. Varga Mária üvegmüvész

résztvett az Ipartem társlatán

Magyar Nemzet
1969 ápr. 20

Varga Mária
grafikus

Klávónicai mezzo grafikus, fametnő

Dunántúli Napló, 1967. szept. 10.

B. Pilaszanovich Irén: Klavónicai művészek kiállítása

Varga Margit

Altdörffer Viktor /repr./
Soprqn M.t.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962. Képmelléklet

Varga Margit, festő

1919-ben tért vissza Sopronba Münchenből. Széles festési módot hozott magával. A szülői házban visszavonultan festett. 1911-ből való derűs arcú önarcképe ma a Liszt Ferenc Múzeumban. van. 105. old

Csatkai Endre: Sopron képzőművészeti élete a Tanácsköztársaság idején. 103. old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIX. 1959. Sopron

Varga Margit, Ruhmann Jenőné, festő, 1889-1966

Soproni festő. 1919-ben festette derűt sugárzó önarcképét. Ma a Liszt Ferenc Múz-ban. R. Varga Margit önarcképe. Liszt Ferenc Múz. Adorján A. felvétele. Fekete repr. 186. old

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet halottai 1966-1967-ben. Ruhmann Jenőné. Varga Margit. 1889-1966. 186. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Varga Margit, Ruhmann Jenőné, festő, 1889-1966
---- -----

Soproni festő. A Liszt Ferenc Múz-ban több különkiállítása volt. Nagysikert aratott önarcképe és mestere, Altdörfer Viktor zongoraművésznek portréja.
187-old

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet halottai 1966-1967-ben. Ruhmann Jenőné. Varga Margit. 1889-1966. 186.old

Soproni Szemle. Helytört. folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Varga Margit,Ruhmann Jenőné,festő,1889-1966

Soproni művész.Az első világháborúban a münchenei akadémia tanitványa.1919-ben a képz.müv.szakszerv.tagja. Ekkor készült egy önarcképe.Ma a Liszt Ferenc Múz-ban. A helyi Képzőmüv.Kör szorgalmas kiállitója.volt.Jól énekelt,kitünően zongorázott.1940 után újra festett, családtagjait,a város festői részleteit,erdei képeket,stb. 187.old.

Bentkai Andre: A soproni képzőművészet halottai 1966-1967-ben.Ruhmann Jenőné.Varga Margit.1889-1966. 186.old

Soproni Szemle.Helytört.Folyóirat.XXII.évf.1968 Sopron

Varga Margrit festő

magyar kármazási művész,
Brewster (N.Y.) USA

International Directory of Arts I.

Berlin 1965/66 8 közlése szerint

Varga, Margrit

Fertö.
Brewster (N.Y.)/USA

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/1966 I. /Ed.: H. Rauschenbusch/, Berlin, é.n., Deutsche Zentraldruckerei AG. 1004 l., ill.

832.1.

Varga Margit, festő

1919-ben Sopronban megalkották szervezetüket. Tagjai, "akiknek a piktúrán kívül más foglalkozásuk nincsen". 103.old

Csatkai Endre: Sopron képzőművészeti élete a Tanácsköztársaság idején. 103.old

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. XIII. 1959. Sopron

Varga Margit /Ruhmann Jenőné/
1889-

Münchenből tért haza Sopronba.

Arcképeket és tájképeket is festett.
Önarcképe és Altdörfer Viktor képmása ismert.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet története
Sopron 1962, 22.l.

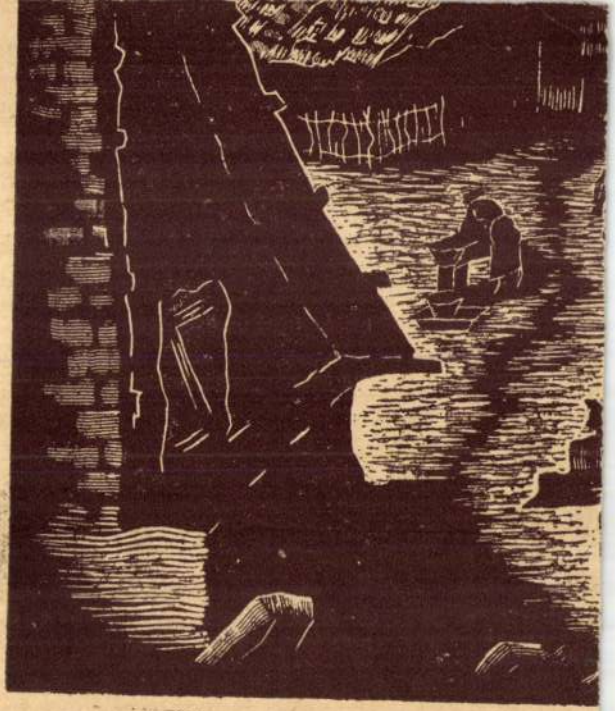

GRAFIKAI SZAKOSZTÁLY, TA

Varga Margit

textile

1. Iparm.Isk.Évk.

1930-34. 38. l

Varga Margit

textil

1932-34

Iparm.Isk.Évk.

1930-34. 46.l.

Toesca 938. l. — Divald: A magyar iparművészet története. Bp. 1929., 113. l. — Genthon: Budapest multja és művészete. Bp. 1932., 26. l. — Horváth Henrik: Zsigmond király és kora. Bp. 1937., 190—191. l. (Részletek képe XXIV. táblán.) — Lepold—Lippay 37. l. — Horváth, Enrico: Il rinascimento in Ungherie. Roma, 1939., 119. l. — Braun, Joseph: Die Reliquiare des christlichen Kultes und ihre Entwicklung. Freiburg, 1940., 251. l. — Lepold Katalógus 17. sz.

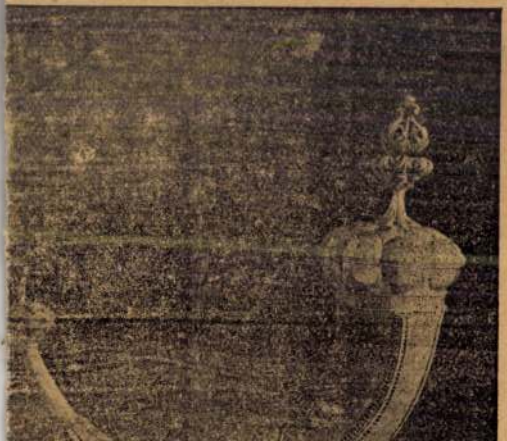

Varga Margit

festő

l.

Ruhmann Jenőné

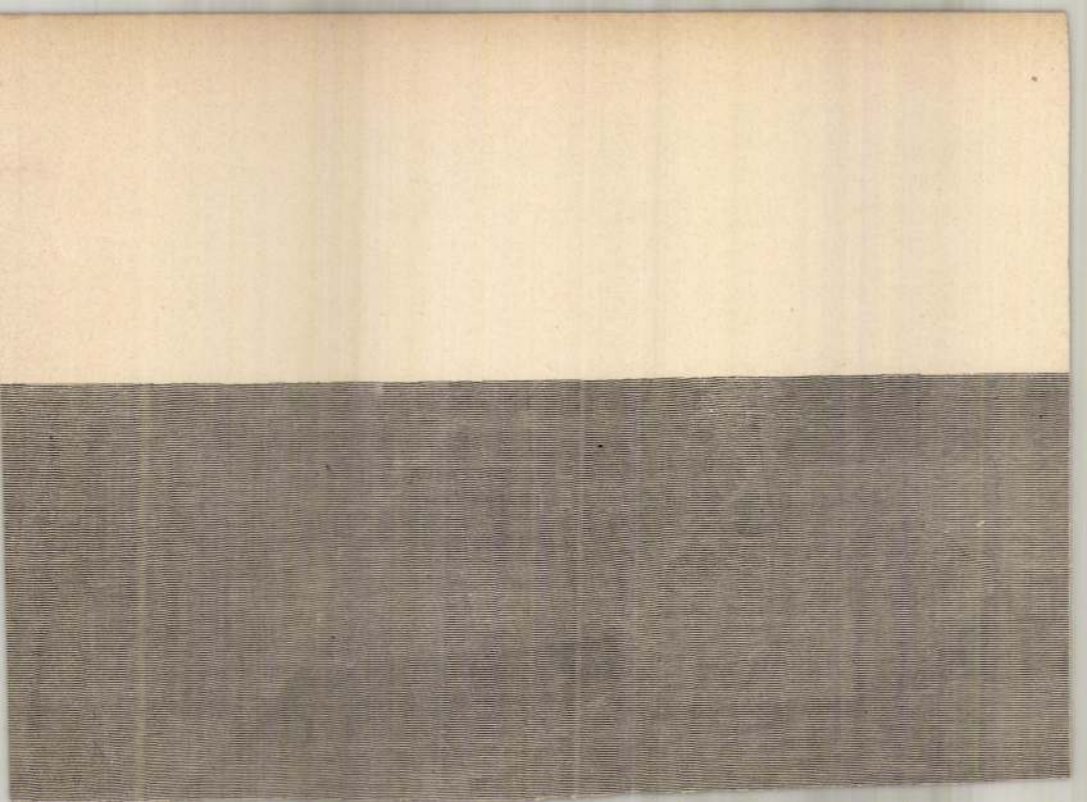

MDK

Varga Margit, textilmüv.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

44.l.

Varga Margit

festő

L. Ruhrmann-Endre

alatt.

MDK

Varga Malvin

Dörögdi Sándor portréja terrakotta 33 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.kat.47.l.

MDK.

Varga Malvin szobrász

"Dorogdi Sándor portréja" /terakotta/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955. 47.1.

Varga Malvin MDK

Dörögdi Sándor portréja, terrakotta

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

R. Varga Magda, festő
K képzömüv. Föisk.

116. Szöcsei Sándor MÁVAG élmunkás.

Magy. Ifj. Képzöm. Kiáll. /VIT/
Föv.Képtár. 1949 aug.16.-szept.lo. Kat.

MDK

Varga Magda

Házak
Házak

O.M. Képzőmüv. Főisk. Ifjusági Köre.
Karácsonyi Kiáll. 1946.

150
+11

MDK

Varga Magda, grafikus

„Károlyi Mihályné portréja"

Rajz: Rajz.

Károlyi Mihályné nyilatkozata M. 9.

Népszabadság, 1969. nov. 30.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Varga Magda, grafikus

Rajz: Repr.

Varga Magda: Tatjána

M. 5.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 12.

Varga Magda

Leányfejet ábrázoló rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. márc. 3.
XVII. évf. 9. sz. 4. lap.

Varga Magda

Elemző cikk.

Kortárs, 1969. / 8. boritólap

Varga Magda festménye

Kortárs 1968/9 1378. old.

Varga Magda rajza

Kortárs 1968/11 1718. old.

Varga Magda festő

Kiállítása a Műcsarnokban

Bp. 1977. febr. 18 - márc. 13.

- Katalógus a könyvtárban -

Varga Magda

"Janus-ál-arc" cimmel Vadas József két művész kiállitásáról számol be.
A Mücsarnokban Varga Magda, A Csók István Galériában Reich Károly mutatta be müveit.
A két művész munkáját összehasonlitja, de külön-külön is értékeli.
A két művészet összevetése nem azonositásként jelentkezik a kritikában, hanem inkább a kettő közötti különbség kihangsulyozása lényeg. Fenti c. kritikát lásd: Reich Károly nevénél.
Élet és Irodalom, Bp. 1977. márc. 12. XXI. évf. 11. sz. 12. lap.

Varga Magda

"Ámor" c. müvét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. nov. 27.
XV. évf. 48. sz. 3. lap

Varga Magda

"Senki önarcképe" c. müvét bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. nov. 13.
XV. évf. 46. sz. 14. lap

Varga Magda

festőművész kiállitása, Bp, Fényes Adolf Terem. - Ism: Dil. Vigilia, 1968.12.sz.855.l. - Perneczky Géza, Élet és Irodalom, 1968.44.sz.8.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

17o.l.

Varga Mária

Varga Mária

az aláhbi pályázaton megvételt nyert 6. számú terv
egyik munkatársa

Krászt György: Mosonmagyaróvár régi városközpontjának
tervpályázata, 1971.

Magyar Építőművészet, 1972.2.sz. 14-16.l.

F. Varga Mária Sestő

A békési alkotótábor négy éves. A békési múzeumkét termében aug. 28.-án nyílt meg az ott dolgozó művészek műveinek kiállítása. – A művész akttanulmánya szerepel a kiállításon. (említve).

Sass Ervin: Kiállítás a békési múzeumban. Békés Megyei Népújság, 1948. szept. 3.

VARGA Mária textiltervező

Hírek: Sövegjártó Mária keramikus, Varga Mária textiltervező és Koperdányi Ottó ötvösművész kiállítása szombaton nyílt meg Celldömölkön, a kemenesaljai művelődési központban.

Népszabadság 1983. V. 22.

F. Varga Mária, festőművész

A „Fiatal Orosházi Festők Köre"-hez 1972-75-ben újabb fiatalok csatlakoztak: Tóth Bálint, F. Varga Mária, Hevesi Tibor, Öze István és M. Gulácsi Ilona, és a csoport felvette az „Orosházi Festők Csoportja" elnevezést. F. Varga Máriával fontos szerepet játszik az élmény, a benyomás. „Vízpart", – „Út a kilátóhoz" c. (említve).

Born Miklósné: Jubileumi Tárlat Orosházán. Békés Megyei Népújság, 1983. szept. 24. 8. old.

MDK

Varga Márta, ipar művész
üvegtervező

A Gurev utcai mintaterem ben
látható művei.

Tetnett
(f.f.): Üveg

2

ESTI HIRLAP, Ny. 1966. dec. 6.

G. Varga Márta

A Prágában végzett üvegtervező kiállítása április hóban volt az Üvegipari Bemutató Terembeu.

Ipari Művészet, 1967. 1. sz., 62. l.

G. Varga Márta

Üvegtervező, az 1966-os Legszebb Termék pályázatos kehelyszériájával dicsérő oklevelet kapott. – Fotó a 41. l.-on.

Paulikonics Pál: Üvegipar. – Ipari Művészet, 1967. 3. sz., 43 l.

G. Varga Márta

Üvegtervező, az 1966-os Legszebb Termék pályázaton lila ivókészletével (Ajkai Üveggyár) „miniszteri dicséretben" részesült.

Ipari Művészet, 1967. 3. sz., 44. l.

(2.)

Varga Márta

Ott kiütközte tervait, melyekből a prágai Főiskolán kiállítása volt. Diplomáját júniusban védte meg kitűnő eredménnyel.

Ipari Művészet, 1966. 2-3. sz. 59. l.

(1.)

Varga Márta üvegtervező művész

Hat éves (1960-1966) csehszlovákiai tanulmánya után, melyet a prágai Iparművészeti Főiskola üvegdíszítő szakán végzett Libensky professzor vezetése mellett, hazatért Magyarországra. A Főiskolán és szakmai gyakorlatain a híres Nový Bor-i, Železný Brod-i, chribskói üzemekben megismerkedett az üvegfestészettel, maratással, homokfúvással, az üveg formatervezési és technológiai problémáival.

Ipari Művészet, 1966. 2-3. sz. 59.l.

G. Varga Márta

Komor Vilma: Az első lépések. - Külföldön végeztek (G. Varga Márta üveg- iparművén.) - Magyar nemzet, 1967. nov. 14.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört. Ért. 197o. 1. sz. 68-1o7. l./

85. l.

G. Varga Márta

Az Üvegipari Bemutatóteremben látható homóg-
pohár készletén igen jó volt a dekoráció.

Ipari Művészet, 1969. 1. 57. l.

G. Varga Márta

A kiállítási naptárban szerepel (Medgyánszky Terem, 11.13 – 11.28.).

Művgyűjt., 1969. 1. sz.

Varga Márta, üvegtervező

- szerepel az Iparművészeti ajándék-
tolóban

Karácsony előtt
Magyar Ifjúság, 1967. XII. 1. 17. l.

M.D.K.

G. Varga Márta

Maratott technikával készült váza. repr.

Üveg, kerámia és porcelán 1966-1967. Bp.1967.

12-13.1.

MDK

G.Varga Márta

Üvegmozaik

Studió 67. Fiatal képzőm. kiáll. Ernst Mus. 1967.

ıél: **27/313**
ıl:

SZTÉSI SZERZŐDÉS

Intézet Kft.
47-49.

sor 5.

ticentre human Phase II study of GYKI-53773
inesias" című klinikai vizsgálat GCP szerinti
i protokoll és CRF-ek szerint.

megfelelő klinikai vizsgálat elvégzése.

Varga Melinda, Hobrány

Új Mův. 2003. 9. p. 10.

Varga Márton

molnár a Gyalui malomban.

1679. Kőrösfőn

Szabó Kalotaszeg

192.l

MDK

Varga Mátyás, díszletervező

készítette a Katona József Szinházban Csokonai Vitéz Mihály: A' özvegy Karnyóné s az két szeleburdiak című vígjátékához és Illyés Gyula: Tüvétevők című egy felvonásos szindarabjához a díszleteket.

Ösvát Katalin: Özvegy Karnyóné és a tüvétevők.

Nők Lapja, Bp. 1953. június 4. [9. l.]

BERE [illegible]

hirlap

[illegible] GSO[illegible]

BUDAPEST

[illegible]

Varga Márton
molnár a Szalui
malomban
1679. Körösfő
Baltkel 127. l.
57-l.

Kancsó agyagból, öskori VII. 93

Varga Márton Mihók

czermester Nagyal-
mason (Kalotasszeg)

l.

Malmagyrépuniv. I.

37. l.

Varga Márton

az Országos Kertészeti
Egyesület elnöke, a
nékesfővárosi kertész-
képző iskolai igazgató
Részt vett az alábbi
kongresszuson
Király Kálmán és
Morbitzer Dezső: A
római 1935. évi kerté-
szeti kongresszuson az
ujabb olasz autoritak.
Bpest, 1935. 4. l.

TRÉBELŐ VARGA MÁRTON

Emlitve:-37.-1731-1837.A felsőbányai utcában adóval szerepel.-1739."Platea Sellér...ibidem R Trébelő Varga Márton f.2/10." 66.old.

SZÁSZ KÁROLY: Adatok a nagybányai pénzverőház alkalmazottairól /1660-1829/ 61.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LX-LXI.évf. 1961-1962. Akad.Kiadó,Bpest. 1962

G. Varga Márta

Üregpoharak.

Repr.

dr. Sikota Győző: Herendi porcelán 100.
Műszaki Kiadó 1970.

Varga Márta

rajza

Magyar Hirlap 1973/228/6

Varga Márton MDK

kerttervező

A MABI uj üdülőt épitett Balatonlellén.

Magyarság 1938. máj. 8.

G. Varga hárta üvegtervező

Kiállítása nyílt a Gurrev utcai bemutató teremben.

6 évig tanult öntöndíjjal

Schulovásiákban

Nagyvárad 1907 IV. 8 hold.

G. Varga Márta üvegművész

Szerepel az Iparterv kiállító termében

H. Gy: Fiatal iparművészek tárlata

Magyar Nemzet 1969 IV. 20.

sem — hangoztatta
Tóth Imréné, a VII. k
leti lakásosztály veze
—, *hogy a fővárosi ta*
helyesen intézkedett, c
kor az üzemekben n
szüntette a lakáselosz
és azt egyedül a tanác
ra bízta. Nálunk már
kan panaszolták, hogy
munkahelyen gyakran hát-
szorultak a munká-

Ezzel ellentétben *dr.*
Petró József a főváros

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Teleron: 188-296, 188-307

G. Varga Márta

NÉPSZAVA
1961 APR 6.

1022/

KIÁLLÍTÁS A LEGÚJABB ÜVEGDÍSZTÁRGYAKBÓL

G. Varga Márta üvegtervező munkáiból nyílt kiállítás pénteken a Guszev utcai üvegipari bemutató teremben. A fiatal iparművész első külföldi ösztöndíjasunk volt, aki a nagy múltú cseh üvegipart hat éven át tanulmányozhatta. Tanulmányéveinek eredményeit sorakoztatta fel; új formájú és díszítésű üvegvázákat, italoskészleteket és a modern építészet régóta hiányolt színesüveg-mozaikjait, színes ablaküvegterveket. Különös sikerre tarthat számot az eredeti ötletről tanúskodó, dróthálóba »beágyazva« készített üvegváza, vagy a négy tégla között formázott dísztárgy. Az egyedi munkák iparilag is kivitelezhetők, tehát a nagyon szép boros-, vizes-, röviditalos készletek, a modern lakásba is beillő üvegdíszek remélhetőleg hamarosan az üzletek is látbatók lesznek. A kiállítás április 16-ig tart nyi

Heti jogi t

Az állampolgárok telek-, lakás- és üdülőtulajdonának egyes kérdéseiről szóló jogszabályok értelmezéséről.

Több olvasónk bizonytalan volt abban, hogy a rendelet szempontjából milyen terület minősül beépítetlennek. M. M.-né Zsámbokról például olyan problémával keresett fel, amely első hallásra úgy tűnt, hogy a jogszabályalkotók ilyen tipikusan jelentkező kérdésekre nem gondoltak, illetve a jogszabályt tévesen értelmezik. Mivel egy szabályozásban az élet minden előforduló eseteire nem lehet tételesen rendelkezni — mert hiszen akkor egy-egy jogszabály köteteket tennie ki — és alig hogy elkészülne, egyes tételeit az élet, a fejlődés már túl is haladta volna. Jelen esetben sem szabályozási hiányosságról, hanem rendeletmagyarázási kérdésről van szó. Olvasónk esetében — helyesebben édesanyja esetében — az történt, hogy a ta-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 MÁJ 2 6

Pestmegyei Hírlap

Varga László
1021
9

(Dal)

Varga László
linóleummetszete

vetség Abonyba
serdülő egyéni
versenyt rendezet
kör 82 birkózóján
lével.

A győztesek, a
mos súlycsoport
Sugár I. (EVIG),
naújváros), Tige
Lévai (Kecskem
(Bp. Honvéd), F
Balázs (Dunak
ITSK), Makrai, I
I. (valamennyi Bp. Vasas). A
Pest megyeiek közül második
ett: *Kovács (Abony), Halasi,*

...és veszprém már ját-
szott az NB II-ben. A Pest
megyeiek mérkőzései. No-
vember 7: *Siklósi Szövetkezet*

A tize

Szászi Béla őrnagyot, az MHSZ Pest megyei titkárát november 7-e alkalmából a Magyar Népköztársasági Sport Érdemérem arany fokozatával tüntették ki.

— Nagyon tetszett a repülés. Gyerekkoromban a Farkas-egyen a vitorlázórepülőknél egédkeztem. A gépek „kilövé-éhez" szükséges gumikötelet úztam, aztán újabb rajthoz ittük a „masinákat". S mi-el életemet a repülésre tet-em fel, érthető, hogy amikor felszabadulás után önként elentkeztem a hadseregbe, a epülősökhöz mentem. 1949. zeptember 25-én avattak az j magyar légierő első tisztjei özött. Oktatóhiány volt, a ré-i tisztekre nem építhettek, anem a felszabadult ország iaira. Én már 19 évesen ta-itottam olyan 25—26 eszten-őseket, akik munkáskáder-ént kerültek a hadseregbe.

— A légierőnél 1962-ig vol-am, s szinte minden géptípust égigjártam. Egészségügyi kok miatt azonban nem foly-athattam tovább. Szakítani a ár gyermekkoromban dédel-etett vágyakkal, nagy lelki egrázkódtatást jelentett. De hogy megismerkedtem új unkámmal a Magyar Honvé-elmi Sport Szövetség instruk-raként, a csalódás egyre job-an elhalványult. S amikor 963-ban Pest megyébe kerül-em, kicsit hazajöttem, hiszen áckevén születtem. Megtalál-am a helyemet, munkám na-yon kielégít.

— Már inaskoromban is portoltam. Csepelen birkóz-am, s Matura Mihály volt a nesterem. Amíg repültem. portlövőversenyeken is indul-tam. 1953—54-ben első osztályú minősítést szereztem a hadipisztoly versenyszámban. Hadseregbajnoki és szövetségi viadalokon értem el a győzelmeket. Azóta is szeretem ezt a versenyszámot. S hogy nem felejtettem el, bizonyítja legutóbbi harmadik helyezésem a fegyveres erők napja tiszteletére rendezett versenyen. Heti programhoz elengedhetetlen az úszás, két-három alkalommal a Sportuszodába járok.

Szászi Béla munkájától — aki először titkárhelyettesként dolgozott, 1970-től pedig titkárként — sem választható el a sport. Igaz, a honvédelmi sportszövetség 1967 óta Magyar Honvédelmi Szövetség néven működik, s a hazafias honvédelmi nevelőmunka került előtérbe. Továbbra is az MHSZ sportágai: a sportlövészet, a modellezés, a rádiózás és a könnyűbúvár sport. Ezek szakirányítás és versenyszer-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Varga László
1976. NOV 71
Pestmegyei Hirlap

1021

Bérmunkás ballada

Illusztráció József Attila költeményéhez

Varga László metszete

KILENC KÖZSÉG ÖSSZEFOGÁSÁVAL

Pinceszövetkezet Izsákon

Csütörtökön kilenc község — Ágasegyháza, Csengőd, Fülöpszállás, Orgovány, Páhi, Soltszentimre, Szabadszállás, Tabdi, Izsák — szőlőtermesztőinek társulásával megalakult Izsákon az Agárdy Pinceszövetkezet. A csoportot létrehívó szándék, a felszámolás alatt lévő Izsáki Állami Gazdaság Agárdy-pincészetének a megszerzése, mivel a termelők úgy látják, ha más érdekcsoport kezébe kerül az üzem, ismét kiszolgáltatott helyzetbe kerülhetnek a szőlő és a bor értékesítésénél.

A pincészet megvételéhez a reorganizációs hitelt kívánják igénybe venni, melyhez — a várható 4-500 milliós eladási árat alapul véve — mintegy 150 millió forint saját tőkére lesz szükség. Ezt az összeget a szövetkezet tagjai adnák össze olyan formában, hogy boruk tárolásához az üzem tárolókapacitásából literenként 10 forintos áron tulajdonrészt vásárolnának, mely összegből egyrészt biztosítanák a hitelpályázat induló tőkéjét, másrészt egy olyan befektetéshez jutnának, mely néhány éven belül a többszörösét éri.

A pinceszövetkezet szolgáltató jelleggel működne, ahol a tag a lekötött tárolótérnek megfelelő szőlőmennyiségét térítés ellenében feldolgoztathatja, tároltathatja. A kész borból palackosbort, pezsgőt készíttethet, vagy igény szerint folyóborként áll rendelkezésre, melyet önállóan vagy a szövetkezet által értékesíthet.

A szükséges tőke összegyűjtésére igen rövid idő áll rendelkezésre, mivel a felszámoló augusztus 15-ére írta ki a pályázatot az üzem értékesítésére. Ezért a közgyűlés úgy határozott, hogy július 31-ig kell a belépni szándékozóknak és az induló részjegyük értékét befizetniük az izsáki takarékszövetkezetnél nyitott számlára.

Az alakuló ülés résztvevői nyomatékosan felhívják a gazdák figyelmét, hogy egyszeri, soha vissza nem térő lehetőség a mostani, hiszen néhány százmillió forintért milliárdokat érő olyan létesítményt vehetnének birtokukba, amely alapvetően meghatározza a térség szőlőtermesztésének és az ebből élő családok jövőjét.

Tetézi Lajos

Csipero dalra ihlette a svéd gyerekeket

● A svéd fiatalok találkozó tiszteletére szerzett dalukat többször is elénekelték.

Pénteken utolsó alkalommal lé- tek fel a kecskeméti főtéri színpad a gyermektalálkozó csoportjai. Me lepetéssel szolgáltak a svédorszá Finspangból érkezett gyerekek. K lön erre az alkalomra Kecskeméti szóló dallal készültek.

A Katona József Gimnázium ve dégeinek műsora több szempontb is sajátos volt. Élőképekben villa tották fel Svédország történetét a v kingektől napjainkig. Pontus, Kari Martina előadásuk után elmondták, hogy imádják a Csipero-dalt, és mindent, ami a fesztivál forgatagában történik.

A programok közül leginkább a sajátjuk tetszett, de természetesen nagy érdeklődéssel szemlélték a többiekét is. Arra, hogy mi lesz számunkra a legemlékezetesebb, meglepő választ adtak. Állandóan eszünk — mondták többen is. S hogy mit? Palacsintát, fagylaltot, ami éppen jön. A szombati pikniket is nagyon várják, a házigazdák gulyáslevest főznek majd velük közösen.

Óriási sikerrel zárult a pancsolónap a szabadidőközpontban. A csapatok közti ötpróbaversenyt Kecskemét finn testvérvárosa, Hyvinkaa nyerte, a sportszerűségi díjat pedig a jaltaiak.

Csipero holnap elköszön a gyerekektől. Két év múlva ismét tárt karokkal várja őket! **Nagy Ágnes**

Göncz Árpád Nagykőrösön

Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke csütörtökön Nagykőrösön a 625 éves fennállását ünneplő város vendége volt, ahol három hete zajlott már a település jubileuma alkalmából rendezett programsorozat.

A város központjában tartott záróünnepségen Kiss János polgármester köszöntője után Göncz Árpád, a Magyar Köztársaság elnöke mondott ünnepi beszédet.

Feleleventette a város múltját, időszerűsége kapcsán kiemelte azt a követendő hagyományt, azt a vállalkozói magatartást, ami a régi nagykőrösieket jellemezte. Figyelmeztetett arra, hogy bár egyesek viharos gyorsasággal igyekeznek elfelejteni vagy elfeledtetni az utóbbi évtizedeket, azok is a mi évtizedeink, amikor nem a szocializmusnak nevezett rendszer, hanem a magyar nép sok értékeset alkotott. Nem engedhetjük meg magunknak azt a fényűzést — mondotta —, hogy bármi politikai érdeknek engedelmeskedve, nehéz munkával megteremtett értékeinket elherdáljuk, legyen szó általában a szövetkezeti mozgalomról, ipari létesítményeinkről, vagy együttélésről és együttműködésről mint az emberi értékek legfontosabbikáról.

Göncz Árpád a továbbiakban szólt arról is, hogy megítélése szerint az igazi bajok mindig akkor kezdődnek, amikor tetteinket dühök irányítják és a sikertelenségünk magyarázatául ellenséget teremtünk magunknak, akkor is, ha nincsen.

Déli szomszédaink testvérharcára utalva, hangsúlyozta: számunkra is sajátos tanulság adódik ebből a katasztrofális példából. Nekünk sem indulatokra, bűnbakkeresésre és rombolásra van szükségünk, hogy hazánk felemelkedjék mostani elesettségéből. Sokkal inkább arra a józanságra, mértéktartásra és igyekezetre, ami a nagykőrösi ősöket jellemzte. Azt kell megszívlelnünk — fejtette ki a szónok —, amit ők megszívleltek: az Isten sem segít rajtunk, ha előbb magunkon nem segítünk!

Göncz Árpád a 625 éves város polgárait üdvözlő beszédének végén az országos politikai folyamatokat látva biztatóan szólt arról, hogy az okulás megkezdődött, ha nem is mindenütt és nem is mindenkiben. Erre alapozva reményének adott hangot, hogy már a közeli jövőben szakmailag megalapozottabb, az erkölcsökre kényesebb és az emberek szociális gondjai iránt érzékenyebb politikai közélet alakul ki Magyarországon.

Ebben a hitben kívánt minden nagykőrösi polgárnak erőt, egészséget, a városnak pedig további virágzó évszázadokat.

Szeméttelepi bűnök

A rendőrségnek új kihívással ke szembenéznie — kezdte sajtótáj koztatóját pénteken Szegeden Lu kács János alezredes, a Csongrá Megyei Rendőr-főkapitányság he lyettes vezetője. Olyan bűncselek ményről számolt be, amilyenre a jö vőben valószínűleg egyre gyakrab ban lehet majd számítani. A Csong rád megyei Balástyán a benzinkuta üzemeltető Petrol Kft. tulajdonosát, makói Farkas Sándort azzal gyanú sítja a rendőrség, hogy a nagy for galmú üzemanyagtöltő állomáso tüzelőolajból „készített" tetemes mennyiségű gázolajat adott el. A ve gyi eljárással átalakított tüzelőanyag melléktermékét pedig a pusztaszer szeméttelepre vitette. A környezet szennyezés megszüntetése több mint 2 és fél millió forintba kerül majd.

Garán készül a gázhálózat

Az első munkamenet, a Vaskút—Gara közötti nagyközépnyomású gázvezeték műszaki átadása már megtörtént, most a községben dolgoznak a budapesti Interépszer Kft. szerelői. Szent István ünnepére minden bizonnyal meggyullad majd a gázláng Garán — tudtam meg Tényi Antal polgármestertől. Az összes beruházási költség 43 és fél millió forint. Az egyes porták után a külső vezeték 45 ezer forintba került a község polgárainak, akik eddig 700 igényt jelentettek be.

Nem épül Duna–Tisza-csatorna

Évek óta sújtja az aszály a Homokhátságot. A talajvíz szintje egyre lejjebb száll, a természetes vízutánpótlás hiányában, s felrémlik az elsivatagosodás veszélye. Ahol lehet, ott öntözéssel igyekeznek pótolni az elmaradó csapadékot. Grandiózus tervek is készültek ugyan a térség vízgazdálkodásának megsegítésére, de ezekből tőke hiányában eddig nem lett semmi.

A csongrádi vízlépcső — terveit 1977-ben elkészítették, de a kivitelezésben csupán apróbb előmunkálatokig jutottak. A vízlépcsőbe — papíron — becsatlakozó Duna—Tisza-csatorna sem jutott tovább az első kapavágásnál. Az öntözés lehetőségének megteremtése tovább foglalkoztatja az itt élőket, a szakembereket, s egyes politikusokat is. A héten a parlamentben Kocsenda Antal kisgazda képviselő interpellált Schamschula György közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszterhez. Kérdésének lényege az volt: megépülhet-e a két említett nagyberuházás?

Válaszában a miniszter utalt a Duna–Tisza közi vízgondok megszüntethetőségét vizsgáló tavaszi, kiskőrösi konferenciára. Vizsgálni kell, hogyan lehet csökkenteni a vízfelhasználást, anélkül, hogy az itt élők hátrányt szenvednének.

A Duna—Tisza-csatorna és a csongrádi vízlépcső megépítésére nincs az országnak pénze. De a tárca fontos feladatának tekinti a Homokhátság vízgondjainak enyhítését, ehhez még az idén tervet készít, s a kormány elé terjeszti azt.

Siralmas terméséátlagok

(Folytatás az 1. oldalról)

54 mázsás átlagával jól fizetett az őszi árpájuk, melyet 350 hektáron termeltek. Teljes üzemben dolgozik hat Claas Dominátor kombájnjuk, az 1050 hektár búza levágásával — ha az időjárás engedi — 25-e táján szeretnének végezni. Csala Imre elnök is 5 tonna körülire saccolja a várható hozamot. Úgy néz ki, hiába vetettek MV—16-os magot, a szárazság miatt sok a szorult szem és beltartalmi problémák is akadnak. C-minőséget pedig nem gazdaságos a malomipartak eladni. Valószínű, más piacot kognak keresni.

Csátalján, az Új Tavasz területén siralmasak az átlageredmények, mert aza bizonyos, jégesővel kísért vihar mly nyomokat hagyott maga után. Á atábláikon, ahol tarolt az égi „áldá, 26 q-t, ahol viszont alig kapott, 58- takarították be. A borsó ugyanígy negsínylette az időjárást, hiszen tavlyi 27 q-val szemben most csak 0 mzsa körülire sikeredett. A búza em kecsegtet rekorddal, jó, ha kijön a 4-4,4 tonnás eredmény. Heipl János elnök mégis bizakodik, hiszen a jégbiztosításuk talán mérsékli a kárukat.

A sávosan jéggel tarkított záporból a szomszédos Haladás Szövetkezet is jócskán részesült Nagybaracskán; 20-80 százalékos a látható veszteség. Gazdag János elnök már nem olyan nyugodt, mert biztosításra nem tellett. Sőt, valamennyi terményükre termékértékesítési szerződést kötöttek különböző cégekkel, amelyek megfinanszírozták a munkálatokat, adták a vetőmagot, alkatrészt, növényvédő szert, üzemanyagot és egyebeket. Ennek fejében például a búzát a KSZE 7 000 forintos limitárban és hektáronként 48 mázsával számítolja le. Ha ennél jobb lesz a termés, vagy drágábban tudják eladni, akkor keletkezhet csupán némi nyereség. A tőkehiány miatt kimerülőben vannak a földek; tápanyagkészletük a minimális szintre csökkent.

Somogyi Gábor

ELKÉSZÜLT A TÖRVÉNYTERVEZET

A kormány előtt a gyógyszertári privatizáció

A Magyar Gyógyszerész Kamara elkészítette a gyógyszertárak létesítéséről és működésük egyes szabályairól szóló törvénytervezet első változatát, amelyet a Népjóléti Minisztériummal egyeztetett és így került a kormány elé. Az időzítés nem véletlenszerű, hiszen hosszú hónapok óta napirenden szerepel a gyógyszertárak privatizációja, amelyhez szakmai irányvonalat adhat a törvénytervezet. Eszerint a gyógyszertárak olyan egészségügyi intézmények, amelyek irányítása és felügyelete továbbra is állami feladat. A tervezet rekonstruálja az 1950-ben, az államosítással szétzilált gyógyszertári rendszert úgy, hogy figyelembe veszi az elmúlt évtizedek szakmai, társadalmi és gazdasági változásait.

Noha a tervezet alapjaiban a magántulajdonban lévő gyógyszertárakra épít, a közegészségügy érdekeit figyelembe véve a piacgazdaság általános szabályaitól több ponton eltér, mert a gyógyszerellátás állami felelősségének továbbra is érvényesülnie kell. Az állami felügyelet és felelősség arra is garanciát jelent, hogy csak gyakorlott és képzett szakember működtethessen patikát. A tervezet szerint gyógyszertárat csakis személyi jog alapján lehet működtetni, amelyet országos pályázat alapján ítélnek oda. Gyógyszertár vezetésére csak az jogosult, aki gyógyszerészdiplomával, az előírt szakvizsgával és szakmai gyakorlattal rendelkezik.

A törvénytervezet úgy szabályozza a patikák létesítésének és működtetésének módját, hogy az egész ország gyógyszerellátása kiegyensúlyozott legyen és egyetlen állampolgár se kerüljön e szempontból hátrányos helyzetbe. Ezért fiók- és úgynevezett kézigyógyszertárak létesítését tervezi a kistelepüléseken élők érdekében. A tervezet készítőinek szándéka szerint a gyógyszertárak egészségügyi intézményként való működtetése a polgárok számára biztonságot jelent. Az áremelést például kategórikusan megtiltja a patikus számára, ugyanakkor megszüntetheti a gyógyszerhiányt és bővítheti a forgalmazott gyógyszerek körét: a patikusok ugyanis abban lesznek érdekeltek a jó forgalom érdekében, hogy ne legyenek hiánycikkeik. A tervezet szerint a gyógyszertárak üzemeltetése biztos megélhetést adhat a gyógyszerészeknek, anélkül, hogy az állampolgárok érdekeit, ellátását sérelem érné.

A Magyar Gyógyszerész Kamarát bevonva, amelynek a működéséről szóló törvénytervezetet a kormány a napokban fogadta el, a patikaprivatizáció elveit rögzítő tervezet örködik a gyógyszerész hivatás etikai és szakmai tisztasága felett.

● Régi patikai mozsár. A törvénytervezetre viták várnak.

Liberté-fordulat

A református egyház igénye alapján a Művelődésügyi Minisztérium korábban tízéves elidegenítési tilalmat jegyeztetett be a kecskeméti volt Liberté kávéház, valamint a Pusztatourist székhelyének tulajdoni lapjára. Az épületnek egyharmadban tulajdonosa, a megyei önkormányzat jogorvoslattal élt, mert álláspontjuk szerint — az 1870-től átvizsgált levéltári anyagok alapján — a Liberté épülete nem tartozik az egyházi törvény hatálya alá. Vagyis az államosítás előtt sem hitéleti célokat szolgált, így nem kell visszaszolgáltatni. A bíróság a megyei önkormányzat keresetlevelét megküldte a minisztériumnak, ahol visszavonták a határozatot, de ez még nem jogerős, az egyház megfellebbezheti.

Garanciában

A bajai Rudnay utcában az elmúlt év végén fejeződött be a szennyvízcsatorna építése, és e nyomvonal újraaszfaltozása. A polgármesteri hivatal a héten elvégezte a garanciális helyszíni bejárást és megállapította, hogy a helyreállított útburkolat teljes hosszában megsüllyedt és akadályozza a közlekedést. Felszólították a kivitelező vízügyi igazgatóság építészeti részlegét, hogy a Világos utcáig bontsák fel a burkolatot, tömörítsék a talajt, és aszfaltozzák újra.

Ingatlanokról Félegyházán

A félegyházi önkormányzat gazdasági bizottsági ülésén döntöttek önkormányzati tulajdonú ingatlanok sorsáról. Véglegesítették a Girasek-ház sorsát: építészeti jellegének megőrzésével, a városi építészeti bizottság előírásainak betartásával, 2 év alatt kell egy helyi vállalkozásnak felújítania. Vételi szándék miatt felülvizsgálatra kerül a petőfivárosi ABC 12 éves épülete. Költségkimutatás és értékbecslés tükrében tárgyalnak majd a helyi áfész képviselőivel az ABC megvételéről.

Közönségsiker

Egy hete, hogy véget ért a kecskeméti Katona József Színház bajai egy hónapos tájolása, és az idén a hagyományoknak megfelelően nagy közönségsikert aratott a társulat. A 33 előadást 11 200 néző látta, és a vidéki falvakból is több mint 2 ezren váltottak belépőt. A műsoron a színház előző évadjának teljes repertoárja szerepelt, és a színpadra vitelben egyedül csak a Padlás című darabbal volt probléma, ugyanis nem kis gondot jelentett a műszaki stábnak technikailag megoldani az előadáshoz szükséges süllyesztett színterek biztosítása. A jövőben éppen ezért tovább kell javítani a bajai színházterem színpadi lehetőségeit, mert nem lenne jó, ha ilyen okok miatt maradna el előadás.

KÖZÉLETI HÍR

● A Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt megyei szervezete elnökségi ülést tart Kiskunhalason. Az ülés vendége lesz dr. Torgyán József pártelnök is. A rendezvény az ÁMK zenetermében július 11-én, vasárnap, 9.30-kor kezdődik.

Németországi /bajorországi/
munkavégzésre,
nyári kezdéssel,
felveszünk németül beszélő
KŐMŰVEST, ÁCSOT, MŰVEZETŐT.
Jelentkezés kizárólag levélben,
szakmai önéletrajzzal, bizonyítványmásolattal
az **S & F BAU Kft.** 7621 Pécs,
Rákóczi u. 13/A címen. (6048)

Szeretettel meghívjuk
II. Erzsébet királynő bugaci lakomájára.
Az Ön számára is elkészítjük az angol királynő fejedelmi étkeit.
A rendezvény helye és időpontja:
BUGACI CSÁRDA
1993. július 16-án, pénteken, 18 órakor.
Asztalfoglalás a 372-522-es telefonszámon.
Tisztelettel: a Bugaci Csárda dolgozói. (6005)

LENGYELÜL BESZÉLNEK, MAGYARUL TÁNCOLNAK

Poznani gyerekek Tiszakécskén

Az Európa jövője nemzetközi gyermektalálkozó megnyitójának befejezése úgy, ahogy az a vendéglátókhoz illik, magyar népzene és néptánc volt. Először karikázókat és rábaközi táncokat láthattunk, majd a Hegedűs együttes muzsikált. Népdalcsokruk utolsó számaként dunántúli ugrós dallamokat játszottak, s a néptáncegyüttes néhány perces előzetes próba után kb. 10 percet rögtönzött dunántúli ugrós táncokból.

Magyar gyerekektől természetes is volna ez, de a mi csodálatos kis táncosaink lengyelek, egy poznani általános iskola felső tagozatos tanulói. Az együttes neve „Piroska", s a magyar népi kultúra, különösen a magyar néptánc megismerésével foglalkoznak. Vezetőjük Halina Pacanowska-Wiesnicwska tanárnő, aki már közel 15 éve tanítja magyar népi táncokra új és új tanítványait. Számos nagy sikert értek már el otthon és külföldön. Felfigyelt rájuk a Duna Televízió is, és riportot készített a műsorukról. Halina Pacanowska-Wiesnicwska elmondta, hogy egyetemista korában sokszor utazott Magyarországra, megszerette a magyar embereket, ezért megtanult magyarul és törekedett a magyar kultúra megismerésére. Nagyon tetszett neki a magyar néptáncok tüzes ritmusa, ezért később tanítványainak is megtanította. Már többször szerepeltek Magyarországon is, de most a gyermektalálkozó adott alkalmat arra, hogy a néptáncosszakma is felfigyeljen rájuk Vásárhelyi László személyében, aki szakmai támogatást ígért az együttesnek. A „Piroska" együttes Tiszakécskén lakik. Már

● A Piroska együttes fellépése Tiszakécskén.

harmadszor vendégeskednek itt. Néhány lelkes kécskei összefogott, s létrehozta „A magyar—lengyel barátságért" Alapítványt.

Az alapítvány célja, hogy támogassa, szervezze a tiszakécskei és poznani fiatalok barátságát. Az alapítványnak önálló pénzalapja nincs, minden nagyobb szervezést adományokból bonyolít le. Jelentős összeggel támogatta az idén a kécskei önkormányzat és a Lakitelek Alapítvány, de Tiszakécske polgárai közül is, lehetőségükhöz mérten, nagyon sokan támogatták ezt a jó ügyet.

Az alapítvány szerda este magyar—lengyel barátsági estet rendezett Tiszakécskén a művelődési házban és a diákotthonban. Az est fénypontja a lengyel gyerekek műsora volt. Rövid ízelítőt adtak a lengyel zenei és tánckultúrákból, majd színes magyar néptáncműsorral szórakoztatták és ejtették ámulatban a tiszakécskei közönséget. Kedves színfoltja volt a műsornak, hogy a lengyel gyerekek önállóan és a kécskeiekkel közösen is előadták azt a moldvai magyar körtáncot is, amit a héten, hétfőn délután tanultak Gulyás Lászlótól, a kécskeiek táncoktatójától.

Az est vendége volt a budapesti lengyel nagykövetség két küldötte is, akik ugyancsak most ismerkedtek meg a „Piroska" együttessel.

A magyar—lengyel barátság hagyományos, történelmi gyökerű. De csak akkor marad fenn, ha ápoljuk, teszünk érte. A poznani gyerekek megható ajándékkal, magyar tánctudásukkal járultak hozzá ehhez a barátsághoz. Köszönjük. A „Piroska" együttes Cserkeszőlőn és Hantoson is szerepel, s Kecskeméten, az Európa jövője nemzetközi gyermektalálkozó gálaműsorában is fellép. Fogadják műsorukat olyan szeretettel, amilyennel ők készültek rá.

Tajti Erzsébet

Népszokások a színpadon

A XI. Duna menti folklórfesztivál súlyát a közönség szórakoztatásán túl az a szakmai tanácskozás és bemutatók adják, amelyek az egyes országok szakértőit ültették egy asztalhoz. A kalocsai csütörtöki szakmai bemutató, amelyen Szlovákia, Románia, Lengyelország csoportjai és a Mordvin együttes szerepelt, jó alkalom volt arra, hogy a szakma képviselői egymás között is megvitassák, hogyan lehet a népszokásokat táncban és más művészeti ágakban hitelesen bemutatni. Mint megtudtuk, a nemzetek képviselői minden eddiginél hasznosabbnak tartják a mostani fesztivált, mert immár nemcsak a Duna mentén élő népek, hanem egész Európa népi kultúrája megjelent a palettán. Még nincs kétszáz éve, hogy a Kalocsán és környékén élő lakosok hímezni kezdték öltözéküket, teremtettek csak rájuk jellemző, rövid idő alatt világhírnévre szert tevő tánckultúrát és művészeti alkotásokat, s ehhez a tradícióhoz, kezdeményezéshez felzárkóztak a Kárpát-medencében élő népek, majd más nemzetek is. A tanácskozás résztvevői elismeréssel szóltak dr. Geri Istvánnak, Kalocsa egykori tanácselnökének máig ható kezdeményezéséről, amelynek nyomán 1973-tól háromévenként tartanak mind nagyobb tömegeket vonzó, szakmailag elmélyültebb fesztiválokat. A résztvevők összegzik azokat a tapasztalatokat, amelyek minden bizonnyal jól segítik a jövőben az egyes országok népi hagyományainak színpadképes bemutatását.

Zs. F.

☞ NYÁRI SOROZATUNK

A titkos háború

Egy amerikai hírszerző Magyarországon ⑤

Henry szintén arisztokrata származású, tettre kész, teljesítménycentrikus ember volt. A felsőház tagjaként aktív szerepet töltött be a magyar társadalmi életben, s bár szenzációs információkkal sohasem szolgálhatott, sok témában és sokféle forrásból kaptam híreket tőle. Amellett Henrynek a háború vége felé egészen különös „élményei" voltak. A németek elől bujkálnia kellett, a szovjetek megérkezésekor előjött rejtekhelyéről, azok azonban rögtön letartóztatták, és az osztrák határ közelében lévő szovjet koncentrációs táborba vitték, ahol azokat a magyarokat tartották, akik ugyan semmi rosszat nem tettek ellenük, de potenciális vezető szerepük miatt kívánatosnak látszott kivonni őket a forgalomból, amíg ki nem kristályosodik a háború utáni politikai struktúra. Több hónapot töltött a táborban, és amikor elengedték, megfelelő távolságból szovjet ügynökök követték a budadesti utcákon, s neki üdvözölnie kellett az ismerőseit, így az oroszok hamarosan dossziét nyithattak a magyar társadalom különböző köreihez tartozó barátairól és ismerőseiről. Abban reménykedtünk, hogy talán komolyabb munkába is bekapcsolják, s így módunk lesz beépülni valamilyen szovjet műveletbe. Ez a reményünk nem vált valóra, de Henry érthető módon nem érezte magát csalódottnak.

Louis neves tudós volt. Tudományterülete lehetővé tette, hogy többé-kevésbé az egész magyar gazdasági helyzetről hasznos anyagokat állítson össze, de nem ez, és nem is arisztokrata származása volt a legértékesebb számunkra. Louis a magyar történelemben évszázadok óta meghatározó pozíciókat betöltő család sarja volt, s mivel családja még a legutóbbi harminc évben is kiemelkedő szerepet játszott, Louisnak nagy tekintélye volt az országban. Közreműködött a szovjetek előtti fegyverletételben és az ideiglenes kormány megalakításában. Nem volt olyan idős, hogy a „tapasztalt államférfi" titulusra igényt formáljon, tekintélye, tartózkodó magatartása, pártonkívülisége és megkérdőjelezhetetlen hazafisága révén mégis mindenki annak tekintette. Ezenkívül az oroszok nemcsak elismerték a tekintélyét, de a fegyverletételben betöltött szerepét is értékelték. Ennek megfelelően bizonyos mértékig elfogadták a véleményét — legalábbis egy ideig —, és időnként majdhogynem bizalmas jellegű beszélgetéseket folytattak vele. Ezek természetesen nagyon értékes információk forrásai voltak számunkra.

A nyolc ember közül senki sem tudta, hogy én egy különleges hírszerző szervezethez tartozom. Eugene, Paul, Simon, Jane és Louis annyit tudott, hogy általam kapcsolatba kerültek általában „az amerikai hírszerzéssel". Leo, George és Henry, bár bizonyára gyanították, mi a helyzet, inkább úgy akarták felfogni a dolgot, hogy „amerikaiakkal" vannak kapcsolatban. A nyolc közül egyedül Jane tudott bárkiről is a többiek közül, de ő is csak Simonról és Paulról, mivel az összekötőjük volt. Mindez azt jelentette, hogy az ügynökökkel való legtöbb találkozót magamnak kellett lebonyolítanom, ezt a plusz kockázatot azonban kiegyenlítette, hogy így senki más nem ismerte a kilétüket, ami különösen fontos egy személyi intrikáktól és politikai pletykáktól zajos városban.

Egyik ügynök sem kapott anyagi juttatást, egyedül Jane-nek kellett megtérítenem a kiadásait. Néha tettem bizonyos szívességeket némelyiküknek — az elődöm például megtudta menteni Louis értékes könyvtárát, én pedig néha ajándékokat közvetítettem az ügynökeim és nyugati barátaik között, amennyiben ezt kockázat nélkül megtehettem, de az ilyesmi sohasem volt az információkért járó ellenszolgáltatás. Jane-t és Simont személyes kapcsolatok fűzték Amerikához, így számukra természetes volt, hogy segítséget nyújtsanak az Egyesült Államoknak, a többiek pedig tisztán hazafiságból cselekedtek, hogy — ha egyáltalán lehetséges — Magyarország elkerülje a katasztrófát, azaz ne kényszerüljön szovjet uralom alá. Egyszóval a hálózathoz tartozó valamennyi ügynök tevékenységét politikai okok motiválták. *(Folytatjuk)*

VILÁGSZERTE ISMERIK A ZOMÁNCTELEPET

Ciprusi művész Kecskeméten

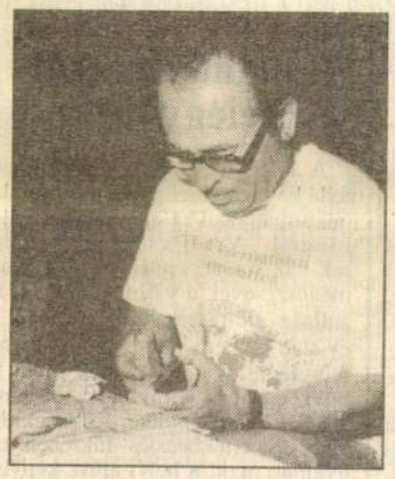

● Panicos E. Michailides (Kiss Béla felvétele)

Négy földrészen fölhalmozott látványélményeire hivatkozva dicsérte minap Kecskemétet dr. Panicos E. Michailides ciprusi képzőművész, nemzetközi hírű sebészorvos. Szülőhazája napfényes derűje ragyogtatta szavait.

— Tavalyi látogatásomkor már tudtam: visszajövök. Órákig gyönyörködtem ligetes városközpontjukban. Csak ámuldoztam, amikor Gyergyádesz László bemutatta kiállításukat. Ennyiféle alkotást kevés helyen őriznek a világon. Örülök, hogy néhány napot 1992-ben nyári táborukban tölthettem.

— Tudtommal az Ön javaslatára választották az idei közös munka témájául a rekeszzománcot.

— Elmondtam előadásomban is, hogy Ciprus a fémművesség egyik ősi központja. A neve is a rézből — latinul Cuprum — származik. Örülök, hogy ezt a zománcművészet egyik újkori központjában, Kecskeméten mondhattam el. Itteni tapasztalataimról írtam egyébként művészetünk legtekintélyesebb, az Amerikai Egyesült Államokban kiadott folyóiratában is, a Glass on Metal-ban.

— Hogyan lett tekintélyes orvosból zománcművész?

— Kezdetben más technikákkal foglalkoztam. Végül egymásra találtunk.

— Önt a rekeszzománc-technika egyik legnagyobb élő mestereként említik. Szívesen látják nagy kiállításokon.

— Nemrégiben Tokióban díjazták egyik munkámat. A külső elismerésnél többet jelent az általam megvalósított alkotás öröme. Éppen ezért ritkán válok meg műveimtől, nem rendelésre dolgozom.

— Meddig marad?

— Egy örvendetes családi esemény — egyik fiam házasságkötése — Nicosiába szólít. Ott lesz másik fiam magyar származású felesége is. Szülei az ötvenes években menekültek el innen. Örülni fog a hazai híreknek.

Heltai Nándor

Rendhagyó művészeti órák

Két kecskeméti alkotó, Sz. Varga Katalin grafikus-, textil- és Lakatos Pál szobrászművész a napokban tértek haza Franciaországból, ahol egy nagyszabású pedagógiai program- és rendezvénysorozat résztvevői voltak. Az országos körű, a francia művelődési és mezőgazdasági minisztérium, illetve a megyék és érintett városok önkormányzatainak támogatásával megszervezett Rur'Art — falusi művészet — akciót azzal a céllal indították útnak szervezői, hogy külföldi művészek közreműködésével rendhagyó képzőművészeti felkészítést kapjanak más szakterületekhez kötődő középiskolák diákjai is.

Az együttműködés eredményeként a diákok a művészek irányításával a környezethez és az iskola specialitásaihoz illeszkedő plasztikákat, köztéri szobrokat készítettek.

Sz. Varga Katalin Montmorillonban egy mezőgazdasági szakiskola udvarán Bőség címmel köztéri alkotást készített színezett betonzsákok kompozícióiból. Lakatos Pál szobrászművész Poitiers-ben dolgozott a környezetbe komponált térplasztikáján diákjaival.

Az akció zárásaként a Nyugat- és Közép-Kelet-Európából meghívott tizenhárom művész közös kiállításon is bemutatkozott a Comfort Modern Galériában, Poitiers-ben.

K. J.

● Sz. Varga Katalin: Bőség című alkotása

Nyári napközi Baján

Óriási megkönnyebbülést jelent a bajai szülők számára az Újvárosi ÁMK immáron hatodik éve működő napközistábora. Legfőbb szervezője és vezetője Sükc Amália, az Újvárosi Általános Iskola igazgatóhelyettese. Még májusban megkezdték az előkészületeket a nyárra vonatkozóan; nevelőket kértek fel a napi felügyelet ellátására. Ilyen párost alkot Nemes Gáborné és Brand Éva.

Hetenként programtervezetet kell készíteniük, amit nem a pedagógusok, a vezetők szentesítenek, hanem a gyerekek. Ők választják ki az ajánlatok közül a számukra legmegfelelőbbeket. Azon fáradoznak, hogy családias légkör alakuljon ki köztük és a 25 nebuló között.

A gyerekekkel reggel 7-től délután 4-ig foglalkoznak, közben kapnak reggelit, ebédet és uzsonnát, naponta mindössze 75 forint ellenében. Azonkívül, hogy a szülők biztonságban tudhatják gyerekeiket, a pedagógusok sem járnak rosszul, mert napi hétszáz forintot kapnak, ami jól jön fizetéskiegészítésként.

Persze, mindez igazán csak akkor éri el a célját, ha a gyerekek elégedettek és jól érzik magukat. Erről meg is győződhettünk, mert elmondták: minden nagyon klassz, sokat lehet játszani, új ismerősöket, barátokat szerezhetnek, jók a programok. Egyedül kifogásként csupán azt említették, hogy a tanárok heti váltása miatt nem tudják őket kellően ki-, illetve megismerni.

Somogyi Anikó

A TÁRGYALÓTEREMBŐL:

Meddig terjed a hiszékenység?

A történet sablonos, de mert úgy tűnik, a jelenség kiirthatatlan, mindannyiszor beszélni kell róla, valahányszor az utunkba akad. Sajnos, legtöbbször már csak a bíróságon találkozunk vele, ahol mindkét fél tele izgalommal beszéli el a történetet, ki-ki a maga álláspontja szerint.

Talán az olvasó már sejti is, miről van szó: a csalásról, amelynek alapja az emberi hiszékenység, az a tulajdonság, hogy hajlamosak vagyunk megsajnálni a másikat, aki siránkozva, nem egyszer drámai szavakkal, sőt, némi könnyezéssel is megtámogatva adja elő sanyarú helyzetét és pénzt kér kiszemelt áldozatától. Természetesen hamarosan visszafizeti kamatostól és imába foglalja a kölcsönadó nevét. Erre a megkörnyékezett a pénztárcájába nyúl és „segít". Eszébe sem jut, hogy akkor látta a pénzét utoljára.

Sőt, az adóssal is majd csak a bíróságon találkozik hosszú idő után, mikor a többszöri és határozott felszólításra sem válaszol, és főleg nem is fizet, esetleg aprópénzzel próbálja ismét elterelni a becsapott hitelező figyelmét. De az már nem hisz, mert ilyenkor jut eszébe az a sok hasonló történet, amelyről szinte hetenként lehet hallani és olvasni.

A Kecskeméti Városi Bíróságon nemrégiben Vargáné dr. Túri Eszter büntetőtanácsa foglalkozott egy ilyen esettel, amely Kecskeméten történt, még a múlt évben. S. G.-né, huszonöt éves fiatalasszony 1992. június 31-én felkereste kecskeméti lakásán I. Sz. nevű ismerősét és arra kérte a férfit — nem létező problémákra hivatkozva —, hogy adjon neki kölcsönt, amit 1993. május 31-ig visszafizet. A férfi két alkalommal összesen 160 ezer forintot adott át. Az asszony „természetesen" nem fizetett.

Úgy gondolta, meglehetősen jó bevételt jelent a kölcsönkérés. Emlékezetében további ismerős után kutatva, eljutott P. I.-néhez, akitől többszöri nekifutásra összesen 600 ezer forintot kapott, súlyos családi körülményeire hivatkozva. Lehet, hogy valóban voltak ilyenek, de a hitelezőket — és később a bíróságot is — az érdekelte, hogy nem adta vissza a kölcsönkapott pénzt.

Mert S. G.-né még el sem költhette ezeket a százezreket, amikor 1992 júliusában megkeresett egy további ismerőst, T. J. kecskeméti lakost és előtte valótlan okokra hivatkozva sanyarú helyzetét ecsetelte. Addig beszélt, mígnem 320 ezer forint kölcsönnel távozott, amit — ígérete szerint — három héten belül visszafizet. Ebből sem lett semmi, csupán 80 ezer forintot törlesztett.

A múlt év nyarán mégis megkereste T. J.-t, akivel abban állapodak meg, hogy a hitelező megbízásából 165 darab széket értékesít 21 eer forintért és a vételárat átadja T. J.-nek. Nos, a fiatalasszony a szé-ket valóban eladta, a vételára azban zsebre vágta. Ennek ellene újabb székek eladására kapott mbízást, s azokat is eladta, és a vénak csak kb. a felét adta od megbízónak. Összességében teh fiatalasszony 454 ezer forinttal tazott T. J.-nek, amikor az (is) bírós hoz fordult.

A büntetőtanács nagyobb k okozó, üzletszerűen és folytatólag san elkövetett csalás bűntettében rasztalta el a vádlottat, és halma büntetésül egyévi börtönre ítélte annak végrehajtását négyévi pr időre feltételesen felfüggeszt Ugyanakkor kötelezte S. G. hogy az ítélet jogerőre emelkedé számított 15 napon belül fizesse a károsultaknak a kölcsönkapot szegeket és azok kamatát, val az államnak az eljárási illeték ítélet jogerős.

Gál Sán

Nemzetközi szimpózium

Nyolc ország tizennégy jeles művészének közreműködésével nemzetközi szimpózium kezdődik hétfőn Kecskeméten, a kerámiastúdióban. A két esztendeje East & West címmel indított, 1995-ös találkozójával a világkiállítás rendezvényeihez is csatlakozni kívánó akció idén is több földrész alkotóit fogadja. A résztvevők között jelen lesz Alan Matt (Ausztrália), Robert és Paula Winokur, Rudy Autio (Egyesült Államok), Anna Malicka (Lengyelország), Enrique Mestre (Spanyolország), Sergel Isupov (Észtország), Hideo Matsumoto (Japán) és Peteris Martinsons (Lettország). Magyarországot Szalai László, Polyák János, Nagy Márta és Pázmándi Antal képviselik. Mivel az alkotók legtöbbje művész tanár, a szimpóziumsorozat hozzájárul ahhoz is, hogy az ipar- és ősztől a képzőművészeti főiskola mesterképzőjeként is működő intézmény még tovább bővítse a külföldi művészeti főiskolákkal kialakított kapcsolatait. A hat hétig tartó műhelymunka eredményeként létrehozott művek idén is több kiállításon mutatkoznak be a kecskeméti és budapesti közönségnek. Legelőször a fővárosban, az Iparművészeti Főiskolán.

MOZI, KTV, KISKUN TV

július 10., szombat

KECSKEMÉT. A mozik műsora. Városi: fél 4, 3/4 és 8 órakor: DRÁGÁM, A KÖLYÖK (MARHA) NAGY LETT... Színes, magyarul beszélő amerikai film. **Árpád:** 3/4 6 és 8 órakor: VESZETT KUTYA ÉS GLÓRIA. Színes amerikai film. 14 éven aluliaknak nem ajánlott! **Stúdió:** 7 órakor: FÉRJEK ÉS FELESÉGEK. Színes amerikai film. 14 éven aluliaknak nem ajánlott! **Csalánosi Autósmozi:** este fél 10 órakor: VESZETT KUTYA ÉS GLÓRIA. Színes amerikai film. 14 éven aluliaknak nem ajánlott!

KISKUNFÉLEGYHÁZA. Petőfi: 6 és 8 órakor: A DUPLA O KÖLYÖK. Színes magyarul beszélő amerikai film. 14 éven aluliaknak nem ajánlott!

KTV: 6.00–8.00: Képújság. 8.00–12.00: ATV Víkend. Családi Magazin. 12.00–13.00: Képújság. 13.00–17.00: ATV Víkend. Víkend fiataloknak. **Kiskun TV:** 5.00–8.00: Képújság. 8.00–12.00: Agrár tv. 12.00–13.00: Képújság. 13.00–17.00. ATV (Délutáni magazin). 17.00–24.00: Képújság.

július 11., vasárnap

A mozik műsora azonos a szombatiéval.

KTV: 6.00–8.00: Képújság. 8.00–12.00: TV 4 (I.) produkció csütörtöki műsorának ismétlése. 12.00–16.00: TV plusz műsora. 16.00–17.00: Képújság. 20.00–24.00: TV 4 (II.) produkció pénteki ismétlése. **Kiskun TV:** 5.00–12.00: Képújság. 12.00–16.00: TV Plusz Magazin. 16.00–20.00: Képújság. 20.00–24.00: TV 4 Pénteki ismétlés.

Megjelent
a kecskeméti telefonkönyv
javított, illetve új telefonszámokat tartalmazó jegyzéke.
Kapható: a Kecskeméti Lapok Szerkesztőségében, Szabadság tér 1/A II. em., a postahivatalokban, a MATÁV ügyfélszolgálati irodájában. (6391)

AKCIÓ! AKCIÓ! AKCIÓ!
Most vegyen
traktort
a PALCAR-SPED Kft.-től!
1993. július 5-étől 1993. július 30-áig
T 25 A 3 típusú traktorok
210 E Ft + áfa
áron kaphatók.
A gépek megtekinthetők telephelyünkön:
Kiskőrös, Izsáki u. 18.
Ügyintéző: Horváth László (6201)

Varga Katalin festő, textilm.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Alsó-Dunavölgyi Vízügyi Igazgatóság nyilvános egyfordulós

versenytárgyalást hirdet

a tulajdonában lévő

nyomdaipari gépek megvételére:

Főbb műszaki adatok:

1. ROLAND FAVORIT RZF-OB	íves ofszet nyomógép	1 db
2. MULTI EFFECT 256/2	táskás hajtógép	1 db
3. MAXIMA MS 115-1	egyenes vágógép	1 db
4. RAPID 101	tűzőgép	1 db
5. HOCHDORF	perforáló és bigelőgép	1 db.

A gépek 1990. január 1-jén lettek üzembehelyezve.
Előzetes bejelentés alapján a gépek megtekinthetők.
Felvilágosítást ad: Dudás Antalné a 79/321-233/306-os telefonszámon.
Az ajánlatok benyújtási határideje: 1993. december 17. 10.00 óra.
Cím: ADUVIZIG 6500 Baja, Széchenyi u. 2/c. Fax: 79/325-212.
Eredményhirdetés: 1993. december 20-án 10.00 órakor a II. emeleti tanácsteremben.
A kihirdetést követően szerződéskötési, illetve 1993. december 22-e 12 óráig számlázási lehetőséget biztosítunk.
A kiíró előnyben részesíti a gépek egytételben való megvásárlását és készpénzben történő fizetését.
A kiíró fenntartja a jogot, hogy nem kielégítő árajánlatok, illetve fizetési feltételek esetén a pályázatokat eredménytelennek nyilvánítsa. (18713)

IZS IZS IZS IZS IZS IZS IZS IZS IZS IZS IZS IZS IZS IZS IZS IZS IZS

IZS HASZONGÉPJÁRMŰVEK

Ideális társ az áruszállításban - gazdaságos üzemeltetés,
- 1 év km-korlátozás nélküli garancia,
- biztosított alkatrész és szervízháttér.

TISZTELT ÜGYFELEINK

Az East & West Autószervíz Kft. /a volt AFIT helyén/ megkezdte az IZS tipusú haszongépjárművek értékesítését.

ZS 2715 zártszekrényes Ára: **472.000**,- Ft+ áfa
IZS 27151 PICK-UP Ára: **456.000**,- Ft + áfa

További szolgáltatásaink:

-AVIA TURBO A31. 1T és A21. 1T tehergépkocsik teljes tipusválasztékának - rendelésfelvétele, - garanciális javítása, - alkatrész megrendelése.
- **Soron kívüli környezetvédelmi vizsgálat** diesel, benzines, katalizátoros személy- és tehergépjárművekre.
- **Zárt technológiás műszaki vizsgáztatás rövid határidővel**, a következő típusokra: - volt szocialista országokban gyártott személy- és kisteherautók,
- személygépkocsival vontatható utánfutók és lakókocsik, valamint
- Volkswagen, Renault, Fiat típusú személygépkocsik.
- Szervízmunkák /olajcsere, zsírzás, alváz és motorcsere/,
- HUNGAROLADA márkaszervíz.
- Teljeskörű **karosszéria javítás** DATALINER lézeres húzatópaddal.
- **Gépjármű mentés, helyszíni javítás.**

Ügyfélfogadás: hétfőtől péntekig 7-15.20 óráig
Előzetes időpontegyeztetés a **76/482-782, 76/482-840, 76/482-640**-es telefonszámokon.
Cím: 6000 Kecskemét, Mindszenti út 1.
Ünnepek közti nyitva tartás: december 27-én: 7--15,20-ig, 28-án: 7--15,20-ig, 29-én: 7--15,20-ig, 30-án: 7--15,20-ig, 31-én: ZÁRVA.
MINDEN KEDVES ÜGYFELÜNKNEK KELLEMES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNUNK! (18815)

Igyunk együtt

*a kecskeméti **Good Mayer SC***
NB I-es női röplabdacsapatáért

GOOD Mayer®

narancsnektárt
vagy **Törpi szörpi-t**

Így Ön minden, elfogyasztott palack árából 2 forinttal támogatja a Good Mayer Sportclubot.

Gyártja és forgalmazza: **Kontroll GMK.**

14919

FAIPAROSOK !

Vegyék igénybe alábbi szolgáltatásainkat:
- falpari gépek javítása
- szerszámélezés / bármilyen gépi szerszám /
- HM körfűrész lapkapótlás
- komplett technológiai telepítése

Ajánlunk:
- új és használt faipari gépeket
cégünk a WEINIG kelet magyarországi és a FELDER magyarországi képviselője
- faipari szerszámokat
a GUHDO német cég magyarországi képviseletét látjuk el
GUHDO konszignációs raktár telepünkön
- FALCO natur és laminált BÚTORLAPOT
nagy választékban, kedvező áron
mennyiségi kedvezmény már 5 tábla felett
- élfóliát /sima és vasalható /

FAGÉPSZER
FAIPARI
GÉP- ÉS SZERSZÁMSZERVÍZ KFT.
6000 KECSKEMÉT,
ISTVÁN KIR. KRT. 24.
TEL./FAX: 76/482-164

GARDIR

SAKK

BEK-döntő magyarokkal

A hét végén a hollandiai Hilversumban rendezik a sakk Bajnokcsapatok Európa Kupájának döntőjét, amelyben nyolc együttes ül asztalhoz. Az egyenes kieséses rendszerű finálé résztvevője a magyar bajnokcsapat, a Bp. Honvéd is, amely a balatonberényi selejtezőről bravúrral került tovább az orosz Cseljabinszk legyőzésével. A piros-fehéreknél Horváth József, Tolnai Tibor, Horváth Csaba, Almási Zoltán, Petrán Pál és Mádl Ildikó lesz a táblasorrend. Az első akadály a négy közé jutásért vehetőnek tűnik a svéd bajnok Stockholm ellenében. Lesznek a honvédosokon túl is magyar szereplői a BEK-döntőnek, a hírek szerint a házigazdák erre az eseményre „leszerződtették” a Polgár nővéreket. A kiírás értelmében csapatonként egyszerre két külföldi játszhat, Polgár Juditnak, esetleg Zsuzsának van leginkább esélye arra, hogy az orosz Polugajevszkij mellett szóhoz jusson a Hilversum gárdájában.

ASZTALITENISZ

Elsöprő fölénnyel

HEJŐCSABA—KISKUNFÉLEGYHÁZI CREDO AC 0:10

Szuper Liga-férfimérkőzés, Miskolc. Győztesek: Cen Cin Pin, Somosi, Varga, Vitsek 2-2, valamint a Varga, Vitsek és a Somosi, Cen Cin Pin páros.

A miskolci csapat korábban nagy vetélytársa volt a félegyháziaknak. Az elmúlt évben azonban alaposan megfiatalították együttesüket, s ezzel meg is gyengültek. A vendégeknél Harczi belázasodott, így nem játszhatott. Az alkalmi Cen, Somosi páros jól mutatkozott be. Ezután az egyesekben is könnyedén nyertek a félegyháziak, csak Varga veszített egy játszmát a hazaiak éljátékosa, Szűcs ellen.

Tehát a főpróba jól sikerült, következhet a december 17-ei, Borussia Düsseldorf elleni BEK-elődöntő, amelyre már elővételben lehet jegyeket vásárolni a félegyházi sportcsarnokban, illetve a Dreher sörözőben.

KOSÁRLABDA

„Zakóban” a listavezető

● Nenad Vujadinovics

BAJAI BÁCSKA—FALCO SE 101—75 (54–39)

NB I. A-csoportos férfimérkőzés, Baja. Vezette: Král, Elmauer.

Bajai Bácska: Rétháti 9, Tamás 20/9, Vujadinovics 27/6, Ágh 16, Grebnyev 9. Csere: Dunai 9/3, Szabó, Csanyik 5, Korcsok 2, Kovács 4. Edző: Kancsár Zoltán.

A listavezető szombathelyiek kezdtek jobban, ám a 8. perctől a Baja átvette a játék irányítását és fokozatosan növelte előnyét. A Falco távoli dobásokkal próbálkozott, de erre mindig jött a bajai válasz. A szombathelyiek éppen erősségüket, a pozíciójátékot nem tudták alkalmazni. Szünet után folytatódott a bajai fölény, már a cserejátákosok is szóhoz jutottak. A 33. percben vita támadt, mert a jegyzőkönyvvezető szerint Vujadinovics az ötödik személyijét kapta, míg a hazai statisztika csak négyet jelzett. Összességében a Bácska igazi csapatgyőzelmet aratott a gyengélkedő Falco ellen.

LABDARÚGÓ VILÁG KUPA

Szupermérkőzés Tokióban

Nagy játékra lehet számítani a vasárnapi, Tokióban sorra kerülő labdarúgó Világ (Interkontinentális) Kupáért lejátszandó mérkőzésen. A dél-amerikai Libertadores kupa- és az európai BEK-győztes mérkőzhet a VK-ért. Az UEFA által eltiltott francia Olympique Marseille helyett az olasz sztárcsapat, a BEK-ben második AC Milan a brazil Sao Paulo ellen lép pályára a japán fővárosban.

A japán közönség főként a Sao Paulo játékára kíváncsi. A szigetország első osztályban, a J-League-ben rengeteg brazil játékos szerepel. További érdekesség: a japánok labdarúgócsillaga, Kazuyoshi Miura a dél-amerikai államban nőtt fel, ahol Pelé tanította meg a labdarúgás mesterfogásaira. A Világ Kupa döntőjében nem csak a Sao Paulo futballistáira lesz kíváncsi a japán labdarúgás világa. Miután a japán nemzeti tizenegy elbukott a világbajnoki selejtezőn, azonnal új szövetségi kapitány után nézett az ottani sportági szövetség. A holland Hans Ooft helyére a Sao Paulo jelenlegi edzőjét, Tele Santanát szemelték ki.

— Rendkívüli gyorsasággal válik egyre népszerűbbé a labdarúgás. A futballból élek. Ha megfelelő lesz az ajánlat, akkor nem lehetetlen, hogy Japánban folytatom edzői munkámat — mondta a 62 éves Tele Santana, aki már csapatával együtt a napokban megérkezett Tokióba.

A Sao Paulo gárdája joggal reménylheti, hogy megvédi VK-elsőségét. A mostani ellenfél, az AC Milan már nem a régi, pedig olyan idegenlégiós sztárok közül válogathat szakvezetése, mint Marcel Desailly, Jean-Pierre Papin, Florin Raducioiu és Dejan Savicevic. Mondják, az olasz labdarúgó-fenoménok fáradtsággal küszködnek. Fabio Capello vezetőedző csapata öt hét alatt öt hazai bajnoki, további két kupamérkőzést, illetve két Bajnokok Ligája-találkozót játszott le. Ilyen zsúfolt program mellett nem csoda, hogy szükségük lenne egy kis „szusszanásra”.

— Nem tartom szerencsésnek, hogy egy ilyen sorozat után még egy ilyen nehéz tétmérkőzést kell vívnunk — nyilatkozta Fabio Capello, az olaszok edzője.

A BLACK BULLS KUPÁÉRT

Bokszmeccs Kecskeméten

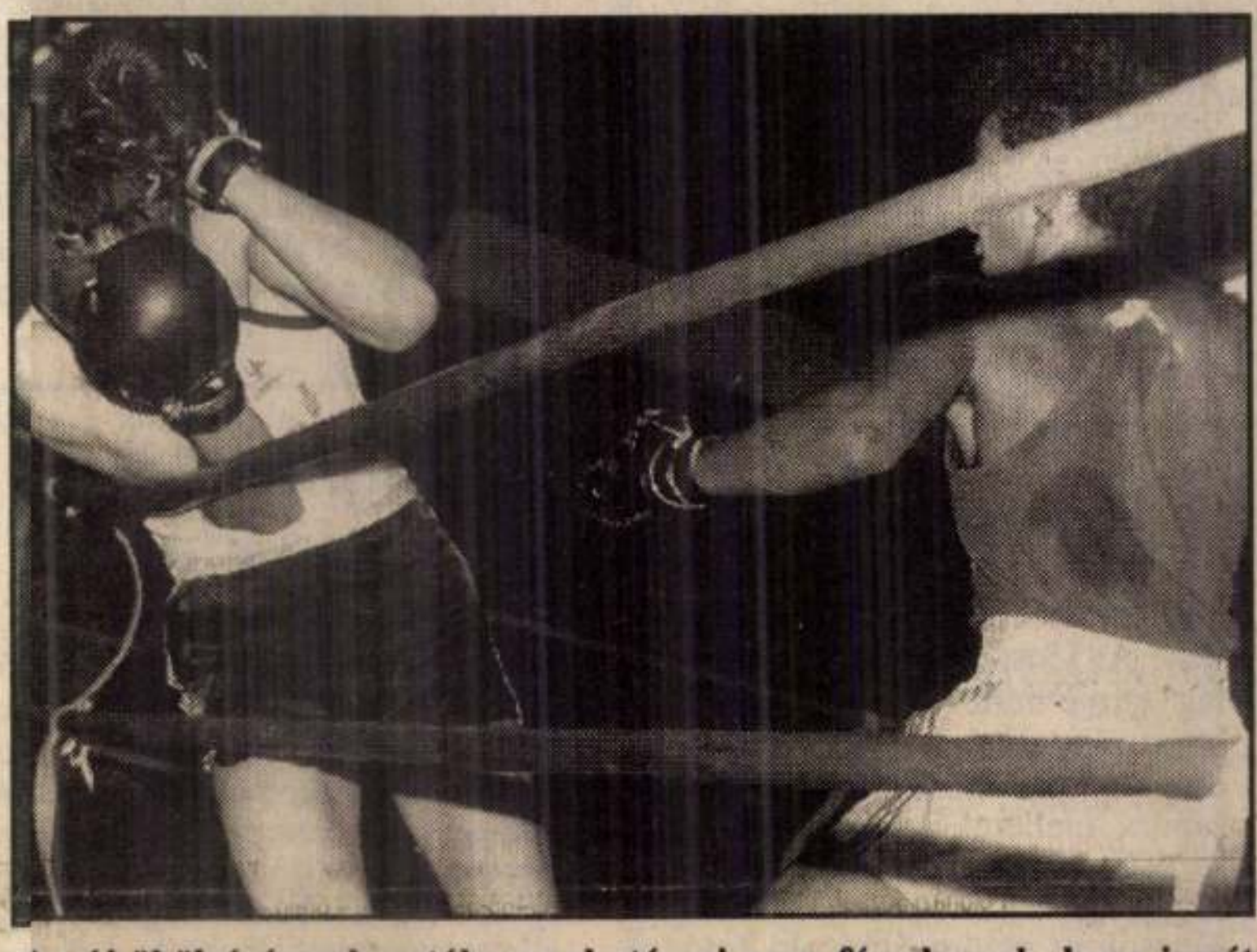

● Az új ökölvívó-szakosztály munkatársai azon fáradoznak, hogy ismét jó bokszmeccseket rendezzenek Kecskeméten.

Ez év őszén alakította meg a Duna SC ökölvívó-szakosztályát néhány lelkes, a bokszhoz kötődő szakember és szimpatizáns. A megalakult vezetés első célja a szakosztályi élet beindítása mellett az volt, hogy rangos, jól szervezett, propagált versennyel mutatkozzon be a város sportszerető közönségének, mert rendületlenül hisznek abban, hogy a kecskeméti szurkolók újra „vevők” lesznek a jó mérkőzésekre, hiszen évekkel ezelőtt a leglátogatottabb eseménynek számítottak a csapattalálkozók. A szakosztály első versenyét december 18-án rendezi a kecskeméti árpádvárosi sportcsarnokban. Erről Kabók József elnökségi tag tájékoztatott.

— A Black Bulls Kupa versenyre a szponzorok segítségével, anyagi támogatásával műsorfüzetet és plakátokat nyomtattunk. A szakosztály létrehozásánál és a versenyek szervezése során is sok munkát végzett Oláh Gyula szakosztály-igazgató. Hathatós ténykedésének is köszönhető, hogy jövő szombaton 16 órakor hosszú évek után ismét „pofonok” csattannak el a kecskeméti ringben. Személyes közbejárására megtiszteli versenyünket Papp László, az ökölvívó sportág élő legendája is. Természetesen erőfeszítéseinket csak az igazolhatja vissza, ha a közönség eljön versenyünkre és buzdításával hozzásegíti az öklözőket a jó szerepléshez. Az ökölvívást szerető közönség jelenléte további versenyek szervezésére, újabb találkozók megrendezésére serkenti szakosztályunkat. Szakmai célkitűzésünk az, hogy utánpótlás-nevelés területén érjünk el jó eredményeket és a felnevelt versenyzőknek megadjuk a versenyzési lehetőségeket.

JUDO HELYETT TESTÉPÍTÉS

Jövőre a bajnoki cím a cél

Első helyen végzett Egerben, a testépítők országos vidékbajnokságán, a 70 kilogrammos súlycsoportban Pigniczky Csaba, a Bátmonostori Atlasz versenyzője. A bajai fiatalembernek már eddig is voltak jó eredményei, bár először a judo sportággal próbálkozott.

— Miért tért át a cselgáncsról a testépítésre? — kérdeztük a versenyzőt.

— Tulajdonképpen akkor is súlyoztam és erősítettem, amikor még aktívan cselgáncsoztam. Voltak jó eredményeim ebben a sportágban is, hiszen a felnőtt első osztályú bajnokságon harmadik lettem, és több kisebb versenyt megnyertem. Később azonban már csak tréningezni akartam, ezért az edző válaszút elé állított: vagy cselgáncsozom, vagy pedig erősítek. Az utóbbit választottam és így két éve csak ezzel a sporttal foglalkozom.

— Eleinte hogyan készült a versenyere?

— A Gránit-teremben kezdtem el a gyakorlást. Az edzésprogramhoz a könyvektől lestem el gyakorlatokat, később pedig már saját tapasztalataim alapján állítottam össze.

— Milyen eredményeket ért el?

Az első versenyen öt hónap múlva indultam, és ötödik lettem a másodosztályú magyar bajnokságon. Tavaly novemberben a pécsi vidékbajnokságot viszont már megnyertem a 65 kilogrammos súlycsoportban. Idén áprilisban — már a Monostori Atlasz színeiben — indultam az első osztályú magyar bajnokságon, ahol negyedik helyet szereztem. Kiélezett küzdelem volt, mivel az első két helyezett utazhatott az Európa-bajnokságra. Sajnos azonban vidékieknek nagyon nehéz a dobogóra kerülni. November 20-án Egerben volt a vidékbajnokság, ahol már 70 kilogrammos súlycsoportban indultam. A bemelegítésnél mondogatták, hogy akár első is lehetek, és valóban sikerült megnyernem a versenyt. Hét nagyon erős ellenféllel szemben ezt jó eredménynek tartom.

— Milyen helyezésre számít a következő magyar bajnokságon?

— A versenyre a jövő tavasszal került sor. Célom a győzelem, s úgy gondolom, hogy erre a formám, a felkészülésem, az edzésmunkám alapján van is esélyem. Egyébként úgy érzem, hogy több versenyre is nevezhetnék az eredményeim alapján, dobogós reményekkel, de a kis egyesületnek nincs rá pénze. Pedig ha pénzdíjas versenyeken indulhatnék, akkor talán keresnék is ezzel a szép sporttal.

G. Zs.

Megyebeli kitüntetettek

Három Bács-Kiskun megyei kapott magas sportkitüntetést azon a központi ünnepségen, amelyet tegnap Budapesten, a BM Duna-palota színháztermében tartottak. A megyei sporthivatal javaslata alapján Adamik Ferenc, a Kecskeméti SC mesteredzője a Kemény Ferenc-díjat, Gyöngyösi Imre, a megyei atlétikai szövetség elnöke az Esterházy Miksa-emlékérmet, Sárossy László Bátmonostor polgármestere, a megyei közgyűlés tagja pedig a Testnevelés és Sport Fejlesztéséért Emlékplakettet vehette át.

Bajai győzelem

Az elmúlt hét végén felkészülési tornát tartott az Univer KSE fiú kosárlabda utánpótlás mini korosztálya Kecskeméten. A vendéglátón kívül bajai, kunszentmiklósi és mezőberényi csapatok mérkőztek a helyezésekért. A győzelmet a bajaiak szerezték meg, akik csapatszerkezetileg és technikai képzettségben is a mezőny fölé nőttek. Ügyesek voltak a kecskeméti fiatalok is, látszik, hogy az utánpótlás-nevelés jó úton halad.

Lapáton az edző?

A bajai verebek azt csiripelik, hogy a BFC vezetősége a továbbiakban nem tart igény Rónai Sándor edző munkájára. Az NB II-es labdarúgócsapat mestere már a korábbi években is sokat tett a város labdarúgásáért, az ősszel pedig a nem túl erős játákosállománnyal a kilencedik helyre vezényelte csapatát. Utódja a kispadon az a Hímer István lenne, aki nemrégen még a Kiskőrös együttesét irányította.

Kosarasok a Bolyai Kupáért

December 13–14-én negyedik alkalommal rendezik meg Kecskeméten a Bolyai János nemzetközi kosárlabdatornát, amelyre a szervezők rangos mezőnyt hívtak meg. A vendéglátókon kívül lányoknál a horvát, a szlovák, és a magyar kadettválogatott, a fiúknál a budapesti Árpád gimnázium, a nagykőrösi Toldi szakközépiskola és a Bolyai gimnázium együttesei mérkőznek. A győztes csapat egy évre elnyeri a Bolyai Kupát. Az edzők szavazatai alapján különdíjakat osztanak ki a legjobb játékosok között. A találkozók hétfőn 8.30-kor kezdődnek a Bolyai-gimnáziumban és folyamatosan tartanak 20 óráig. Másnap 8 órától 15.30-ig mérkőznek a csapatok. Az eredményhirdetés 15.30-kor lesz.

Sorsolás: január 22-én

A labdarúgó Európa-bajnoki selejtezők csoportsorsolását 1994. január 22-én Manchesterben tartják. A fináléba bekerülő csapatokat majd Anglia látja vendégül 1996. június 8. és 29. között. Hírügynökségi jelentés szerint a selejtezőkre 46 európai szövetség jelezte válogatottja indulását.

OLVASÓNK ÍRJA

TS-karácsony

A Telesport szerkesztősége által meghirdetett és a Nagycsaládosok Országos Egyesülete által szervezett „TS-karácsony”-on sok Bács-Kiskun megyei kisgyermek vett részt. A Budapest Sportcsarnokban két és fél órás, meleg hangulatú műsorral kedveskedtek a megjelenteknek. Soltész Rezső dalaival kezdődött a program, majd a tréfás játékok során a kis vendégek Farkas Péter, Guczoghy György és Borkai Zsolt csapatkapitányok vezetésével ügyességi játékokon mérkőzhettek. Csisztu Zsuzsa sportolói pályafutásáról és riporterré válásáról tartott élménybeszámolót. A Danubius Rádió munkatársai divatbemutatóra és léggömbfújó versenyre hívtak, majd zenés-táncos produkciók következtek.

A vidám program végeztével ajándékot kaptak a jelenlévők, míg az igazán értékes meglepetést Szalai János kiskunfélegyházi személyszállítótól kapták, aki térítésmentesen szállította a gyermekeket luxusautóbuszával, videóról műsort vetített, üdítőt kínált, majd a gyerekeket a csatlakozójárathoz szállította, megkönnyítve ezzel a hazajutást a távol eső területeken lévőknek is.

Czitos Györgyné
szervező

● Halászok a Nílus felső szakaszán.

Inkább válnak, mint házasodnak

Oroszországban az utóbbi két évben a nagyon megdrágult élet miatt a házasulási kedv is alaposan alábbhagyott, sőt elmondható, hogy az oroszok már gyakrabban válnak, semmint házasodnak. Tavaly például húsz százalékkal kevesebben járultak az anyakönyvvezető elé, mint 1990-ben, miközben a házasságok közül a korábbihoz képest 15 százalékkal több végződött válással. Az illetékesek szerint az orosz férfiak és nők közül minden második már egyszer elvált, és a frigyüket felbontók egyharmada kevesebb, mint öt évet élt együtt. A vasárnapi szülők száma növekszik éppúgy, mint a házasságon kívül született gyermekek száma is: jelenleg minden 6. gyermeket egyedülálló anya hoz világra.

Szextelefon a templomból

Helsinki egyik evangélikus templomának könyvelője igen elcsodálkozott, amikor meglátta a 12 ezer 500 dollárnak megfelelő összegű telefonszámlát. Először azt gondolta, hogy itt valami tévedés történt. Az egyházi intézmény telefonszámlája sohasem volt több 175 dollárnál. Később kiderült, hogy a túl nagy számlát jó néhány szextelefonhívás okozta. Kiderült, hogy a templom vonalán egy munkanélküli férfi szex-telefonszolgálatot hívogatott. Augusztusban ugyanis a templomban kávéházat nyitottak munkanélküliek számára, s megengedték a telefon használatát is.

Sophia Loren haragszik

Megromlott a viszony Sophia Loren és unokahúga, Alessandra Mussolini között az olaszországi helyhatósági választások következményeként. A Kaliforniában élő Sophia dühösen fakadt ki, amikor megtudta, hogy a nápolyi polgármesteri széket megpályázó Alessandra választási propagandakampányában felhasználta a kettőjüket együtt ábrázoló fotót – tudta meg Cindy Adams, a New York Post pletykarovatának rendkívül jól értesült vezetője. Az 59 éves színművésznő hallani sem akar Maria nővére lányának politikai elkötelezettségéről. Alessandra – családi származásához híven – az újfasiszta párt színeiben indult a Nápoly polgármesteri székéért vívott versenyben. A Mussolini-família állítólag kérve-kérte a híres rokont, hogy ránduljon át Nápolyba, és csapjon egy kis hírverést Alessandra mellett, Sophia azonban kereken nemet mondott.

A Sophia Lorent és Alessandra Mussolinit együtt ábrázoló fotót titokban készítette egy rejtélyes fotóriporter a Flushing Meadow-i teniszbajnokságon az elmúlt nyáron, amikor a néhai diktátor unokája amerikai körutat tett, és találkozott nagynénjével.

Sophia Lorent a Cindy Adams által butácskának titulált unokahúg azzal is magára haragította, hogy képeslapoknak időnként félmeztelenül pózol.

FELHÍVÁS

Bács-Kiskun megye nemzetiségi lakosságához

Az évek óta elhúzódó politikai válság, a háború mérhetetlen károkat és szenvedést okoz Vajdaság népének, az ott élő szerbeknek, horvátoknak, magyaroknak, németeknek és más nemzeti kisebbségeknek egyaránt. Mi, a Bács-Kiskun megyében élő nemzeti kisebbségek saját múltunkból emlékezve átérezzük a jövőért aggódó, nélkülöző, saját és gyermekeik egészségét és életét féltő vajdasági emberek félelmét.

Nyújtsuk segítő kezünket feléjük. Adjunk "karácsonyi ajándékot", hitet a béke szeretetét és reményét, meleg ruhát, élelmiszert, gyógyszert, pénzadományokat, hogy segíthessünk a rászorulókon.
Csatlakozzunk a Bács-Kiskun megyei Önkormányzat "Vajdasági Karácsony" akciójához.
Az adományok gyűjtéséről, gyűjtőhelyekről az újságon keresztül és a helyi polgármesteri hivatalokban részletesen tájékoztatjuk a segíteni szándékozókat.

Magyaroroszági Németek Bács-Kiskun megyei Szervezete

Bácskai Horvátok Szövetsége

Szerb Demokratikus Szövetség Hercegszántói Szervezete

Szlovák Szövetség megyei szervezetei

Bács-Kiskun megyei Nemzetiségi Alapítvány

(18873)

金龍飯店
KÍNAI ÉTTEREM
Szeretettel várjuk a különleges ételek és italok kedvelőit
Kecskemét, Erkel F. u. 1/A. **T.: 76/320-037.**
Nyitva: minden nap 11-től 23-óráig. 18756

A bácskai népek sorsközössége

A Bácsalmás Baráti Köre Egyesület szervezésében előadássorozat indul a városban. Az első alkalommal december 16-án délután fél 5-kor jöhetnek össze az érdeklődők a művelődési ház oldaltermében, hogy meghallgassák Izsák Lajos egyetemi tanár előadását, melynek címe: A bácskai népek sorsközössége 1944-től 1956-ig, a szovjet típusú diktatúra megteremtése és válsága.

Bemutatkozás Drezdában

A korábbi években Erdélyből Kunszentmiklósra települt Szabó Ilonka a művészet különös ágát választotta, amikor évtizedekkel ezelőtt hozzálátott a balladák szőtteseken történő megörökítéséhez. Hogy mennyire magas fokon míveli a mesterséget, azt jól mutatja, most meghívást kapott Drezdába, a népművészek nemzetközi kiállítására, ahol hét alkotásával mutatkozik be. A december 20-áig látható tárlaton korondi és kárpátaljai művészek is szerepelnek.

Karácsonyi ajándékok Bácsszőlősön

Élelmiszercsomagot ajándékoz a település nyugdíjasainak Bácsszőlős önkormányzata. A szétosztást már megkezdték, karácsonyig mintegy 200 idős embert látogatnak meg. Ugyancsak Bácsszőlősön körülbelül ezer forint értékű ruhaneművel is támogatják a rászoruló nagycsaládosokat.

Népfőiskolai előadás

Jakabszálláson folytatódik a helyi önkormányzat által szervezett népfőiskolai előadássorozat. A legközelebbi találkozó december 14-én, kedden 17 órakor lesz a művelődési házban. Dr. Seregi János egyetemi docens, az Üllői Kísérleti Intézet igazgatója a kisgazdaságban történő állattenyésztésről beszél. A kapcsolódó kulturális program keretében Bakó Katalin énekes és citerazenekar szórakoztatja a résztvevőket.

Zenés áhítat Soltvadkerten

Ma este 18 órai kezdettel Soltvadkerten a baptista gyülekezet imaházában adventi-karácsonyi zenés áhítatot tartanak. Az est perselybevételét és a hívek által a héten összegyűjtött ruhaneműt a vajdasági magyarok megsegítésére fordítják. Énekel a gyülekezet énekkara és férfikara, vezényel Szerényi József. Az orgonán dr. Matus István, a zongorán Gszelmann Róbert játszik. Összekötő szöveget Széll Eszter mond, s Macher Tivadar karácsonyi gondolatai is elhangzanak. A műsoron szerepel Händel Ász- dúr fuvolaszólója is.

Ifjúsági klubdélután

Ma délután három órakor a kecskeméti pünkösdi gyülekezetben ifjúsági klubdélutánra várják az érdeklődő fiatalokat. A találkozón felekezeti különbség nélkül bárki részt vehet.

Máról holnapra
• expressz apróhirdetések

150 db jan.–febr. ellésű anyajuh eladó. Kecel, Szilosi u. 47.

1500-as Lada Combi 6000 km-rel kitnő állapotban eladó. Stenczel Gábor, Keel, Újszőlő u. 17/2.

A Petőfi Népe kézbesítésére munkatársakat keresek Kiskunfélegyházára és Kiskunmajsára. Feltételek: megbízhatóság, korán kelés. Jelentkezni lehet: Kopasz Attila, tel.: 76/463-109.

AZ INTER-CHANCE BT. exkluzív ajánlata! Dél-Magyarország szépe – Miss Hungary 93. Szépségverseny Döntő-Gála divatshow & Extra-show Kecskeméten: 1993. XII. 11-én 19 óra kezdettel az Erdei Ferenc Művelődési Központban. Ezen a színvonalas szép estén minden érdeklődőt szeretettel várnak a rendezők. Belépőjegy a helyszínen vásárolható. Szponzorok jelentkezését is várjuk. Profi reklámlehetőséget prezentálunk! Tel./fax: 62/318-704.

Eladó szikvíztöltőgép, Barkas Dácia motorral, műszaki nélkül. Telefon: 79/368-031, 19 óra után.

Fiat Ritmo d. karambolos, olcsón eladó. Telefon: 77/423-881.

Karácsonyig tartó játékvásár! Soltvadkert, Kossuth u. 11. Hétköznap: 8–17, ezüst- és aranyvasárnap 8–13-ig. Mindenkit szeretettel várunk!

Kiskunhalas, Bocskai u. 11. sz. alatt 15 m² + 10 m²-es helyiségekből álló üzlet eladó. Kereskedelmi szolgáltató és irodai tevékenységre egyaránt alkalmas. Érd.: 77/322-777-es telefonon.

Mazda 626 2000 dízel (1985. VII. hó) eladó. Ir.ár: 430 e Ft. T.: 78/321-890.

SEGA-sztok! A Mega-Drive vagyok. (BIT)Stop! Megérkeztem reklámáron: (BIT)Stop! Ki is próbálhattok: (BIT)Stop! Kecskemét, Rákóczi út 2. (Lakástextil mellett) (BIT)Stop! Tel./fax: 76/326-735. SEGA-sztok!

Tőkebefektetés magas havi hozamra, tőkeigénylés és kárpótlási jegy befektetés. Tel.: 79/358-172.

VW II–35 dízel, hosszúplatós, duplakerekes, ár: 290 e Ft, Opel Kadett (e) évj.: 1985, dízel, 5 ajtós, ár: 290 e Ft, Barkas bódés évj., 1984. műsz. vizsga nélkül ár: 60 e Ft eladó. Tel.: 78/321-690.

VW Transporter 1,6 dízel, 1984 XI. hó, 5 sebességes eladó. Ir.ár: 460 E Ft. Érd.: 78/321-890-es telefonon.

W Vento 1,9 TD kat. 1580 E Ft, Opel 1,6 D furgon törött 1986-os, 160 e Ft, Opel Kadett 1,3 B 150 e Ft-ért, Audi 80-as D 260 e Ft-ért, Golf 1,1 129 e Ft-ért, 124-es Mercedes törött 460 e Ft + vám, Ford Taunus műszakival 85 e Ft-ért eladó. 9 év fölött Ladát, Dáciát veszek bontásra, 5–25 e Ft-ig. Érd.: 78/321-597-es telefonon.

Új csónakkal ellátott, felújított félverseny fiáker eladó. Kunfehértó, Petőfi u. 10. Nagy Ferenc.

Hirdessen
a legfrissebb hírek lapjában
a
Petőfi Népében

ÁLLÓFOGADÁS BÁCSALMÁSON

Olvasóinkat láttuk vendégül

● Kellemes beszélgetés Bácsalmáson. A kép jobb szélén Gazsó László.

Kíváncsiak voltunk véleményükre, ezért állófogadásra hívtuk csütörtök estére a bácsalmási művelődési házba mindazokat a Bácsalmás és Jánoshalma környéki olvasóinkat, akikkel rendszeres információs és munkakapcsolatban is állunk. Vendégeinket *Gazsó László*, cégünk ügyvezetője köszöntötte, s főleg az új terjesztőhálózat előnyeiről szólt. *Dr. Lovas Dániel* főszerkesztő a Petőfi Népe jövő évi fejlesztési elképzeléseit ismertette. A körülbelül félszáz vendég rajtuk kívül kellemes hangulatban találkozhatott lapunk helyi szerkesztőjével, újságírójával és tudósítóival, valamint terjesztési és hirdetési ügynökeinkkel.

Iskolások mesemondó versenye

A tiszakécskei városi könyvtár mesemondó versenyt rendezett általános iskolás gyermekek részére. Nemcsak tiszakécskeiek, hanem nyárlőrinci és lakiteleki diákok is voltak a nemrégen megrendezett vetélkedőn. A diákok sok új szép mesével lepték meg a zsűrit, akiknek bizony nagyon nehéz dolguk volt. Az alsótagozatosoknál Slezák Anikó, a tiszakécskei református iskola harmadik osztályos tanulója szerezte meg az első helyet. A második Bagi Tímea, a harmadik Fazekas Péter lett. Mindketten a Móricz Zsigmond iskolába járnak. A felsőtagozatosoknál Szűrszabó Gabriella, szintén a Móricz Zs. iskola tanulója végzett az első helyen. Sinka Bernadett lett a második, aki a Kinizsi iskolába jár. A harmadik helyezett, Szabó Judit Lakitelekről érkezett. Az első hat helyezett könyvjutalomban részesült, a nyertesek továbbjutottak a tavasszal megrendezésre kerülő megyei versenyre.

Szavalóverseny

A József Attila Szavalóverseny iránt a vártnál nagyobb volt az érdeklődés. Meghosszabbították a nevezési határidőt, és megváltoztatták a verseny helyszínét is. A városi és területi döntőt ma délelőtt 9 órakor tartják Kiskunhalason, a Szilády Áron Gimnáziumban.

Gázlánggyújtás

Tegnap Soltvadkerten harminc lakásban már beindították a gázszolgáltatást. Ez is mutatja, hogy a beruházás jó ütemben halad. Az ünnepélyes gázlánggyújtás december 13-án, hétfőn délután 14 órakor lesz a városháza előtt.

Selyemfestmények és plasztikák

● A selyemfestmények az érdeklődők előtt.

Kecskeméten, a Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolán *Sz. Varga Katalin* grafikus és textilművész kiállítását láthatják az érdeklődők. A tárlaton a sokműfajú alkotó legutóbbi években készült munkáit, selyem alapanyagra festett, nagy méretű, figuratív képeit, dekoratív textilplasztikáit, s reneszánsz hatású zománcsorozatát láthatjuk.

Jó napot!

Naptár

December 11., szombat. Névnap: Árpád. Napkelte: 7.22; Napnyugta: 15.53; Holdkelte: 4.59; Holdnyugta: 14.20.

Névnapozóknak

Árpád: régi magyar személynévből felújított név. Köszöntjük Damáz, Dániel, Detre, Szabin és Tonuzóba nevű olvasóinkat is!

Évforduló

80 éve született Jean Marais francia színész. Legnagyobb sikereit Cocteau műveiben aratta. Híres filmje az Orpheus, a Gróf Monte Christo, A púpos, A vasálarcos, a Fantomas és a Szamárbőr.

Milyen idő lesz?

Eleinte változóan, majd jobbára erősen felhős idő lesz. Előbb északnyugaton, majd napközben már többfelé csapadék várható, kezdetben eső, később egyre inkább hózápor. A legmagasabb nappali hőmérséklet plusz 3 és plusz 8 fok között alakul.

Mi, hol, mikor?

● Ma és holnap tovább folytatódik a Kezdj el élni egészségnevelési sorozat a kiskunfélegyházi szakmaközi művelődési házban. ● Bernáth(y) Sándor kiállításának megnyitó, „asztro-mito-pornó" akcióira várják a közönséget ma és vasárnap a kecskeméti E-Galériába. ● A Magyar Piarista Diákszövetség kecskeméti tagozata december 13-án hétfőn délután fél 5-kor tartja következő megbeszélését a helyi Piarista Gimnáziumban. ● A madarasi művelődési házban ma délután 15 órakor népdalkörök és táncosok találkozója kezdődik. A műsorban táncosok, citerazenekarok, fúvósok, énekkarok és hagyományőrző együttesek lépnek fel. ● December 12-én délután fél öttől, a Piarista Gimnázium dísztermében karácsonyi ünnepi műsorral várják az érdeklődőket. A rendezvényen a gimnázium, az általános iskola, s az angolkisasszonyok közös előadásában pásztor- és misztériumjátékot, karácsonyi dalokat láthat-hallhat a közönség.

Traffipax

Ma délelőtt Dávodon, Solton és Dunavecse lakott területén számíthatnak a járművezetők radarellenőrzésre.

Nyelvtanórán

A tanárnő az igeragozást magyarázza.
– Én fázom, te fázol, ő fázik. Milyen időben vannak ezek az igék, Erzsike?
– Hideg időben.

PETŐFI NÉPE
BÁCS-KISKUN MEGYEI NAPILAP
Főszerkesztő: **dr. Lovas Dániel**
Vezető szerkesztő: **Hámori Zoltán**
Kiadja: **Petőfi Lap- és Könyvkiadó Kft.**
Felelős kiadó: **Preiszinger András és Martin Feldenkirchen ügyvezető igazgatók**
A kecskeméti szerkesztőség és a kiadóhivatal címe:
6001 Kecskemét, Szabadság tér 1/A
Telefon: **76/481-391.** Telefax: **481-434.**
Hirdetésfelvétel: Telefax: **76/481-386.**
Helyi szerkesztőségek:
Baja: Árpád tér 1. Tel.: 79/322-231, 324-255; Hirdetésfelvétel: Szabadság út 22. Fax: 79/323-974
Bácsalmás: Szt. János u. 9. Telefon és fax: 79/341-225
Kalocsa: Szent István út 35. Pf. 92. Telefon és fax: 78/362-071
Kecel: Fő tér 2. Tel.: 78/321-211
Kiskunfélegyháza: Kazinczy u. 1. Telefon és fax: 362-541
Kiskunhalas: Árpád u. 12. Telefon és fax: 77/423-852
Tiszakécske: Béke út 142. Tel.: 341-012
A szedés készül a kiadó elektronikus rendszerén.
Lapnyomda: Petőfi Nyomda Rt. Szilády-üzeme, Kecskemét, Mindszenti út 14.
Felelős vezető: **Sebesvári László** vezérig.
Az előfizetői példányok kézbesítését és az árusítást végzi a Szegedi Postaigazgatóság. Előfizethető: a Petőfi Népe kézbesítőinél, ügynökségeinken és közvetlenül a kiadónál.
Előfizetési díj:
egy hónapra: **375 Ft,** negyedévre: **1125 Ft,** fél évre: **2250 Ft,** egy évre: **4140 Ft.**
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
ISSN 0133–235 x